

Συγγράμμα
ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΝΤΑ

ΥΠΟ ΤΟΥ

Ν. ΣΠΗΛΙΑΔΟΥ

• Διά να χρησιμεύσωσιν εις τήν

ΝΕΑΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ.

ΕΚΔΙΔΟΝΤΑΙ ΔΕ

ΥΠΟ

Χ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ.

ΕΙΣ ΠΕΝΤΕ ΤΟΜΟΥΣ.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

Δείγμα

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ.

(Παρά τῇ Πύλῃ τῆς Ἀγορᾶς, ἀριθ. 420.) //

1857

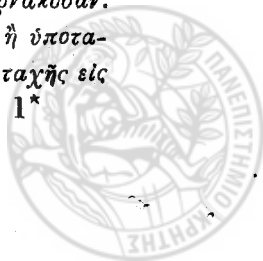
123333

ΒΙΒΛΙΟΝ Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

Ὁ Ζαφειρὺς ὑποπέτει μὴ δὲν εἰσδεχθῆ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ Ναύπλιον.—Ὁ Γερναῖος λαμβάνει μέτρα περὶ τούτου.—Ἡ διοικητικὴ ἐπιτροπὴ εἰς τὸ Ναύπλιον.—Διακήρυξις αὐτῆς ἀπειλητικῆ.—Αὕτη φοβεῖται τὴν Γαλλικὴν φαντασίαν.—Περιορίζει τὸν τύπον.—Σύστασις τοῦ ἐγκληματοκτοῦ δικαστηρίου.—Καὶ τῆς ἐπιτροπῆς διὰ τοὺς ἐθνικοὺς λογαριασμοὺς.—Καὶ ἑτέρας διὰ τὰ ἐθνικὰ κτήματα.—Ὁ Βρεσθέρης φεύγει κρυφίως ἀπὸ τὸ Ναύπλιον.—Ἀποθνήσκουσιν ὁ Σπηλιωτάκης καὶ ὁ Ζαφειρόπουλος.—Ὁ Κολοκοτρώνης δυσπιστεῖ.—Ὁ Φωτομάρας μένει εἰς τὴν θέσιν του.—Ὁ Γερναῖος ἀρχηγὸς τῆς ἐκτελ. δυνάμεως.—Ὁ Κολοκοτρώνης Γ. ἀρχηγὸς τῶν στρατευμάτων τῆς Πελοποννήσου.—Ὁ Ἄντ. Μαυρομιχάλης Γ. ἀρχηγὸς τῶν ὀπλων τῆς Μάνης.—Ὁ Θανάσης Τούσια Μπότσαρης.—Διορισμοὶ ὑπαλλήλων.—Ταμεῖον ἄνευ χρημάτων.—Αἱ ἐκστρατεῖαι ἄνευ μισθοῦ.—Ὁ Γκούρας Γ. ἀρχηγὸς τῶν ὀπλων τῆς ἀνατολ. Ἑλλάδος.—Μέτρα διὰ τὸν πόλεμον εἰς τὴν στερ. Ἑλλάδα.—Ὁ Ἄντ. Ἰσκου εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα.—Οἱ Σουλιῶται προσκαλοῦνται εἰς τὸ Ναύπλιον.—Μέτρα κατὰ τῆς Ναυπάκτου.—Τὸ Σπήλαιον τοῦ Ὀδυσσεύς.—Πρόσκλησις τῶν Ὀλυμπίων εἰς τὰ Μέγαρα.—Ἡ θέσις Λάζος.—Στρατεύματα εἰς Βαρνάκοβαν καὶ ἀλλαχοῦ.—Ἑλλησις τροφῶν.—Ὁ Κιονταχῆς προσκαλεῖ τοὺς Ρουμελιώτας εἰς ὑποταγὴν.—Στέλλει στρατὸν εἰς Βαρνάκοβαν.—Τὸ μοραστήριον καταλιμπάνεται.—Κάλυμμα ἢ ὑποταγή.—Ὁ Καραϊσκάκης ἠδύνατο μεγάλα.—Ὁ Κιονταχῆς εἰς

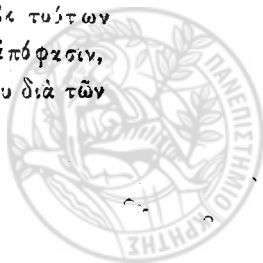

τὰ Σάβωνα.—Ὁ Γρούρας εἰς τὰς Ἀθήνας.—Ὁ Ἰμπραχίμ εἰς Π. Πάτρας.—Κινεῖται εἰς τὴν Ἡλείαν καὶ εἰς τὰ Καλάβρυτα.—Ὁρμῆ εἰς τὰ Κλουτσουνοχώρια.—Μάχη εἰς τὰ Διπόταμα.—Μάχη εἰς τὸ Καστράκι.—Τοῦρκοι καὶ Ἕλληνες ἀπόλλυνται ὀλισθαίνοντες.—Γυναῖκες ῥίπτονται κατὰ κρημνῶν.—Ὁ Ν. Πετιμεζᾶς καὶ ὁ Σ. Θεοχαρόπουλος εἰς βοήθειαν.—Ὁ Ἰμπραχίμ εἰς Τριπολιτοῦν.—Τὸ διὰ τῆς Ἡλείας στράτευμα εἰς τὰ φρούρια τῆς Μεσσηνίας.

Η Διοικητικὴ ἐπιτροπὴ ἐμελλε, μεταβάσασα ἐξ Ἐπιδαύρου, νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς τὸ Ναύπλιον, μόνην πόλιν, ὅπου ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος ἠδύνατο χωρὶς φόβον τῶν ἐχθρῶν νὰ ἐχῆ τὴν ἔδραν τῆς. Ἐβρέθη δ' ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὅτι ὁ Ζαΐμης ὑπώπτευσεν μὴ μείνωσι μόνοι οἱ Πελοποννήσιοι πληρεξούσιοι εἰς τὴν συγκαλεσθεῖσαν συνέλευσιν ἐξ ἀντενεργείας τῆς Γαλλικῆς φατρίας τῶν Ρουμελιωτῶν καὶ Νησιωτῶν. Ἐπίπετο ἄρα καὶ νὰ ὑποπτεύσῃ μὴ δὲν ἠθέλον ἀνεφθῆ ὑπὸ τοῦ Φωτομάρα αἱ πύλαι τοῦ Ναυπλίου εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῶν Πελοποννησίων, ἧτις ἐμελλε νὰ διαδεχθῆ τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος· διότι, ἂν ἡ συνέλευσις ἐμελλε νὰ συγκροτηθῆ ὑπὸ μόνων τῶν Πελοποννησίων διὰ τὸν σκοπὸν τῆς Ἀγγλικῆς φατρίας, εἶπετο καὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ σύγκηται μόνον ἀπὸ Πελοποννησίου. Ὁ δὲ Κωλίτιης, ὅστις ἤδη θ' ἀποκλεισθῆ ἀπὸ τὰ πράγματα, φοβεῖται τὴν ἐκδίκησιν τοῦ Κολοκοτρῶνη, τοῦ Ζαΐμη καὶ τῶν ἄλλων, τοὺς ὁποίους πέρυσσι κατεδίωξεν ὡς ἀνάρτας καὶ ἠθελε νὰ καταδικάσῃ εἰς θάνατον, καὶ ὁ Ζαΐμης ὑπώπτευσεν μὴ καὶ αὐτὸς καὶ ἄλλοι, Ρουμελιώται καὶ Πελοποννήσιοι, ὅσοι ἐκηρύχθησαν ἐναντίοι τῶν ἀνταρτῶν, ὀδηγήσωσι τὸν Φωτομάραν καὶ τὴν φρουρὰν διὰ τὸν λόγον τοῦ κοινοῦ συμφέροντος τῆς Ἑλλάδος νὰ μὴ ἀναγνωρίσωσι τοιαύτην Κυβέρνησιν, νὰ τὴν κηρύξωσι φατριαστικὴν καὶ νὰ μὴ τὴν δεχθῶσιν εἰς τὸ Ναύπλιον· ὑπώπτευσεν δὲ μὴ ὁ Φρουράρχος καὶ ἡ φρουρὰ ἐνδώσωσιν εἰς τὰς εἰσηγήσεις τοῦ Κωλέτιου τόσον προθυμότερον, ὅσον πλέον ἐφοβοῦντο, ὁ μὲν μὴ ἀφαιρεθῆ τὴν φρουράρχιαν, ἡ δὲ μὴ ἀντικατασταθῆ ἀπὸ στρατιώτας Πελοποννησίου· ὑπώπτευσεν δὲ τόσον πλέον, ὅσον ἀσφα-

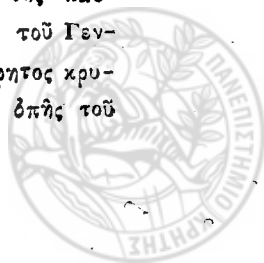
λέστερον εστοχάζετο διά τήν πολιτικὴν πορείαν του καὶ τήν
 διεξαγωγὴν τῶν σχεδίων του τὸ νὰ ᾔηται κύριος τῆς πόλεως καὶ
 τῶν φρουρίων τοῦ Ναυπλίου, ἐφ' ᾧ καὶ εἶχε σκοπὸν ἀντὶ τοῦ
 Φωτομάρα νὰ διορίσῃ φρούραρχον τὸν Ἀνδρέαν Λόντον ἢ τὸν
 Γενναῖον, καὶ μὲ φρουρὰν συγκειμένην ἐκ Πελοποννησίων· ὑ-
 πώπτευσε μὴ σφύρξωσιν εἰς τὸ Ναύπλιον, ὅλοι οἱ ἔχοντες ἐπιβ-
 ῖρῃν εἰς τὰ πράγματα Ῥουμελιῶται μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Μισο-
 λογγίου, καὶ ἐνωθέντες μετὸν Κωλέττην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ,
 ὡς καὶ μετὸς Νησιώτας, ὅσους ἐναντίους τῆς Ἀγγλικῆς φα-
 τρίας, ἀνατρέψωσι τὰ σχέδιά του. Διὰ ταῦτα, ἀφ' οὗ ἐπληρο-
 φορήθη ὅτι ὁ Φωτομάρας εἶχεν ἀπαγορεύσει νὰ εἰσδέχωνται
 στρατιῶται ἀπὸ τὴν πύλην τῆς ξηρᾶς εἰς τὸ Ναύπλιον, συνεν-
 νοεῖται μὲ τὸν Γενναῖον, κἀτόθι τότε διατρίβοντα, καὶ αὐτὸς
 δίδει σχέδιον περὶ τοῦ τρόπου, καὶ ὅν ἠδύνατο ἡ Κυβέρνησις νὰ
 εἰσέλθῃ καὶ ἄκοντος τοῦ Φωτομάρα, ὅστις ἤδη διενόετο νὰ μὴ
 τὴν δεχθῇ, προτείνων τὴν ἀπότισιν ὑπερόγκου ποσότητος χρη-
 μάτων διὰ τοὺς μισθοὺς τῆς φρουρᾶς, ἐν ᾧ δὲν ὑπῆρχεν οὐδ'
 ὀβολός εἰς τὸ ταμεῖον. Ἐπομένως τὸν γράφουσιν ὁ Πανοῦτσος
 Νοταρᾶς, Ζαῦτης, Ἀναγ. Δελιγιάννης, Φωτήλας, Σισίνης, Κο-
 πανίτσας, Σ. Θεοχαρόπουλος, Ῥοῦφος, Χρ. Βλάχος καὶ ἄλλοι,
 ν' αὐξήσῃ τὸν κριθμὸν τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατιωτῶν ἐπὶ μισθῷ,
 ὥστε νὰ συμπληρωθῶσιν ὅλοι τετρακόσιοι πενήντα, καὶ νὰ ἐ-
 νεργήσῃ τὸ σχέδιόν του, διορίζων αὐτοὺς νὰ καταλάβωσι τὰς
 θέσεις ἐλείνας, ὅθεν ἠδύνατο νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν εἰσοδὸν
 τῆς Κυβερνήσεως· πρὸς δὲ, καὶ νὰ συνεννοηθῇ μὲ τοὺς Πελο-
 ποννησίους ἐκ τῶν πολιτῶν, ὥστε, χρείας τυχοῦσας, νὰ συν-
 δράμωσι καὶ αὐτοί. Ὅθεν ὁ μὲν Γενναῖος εἰσήγαγεν ἀπὸ τὴν
 πύλην τοῦ αἰγιαλοῦ τοὺς ἀναγκαίους στρατιώτας, καὶ συνεν-
 νοήθη ὅχι μόνον μὲ πολίτας, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸν Ῥόδιον, ὅςτις
 εἶχεν ὑπὸ τὰς διαταγὰς του ἑξακοσίους τακτικούς διὰ νὰ χρη-
 σιμεύωσιν ὡς φρουρὰ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ εἶχε συνεννοηθῇ
 μὲ τοὺς ἐν Ἐπιδαύρῳ καθὸ σύμφωνοι μὲ αὐτοὺς, καὶ εἶχε προσ-
 κληθῇ ὡσαύτως νὰ συμπράξῃ πρὸς τὸν σκοπὸν. Ἐκ τούτων
 ἄρα συνάγεται ὅτι ὁ Ζαῦτης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἶχον ἀπόφασιν,
 καὶ μόνοι ἀν ἔμμενον οἱ πληρεξούσιοι τῆς Πελοποννήτου διὰ τῶν

ἀντενεργειῶν τῆς Γαλλικῆς φατρίας, νὰ ἐπικαλεσθῶσι τοῦ Καίνοιγγ τὴν μεσιτείαν διὰ νὰ σώσῃσι τὴν Πελοπόννησον, νὰ διαλύσωσι τὴν συνέλευσιν διὰ τὸν κίνδυνον τάχα τοῦ Μισολογίου, νὰ λάβωσι δικτατορικὴν ἐξουσίαν, καὶ εἰσερχόμενοι εἰς τὸ Ναύπλιον, νὰ περιμένωσι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν διαπραγματεύσεων τοῦ Καίνοιγγ μὲ τὸν Σουλτάνον. Ἐχοντας δὲ τὰ φρούρια εἰς τὴν διάθεσίν των, νὰ μὴ ἔχωσιν τι νὰ φοβηθῶσιν ἐκ μέρους τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Ἄλλ' ἐν τοσούτῳ συνῆλθον καὶ οἱ πληρεξούσιοι τῆς 59. Ἑλλάδος καὶ τῶν Νήσων, καὶ εὐτυχῶς οἱ Ἕλληνας δὲν διηρέθησαν εἰς τὴν ἀπειλοῦσαν τὸν ἄφευκτον ὄλεθρον τῆς Πατρίδος ταύτην περίστασιν, καὶ ἡ συνέλευσις κατέστη ἐθνικὴ, καὶ ὁ Φωτομάρας ἐδέχθη τὴν Διοικητικὴν ἐπιτροπὴν εἰς τὸ Ναύπλιον, ὅπου αὕτη ἤρχισεν ἀμέσως τὰς ἐργασίας τῆς.

Τὴν 18 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς (Ἀπριλίου) διεκήρυξεν ὅτι, ἀνὲν ᾧ ἔπεσε τὸ Μισολόγι, καὶ ἐν ᾧ ἡ παντελής ἀχρηματία καὶ ἀπορία τοῦ ταμείου κατασταίνει ἀνοικνόμεντα τὰ πρὸς ὑπερβάσειν τῆς πατρίδος ἀναγκαῖα, ἡ Δ. ἐπιτροπὴ τῆς Ἑλλάδος ἀναλαμβάνει τὴν διοίκησιν, τὴν ὁποίαν εἰς αὐτὴν ἐνεπιτεύθη ἡ Γ'. ἐθνικὴ συνέλευσις διὰ τοῦ Η'. ψηφίσματος. Ἄν δὲ τὰ μέλη αὐτῆς ἐσυμβουλευόντο καὶ προετίμων τὰ ἰδιαιτέρως συμφέροντα παρὰ τὰ κοινὰ, ποτὲ δὲν ἤθελον ἀναδεχθῆ τοιοῦτον ὑπέρμεγα βᾶρος· ἀλλὰ τὸ πρὸς τὴν πατρίδα ὀφειλόμενον ἕκ μέρους παντὸς ἀγαθοῦ πολίτου, ἐν ὥρᾳ μάλιστα κινδύνου, εἰρὸν χρέος τοὺς ἔπεισε νὰ μὴ φανῶσι κωφοὶ εἰς τὴν φωνὴν τῆς πατρίδος, οὔτε ἀπειθεῖς εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐθν. συνέλευσεως, ἡ ὁποία τοὺς διώρισεν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν πραγμάτων. Ἡ Δ. ἐπιτροπὴ τῆς Ἑλλάδος προσκαλεῖ ἐπομένως ἄλλους τοὺς Ἕλληνας εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας καὶ εὐδαιμονίας τοῦ ἔθνους ἀγῶνα, καὶ τοὺς πολεμικοὺς εἰς μίμησιν τῆς κἀθανάτου φρουρᾶς τοῦ Μισολογίου. Ἐχει δ' ἀπόφασιν σταθερὰν νὰ τιμωρῆ μὲ τὸν πλέον αὐστηρὸν καὶ παραδειγματικὸν τρόπον, ὅχι μόνον ὅσους ἀπειθήσωσιν εἰς τὰς διαταγὰς τῆς, ἀλλὰ καὶ ὅσους, νικώμενοι ἀπὸ ἰδιοτελεῖς σκοποῦς καὶ πονηρὰ βουλευόμενοι, δὲν παύσωσιν ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ πατριω-

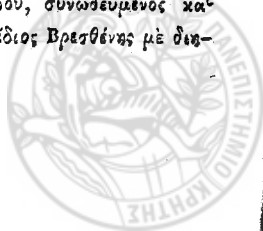
πισμοῦ νὰ χύνωσιν εἰς τὰς καρδίαις τῶν ἀπλουστέρων τὸ φαρ-
 »μάκι τῆς δυσπιστίας καὶ διαίρεσεως, ταρασσόντες καὶ ἐρεθί-
 »ζόντες τὸν λαὸν μὲ τὰς κρυφὰς ῥαδιουργίας των, καὶ δια-
 »σπείροντες φανερὰ λόγους ἐναντίον τῶν καθεστώτων. Αὐτὰ ἄς
 »λάβῃ πρὸ ὀφθαλμῶν πᾶς Ἕλληνα καὶ πᾶς μὴ Ἕλληνα διατρί-
 »βων δι' ὁποιοῦνδήποτε σκοπὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα, διὰ νὰ μὴ σύ-
 »ρῃ κατ' ἐπάνω του τὴν ἐκδίκησιν τοῦ πάσχοντος καὶ κινδυ-
 »νεύοντος Ἑλληνικοῦ λαοῦ διὰ τῆς δραστηρίου ἐνεργείας τῆς
 »διοικήσεώς του ». Ἡ Δ. ἐπιτροπὴ φοβεῖται μὴ κατα-
 κρίνη τὰς πράξεις τῆς ἔθν. συνελεύσεως ἢ Γαλλικῆς πατρία κα-
 ταδικάζουσα αὐτὴν, ὅτι καθυπέβαλε τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τὴν
 ἐπικυριότητα (Suzainereté) τοῦ Σουλτάνου· φοβεῖται τὸν δια-
 μαρτυρηθέντα κατὰ τῆς πράξεως τοῦ συμβιβασμοῦ Ἵψηλάντην
 καὶ τοὺς ποθοῦντας τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Πατρίδος Ἕλληνας
 μὴ διεγείρωσι τὴν κοινὴν ἀγανάκτησιν διὰ τὰ ἐπὶ σκοπῷ τῆς
 αὐθεντικῆς διατρέξαντα εἰς τὴν συνέλευσιν, καὶ ἀπειλεῖ νὰ τοὺς
 τιμωρήσῃ παραδειγματικῶς· φοβεῖται τοὺς μὴ Ἕλληνας, οἷον τὸν
 Ῥώσῃ, τὸν Βασιγκτῶν, τὸν Ζιουρδὲν καὶ ἄλλους φιλέλληνας,
 καὶ τοὺς ἀπειλεῖ μὲ τὴν ἐκδίκησιν τοῦ λαοῦ· φοβεῖται μὴ ἐ-
 ξιστορήσωσιν οἱ ἐφημεριδογράφοι τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἰδρας
 τὰ γενόμενα εἰς τὴν συνέλευσιν, καὶ διατάττει νὰ μὴ δημο-
 σιεύσωσι τίποτε κατὰ τῶν ὅσα ἐψήφισεν. Ἡ δ' ἐπιτροπὴ τῆς
 συνελεύσεως συνέστησε τὴν 20 τοῦ ἰδίου τὸ ἐγκληματικὸν δι-
 καστήριον, ὅπερ θὰ δικάζει καὶ θ' ἀποφασίζει ἀνεκκλήτως, καὶ
 θεωρεῖται ὡς ἔργανον ἐκδικήσεως. Μετ' ὀλίγον συνέστησε καὶ
 ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ καθαρῖση τοὺς ἐθνικοὺς λογαριασμοὺς, καὶ
 ἑτέραν διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὰ παρανόμως ἐκπεποιημένα ἐθνικὰ
 φθαρτὰ κτήματα, καὶ δι' αὐτῶν ἀπειλεῖ ὄσους ἐκ τῶν ὑπε-
 ναντίων ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου ἢ ἀγοραστὰς ἐθνικῶν κτημά-
 των, καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἤδη φοβοῦνται μὴ πάθωσιν ἀδί-
 κως, καὶ ἄλλοι ὑποπτεύουσι μὴ καταδιωχθῶσι διὰ τὰς σχέσεις
 των, τὰ φρονήματά των καὶ τὰς πράξεις των ἐπὶ τῆς παυ-
 σάσεως ἐξουσίας. Καὶ ἤδη φεύγει συνεργῶντος καὶ τοῦ Γεν-
 ναίου ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς Βρεσθένης Θεοδώρητος κρυ-
 φίως ἀπὸ τὸ Ναύπλιον, ἐξελθὼν νυκτὸς διὰ τινος ὁπῆς τοῦ

φρουρίου (1), και ἀποθνήσκουσιν ὁ νομοτελεστής Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης και ὁ βουλευτής Κωνσταντῖνος Ζαφειρόπουλος, και ὁ θάνατος αὐτῶν ἀποδίδεται εἰς τὸν τρόπον και τὴν ἀθυμίαν των, και ἐξάπτονται τὰ πάθη, και κατακυριεύουσιν ἡ διχόνοια και ἡ δυσπιστία, και ἤρχισαν ἤδη ἀντενέργειαι και συνωμοσίαι κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, καθ' ἧς ἀντιπολιτευόμενοι συμπράττουσι μετὰ τῶν ἑλλων και ἴσοι ἀγορασταὶ ἐθνικῶν γαιῶν, τὰς ὁποίας κατεψηφίσθη ν' ἀφαιρεθῶσιν. Ὁ δὲ Κολοκοτρῶνης, ὅστις πρὸ δύο ἐτῶν ἦτον ἠνωμένος μετὰ τὸν Ζαΐμην, και συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ συγκροτηθῇ ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις, και νὰ ψηφίσῃ ὅ,τι οὗτος ὑπηγόρευε, και νὰ τὸν καταστήσῃ δικτάτορα μετ' ἄλλων δέκα, ἀμοίρων ὅλως τῶν ὅσα ἡ δικτατορία ἀπαιτεῖ διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἐθνῶν πλεονεκτήματα, ἤδη ἐλέπει ὅτι ἐψεύσθη τῶν ἐλπίδων του, και ὅτι ἡ ὁμόνοια, τὴν ὁποίαν οἱ ὀλιγαρχικοὶ ἐκέρυττον ἄχρι τοῦδε, εἰς ἄλλο τι δὲν ἀπέβλεπεν εἰμὴ εἰς τὸ νὰ ἀρπάσῃ τὴν ἐξουσίαν δι' ἐθνικῆς συνέλευσεως, ἀφ' οὗ δι' αὐτῆς παραδώσῃ τὴν Ἑλλάδα εἰς τοὺς Τούρκους ὑπόφορον, και παραδεχθῶσι τὸ αὐθεντικὸν τῆς Βλαχομολδαυίας σύστημα. Παρατηρῶν δὲ εἰς τοὺς λόγους και τὰς πράξεις των ὅλα τῆς διχονοίας τὰ σπέρματα, κατανοεῖ ὅτι ἔγεινεν ὄργανον τῶν ἰδίων αὐτῶν παθῶν και συμφερόντων, και δυσπιστῶν ἐφεξῆς, θ' ἀνανεύῃ εἰς τὰ θελήματα τῶν ἁσάκικ, τὸ κρίνει γενικὸν τῆς Πατρίδος συμφέρον, ἀντιπολιτευόμενος εἰς τὴν Κυβέρνησίν των.

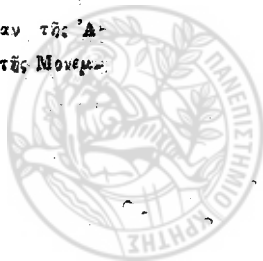
Ἐν τοσοῦτῳ αὐτὴ ἐνεργεῖ και ὅ,τι δύναται διὰ τὴν κοινὴν σωτηρίαν τοῦλάχιστον ἐκδίδει διαταγὰς ἀν και ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀτελεσφορήτους. Ἐπειδὴ ὁ Λόντος δὲν ἠθέλησε (και διότι δὲν ἦτον εὐκόλον) νὰ ᾖναι φρούραρχος εἰς τὰ φρούρια τοῦ Ναυ-

(1) Ὁ δὲ Γ. Γιατράκος, ὅστις ἦτο και πληρεξούσιος εἰς τὴν Ἐπίδουρον, ἀφωσιωμένος εἰς τὸν Ζαΐμην, διέταξε τὸν λεγόμενον Καψαμπίλην νὰ τὸν λοχίσῃ καθ' ὅδον και νὰ τὸν φονεύσῃ ἀπερχόμενος εἰς τὴν ἐπαρχίαν του. Ὁ δὲ Βρισθῆνις εἰδοποιήθη ἀπὸ τινος τῶν εἰς λόχῃσιν ὑπὸ τὸν Καψαμπίλην διορισμένων στρατιωτῶν, και ἐσώθη ἀπέλθων δι' ἄλλης ὁδοῦ, συνωδευμένος και μὲ στρατιωτὰς τοῦ Πέτρου Α. Μπαρμπιτσιώτου. Ὁ ἴδιος Βρισθῆνις μετὰ διαγῆθα ταῦτα ἐνώπιον καὶ ἄλλων.

πλίου, πρυτιμῆσας τὸ στρατόπεδον, ἐπεκύρωσε διορίσασα εἰς τὴν φρουραρχίαν τὸν Γεροφωτομάραν (1), ἕως οὗ εὔρει τὸν ἀρμόδιον καιρὸν νὰ διορίσῃ ἀντ' αὐτοῦ τὸν Γενναῖον, τὸν ὁποῖον διώρισεν ἤδη ἀρχηγὸν τῆς ἐκτελεστικῆς δυνάμεως μετὰ διακοσίους πενήντα στρατιώτας, νὰ φυλάττῃ, συνεννοούμενος μετὰ τὸν εἰρημένον Φωτομάραν, τὴν ἡσυχίαν καὶ εὐταξίαν τῆς πόλεως· διέταξε καὶ τὸν Ῥόδιον μετὰ τοὺς τακτικούς νὰ συμπράττῃ, καὶ νὰ δίδῃ τὴν ἀπαιτουμένην βοήθειαν εἰς τὰς τακτικὰς αἰτήσεις του. Διώρισε δὲ τὸν Κολοκοτρώνην γενικὸν ἀρχηγὸν τῶν κατὰ τὴν Πελοπόννησον στρατευμάτων, διατάξασα ὅλους τοὺς Πελοποννησίους ὄπλαρχηγούς νὰ πείθωνται εἰς τὰς διαταγὰς του. Διώρισε καὶ τὸν Ἀντώνιον Μυρομιχάλην γενικὸν ἀρχηγὸν τῶν ὄπλων τῆς Μάνης, καὶ τὸν διέταξε νὰ συνεννοῆται καὶ νὰ συμπράττῃ μετὰ τὸν Κολοκοτρώνην. Διώρισε καὶ τὸν Θανάσην Τούσια Μπότσαρη μετὰ τριακοσίους εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Καλαβρύτων, ν' ἀντιτάσσωνται κατὰ τοῦ Ἰμπραχίμ μετὰ τοὺς ὄπλαρχηγούς ἐκείνων τῶν μερῶν, συγκεντρῶν ὁμοῦ τὴν δύναμίν του εἰς τὸ Μεγασπῆλαιον, διατάξασα καὶ τοὺς Πατέρας τῆς Μονῆς νὰ εἰσδέχωνται αὐτὸν μετὰ τριάκοντα στρατιώτας, ἂν τύχῃ ἀνάγκη, πρὸς ὑπεράσπισίν της. Διώρισε τὸν Σπύρον Σπηλιωτάπουλον καὶ τὸν Ἀθανάσιον Γρηγοριάδην, τὸν μὲν ἐπὶ τῶν πυριτοδόλων, τὸν δ' ἐπὶ τῶν τροφῶν τὰ ὁποῖα θὰ στέλλωνται ἀπὸ τὰς φιλελληνικὰς ἐταιρίας. Παύσαντος δὲ τοῦ Γρηγοριάδου μετ' οὐ πολὺ, διώρισε ἀντ' αὐτοῦ τὸν Ἀντώνιον Τσιούνην. Διώρισε καὶ τὸν Ἀναγ. Ζαφειρόπουλον μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ταμείου ἀντὶ τοῦ Ἀναγ. Μοναρχίδου, ἂν καὶ τὸ Ταμεῖον δὲν θὰ ἔχῃ, ὡς καὶ δὲν εἶχε, χρήματα διὰ τὸν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ πόλεμον, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Δ. ἐπιτροπὴ διεκήρυξεν ὅτι ἅπαντες οἱ στρατευόμενοι δὲν θὰ πληρωθῶσι μισθὸν ἐφεξῆς. Διώρισε καὶ τὸν Ἰωάννην Γγούραν γενικὸν ἀρχηγὸν τῶν ὄπλων τῆς Ἀνατολ. Ἑλλάδος, διατάξασα τοὺς ὄπλαρχηγούς Κατακογιάν-

(1) Ἐπεκύρωσε καὶ τὸν Ἰωάννην Νοταρᾶν εἰς τὴν φρουραρχίαν τῆς Ἀκροκορίνθου ὡς καὶ τὸν Ἠλίαν Θερμισιώτην εἰς τὴν φρουραρχίαν τῆς Μονεμβασίας.

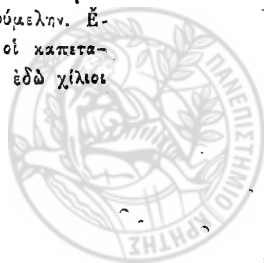

νην, Κριεζιώτην, Βάσιον, Πανοριᾶν, Δουβουινιώτην, Εὐμορφόπουλον (1), Σκουρτανιώτην, Ρούκην, Μῆτρον Τριανταφυλλίνας κλ. νὰ τὸν ἀναγνωρίσωσι, νὰ συμπαραλάβωσι καὶ ὅλους τοὺς δυναμένους νὰ φέρωσιν ὄπλα κατοίκους τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ νὰ κινηθῶσιν ὅπου ἤθελον διαταχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τῶν ἐχθρῶν, διὰ νὰ συγκροτήσωσι στρατόπεδα ἱκανὰ νὰ τοὺς ἀντικρούσωσιν ἀλλὰ τὸν διέταξε νὰ συστήσῃ πρὸ πάντων στρατόπεδον εἰς τὰ Σάλωνα, ἐνθα νὰ συγκεντρώτῃ ὅλα τὰ στρατεύματα τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐκεῖθεν νὰ στρατεύσωσι καὶ ἀλλαγῶσιν ὅπου δεῖον. Διῶρισε δ' ἐπιτροπὴν συγκεκλιμένην ἀπὸ τὸν Ἰωαννοῦλην Νάκον, Στάμον Σεραφεῖμ καὶ Χαράλαμπον Παπαπολίτην νὰ συνάξωσιν εἰς τὰς Ἀθήνας τὰς προσόδους τῶν ἐπαρχιῶν Μενδενίτης, Τουρκοχωρίου, Ταλαντίου, Λεβαδίας, Ἀθηνῶν, Σαλῶνων, Λοιδωρικίου καὶ τῶν ἐλευθέρων μερῶν Ζητουρίου καὶ Νεαπάτρας, διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν ὑπὲρ τῶν στρατευμάτων. Διῶρισε τὸν Γ. Γιολδάσην, Ἀνδρίτσον Σιαφάκαν, Ἀραπογιάννην, Γ. Πεσλῆν, Γιαννάκην Σταΐκον, Χρ. Μακρῆν, Δημοτσέλιον, Κ. Σιερέτην, Δ. Σκλιτσᾶν καὶ Μητσιοκοντογιάννην, νὰ συγκεντρωθῶσιν εἰς τὸ Ξηρόμερον, νὰ συστήσωσι στρατόπεδον καὶ νὰ κινηθῶσι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἀθθήμερον εἰδοποιεῖ περὶ τούτου τὸν Τσιόγγαν, τὸν Καραϊσκάκην καὶ τὸν Ἰω. Ράγγον, ὡς καὶ τὸν Ἀνδρέαν Ἰσκού, τὸν ὁποῖον καίτοι μέλος τῆς Δ. ἐπιτροπῆς ἀπέστειλε διὰ τὴν κατεπεύγουσαν ἀνάγκην τοῦ νὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ ἐπιμείνωσιν οἱ κάτοικοι τῆς Δυτ. Ἑλλάδος εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς Πατρίδος, ἐνθα ἄρβύλων καὶ βεβαιῶν αὐτοὺς ὅτι αἱ Χριστιανικαὶ Δυνάμεις θὰ μεσιτεύσωσιν ἐντὸς ὀλίγου ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. Διῶρισε καὶ τὸν Γ. Καναβὲν νὰ συστήσῃ στρατόπεδον εἰς τὰ Κράββαρα, διατάξασα καὶ τοὺς ὄπλαρχηγούς ἐκείνου τοῦ μέρους ν' ἀντικρούσωσι τοὺς Τούρκους. Προσεκάλεσε καὶ τοὺς καταφυφόντας εἰς τὸν Κάλαμον νὰ ἐξέλθωσιν εἰς τὸ

(1) Ὁ Εὐμορφόπουλος ἦτο διωρισμένος ἀπὸ τὸν Κωλιέτην ἀρχηγὸς τῶν ὄπλων εἰς τὰ Μέγαρα· ἐπειδὴ δὲ διωρίσθη ἀπὸ τὸν αὐτὸν καὶ ὁ Δ. Ι. Κριεζῆς ἀρχηγός, καὶ διεφέροντο ἤδη πρὸς ἀλλήλους, ἡ Δ. ἐπιτροπὴ τοὺς διέταξε ἀμφοτέρους νὰ στρατεύσωσι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Καρπενήσι, νὰ πολεμήσωσιν. Ἀπέστειλε δὲ τὸν Κωνσταντῖνον Μεταξᾶν εἰς τὰ Μέγαρα καὶ Σάλωνα, νὰ προσκαλέσῃ τοὺς Σουλιώτας ὡς καὶ ὄλους τοὺς ἐξεληθόντας ἀπὸ τὴ Μισολόγγι νὰ προσέλθωσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, διὰ νὰ κινηθῶσι πάλιν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὴν Πελοπόννησον ἢ εἰς τὴν Ῥούμελην. Ἐγράψε δὲ τὴν 21 ἀπριλίου τὸν Ν. Μπότσαρην, Μητσιοκοντογιάννην, Κίτσιον, Ντσιαβέλλαν, Δ. Μακρῆν, Γ. Κίτσου, Γ. Βαλτινὸν, Χρ. Φωτομάραν, Γ. Βῆγλαν, Β. Χασάπην κλ. πρὸς τοὺς ἄλλοις: «Ἡ ὑπερβολικὴ θλίψις, ἣτις ἐκυρίευσεν τὰς ψυχὰς ὄλων ἡδιὰ τὸ μέγα δυστύχημα τοῦ Μισολογγίου, ἐμετριάσθη μὲ τὴν εἰδήσιν ὅτι διεσώθησαν τὸ πλεῖστον μέρος τῶν προμάχων του, ἡτῶν ὁποίων οἱ ἰσχυροὶ βραχίονες ἕως τώρα διεφύλαξαν τὸ ἔθνος ἀπὸ τὸν ὄλεθρον, καὶ εἶναι εἰς τὸν μέγαν τοῦτον κίνδυνον ἡτῆς Πατρίδος ἢ ἀσφαλεστέρα βᾶσις τῶν ἐλπίδων τῆς (1)». Διέταξε καὶ τὸν Τριαντάφυλλον Ἀποκουρίτην νὰ παραλάβῃ ὄλους τοὺς ὅπλοφόρους τοῦ Μαλακνδρίνου καὶ νὰ στρατεύσῃ εἰς Ναύπακτον, συμπράττων μετὰ τῶν ἄλλων ὅπλαρχηγῶν ὑπὲρ τῆς Πατρίδος. Διέταξε καὶ τοὺς φρουροῦντας εἰς τοῦ Ὀδυσσεῶς τὸ Σπήλαιον νὰ μὴ εἰσδέχωνται εἰμὴ γυναῖκας, παιδιά καὶ γέροντας ἀδυνάτους. Προσεκάλεσε καὶ τὸν Καρατάσιον καὶ ὄλους τοὺς Ὀλυμπίους νὰ ἔλθωσιν εἰς τὰ Μέγαρα, νὰ ὀχυρωθῶσι, διὰ νὰ πολεμήσωσιν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους. Ὁ δὲ Γεώργιος Δουβουνιώτης ἔδωκε σχέδιον νὰ ἐφοδιασθῇ ἡ θέσις, ὀνομαζομένη Λάζος, κειμένη μετὰξὺ Νεαπάτρας, Λοιδωρικίου καὶ Σαλῶνων ὡς ἐκ φύσεως ὀχυρὰ, μὲ τροφὰς καὶ πυριτόβολα, ὅπου

(1) Μαθὼν ὁ Καραϊσκάκης τὴν ἀποστολὴν τοῦ Μεταξᾶ ὑπὲρ τῶν Σουλιωτῶν, καὶ τὴν γενικὴν ἀρχηγίαν τοῦ Γκούρα εἰς τὴν Ἀνατολ. Ἑλλάδα, καὶ μὴ ἀναγνωρίζων τὴν ὑπεροχὴν, ἣτις τοῦ ἀποδίδεται περὶ τὰ πολεμικὰ, γράφει πρὸς τὴν Δ. ἐπιτροπὴν ἀπὸ τὰ Κράββαρα καὶ πρὸς τὸν Πρόεδρον ἀποτεινόμενος, λέγει. «Κύριε Ζαίμη! ἄκουσον με· μὴ μπλεχθῆς εἰς φατρία· ἡ Ἑλλὰς προσκυνεῖ, καὶ πάσχισον διὰ τὴν κοινὴν σωτηρίαν. Ἀρῆσθε τὰς φατρίας ἢ πρῶτη αἰτία ἐδύθη ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον· τώρα θὰ δοθῇ ἀπὸ τὴν Ῥούμελην. Ἐφθάσαν προταγαὶ τοῦ Κριουταχῆ διὰ νὰ προσκυνήσωσιν ὁ λαὸς καὶ οἱ καπεταῖνιοι. Αὗτοι δὲν προσκυνοῦν, πληὴν θὰ γείνουσι κλέπται. Εἴμεθα ἐδῶ χίλιοι ἡδιστάσιοι· λάβετε μέτρα, διότι ἄλλως. . . . .»

ν' ἀσφαλισθῶσιν αἱ γυναῖκες μὲ τὰ παῖδιά καὶ τοὺς γέροντας τῶν τριῶν ἐπρχιῶν ἐκείνων, καὶ ὅθεν οἱ ἔνοπλοι νὰ ἐξορμῶσι κατὰ τῶν ἐχθρῶν ὅπου δέον· τοῦτο ἤθελε θεωρηθῆ ὡς ἄλλο προπύργιον τῆς Πελοποννήσου. Ἡ δὲ Κυβέρνησις ἔστειλεν αὐτόθι τροφάς, αἱ ὁποῖαι θὰ χρησιμεύσωσι δι' ὀλίγας ἡμέρας εἰς τοὺς στρατιώτας· ἀλλὰ θὰ δυνηθῆ νὰ στείλῃ καὶ πάλιν, καὶ νὰ ἐφοδιάσῃ καὶ ἄλλας θέσεις ὡσαύτως, ὥστε νὰ μὴ παύσωσι καὶ οἱ Ῥουμελιῶται τοῦ νὰ πολεμῶσι τοὺς Τούρκους; Ὁ Καραϊσκάκης, Μητσιοκοντογιάννης, Τσιόγκας, Σκαλτσοδῆμος, Γ. Γιολδάσης, Γ. Σταίικος καὶ Ῥάγκος εἶχον συστήσει ἀρχὰς μάτου τρία στρατόπεδα εἰς Βαρνάκοβαν, εἰς Παπαδιὰν καὶ εἰς Πλάτανον· ἀλλ' ἐζήτουν τροφάς καὶ πυριτόβολα ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ τὰ διατηρήσωσι, διότι οἱ κάτοικοι εἶχον σκορπισθῆ, καὶ οἱ στρατιῶται δὲν ἠδύναντο νὰ ἐξοικονομηθῶσιν ἀπὸ τὰ χωρία. Τροφάς ἐζήτη καὶ ὁ Γγούρας διὰ νὰ ἐφοδιάσῃ διαφόρους θέσεις ὡς καὶ τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, διότι καὶ ἡ διορισθεῖσα ἐπιτροπὴ νὰ συνάξῃ τὰς προσόδους ἀπὸ τὰς διαφόρους ἐπαρχίας ὡς προσῆβη, δὲν θὰ λάβῃ καιρὸν νὰ κατορθώσῃ τίποτε. Ἡ δὲ Κυβέρνησις, εἰς τοιαύτην μάλιστα ἀνωμαλίαν τῶν πραγμάτων, δὲν εἶχε τοὺς τρόπους νὰ στείλῃ τροφάς, ὅπου ἦτον ἀνάγκη. Ὁ δὲ Κιουταχῆς εἰς Δερβέκισταν ἤδη εὐρισκόμενος, προσεκάλεσε τοὺς ἀνω εἰρημένους ὀπλαρχηγούς εἰς ὑποταγὴν, ὑποσχόμενος εἰς αὐτοὺς τὰς κατ' ἐπαρχίας ὀπλαρχηγίας· ἐκεῖνοι ὅμως ἀπεκρίθησαν μ' Ἑλληνικὴν ὑπερηφάνειαν εἰς τὰ προβλήματα του. Ἐπομένως ἐκίνησε μέρος τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατευμάτων εἰς τὸ μοναστήριον Βαρνάκοβαν ἢ φρουρὰ, συγκειμένη ἀπ' ὀλίγους στρατιώτας καὶ τοὺς πατέρας, ἀντέστησαν, καὶ ὁ ἐχθρὸς, μὴ δυνηθεὶς διὰ τῶν πυροβόλων τίποτε, ἀπεφάσισε νὰ ὀρύξῃ ὑπόνομον, νὰ τὸ ἀνατρέψῃ· ἀλλ' ἔδραμον ὁ Τσιόγγκας καὶ ὁ Ῥάγκος ἀπὸ τὴν Παπαδιὰν μὲ ὀκτακοσίους τὸν ἐκτύπησαν ἀπὸ τὰ νῶτα, καὶ τὸν ἠνάγκασαν νὰ φύγῃ· πλὴν ἐκένωσαν καὶ αὐτοὶ τὸ μοναστήριον, καὶ τὸ ἐγκατέλιπον ἄχρηστον. Μάτου φθίνοντος ὁ ἐχθρὸς ἐκινήθη εἰς Λοιδωρίκι, Κράββαρα, Καρπεννήσι, Βενέτικον, καὶ εἰς ὅλα τὰ μέρη ἐκεῖνα οἱ χριστιανοὶ ὑπετάγησαν δι' οἰκονομίαν, ὃ ἐστὶν ἐπέθεντο κάλυμ-

μα κατά τὸ σύνθημα μὲ τοὺς Τούρκους, εἰς σκοπῶν, ἂν ἐμμείνωσιν εἰς τὸν πόλεμον οἱ ὀπλαρχηγοί, νὰ ἐπάρωσι καὶ οἱ κἀτωϊκοὶ ἐκεῖνοι τὰ ὄπλα κατὰ τῶν ἐχθρῶν αὐθις, εἰ δὲ μὴ νὰ ζήσωσιν ὡς καὶ πρότερον βεγγιάδες. Ὁ Καραϊσκάκης εἰς αὐτὴν τὴν δεινὴν περίστασιν θὰ προσέληθαι εἰς τὴν Κυβέρνησιν, νὰ συμβουλευθῆ περὶ τῶν δεόντων, καὶ νὰ ἐνεργήσῃ ὅ,τι δυνατὸν διὰ τὴν κοινὴν σωτηρίαν, καὶ αὐτὸς θὰ δείξῃ εἰς τὸν κόσμον ὅτι ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ μεγάλα. Ὁ δὲ Κιουταχῆς ἤδη προὐχώρησεν εἰς τὰ Σάλωνα, καὶ ὁ Γγούρας δὲν ἔλαβε καιρὸν καὶ δὲν ἠμπόρσε νὰ κινήθῃ εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα ἐπιτιθέμενος, καὶ θὰ περιορισθῆ εἰς τὰς Ἀθήνας, νὰ μάχεται κατ' αὐτοῦ ἀμυνόμενος.

Ὁ δὲ Ἱμπραχίμ φθίνοντος τοῦ ἀπριλίου διαβὰς ἐκ Μισολογίου εἰς Π. Πάτρας, ἀφ' οὗ ἐξεκίνησε τρεῖς χιλιάδας στρατεύματα διὰ τὴν Μεσσηνίαν, διατάξας νὰ μεταβῆ ἀπὸ τὴν Ἡλείαν, καὶ νὰ λεηλατήσῃ αὐθις τὸν τόπον, ἐκινήθη καὶ ὁ ἴδιος ἐπὶ κεφαλῆς ἑπτὰ χιλιάδων, τῶν μὲν τεσσάρων ἀτάκτων, τῶν δὲ τριῶν χιλιάδων τακτικῶν διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν εἰς τὰ Καλάβρυτα. Οἱ δ' ἐμπεισιστευμένοι καὶ τὰ πολεμικὰ δικτάτορες, ἀναγκυόμενοι εἰς τὸ Ναύπλιον, ἀπειλοῦσι τὸν ἐχθρὸν μὲ τοιοῦτους πολίτας, ὅποιοι ἐφάνησαν οἱ ἐν Μισολογγίῳ, καὶ, «μὲ τοιοῦτους πολίτας, ἠλέγουσιν εἰς τὴν διακήρυξίν των πρὸς τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἐν ἄλλο Μισολόγγι ἂν εἶχομεν νὰ πάρῃ ὁ ἐχθρὸς, ἤθελε χαθῆ ὁ ἴδιος ἐξ ἀποφάσεως ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀξιοδακρύτων θριάμβων ἡτου». Ἀλλ' ὅταν οἱ τοιαῦτοι πολῖται καταδιαιρῶνται καὶ καταπολεμῶσιν ἀλλήλους διὰ τὰς ἰδιοτελείας τῶν ἐπ' ἐξουσίας, τότε καὶ ἄλλο Μισολόγγι ἂν εἶχεν ἢ Ἑλλάς, ἤθελε τὸ καταστρέψῃ ὁ ἐχθρὸς, καὶ τοὺς τοιοῦτους πολίτας ἤθελε δυνηθῆ τέλος νὰ κατασφάξῃ· εἶναι δ' ἐνδοξον ν' ἀποθάνῃ ὁ Ἕλληνας μάχόμενος διὰ τὴν πίστιν καὶ τὴν πατρίδα του, ὡς ὁ ἐν Μισολογγίῳ· ἀλλ' εἶν' ἐνδοξότερον ἀσυγκρίτως νὰ νικήσῃ πολεμῶν, καὶ ζήσῃς ν' ἀνακτήσῃ τὴν Πατρίδα του, ἀπαλλάττων αὐτὴν ἀπὸ τὴν σημερινὴν ὑποτέλειαν, εἰς τὴν ὁποίαν τὴν κατήντησαν ἡ διαίρεσις καὶ ὁ ἐμφύλιος πόλεμος, καὶ νὰ τὴν διαβιβάσῃ εἰς τοὺς αἰῶνας αὐτόνομον καὶ ἀνεξάρτητον. Ὁ ἐχθρὸς δὲν εὔρεν ἀντί-

στασιν εἰς τὴν πορείαν τοῦ μέχρι τῶν Καλαβρῦτων, ὅπου ἐφθασε τὴν 2 τοῦ Μαΐου, καὶ μόνον εἰς τὰ Νεζερά ἐτουφεκίσθη ὀπωποῦν ὑπὸ τοῦ Γ. Λεχουρίτου· ἀφ' οὗ κατέκαυσεν ὅλα τὰ περίξ, ἐκινήθη τὴν νύκτα τῆς 4 πρὸς τὴν 5 τοῦ αὐτοῦ, ὀδηγούμενος ὑπὸ Τούρκου Καλαβρυτινοῦ, εἰς τὰ Κλουτσιοχώρια. Ὁ δὲ Ν. Χ. Σολιώτης ἔτοιμος ἔντι ἀντισταθῆ μέ τινας τῶν συμπολιτῶν του, καὶ ἄλλους ἀπὸ τὰ χωρία τῆς Βοστίτσας καὶ ἀλαχόθεν, εἰδοποίησε τὸν Γενναῖον καὶ Πλαπούταν νὰ δράμωσιν εἰς βοήθειαν, ὡς καὶ τοῦ Πετιμεζαίου, καὶ ὠχυρώθη πρὸς τὰς ὑπωρείας τοῦ Κυλληνίου ὄρους εἰς τὴν θέσιν, τῶν Διποταμιῶν λεγομένην, ὑπὸ τὰ καταρρέοντα τῆς Στυγὸς ὕδατα. Περὶ τὸ λυκαυγὲς ἰδοὺ ὁ ἐχθρὸς παρουσιάζεται καὶ ζητεῖ τὰ ὄπλα τῶν Ἑλλήνων, καὶ τοὺς προσκαλεῖ εἰς ὑποταγὴν ἐπὶ ἀμνηστία· ἀκούει δὲ τὸ Λεωνεῖδιον· *μολῶν λάβε*, καὶ ἀμέσως ἐκίνησεν ἐναντίον των τρεῖς χιλιάδας Τουρκαλβανούς, οἱ ὅποιοι, δις ἐφορμήσαντες εἰς τοὺς προμαχώνας των, ἀπεκρούσθησαν καὶ ἐφονεύθησαν ὡς ἐξήντα καὶ ἐπληγώθησαν πλείοτεροι· ὤρμησε καὶ ὁ ἴδιος Ἐμπραχίμ, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν τακτικῶν, καὶ οἱ Ἕλληνες ἀντικρούουσι καὶ τούτους, καὶ ἡ μάχη διήρκεσεν ἕξ ὥρας, καὶ ἐφόνευσαν ὑπὲρ τοῦ τριακοσίου καὶ ἐπλήγωσαν οὐκ ὀλίγους, ἐπειδὴ τοὺς ἐκτύπων καὶ μὲ τὰς πέτρας αὐτὰς τῶν προμαχόνων, ἀφ' οὗ εἶδον ἄλλους ἀπὸ τὰ ὑψηλότερα τοῦ ὄρους κατερχομένους ἐπὶ σκοπῶ νὰ τοὺς προσβάλωσιν ἀπὸ τὰ νῶτα, καὶ ἠναγκάσθησαν ν' ἀποχωρήσωσιν ἀπομαχόμενοι πρὸς τὴν ἐσσεὶ χιονοσκεπέαστον καὶ οὐρανομήκη κορυφὴν τοῦ ὄρους εἰς τὸ λεγόμενον Καστράκι, ὅθεν ἀντέκρουσαν τοὺς καταδιώκοντας ἐπὶ τοσοῦτον ὕψος ἐχθροῦ, καὶ διέσωσαν ἑαυτοὺς καὶ ὡς ὀκτὼ χιλιάδας ψυχὰς χριστιανῶν ἀνδρας, γυναῖκας, παιδιά καὶ ἀδυνατούς γέροντας, ἐξ ὧν χίλιοι περίπου διωκόμενοι ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν εἰς τοὺς βράχους καὶ τοὺς κρημνοὺς ἐπὶ τῶν παγωμένων χιόνων, ὀλισθαίνοντες, κατεκρημνίζοντο εἰς βράθρα καὶ ἀπώλυντο (1), καὶ ὡς διακόσιοι ἠχμαλωτίσθησαν, ὅτε καὶ πολλὰ

(1) Μετὰ τοῦ Σολιώτου συνεκινδύνευσεν καὶ ὁ ἀρχιμανδρίτης Στέφανος Σολίτης, (τότε διάκονος καὶ ἡδὴ ἱερεὺς εἰς τὸν ἐν Ναυπλίῳ στρατῶν), διανέμων

γυναίκες, διὰ τὴν μὴ πέσωσιν αἰχμάλωτοι, εἰς τὰς ἀγκάλας φέρουσαι τὰ βρέφη των, ἐρρίφθησαν κατὰ τῶν κρημνῶν καὶ ἀπώλοντο. Ἄλλὰ συγκατεκρημνίσθησαν ἕνεκα τῶν χιόνων καὶ ἀπώλοντο ὡσαύτως οὐκ ὀλίγοι ἐκ τῶν ἐχθρῶν. Ἠκούσθη ἐν τοσοῦτῳ πολὺς τουφεκισμὸς εἰς τὸ μέρος τὸ λεγόμενον Ξηρόκαμπον, ἄνωθεν τοῦ Μεγασπηλαίου, ὅπου ὁ Ν. Πετιμεζᾶς εἶχε φθάσει μ' ἑκατὸν πενήντα στρατιώτας, καὶ τοὺς διορίσει νὰ τουφεκίζωσιν εἰς σημεῖον ὅτι ἐπήρχετο πρὸς τοὺς πολεμοῦντας βοήθεια, καὶ ὁ Ἰμπραχίμ ἀπεσύρθη, καὶ πρὸς τὸ ἑσπέρας ἐπανελθὼν εἰς τὰ χωρία των, Σόλον, Περιστέραν, Ζαρούχλαν καὶ λοιπὰ, ἔκαυσεν ὑπὲρ τὰς πεντακοσίας οἰκίας, ἀφ' οὗ οἱ ὑπὸ τὸν Σ. Θεοχαρόπουλον στρατιῶται, ἀντὶ νὰ κινηθῶσι κατὰ τῶν ἐχθρῶν, διήρπασαν τῶν ἐγκατοίκων τὰ πράγματα· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν αὐτὴν νύκτα κατεσκορπίσθησαν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἐπιπεσόντων αἴφνης ἐναντίον των, καὶ ἐφονεύθησάν τινες καὶ ἄλλοι ἔπεσον αἰχμάλωτοι (1). Οἱ ἐχθροὶ ἤρπασαν καὶ ὅσα ζῶα εὑρον εἰς τὰ χωρία ἐκεῖνα, ἤμαλώτισαν καὶ τινὰς χριστιανοὺς τυχόντας εἰς τὰ ὑψώματα τοῦ Βραχιοῦ καὶ Σουβάρδου, καὶ τὴν 6 ἐπανήλθον εἰς τὰ Καλάβρυτα, ἔκαυσαν τὰ λείψανα τῆς πόλεως ἐκεῖνης, τὴν μονὴν τῆς Ἀγιαλαύρας, τὸ μετόχιον τοῦ Μεγασπηλαίου εἰς Σάλμενα, τὴν Κερπινὴν καὶ ὅλα τὰ πέριξ, καὶ ἀνεχώρησαν εἰς Τριπολιτσάν, ὅπου ἔφθασαν ἀμαχητὶ τὴν 8 τοῦ ἰδίου. Οἱ δὲ διὰ τὰ φρούρια τῆς Μεσσηνιακῆς κινηθέντες, ἀφ' οὗ ἐλεηλάτησαν τὴν Ἠλείαν ἔφθασαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Φαναρίου καὶ ἔκαυσαν τὴν Ζαχάρον, τὴν Ἄλβεναν καὶ ὅλα τὰ κάτω χωρία, ἀπὸ Γρέκα ἕως Ἀγουληνίτσαν. Ὁ δὲ Νικηταρᾶς εἶχεν ἀπέλθει εἰς τὸ Κλειδί καὶ καταλάβει τὴν θέσιν, διὰ τὴν μὴ τοὺς ἀφήσῃ

πυριτόβολα εἰς τοὺς στρατιώτας. Κατεκρημνίσθη καὶ αὐτὸς ὀλισθήσας ἐκ τῶν χιόνων· ἀλλ' ἐσώθη, διότι τὸ τουφέκι του κατὰ τύχην ἐνεπήχθη εἰς τὴν χιόνα καὶ τὸν περιεκράτησεν· ἀφ' οὗ δὲ ὠρθώθη ἔσκαπτε τὴν χιόνα μὲ τὸ τουφέκι, καὶ οὕτω προπατῶν, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν κίνδυνον.

(1) Ὁ Ἄγαθός Ν. Χ. Σολιώτης ἔδραμιν ἐναντίον τοῦ Ἰμπραχίμ καὶ εἰς τὰ Τρίκορφα καὶ εἰς ἄλλα μέρη εἰς τὰς ἐπιδρομάς του κατὰ τὴν Λακωνίαν, καὶ ἐπολέμησε.

καὶ περάσωσιν ἐκεῖθεν εἰς τὴν Μεσσηνίαν· ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ ἐπέρασαν νυκτὸς διὰ θαλάσσης καὶ ἀπῆλθον εἰς τὰ φρούρια, καὶ ὁ Νικηταρᾶς ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν του, εἰς τὰ στενά τοῦ Λεωνταρίου, ὅπου ἦτο διωρισμένος νὰ ἐμποδίζῃ τὴν συγκοινωνίαν τῶν κατὰ τὴν Μεσσηνίαν μὲ τοὺς ἐν Τριπολιτσᾷ.

ΚΕΦ. Β.

Ὁ Κολοκοτρώνης εἰς Μπουγιάτι. — Προσκαλεῖ τοὺς ὀ-
 πλάρχητας εἰς τὰ στεγὰ τοῦ Λεορταρίου. — Προσκα-
 λεῖ τοὺς ἐν Ναυπλίῳ στρατιωτικοὺς εἰς τὸν πόλεμον. —
 Ὁ Γερραῖος εἰς Μπουγιάτι. — Μετ' ἄλλων ὀπλάρχων
 εἰς τὰ στεγὰ τοῦ Λεορταρίου. — Ὁ Ἰμπραχὶμ κινεῖται
 εἰς Ληλασίαν τῶν περὶ τὴν Τριπολιτσάν χωρίων καὶ Ἐ-
 παρχιῶν. — Ὁ Κολοκοτρώνης εἰς Καρύταιναν. — Ὁ Ἰμ-
 πραχὶμ κινεῖται πρὸς τὴν Μεσσηνίαν. — Μάχη εἰς τὰ στεγὰ
 τοῦ Λεορταρίου. — Ληλατεῖ τὸ Φανάρι. — Κινεῖται εἰς
 τὴν μεγάλην Ἀραστάσοβαρ. — Ἀπευθύνεται εἰς Μεσση-
 νίαν. Οἱ Ἕλληνες τὸν πολεμοῦσι σποράδην. — Γυναι-
 κες κρημνίζονται εἰς βάραθρα. — Γυναικες κυλλοῦσι κατ'
 αὐτοῦ πέτρας. — Ὁ Ἰμπραχὶμ εἰς Ἀλυμρόν. — Ληλα-
 τεῖ τὰ πέριξ. — Φθάνει εἰς Μοθώρην. — Ὁ Κολοκοτρῶ-
 νης εἰς Ἀλυμρόν. — Οἱ Μανιάται ἀποφασίζουσι ῥ' ἀπο-
 θάνωσι ἢ τὰ ρυκῆσωσι. — Ὁ γέρον Μαυρομιχάλης θέ-
 λει τὰ ἐκστρατεύσει. — Ὁ Ζαῦτης διαιρεῖ τοὺς πολεμι-
 κούς. — Φυλάξις τοῦ Ὀρφαλίδου. — Οἱ Σουλιῶται εἰς
 τὸ Ναύπλιον. — Ὁ Μ. Δελιγιουργόπουλος φρούραρχος εἰς
 τὸ Ἐπιβαλάσσιον φρούριον — Οἱ στρατιῶται δὲν εἰσδέ-
 χονται εἰς τὸ Ναύπλιον. — Εἰσέρχονται. — Καταχρή-
 σεις. — Τὸ Ναύπλιον καταφύγιον. — Ὁ Ζαῦτης ἐνεργεῖ
 διὰ τὸ Παλαμίδι. — Ὁ Φωτομάρας εἰς τὴν πόλιν.
 — Ἡ φρουρὰ δὲν τὸν θέλει ἀρχηγόν. — Τὸν κατηγορεῖ
 ὡς καταχραστήν. — Ζητεῖ τοὺς μισθοὺς τῆς καὶ ἀρχηγὸν ἄλλον.
 — Οἱ στρατιῶται κατὰ τῶν ἀρχηγῶν. — Ζητοῦσι τοὺς μισθοὺς
 Ν. Σπ. λ. Ἀπομ. Τόμ. Γ'.

των.—'Απειλοῦσι διαρπαγήν.—'Ο Γεννάδιος ἀγορεύει.—
'Αποτελέσματα.—Καταχρήσεις καὶ ἀταξίαι.—'Ο στρατη-
γὸς 'Ρώσχη ἀναχωρεῖ.—'Η Δ. ἐπιτροπὴ πρὸς τὴν φιλελλ.
ἐταιρείαν τῶν Παρισίων.— διακοίνωσις τοῦ Λερνῦ.—'Ο
Σουλτάνος ἀπειλεῖ τὰς ναυτικὰς γήσους.— Οἱ 'Υδραῖοι
προσκαλοῦσι τοὺς Σπετσιώτις εἰς τὴν 'Υδραν.—'Η Δ.
ἐπιτροπὴ τοὺς διατάττει τοῦτο.— Καὶ ὁ Γόρδων διὰ τοῦτο
εἰς τὰς Σπέτσας.— Οἱ Σπετσιῶται εἰς τὴν 'Υδραν.— Καὶ
ὁ Φαβιὲ εἰς ὑπεράσπισιν αὐτῆς.

'Ο δὲ Κολοκοτρώνης, ἅμα ἐπιστρέψαντος τοῦ Ἰμπραχίμ εἰς
τὴν Πελοπόννησον, ἐξελθὼν ἀπὸ τὸ Ναύπλιον, ἔφθασεν εἰς τὸ
Μπουγιάτι (χωρίον τῆς ἐπαρχίας Ἄργους ὄρεινόν), καὶ προσεκά-
λει αὐτόθι γράφων πρὸς τοὺς τῶν περίξ ἐπαρχίων Πελοποννη-
σίους ὀπλαρχηγοὺς νὰ κινηθῶσι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, συνερχόμενοι εἰς
τὰ στενὰ τοῦ Λεονταρίου, ὅπου καὶ ὁ Νικηταράς. Εἶχον φθάσει
εἰς Μπουγιάτι ὁ Δημ. Μελετόπουλος, ὁ Τσιώκρης καὶ ὁ Παναγιώ-
της Νοταράς μετ' ἑξήκοντα χιλιάδας στρατιώτας. Τὴν 14 Μαΐου εἶχε
φθάσει καὶ ὁ Γενναῖος μετ' ἑξήκοντα χιλιάδας στρατιώτας. Τριπολι-
τσιώτας καὶ ἄλλους Ἕλληνας, προτιμήσας τὸν πόλεμον καὶ τοὺς
ὑπὲρ πατρίδος κινδύνους ἢ τὴν ἀρχηγίαν τῆς ἐκτελεστικῆς δυνά-
μεως καὶ τὴν ἡδυσπάθειαν τοῦ Ναυπλίου, ὅπου ἄλλοι, ἀνάξιοι τῆς
ἐκ τῶν ὀπλων δόξης, περιεφέροντο σειόμενοι καὶ λυγιζόμενοι, τὸ
λεγόμενον, καὶ ἠδίκουν τοὺς ἀόπλους καὶ ἀδυνάτους, καὶ κατε-
κυλλόντο εἰς τοὺς κώμους καὶ τὰς αἰτχρηδονίας, τοὺς ὁποίους ὁ
γέρων τῆς Πελοποννήτου προσκαλῶν εἰς τὸν πόλεμον εἰς τινὰ δια-
κλήρυξίν του, παρέδιδε μὴ θέλοντας νὰ στρατεύσωσιν εἰς τὴν κα-
τάραν τῆς πατρίδος καὶ εἰς τὴν θεῖαν δίκην. Ὁ Γενναῖος εἶχε δώ-
σει τὴν παραίτησίν του εἰς τὴν Δ. ἐπιτροπὴν, λαβὼν ἀφορμὴν ἀπὸ τὸ
ἐπόμενον συμβάν. Εἶχε διορισθῆ καταλύμα διὰ τινὰ μέλη τῆς
Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκίαν, ἧτις ἐλέγετο τοῦ Χ. Χρήστου,
καὶ εἰς τὴν ὁποίαν κατόκει ἡ οἰκογένειά τούτου ὡς καὶ ἐκεῖνη τοῦ
πεσόντος πέρυσιν εἰς τὰ Τρίκορφα Γεωργίου Δημητρακοπούλου.
Οἱ ὑπῆρταί τῶν καταλυσάντων εἰς αὐτὴν τὴν οἰκίαν περιεφρόνησαν
τὰς οἰκογενεῖς ἐκεῖνων, τῶν ὁποίων ὁ μὲν ἔπεσεν αἰχμάλωτος καὶ

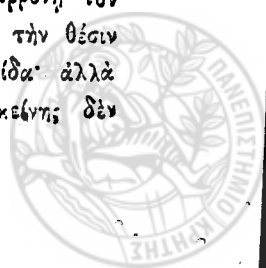
πάττει εἰς τὴν Μοθώνην, ὁ δὲ ἀπέθανε διὰ τὴν πατρίδα, καὶ διὰ τοῦτο Βούλγαροὶ τινες καὶ ἄλλοι στρατιῶται πολεμήσαντες ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τῶν ἐξέβαλον ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦς τε ὑπρέτας καὶ τὰ ἔπιπλα τῶν κυρίων αὐτῶν. Ἐντυχόντες δὲ καὶ τὸν Μπενιζέλον Ροῦρον ἐντὸς τῆς οἰκίας ἐκείνης, καὶ ἐκλαβόντες αὐτὸν ὡς τὸν κύριόν των, τὸν ἐπλήρωσαν εἰς τὴν χεῖρα μὲ τὴν μάχαιραν. Ἡ δὲ Δ. ἐπιτροπὴ διέταξε τὸν Γενναῖον νὰ συλλάβῃ τοὺς ἀτακτῆσαντας στρατιώτας καὶ νὰ τοὺς παραδώσῃ εἰς τὸ ἐγκληματικὸν δικαστήριον. Ὁ Γενναῖος δὲν ἔκρινεν εὐλογον νὰ ὀρμήσῃ κατ' αὐτῶν, νὰ τοὺς συλλάβῃ μὲ τὴν βίαν τῶν ὄπλων, διότι ἦτον ἐπόμενον νὰ γεννηθῶσιν ἐκ τούτου ἀποτελέσματα δυσάρεστα, καὶ νὰ φρονευθῶσι πολλοὶ ἄνθρωποι ὠρονόμησε δὲ τὸ πρᾶγμα, καὶ συνέλαβε μὲν τὸν πρωταίτιον τῆς γενομένης ἀταξίας, διὰ νὰ ὑπόστῃ ἀνάλογόν τινα ποινῇ, καὶ νὰ φυλαχθῇ τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἀξιοπρέπεια, ἀλλ' αὕτη ἤθελε νὰ παραδοθῇ εἰς τὸ δικαστήριον, διὰ γὰρ θανατωθῇ εἰς παραδειγματισμὸν, καὶ ὁ Γενναῖος μὴ ἀνεχόμενος νὰ φρονευθῇ ὁ στρατιώτης ἐν ᾧ δὲν ἔπραξε φόνον, τὸν ἀπέλυσε, καὶ ἡ Κυβέρνησις δυσηρεστήθη, καὶ ὁ Γενναῖος παρητήθη τὴν ἀρχηγίαν τῆς ἐκτελεστικῆς δυνάμεως, καὶ ἐστράτευσε κατὰ τοῦ Ἰμπραχίμ. Ὁ δὲ Ζαΐμης ἔγραψε τὴν 5 Μαΐου τὸν πατέρα του: « ὁ φίλτατός σας προτιμῶν τὴν ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἀπὸ τὴν ἐν τῇ πόλει ζωὴν, ἀπεφάσισε νὰ ἐκστρατεύτῃ δὲν ἠμπόρεσα νὰ τὸν μεταπεισῶ· οἱ λόγοι του εἶναι ἰσχυροὶ τὸ παράδειγμα του θὰ ὠρελήται καὶ ἡ ἐξοδός του θὰ ἐνθαρρύνει. » Καὶ οὕτω μὲν ἔχει τὸ πρᾶγμα καθ' ὅσον ἀγορᾷ τὴν ἐξοδὸν τοῦ Γενναίου· ἀλλὰ διὰ τὰ διατρέξαντα ἦτον ἐπόμενον, καὶ ἂν δὲν ἐξήρχετο εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ἂν τὰ περιστατικὰ ἤθελον ἐπιτρέψῃ νὰ διορισθῇ φρούραρχος τοῦ Ναυπλίου, νὰ μὴ διορισθῇ. Τὴν δ' ἐπιούσαν ἀφ' ἧς ἐφθάσαν εἰς τὸ Μπουγιάντι, διαταχθεὶς ἀπὸ τὸν πατέρα του, διευθύθη ὡς προσθοφυλακὴ ὁμοῦ μὲ τὸν Φεῖζόπουλον μὲ πεντακοσίους στρατιώτας εἰς Στεμνίτσαν τῆς Καρταίνης, ὅπου συνήλθον ὁ τε Κανέλλος Δελιγιάννης καὶ ὁ Πλαπούτας καὶ ἄλλοι Καρτινοὶ, καὶ πολλοὶ Καλαβρυτινοὶ ὑπὸ τὸν Ν. Πετριζῆν καὶ Σ. Θεοχρόπουλον, καὶ ὅλοι ὁμοῦ ἠνωμένοι μεταβαίνουν εἰς τὰ στενά τοῦ Λεονταρίου, ὅπου συνήχθησαν ἐπομένως ὁ τε Δ. Μελετόπουλος καὶ ὁ Νοταρᾶς,

καὶ ἄλλοι, καὶ ὠχυρώθησαν, ἐτοιμασθέντες εἰς ἀντίκρουσιν πεντακισχίλιοι Ἕλληνες περίπου.

Ἄμα φθάσας ὁ ἐχθρὸς εἰς Τριπολιτσάν, ἐκινήθη κατὰ διαφόρους διευθύνσεις εἰς τὰ περίξ χωρία καὶ τὰς ἐπαρχίας· οἱ κινήσαντες εἰς Καρύταιναν ἔφθασαν εἰς Βιτόναν καὶ ἠράνισαν ὅτι ἄλλοτε εἶχον ἀφήσει· ἐκινήθησαν καὶ εἰς τὰς Ἄκοβας καὶ εἰς τὴν Παρμεριάν. Οἱ κάτοικοι κατεσχορπίσθησαν εἰς τὰ ὄρη. Ὁ δὲ Πλαπούτας ἀντέκρουσε περίπου χιλίους ἵππεις τε καὶ πεζοὺς εἰς τοῦ Σέρβου, καὶ τοὺς ἀφῆρσεν ὡς πέντε χιλιάδας πρόβατα καὶ ἄλλα ζῶα, καὶ τοὺς ἐμπόδισε τοῦ ν' ἀρπάσωσιν ἄλλα· τοὺς ἐκτύπησε δὲ καὶ εἰς τῆς Γρηᾶ· τὸ διάσελον. Οἱ κινήσαντες εἰς Μιστρᾶ, φθάσαντες εἰς Μαγούλαν ἐφόνευσάν τινας καὶ ἠχμαλώτισαν. Ὁ Γ. Γιατράκος ὠχυρώθη εἰς τὸν Ἄγιαννην καὶ ὑπερασπίσθη τοὺς ἀδυνάτους, καὶ ἔφυγον εἰς τὰ ὄρη· ἀπέκρουσε δὲ τὸ ἵππικὸν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ τὸν ἐβίασε νὰ στραφῇ εἰς τὴν πεδιάδα, καὶ προχωρήσας ἕως εἰς τοῦ Μαχμούτμπη, ἠχμαλώτιζεν ὅσους ἠδύνατο· εἰσέβαλε καὶ εἰς τὴν πόλιν τοῦ Μιστρᾶ καὶ ἐφόνευε τρεῖς χριστιανούς. Ἐπομένως εἶχε φθάσει καὶ ὁ Γιατράκος ἐκεῖ, ἀφ' οὗ ὁ ἐχθρὸς εἶχεν ἀναχωρήσει· οἱ δὲ φρουροῦντες εἰς τὸ ὑπερκείμενον μικρὸν φρούριον εἶχον φύγει, καὶ ὅτε ἔφθασεν ὁ Γιατράκος, ὑπέστρεψεν. Ὁ δὲ ἐχθρὸς ἐκίνησε λεηλατῶν τὴν χώραν πρὸς τὴν ἐπαρχίαν Ἀγιοπέτρου, ὅπου ἔπραξεν ὅτι κακὸν ἐδυνήθη, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Τριπολιτσάν. Ὁ Κολοκοτρώνης ἦτον ἤδη εἰς τὴν Καρύταιναν. Ὁ Ἰμπραχίμ μεσοῦντος τοῦ Μαΐου ἐξεκίνησε διὰ τὴν Μεσσηνίαν· εἰς τὰ στενὰ τοῦ Λεονταρίου εὗρεν ἀντίστασιν καὶ ἐβιάσθη νὰ ὀπισθοδρομηθῇ εἰς Τριπολιτσάν τὴν 18, καὶ τὴν 19 παραλαβὼν καὶ ἄλλους στρατιώτας, ἀπῆλθεν εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Καρυταίνης, καὶ ἐδοκίμασε νὰ περᾶσθαι ἀπὸ τὰ στενὰ τῆς Πολιανῆς· εἰς τὸ Δυρῶραχί εὗρέθη τυχαίως ὁ Νικηταρᾶς, καὶ τὸν ἀντέκρουσε, καὶ τὸν ἐβίασε νὰ ὀπισθοδρομήσῃ· ἀφήτας δ' εἰς τὴν εἰρημένην πεδιάδα τὰ ἡμίση στρατεύματα, ἐστράτευσε μὲ τὰ λοιπὰ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Φαναρίου· διευθύνθη δὲ εἰς τὴν Ἀνδρίτσειαν ἀπὸ τρία μέρη, ἅπὸ τὸν Ἀγιοθανάση, ἀπὸ τὰς Καρυὰς, καὶ ἀπὸ τὸν Κραμποδόν· αὐτοὶ εὗρισκοντο ὡς πενκόσιοι Ἕλληνες, καὶ μὴ δυνάμενοι ν' ἀντιταθῶσιν εἰς δυνάμεις πολὺ ἀνωτέρας ἐχθρῶν, ἀφοῦ ἐφόνευσαν ἐξήντα ἐξ αὐτῶν, ἀπεχώρησαν

εἰς τὰ ὑψηλά. Εἰσέβηλον λοιπὸν οἱ Τοῦρκοι εἰς τὴν πόλιν ἐκεῖνην, ἐφόνευσαν τρεῖς γυναῖκες καὶ πέντε ἄνδρας, ἠχμαλώτισαν ὡς διακοσίους ἐβδομήντα ἀσπλους, ἕκαυσάν τινες οἰκίας, ἐπῆραν ὅσα ζῶα ἐπέτυχον καὶ ἀνεχώρησαν εἰς τὰ ὀπίσω. Μετὰ ταῦτα ἐκινήθησαν εἰς τὴν μεγάλην Ἀναστάσσαν, ὅπου ἠχμαλώτισαν τινες ἀδυνάτους, καὶ ἀπῆρχοντο εἰς Μεσσηνίαν. Εἰς Ἄκοβον διαβαίνοντας εἶχον ἀποκλείσει οἱ κάτοικοι εἴκοσι ἐξ Τοῦρκους, ἐφόνευσαν τοὺς ὀκτώ καὶ συνέλαβον τοὺς δέκα ὀκτώ παραδοθέντας· ἀλλὰ τοὺς ἐφόνευσαν καὶ αὐτοὺς, ἐπειδὴ κατεδιώκοντο ὑπ' ἄλλων Τοῦρκων. Πολλὰι γυναῖκες ἐκινδύνεον νὰ ζωγραφθῶσιν εἰς τὴν λεγομένην Χρηγόσκακλαν· τινὲς ἐξ αὐτῶν κατεκρημνίσθησαν εἰς τὰ βράθρα καὶ ἀπώλοντο· ἄλλαι δὲ ἤρχισαν νὰ κυλίωσι λίθους μεγάλους ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ἐφόνευσαν καὶ ἐπλήγωσάν τινες, καὶ ἐσώθησαν. Οἱ διεσχορπισμένοι εἰς τὰ ὄρη ἔνοπλοι Ἕλληνες ἐκτύπησαν εἰς διάφορα μέρη τοὺς Τοῦρκους, καὶ ποῦ μὲν πέντε, ποῦ δὲ δέκα καὶ ἄλλου πλειότερους, ἐφόνευσαν οὐκ ὀλίγους· οὕτω; ὁ ἐχθρὸς μετέβη τέλος εἰς τὴν Μεσσηνίαν· πλὴν δὲν ἐτόλμησε νὰ περᾶσῃ ἀπὸ τὰ Δερβένια· κατῆλθε δὲ εἰς τὴν Καλαμάταν, προὔχωρησεν εἰς Ἄλμυρὸν, καὶ ἕκαυσεν ὅσων ἐφείσθη προλαχόντως Σελιτσιάνικα καλύβια· ἠπειλήσεν οὕτω τὴν Μάνην, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχει σκοπὸν νὰ κινηθῇ μετ' ὀλίγον, καὶ μετέβη εἰς τὰ φρούρια. Ὁ Κολοκοτρώνης ἀπῆλθεν εἰς τὸν Ἄλμυρὸν, ἐντάμωσεν τὸν Ἴω. Μαυρομιχάλην, τὸν Μουρζίνον καὶ λοιποὺς ὀπλαρχηγούς, τοὺς ὠμίλησε τὰ δέοντα, καὶ ὑπεσχέθησεν καὶ αὐτοὶ νὰ κινηθῶσι κατὰ τῶν ἐχθρῶν· κατέκαιεν ἤδη καὶ τούτων τὰς καρδίας τὸ φιλόπικτρον καὶ φιλότιμον, καὶ τέλη Ἀπριλίου ἔγραψεν τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν ὁ Μουρζίνος, Κουμουτουράκης καὶ ἄλλοι ἀπὸ Σκαρδαμουῖαν· αβλέποντες « τὸν ἠρωϊσμόν τοῦ Μισολογγίου, ἀπεφασίσαμεν ν' ἀποθάνωμεν ἢ « νὰ νικήσωμεν, καὶ ὅλοι ἐνούμεθα, καὶ μόνον πυριτόβολα θέλομεν » ὅτε καὶ ὁ γέρον Μαυρομιχάλης δίδει τὴν παραίτησίν του ὡς μέλος τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς, προτείνας νὰ ὑπάγῃ μὲν αὐτὸς εἰς τὴν Μάνην, διὰ νὰ κινηθῇ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ νὰ ἐνθαρρύνῃ τὸν λαόν, νὰ διορισθῇ δὲ ἄλλος τις τῶν συγγενῶν του εἰς τὴν θέσιν του, ἢ ὅλοι νὰ ὑπηρετήσωσι στρατιωτικῶς τὴν πατρίδα· ἀλλὰ κατὰ τὸ καταστατικὸν ψήφισμα τῆς Κυβερνήσεως ἐκεῖνης; δὲν

ἦτο δυνατόν νὰ δεχθῆ ἡ παραίτησις του· καὶ πάλιν μετ' ὀλίγων ἐζήτησεν ἄδειαν ἵνα ἐκστρατεύῃ εἰς τὰ στενά τοῦ Λεονταρίου· ἀλλὰ δὲν ἦτο πλέον ὁ καιρὸς τοῦ Μυρομιχάλη νὰ ἀγωνισθῆ εἰς τὰ τοῦ πολέμου, καὶ μόνον ὁ Κολοκοτρώνης θὰ περιφέρεται εἰς τὴν Πελοπόννησον κυνηγῶν τὸν Ἱμπραχίμ. ὦς ἄλλοι Φάβιος, καὶ θὰ δράμει καὶ εἰς βοήθειαν τῆς Μάνης. Οἱ δὲ Μανιάται θὰ νικήσωσι τὸν Ἱμπραχίμ καὶ δὲν θ' ἰσχυροποιήσιν.

Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ ἐχρεώσεται βέβαια νὰ προσκαλέσῃ καὶ προσεκάλεσεν εἰς τὴν καθέδραν τοῦ ἐξελεθόντος ἀπὸ τὴν φρουρὰν τοῦ Μισολογγίου, ὅσοι διασωθέντες, εἶχον φθάσει εἰς τὰ Σάλωνα, καὶ ἐκτιμῶσα τὰς πολεμικὰς ἀρετὰς των, θὰ τοὺς περιποιηθῆ ὅσον τὸ δυνατό· ἀλλ' ὁ σκοπὸς τοῦ Ζαΐμη ἔτεινεν εἰς τὸ νὰ ἐλύσῃ εἰς ἑαυτὸν καὶ ἄλλους ἐκ τῶν πολεμικῶν, σπείρων τὴν διαίρεσιν, διὰ νὰ τοὺς κινήσῃ ὡς ἐνόμιζε συμφέρον, ἀντιτάττων δυνάμειν κατὰ τοῦ Κολοκοτρώνη, καθὼς καὶ κατὰ τοῦ Κωλέττου, τὸν ὁποῖον θὰ καταδιώξῃ καὶ διὰ προσωπικὴν ἐκδίκησιν καὶ διὰ τὸ Γαλλικὸν φρόνημά του, καὶ ἂν δὲν ἐμπορῆσῃ νὰ τὸν κακοποιήσῃ, διὰ νὰ τὸν δυσφημίσῃ τοῦλάχιστον ὡς πρόδοτον καὶ νὰ τὸν ἀφαιρήσῃ τὴν ἐπιβροχὴν ἀπὸ τοὺς συνιστῶντας τὴν Γαλλικὴν φατρίαν, καὶ νὰ διαλύσῃ μάλιστα τὴν φατρίαν αὐτὴν, θὰ καθυποβάλλῃ τὸν Ὀρφανίδην, καὶ τοὺς δικασθέντα ἀπαξ καὶ ἀθωωθέντα, εἰς τὸ ἐγκληματικὸν τοῦ δικαστήριον, καὶ εἶχε τὸν φυλακίσει μάλιστα τὴν 30 Ἀπριλίου, ἐπὶ σκοπῷ νὰ περιπλέξῃ καὶ ἐκεῖνον εἰς τὴν ἐπὶ προδοσίᾳ τούτου κατηγορίαν.

Τὴν 16 Μαΐου ἐφθασαν εἰς τὸ Ναύπλιον οἱ ὀπλαρχηγοὶ Νέτης Μπότσαρης, Κίτσιος Ντσιαβέλλας, Γ. Κίτσιος, Διακμάντης Ζέρβας, Γ. Βαλτινὸς καὶ ἄλλοι δευτερεύοντες ἀπὸ τὴν φρουρὰν τοῦ Μεσολογγίου· θὰ φθάσει μετ' ὀλίγων καὶ ὁ Δημ. Μακρῆς· εἶχε φθάσει πρότερον καὶ ὁ Μητρός Δελιγιουργόπουλος, ἀρχηγὸς τοῦ πυροβολικοῦ χρηματίσας εἰς τὸ Μισολόγγι, καὶ τὴν 12 τοῦ αὐτοῦ εἶχε διορισθῆ φρουράρχος εἰς τὸ ἐπιθαλάσσιον φρούριον, ὡς ὀπκὸς τοῦ Μαυροκορδάτου, μετὰ σαράντα πυροβολιστὰς Μισολογγίτας· ἐφθασαν ἐπομένως, ὅτε Κώστας Μπότσαρης, Γ. Δράκος, Γ. Δαγγλῆς καὶ ἄλλοι. Οἱ δὲ στρατιῶται μένουσιν ἐκτὸς τοῦ Ναυπλίου εἰς τὰ πέριξ, διότι ἡ Κυβέρνησις ἀπκηγόρευσε

τὴν εἴσοδον καὶ αὐτῶν, φοβουμένη μὴ δὲν δυνηθῆ νὰ τοὺς ὑποχρεώσῃ νὰ φυλάξωσι τὴν εὐταξίαν· πλὴν δὲν δύναται νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ, ὅτε τὸ Παλαμίδι καὶ ἡ ἀκροναυπλία εὐρίσκονται εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ρουμελιωτῶν, καὶ τὰ συμφέροντα τούτων ὑπαγορεύουσι νὰ εἰσέλθωσιν οἱ συμπικτριῶταί των, καὶ ἐπομένως εἰσέρχονται καὶ αὐτοὶ, καὶ ζητοῦσιν ἀπὸ τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν πρὸ πάντων τοὺς μισθοὺς των, καὶ ἐπειδὴ δὲν τοὺς λαμβάνουσι, διότι δὲν ὑπάρχουσι χρήματα εἰς τὸ ταμεῖον, καὶ ἐπειδὴ ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει καμμίαν δύναμιν νὰ τοὺς περιορίσῃ, αὐτοὶ ἐπιδίδονται εἰς τὴν ἀταξίαν καὶ τὴν κατάρχησιν, καὶ οἱ πολῖται δὲ ἔχουσι καμμίαν ἀσφάλειαν.

Οἱ στρατιῶται αὐτοὶ, καὶ μάλιστα οἱ ἐκ τῆς φρουρᾶς τοῦ Μισολογγίου, ἐνόμιζον ὅτι, ἐπειδὴ ἐπολέμησαν καὶ ἔπαθον διὰ τὴν πατρίδα πολλὰ θανά, ἦτο δίκαιον νὰ ἔχωσι τὰ πάντα κοινὰ μὲ τοὺς κατοικοῦντας ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Ναυπλίου ἀόπλους καὶ ἀδυνάτους χριστιανοὺς, καὶ νὰ βιάζωσιν ὅλα τὰ δίκαια των· καὶ τοὺς ἀδικοῦσι παντοιοτρόπως, καὶ τὸ ἐγκληματικὸν δικαστήριον κοιμᾶται, ὅτε ἡ ῥομφαία τῆς δικαιοσύνης του συνεντρίβῃ εἰς τὰς μαχαίρας ἐκείνων, οἱ ὅποιοι μετὰ τσαυτὰ παθήματα μένουσι τῶν ἀναγκαίων ἀπρομηθευτοὶ, καὶ δὲν λαμβάνουσι καμμίαν περιθάλψιν καὶ παρηγορίαν. Τὸ Ναύπλιον εἶναι ἤδη τὸ καταφύγιον τῶν Ἑλλήνων· εἰς αὐτὸ ζῶσιν ἐπιστεωρευμένοι οὕτως εἰπεῖν ὁ εἰς ἐπὶ τὸν ἄλλον οἱ ἄνθρωποι, καὶ δὲν ὑπάρχει γωνία, δὲν ὑπάρχει ὄπη, δὲν ὑπάρχει σκοτεινὸν καὶ ἀκάθαρτον ὑπόγειον, ὅπου νὰ μὴ κατοικῶσι στενοχωρημένοι πολλοὶ δυστυχεῖς, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά καὶ γέροντες, καὶ δὲν βλέπει τις ὅπου ἂν στρέψῃ τὰ ὄμματα εἰμὴ πλῆθος χηρῶν καὶ ὀρφανῶν, πλῆθος ἀδυνάτων πλασμάτων, πλῆθος ἀόπλων καὶ ἀπολέμων ἀνθρώπων, ἀποψυχούτων ἕνεκα τῶν κακοπαθειῶν καὶ στερήσεων. Ἐκτὸς δὲ τοῦ φρουρίου παρὰ τὴν πύλιν τῆς ξηρᾶς, ἀπίσω τῆς Ἀκροναυπλίας, εἰς τὴν Ἀρβανιτεῖαν λεγομένην, ὑπὸ τὰ πυροβόλα τοῦ Παλαμιδίου εἰς τὰ πέριξ, εἰς τοὺς πρόποδας καὶ ἐπὶ τῶν βράχων τοῦ ὄρους ὑπάρχουσιν ἀπειρον πλῆθος τσιούτων τοῦ πολέμου θυμάτων. Αὐτόθι διέσωσάν τινες ἐκ τῶν ἀθλιῶν τούτων Ἑλλήνων ὅτι ἕκαστος ἠδυνήθη ἀπὸ τὴν κινήτῃν

περιουσίαν του, και φυλάττουσιν ὡς ἀγκυραν ἐλπίδος ἴσως τοὺς
 χρησιμεύσει εἰς τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην των.) Ἄπαντας δὲ τούτους
 οἱ ἐκ τῆς φρουρᾶς τοῦ Μισολογγίου και, ὅχι ἀνευ ἐξαιρέσεων,
 ὅσοι εὐρισκόμενοι εἰς τὸ Ναύπλιον ῤομελιῶται, οἱ ὅποιοι δὲν
 ἦσαν εὐάριθμοι, ὅτε εἶχον φθάσει και ἄλλοι ὀπλαρχηγοὶ ἀπό
 τε τὴν δυτικὴν και τὴν ἀνατολικὴν Ἑλλάδα μετὰ τὰ σώματά των,
 θεωροῦσιν ὡς δ' Ἀέων τὸ ὑπὸ τοὺς ὄνυχάς του θήραμα, πρὶν ἀρ-
 χίσαι νὰ τὸ κατασπαράττη, και ἅπαντες οἱ, τε ἐντός και οἱ ἐκ-
 τὸς τοῦ Ναυπλίου τρέμουσι φέροντες κατὰ νοῦν ὅτι θὰ γυμνω-
 θῶσι και θὰ ἀφαιρεθῶσιν ὅ,τι και ἂν εἶχον. Ὁ Ζαΐμης εἶχεν ἦδη
 προσκαλέσει τὸν Φωτομάραν νὰ κατέλθῃ ἀπὸ τὸ Παλαμίδι διὰ
 νὰ τὸν χρησιμεύτῃ ὡς φρουρᾶ, και ἤρχισε νὰ ἐνεργῇ διὰ νὰ κατα-
 στήσῃ ἰδικὴν του φρουρὰν εἰς τὸ φρούριον ἐκεῖνο, και εἶχε πρα-
 διαθέσει τὸν Ἰω. Κουτσιουτόπουλον, τὸν Ἀλέξην Κινατάν και
 τὸν Βασίλειον Χασάπην νὰ ἔχωσιν ἕκαστος ἀνὰ ἑλατὸν στρατιώ-
 τας ἐτοιμοὺς εἰς τὰς διαταγὰς των· εἰς τὸν πρῶτον εἶχεν ἐμ-
 πιστοσύνην, διότι τὸν εἶχε γνωρίσει και πρὸ τῆς Ἐπαναστά-
 σεως, και τὸν εἶχε προστατεύσει ὡς κλέπτην καταδιωκόμε-
 νον ὑπὸ τῶν Τούρκων· οἱ ἄλλοι δύο ἦσαν οἰκιστοὶ του. Οἱ στρα-
 τιῶται τῆς φρουρᾶς ἀρηνιάζουσιν, ἀποβάλλουσι τὸν Φωτομάραν
 και δὲν τὸν θέλουσι πλέον ἀρχηγόν των· τὴν 6 Ἰουνίου στέλ-
 λουσιν ἀναφορὰν εἰς τὴν Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν, και πικραπο-
 νοῦνται ὅτι δὲν εἶχον λάθει τὸν μισθόν των, ἄλλοι μὲν δέκα,
 ἄλλοι δὲ ἐννέα και ἄλλοι ἕξ μηνῶν· λέγουσι δὲ ὅτι τὸ φρού-
 ριον εἶναι τῆς Κυβερνήσεως ὡς και οἱ φρουροῦντες, και ὅτι ἦτον
 ἀνάγκη νὰ τοὺς πληρώσῃ αὕτη, διὰ νὰ γνωρίσῃ ὅποια ποσό-
 τος χρημάτων ἀπαιτεῖτο ἀπὸ τὸν φρούραρχον διὰ τοὺς μισθοὺς
 των, και ὅποιαν ποσότητα θὰ λάβωσιν· οὕτως ἤθελον νὰ παρα-
 στήσωσιν ὅτι ὁ ἀρχηγός των ἠδίκει τὰ ταμεῖον· ἀπειλοῦσιν ἐν
 ταυτῷ, ἂν δὲν τοὺς πληρώτῃ ὅτι θὰ ἐλάβωσαν ἄλλα μέτρα·
 πλην ἂν ἤθελε τοὺς πληρώσει, τότε νὰ διορίσῃ ἐπὶ κεφαλῆς των
 και ἄλλον φρούραρχον, διότι δὲν ἤθελον τὸν Φωτομάραν, τὸν
 ὁποῖον κατηγοροῦν ὅτι τάχα ἤθελε τὸν ὄλεθρον τῆς πατρίδος.
 Ἡ ἀναφορὰ των ἄλλο δὲν ἦτον εἰμὴ ῥαδιουργίας ὕψισμα· ὁ
 σκοπός των ἦτο και χρήματα νὰ λάβωσι και τὸ Παλαμίδι νὰ

κρατήσασι. Τούτους ἔχοντες συμμάχους καὶ οἱ ἐκ τῆς φρουρᾶς τοῦ Μισολογγίου, καὶ οἱ ἄλλοι στρατιῶται ὅσοι συνηγμένοι εἰς τὸ Νάυπλιον, εἶχον δώσει ἀναφορὰν ὡταύτως τὴν 3 τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν ἐναντίον τῶν ἀρχηγῶν των, καὶ ἐζήτουν τοὺς μισθοὺς των, ππραπονούμενοι ὅτι οὗτοι ἐλάμβανον μισθοὺς διὰ στρατιώτας διακοσίους καὶ δὲν ἐπλήρονον εἰμὴ τριάνα. Ἐζήτουν δὲ νὰ διανεμηθῶσιν ἐξ ἴσου ὅσα χρήματα ἐλάμβανον οἱ ἀρχηγοὶ των, διότι χωρὶς τῶν στρατιωτῶν, ἔλεγον, αὐτοὶ δὲν ἐγίνοντο στρατηγοὶ, καὶ μετὰ ταῦτα ν' ἀκολουθήσασιν ὄντινα ἡ Κυβέρνησις ἤθελε τοῦ; διορίσει ἀρχηγό· ἐπιμένουσι δὲ ζητοῦντες ἀπ' αὐτὴν τοὺς μισθοὺς των· ἀλλ' ὑπάρχουσιν εἰς τὸ ταμεῖον χρήματα; ὄχι βέβαια, καὶ ὁ στρατιώτης ἀπειλεῖ νὰ λεηλατήσῃ τὴν πόλιν. Τὴν 6 ἀναφέρουσιν ὅτι, ἂν μέχρι τῆς ἐνδεκάτης ὥρας δὲν ἤθελε τοὺς ἀποδοθῆ δικαιοσύνη, νὰ ἦναι εἰς βάρος τῶν αἰτίων ὅ,τι ἐμελλε ν' ἀκολουθήσῃ εἰς τὸ Νάυπλιον καὶ πρὸς ἀθώωσίν των, λέγουσιν, ἤρχισαν νὰ κηρύττωσι τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν λαόν. Οἱ πολυπαθεῖς στρατιῶται εἶχον δίκαιον· πλὴν καὶ τί ἠδύνοντο νὰ πράξῃ ἡ Κυβέρνησις ὑπὲρ αὐτῶν; νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸν λαόν βίαιον ἔρανον; ἀλλ' ἡ βία ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κακὰ φέρει ἀποτελέσματα. Εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ἔδειξε πολλὴν φρόνησιν· παρηγόρητε τὸν στρατιώτην μὲ ὑποσχέσεις τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὡς καὶ τὴν ἐπιούσαν· ἀλλ' ἐναυτῶ, τῶν ἀπλῶν πολιτῶν Ἀντωνίου Τσιούνη, Ν. Γερακάρη καὶ Δ. Ὀρφανοῦ συμπραττόντων, προσεκάλεσε τὸν διδάσκαλον Γεώργιον Γεννάδιον, καὶ τὸν εἶπε νὰ μεταχειρισθῇ τὴν πειθῶ τοῦ λόγου εἰς θεραπείαν τῶν προκειμένων δεινῶν, προσκαλῶν τοῦ; συμπολίτας εἰς ἐκούσιον ἔρανον. Τὴν 8 Ἰουνίου ἦσαν πλῆθος στρατιωτῶν εἰς τὴν Πλατεῖαν τοῦ στρατῶνος, καὶ ἔρριπτον ἠγριωμένα βλέμματα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Νικηταρᾶ, ὅπου προέκυπτον εἰς τὰ παράθυρα μέλη τινὰ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἤδη ἐνομίζετο ὅτι ἤθελον ὀρμήσει κατὰ τῶν πολιτῶν· καὶ ἰδοὺ τὴν δεκάτην ὥραν παρουσιάζεται ὁ εὐγλωττος Γεννάδιος, ἀναβαίνει ἐπὶ τινος πέτρας ὑπὸ τὴν Πλάτανον (*),

(*) Εἰς τὴν κατὰ τὸν στρατῶνα Πλατεῖαν ὑπῆρχε τότε ὑψίκομος πολυ-

ἀγορεύει, ἐπαινεῖ τὴν ἀρετὴν καὶ τὰ κακορθώματα τῶν Ἑλλήνων, ἐξάπτει τὸ φιλοπόλεμον αὐτῶν, τοὺς προτρέπει νὰ δράμωσι πάλιν ἐναντίον τῶν Τούρκων, νὰ τοὺς δεῖξωσι πάλιν τὸ Ἑλληνικὸν τουφέκι καὶ σπαθί, νὰ χύσωσι πάλιν ποταμούς αίμάτων ἐχθρικών, νὰ ἐλευθερώσωσι τὴν πατρίδα των, νὰ λυτρώσωσιν ἀπὸ τὴν σφαγὴν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα των, τοὺς γέροντας γονεῖς, τὰς ἀδελφάς καὶ τοὺς ἀδελφούς των, τοὺς ἀδυνάτους γείτονάς των καὶ τοὺς φίλους των, καὶ νὰ τιμήσωσι τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα. Πρῶτος δ' αὐτὸς ὁ ἀγορεύων, εἰ καὶ πενόμενος, συνεισφέρει τέσσαρας λίρας στηρίλας δίδων τὸ παράδειγμα, καὶ ἰδοὺ οἱ ἀγαθοὶ Ἕλληνες πάσης τάξεως καὶ καταστάσεως ἀνθρώποι, πολιτικοὶ, πολεμικοὶ, ἔμποροι, τεχνῖται, βιομήχανοι, τρέχουσι σωρηδόν, διασχίζουσι πανταχόθεν τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν, καὶ προσφέρουσι μὲ δάκρυα χαρᾶς ἕκαστος τὸν ὀβολὸν του, καὶ εἰς ὀλίγον διάστημα χρόνου συνάγονται ὑπὲρ τὰς ἑκατονπενήντη χιλιάδας γρόσια, καὶ γίνεται παρευθὺς ἀλλοίωσις εἰς τὰ πνεύματα, καὶ δικτιθεῖνται φιλανθρωπικῶς αἱ καρδίαι, καὶ οἱ Ἕλληνες, ἐνῶ πρὸ μικροῦ ἔβλεπον ἀλλήλους μ' ἐπίβουλα βλέμματα, ἤδη θεωροῦνται ἀδελφικῶς καὶ πνεύσιν ἀγάπην πρὸς ἀλλήλους καὶ συμπάθειαν. Εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ἔτρεχον καὶ γυναῖκες εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ὅπου προσέφερον τὰς συνεισφοράς των, ὅτι ἐκάστη ἠδύνατο, τὸν ἐπίσκοπον Δαμαλῶν ῥύτως ἀπεσκαδάσθη ἢ ἀπειλοῦσα τὸ Ναύπλιον καταταγίς. Ὁ δὲ Γεννάδιος, ἐπὶ σκοπῇ τοῦ νὰ συστήθῃ ἱππικόν, ἔρχεται πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, καὶ ἀγορεύων, παρακινεῖ τοὺς στρατιώτας νὰ ἐπάρωσι τοὺς ἵππους τῶν ὅσοι ἔχωσι, καὶ στρατεύοντες κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, νὰ ἔχωσιν ὀπωσοῦν καὶ ἀξιόμαχον ἱππικόν. Ἀποτεινόμενος δὲ πρὸς αὐτοὺς λέγει, ἰ νὰ ζητήσωμεν λοιπὸν τοὺς ἵππους των; νὰ τοὺς ζητήσωμεν ἀποκρίνονται οἱ στρατιῶται καὶ ἄν δὲν θελήσωσι νὰ τοὺς δώσωσι; νὰ τοὺς πάρωμεν; ἐπαγαλαμβάrouσι, νὰ τοὺς πάρωμεν.

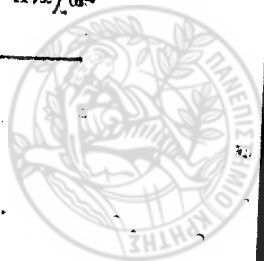
ἐτὸς Πλάτανος, ἧτις μετ' ὀλίγον ἐξηράνθη. Ἐπειτα ἐρυτεύθησαν ἀντὶ ἐνὸς πολλὰὶ πλάτανοι καὶ ἄλλα δένδρα.

Ὁ Γεννάδιος παρενεχθεὶς ὑπέδειξεν εἰς τὸν στρατιώτην τὴν ὀδὸν τῆς βίας, ὅπου δὲν ἦτον εὐκόλον νὰ περιορισθῇ εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἐπάρῃ σήμερον τοὺς ἵππους, καὶ νὰ μὴ μεταχειρισθῇ καὶ αὖριον τὴν βίαν καθ' ὅτι ἄλλο θελήσει ν' ἀδικήσῃ τοὺς πολίτας. Ὅθεν προλαβοῦσα ἡ Κυβέρνησις αὐθημερὸν, διέταξε (τὴν 10) τοὺς ἔχοντας τοὺς ἵππους, καὶ τοὺς παρουσίαν εἰς τὴν Πλάτανον, καὶ ἔλαβον ἀπόδειξιν τοῦ ἀντιτίμου, νὰ πληρωθῶσιν ἀπὸ τὸ δημόσιον ταμεῖον ἐπομένως, καὶ οὕτω προσλήφθησαν τὰ ἐνδεχόμενα. Ἡ Κυβέρνησις ἐν τοσοῦτῳ διένειμεν εἰς τοὺς στρατιώτας τὰ ἐκ τοῦ ἐκουσίου ἐράνου ὡς καὶ ὀκτὼ χιλιάδας δίδραχμα, τὰ ὅποια εὕρισκοντο εἰς χεῖρας τοῦ Ἐμμανουὴλ Ἐσίου ἐξ, ὅσων εἶχε φέροι χρημάτων ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν ὁ Γόρδων, καὶ ἐμποδίσθη μὲν ἡ διαρπαγὴ τῆς πόλεως, ἀλλὰ δὲν ἔλειψαν αἱ καταχρήσεις καὶ ἀταξίαι, διότι αἱ ὑπερβολικαὶ καὶ παράλογοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπαιτήσεις των δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐξοικονομηθῶσι.

Τοιαύτην ὀδυνηρὰν τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων κατάστασιν θεωρῶν ὁ ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὴν Φιλελληνικὴν ἑταιρίαν τῶν Παρισίων στρατηγὸς Ρώσχη, ἀρ' οὗ πρὸ ὀλίγου ἠπειλήθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν διακήρυξιν τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς διὰ τῆς φράσεως: *πᾶς Ἑλληνα, καὶ πᾶς μὴ Ἑλληνα* (*) ἀπεφάσισε τὴν 2 Μαΐου 6 'Ιουνίου ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, καὶ γράφων πρὸς τὴν εἰρημὲνην Ἐπιτροπὴν, προσφέρει ἑαυτὸν καθ' ὅτι ἤθελε τὸν διατάξει νὰ χρησιμεύσῃ ἐπιστρέφων εἰς τὴν πατρίδα του, καὶ αὕτη τὸν παρακαλεῖ νὰ βοηθήσῃ τοὺς Ἕλληνας παριστάνων ὅπου ἀνῆκει τὰς ἀνάγκας των. Ἐβρέθη δ' ὅτι ἐμελλε νὰ ζητηθῇ δάνειον ἀπὸ τὴν Γαλλίαν, ὡς συνεβούλευε καὶ ὁ Ἐϋνάρ, καὶ ὁ Ρώσχη ἐμελλε νὰ ἐνεργήσῃ, ὥστε νὰ μὴ ἀποτύχωσιν οἱ Ἕλληνες, ἀλλ' ἀγαθῆ τύχῃ δὲν θὰ χρεωθῇ τὸ ἔθνος, προεδρεύοντος τοῦ Ζαΐμη, ὅστις θὰ ἐξοικονομήσῃ τὰ διὰ τὸν πόλεμον ἀνγκαιούντα ἀπὸ τὰ ἐξωτερικὰ τῶν Φιλελλήνων, ὡς καὶ ἀπὸ τὰ ἐσωτερικὰ τῶν Ἑλλήνων βοηθήματα, καὶ τοὺς ὀλίγους ἐσωτερικοὺς πόρους. Ἀνχα-

(*) Ἦε σελίδα 6. στίχον 15.

ρήσας δὲ, συνεπιφέρει καὶ ἐπιστολὴν τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς πρὸς
 τὴν Φιλελληνικὴν Ἐταιρίαν, διχλωιδάνουσαν τὰ ἑξῆς: « Ἐπι-
 » στρέφοντο; αὐτότε τοῦ ἀπεσταλμένου σας στρατηγοῦ Ῥώσχη,
 » ἡ Κυβέρνησις κρίνει χρέος; τῆς ἀπαραίτητον νὰ τὴν προσφέρει
 » τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς δι' ὅσα καλὰ ἀπήλαυσεν ἡ Ἑλλάς ἀπὸ τὸν
 » ἔνθερμον φιλελληνισμόν τῆς. Τροφὰι καὶ πολεμεφόδια εἰν' αἰ
 » πρῶται τῆς Ἑλλάδος; ἀνάγκαι, τὰς ὁποίας ἐγνώρισεν ὁ στρατη-
 » γὸς Ῥώσχη, καὶ θέλει παραστήσει ἐμπεριστατικώτερον πρὸς
 » αὐτήν. Τῶν ἀναγκαιῶν τούτων ἐφωδιασμένη ἡ Ἑλλάς καὶ ἔχουσα
 » τοιοῦτους; λαμπροὺς συναγωνιστὰς καὶ ὑπερμάχους, ὁποῖοι ἐφά-
 » νησαν τὰ σεβαστὰ μέλη τῆς Φιλελληνικῆς ἑταιρίας τῶν Παρι-
 » σίῶν, ἔχει ὅλην τὴν πεποιθήσιν ὅτι θὰ δυνηθῆ νὰ σωθῆ ἀπὸ τὸν
 » ὄλεθρον. » Ἄλλ' ὁ Δερινὸς, ὡς ἂν ἀπελπιζόμενος διὰ τὴν Ἑλλάδα,
 » δίδει ἀπὸ τὸν λιμένα τοῦ Νευπλίου τὴν ἐπομένην διακοίνωσιν τὴν
 4—16 τοῦ αὐτοῦ Ἰουνίου. « Καθ' ἣν ἐνδεχόμενον νὰ εὐρεθῶσι τὰ
 » τῆς Ἑλλάδος; εἰς κρίσιμον περίστασιν, οἱ φίλοι τῆς ἀνθρωπότη-
 » το; ὀφείλουσι νὰ ἐνωθῶσι διὰ νὰ προκαταλάβωσι πᾶσαν κατα-
 » στροφὴν, ἥτις ἤθελε παραδώσει δυσυχεῖς τινὰς ἐκ τῶν κατοίκων
 » εἰς τὴν δουλείαν ἢ εἰς τὸν θάνατον, θύματα τῆς τύχης τοῦ πο-
 » λέμου; τὸ δὲ δραστηριώτερον πρὸς τοῦτο μέσον ἐναργῶς ἤθελεν
 » εἶναι ἡ ἐτοίμη μεσολάβησις μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τούρκων; ἀλλ'
 » ἂν ὑποτεθῆ ὅτι ὁποιαδήποτε διαπραγματεύσεις ἐμπορεῖ νὰ λά-
 » θῃ χώραν, μένει προτέτι νὰ προῖδῃ τις τὰ ἐνδεχόμενα τῆς
 » ἐξακολουθήσεως τῶν ἐχθροπραξιῶν, αἱ ὁποῖαι χωρὶς ν' ἀποφα-
 » σίσωσι τι περὶ τοῦ προκειμένου, ἤθελον πολλαπλασιάσει τὰ κα-
 » κά τοῦ πολέμου; ὅθεν δηλοποιῶ θάρρουντως εἰς τὴν Ἑλλ. Κυ-
 » βέρνησιν ὅτι εἶμαι βέβαιος; διὰ τὴν ἐπιδοκιμασίην τῆς Κυβερνή-
 » σεώς μου παντὸς κινήματος, δι' οὗ ἤθελον δυνηθῆ ν' ἀποσβῆσω
 » νέαν τινὰ συμφορὰν καὶ ὅτι, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἤθελον εἶναι
 » τὰ μέσα τὰ ὁποῖα ὁμολογουμένως; ἤθελον εἶναι τὰ δραστηριώτε-
 » ρα, οἷον διαπραγματεύσεις, οὐδετέρωσις νήσου τινὸς καὶ τὰ λ. με-
 » τὴν συνδρομὴν πάσης ἄλλης σημαίας, θὰ προθυμηθῶ νὰ δια-
 » πορθμείσω ἀμέσως; εἰς τὸν Πρεσβευτὴν τοῦ Βασιλέως; ἅμα φθά-
 » σαντα ἐντὸς ὀλίγου εἰς τὸ Ἀρχιελάγος, πᾶν ὅτι εἰς εἶδος ἐπι-
 » στολῆς; ἤθελε μὲ διακοινώσαι ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ ὡς; πρὸς τὸ ἀντικεί-

» μενον τοῦτο, ὅπερ ἄλλως δὲν ἐμπορῶ νὰ περιμείνω εἰμὴ ἔως αὐ-
 » ριὸν τὸ ἐσπέρας. Ὁ Ἀντιναύαρχος Δερινύ. » (*) Ἄλλ' ἢ Δ. Ἐπι-
 τροπὴ περιέμενε ν' ἀρχίσῃ τὴν περὶ συμβιβασμοῦ μὲ τὸν Σουλτά-
 νον διαπραγματεύσιν ὁ Καϊνιγγ. Ὁ δὲ Δερινύ εἶχε, φαίνεται, φι-
 λανθρωπικὰς ὁδηγίας ἀπὸ τὴν Κυβέρνησίν του διὰ νὰ συνδράμῃ
 τοὺς Ἕλληνας εἰς τινὰ δοθεῖσαν καταστροφὴν, καὶ προβάλλει δια-
 πραγματεύσιν ἢ οὐδετέρωσιν νήσου τινός. Οἱ Ἕλληνες ὅμως, καὶ
 καταστρεφόμενοι ἀντιπολεμοῦσι, καὶ καταστρέφουσιν ἀμοιβαίως
 τὸν ἐχθρὸν ὅσον δύνανται. Μετὰ τὴν ἐνδοξὸν καταστροφὴν τοῦ Μι-
 σολογγίου οἱ ἐχθρικοὶ στόλοι ἀνεχώρησαν ἀπ' ἐκεῖνα τὰ παρά-
 λια, καὶ ὁ μὲν Βυζαντινὸς ἐπλευσεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὁ
 δὲ Αἰγυπτιακὸς εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, διὰ νὰ ἐτοιμασθῶσιν εἰς
 ἄλλην ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Ὁ δὲ Σουλτάνος, εἶπε-
 το νὰ δώσῃ ἥδη ὅλην τὴν προσοχὴν του εἰς τὸ νὰ κατατρέψῃ
 τὰς Παιτικὰς νήσους, ὡς τοῦτο καὶ ἐλέγετο πάντοτε, στο-
 χιζόμενος, ὅτι, τότε ἤθελε δυνηθῆ νὰ καταστρέψῃ καὶ τὸν Ἑλ-
 ληνικὸν στόλον, καὶ ἐπομένως νὰ ὑποταχθῶσιν εὐθύς ὅλοι τοῦ

(*) Dans la situation critique, où peuvent se trouver les affaires de la Grèce, les amis de l'humanité doivent se réunir pour prévenir toute catastrophe, qui livrerait à l'esclavage ou à la mort de malheureuses populations victimes des chances de la guerre. Le moyen le plus efficace serait évidemment une prompt intervention entre les Grecs et les Turcs. Mais dans la supposition qu'une négociation quelconque pût avoir lieu, il reste encore à prévoir les chances de la continuation des hostilités, qui sans décider la question, multiplieraient les ravages de la guerre, je n'hésite pas à déclarer au gouvernement Grec, que j'ai l'assurance d'être approuvé par mon gouvernement dans toute démarche, qui pourrait écarter un nouveau désastre, et quelques soient les moyens qui seraient reconnus les plus efficaces, tels qu'une négociation, neutralisation d'une Ile etc. etc. avec le concours de tout autre pavillon je m'empresserai de transmettre immédiatement à l'Ambassadeur du Roi à son entrée très prochaine dans l'Archipel tout ce que sous la forme d'une lettre la commission m'aura adressé à ce sujet, mais que je ne pourrai attendre que jusqu'à demain soir.

Le contre amiral commandant les forces
 navales de France

IS DE RIGNY.

Αιγαίου αἱ νῆσοι, ὅτε καὶ ἡ Πελοπόννησος δὲν ἤθελε δυναθῆναι ἀντιθέσθαι ἐπὶ πλέον, ἀφ' οὗ καὶ πολλαὶ τῶν Ἐπαρχιῶν τῆς Ῥούμελης τέως ὑπετάχθησαν. Ὁ δὲ ἐλευθέρως Δρίτσα, ὑδραῖος, ἐγράψεν ἀπὸ Σύρον κατὰ μεσοῦντα τὸν Μάϊον ὅτι, ὁ Τουρκικὸς στόλος ἐκπλέων ἀπὸ τὸν Ἑλλήσποντον μὲ στρατεύματα καθ' ἃς εἶχε πληροφορίας, ἔμελλε νὰ ῥίψῃ ἀγκυραν ἀντικρυ τῆς Ἰδρας εἰς τὴν Περιβόλαν, ὅπου ἤθελε παραλάβει καὶ ἄλλα στρατεύματα τοῦ Ἰμπραχίμ ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, καὶ νὰ ὀρμήσῃ ἐν ταυτῷ καὶ κατὰ τῶν δύο Νευτικῶν νήσων. Ἄλλ' οἱ πρόκριτοι τῆς Ἰδρας εἶχον ἤδη προκαλέσει τοὺς Σπετσιώτας νὰ μετοικήσωσιν εἰς τὴν νήσόν των, καὶ ὡς οὔτε ὀχυρὰν, καὶ ὀχυρομένην μὲ δυνατὰ ἐπὶ τῶν βράχων τῆς πυροβολοστάσια, καὶ ὀχυροθησομένην μ' ἀρκετὰ στρατεύματα, ν' ἀσφαλίσωσι τὰ γυναικόπαιδα καὶ τοὺς γέροντας, καὶ οἱ ἄνδρες, ἠνωμένοι μὲ τοὺς Ἰδραῖους καὶ Ψαρόβανους, ν' ἀντιταχθῶσι μὲ τὰ πλοιάτων εἰς τοὺς ἐχθρικοὺς στόλους. Ἡ δὲ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ εἶχε προκαλέσει τοὺς Σπετζιώτας κατὰ φθίνοντα τὸν Ἀπρίλιον, καὶ ἐν ταυτῷ ἀπέστειλε τὸν συμπολίτην των Ἀνδρέαν Χ. Ἀνάργυρον, νὰ τοὺς πείσῃ, νὰ μεταβῶσιν εἰς Ἰδραν καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ ὅτι δὲν εἶχε δυναμὶν στρατευμάτων ἀνάλογον νὰ στείλῃ εἰς ὀχύρωσιν καὶ τῆς Ἐπιπέδου Νήσου των, ἀλλ' οὐδὲ πυροβόλα εἶχεν ἀρκετὰ νὰ τοὺς στείλῃ, ὥστε νὰ ὀχυρωθῶσιν εἰς ὅλα τὰ μέρη, ὅπου ὁ ἐχθρὸς ἠδύνατο νὰ κάμῃ ἀπόβασιν, διέταξε καὶ τοὺς κατοικοὺς τῆς νήσου Πόρου, ὡς καὶ τοῦ Κρανιδίου καὶ Ἐρμιόνης νὰ μεταβῶσιν ὠσαύτως εἰς Ἰδραν μὲ τὰς οικογενείας των καὶ μὲ τὰ πλοῖα καὶ πλοιαῖά των, καὶ οἱ μὲν ναυτικοὶ νὰ συμπολεμήσωσι μὲ τὸν Ἑλληνικὸν στόλον κατὰ θάλασσαν, ὅσοι δὲ ἐξ αὐτῶν στρατιωτικοὶ νὰ πολεμήσωσιν ἐπὶ τῆς Νήσου ὁμοῦ μὲ τ' ἄλλα στρατεύματα. Ταυτοχρόνως διέταξε καὶ τοὺς Ἰδραῖους, ἂν τυχὸν ἤθελον ἀνανεύσει, νὰ ἐπάρωσι τὰ πλοῖα καὶ πλοιαῖά των διὰ νὰ τοὺς θιάσωσι. Διέταξε δὲ τὸν Φαβιὲ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἰδραν μὲ χιλίους διακοσίους τακτικοὺς στρατιώτας, καὶ μὲ ἑξακοσίους σταυροφόρους ὑπὸ τὸν Στέφανον καὶ τὸν Μ. Ἀλέξαν. Διέταξεν

ὡσαύτως καὶ τοὺς Σουλιώτας νὰ δράμωσιν εἰς βοήθειαν τῶν Ἰωνίων· πλὴν αὐτοὶ ἐζήτουν νὰ τοὺς πληρωθῶσιν οἱ καθυστεροῦντες μισθοὶ των, καὶ νὰ τοὺς δίδεται διὰ τὴν εἰς Ἰδραν ἐκστρατεῖαν μισθὸς ἀνὰ πενήντα γρόσια τὸν μῆνα. Ἀπέστειλε καὶ τὸν Γόρδων εἰς τὴν νῆσον Σπετσῶν νὰ πείσῃ τοὺς κατοικοὺς νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Μονεμβασίαν, ὅπου ἦσαν ὅτι ἤθελον νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Μονεμβασίαν, ὅπου ἦσαν καὶ πολλοὶ Ψαρρῖανοί, καὶ εἶχον ὀχυρώσει τὸ φρούριον ἐκεῖνο μὲ τὰ πυροβόλα των, τὰ ὅποια εἶχον μετακομίσει ἀπὸ τὰ Ψαρρῖά. Οἱ δὲ πρόκριτοι τῶν Σπετσῶν τὴν 18 Μαΐου ἀπεκρίθησαν εἰς τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν ὅτι, τὰ μὲν πλοῖα των ἦσαν ἕτοιμα νὰ συνεκπλεύσωσι μὲ τὰ Ἰδραϊκὰ καὶ τὰ Ψαρρῖανά κατὰ τοῦ ἐχθροῦ· ὁ δὲ λόγος ἤθελον ν' ἀποθάνωσιν ἐπὶ τῆς γῆς τῶν πατέρων των μαχόμενοι. Ὁ δὲ Γόρδων εἶχε μεταβῆ εἰς Ἰδραν, καὶ οἱ πρόκριτοι τὸν ἔστειλαν ὀπίσω καὶ ἐκ μέρους των, συνωδευμένον καὶ μὲ τινὰς Ἰδραϊοὺς, δυνάμενους νὰ πείσωσι, καὶ τότε κατεπέσθησαν οἱ Σπετσιῶται, καὶ τὴν 2 Ἰουνίου ἤρχισαν νὰ μεταβαίνωσι, καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν μετέβησαν ὅλοι εἰς Ἰδραν, ὅπου τὴν 8 ἔφθασεν ὁ Φιλέλλην Ἀμπάτης μὲ ἐννέα λόχους τακτικῶν στρατευμάτων, καὶ μὲ ἕνα λόχον πυροβολικοῦ, καὶ τὴν 13 ἔφθασε καὶ ὁ Φαβιὲ μὲ τὸν λόχον τῶν Εὐζώνων ὡς καὶ μὲ ἄλλα σώματα ἀτάκτων στρατιωτῶν εἰς ὑπεράσπισιν τῆς Νήσου. Ἡ δὲ Δ. Ἐπιτροπὴ εἶχε προσδιορίσει ἐξακοσίας πενήντα χιλιάδας γροσίων, τὰς μὲν 529 χιλ. ἀπὸ δάνεια τῶν ἀρχιερέων καὶ ἄλλων ἐκ τῶν κατοίκων τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου συναχθησομένας, τὰς δὲ 121 χιλ. ἀπὸ τὰς προσόδους τῆς Σάμου, ἐξ ὧν τὰς 350 χιλ. εἶχεν ἀποφασισμένας διὰ τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα, τὰς δὲ τριακοσίας διὰ τὰ ἔξοδα τῶν στρατευμάτων, καὶ διὰ τοῦτο ἐκάκισε τὸν Γόρδων προσενεγκόντα εἰς τοὺς Ἰδραϊοὺς ἕν πλοῖον μὲ τροφάς, καὶ εἰς χρήματα χιλίων πεντακοσίων στρατιωτῶν μισθοὺς ἄνευ διαταγῆς τῆς, ἐνῶ αὐτὸς εἶχε διαπιστευθῆ τὴν δαπάνην τῶν χρημάτων αὐτῶν, ἂν καὶ ἀνηκόντων εἰς τὸ ἔθνος, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ βοη-

χρήτη τοὺς Ἕλληνας, ἔκρινεν ἀναγκαιὸν νὰ μὴ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις φατριάζουσα, ἄλλους μὲν τῶν Ἑλλήνων ἐστέρει, ἄλλους δὲ προὐμήθευεν ἀφθόνως τῶν ἀναγκιῶν τοῦ πολέμου. Ἐν τοσοῦτῳ ἡ μὲν νῆσος Ἰῶρα ἐτέθη οὕτως εἰς καλὴν ἀμύνης κατάστασιν, τὰ δὲ θαλασσιὰ πούλια, ὡς ὀνόμαζεν ὁ πρωτομάρτυς Ῥήγας τοῦς Νεύτας τῆς Ἑλλάδος, ἐκπλέρουσιν ὅσον οὕτω εἰς ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου.

ΚΕΦ. Γ΄.

Οἱ ὀλιγαρχικοὶ ζητοῦσι τ' ἀσφαλισθῶσιν εἰς τὰ φρούρια. — Οἱ
 'Ρουμελιῶται ζητοῦσιν εἰς αὐτὰ ἐγγυήσεις. — 'Απειλοῦνται
 παρὰ τοῦ Ζαΐμη. — Λαμβάνουσι μέτρα. — 'Ὀπλαρχηγῶν ἀ-
 δελφότης. — Διαπραγματεύσεις μετ' τὴν φρουρὰν Παλαμιδίου.
 — 'Ἡ ἀδελφότης προσκαλεῖ τὸν Κουρτουριώτην ἀρχηγόν. —
 Στέλλονται φρουραρχοὶ εἰς Παλαμίδι καὶ χρήματα διὰ τὴν
 φρουρὰν. — Αὕτη ἐπαίρει τὰ χρήματα καὶ ζητεῖ τὸν Γρύβαρ
 φρουραρχόν. — 'Ἡ Δ. 'Επιτροπὴ εἰς τὸ ἐπιθαλάσσιον φρού-
 ριον. — 'Ὁ Καραϊσκάκης εἰς τὸ Ναύπλιον. — 'Ὁ Κουρτου-
 ριώτης δὲν δίδει ἀκρούσιν. — 'Ὁ Γρύβας φρουραρχός. —
 Πράξεις τῆς Δ. 'Επιτροπῆς περὶ τῶν φρουριῶν. — Οἱ ὀ-
 πλαρχηγοὶ καὶ ὁ Κολοκοτρώνης διατάττουσι τὴν φρουρὰν
 τ' ἀφήσῃ τὸ Παλαμίδι. — 'Ὁ Γρύβας ἐκβάλλει τοὺς ἄλλους
 ὀπλαρχηγούς τῆς ἀδελφότητος. — 'Ἡ Δ. 'Επιτροπὴ ἐπικυρώ-
 ρει τὸν Γρύβαρ. — 'Ὁ Φωτομάρας φρουραρχὸς 'Αχροταυ-
 πλλας. — Διαταγαὶ τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς τοὺς ὀπλαρχηγούς
 καὶ τὸν Καραϊσκάκην τὰ στρατεύσωσιν εἰς τὴν 'Ρούμελην.
 — Διαταγαὶ πρὸς τοὺς δημογέροντας τῆς ἀνατολ. 'Ελλάδος.
 — Εἰσβαλόντος τοῦ Κιουταχῆ εἰς τὴν ἀνατολ. 'Ελλάδα, τὸ
 μέγα μέρος τῶν κατοίκων ὑπετάγησαν. — 'Ὁ Καραϊσκάκης
 θὰ κάμει νέαν ἐπανάστασιν. — Συμφωνία μεταξὺ αὐτοῦ καὶ
 τοῦ Κολοκοτρώνη. — Οἱ Σουλῶται θὰ μεταβῶσιν εἰς Κόριν-
 θον. — 'Ὁ Σουλτάνος ἐξολοθρεῖ τοὺς Γενίτσιερους. — Μέ-
 τρα κατὰ πειρατείας. — Μέτρα κατὰ τῶν εἰς τὰς νήσους
 καταχρήσεωσ' στρατιωτικῶν τιμῶν. — 'Ἡ Δ. 'Επιτροπὴ ἐπι-
 καλεῖται τοὺς ξένους κατὰ τῆς πειρατείας. — Μέτρα τοῦ Μέ-
 τερνιχ κατὰ τῆς πειρατείας. — 'Επιστολὴ τοῦ 'Ἰμπρα-
 χίμ πρὸς τὸν Γ. Μανρομιχάλην. — 'Απάντησις τούτου
 πρὸς ἐκεῖνον. — 'Ὁ Κολοκοτρώνης εἰς 'Αθήνας. — 'Ὁ 'Ἰμ-
 Σουλ. ἱστ. Τόμ. Γ΄.

πραχίμ κινεῖται εἰς τὰ Δερβέρια. — Ἀποχώρησις τῶν Ἑλλήνων. — Μάχη εἰς τὴν Βέργαν. — Φθορὰ καὶ τροπὴ τῶν ἐχθρῶν. — Ἀπόβασις εἰς Δηρόν. — Τροπὴ καὶ φθορὰ τῶν ἐχθρῶν. — Ὁ Ἰμπραχίμ διευθύνεται πρὸς τὴν Τριπολιτσάν. Ἐπιδρομαὶ εἰς τὰς πέριξ ἐπαρχίας. — Ὁ Κολοκοτρῶνης καὶ ὁ Νικηταρῆς εἰς τὸ Ναύπλιον. — Ἐκστρατεία εἰς Τριπολιτσάν. — Μάχη εἰς Μεχμέταγα. — Ἐξοδος ἐχθρῶν. — Ἀποχώρησις τῶν Ἑλλήνων. — Ὁ Νικηταρῆς κινδυνεύει. — Ἐπιδρομὴ Δελιαχμὲτ εἰς τὴν Ἥλιδα. — Ὁ Θωμᾶς Πετρίνης. — Ἐπιστολὴ τοῦ Ἐννάρ.

Ἄλλ' ὡς ἂν ἦτο πεπρωμένον νὰ καταστρέφηται ἡ Ἑλλάς διακυομένη, τὰ ἐκ τῆς διακρίσεως δεινὰ δὲν θὰ πύττωσι τοῦ νὰ τὴν ματιτίζωσι καὶ ἐν καιρῷ πολέμου καὶ μετὰ τὸν πόλεμον, καὶ νὰ τὴν καταστρέψωσι. Οἱ ὀλιγαρχικοὶ ἤλπιζον, ἀσφαλιζόμενοι εἰς τὸ Ναύπλιον, καὶ νὰ κατασταθῶσι τῶν ἀντενεργειῶν ἀνώτεροι, καὶ διὰ τοῦτο ἤθελον νὰ λάβωσι καὶ τὸ Παλαμίδι καὶ τὴν Ἀκροναυπλίαν εἰς τὴν ἐξουσίαν των, καὶ νὰ διορίσωσι φρουρὰς ἐκ τῶν οἰκείων των. Ἄλλ' οἱ Ῥουμελιῶται φροντίζουσιν, εὐρισκόμενοι ἤδη εἰς τὸ Ναύπλιον, διὰ τὴν ἀσφάλειάν των καὶ διὰ τὰ συμφέροντά των, ὅτι ἀπώλεσαν τὰς ἐστίας των, καὶ θέλουσι νὰ κατακυριεύσωσι τῆς Πελοποννήσου τὰ φρούρια, καὶ πρὸ πάντων τὰ τοῦ Ναυπλίου, διὰ νὰ ἔχωσι καὶ αὐτοὶ φωνὴν εἰς τὰ πράγματα τῆς πατρίδος, καὶ ἐν ταύτῳ ἐγγυήσεις διὰ τὴν μέλλουσαν τύχην των, ὅπως ἂν ἤθελον ἀποδοῦν τὰ τῆς Ἑλλάδος. Ὁ δὲ Ζαΐμης μαντεύων τὸν σκοπόν των, παρενεχθεὶς ἀπὸ ἀγανάκτησιν, καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Κουτσιαυτόπουλον, ἀπειλεῖ τοὺς Ῥουμελιώτας μὲ τοὺς Πελοποννησίους, ὡς τάχα δυνάμενος νὰ τοὺς κτυπήσῃ. Ὁ Κουτσιαυτόπουλος ἀπελθὼν εἰς τοῦ Ἀρχιερέως Ἄρτης Πορφύριον, ὅπου ἦσαν συνηγμένοι ὁ Κωλέττης καὶ ἄλλοι Ῥουμελιῶται πολιτικοὶ καὶ πολεμικοὶ, τοὺς διεκοίνωσεν ὅτι ὁ Ζαΐμης εἶχε κακοὺς σκοποὺς διὰ τοὺς Ῥουμελιώτας, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο ἐνήργει νὰ λάβῃ τὸ Παλαμίδι εἰς τὴν ἐξουσίαν του. Τότε ἀπερρασίθη νὰ μὴ τὸ ἀφήσουν οἱ Ῥουμελιῶται ἀπὸ τὰς χεῖράς των, διὰ νὰ ἔχωσι

καὶ αὐτοὶ καταρύγουν ἄστυλον εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ναυπλίου διὰ τὰ ἐνδεχόμενα, καὶ δύναμιν ὥστε καὶ νὰ ἀποφασίζωσιν ἐξουσιαστικῶς διὰ τὰ συμφέροντά των. Τοιαύτην γνώμην τοὺς ἐδίδε καὶ ὁ Καραϊσκάκης γράφων ἀπὸ τῆν Ῥούμελην, νὰ τὸ φυλάττωσι δηλαδὴ καλῶς ἄχρις ὅτου ἤθελε φθάσει καὶ ἐκεῖνος. Καὶ ἐπὶ τούτῳ δώδεκα ὀπλαρχηγοί, ὅλοι σχεδὸν ἐκ τῆς φρουρᾶς τοῦ Μιτολογγίου, ὁ Χριστόδουλος, Χ. Πέτρος, Ἰω. Σουλτάνης, Γαλάνης Μεγαπάνου, Χρήστος Τσιρούσης, Γ. Γ. Γεροθανάσης, Ν. Ἀναγ. Δραγαμεστίνος, Κ. Δρασίνης, Ἀντ. Βρύτυρος, Ἰω. Κοὑτσιαυτόπουλος, Κώστας Καπογιωργάκης, Ν. Κ. Κασομούλης, καὶ Θ. Γρύβας, συνεκρότησαν, ὀκισθέντες, ἐταιρείαν ἀδελφότητος, ἣτις καὶ διευθύνει τὴν φρουρὰν τοῦ Παλαμίδιου πρὸς τὸν σκοπὸν. Αὕτη, ὡς ἐρρόθη, ἐζήτησε τοὺς μισθοὺς τῆς· ὁ Ζήμης τὴν προσφέρει τριάντα χιλιάδας γροσίων, ζητῶν νὰ πρὸςλάβῃ αὐτὸς τὸ Παλαμίδι· ἀπ' ἐτέρου ὁ Κανέλλος Δελιγιάννης τὴν προσφέρει πλειότερα, νὰ τὸ παραλάβῃ· ἡ δὲ φρουρὰ καταγελάσκει καὶ μὲ τοὺς δύο. Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ στέλλει τὴν 10 Ἰουνίου εἰς τὸ Παλαμίδι τρία μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Συνελεύσεως, καὶ ἓν μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ταμείου, τὸν Γ. Ἡλιοπούλου, νὰ ὁμιλήσῃσι τὴν φρουρὰν καὶ νὰ ἀκούσωσι τὰ παράπονά της. Ἐπείσθησαν δὲ οἱ στρατιῶται νὰ τοὺς ἐξοικονομήσῃ ὀπωσοῦν, καὶ νὰ δεχθῶσι καὶ φρουρὰν τῆς Κυβερνήσεως καὶ φρουρὰν ὅποσον ἂν ἤθελε διορίσει, ἐκτὸς τοῦ Φωτομάρα ἢ ἄλλου Σουλιώτου. Οἱ δὲ συνωμόσαντες ὀπλαρχηγοὶ τὴν πρὸςγγέλλουσι νὰ μὴ δώσῃ τὸ Παλαμίδι, καὶ αὐτοὶ ὑπέσχοντο νὰ πληρώσωσι τοὺς μισθοὺς τῆς, ὡς καὶ τῷ ὄντι συνεισενεγκόντες ἀναλόγως, ἠτοίμασαν τριανταοκτὼ χιλιάδας γροσίων νὰ τὴν δώσωσιν, ἂν ἡ Κυβέρνησις δὲν ἤθελε τὴν πληρῶσαι· ἐξ ἐναντίας νὰ λάβῃ τοὺς μισθοὺς τῆς, ἀλλὰ νὰ μὴ παραδώσῃ εἰς κανένα τὸ φρούριον. Τὴν 16 ἡ Κυβέρνησις στέλλει δύο μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς συνελεύσεως, τὸν ἱατρὸν Σπυρίδωνα Καλογερόπουλον (*) καὶ τὸν ἐκ Σπετσῶν Γ. Μπούκουρη,

(*) Ὁ ἀγαθὸς οὗτος ἱατρός, τὸ 1825 προήρθευεν ἀρκετὸν καιρὸν τῆς φιλανθρωπικῆς ἐταιρείας, τῆς ὁποίας διετέλει Γραμματεὺς ὁ Ν. Φιλογάιτης,

συνεπιφέροντας νὰ δώσωσι τὴν φρουρὰν τοῦ Παλαμιδίου καὶ σὰν ῥάντα πέντε χιλιάδας γροσίων, καὶ τὴν διατάττει νὰ τοὺς γνωρίσῃ ὡς φρουράρχους καὶ νὰ τοὺς ὑπακούῃ, ἐνδιαμένοντα πιστῶς εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ φρουρίου· εἶχε προβάλλει νὰ στείλῃ καὶ ἕκατον στρατιώτας ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν φρουράρχων· ἀπέφυγε δὲ νὰ διορίσῃ στρατιωτικὸν τινα φρούραρχον ἐπὶ τοῦ παρόντος, διὰ νὰ μὴ δυταρεττήσῃ τόσους ἄλλους ὀπλαρχηγούς, διηρημένους πρὸς ἀλλήλους· πλὴν ἠλπίζεν ἐν τοσοῦτῳ καὶ νὰ κατορθώσῃ ὁ Ζαΐμης νὰ διορίσῃ κανένα ἐκ τῶν οἰκείων του, ἐμπιστοσύνης ἄξιον· ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἔμελλε νὰ διορίσῃ φρουράρχους ἀπὸ τὰ τέσσαρα τμήματα τῆς Ἑλλάδος, καὶ νὰ καταστήσῃ πραγματικῶς ἐθνικὸν τὸ φρούριον τοῦ Ναυπλίου. [Οἱ συνωμῶται ὀπλαρχηγοὶ ἔστειλαν ἄνθρωπον εἰς Ἰδραν πρὸς τὸν Κουντουριώτην, εἰσηγούμενοι ἀπὸ τὸν Κωλέττην, καὶ τὸν προσεκάλουν ἀρχηγόν, ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἀνατρέψωσι τὴν καθεστῶσαν, καὶ νὰ συστήσωσιν ἄλλην Κυβέρνησιν. Ἡ φρουρὰ τοῦ Παλαμιδίου εἰσεδέχθη τοὺς ἀποσταλέντας ἀπὸ τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν φρουράρχους, καὶ ἀφοῦ τοὺς ἐπῆρξεν τὰ χρήματα, ἐζήτησαν νὰ διορισθῇ φρούραρχος τοῦ Παλαμιδίου ὁ Θεόδωρος Γρύβας (*)· ἐπυροδό-

---

ὁ καὶ Γραμματεὺς διατελῶν τοῦ θαλασσίου δικαστηρίου· ἀμφοτέροι ἐξεπλήρωσαν φιλανθρωπικώτατα τὰ χρεῖα των πρὸς τὴν πάτχουσαν ἀνθρωπότητα εἰς τὸ Ναύπλιον.

(*) Ὅτε ἡ Κυβέρνησις διέταξε (κατὰ τὸν τελευταῖον Δεκέμβριον) νὰ ἀναχωρήσωσιν ἀπὸ τὰς Ναυτικὰς νήσους τὰ στρατεύματα, ἀφοῦ ἐξέλιπεν ὁ φόβος τοῦ νὰ προσβληθῶσιν ἀπὸ τὸν ἐχθρικὸν στόλον, διέταξε καὶ τὸν Γρύβαν νὰ στρατεύτῃ εἰς Μισολόγγι. Ἄλλ' αὐτὸς θθάσας εἰς Περαχώραν, καὶ λέγων ὅτι περιμένει ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ τὸν στείλῃ τροφὰς καὶ πυριτόβολα, ἐπραττε πᾶσαν κατάχρησιν, καὶ κατὰ τὴν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τοὺς ἐζημίωσε περὶ τὰς 270 χιλ. γροσίων εἰς τριῶν μηνῶν διάστημα. Ἡ Βουλὴ πληροφορηθεῖσα ταῦτα, προσεκάλεσε τὸ Νομοτελετικὸν νὰ τὸν διατάξῃ, ν' ἀναχωρήσῃ ἐκεῖθεν καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Δ. Ἑλλάδα, καὶ μὴ ὑπακούσαντα, νὰ διαταχθῶσιν οἱ Μεγαρεῖς νὰ τὸν διώξωσιν. Ὁ Γρύβας δὲν ἀπῆλθεν εἰς τὸ Μισολόγγι, καὶ ἡ Κυβέρνησις διέταξε τὸ μὲν σῶμα τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατιωτῶν νὰ διαλυθῇ, αὐτὸς δὲ ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Περαχώραν· διέταξε καὶ τοὺς Μεγαρεῖς νὰ τὸν κτυπήσωσι καὶ νὰ τὸν διώξωσιν ἀπὸ τῆς

λησαν δὲ κατὰ τῆς οἰκίας τοῦ Νικηταρᾶ, καὶ εὐθὺς ἡ Κυβέρνησις μετέβη εἰς τὸ ἐπιθαλάσσιον φρούριον καὶ ἠσφαλίσθη, καὶ αὐθημερὸν ἐξέδοτο ἐκεῖθεν διακήρυξιν πρὸς τοὺς ἐν Ναυπλίῳ, δηλοποιήσασα ὅτι, ἡ ὑπὲρ τὸ δέον] συρροή τῶν] [στρατευμάτων, καὶ τὰ ἀνοικονόμητα ἀλλεπάλληλα ζητήματα τῶν, δὲν τὴν ἔδιδον καιρὸν νὰ σκερθῆ διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους· καὶ ἐπειδὴ εἶχε διὰ τοῦτο ἀνάγκην ἠσυχίας, μετέβη εἰς τὸ εἰρημένον ἐπιθαλάσσιον φρούριον, νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ χρέη τῆς, καὶ διέταττε τὴν ἠσυχίαν καὶ ἀσφάλειαν τῆς πόλεως· ἀλλ' ἂν αὕτη δὲν εἶχε δύναμιν ν' ἀσφαλισθῆ καὶ ν' ἀσφάλισῃ τὴν πόλιν, ἵποῖον διέταττε νὰ τὴν ἀσφάλισῃ; Τὴν 17 γράφει τοὺς ἀπεσταλμένους νὰ προσέξωσιν, ἂν ἡ φρουρὰ δὲν δεχθῆ τὰ διατεταγμένα, νὰ ἐπιστρέψωσι φέροντες καὶ τὰ χρήματα· καὶ ἦτο δυνατὸν νὰ τοὺς ἀφήσωσι νὰ ἐπιστρέψωσι] μὲ] τὰ χρήματα; Αὐθημερὸν ἔφθασε καὶ ὁ Καραϊσκάκης μὲ πεντακοσίους εἰς τὸ Ἄργος, καὶ ἐπηύξησε τὴν ἀμηχανίαν τῆς Κυβερνήσεως, φοβηθείσης μὴ τὸν μιμηθῶσι καὶ φθάσωσι κατόπι καὶ ἄλλοι· πλὴν αὐτὸς εἰς τὴν συμφορὰν ταύτην τῆς Ρούμελης θὰ δεῖξῃ τὴν πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπην του· καὶ ὁ Ζαΐμης λησμονήσας τὸ παρελθόν, θὰ τὸν συνδράμει εἰς τὴν ἐκστρατείαν του καὶ διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς πατρίδος κινδυνεύουσας, καὶ διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ ν' ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὰς ἀπειθήσεις τῶν στρατιωτῶν, τοὺς ὁποίους ἦτον ἀδύνατον νὰ οἰκονομήσῃ. Ὁ Καραϊσκάκης θὰ συντελέσῃ ὅσον τὸ δυνατόν εἰς τὴν ἔνωσιν τῶν Ρουμελιωτῶν,

τόπον των. Τότε ἐβιάσθη νὰ μεταβῆ εἰς τὴν Ἀργολίδα, καὶ κατέλυσε εἰς τὸ χωρίον Μέρπακα ὅπου ἐξηκολούθει τὰς καταχρήσεις· Ἡ δὲ Κυβέρνησις τὴν 7 Μαρτίου διέταξε τοὺς ὑπ' αὐτὸν στρατιώτας νὰ τεθῶσιν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Κολοκοτρώνη, καὶ ὁ Γρύβας ἠναγκάσθη νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Νάριαν καὶ νὰ ἠσυχάσῃ· ὅτε δὲ ὁ Ἄνδρέας Ἰακου ἦλθεν ἀπὸ τὴν Ἐπίδαυρον εἰς Ναῦπλιον, εἰσέγαγε καὶ τὸν Γρίβαν· μετὰ τῶν τριῶν ἀδελφῶν του· ἀλλ' ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ τὸν ἔξωσεν, ὥστε ἐβιάσθη νὰ πλεύσῃ εἰς τὰς Σπέτσας εἰς τοὺς συγγενεῖς τῆς γυναικὸς του νὰ ἠσυχάσῃ. Αὐτόθι ἐληροφρήθη τὰ περὶ τῆς ἀδελφότητος τῶν Ρουμελιωτῶν καὶ τοὺς παρηγγεῖλε, παρακαλῶν, νὰ μὴ τὸν παραλείψωσιν. Ὄθεν προσεκλήθη καὶ αὐτὸς εἰς τὸ Ναῦπλιον, καὶ ἔλαβε μέρος εἰς τὴν συνμοσίαν μετὰ τῶν ἄλλων.

καὶ θὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν οἱ μὲν κατόπι τῶν δὲ εἰς τὴν
 Ρούμελην, κατὰ τοῦ Κιουταγιῆ ἐκστρατεύοντες. Ἐπειδὴ δ' ὁ
 Κουντουριώτης δὲν ἔδωκεν ἀκρόασιν εἰς τοὺς προτείναντας νὰ
 τὸν κάμωσιν ἀρχηγὸν εἰς τὴν κρίσιμον ταύτην περίστασιν
 τῆς Πατρίδος, δὲν θὰ τὴν κατασπαράξει καὶ ὁ ἐμφύλιος πό-
 λεμος, ἂν καὶ δὲν θὰ λείψῃ τοῦ νὰ τὴν μαστίσῃ ὡποσοῦν
 κατὰ τὴν Κορινθίαν ἢ διαίρεσις. Τὴν 19 ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ
 γράφει πάλιν τοὺς ἀπεσταλμένους εἰς τὸ Παλαμίδι: « Ἄν οἱ
 » στρατιῶται ὑπήκουσαν εἰς τὰ διατεταγμένα, πληροφορήσα-
 » τέμας νὰ στείλωμεν τοὺς ἀναγκαίους στρατιώτας διὰ τὸ
 » φρούριον ἂν δὲ μὴ, πάρετε τὰ χρήματα καὶ ἔλθετε ἐδῶ·
 » ἂν δὲ, σὰς ᾗρηκν καὶ τὰ χρήματα, ἔλθετε καὶ χωρὶς τού-
 » των, ἐπειδὴ ἡ Κυβέρνησις θὰ λάβῃ μέτρα. » Αὐθημερόν ἔστειλεν
 εἰς τὸ Παλαμίδι ἑκατὸν στρατιώτας ὑπὸ τῆς διαταγῆς τῶν ἀπ-
 εσταλμένων φρουρᾶρχων, διοικουμένων ἀπὸ τὸν Σωτήρον Σαρα-
 σιόπουλον Τριπολιταλιώτην καὶ τὸν Ἰω. Καρατάϊρον Ῥουμελιώτην,
 γράψασα τὴν φρουρὰν νὰ τοὺς δεχθῆ, καὶ αὕτη τοὺς εἰσεδέχθη
 εἰς τοὺς ὑποκειμένους προμαχώνας, ὅθεν δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ
 ἀνθιξῶσιν εἰς τὸ πῦρ τῶν ὑπερκειμένων, καὶ θὰ ἐξωσθῶσιν
 εὐθὺς ἐπομένως. Ἐλθόντος τοῦ Καραϊσκάκη, οἱ Ῥουμελιῶται ἠ-
 νώθησαν μὲ τοὺς Σουλιώτας, καὶ ἡ φρουρὰ τοῦ Παλαμιδίου,
 ἢ οἱ ὀπλαρχηγοὶ τῆς ἀδελφότητος, ἐδέχθησαν φρουρᾶρχον τὸν
 Φωτομάραν, ἀλλὰ δὲν ἔχουσιν ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτὸν, ὡς συγ-
 γενῆ τοῦ Κολοκοτρώνη, καὶ πάλιν διαιρεθέντες τὸν ἀπέβα-
 λον, καὶ ἐξώσαντες τοὺς φρουρᾶρχους τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς ὡς καὶ
 τὴν φρουρὰν τῶν ἑκατὸν στρατιωτῶν, ἀνέδειξαν φρουρᾶρχον
 τὸν εἰρημέιον Γρύβαν. Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ γράφει τὴν 20 πρὸς
 τοὺς ἐν Ναυπλίῳ ὀπλαρχηγούς Σουλιώτας καὶ Ῥουμελιώτας
 ὅτι, διὰ νὰ κατασταθῆ τὸ φρούριον τοῦ Ναυπλίου ἐθνικόν,
 νὰ διαπιστευθῆ ἡ φυλακὴ αὐτοῦ εἰς ὀκτὼ στρατιωτικούς (ἄχι
 ἐκ τῶν ἐγκριτωτέρων στρατηγῶν, τῶν ὠφελούντων τὴν Πατρί-
 δα εἰς τὸν πόλεμον), δύο Σουλιώτας, δύο Ῥουμελιώτας, δύο
 Νησιώτας καὶ δύο Πελοποννησίους ἢ δὲ ὑπὸ τοὺς φρουρᾶρ-
 χους αὐτοῦ φρουρὰ νὰ σύγκειται ἀπὸ ὀκτακοσίους στρατιώ-
 τας, ἐξ ὧν οἱ διακόσιοι ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, οἱ διακόσιοι

ἀπὸ τῆς Νήσου, οἱ διακόσιοι ἀπὸ τὴν 'Ρούμελην, καὶ οἱ δια-
 κόσιοι ἀπὸ τὸ Σούλι. Ἡ δὲ φρουρὰ αὕτη νὰ διαιρεθῇ εἰς
 δύο, καὶ οἱ τέσσαρες φρούραρχοι μετὰ τῶν τετρακοσίων στρα-
 τιωτῶν νὰ φρουρήσωσιν εἰς τὸ Πηλῆμιδι, καὶ οἱ λοιποὶ εἰς
 τὴν Ἀκρονκυπλίαν. Οὕτω συντεθειμένη ἡ φρουρὰ ἤθελεν ἀπο-
 συντεθῆ διαιρουμένη ἐντὸς ὀλίγου· οἱ δὲ 'Ρουμελιῶται δὲν ἐ-
 κράτησαν μὲ τοιούτους τρόπους τὸ φρούριον, διὰ νὰ τοὺς τὸ
 ἀφαιρέσωσιν ἄλλοι. Αὐτοὶ συναλθόντες εἰς ἔν, ἐνέκριναν τὸ
 σχέδιον τῆς Κυβερνήσεως, συντελέσαντος καὶ τοῦ Κολοκοτρῶ-
 νη (ὅστις εἶχε προσκληθῆ ἀπὸ τὸν Καρχαϊκάκην καὶ τοὺς
 ἄλλους ὀπλαρχηγοὺς τὴν 26 Ἰουνίου, διὰ νὰ συγκερθῶσιν ὁμοῦ
 περὶ τῶν πραγμάτων, καὶ τὸν ὁποῖον, φθάσαστα εἰς Ἄργος,
 ὁ Ζαΐμης ἔγραψε τὴν πρώτην Ἰουλίου νὰ συνεργήσῃ εἰς τὴν
 εὐταξίαν τοῦ Νκυπλίου), καὶ τὴν 7 τοῦ αὐτοῦ Ἰουλίου γρά-
 ρουσι πρὸς τοὺς ἐν Πηλαμιδίῳ στρατιώτας καὶ ἀξιωματικούς
 τῆ ἐπομένῃ. α' Ἡ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὄλων ἡμῶν
 » εἶναι νὰ γείνη τὸ φρούριον ἔθνικόν, καὶ ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ
 » θ' ἀποφασίσῃ κατὰ τὴν θέλησίν της καὶ φρούραρχον καὶ
 » φρουρὰν ἀναλόγως ἀπὸ τὰ τέσσαρα τμήματα. Ἄν εἴσθε
 » λοιπὸν ἀδελφοὶ καὶ φίλοι τῶν ἔθνικων συμφερόντων, νὰ
 » καταβῆτε κάτω καὶ νὰ ἀφήσητε τὸ φρούριον εἰς τὴν θέ-
 » λησιν τοῦ ἔθνους· εἰδὲ καὶ δὲν ἔχετε σκοπὸν νὰ τ' ἀφή-
 » σκετε, νὰ ζεύρετε ὅτι πλέον συντρόφους δὲν μᾶς ἔχετε μήτε
 » τῶρα, μήτε εἰς τὸ μετὰ ταῦτα ἔω· οὐ ὑπάρξει τὸ ἔθνος.
 » Θ. Κολοκοτρώνης, Νότης Μπότσαρης, Κίτσιος Ντσιαβέλ-
 » λας, Κώστας Χορμόβας, Γ. Κίτσιος, Γ. Δαγγλῆς, Γ. Δρά-
 » κας, Δ. Ζέρβας, Ἀθ. Κουισονίκης, Α. Βεῖκος, Χ. Φωτομάρας,
 » Κ. Μπότσαρης, Γ. Βάγιος, Σπ. Μίλλιος, Κώστας Μάρκος,
 » Καρχαϊκάκης, Γ. Βαλτινός, Κ. Βλαχόπουλος, Δημοτσέλιος,
 » Σπ. Εὐδης, Ἀναστ. Ῥοκάς, Σπ. Λαμπρόπουλος, Γιαννάκης
 » Στράτος, Γ. Σπορνάκης, Χ. Μιχάλης, Β. Μπούζιος. » Αὐθ-
 » ημερὸν ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ στέλλει τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφο πρὸς
 τοὺς ἐν Πηλαμιδίῳ ἐνόπλους, καὶ τοὺς διατάττει νὰ παρα-
 δώσωσι τὸ φρούριον εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ
 νὰ κατασταθῇ εἰς αὐτὸ ἡ ἀνήκουσα φρουρὰ κατὰ τὴν γενο-

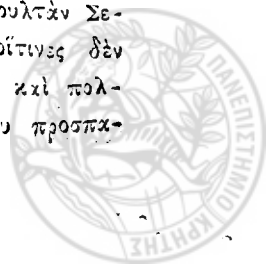
μένην απόφασιν· ἀλλὰ τίς ἀκούει τοιαύτας διαταγάς; Δι-
εφημίσθη ὅτι ὁ Γρύβας ἠπάτησε τοὺς ἄλλους ὀπλαρχηγούς
καὶ τοὺς ἔξωσεν ἀπὸ τὸ Πιλαριδί, καὶ αὐτὸς ἀνεκηρύχθη
φρούραρχος, καὶ ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ ἐβιάσθη ἐπομένως νὰ τὸν
ἀναγνωρίσῃ· ὁ δὲ Φωτομάρας ἔμεινε φρούραρχος εἰς τὴν Ἀκρω-
ναυπλίαν καὶ θὰ παρεμβάλλει ἐμπόδια ὅσον τὸ δυνατόν εἰς
τὸν παράφορον Γρύβαν.

Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ τὴν 18 Ἰουνίου διατάττει ἐκ τοῦ ἐπι-
θαλασσοῦ φρουρίου τοὺς ἐν Ναυπλίῳ ὀπλαρχηγούς νὰ ἐκστρα-
τεύσωσιν εἰς τὴν Ῥούμελην· « ὅλη, τοὺς λέγει, ἡ Ῥούμελη εἶναι
» ἤδη εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἐχθροῦ· ἐπροσκύνησε καὶ ἀπο-
» σπᾶται ἀπὸ τὴν ὀλυμέλειαν τοῦ ἔθνους, ὅτε ἀπορασιζεταί
» ἡ τύχη του ἂν δὲν ἀπεφασίσθη ἤδη. Σεῖς γνωρίζετε τί
» θὰ κάμετε· δι' αὐτὴν, ἡ τύχη τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος· θὰ
» εἶναι καὶ ἡ τύχη τῆς Ῥούμελης, ὅταν ἀναφανῶσι πάλιν
» εἰς τὸ στάδιον τοῦ πολέμου τὰ στρατιωτικὰ σας σώματα,
» τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις ἐκ παντὸς τρόπου θὰ ἐφοδιάσει μὲ
» τ' ἀναγκαῖα. »

Τὴν δὲ 21 γράφει τὸν Καραϊσκάκη· « νὰ δεῖξετε καὶ
» αὐθις τὴν πολεμικὴν ἀρετὴν σας, νὰ περαστήσετε τὸν κίν-
» δυνον τοῦ ἔθνους εἰς τοὺς λοιποὺς στρατηγοὺς, καὶ νὰ
» ἐκστρατεύσετε ὅσον τάχος εἰς τὴν ἀνατολικὴν Ἑλλάδα,
» διὰ νὰ συνδράμητε τοὺς κινδυνεύοντας ἀδελφοὺς. Ἡ Κυ-
» βέρνησις θὰ σᾶς ἐφοδιάσει μὲ πυριτόβολα καὶ τροφάς, αἱ
» ὁποῖαι καταδαπανῶνται ἀσώτως ἐδῶ ἀπὸ ἀργούς στρατιώ-
» τας. Τὸ παράδειγμά σας καὶ τὸ κίνημά σας θὰ συμβάλλει
» πολὺ εἰς τὴν ὠφέλειαν τῆς Πατρίδος. » Γράφει καὶ τὸν
Γκούραν καὶ τὸν προτρέπει νὰ ἐνεργῇ τὰ κοινῇ συμφέροντα,
ἐπελπίζων αὐτὸν ὅτι θὰ ἐκστρατεύσωσιν οἱ Ῥουμελιῶται εἰς
βοήθειάν του. Συγχρόνως γράφει καὶ πρὸς τοὺς Δημογέροντας
Σαλώνων, Θηβῶν, Λεβαδίας, Ἀθηνῶν, καὶ ἄλλων Ἐπαρχιῶν,
νὰ προσέξωσι μὴ δώσωσιν ὁμήρους μήτ' ἔγγραφον ὑποταγῆς
εἰς τὸν Κιουταχῆν, ὅτε πρόκειται νὰ λάβῃ τὰ δίκαιά της ἡ
Ἑλλὰς διὰ τῆς μεσιτείας τῶν Χριστιανικῶν Δυνάμεων, διότι
τὰ ἔγγραφα τῶν ὁ Κιουταχῆς θὰ τὰ στείλῃ εἰς τὸν Σουλτᾶ-

νον, ὅστις θὰ τὰ παρουσιάσει εἰς τὰς Δυνάμεις, καὶ τότε θ' ἀποκλεισθῶσιν οἱ Ῥουμελιῶται ἀπὸ τὴν ὀλομέλειαν τοῦ ἔθνους· καὶ ὅμως ταῦτα πάντα παράκαιρα. Ὁ Κιουταχῆς ἀρχὴς Ἰουνίου εἰσβάλλει εἰς τὰ Σάλωνα, καὶ ἐκεῖθεν διασπείρονται τὰ στρατεύματά του καθ' ὅλην τὴν ἀνατολικὴν Ἑλλάδα. Τὸ δὲ μέγα μέρος τῶν Ἑλλήνων μείναντες χωρὶς ὑπεράσπισιν, διότι ἄλλοι μὲν τῶν ὀπλαρχηγῶν πρὸς τὸν καιρὸν πολιτευόμενοι ὑπετάγησαν, ἄλλοι δὲ εἰσῆλθον εἰς τὴν Πελοπόννησον καθὼς στερούμενοι τῶν πρὸς πόλεμον ἐπιτηδείων καὶ ἀδυνατοῦντες ν' ἀντιπαραταχθῶσιν εἰς τὸν ἐχθρὸν ἐπροσκήνησαν, ἀμνηστίας τυχόντες καὶ ἀσφαλείας, ἀπολαύοντες τῆς τιμῆς, τῆς ἰδιοκτησίας καὶ τῆς ζωῆς των. Ὁ δὲ Καραϊσκάκης θὰ ἐκστρατεύσει εἰς τὴν στερεὰν Ἑλλάδα, διὰ νὰ κάμῃ νέαν ἐπανάστασιν, συμφωνήσας μὲ τὸν Κολοκοτρώνην νὰ εὐρωσι πᾶσαν δυνατὴν περιθάλψιν καὶ περιποίησιν εἰς τὴν Πελοπόννησον οἱ ἀπόλεμοι καὶ ἀδύνατοι γέροντες Ῥουμελιῶται καὶ τὰ γυναικόπαιδα, τοὺς ὁποίους ἤθελεν ὑποχρεώσαι νὰ εἰσέλθωσιν αὐτόθι, καὶ νὰ σταλῶσιν εἰς τὴν Ῥούμελην καὶ στρατεύματα Πελοποννησίων νὰ συναγωνισθῶσι μὲ αὐτόν· θὰ τὸν ἀκολουθήσωσι δὲ πολλοὶ ὀπλαρχηγοὶ καὶ στρατιῶται ἐκ τῶν συνηγμένων εἰς τὸ Ναύπλιον· ἀλλ' οἱ Ἰππειρωτοσουλῶται καὶ ἄλλοι ὀπλαρχηγοὶ θὰ μείνωσιν ἀρκετὸν καιρὸν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ θὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Κορινθίαν παρακολουθοῦντες τὸν Ζαΐμην, καταδιαιρέσαντα ἤδη τὸ στρατιωτικὸν διὰ τὰ ἴδια τέλη, ἐπὶ λόγῳ τοῦ νὰ συστήσωσι δῆθεν στρατόπεδον κατὰ τοῦ Ἰμπραχίμ ὁμοῦ μὲ τὸν Κολοκοτρώνην, ὅμως ἐπὶ σκοπῷ κυρίως νὰ ἐπάρωσι τὰς ἐθνικὰς σταφίδας διὰ τοὺς μισθοὺς των.

Ἐν τούτοις ἄλλο δυστύχημα διὰ τὴν Χριστιανισμὸν, καὶ μάλιστα διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ὁ Σουλτάν Μαχμούτ διὰ τῆς ἐπιμονῆς του καὶ τῶν συμβουλῶν τῶν φιλοτουρκικῶν Χριστιανῶν εὐτύχησε νὰ κατορθώσῃ ὅ,τι δὲν ἠδυνήθη ὁ Σουλτάν Σελίμ καὶ ἀπώλετο· κατέστρεψε τοὺς Γεντισεῖρους, οἵτινες δὲν ἤθελον τὴν τάξιν εἰς τὸν στρατὸν (ν.ζ.ζ.μ. Τζεδιτ), καὶ πολλὰκις ἐπαναστάντες, ἐμπαίωσαν τὰς περὶ τούτου προσπα-

Οσίας του. Τὴν 3 πρὸς τὴν 4 Ἰουνίου σαράντα χιλιάδες Γενίτσιεροι καὶ ἄλλοι συνωμόται ἐκινήθησαν εἰς τοῦ ἀρχηγού των αὐτοῦ καὶ εἰς τοῦ μεγάλου Βεζύρη, δὲν τοὺς εὗρον λαθόντα· γνώσιν τῆς ἐτοιμῆς στίσεως, καὶ διήρπασαν τὰς οἰκίας των. Τότε ὁ Σουλτάνος ἔδραμε συνωδευμένος με ἀρκετὴν φρουρὰν εἰς τὰ Ἰπποδρόμιον, ὅπου ἦταν συνηγμένοι, ἀφ' οὗ προσεκάλεσεν ὅλους τοὺς Μουτουλμάνους διὰ κήρυκας, καὶ ἀφ' οὗ συνῆλθον πλῆθος ἀνυρίθμητον περὶ αὐτόν, φέρων τὸ κοράνι εἰς τὴν χεῖρα, ἔστησε τὴν Ἱερὰν λεγομένην σημαίαν (σαν-τσιάκ σχερίφ), ἠγόρευσε εἰς ἐπήκουον πάντων, παρέστησε τὰς ἀδικίας καὶ καταχρήσεις τῶν Γενιτσιέρων, καὶ, ἀμ' ἀφ' οὗ ἐξεδόθη ἀπόφαισι (φετβά;) τῆς ἐξοντώσεώς των ὑπὸ τοῦ Σι-ερχούλ ἰσλάμ, διέταξε θάνατον κατ' αὐτῶν, ἀπαγγείλας τὸν στίχον τοῦ κορανίου (ἀκτελούλ μουσχρίκινε κιάφε-θιν:) σφάξτε καὶ ἐξολοθρεύσατε τοὺς ἀπίστους, καὶ εἰς ὀλίγην ὥραν διὰ τῶν πυροβόλων οἱ Σουλτανικοὶ ἐρήνευσαν ὑπὲρ τὰς δώδεκα χιλιάδας, καὶ ἔτρεψαν τοὺς λοιποὺς εἰς φυγὴν. Ὁ δὲ Σουλτάνος κατήργησε τὸ Γενιτσιερικὸν σύστημα καὶ τὸ κατηράσθη, καὶ ἐπομένως κατεδίωξε με πολλὴν δραστηριότητα τοὺς Γενιτσιέρους, καὶ καθ' ἡμέραν ἐπνίγοντο ἐξ αὐτῶν διὰ βρόχον καὶ ἐρρίπτοντο εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ τέλος πάντων θὰ ἐξολοθρευθῶσιν οἱ ἐπιζήσαντες, καὶ θὰ ἐκλεψῆι τὸ στρατιωτικὸν ἐκείνο σύστημα τῶν Τούρκων, διὰ τοῦ ὁποίου ἠπειλοῦν ἄλλοτε νὰ ὑποτάξωσιν ὅλον τὸν κόσμον. Ὁ δὲ Σουλτάνος ἤδη καταγίνεται χωρὶς ἐμποδίων νὰ συστήσῃ καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν τὴν Εὐρωπαϊκὴν τάξιν εἰς τὸν στρατόν του διὰ τῆς συνδρομῆς Χριστιανῶν διδασκάλων. Οἱ δ' Ἕλληνες, καὶ τοὶ αἰσθανόμενοι ἤδη πολὺ πλεόν ἢ πρότερον τὴν ἀνάγκην τῆς τάξεως, δὲν δύνανται νὰ τὴν εἰσάξωσιν εἰς τὴν πατρίδα των. Ἀλλὰ ἰτί; ἀμφιβάλλει ὅτι διὰ θυμῶν ἔσωσε καὶ θὰ σώσει εἰς τέλος ὁ Θεὸς τοὺς ἀθηνεῖς καὶ κατὰ πάντα ἀδυνάτους Ἕλληνας; Καὶ ἰτί; οἶδε τί εἶναι προωρισμένον διὰ τὴν τύχην τῶν ἐθνῶν εἰς τὰς ἀνεξερευνήτους βουλὰς τοῦ Ὑψίστου;

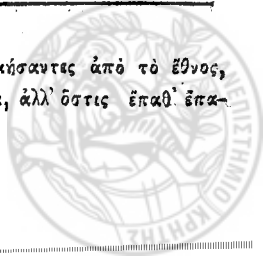
Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ ἐπὶ σκοπῷ νὰ καταπύσῃ τὴν πειρατείαν, ἐκδίδει τὴν 27 Μαΐου διακήρυξιν, καὶ καγυρίζει τὴν δικ-

γωγήν τῶν διοικούντων πολεμικὰ καὶ καταγωγικὰ πλοῖα Ἑλ-
 λήνων ὡς ἐρεξῆς· « ἐκτός τῶν πλοίων τοῦ Ἑλλ. στόλου οὐ-
 » δὲν ἄλλο πλοῖον δύναται νὰ ὑψώσῃ σημαίαν πολεμικὴν·
 » ἀπὸ δὲ τὸ ἀποτελοῦντα τὸν Ἑλλ. στόλον, ὅσα καταγωγικὰ,
 » πρέπει νὰ ἔχωσιν ἔγγραφα τεχνικὰ καταγωγέως ἢ ἀποκλει-
 » στοῦ, καὶ δὲν ἴμποροῦσι κατὰ τὸ παρὸν νὰ κρατήσωσιν
 » οὐδετέρων σημαίων πλοῖα, ἐκτός ἂν φέρωσι τροφὰς ἢ πο-
 » λεμοτρόφια ἢ ἄλλο τι ἀναγκάσιμον εἰς τὴν λαθρεμπορίαν τοῦ
 » πολέμου εἰς ἐχθρικὸν τόπον, εἰς τὸν στόλον, τὰ στρατεύ-
 » ματα, ἢ τὰ φορτία τῶν ἐχθρῶν. » Ἡ πρώτησα ἐξουσία εἶ-
 χε διορίσει Ἐπιτροπὴν συγκειμένην ἀπὸ τὸν Ἰωάννην Πάγκα-
 λον, Κωνσταντῖνον Μεταξᾶν, καὶ Ἀναστ. Πολυζωΐδην, προστι-
 θεῖσα ἔπειτα καὶ τὸν Π. Δ. Δημητρακόπουλον, διὰ νὰ συ-
 νάξῃ τὸ ὅποσον εἶχεν ἐπιβάλοι θάνατον εἰς τὰς νήσους τοῦ
 Αἰγαίου· εἶχε προδιορίσει καὶ δύο Γολέττας πολεμικὰς με-
 στρατιώτας ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτῆς· διὰ τὴν εὐταξίαν τῶν
 νήσων καὶ τὴν κατάπαισιν τῆς πειρατείας· ἀλλ' ἡ Δ. Ἐπι-
 τροπὴ ἀντὶ τῶν δύο μελῶν τοῦ Παγκάλου καὶ Πολυζωΐδου,
 διορισθέντων εἰς ἄλλην ὑπερετίαν, διώριτεν ἐπομένως τὸν Μι-
 χαὴλ Α. Τσιμαζὸν καὶ τὸν Ν. Χρυσόμυλον στείλαντες ἐπὶ
 ταυτοῦ καὶ τὸν Δ. Καλλέργην, διὰ νὰ ὑποχρεώσωσι καὶ ὡς πεν-
 τακοσίους Κρήτας, πράττοντας εἰς τὰς νήσους Νάξου καὶ Πά-
 ρου καταχρήσεις, νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Κρήτην νὰ πολεμήσω-
 σι πρὸς τὸν ἐχθρὸν καθῶς καὶ διευχλίους περίπου βουμελιώ-
 τας δικτελοῦντας ὑπὸ τὸν Κριζιώτην, Βάσιον, Χ. Μιχάλην,
 Σταῦρον καὶ Διηκόπουλον, καὶ πράττοντας πολλὰ κακὰ (*) εἰς

(*) Ἀναφορὰ τῶν Κείων διαλαμβάνει ὅτι, τοὺς ἐξημίωσιν οἱ στρατιωτι-
 κοὶ αὐτοὶ γρ. 1,232,870, ὅτι δὲν ἔχουσι πλέον νὰ σπείρωσιν οὔτε ἐν
 στρέμμα γῆν· ὅτι κατέσφαξαν τοὺς βόας τῶν δὲν ἀρῆκαν κανέν εἶδος ζώου·
 ἐγύμνωσαν τὰ ἐργαστήρια τῶν ἤρπαταν τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ σκεῦη τῶν καὶ
 τὰ μετεπώλουν εἰς ἄλλους ἐντοπίους ἢ ξένους· ἐκοήμιζον τὰ ἐργαστήρια καὶ
 τὰς οἰκίας τῶν καὶ τὰ ἔκαιον ἔκοψαν τὰ ἐλαιόδενδρά τῶν ὅλα· ἔκαιον ἐλαιον
 καὶ ἔχουν εἰς τὰ στήθη τῶν διὰ νὰ μαρτυρήσωσι ποῦ εἶχον κρυμμένα τὰ
 γρόστια· ἐφθειραν ἀνήλικα ἀρρένεα καὶ καθεξῆς. Ἡ δὲ Δ. Ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισε

τάς νήσους Κέω και Άνδρον, νά μεταβώσιν εἰς τήν Ἀττικήν νά πολεμήσωσι τόν Κιουταχλήν. Οἱ πρόκριτοι τῆς Ἰδρας ἔστειλαν τήν πολλακάν τοῦ Ἰω. Α. Αιλεχοῦ καί τήν Γολέτταν τοῦ Νικολάου Ρεθύθῃ καί ἀρκετήν ἐκτελεστικήν δύναμιν ὑπό τήν ὀδηγίαν πενταμελοῦς Ἐπιτροπῆς, ἣτις διορίσθη ὑπό τῶν τριῶν Ναυτικῶν νήσων, συγκαίμενη ἀπό τόν Ἀντώνιον Ἰω. Κριεζήν, Ἰω. Παππασταύρου, Νικόλαον Ἀνδρέου Γουδῆ, Λάζαρον Κουτρομπῆ, καί Ἀνγκινώστην Κοντόν, καί ἐπλευσαν εἰς τάς νήσους τοῦ Αἰγίου, διὰ νά συμπράξωσι μέ τήν παρά τῆς Κυβερνήσεως διωρισμένην εἰς τήν εἰσπραξίν τοῦ δανείου διὰ τόν Ἑλλ. στόλον καί εἰς τήν κατάπαυσιν τῆς πειρατείας. Ἡ δέ Δ. Ἐπιτροπή ἐπικαλεῖται διὰ τήν κατάπαυσιν τῆς Πειρατείας καί τήν σύμπραξιν τῶν ξένων δυνάμεων, καί πρῶτος ὁ Ἄμιλτων προθυμεῖται νά συμπράξῃ. Ἄλλ' ἂν ἡ Ἑλλ. Κυβέρνησις δέν ἔχη δύναμιν νά τιμωρήσῃ τὸ ἔγκλημα καί νά περιστείλῃ τήν κακίαν, εἰς μάτην προσκαλεῖ τοῦς ξένους εἰς βοήθειάν της· οἱ ξένοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον θὰ εἶναι ἀσυντελεῖς εἰς τήν Ἑλλάδα, καθὼ ξένοι, ἂν καί πνέοντες ὅλον τόν ζήλον, καί ἔχοντες ὅλην τήν διάθεσιν νά πράξωσιν ὅλα τὰ καλὰ δι' αὐτήν. Ὁ δέ Μέτερνιχ, κατὰ τόν Συνταγματικόν (constitutionel), τήν 24 Ἰουνίου, ὑπό τήν πρόφασιν πειρατικῶν τινῶν πράξεων, τὰς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις δέν ἠδυνήθη νά καταστείλῃ ἐντελῶς ἐξ αἰτίας τοῦ πολέμου, διέταξε τοῦς Αὐστριακοῦς διοικητάς τῶν κατὰ τήν Ἀνατολήν πλοίων της, ὅχι μόνον νά καταδιώκωσιν ἀνηλεῶς πᾶν ὅ,τι καί κατ' ἐπιφανείαν πειρατικόν, ἀλλὰ καί νά καθιστάνωσιν ὅλους τοῦς κατοίκους ἐκάστης νήσου, ἐξ ἧς ἤθελε φανῆ πειρατής, συνενόχους ὅλων τῶν ἀποπημάτων, ὅσα ἤτελον προκύψει ἐκ τούτου εἰς τὸ ἐμπόριον, καί νά τοῦς προσβάλωσι χρεῖας τυχεύσεως, καί ν' ἀποτελέσωσιν αὐτοὶ τόν ὄλεθρόν των διὰ τῶν

νά μεσεγγρηθῶσιν ὅσα εἶχον νά λαμβάνωσιν οἱ ἀδικήσαντες ἀπὸ τὸ ἔθνος, καί ν' ἀποζημιωθῶσι καί ἱκανοποιηθῶσιν οἱ ἠδικημένοι, ἀλλ' ὅστις ἐπαθ' ἐπαθε, καί οὐδέποτε θὰ ἀποζημιωθῇ καί ἱκανοποιηθῇ.

ὄπλων. Ἡ πράξις τοῦ Μέρνιχ ἐκοινοποιήθη καὶ εἰς τὰς ἄλλας δυνάμεις· ἀλλ' ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ῥωσία ἠναντιώθησαν. Ὁ δὲ Βιλλέλ ἐσιώπησε· πλὴν εἰς τέλος δὲν συγκατετέθη. (*) Οἱ δὲ διοικοῦντες τὰ πλοῖα τῆς Αὐστρίας εἰς τὴν Ἀνατολὴν καταδιώκουσι καὶ κακοποιοῦσι τοὺς ἀθώους Ἕλληνας, οἱ ὅποιοι ἀποδοκιμάζουσι καὶ βδελύσσονται, ὡς ἔλα τὰ ἐγκλήματα καὶ τὴν πειρατείαν, ὅχι μόνον διὰ λόγους πειρατείας, δι' οὓς δὲν εἶναι δίκαιον ἄλλον κανένα νὰ καταδιώξωσι καὶ νὰ τιμωρήσωσιν εἰμὴ τοὺς πειρατὰς, οἱ ὅποιοι δὲν ἀνήκουσιν εἰς κανὲν ἔθνος, καὶ τοὺς ὁποίους τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, ὡς ἀτιμάζοντας αὐτὸ, καταδιώκει καὶ τιμωρεῖ ὅταν καὶ δύναται, ἀλλὰ καὶ διὰ προφάσεις καὶ αἰτίας ὅλως ἀνυπάρκτους καὶ παραλόγους, αἱ περὶ ὧν ἀδικοπραγίαι τῶν Ναυάρχων καὶ ἄλλων ὑπαλλήλων τῆς αὐστριακῆς Κυβερνήσεως, ὡς καὶ ἄλλων ἡγεμόνων καὶ Κυβερνήσεων εὐσεργετικαὶ διαθέσεις, καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας εὐγενῶν ῥητόρων ἀγορεύσεις ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, δὲν εἶναι ἀσύμφορον νὰ παραδίδωνται εἰς τὴν ἱστορίαν (**).

(**) Ἰδέ Γ. ἐφημερίδα τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν ἀριθ. 94.

(*) Ὁ κατὰ τὴν Ἀνατολὴν σπολιτικός τῆς Αὐστρίας ἐξακολουθεῖ νὰ κακοποιῇ τοὺς Ἕλληνας. Κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1826 φθάσας εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ Μαρκέσιος Παυλοῦτσι, ὡς ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἐθνικὴ Κυβέρνησις, ἀποτείνεται πρὸς τοὺς προκρίτους τῆς Ἰθάρας, κατὰ τὴν νῆσον Θερμιῶν εὐρισκόμενος μετὰ τὸ δίκροτον ἢ Εὐνώ, καὶ τοὺς κοινοποιεῖ ὅτι δὲν συγχωρεῖ εἰς τοὺς Ἕλληνας νὰ κρατήσωσιν Αὐστριακὰ ἐμπορικὰ πλοῖα, ἐκτὸς ἂν φέρωσιν ἤδη ἀπηγορευμένα εἰς καιρὸν πολέμου, καὶ θελήσωσι νὰ εἰσπλεύσωσιν εἰς Τουρκικοὺς λιμένας ἀποκεκλεισμένους ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Οἱ δὲ πρόκριτοι τὸν ἀπάντησαν ὅτι ἤθελον διακοινώτει τὰ γραφόμενα εἰς τὴν Κυβέρνησιν, καὶ εἰς ταύτην ἀπέκειτο ν' ἀποφασίσῃ. Αὐτὸς διὰ καλὴν ἀρχὴν θέλει νὰ καύσῃ τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα καὶ τοὺς Ἕλληνας. Ἐνῶ δ' εὐρίσκειτο εἰς Τήνον μετὰ πέντε Αὐστριακὰ πολεμικὰ, καὶ ὁ πλοίαρχος τοῦ Ἑλληνικοῦ πολεμικοῦ Βορείου, ὁ Θεμιστοκλῆς, εἰς ἐκστρατείαν εὐρισκόμενος διὰ τὴν Σάμον καὶ βιασθεὶς ὑπὸ σφοδροῦ ἐναντίου βορείου ἀνέμου, ἐπλεε πρὸς τὴν νῆσον ἐκείνην νὰ προσορμισθῇ καὶ ἤδη ἀπέιχετο ἀπ' αὐτοῦ ἕως ἐκατὸν ὀργυῖας, τὸν ἔκαμψε σμεῖα, τὰ ὅποια οὗτος δὲν ἐνόησε, καὶ εὐθὺς ἐκείνος, ἀφοῦ ἔρριψε κατ' αὐτοῦ πύραυλον, ὄργανον καταστραφῆς ἀποδοκιμασμένου, ἐκτὸς τῶν Ἀγγλων, ἀπ' ὅλα τὰ ἔθνη, ἤρχιστε νὰ πυροβολῇ, καὶ ρίπτει κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ

Ὁ Ἰμπραχίμ, δὲν ἠθέλησεν ἄχρι τοῦδε, ἢ δὲν ἐτόλμησε νὰ

πλοίου βουβίνας καὶ σφαίρας ἀνημμένας· ὁ δὲ πλοίαρχος μένει ἐκπαι-
κός καὶ στρέφεται ἀπομακρυνόμενος· ἀλλ' ὁ Παυλούτσης ἀπὸ τὸ δίκροτον
καὶ ὑπὸ μίαν γολέιταν δὲν παύει πυροβολῶν, καὶ ἐτρώπησε τὰ δύο κα-
τάρτια τοῦ πλοίου Θεμιστοκλέους, καὶ τοῦ ἔκοψε τὰ ἐξαρτία καὶ τοῦ κα-
τέσχιζε τὰ ἰστία. Ὁ δὲ Φωκᾶς δὲν ἠμπορεῖ πλέον νὰ πλεύσῃ εἰς Σάμον,
καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Σύρον νὰ ἐπισκευάσῃ τὸ πλοῖόν του. Ταῦτα ἐγένον
τὴν 12 Ἰουλίου τὴν 6 καὶ ἡμίσειαν ὥραν τῆς ἡμέρας κατὰ τὸ ἡμερολό-
γιον τοῦ πλοίαρχου. Ἰ διατί; διότι δὲν ἤθελε νὰ περάσῃ ἔμπροσθεν τοῦ
δικροτοῦ, ἢ καὶ ἴτως ἐφοβῆθη μὴ τὸν καύσωσιν οἱ Ἕλληνας καθὸ πολιορ-
κῆσαντα τὴν 10 τοῦ αὐτοῦ πέντε Ἑλληνικά εἰς τὸν ὄρμον τῆς Τήνου,
ἐν εἰς ἡ τρικάτατος Πολλάκα τοῦ πλοίαρχου Ἰωάννου Λαζάρου Λαλεχοῦ
Ἰδραίου, καὶ τὸ βρακίον τοῦ I Κυριακοῦ Σπετσιώτου. Τὰ πλοῖα ταῦτα
εὐρίσκοντο εἰς ἐθνικὴν ὑπηρεσίαν, ὡς ἐβῆθη ἀνωτέρω, καὶ διὰ τοῦτο τὰ ἐ-
θιῶρσεν ὡς ἐθνικά, καὶ τὰ συνέλαβεν εἰς ἀντεκδίκησιν, λέγει, καὶ ἀπο-
ζημίωσιν τῶν ὄσας ζημίας προὔξενησαν οἱ Ἕλληνας εἰς τὴν Αὐστρια-
κὴν σημαίαν, καὶ ἄρῃε τοὺς ναύτας ἐλευθέρους ν' ἀναχωρήτωσι μὲ τὰ πράγ-
ματά των. Εἰς μάτην τὸν παρέστησαν ἢ ἐν τοῖς πλοίοις αὐτοῖς ὑπάρχουσα
ἐπιτροπὴ ὅπως ἤδικοι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος κατ' αὐτὴν μάλιστα τὴν περι-
στασίαν, καθ' ἣν ἐγένετο πρόσκομμα εἰς τὸν ἀγῶνά του, καὶ ἀντενῆγει τοι-
ουτοτρόπως εἰς τὰ πολεμικὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, εἰς ἐκ-
στρατείαν εὐρισκομένου κατὰ τὴν Σάμον. Αὐτὸς ἀποκρίνεται ὅτι λυπεῖται
μὲν ὡς Παυλούτσης διὰ τοῦτο· ἀλλ' ὡς ὁ Ναύαρχος τῆς Αὐστρίας ἐχρεώ-
σται νὰ ἀναγκάσῃ τοὺς Ἕλληνας νὰ σέβωνται τὴν αὐτὴν του. Αὐτὸς εἶπε
τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλο πλοῖον Φαρρόϊανόν καὶ νὰ ἐνεργήσῃ
τὰ χρεῖα τῆς ὑπέσχετο δὲ νὰ τὴν ἐροδιάτῃ μ' ἐγγράφῃ του, δια-
τάττοντα νὰ μὴ ἐνοχηθῇ εἰς τὸ ἔργον τῆς ὑπ' ἄλλου τινὸς Αὐστρια-
κοῦ. Μετὰ ταῦτα ἄρως ἐκ Τήνου, συμπαρέλαθε καὶ τὰ δύο Ἑλληνικά,
ἐν οἷς καὶ ἡ ἐπιτροπὴ. Προβάλλει ἐπομένως εἰς τὸν πλοίαρχον τοῦ ἐ-
νός νὰ τὸν δώσῃ δύο χιλιάδας τριακόσια δίδραχμα, καὶ οὕτως τὰ ἔδωκε καὶ
ἐξηγόρασε τὸ πλοῖόν του· ἐξήτει δὲ καὶ ἀπὸ τὸν Λαλεχὸν ὀκτὼ χιλιάδας
ἐπὶ τούτῳ. Ἐνῶ δ' ὁ βρεθὴς πλοίαρχος εὐρίσκετο εἰς τοῦ Παυλούτσῃ διὰ νὰ
τὸν παραδώσῃ τὰ χρεῖματα τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ πλοίου του, σαράντα
δύο Αὐστριακοὶ εὐρισκόμενοι ἐν αὐτῷ ἐζήτησαν νὰ τοὺς ἐξαγάγωσιν εἰς τὴν
νῆσον Τήνου, καὶ οἱ Ἕλληνας δὲν ἠθέλησαν διότι ἔπνεε σφοδρὸς ἀνεμὸς· ἦ-
σαν δὲ αὗτοι ὅλοι εἰκοσιεπτά· ἐκ τούτου ἠγέρθη ἕρις μετὰ τούτων καὶ
ἐκείνων, καὶ ἦλλον εἰς χεῖρας· οἱ δ' Ἕλληνας, καὶ τοὶ ἀσπλοι, τοὺς ἀφώ-
πλισαν, τοὺς ἔκλεισαν ὑπὸ τὸ κατάστρωμα τοῦ πλοίου, καὶ ἀπελθόντες
εἰς Σύρον, τοὺς παρέδωκαν εἰς τὸν Ἀμιλιῶν, ἐκεῖ εὐρεθέντα κατὰ συγ-
κυρίαν, καὶ ἐπομένως κατέπλευσαν εἰς Ἰδραῖον. Ὁ δὲ Παυλούτσῃς ἐπομένως
παραλαβὼν τὴν Πολλάκα τοῦ Λαλεχοῦ, κατέπλευσεν εἰς Ναύπλιον διὰ νὰ

εισβάλη εἰς τὴν Λιάνην, νὰ τὴν λεηλατήσῃ, ἢ ἄλλως, ἤλπιζεν

ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν μαρτίων Αὐστριακῶν, τὸν ὁποῖον Ὑδραῖοί τινες ἔχον συλλάβει πρὸ τινος καιροῦ, καὶ δι' ἔπισημοσιν ὅτι ἦτον ἰδικὸς τῶν καὶ διὰ τὸν ὁποῖον προσηνέχθη οὕτως ὁ Πικυλοῦτσῃ· καὶ τοῦτο ἀπὸ ἑλαβε συνέντευξιν μὲ τὸν Ἕλληνα ναύαρχον, ὅτι ἐβίβη εἰς ἐκεῖνα τὰ νερά ὁ Ἕλληνικὸς στόλος, καὶ ἐχαιρέτητε πρῶτος οὗτος δι' ὅλων τῶν πυροβολῶν τῆς Ναυαρχίδος του καὶ ἀντεχειρέτητεν ἐκεῖνος εἰκοσι καὶ μίαν πυροβολήσας ἀπὸ τὸ δίκροτόν του· ἀλλ' ἠδύλατο ἀρχῆθεν νὰ λάβῃ συνέντευξιν διὰ ζωῆς μὲ τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἂν εἶχε δίκαιον, τὸ ἐλαμβανε βέβαια, διότι ἡ Κυβέρνησις, καὶ δύναμιν ἂν εἶχεν, ἤξευρε νὰ σεβασθῇ, καὶ τοῖς τῆς Ἑλλάδος ἰβριζομένης ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν ὑπηρεσιῶν, τὴν ἀξιοσέβαστον δύναμιν τῆς Αὐστρίας, καὶ νὰ μὴ μεταχειρισθῇ ποτὲ τὴν δύναμίν τῃς· Ὁ Πικυλοῦτσῃς ἠθέλησε νὰ καύσῃ τὸν Θεμιστοκλέα τοῦ Φινῶ, ἴσως διότι ἐβιάζετο ὑπὸ τοῦ ἐναντίου ἀνέμου νὰ περάσῃ ἔμπροσθεν τοῦ δεικροτοῦ· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἐχρεώταται νὰ πυροβολήσῃ ἀπὸ ἔμπροσθεν τοῦ πλοίου ἐκεῖνου εἰς σημεῖον τοῦ νὰ μὴ πλησιάσῃ, καὶ ἂν παρήκουε, νὰ πυροβολήσῃ καὶ δεῦτερον πρὸς τὰ κατόρθια τοῦ πλοίου· ἂν δὲ παρήκουε καὶ πάλιν, τότε νὰ πυροβολήσῃ κατὰ τοῦ σκάφους αὐτοῦ. Ἐὰν ὁ Πικυλοῦτσῃς εὐρίσκητο εἰς Ἀγγλικά ἢ Γαλλικά παραλία, καὶ πλοῖον ἤθελε περάσει ἔμπροσθέν του, ἤθελε τολμήσει νὰ τὸ πυροβολήσῃ; ἀλλὰ πυροβολεῖ κατὰ τῶν ἀδυνάτων Ἑλλήνων, καὶ ἐνῶ γνωρίζει τοὺς νόμους καὶ τὰς διαταξείας τῶν ἐθνῶν, εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν γνωρίζει ἄλλον νόμον παρὰ τὸν τοῦ ἰσχυροτέρου. Ὅποια διαφορὰ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ὀργιάτη διοικούντος τὴν Κορθέταν, ὁ Τρίταν, τοῦ βασιλέως τῆς Σαρδηνίας! οὗτος ἀπαντήσας κατὰ τὴν Κίω τὸ Ἑλληνικὸν Βρίκιον, ὁ Θεμιστοκλῆς, τοῦ πλοιάρχου Δημητρίου Βώκου, τοῦ ὁποῖου εἶχε κοπῆ τὸ μεγάλον κατάρτι ἐκ τῆς τρεκυμίας, ἔστειλε τὴν λέμβον του καὶ πρῶτος εἶχε τὴν βοήθειάν του, ἂν ἤθελεν εἶχε ἀνάγκην. Ἡ Σαρδηνικὴ Μοῖρα εἶχε καταδιώξει πλοιάριά τινά πειρατικά, καταφυγόντα εἰς Ἀνδρον· μία δὲ Σαρδηνικὴ λέμβος, ἐνῶ ἐξέπιπεν ἐκεῖθεν τὸ τριχαντήρι τοῦ Ὑδραίου Ἐλευθερίου Πιππαταταῦρου, ἐκλαβοῦσα αὐτὸ ὡς πειρατικόν, ἐπυροβολήσας καὶ ἐπλήγωτε δύο ναύτας, καὶ τὸ ἐκυρίευσεν· ἀλλ' ἐυθύ ἀπεῦ ἐπληροφόρηθη ὁ Ναύαρχος ὅτι δὲν ἦτο πειρατικόν, τὸ ἀπέλυσε καὶ ὑπείσχεθη ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ῥηθέντα Ἐλευθερίου.

Ὁ Πικυλοῦτσῃς ἐβίβη εἰς Μήκωναν, ὅπου ἀποβιβάσει πεντακοσίους στρατιώτας καὶ ζητεῖ νὰ λάβῃ ἀπὸ τοὺς ἐγκατοίκους διὰ τοὺς ἰδίους λόγους χίλια διστάλια μὲ τὴν βίαν. Ἐστρεψε δὲ ἐπὶ τινὸς οἰκίας πύραυλον, ὡς ἀπειλῶν τάχῃ καὶ ὡς δυνάμενος, ἂν θελήσῃ, καὶ νὰ τοὺς καύσῃ. Ἐνῶ δ' εὐρίσκητο εἰς τὴν Σύρον, εἶχε φθάσει ὁ Δεικρός (ὅστις ἀκόμη δὲν εἶχε φύγει ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα) μὲ τὴν Ἑλληνικὴν Γολέεταν τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ

εις τὰς ὑποσχέσεις, τὰς ὁποίας τὸν ἔδιδεν ἀπατῶν ὁ Γ. Μαυρο-

ῆ τοῦ Φαβιᾶ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἐπίσκεψίν του, ἐπειδὴ τὸν εἶχε φίλον ὡς συναγωνισθεὶς μετ' αὐτὸν εἰς Βενετίαν, Ὁ δὲ Παυλοῦτσης τὸν ὑπεδέχθη φιλικῶς καὶ τὸν προσεκάλεσεν εἰς τὸ Δοριστον· ἀλλ' ἐνῶ ἤριστων, ἔστειλεν ἐνόπλους λέμβους νὰ κρατήσωσι τὴν Γολέταν, καὶ τὴν περιεκύκλωσαν· καί τις ἀξιωματικὸς ἀποτεινόμενος εἰς τὸ πλήρωμα, λέγει: ἐν ὄνματι τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Ναυάρχου προσκαλεῖσθε νὰ παροδοθῆτε, ἄλλως θὰ θυθισθῆτε· εἰκοσιν ἀξιωματικοὶ Γάλλοι καὶ Γερμανοὶ ἀγανακτῆσαντες, ἠθέλησαν νὰ τοὺς κτυπήσωσι μετὰ τὰ ὄπλα, πλὴν ὑπεχώρησαν διότι ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἤτο φυλακισμένος εἰς τοῦ Παυλοῦτση. Οἱ ἡμίσεις τούτων μετηνέχθησαν εἰς τὸ πλεῖον τοῦ Ἀκυρῆτη, καὶ εὗρον φιλικὴν περιποίησιν· οἱ δὲ λοιποὶ εἰς ἐκεῖνο τοῦ Δανδόλου καὶ περιεφρονήθησαν. Ὁ Παυλοῦτσης ἠρῶνυσε τὰ ἐγγραφα τοῦ Δεκρόζ, καὶ τὸν ἀπέδωκε τὸ πλοῖον, καὶ διέταξε ν' ἀπολυθῶσιν οἱ ἀξιωματικοί. Οἱ περιφρονῆντες· ἐξ αὐτῶν ἐζήτησαν ἱκανοποίησιν ἀπὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ τοῦ Δανδόλου, καὶ οὗτοι ἀπεκρίθησαν ὅτι, τοιαύτην εἶχον διαταγὴν καὶ ὅτι τὸ μονομαχεῖν τοὺς ἤτον ἀπαγορευμένον· ἀλλ' ἦτο ἡ πειρατὴς ὁ Δεκρόζ; ἂν ἦτο τοιοῦτος, δὲν ἀπῆρχετο εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ Παυλοῦτση· ἀλλὰ ἡ διατι δὲν ἔδωκαν ἱκανοποίησιν εἰς τοὺς ἀξιωματικούς του ἐκεῖνοι τοῦ Δανδόλου; διότι δὲν καταδέχονται νὰ μονομαχήσωσι μετὰ τοὺς ἀνδρείους ὑπερασπιστὰς τῆς ἐλευθερίας. Ὁ Παυλοῦτσης μὲλλον ν' ἀναχωρήτῃ ἀπὸ Τῶνον, γράφει τοὺς προκρίτους: «Ὁ Ἀμίλιαρος Μαρκέσιος Παυλοῦτσης· ἐκ Ῥογαίων, πραγμ. ματικὸς θαλαμηπόλος τῆς Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικῆς, Βασιλικῆς, Ἀποστολικῆς, Μεγαλειότητος, ἱππότης τοῦ τάγματος τοῦ σιδηροῦ Αὐστριακοῦ Στεράνου, Μεγαλόσταυρος τοῦ βασιλικοῦ στρατιωτικοῦ τάγματος τοῦ ἀγίου Γεωργίου, τοῦ τάγματος τῆς ἐνώσεως τοῦ Βασιλείου τῶν δύο Σικελιῶν, ἱππότης τοῦ βασιλικοῦ τάγματος τοῦ ἀγίου Φερδινάνδου καὶ τῆς ἀξίας στρατηγός, ἀνώτερος διοικητὴς τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Βασιλικοῦ Ναυτικοῦ καὶ στόλαρχος τοῦ στόλου τῆς Α. Μ. εἰς τὰς θαλάσσας τῆς Ἀνατολῆς.

« Δηλοποιεῖ, ὅτι μὲλλον ν' ἀπομακρυνθῆ τῆς νήτου ταύτης διὰ βασιλικὴν ὑπηρεσίαν, θέλει καὶ ἐννοεῖ νὰ ἦν ἐγγυήτρια αἱ καθεστῶσαι τοπικαὶ ἐξουσίαι δι' ὅποιονδήποτε κακῶς ἐννοούμενον πνεῦμα ἀντιπαθείας ὡς πρὸς τ' ἄτομα καὶ τὰς κτήσεις τῶν Καθολικῶν· ἐφ' ᾧ καὶ τοὺς προειδοποιεῖ, μὴ ὄλον τὴν αὐστηρότητα καὶ σαφάνειαν ἐκφραζόμενος ὅτι, ἂν εἰς τὴν ἀπουσίαν του προσγίγη ζημία τις ἢ βλάβη εἰς τ' ἄτομα ἢ τὰς κτήσεις αὐτῶν, ἅμα ἐπιστρέψας θὰ λάβῃ ἐπίσημον ἐκδίκησιν διὰ τοῦτο, ἔχει μόνον κατὰ τῶν ὑπευθύνων, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν κτήτειν τῶν προκρίτων, εἴτινες ἔχουσι ἄμεσον χρέος

ρομυχάλτς τοῦ νὰ συντλέσῃ εἰς τὴν ὑποταγὴν τῆς Μά-

• νὰ διατηρῶτι τὴν εὐταξίαν. Ἐν ταυτῶ τοὺς ὑπότχομαι πᾶσαν φιλοκρω-
• πικὴν ὑποστήριξιν, ἂν ἤθελον λάβει ἀνάγκην εἰς κρίσιμόν τινα περίστα-
• σιν, ὅταν διὰ τῆς διαγωγῆς των ἀποδείξωσιν ὅτι κατέστησαν ἀξιοὶ αὐτῆς.

• Ἐν Τήνῳ τὴν 11 23 Ἰουλίου 1826. Ὁ Μαρκεσίος Παυλοῦτσος.

Οἱ Τήνιοι ἀπήντησαν διὰ τοῦ Ἐπιτιτάτου τῆς Μητροπόλεως Γεωργίου Πόμερ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὰ ἐξῆς: « Ἐλήθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 420 ἔγγρα-
φόν σας τῆς 23 ἐνεστῶτος Ε. Ν. πρὸς τοὺς προκρίτους; τῆς νήτου ταύ-
της. Ὡς πρὸς τὴν ἀτομικὴν ἀσφάλειαν τῶν αὐτοχθόνων Δυτικῶν καὶ τὰς
ιδιοκτησίας των ἢ τοπικὴ ἀρχὴ δὲν ἔδωκε μέχρι τοῦδε εἰς τινα αἰτίαν νὰ πα-
ραπονεθῇ καθ' ὅσον ὁ ἀπορᾶ τὴν εὐθύνην τῶν προκρίτων διὰ τὰ ἐν-
δεχομένα; ἄλλων ἀθεμιτολογίας ἐναντίον τῶν Δυτικῶν, ἢ ἀξίωσις; τῆς Υ. Ε. ὅν εἶναι δικαία, διότι οἱ πρόκριτοι δὲν ἀποτελοῦσι τὴν τοπικὴν ἀρ-
χὴν· πλὴν καὶ αὐτοὶ ἂν διώκουν τὸν τῆπον, εἰς τοιαύτας περιστάσεις δὲν
ἠθύναντο εἰμὴ νὰ ὑποφέρωτιν ἐν τῇ συνέτει των τ' ἀτοπήματα, μὴ ἔχον-
τες πῶς ἄλλως νὰ ἐπενέγκωσι τὴν παντελῆ κατὰπασιν αὐτῶν ἀνὴρ πολυ-
μαθῆς καὶ πολὺπειρος, εἰς ἢ Υ. Ε. δὲν δύναται νὰ ἀγνοῇ τοιαύτας ἀ-
ληθείας· ἀλλ' οὐδὲ ν' ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὴν τοπικὴν ἀρχὴν ὅσα οὐδ' ἡ Κυ-
βέρνησις τῆς Ἑλλάδος ἀπαιτεῖ. Ἡ Κυβέρνησις γνωρίζει κάλλιστα ὅτι δὲν
ὑπάρχει διαστολὴ καμμία καὶ προτίμησις μεταξὺ τῶν Τηνίων τοῦ ἀνατο-
λικοῦ καὶ τοῦ δυτικοῦ δόγματος; ἐνώπιον τῶν καθεστῶτων νόμων. Σημειω-
τέον δὲ ὅτι, ὅσοι γεννηθέντες εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶναι Ἕλληνας, ἔχουσι νό-
μους καὶ δικαστὰς; καὶ δικαστήρια ἴδια, καὶ μόνην τὴν πατρικὴν των
Κυβέρνησιν χρεωτοῦσι νὰ ὑπακούωσιν. Ἡ τοπικὴ τῆς Τήνου ἀρχὴ εὐ-
γνωμονεῖ εἰς τὴν Υ. Ε. διὰ τὴν ὅποιαν ἔχει διάθεσιν νὰ συνδράμῃ διὰ
τοῦ κραταιοῦ του θραχίονος τοῦς κατοίκους; τῆς νήτου ταύτης ἐν καιρῶ
συμφορᾶς; ἀλλ' εἴθε μὴ φθάσει πώποτε ἢ τοιαύτη ἡμέρα; καὶ ἔσο βέ-
βαιος, ὡ περιέλεπτε στόλαρχε, ὅτι δὲν θὰ κατανῆται ποτὲ ἢ Ἑλλάς
εἰς τοιαύτην ἀθλιότητος ἀκμὴν, ἂν οἱ θντω; δυνατοὶ ἐνασχολῶνται μᾶλ-
λον εἰς τὸ νὰ ὑπεραπτιζῶσι τὴν πάσχουσαν ἀθωότητα, ἢ εἰς τὸ ν' ἀπει-
λῶσιν ἀναφανδόν; τοὺς ἀθῶους ἀντὶ τῶν κακούργων. • Με πολλὴν ἀρα κομικὴν
χάριν καὶ μὲ πολὺ ἀξιοσεβαστον πορρήσιαν ἀπήντησαν εἰς τὰς ἀπειλάς τοῦ
Παυλοῦτσου οἱ Τήνιοι, οὐδόλω; πτοηθέντες ἀπὸ τὴν ὀρμηθίαν τῶν τίτλων
καὶ παραστῆμων του.

• Ὁ ἀπὸ Σπερσιῶν Ἀδριανοῦ; Α. Σωτηρίου, διωρισμένος ὡν παρὰ τῆς Κυ-
βερνήσεως; εἰς τὸν ἀποκλεισμόν τῶν Μεσσηνιακῶν φρουρίων, συνέλαβε τὴν
27 φεβρουαρίου τρία πλεῖα Ἀυστριακά με τροφὰς ἐκ τῶν ἐπιτᾶ, τὰ ὅπερα
ἐπλεον; εἰς ἐκεῖνα τὰ φρούρια ν' ἀποφορτίσωσιν. Ἐνθ' δὲ τὰ συνώθουεν εἰς
τὴν Κυβέρνησιν, ἀπαντηθεῖς ἀπὸ τὸν Μπουρατοθίτς, προσεκληθῆ ἐπὶ τῆς
ὑπ' αὐτὸν Κορβέτας, ἢ Καρολίνα, καὶ ἐφυλακίσθη. Καὶ ἡ μὲν Κορβέτα ε-

νης, και περιμένε να ἴδῃ τὸ ἀποτέλεσμα. Δὲν ἤξευρε

κίωσεν δια τὰ πυροβόλα της κατὰ της Γολέττας τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ τὴν ἔδραψε πολὺ. Ἐπομένως ἀπῆλθον ἔνοπλοι Αὐστριακοὶ εἰς τὴν Γολέτταν αὐτὴν, καὶ ἄλλους μὲν τῶν ναυτῶν εἰδραν, ἄλλους δ' ἐπλήγωσαν μὲ τὰς μαχαίρας καὶ ὄλους τοὺς κατεβίβασαν ὑπὸ τὸ κατὰστρωμα. Ὑψώσαν δ' ἐπ' αὐτῆς Αὐστριακὴν σημαίαν, καὶ ὁμοῦ μὲ τὰ συλληφθέντα Αὐστριακὰ τὴν ἀπέγαγεν εἰς τὸν Ἀκούρτην, ὅστις τὰ μὲν πλοῖα ἔστειλεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, τὸν δὲ πλοίαρχον καὶ τοὺς ναύτας ἐφυλάκισεν εἰς τὸ πλοῖόν του. Καὶ ὁ Γ. Λεμπέρσκι ἀποκλείων τὰ εἰρημμένα φρούρια μὲ δύω Γολέττας, τὴν Κυπρίαν καὶ Ἀσπασίαν, συνίλαβε τέσσαρα Αὐστριακὰ μὲ τροφάς, καὶ τὰ μὲν δύω κατέγαγεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Πλὴν τ' ἄλλα δύω ἀπὸ τῆν Ἀσπασίαν καταγόμενα, ἐκρατήθησαν ὑπὸ Αὐστριακοῦ πολεμικοῦ, τὸ ὅποιον συνέτριψε τὸ κατάρτι αὐτῆς καὶ τὴν συνίλαβε.

Κατὰ τὸν Ἀπρίλιον ὁ Ἀκούρτης ἔρχεται εἰς Νάξον, καὶ προσεκάλεσε δύω ἐκ τῶν προκρίτων νὰ τοὺς ἐμιλήσῃ, καὶ ἐπειθὲ τὸν ἀπεκρίθησαν ὅτι ἔπραξε ν' ἀποταθῆ πρὸς τὸν Ἐπαρχον, ἔρχισα νὰ πυροβολῆ κατὰ της πόλεως. Οἱ κάτοικοι δὲν ἔπραξαν τίποτε πρὸς ὑπεράσπισιν ἑαυτῶν ἐξελθόν ἀθυμοῦντες τὴν γινομένην εἰς τὰς οἰκίας των βλάβην· αἱ δὲ γυναῖκες καὶ τὰ παιδία ἔφυγον εἰς τὰ ὄρη. Καὶ ἐν τοσούτῳ τρέχουσι, τινες ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς νήτου ἐκείνης παρεπιδήμων Ἑλητῶν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ὅπου κατοικοῦσιν αἱ τοῦ δυτικοῦ δόγματος Ἕλληνας, καὶ ἀπειλοῦσιν ὅτι ἤθελον ἐκδικηθῆ κατὰ της οἰκογενείας τοῦ Αὐστριακοῦ ἀντιπροξένου Φραγκίσκου Γεράρδου, ἂν ὁ Ἀκούρτης δὲν ἤθελε παύσει τὸν πυροβολισμόν. Ὁ Γεράρδου ἦτον εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Ἀκούρτη (εἰδοποιεῖται ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν διὰ σημείων ὅτι κινδυνεύουσιν ὅλοι οἱ οἰεῖοί του, καὶ παύει μὲν ὁ Ἀκούρτης τοῦ νὰ πυροβολῆ, ἀλλ' ἀπειλεῖ ὅτι θὰ καταστρέψῃ τὴν πόλιν, ἂν δὲν ὑπάγωσιν εἰς τὸ πλοῖον του ἐντὸς μιᾶς ὥρας οἱ πρόκριτοι. Εἰς τούτων ἀπῆλθεν εἰς αὐτὸν καὶ ἐπληροφόρηθη ὅτι, ἐξῆτι νὰ πληρωθῆ λείας πωληθείσας ὑπὸ πειρατῶν εἰς ξένους παρεπιδήμους καὶ ἐντοπίους τινάς, καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἐμιλήσῃ μὲ τὸν Ἐπαρχον, ἀλλ' ἐξῆτι νὰ σταλῶσιν ὑπὸ τῶν πολιτῶν δύω πληρεξούσιοι, ἐπὶ τούτῳ. Ἐστάλασαν δύω τοιοῦτοι, καὶ ὑπεχρῆώθησαν νὰ δώσωσιν ἔγγραφον ὑπόσχεσιν, νὰ τὸν ἀποδώσωσιν] εἰ ἄγορασται εἰς τὴν ἐπιστροφὴν του ἦτοι τὰς πραγματικὰς αὐτὰς ἢ τὴν τιμὴν των εἰς χρέηματα. [Μετὰ ταῦτα, τοὺς ἐπέδραλε νὰ τὸν δώσωσιν [ἔγγραφον] ὑπόσχεσιν ὅτι δὲν ἤθελον ἐνοχλῶσαι ποτὲ οὐτε τὸν Αὐστριακὸν οὔτε ἄλλον τιὰ ἄλλης δυνάμεως πρόξενον, οὔτε κἀμένα τῶν Δυτικῶν καὶ τῶν ὑπὸ ὑπεράσπισιν, καὶ ὅτι νὰ τοὺς σέβωνται μάλιστα καὶ νὰ τοὺς ὑπερασπιζοσι τοῦ λοιποῦ κατὰ τὸ χρέος των. Οἱ πληρεξούσιοι] δὲν ἔδωκαν] τοιαύτην παράλογον ὑπόσχεσιν, καὶ νὰ φανῶσιν ἔνοχοι, ἐν ᾧ ἦσαν ἀθώοτατοι, διότι καὶ ποτὲ δὲν τοὺς ἠνώχλη-

ὅτι οἱ Μανιάται, οἵτινες ἔδιδον μικρόν τινα φόρον εἰς τὸν

σαν καὶ πάντοτε τοὺς ἐσεβάσθησαν. Τότε ὁ Ἀκούρτης ἀνεχώρησε συμπαραλαβὼν καὶ τὸν Γεράρδην, ὅστις πρὶν ἢ ἀναχωρῆσαι κατεβίβασεν ὁ ἴδιος τὴν σημαίαν του.

Ἄλλὰ τὴν 11 Δεγούστου ἰδοὺ ὁ Παυλούτσος μεθ' ὅλης τῆς ναυτικῆς μείρας εἰς τὴν Νάξον, καὶ προσκαλεῖ εἰς τὸ πλοῖόν του τέσσαρας τῶν προκρίτων κατ' ὄνομα, καὶ οἱ δύο εὐρεθέντες εἰς τὴν πόλιν ἀπῆλθον ἄμισθως εἰς αὐτόν, καὶ τοὺς ἐφυλάκισε καὶ ἐζήτηε νὰ πληρωθῇ ἀπὸ τὸ Κοινὸν τῆς νήσου διστήλα ὀκτῶ χιλιάδας καὶ ἡμίσειαν. Οἱ ἀγορασταὶ τῶν πραγματειῶν ἀπῆλθον ἀυθόρμητοι εἰς αὐτόν, ἐκτὸς δύο, οἱ ὅποιοι δὲν ἔτυχον παρόντες εἰς τὴν πόλιν, καὶ ὑπεσχέθησαν νὰ τὴν πληρώσωσιν εὐθύς ὅσας εἶχον ἀγοράσει λείας. Ἀπῆλθον καὶ τρεῖς ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τὸ Κοινὸν νὰ τὸν παρακαλέσωσι νὰ λάβῃ ὑπομονὴν ἕως αὐτοὺς παρουσιασθῶσι καὶ σὲ μὴ τυχόντες ἐκεῖ ἀγορασταὶ ἐντὸς ὀλίγου· ἄλλα τότε αὐτὸς ἰθυμώθη, καὶ τοὺς ὑβρίζει, καὶ τοὺς περιφρονεῖ ὡς μέλη ἄξιοκαταφρόνητα, λέγει, τοῦ ἀποστατήσαντος κατὰ τοῦ νομίμου βασιλέως τοῦ ἔθνους των, καὶ τοὺς ἐλέγχει διότι δὲν ὑπάγουσι νὰ προσκυνήσωσι, καὶ νὰ ζητήσωσι μετὰ θαυμάτων τὸ ἔλεος τοῦ μεγάλου Σουλτάνου, καὶ διορίζονται στρατιῶται καὶ τοὺς δέρουσι, καὶ τοὺς σύρουσιν ἀπὸ τοὺς μύστακας, καὶ τέλος τοὺς διώχνουσιν ἀπὸ τὸ πλοῖον. Ὁ δὲ Παυλούτσος δίδταξε τὸν ἀρχηγὸν τοῦ στρατοῦ Κάρολον Ζίμβουργ καὶ τὸν ὑπασπιστὴν του, ἂν εἰ Νάξιοι δὲν ἤθελον πληρῶσαι ἕως τὴν αὔριον τὰ διστήλα ὀκτῶ χιλιάδας καὶ ἡμίσειαν, νὰ κατεδαφίσωσι τὴν πόλιν των καὶ νὰ φονεῶσιν τοὺς πεφυλακισμένους. Ἦτον δὲ γνωστὸν καὶ εἰς αὐτόν τὸν Αὐστριακὸν ἀντιπρόξενον ὅτι, ἡ ἄξια τῶν λειῶν δὲν ὑπερέβαινε το ἐν ὄγδοον τῶν ζητουμένων διστήλων· ἀλλ' οὕτε αὐτὸς ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ, οὐδ' ὁ Παυλούτσος, ἠθέλησε νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν! Καὶ ἰδοὺ τὴν 12 δετακόσιοι στρατιῶται πολιορκουσι τὴν πόλιν, καὶ εἰς μάτην οἱ Νάξιοι παρακαλοῦσι τοὺς προξένους τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας νὰ μεσιτεύσωσιν εἰς τὸν Παυλούτσον νὰ μὴ βλάβῃ τὰς οἰκίας των, καὶ νὰ πληρωθῇ τὰς λείας ἀπὸ τοὺς ἀγοραστὰς αὐτῶν. Καὶ ἐπειδὴ εἰς τῶν ἀπεσταλμένων ἀπὸ τὸ Κοινὸν εἰς τὸν Παυλούτσον, μὴ ὑποφέρων ἐπὶ πλέον τὰς περιφρονήσεις τῶν Αὐστριακῶν, ἐξέφυγεν ἀπὸ τὰς χεῖράς των, ἤρχισαν νὰ πυροβολῶσι κατὰ τῆς πόλεως καὶ νὰ ρίπτωσι πυραύλους διὰ τὴ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης· καὶ ἤρχισαν νὰ φεύγωσιν ἀπὸ τοὺς οἶκους των ἄνδρες, γυναῖκες, καὶ παιδιὰ, καὶ πολλοὶ ἀσθενεῖς ὑπ' ἄλλων βασταζόμενοι, καὶ βιάζονται ἀπὸ τοὺς στρατιώτας νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τοὺς οἶκους ὡς ἂν εἰς τοὺς τάφους των, καὶ τινες ἀποθηήσκουσιν, ὄντες ἀσθενεῖς, ἀπὸ τὸν φόβον των, καὶ γυναῖκες ἔγκυοι ἀποβάλλουσι καὶ ἀποψυχουσι. Τὴν 13 ἐμεσίταυσεν ὁ πρόξενος τῆς Γαλλίας, καὶ κατέπεισε τὸν Παυλούτσον νὰ πληρωθῇ ἀπὸ τοὺς ἀγοραστὰς

Καπουτάν Παπιάν, καὶ ἐφκίοντο μὲν ὑποτεταγμένοι, ἀλλὰ

τῶν λειῶν τὴν ἀληθῆ τιμὴν αὐτῶν, ὅπερ καὶ ἐγένετο· καὶ τότε ὁ Παυ-
λούτσης εἶπεν ὅτι, ἀπὸ λάθος προέβλεψεν ὁ πυρβολισμὸς τῆς Νάξου. Ὁ
δὲ Ζεμβούργ διεκέρυξεν ὅτι, ἐπειδὴ κακοῦργοί τινες τὸν τελευταῖον Ἄ-
πριλιον ὕβρισαν τὴν Αὐστριακὴν σημαίαν, καὶ ἠπειλήσαν τὸν πρόξενον Φ.
Γεράρδην, ὁ Παυλούτσης διέταξε νὰ κατακυριευθῆ ἡ Νάξος· ὅτι ὅσοι τῶν
κατοίκων γνωρίσωσι τὸ σφάλμα τῶν, νὰ ζητήτωσι συγγνώμην ἀπὸ τὸν
αὐτὸν πρόξενον, καὶ νὰ ὀρκισθῶσιν ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας τοῦ ἀτόμου του,
ὡς καὶ τῶν ἄλλων προξένων, καὶ τῶν Δυτικῶν καὶ τῶν ὑπὸ ὑπεράσπι-
σιν κατοίκων, καὶ ὁ Παυλούτσης θὰ τοῦ· χαρίσῃ τότε μέρος τῶν ὅσα χρεω-
στοῦνται εἰς τοὺς ζημιωθέντας, καὶ τοῦτο κατὰ μεριτείαν τοῦ Γεράρδη.
Ἐπειτα τοῦ· ἐπροβλήθη νὰ ὑπάγωσι τὴν ἐπιῦσαν ὅλοι οἱ κάτοικοι,
νὰ ὑψώσωσι τὴν σημαίαν τοῦ Αὐστριακοῦ προξένου, καὶ νὰ ὀρκισθῶσιν
ὅτι δὲν θὰ τὸν ἐνοχλήσωσι τοῦ λοιποῦ, καὶ θὰ τὸν σέβονται κατὰ τὸ
χρῆος τῶν. Οἱ πρόκριτοι ἀπεκρίθησαν ὅτι οὐδεὶς τῶν κατοίκων κατεβί-
βατε τὴν σημαίαν του, οὐδεὶς τὸν ἠλώχλητέ ποτε, καὶ οὐδεὶς ἔλειψε τοῦ
νὰ τὸν σέβεται, καὶ ὅτι τὸ νὰ ὀρκισθῶσιν εἰς ὅσα τοὺς προβάλλονται εἰ-
ναι ταῦτόν ἢ ὡς ἂν ὠμολόγησιν ὅτι ἦσαν ἐνοχοί. Ἐπειτα τοῦ· ἐπρόβαλε
νὰ συνάξωσι τὰ ὄπλα τῶν κατοίκων καὶ νὰ τὰ παραδώσωσιν ἢ εἰς τὸν
Ζεμβούργ ἢ εἰς τινὰ τῶν προξένων, διὰ νὰ μὴ ἦθειε συμβῆ ἀταξία εἰς τὴν
νῆσον· τὸν ἀπεκρίθησαν ὅτι τοῦτο αὐτὸ θὰ δώτωι ἀφορμὴν εἰς ἀταξίαν·
ἀλλὰ τὸ ἐμπέρας ἤρχισαν οἱ στρατιῶται νὰ συνάγωσι τὰ ὄπλα, καὶ ἐ-
πειδὴ ὁ λαὸς ἤρχισε νὰ ἐξυγριώνεται, ἔπαυσαν. Τὴν 14 συνεκρότησαν συνέ-
λευσιν οἱ Νάξιοι, καὶ ἀπερασίωθη ὁμοφώνως νὰ μὴ δώτωσι τὰ ὄπλα ἐ-
στάλησαν λοιπὸν πολλοὶ εἰς τοῦ προξένου νὰ κοινοποιήτωσι τὴν ἀπόφα-
σίν των, καὶ ἐκαὶ εὐρίσκουσιν ἐπὶ τραπεζῆς τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον καὶ τὸν
ἱερὰ ἑτοιμοὺ νὰ τοὺς ὀρκίσῃ, καὶ περικυκλωμένοι ὑπὸ στρατιωτῶν, ὑψώ-
νουσιν ἐκόντες ἄκοντες τὴν σημαίαν του, καὶ ὀρκίζονται, ὡς ὑπηγόρευσεν ὁ
Παυλούτσης, καὶ διὰ λόγου καὶ ἐγγράφως. Τὴν 15 οἱ στρατιῶται κατηθά-
φισαν τὴν οἰκίαν τοῦ Δημητρίου Λάσκαρη, ὅστις, ὡς ἔλεγεν ὁ Παυλούτσης,
εἶχεν ὑποκινήσει τοὺς Κρήτας νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ ν' ἀ-
πειλήτωσι τὸν Γεράρδην, καὶ τὸ ἐμπέρας ἐξέδοθη διακήρυξις χαρίζουσα
εἰς ὅλους, ἐντοπίους καὶ ξένους, γενικὴν ἀμνηστίαν. Τὴν 16 τὸν ἐπληρώθη-
σαν διὰ τὴν ἀξίαν τῶν λειῶν γρόσια 13 χιλιάδες ὄλα. Τὴν 17 ὁ Παυ-
λούτσης ὑπεσχέθη εἰς τὸν προϊστάμενον τοῦ μοναστηρίου τῶν Ἀκτίων
Σαγκρῶν ὅτι δὲν θὰ κακοποιήτῃ τὸν Λάσκαρην ἂν παρουσιασθῆ ἐνώπιόν
του. Τὴν 18 ἐπαρουσιάσθη αὐτός συνωδευμένος μετὰ τὸν Σαγκρῶν καὶ εἰδήθη
μ' ὅλην τὴν εὐγένειαν. Καὶ τὴν 22 ἀνεχώρησεν ὁ Παυλούτσης μετὰ τὸν
στολίτην του. Μεταξὺς δὲ εἰς τὴν Μήκωνος εἶρε μίττικον πειρατικόν,

δὲν ὑπετάγησάν ποτε εἰς τοὺς Τούρκους, καὶ ἔζησαν πτω-

καὶ τὸ ἕκαυτε ἤθελε δὲ κάμει χάριν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ γενικῶς εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, ἂν ἠδύνατο νὰ τιμωρήτῃ ὅλους τοὺς πειρατάς, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἤθελε τὸν μαρτυρήσει εὐγνωμοσύνην· ἀλλ' ἕκαυσε καὶ τὸ πλοιάριον τοῦ ἀθώου Γεωργίου Ἰω. Σπετσιώτου ὡς πειρακτικόν. Αὐτὸς ἦλθεν ἐπομένως εἰς τὸ Ναύπλιον, καὶ ἀφῆραπτεν ἀκρίτως τὸ Αὐστριακὸν ἐμπορικὸν Βρίκιον, ὁ Μακδονάλ, τοῦ πλοιαρχοῦ Ἀγωνίου Σιόλιτις, τὸ ὁποῖον ὁ καταγωγῆς Νικόλαος Γραῦτη· συνέλαβεν εἰς τὰ νερὰ τῆς Κρήτης, καὶ κατήγαγεν εἰς τὸ θαλάσσιον δικαστήριον ὡς νόμιμον λείαν νὰ δικασθῆ καθὸ φέρου σπρίκ· πυροβόλων· ἠτείλει δὲ νὰ κλύθῃ εἰς μίαν ὥραν τὸ Ναύπλιον, ἂν εὔρισκεν ἀντίστασιν. Ὁ ῥήθεις Ἀκούρητις, καταπλεύσας εἰς Μήκωνον, προσεκύλησε τοὺς δημογέροντας εἰς τὸ πλοῖόν του, καὶ τοὺς ἐφυλάκισε ζητῶν χίλια διστήλα διὰ μικρὰν ζημίαν συμβῆσταν εἰς πλοῖον Αὐστριακόν, τὸ ὁποῖον συνελήφθη μὲν ὡς λεία ὑπὸ τινος λεγομένου Βούρλου, πλὴν ἐλευθερωθῆτος ὑπ' αὐτῶν. Τοῦ δὲ Μοῦν μεσοῦντος, ἐκράτησε τὸ Ἑλληνικὸν πλοῖον τοῦ Δημ. Κριεμάδη δι' ἀπαιτήσεις τοῦ ἀπο τὴν Κυβέρνησιν, καὶ αὕτη ἀπεράσισε νὰ πληρωθῆ τὸ πλοῖον τοῦ ἀπὸ τὸ ἰθνηκὸν Ταμῆον. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐν Ἀθήναις Αὐστριακὸς πρόξενος, ὁ Γρόπιος, ὅστις εἶχε καὶ Γραμματέα Ἑλληνα, τὸν Δημ. Κυριακίδη ἐκ Θράκης, καὶ ἐλέγετο φίλος τῶν Ἑλλήνων, κακοποιεῖ τοὺς κατοίκους τῆς νήσου Θερμῶν δι' ὀλίγα χρήματα, ἦτοι ἑκατὸν εἰκοσι ἐπτὰ διστήλα τὰ ὁποῖα εἶχε νὰ λαμβάνῃ, ὡς αὐτὸς διειπίετο, καὶ διὰ νὰ τοὺς θιάτῃ νὰ τὰ πληρώσωσιν, ἂν καὶ μηδὲν ὀφείλοντας, ἐπλευσεν ἐκεῖ μὲ τὸ Αὐστριακὸν πολεμικὸν Βρίκιον, ὁ Ὀρίων, διοικούμενον ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Ἀλμπέρτη, καὶ ἀποβιβάζει στρατεύματα, καὶ τοὺς καταπολεμεῖ μὲ τὰ πυροβόλα καὶ μὲ τὰ τουφέκια, καὶ τοὺς προξενεῖ πολλὰ κακά.

Ἐνῶ δὲ ὁ Ζιουρῆν, εἰς τὰς νήτους τοῦ Αἰγαίου διατριβῶν, ὑπερασπίζεται τὴν Ἑλλάδα μὲ τὸν κάλαμόν του, ἐν ᾧ πολλοὶ Γάλλοι, ἠνωμένοι μὲ τοὺς Ἑλληνας, πολεμοῦσι τοὺς Τούρκους διὰ τὴν ἐλευθερίαν, ἄλλοι, φέροντες ἀναξίως τὸ ἔνδοξον Γαλλικὸν ὄνομα, συμπολεμοῦσι μὲ τούτους, διὰ νὰ ὑποδουλώσωσιν ἐκείνους εἰς τὸν Ἰμπραχίμ, ὅτε καὶ σαράντα δύο νιοὶ Αἰγύπτου ἐφθασαν εἰς Παρισίους νὰ ἐκπαιδευθῶσιν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Βελῆλλ. Ἐν ᾧ δὲ πλοῖα πολεμικὰ τοῦ Μεχμέταλη, ναυπηγημένα εἰς τὴν Γαλλίαν, ἐκπλεύουσιν ἐκεῖθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὡς ἐμπορικὰ, Γαλλικὴν σημαίαν φέροντα, ὁ Διοικητὴς τῆς Μασσαλίας δὲν ἐπιτρέψει εἰς τὸν Πλοιαρχὸν Ν. Μπότση νὰ ὑψώσῃ τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν εἰς τὴν Γολέταν του, ὅτε αὐτὸς κατέπλευσεν εἰς ἐκεῖνον τὸν λιμένα, ἀποσταθείς διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Δουκὸς Δνεμούρ, καὶ μάλιστα τὸν ἰδίασεν ἢ ἀναχωρήσῃ μετὰ τινα συντομωτάτην προθεσίαν. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις τῆς Γαλλίας ἤθῃ βιάζεται

χοί και άποροι πάντοτε, πλὴν και ελευθεροί εις τὰ ὄρη των,

ν' ακολουθήσῃ τὴν κοινὴν γνώμην, νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς εὐχὰς τοῦ μεγάλου
 ἔθνους τῶν Γάλλων, και ὁ Σεβαστιάνης ὁμιλῶν εἰς τὴν βουλὴν τῶν ἀν-
 τιπροσώπων. « Ὁ Θεὸς εἰτήκουσε, λέγει, τὰς κραυγὰς μυριάδων χριστιανῶν
 » σφαζομένων εἰς τὴν ἀνατολὴν, και θ' ἀποτύχωσιν εἰ ὑπολογισμοὶ ἀσεβοῦς
 » πολιτικῆς ἐμπρὸς εἰς τὴν ἀντίστασιν ἀτρομήτου λαοῦ, καταπλεγμένου ἀπὸ
 » τὸν διπλοῦν ἐνθουσιασμόν, ὅστις γεννᾷ τοὺς μάρτυρας και τοὺς ἥρωας. Ὅθεν
 » οἱ Ἕλληνας θ' ἀνακτήσωσι τὴν πατριδα των, τὴν ὅποιαν ἄχρι τοῦδε ἔστε-
 » ροῦντο, διότι δὲν ὑπάρχει πατρίς ὅπου ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐξασφαλίζει τὴν
 » ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως, τὴν τιμὴν, τὴν ζωὴν, και τὴν ἰδιοκτησίαν.
 » Δυνάμεις τινὲς τῆς Εὐρώπης νίαν οὕξησιν και τὴν ἀριξίαν τῆς Ῥωσσίας εἰς
 » τὴν Κωνσταντινούπολιν φοβούμεναι, ἐνῶ ταῦτη; αἱ πύλαι ἀνοίγονται εἰς ἐκεί-
 » νην διὰ τῆς ἀκατανόητου ἐγκαταλείψεως τῶν Ἑλλήνων, εἰς μάτην συνδέονται
 » διὰ νὰ ὑποστηρίξωσι τὸ κλονιζόμενον κράτος τῶν Ὀθωμανῶν, τὸ ὅποιον
 » ὅμως πανταχόθεν κατακρημνίζεται. Ἐάν ἄνδρες μεγαλοφυεῖς διεύθυνον τὴν
 » πολιτικὴν τῶν μεγάλων Δυνάμεων ἤθελον ἐγχεῖν εὐρύχωρον και ἀνεξάρτητον
 » κράτος εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν, ὅχι εἰς Ὀθωμανῶν, ἀλλ' ἐκ νέου Χρι-
 » στιανικοῦ λαοῦ, και ἤθελον θέσει ὄρια και κατὰ τῆς βαρβαρότητος και κατὰ
 » τοῦ Ῥωστικοῦ Κολοσσοῦ, και ἀσφαλίσαι τὴν ἤδη κινδυνεύουσαν ἡτυχίαν τῆς
 » Εὐρώπης. Ἀντὶ τῶν μεγάλων τούτων σχεδίων, τί ἐπραξαν εἰ ὑπουργοὶ τῆς
 » Γαλλίας; ἔπλεξαν ποταποῦ; δόλου; και ἐσχετίθησαν μὲ τὸν Πασῆᾶ τῆς Αἴ-
 » γύπτου τοῦ ὁποίου ἡ ἐφάμερος ὑπαρξίς ὁμοιάζει μὲ τὴν ἀκατάστατον ἄμμον
 » τῆς ἐρήμου ἡ ὅποια τὸν περικυκλώνει. » Εἰς ἄλλην συνεδρίασιν τῶν ἀντιπρο-
 » σῶπων τῆς Γαλλίας ὁ Σεβαστιάνης λέγει. « Οἱ ὑπουργοὶ ὑποφέρουσι τοὺς ἀπὸ
 » σταλμένους Τούρκους νὰ στρατολογῶσιν ὑπὲρ τοῦ Στραποῦ τῆς Αἰγύπτου.
 » πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του ναυλόνονται πλοῖα εἰς τὴν Μισσαλίαν, και στέλλον-
 » ται ἐπ' αὐτῶν ἀξίωματικοὶ Γάλλοι, νὰ διδάξωσι τοὺς Αἰγυπτίους τὸν τακτι-
 » κὸν πόλεμον, ὡ; και πυροβόλα κατεσκευασμένα εἰς τὴν Γαλλίαν, διὰ νὰ κε-
 » ραυνοβολήσωσι τοὺς δυστυχεῖς ὑπερασπιστὰς τοῦ Μιτολογγίου. Οἱ ὑπουρ-
 » γοὶ θὰ δώσωσι λόγον εἰς τοὺς μεταγενεστέρους διὰ τὰς τοιαύτας πράξεις
 » των. τὰς ὁποίας ἀποδοκιμάζει τὸ ἔθνος, και διὰ τὰς ὁποίας ἠγανάκτησεν ἡ
 » βουλὴ τῶν Πατρικίων ἀγνοοῦσιν εἰ ὑπουργοὶ, ὅτι πλοῖον Γαλλικὸν ἀπεκόμισεν
 » ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν εἰς Νιόκαστρον τοῦ ἠσαυροῦ; τοῦ Ἰμπραχίμ; ἀγνοοῦ-
 » σιν ὅτι εἰς τοὺς λιμένας μας ναυπηγοῦνται φηγάδαι και κορβέται διὰ τὸν
 » Μιχαμέταλην; Ἄν ἡ φιλανθρωπία δὲν ἰσχύη εἰς τὰς καρδίας τῶν ὑπουργῶν,
 » τὸ συμφέρον τοῦλάχιστον ἔπρεπε νὰ τοὺς ὑπαγορεύσῃ ὀρθοτέραν πολιτικὴν. »
 « Ὁ Μπενζιαμὲν Κωνστάν εἶπε: « και ἐγὼ ἐξεύρω ὅτι Γάλλοι; τις Λιβέρων ὀνομα-
 » ζόμενος, στρατολογεῖ ἀναφανδὸν διὰ τοὺς Τούρκους, και εὐρίσκειται εἰς τὸ ξενο-
 » ὄχοιρον Καστίλλης. ἐμπορῶ δὲ νὰ εἶπω τοὺς ὑπουργοὺς; τέλος πάντων δειχέ-

ἦσαν ἔτοιμοι ν' ἀποθάνωσι διὰ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀπελευθε-

» ἦτε, φερόμενοι πλέον εὐκρινῶς καὶ φιλανθρώπως, προστάται, τῆ; θρησκείας
 » καί τῆ; ἀνθρωπότητος· ἔστε γενναῖοι, σταθεροὶ καὶ χριστιανοὶ· καὶ ἔστε χρι-
 » στιανοὶ, καὶ δότε χεῖρα βοηθείας εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ μὴ θέλητε νὰ φαί-
 » νεσθε χριστιανοὶ μὲ τελετὰς ματαίας· καὶ ἀνωφελεῖς.· Εἰς δὲ τὴν ἀναφορὰν,
 τὴν ὁποίαν εἰς μυστικὴν συνεδρίασιν οἱ ἀντιπρόσωποι ἀπεφάσισαν νὰ στειλωσι
 πρὸς τὸν Βασιλέα, ὁ αὐτὸς ἀγαθὸς ῥήτωρ, ὁ τιμῶν τὴν Γαλλίαν, εἶπε νὰ προσ-
 τεθῶσιν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων καὶ τὰ ἑξῆς: « Οἱ πιστοὶ σου ὑπέκκοι, Βασιλεῦ, εἰ
 » ἀντιπρόσωποι τῶν ἐπαρχιῶν, τολμῶσι νὰ διεθῶσι τῆς Μεγαλειότητός σου, νὰ
 » εὐρητὰ μέτρα τοῦ νὰ σωθῶσιν οἱ δυστυχεῖς; χριστιανοὶ, οἱ ὅποιοι φονεύονται
 » κατὰ μυριάδας ὑπὸ τῶν ἀπίστων, καὶ μάλιστα νὰ ἐμποδίσῃ Γάλλους, τοὺς
 » ὁποίους ἀποδοκιμάζει καὶ ἡ Γαλλία καὶ ἡ Εὐρώπη, ἀπὸ τοῦ νὰ βοηθῶσι τοὺς
 » ἐθνηρώδεις ἰχθρῶς τοῦ χριστιανικοῦ ὀνόματος· ἐπειδὴ, ἂν βλῶμεν μὲ ἀ-
 » διαφορίαν τὴν σφαγὴν τῶν κατὰ τὴν Ἀνατολικὴν, Εὐρώπην ἀδελφῶν μας,
 » πᾶσα ἔδειξις τεῦ σεβασμοῦ καὶ τῆ; ἀγάπης μας πρὸς τὴν ἱερὰν θρησκείαν,
 » τὴν ὁποίαν ὁμολογοῦσι καὶ αὐτοὶ ὡς ἡμεῖς, θὰ φανῇ πικρὸς καὶ σκληρὸς
 » περιγῶλος εἰς τὰ χεῖλη μας.· Εἰς δὲ τὴν πρόσκλησιν τῆς φιλαλληλικῆς ἐ-
 » ταιρίας ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὰ χριστιανικὰ ἔθνη λέγει: « εἰς ἑπικίν-
 » δυνον εἰς τὴν Δυτικὴν χριστιανικὴν Εὐρώπην νὰ ὑπάρξῃ εἰς τὴν Ἀνατολι-
 » κὴν μισόχριστος ἐπικράτεια· ὅ,τι μᾶ; διαφυλάττει ἀπ' αὐτῆν ἐπὶ τοῦ πα-
 » ρόντος εἶναι ἡ θυσειδαίμονια τῶν Οὐλεμάδων καὶ ἡ ἀγρία ἀντιζηλία τῶν
 » Γενιταίρων οἵτινες ἀπέβαλον ἀχρι τοῦδε πᾶσαν τελειοποίησιν τῆς πολε-
 » μικῆς τέχνης. Ὅταν ὁ Μπουαπάρτης προσήνεγκε τὴν παιδείυσιν τῆ; τα-
 » κτικῆς καὶ τὰς στρατιωτικὰς γνώσεις εἰς τὸν Σαλίμην, οἱ Γενίταιροι τὴν ἐκρή-
 » μνισαν ἀπὸ τοῦ θρόνου. Σήμερον εἰσέρχονται αἱ γνώσεις αὐταὶ εἰς τὴν Τουρκίαν
 » διὰ τῆς Αἰγύπτου, καὶ Γάλλοι, τοὺς ὁποίους τὸ ἔθνος ἀποστρέφεται, ὡ-
 » πάγουσι νὰ διδάξωσι τὴν τακτικὴν εἰς τοὺς χριστιανοφένους. Ἐντεῦθεν ἀ-
 » φανίζεται ἡ ἐλαττόνεται ἡ ἀσφάλεια τῆς Δυτ. Εὐρώπης ἐκ μέρους τῆ; Ἀ-
 » νατολικῆς, ἡ ἀσφάλεια τοῦ πολιτισμοῦ ἐκ μέρους τῆ; Τουρκικῆς ἐπικρα-
 » τείας, τὴν ὁποίαν αἰρῆς δύναται νὰ ἀφοπλίσῃ ἀπροσδόκητός τις ἐνθουσιασμός.
 » Ἄν δι' σήμερον δὲν ἔχωμεν νὰ φοβηθῶμεν ἀπ' αὐτὴν τὴν ἐπικράτειαν, ἐ-
 » ποία ὑπάρχει μέχρι τοῦδε, ὅμως ἀπὸ τοὺς κόλπους ἑγνωστού τινὸς φυ-
 » λῆς δύναται νὰ προκύψῃ ἄλλος Μωάμεθ, καὶ ἡ Εὐρώπη ἔσπεκε νὰ ξυρῆ
 » πόσον κατ' αὐτῆς ἰσχύει εἰς μόνος ἀνὴρ. Ἰτί; ἤθελε προφτεῦσαι πρὸ τριά-
 » κοντα ἐτῶν ὅτι ἤθελε τρέμει γουυπετῆς ἡ Εὐρώπη ἐνώπιον ἑνὸς μόνου ἀν-
 » ἄρτος, ὅτι οἱ λαοὶ ἤθελον [δραχθῆ τὰς] ἀλύσεις σου, [καὶ εἰ βασιλεῖς] ἤθελον
 » τὸν προσενέγκει τὰς θυγατέρας των, διὰ νὰ ἐκλέγῃ ἐξ αὐτῶν ὁποῖαν ἤ-
 » θελε; παράξνοι καὶ φανταστικοὶ συλλογισμοὶ! ἤθελεν εἶπει τις: Ἄλλ' οἱ αὐ-
 » τοκράτορες τοῦ ἔκτου αἰῶνος εὐρισκον ὡσπύτως παράδεξον τὸν τοιοῦτον

ρωσίν των, και μάλιστα ὅτε οἱ Τούρκοι ἤθελον κινηθῆ ἀμέσως

» συλλογισμόν· πλὴν εἰς τὸν ἔξδομον αἰῶνα ὁλόκληρος ἡ Ἀσία ὑπέκειτο εἰς
 » τοὺς Μουτουλμάνους· τὸν ἔγθρον οἱ Σαρακηνοὶ ἦσαν εἰς τὴν Γαλλίαν,
 » και τὸν δέκατον πέμπτον ὀναδὸς τῆς Ἀγιοσοφίας μετεβλήθη εἰς Ντισιαμί».
 Εἰς ἄλλην συνεδρίασιν ὁ Ἀλιξίος Νοαίλλη εἶπεν: « Ἡ παράτασις τῆς εἰρή-
 » νης θὰ ἔχει ἀποτελεσματῶν χριστιανῶν ἢ τῶν Τούρκων τὸν ὄλεθρον εἰς
 » τὴν Ἑλλάδα· ἡ συμφορὰ τοῦ Μισολογίου δὲν θὰ ταπεινώσει τὸ φρόνημα
 » τῶν Ἑλλήνων· οἱ πυρκαϊκαὶ και αἱ σφαγαὶ δὲν ἐξηφάνισαν ποτὲ τὴν καρτε-
 » ρίαν και ἐπιμονὴν τῶν ἐθνῶν· τὸ αἷμα τῶν θυμάτων εἶναι σπέρμα Ἡρώων.
 » Οἱ Αἰγύπτιοι και οἱ Τούρκοι δὲν θέλουσι κυριεύσει ποτὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα
 » παρ' ὅτιν γῆν θέλουσι πατεῖν ὑπὸ τοῦ πόδας των. » Μόνος ὁ Δουδῶν λέ-
 » γει: ἴαν νομιζῆ τις δίκαιον νὰ ἐξολοθρευθῶσιν οἱ Μουτουλμάνοι διότι
 » ἀρνοῦνται τὴν θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀνάγκη διὰ τὸν αὐτὸν λό-
 » γον νὰ ἐξολοθρευθῶσι και οἱ Ἰουδαῖοι ». Οἱ Μουτουλμάνοι, ἀν' ἡδύνατον, ἤ-
 » θελον ἐξολοθρευτεῖ ὅλους τοὺς χριστιανούς· εἶναι ἄρα δίκαιον και εἰ Χρι-
 » στιανοὶ νὰ τοὺς ἀποπέμψωσιν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην ὅθεν ἤλθον, και νὰ τοὺς
 » περιορίσωσιν ὥστε νὰ μὴ βλάπτωσι τὴν ἀνθρωπότητα. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι δὲν
 » εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξολοθρευθῶσιν εἰ Ἰουδαῖοι δὲν εἶναι Τούρκοι. Εἰς
 » ἄλλην συνεδρίασιν ὁ Ὑδης Δενεϊβελ λέγει: « οὕτω λοιπὸν αἵματα,
 » ἐρείπια και πτώματα μαρτυροῦσι σήμερον τὴν ἦταν τοῦ σταυ-
 » ροῦ· ἀλλ' ὁ σταυρὸς θ' ἀνυψώθη ὀριζουμένον. Ὁ Μωάμεθ δὲν θὰ νι-
 » κῆται ποτὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν· ἀλλ' ἡμᾶς τοὺς χριστιανούς τῆς Εὐρώ-
 » πης! ποῦς δύναται, ἀν' ἐξακολουθήσωμεν νὰ ὑποφίρωμεν τοιαύτας ἀ-
 » πανθρωπίας, νὰ μᾶς ἀποπλήνῃ ἀπὸ τοιοῦτον ῥύπον; Ποῖος δύναται νὰ
 » μᾶς δικαιοῦν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, φωνάζοντες εἰς τοὺς βυσσιλεῖς και εἰς
 » τοὺς λαούς: Σ εἶ ς κ ο ι μ ᾶ σ θ ε και τ ᾶ τ ἔ κ ν α μ ο υ σ φ ᾶ ζ ο ν τ α ι. »
 Καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὡσαύτως ἡ Κυβέρνησις ἤδη ἀκολουθεῖ τὴν κοινὴν γνώ-
 » μιν τοῦ μεγάλου ἔθνους τῶν Ἀγγλων· Ὁ δὲ Χομπούζ ὁμιλῶν εἰς τινα συνε-
 » δρίασιν τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων λέγει: « Θωροῦμεν τοιοῦτον ἀ-
 » γῶνα, ὁ ποῖος πρέπει νὰ κινήτῃ τὴν συμπάθειαν ὅλων ἡμῶν, ὄχι μόν-
 » ον ὡς Ἀγγλων, ἀλλ' ὡς χριστιανῶν κατὰ τὰς ἀπλουστέρας ἀρχὰς τῆς
 » φιλανθρωπίας· ὁμιλῶ περὶ τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν ὁποίαν τινεὶ ἐπιθυ-
 » μούσιν ἴσως νὰ ἴδωσι πάντῃ ἀπηλιτισμῶς τῆς ἐλευθερίας τὸν θρίαμβον.
 » Ἡ Ἑλλὰς ὑπέμεινε τὰς πλέον καταχθονίους σκληρότητας. Ἐπισκέφθη
 » αὐτὴν και εἶδον ἰδιοὶς ὄφθαλμοῖς τὰς θοριώδεις και φρικτὰς ἀπανθρωπίας,
 » εἰς τὰς ὑποίας ὑπέκειντο οἱ Ἕλληνας· εἶδον τὰς πρακτομένας ὑπὸ τῶν
 » Τούρκων βδελυρίας και ἡγανάκτῃσα. Συμφέρι εἰς τὴν πατρίδα μας νὰ ἤ-
 » ναι ἡ Ἑλλὰς ἐλευθέρᾳ· λεγῶ δὲ τοῦτο μετὰ τὴν ὀριμωτέραν σκέψιν και
 » βαθυτέραν γνώσιν τῶν πραγμάτων. Ὁ θρόνος τοῦ Βυζαντιῦ κλονίζε-

κατὰ τῆς Μάνης, τῆς πατρίδος των, ἀντὶ τῆς ὑποταχθῶσιν. Ἦδη

» ται ἐκ θεμελίων ἴδεν ἠδύναντο αἱ Δυνάμεις νὰ διώξωσι τοὺς βαρβάρους
 » πέραν τοῦ Βοσπόρου; ἀλλὰ δὲν εὔρον τὸν τρόπον νὰ διανείμωσι τὸ ἔρ-
 » μαιον· ἢ ἀνεξαρτητίᾳ τῆς Ἑλλάδος ἐμελλε νὰ ἐπιταχύνῃ πράγματα, εἰς
 » τὰ ἵποια δὲν ἦταν προητοιμασμένοι, καὶ ἔντεθεν αἱ διακηρύξεις, ὅσαι
 » ἐξεδόθησαν κατὰ τῶν Ἑλλήνων πανταχοῦθι καὶ ἀπ' αὐτὴν τὴν καθέδραν
 » τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐρωτῶ τὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργόν μας· ἴπως
 » ἄλλως ἠδύνατο νὰ ἐπιβῇ εἰς ἐαυτὸν δοξαστέραν, εἰμὴ ἐνεργῶν καὶ ἀ-
 » ποτελῶν τὴν ἐλευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος; Διὰ νὰ δικαιολογήτῃ τὸ ἐπι-
 » χειρημά του, δὲν εἶχεν ἀνάγκη, ὅστε εἰς ἄλλους τόπους νὰ ὑπάγῃ, ὅστε
 » νὰ ἐξετάσῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ παρελθόντος· ὅλα τὰ εὔρισκεν εἰς τὴν ἰδίαν
 » αὐτοῦ πείραν περὶ τὰ πράγματα. Ἐτοιμον ἦτο τὸ πλεῖον, ὅπερ ἐμελλε
 » νὰ τὸν ἀπαγάγῃ εἰς μακρὸν μῆρος, καὶ τούτο δὲν ἦτον εἰμὴ ἐντίμος
 » ἕξις ἢ ἡ τύχη του μεταβλήθῃ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἀντιζήλου του, δι' οὗ
 » ἐκόπη ἀμέσως ἡ ἄλυσος, ἣτις μᾶς συνέθεε μὲ τὴν ἱερὰν συμμαχίαν, καὶ
 » ἀποκατέστησαν ἐλευθέραι τῆς μεσημερινῆς Ἀμερικῆς αἱ ἐπικράτειαι. Ἰδιαι-
 » τῶς λοιπὸν ν' ἀφήτῃμεν τοὺς Ἕλληνας νὰ ἐξακολουθῶσι τὸν πόλεμον; ἴδιαι-
 » τῶς αὐτοὶ μόνον ν' ἀποκλεισθῶσιν ἀπο τὴν προστασίαν καὶ τὴν μεσιτείαν
 » τῆς πατρίδος μας; ἀλλ' ἐλπίζω ὅτι ἡ μεσιτεία αὕτη θὰ λάβῃ χώραν
 » ἐντός ὀλίγου. Τὸ Μισολόγγι ἐπεσε· ἀλλ' ἡ ἀπηλπισμένη αὐτοῦ ἀντίστα-
 » σις καὶ τὸ λυπηρὸν τέλος θὰ χρησιμεύσωσι μόνον, διὰ νὰ ἀνάψωσι τὸ
 » πῦρ τοῦ θυμοῦ τῶν Ἑλλήνων καὶ νὰ καταστήσωσι φοβερωτέρους τοὺς
 » ἀγῶνάς των. Θεέ, σῶσον τὸν καλὸν καὶ πάσχοντα λαὸν τῆς Ἑλλάδος ὅ-
 » τις διὰ τῆς ἐπιμονῆς του πρὸς ἐξοράσειν τῆς ἀνεξαρτησίας του καὶ διὰ
 » τῆς ἀνδρείας του ἐφάνη ὅτι μόνον ἄξιος τῶν προγόνων του, ἀλλὰ
 » καὶ τῆς ἀμέσου βοηθείας ὅλου τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου· καὶ ταῦ-
 » τα λέγων, χειροκροτεῖται ἀπὸ ὅλην τὴν βουλὴν. Ὁ δὲ Βασιλεὺς τῆς
 » Βαυαρίας, ὁ Βασιλεὺς τῆς Πρωσίας, καὶ μάλιστα ὁ τῆς Γαλλίας καὶ ἄλλοι
 » ἐδειξαν συμπάθειαν εἰς τοὺς Ἕλληνας. Τότε καὶ ὁ Κόχραν γράφει τὸν
 » Μεχμέταλιν ν' ἀφήτῃ τὸ ἱερὸν καὶ κλατικὸν ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος νὰ παύσῃ,
 » τοῦ νὰ βασανίζῃ τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν καὶ ν' ἀπολύτῃ τοὺς χριστιανοὺς αἰ-
 » χμαλώτους. Ὁνομάζει δ' ἀποστάτας τῶν οὐδετέρων χριστιανικῶν ἐθνῶν τοὺς
 » δραμόντας νὰ τὸν ὑπηρετήτωσι, τοὺς δειδίξει βοηθοῦντας αὐτὸν νὰ διαω-
 » ρίσῃ τὴν βαρβαρότητα ἐνεκα βδελυροῦ κέρδους ἐκπηγάζοντος ἀπὸ τὴν τι-
 » μὴν τῶν χριστιανῶν, ὅσοι ἀνάρπαστοι γενόμενοι ἀπὸ τὰς αἰτίας των, πω-
 » λούνται εἰς ξένην γῆν ὡς σώματα, καὶ τοὺς ἀπειλεῖ διὰ τοῦ προφήτου Ἠ-
 » σαίου λέγοντος· « Ὁὐκ οἱ καταβλίνοντες εἰς Αἴγυπτον! ὁ Κύριος ἐπάξει
 » τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτοὺς, καὶ πετοῦνται εἰς βοήθουνας, πετοῦνται εἰς
 » βοηθούμενοι, καὶ ἀμυ πάντες ἀπολοῦνται. λέγει δὲ πρὸς τοὺς ἄλλοις τῶν
 » ἀμυχμέταλιν· « Ἐπειδὴ ξένοι ὑπηρετοῦσιν εἰς τὸ στρατιωτικὸν καὶ ναυτικὸν

ἀποφασίσας νὰ κινηθῆ καὶ εἰς τὴν Μίνην, εὐρισκόμενος εἰς τὴν Μεσσηνίαν, ἐνθυμεῖται τὰς ὑποσχέσεις, τὰς ὁποίας πέρυσιν αἰχμαλώτος ὦν τὸν ἐδίδε, καὶ τὰς ὁποίας ἐπανέλαβεν ὅτε ἔστειλε τὸν Κακλαμάνον νὰ τὸν δολοφονήτῃ, καὶ ὅτε ὁ Κολοκοτρώνης, πρὶν ἢ προσκληθῆ ἀπὸ τὸν Καραϊσκάκην εἰς τὸ Ἄργος, διέτριβεν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήλων κατὰ τὰ στενὰ τοῦ Λεονταρίου, τὴν 29 Μαΐου (1826) τὸν γράφει εἰς τὴν Μάνην ἀπὸ Μοθώνων τὴν ἐπομένην ἐπιστολὴν : « Πρὶν ἀναχωρήσω » ἀπ' ἐδῶ διὰ Μισολόγγι, ἔλαβον γράμματά σου, δι' ὧν μ' ἐζήτης » ράϊ μπουγιουρουλδὶ (*) διὰ τὴν οἰκογένειάν σου, καὶ σ' ἐστάλη. Εἰς Μισολόγγι ἔμαθον ὅτι ὁ πατήρ σου ἠρωτήθη περὶ τοῦ » του ἀπὸ τοῦ σημαντικοῦ τοῦ συστήματός σου, καὶ εἶπεν ὅτι » μ' ἐπαλιτεύετο οὕτω, διὰ νὰ μὴν ἀφήτῃ καὶ καταπατηθῆ ἀπὸ » ἐμὲ ἢ πατρίς σου, οὕτα ἀνεφοδιάστο; καὶ ἀδύνατος ἀπὸ στρα- » τεύματα τότε. Ὄθεν εἰς δέκα ἡμερῶν προθεσίαν νὰ ἔλθετε

» κόν σου, ἐπειθὲ ναυπηγεῖς καὶ ἐφοπλίζεις πολεμικὰ πλοῖα εἰς οὐδέτερας ἐ-
» πικτατείας, καὶ ἀγαράζεις ἀτμόπλοια καὶ ναυλόνοις φορτηγὰ οὐδετέρων σημαῖων
» πρὸς χρεῖσιν ἐχθρικήν, ἐναντίον τοῦ ἔθνους ἐκείνου, ὅπερ τὰ Ὀθωμανικὰ
» ὄπλα δὲν ἠμπόρισαν νὰ ὑποτάξωσι, διὰ τοῦτο θὰ δοθῶσι καὶ εἰς ἐκεῖνο,
» τὰ αὐτὰ βοηθήματα ὅσα καὶ σὺ αὐτῷ; ἔλαβες ἀπὸ τὰς εἰρημίνας ἐπι-
» κρατείας. Οὕτω θὰ ἐξαλειφθῆ ἀπὸ τὸν πολιτισμένον κόσμον τὸ ὄνειδος τοῦ
» ὅτι συνήργασεν ἀπανθρώπως εἰς τὸ νὰ ἐξολοθρευθῆ, ἐξανδραποδισθῆ καὶ
» δουλαγωγηθῆ ὁλόκληρον χριστιανικὸν ἔθνος, ὃ ἐστὶν οἱ ἀπύγονοι τῶν Ἑλ-
» λήνων ἐκείνων, τῶν ὁποίων ἡ μεγαλοφυΐα ἐόρῃσι τὰ πρῶτα θεμέλια τῶν τεχνῶν
» καὶ τῶν ἐπιστημῶν. Εἶναι ἀληθές ὅτι πρὸ πολλοῦ ὁ χριστιανικὸς κόσμος δὲν ἐ-
» πολέμησε κατὰ τῶν ὀμοπίστων σου διὰ θρησκευτικὰ αἰτία· ἀλλὰ δὲν ἐμ-
» πορεῖ πλέον νὰ θεωρῆ μὲ ἀναλογσίαν καὶ ἀπάθειαν τὰς ἐποίας πράτ-
» τεις καθ' ἑκάστην ἀπανθρωπείας ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν του χριστιανῶν. »
Τοιοῦτοτρόπως παρηγορεῖται ἡ ἀνθρωπότης, εὐελπιζομένη διὰ τὸ μέλλον τῶν
Ἑλλήνων, κινδυνεύοντων ὅχι ὡς πολεμουμένων ἀπὸ τοῦς Τούρκους, ἀλλὰ ἀπὸ
τὴν πολιτικὴν τῆς χριστιανικῆς εὐρώπης, τοῦ Μιτερνίχ δηλονότι καὶ τῶν
ὁμοίων του.

(*) Ἐγγραφοῦ ὑποταγῆς, προσηκονοῦντος λεγόμενον κοινῶς, δι' οὗ ὁ ὑπο-
ταγὴς ἠπφαλιζετο εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν του. Ὅτι ὁ Γ. Μαυρο-
μιχάλης τὸν ἐζήτησεν αὐτὸ τὸ ἔγγραφο (καὶ μὲ αὐτὴν τὴν πρόφασιν ἐπτεί-
λεν ἱτωῦ τὸν Κακλαμάνον νὰ τὸν δολοφονήσῃ), λέγεται ὅτι, τὸν ἐζήτησε
καὶ ἐν ἑκατομμύριον γροσιῶν, διὰ νὰ φθείρωσι τάχα τινὲς τῶν Μανιατῶν,

» ὅλοι μὲ τοὺς σημαντικοὺς τῆς πατρίδος σου εἰς ἐμὲ, διὰ τὴν
 » τὴν ἀσφαλίσεται ἄλλως θὰ κάμω καὶ τὴν Πατρίδα σας ὡς τὴν
 » ἄλλην Πελοπόννησον, νὰ μὴν ἀφήτω μῆτε ἔχνος ὀσπητίου. Σὺ
 » ἐγνώρισας ὅτι ἐγὼ εἶμαι φιλόανθρωπος, καὶ πολεμῶ τακτικῶς
 » μὲ κανόνας τῶν φωτισμένων ἐθνῶν· λοιπὸν τάχυνον νὰ ἔλθῃς
 » μὲ τοὺς σημαντικοὺς τῆς πατρίδος σου κτλ. » Τὴν 2 Ἰουνίου
 ὁ Ν. Χρηστέας, Δημ. Τσιγκουράκος, Σταυριανὸς Καπιτανάκης, Διο-
 νύσιος Μούρζινος, Ἄντ. Μαυρομιχάλης, Ντσανετάκης Γρηγοράκης
 καὶ Πιέρρος Τρουπάκης, στέλλουσι τὸ ἔγγραφο αὐτὸ πρὸς τὴν
 Δ. Ἐπιτροπὴν καὶ πρὸς τὸν Κολκοτρώνη, λέγοντες ὅτι, εἰν'
 ἔτοιμοι ν' ἀντικρούσωσι τὸν ἐχθρὸν, καὶ ἐξήτουν τροφὰς καὶ
 πυριτόβολα, καὶ πλοῖα νὰ χρησιμεύσωσι διὰ θαλάσσης, ἂν πλησιάσῃ
 ὁ ἐχθρικός στόλος εἰς Ἀλυρὸν. Τὴν 6 τοῦ αὐτοῦ γράφει ὁ
 Γ. Μαυρομιχάλης τὸν Ἰμπραχὶμ ἀποκριθεὶς ὅτι, καὶ αὐτὸς, καὶ
 ἅπανα ἡ οἰκογένειά του, καὶ ὅλη ἡ Μάνη εἰν' ἔτοιμοι ν' ἀπο-
 θινῶσι, καὶ τὸν προσκαλοῦσι νὰ ὑπάγῃ ἐναντίον των. Ὁ Ἰμπρα-
 χὶμ εἶχε πληροφορηθῆ ὅτι, ὁ Μαυρομιχάλης εἶχε κατασκευά-

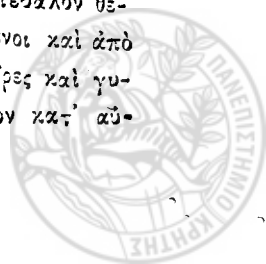
εἰτινες δὲν ἤθελον νὰ ὑποταχῶσι, καὶ ἐμπόδιζον καὶ τοὺς ἄλλους. Ὁ δὲ
 Ἰμπραχὶμ ἀπεκρίθη ὅτι δὲν τὸν εἶδεν οὐδ' ὄσολόν. Ἡ αἰτία τῶν χρη-
 μάτων, ἂν ἔγινε τῶ ὄντι, ἀπέβλεπεν ἴσως ἀρ' ἐνὸς μὲν εἰς τὸ νὰ φανῇ τὸ πρό-
 βλημα τῆς ὑποταγῆς πιθανώτερον, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸ νὰ δοθῇ ἀφορμὴ εἰς δια-
 πραγματεύσεις ὡς πρὸς τὸ ποσόν, καὶ ὁ διωρισμένος νὰ τὸν φονεύσῃ, ἂν
 δὲν εὕρῃ τὸν καιρὸν νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπὸν του εἰς τὴν πρώτην, νὰ δυ-
 ναθῇ νὰ τὸν ἐκτελέσῃ εἰς τὴν δευτέραν ἢ εἰς τὴν τρίτην ἀποστολὴν του,
 ἀφοῦ εὕρῃ τὴν εὐκαιρίαν. Ἄλλ' ὑπῆρχον καὶ τινες, οἱ ὁποῖοι διεπραγματεύ-
 οντο νὰ ὑποταχῶσι οἱ Μανιάται, καὶ νὰ λάβωσιν ἐγγυήσεις ἀπὸ τὸν
 Ἰμπραχὶμ δι' ὅλην τὴν Πελοπόννησον, ἐνῶ ἀπελπίζοντο διὰ τὴν κοινὴν σω-
 τηρίαν. Ἐξ αὐτῶν ἦτο καὶ ὁ Πούλος Μαυρικός, ὁστις ἀνακαλυφθεὶς, παρ'
 ὀλίγον ἐφρονεῖτο ἀπὸ τὸν λαὸν λιθοβολούμενος, ἂν δὲν ὑπερασπίζετο ἀπὸ
 τὸν Θανασοῦλην Κουμουνδουράκη, ὁ ὁποῖος οὐχ ἤττον ἔθελε πάθει ἀπὸ
 τὸν λαόν, ἂν δὲν ἐπροστατεύετο ἀπὸ τὸν Μούρζινον. Αὐτὸς ὁ Πούλος Μαυ-
 ρικός συνδιελέγετο περὶ τοιαύτης ὑποταγῆς καὶ μετὰ τινος ἐκ τῶν ὀλιγαρχικῶν,
 εὐρισκομένου τότε εἰς τὴν Μάνην. Αὐτήκοος τῆς συνδιαλέξεως αὐ-
 τῶν ὁ Κωνσταντῖνος Μπέλος, γραμματεῦν τότε παρὰ τῷ Δ. Μουρζίνῳ,
 μὲ διεκίνησε ταῦτα. Ἄλλ' ὁ λαὸς τῆς Μάνης, καὶ αἱ γυναῖκες αὐταί, θὰ
 πολεμήσωσιν ἤδη διὰ τὴν πίστιν καὶ τὴν πατρίδα.

σει καὶ μηχανὴν διὰ νὰ τὸν φονεύτῃ, καὶ ἔπνευεν ἐκδίληκτον. Ὁ δὲ Κολοκοτρώνης μετὰβὰς εἰς Ἄλμυρὸν, προσεκάλεσε καὶ αὐτοὺς πολλοὺς τῶν ἀρχηγῶν τῆς Μάνης, καὶ τοὺς ἐθάρρυνεν εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ὑπεσχέθη νὰ δράμῃ καὶ αὐτὸς εἰς βοήθειάν των. Τὴν 8 ἐξεκίνησεν ὁ Ἱμπραχίμ ἀπὸ Μοθώνων, καὶ ὡς ἂν διευθυνόμενος εἰς Τριπολιτσάν, ἅμα φθὰς ἀντικρυ τῶν Δερβενίων, στρατοπεδεύει καὶ ἐτοιμάζεται εἰς μάχην· ὁ σκοπὸς του φαίνεται ἦτο νὰ διασκορπίσῃ τὸ ἐκεῖ εὐρισκόμενον Ἑλληνικὸν στρατόπεδον, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ κινηθῇ εἰς τὴν Μάνην. Ὁ δὲ Κολοκοτρώνης, ἐπειδὴ εἶχον λειποτακτῆσαι πολλοὶ Ἕλληνες διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων, καὶ ἦσαν ἤδη ὀλίγοι οἱ μείνοντες, καὶ δὲν εἶχον διάθεσιν νὰ πολεμήσωσιν, ἀπεφάσισε, λαβῶν καὶ τὴν γνώμην τῶν ἄλλων ἀρχηγῶν, νὰ μὴ κροτήτωι μάχην, καὶ ἐπομένως ἀπεχώρησεν εἰς τὸ Διάσελον τοῦ Τουρκολέκα, ὅθεν ὁ μὲν Πλαπούτας καὶ ὁ Γεννηῖος μετέβησαν εἰς Καρύταιναν νὰ συναζώσῃ τροφὰς καὶ τοὺς ἀναγκαίους στρατιώτας, ὁ δὲ Παναγ. Νοταρὰς ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Κόρινθον, ἡ δὲ Κολοκοτρώνης μὲ ἄλλους ἀπῆλθεν εἰς Μιστρὰν, καὶ ὁ Νικηταρὰς ὠχυρώθη εἰς Σειρόκην, διὰ νὰ παρατηρῇ τοῦ ἐχθροῦ τὰ κινήματα καὶ νὰ εἰδοποιῇ διὰ σημείων τὸν ἀρχηγό. Τότε ὁ Ἱμπραχίμ κατασκευάσας ὄχυράματα εἰς τὰ Δερβένια, ἀφῆκε τέσσαρς χιλιάδας στρατιώτας νὰ φυλάττωσι τὴν θέσιν ἐκείνην, καὶ ἐκινήθη εἰς Ἄλμυρὸν (*) μὲ ὀκτὼ χιλιάδας ἐναντίον τῶν Μανιατῶν. Οὗτοι δὲ ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Ἠλίαν Μαυρομιχάλην (τὸν Κατσάκον), τὸν Ἀνστασίον Μαυρομιχάλην, τὸν Γαλάνην Κουμουντουράκη, τὸν Ἀντώνιον Τρουπάκη, τὸν Γ. Γρηγοράκη, τὸν Στέφ. Χρηστάκη, τὸν Παναγ. Κητσονάκον, τὸν Ν. Πιεράκιον, τὸν Στ. Πικουλάκη, τὸν Γ. καὶ Σταυριανὸν Καπετανάκη καὶ ἄλλους, ἡνωμένοι καὶ μὲ τοὺς εἰς τὴν Μάνην πρόσφυγας Μισσηνίου, καὶ ἄλλους Πελοποννησίους, ὅλοι ὁμοῦ ὡς πέντε χιλιάδες, ὠχυρώθησαν εἰς τὴν παρὰ τὸν Ἄλμυρὸν Βέργαν, ὅπου εἶχον κατασκευάσει τείχος μὲ ξηρολίθ. ἀπὸ τὸν αἰγιαλὸν ἄχρι τῶν ἀποτόμων βράχων τοῦ

(*) Λιμένα τῆς Μάνης εἰς τὸν Μισσηνιακὸν κόλπον.

ὄρους ἐκτεινόμενον, καὶ ἠτοιμάθησαν εἰς μάχην. Τὴν 22 προε-
 βλήθησαν ἀπὸ τὸν Ἰμπραχίμ, καὶ τὸν ἀντέκρουσαν κρα-
 τερῶς, καὶ τὸν προὔξενησαν φθορᾶν. Ἡ μάχη διήρκεσε
 δέκα ὥρας· δεκάκις δ' ἐφόρμησαν οἱ ἐχθροὶ νὰ εἰσπηδήσω-
 σιν εἰς τὸ τεῖχος, καὶ ἀπεκρούθησαν καὶ ἐφρονεύθησαν ὑπὲρ τοῦς
 πεντακοτίους καὶ ἐπληρώθησαν πλειότεροι. Ὁ δὲ Ἰμπραχίμ, βλέ-
 πων ὅτι δὲν ἠμπόρει νὰ βλάψῃ τοὺς Ἕλληνας, καὶ ὅτι τὸ στρα-
 τευμὰ του ἀπόλλυται εἰς μάτην, ἔπυσε τοῦ μᾶζεσθαι πρὸς
 ὥρας, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Γκιαντσιάνικα, εἰς τὴν Ἀγίαν Σιών·
 ἀλλὰ νομίσας ὅτι ὅλη ἡ Μάνη εἶχον συρρέουσαι εἰς τὴν Βέργαν,
 καὶ διὰ τοῦτο τὰ στρατεύματά του ἤθελον εὑρεῖ τὸν τόπον ἔ-
 ρημον ἀπὸ ἄλλα μέρη νὰ εἰσβάλλωσι χωρὶς ἀντίστασιν,
 καὶ νὰ προὔξενήσωσιν ἀντιπεριπερασμὸν, καὶ τότε αὐτοὶ νὰ εἰσ-
 χωρήτῃ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος χωρὶς δυσκολίας εἰς τὴν Μάνην,
 εἶχε σταίλει ἀπὸ τὴν θάλασσαν χιλίους πεντακοτίους στρατιώτας
 ν' ἀποβῶσιν εἰς Διρὸν μετὰ τὸ Ντσιμόβα, καὶ Πύργου, καὶ αὐθη-
 μερὸν φησάντες οὗτοι ἐκεῖ, καὶ ἀποβάντες εἰς τὴν ξηρὰν ἀνε-
 νόχητοι διὰ τὸ ἀπροσδόκητον τοῦ κινήματος αὐτῶν, προὔχώ-
 ρησαν ἕως πλησίον τῆς Ντσιμόβας. Ἀλλὰ μόλις ἠκούσθη τὸ πρᾶγ-
 μα, ὁ Ἀντώνιος Μυρομιχάλης, ὁ Κωνσταντῖνος Μαυρομιχάλης,
 ὁ Ἰω. Ροδίτης καὶ ὁ Πιανάγος Πικουλάκης ἦσαν εἰς τὸ Λιμένι,
 μίαν ὥραν ἀπέχον ἀπὸ τὸ Διρὸν. Τότε ὁ Α. Μυρομ. καὶ ὁ Ἰω.
 Ροδίτης ἐπὶ κεφαλῆς πλήθους γυναικοπαίδων ἔδραμον εἰς τὸ Βαθῦ,
 ἐπὶ σκοπῶν νὰ σωθῶσιν εἰς τὰ Κήθουρα· τοὺς ἠκολούθησαν δὲ
 καὶ πολλοὶ ἔνοπλοι· ὁ δὲ Κωνστ. Μυρομιχάλης μὲ τὸν ὑπα-
 σπιστὴν του Ντσιάνογλου ἐφυγον εἰς τὸ βουνό. Ὁ δὲ Πινα-
 γος Πικουλάκης ἔδραμεν εἰς τὸν πόλεμον μὲ πενήντα στρατιώ-
 τας· συνέδραμον ὁ Γ. Καβαλιεράκης, ὁ Γιώργης Καπετανάκος, ὁ
 Κρανίδης Φελοῦρης, ὁ Βασίλης Μιχαλῆκος καὶ ἄλλοι ὡς τρι-
 κόσιοι, καὶ πλεον ἢ τριακόσιοι γυναῖκες ἀπὸ τὰ περίεξ χωριά,
 καὶ ὅλοι ὁμοῦ προσέβαλον τοὺς ἐχθροὺς καὶ τοὺς ἔτρεψαν εἰς
 φυγὴν κακῶς ἔχοντες πρὸς τὸν Αἰγιαλὸν, ὅπου κατέβαλον θέ-
 σιν ὄχυράν, καὶ ἤρχισαν ν' ἀντιπολεμῶσι βοηθούμενοι καὶ ἀπὸ
 τὰ πλοιάτων· ἀλλὰ τὴν 25 εἰς Μανιάται ὁμοῦ ἄνδρες καὶ γυ-
 ναῖκες, μὲ ὄπλα καὶ μὲ πέτρας μαχόμενοι, ἐπέπεσον κατ' αὐ-

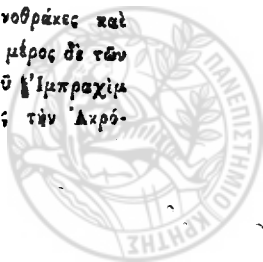

των, και άλλους εφόρευσαν, άλλους ἐπιζιν εις την θάλασσαν φέγοντας να σωθῶσιν εις τὰ πλοῖα, άλλους ἐζώγησαν, και μόλις τὸ ἐν τρίτον αὐτῶν ἐξέφυγον τὸν κίνδυνον. Ἐπληρώθησαν δὲ τέσσαρες Μανιᾶται και ἡχμαλωτίσθησαν δύο γυναῖκες· μετὰ τὴν μάχην ἐφθασαν εις τὸ Δηρὸν ὁ Γεώργιος και ὁ Κωνσταντῖνος Μυρομιχάλης. Ἄμα κινηθέντος τοῦ Ἰμπραχίμ εις τὴν Βέργαν, ὁ Κολοκοτρώνης εὐρεθείς εις τὰ λεγόμενα ὑψηλὰ ἀλώνια εις τὸ χωρίον Μάνεσι, πέντε ὥρας μακρὰν τῆς Καλαμάτας, και εἰδοποιηθείς ἀπὸ τε τὸν Νικηταρᾶν και ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ Βέργᾳ διὰ τὸ κίνημά του, ἐστράτευσεν ἐναντίον του μετὰ τὸν Γ. Γιατράκον, Ν. Πετμεζᾶν και Δ. Μελετόπουλον και μετὰ δισχιλίουσιν τριχοσίους Ἕλληνας, και τὴν 21 ἔφθικεν εις τὴν ἁγίαν Τριάδα· ὁ δὲ Ἰμπραχίμ δὲν ἐκινήθη πλέον εις τὴν Βέργαν, ἀφοῦ ἀπέτυχεν εις Δηρὸν, και ὁ Κολοκοτρώνης συνεννόηθη μετὰ τοῦ Μανιάτας να κινηθῶσι τὴν νύκτα ἐπιπίπτοντες· ὅλοι ὁμοῦ ἐναντίον του· ἀλλ' ἐκεῖνος ἔμαθεν ὅτι εἶχε φθάσει βοήθεια εις Βέργαν, και τὸ ἑσπέρας εἶχεν ἀναχωρήσει ἀπὸ τὴν ἁγίαν Σιών, και μεταβάς ἐστρατοπέδευσε παρὰ τὸν χείμαρρον τῆς Καλαμάτας. Ὁ δὲ Πλαπούτας μετὰ τὸν Γενναῖον και Δημ. Δεληγιάννην και μετὰ δυσχιλίουσιν πεντακοσίους Ἕλληνας· εις τὰς Καρυὰς εὐρισκόμενοι, ἠτοιμάσθησαν να κινηθῶσι κατὰ τῶν ὠχρωμένων εις τὰ Δερβένια, και αἰφνης βλέπουσιν εις τὰς πεδιάδας τοῦ Λεονταρίου και Καρυαίνης τὸν Ἰμπραχίμ μ' ὄλον του τὸν στρατόν· εἶδον δὲ και ἀπόσπασμα ἐχθρῶν, τὸ ὁποῖον ἀπῆλθε και ἀπέκλεισε τοὺς εις τὰ παρὰ τὸν ποταμὸν τῆς Καρυαίνης σπήλια καταπεφευγότας μετὰ τὰς οικογενεῖας των Ἕλληνας· ἄμα δὲ ἤρχισαν οὗτοι ν' ἀντικρούωσι τοὺς ἀποκλείσαντας, ἔδριμον και ἐκεῖνοι πρὸς βοήθειαν, και ἐφόρευσαν δεκαεξ, και τοὺς ἔτρεψαν εις φυγὴν· ἐπληρώθη και εἰς μόνον Ἕλληνα. Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰμπραχίμ μετέβη εις Τριπολιτᾶν, τὴν ἐφωδίασε μετὰ τ' ἀναγκαῖα, και τὴν 18 Ἰουλίου διήρρεσεν εις τρία σώματα τὰ στρατεύματά του, και τὸ ἐν ἐκινήθη εις Ἀλωνίσταιναν, ὅπου ὑπῆρχον ὁ Γενναῖος, ὁ Δ. Δεληγιάννης και ὁ Ἰω. Γιουρούκος, σταλείς ἀπὸ τὸν Παναγιώτην Νοταρᾶν μετὰ ἑκατὸν πενήντη Κορινθίους, και ὑποδιηρέθη εις δύο· και οἱ μὲν διευθύνθησαν εις Βυτίναν, ὡς και ἄλλοτε, διὰ τοῦ Λε-

ιδιού, οἱ δὲ εἰς Ἀλωνίσταινιν κατ' εὐθεῖαν. Τοῦτους δὲ παρουσιάζοντες αὐτόθι ἀντέκρουσαν γενναίως οἱ Ἕλληνες καὶ ἐφόβησαν τινὰς· ἀλλ' ἀφνης ἤκουσαν ὅτι ἔρθασαν οἱ ἄλλοι ἀπὸ τὰ ὄπισθεν κατὰ τὴν Βιτύναν, καὶ ἀπεχώρησαν μαχόμενοι εἰς Λιβάδι. Τότε ἐνωθέντες πάλιν οἱ ἐχθροὶ εἰς ἓν σῶμα, ἀφοῦ τὸ μέγα μέρος τῶν Ἑλλήνων διεσκορπίσθησαν, ἀπελθόντες ἠ' ἀσφαλίσωσι τὰς οἰκογενείας τῶν, ἔλαυσαν ἐξ ὀλοκλήρου τὴν Βιτύναν καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Τριπολιτανίαν. Τὸ ἕτερον σῶμα ἐκινήθησαν εἰς Νούδημον καὶ προὔξένθησαν βλάβην εἰς ἀνθρώπους· καὶ εἰς Ζῶα καὶ τὸ ἄλλο ἐκινήθησαν εἰς Κανδήλαν, ἠ' ἀπέλωτον εἰς Φενεόν, ἐπὶ σκοπῶν νὰ λεηλατήσωσι τὸν τόπον περιφερόμενοι.

Ἐνῶ ὁ Κολοκοτρώνης εὕρισκετο εἰς Ναύπλιον, προσκληθεὶς καὶ παρὰ τοῦ Ζαΐμη νὰ συνεργήσῃ, ὡς ἔρρέθη, εἰς τὴν εὐταξίαν αὐτῆς τῆς πόλεως, ἔρθασε καὶ ὁ Νικηταρᾶς ἀπὸ τὴν Σερφίκαν, ὅστις καὶ δέχεται ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν του τοὺς στρατιώτας τῆς φρουρᾶς τοῦ Μισολογγίου κατὰ διαταγὴν τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς, τῶν ὁποίων τοὺς μισθοὺς ὑπέσχετο νὰ πληρώσῃ ὁ Ζαΐμης· οὕτως ἀποκαθίσταντο χρήσιμοι εἰς τὸ ἔθνος, καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀπηλλάγη ἀπὸ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν, καὶ ὁ Νικηταρᾶς θὰ δανεισθῇ νὰ πληρώσῃ διὰ τινὰ καιρὸν τοὺς μισθοὺς τῶν, καὶ θὰ ἐναχθῇ μετὰ τὸν πόλεμον εἰς τὰ δικαστήρια, νὰ ἀποτίσῃ τὸ χρέος του. Αὐτὸς δέχεται ὡσαύτως ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν του τὴν φάλαγγα τῶν Ἰώνων, συγκεκμημένη ἀπὸ τριακοσίους στρατιώτας, οἱ ὁποῖοι, ὄντες διεσπασμένοι ὑπὸ διαφόρους ὀπλαρχηγούς ἀφ' οἷου ἦλθον ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῶν παραλίων ἐκείνων νήσων νὰ συναγωνισθῶσιν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἤδη ἐνωθέντες εἰς ἓν σῶμα (*) καὶ θέντες ἐπὶ κεφαλῆς τῶν τῶν Σμυρναίων Ἰω. Καρόγλου καὶ Καρῶν, ἠκολούθησαν τὸν Νικηταρᾶν εἰς τὸν κατὰ τῶν ἐχθρῶν πόλεμον. Μὲν δὲ τὰ περίεξ τῆς Τριπολιτασίας ἐξήρχοντο συχνάκις ἐχθροὶ, καὶ ἤρπαζον ὅτι

(*) Τοῦτ' αὐτὸ ἔπραξαν καὶ ἠπειρῶται καὶ Θεσσαλομακεδονοθράκες καὶ Ἐπτανήσιοι εἰτινες θὰ στρατεύσωσιν εἰς τὴν Ἀνατολ. Ἑλλάδα· μέρος δὲ τῶν Ἐπτανησίων θὰ στρατεύσωσιν εἰς τὴν Πελοπόννητον κατὰ τοῦ Ἰμπραχίμ καὶ ἐπομένως ὅλοι εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τινες θὰ εἰσέλωτον εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ θὰ συμπολιορηθῶσι μετὰ τὸν Εὐμορφόπουλον.

εὐρισκόν, καὶ ὁ Κολοκοτρώνης τὴν 12 Ἰουλίου κινεῖται αὐτόθι μετὰ τὸν Νικηταράν, τὸν Π. καὶ Γ. Γιατράκον, τὸν Π. Ζαφειρόπουλον, Α. Μελετόπουλον, Ν. Πετιμεζᾶν, Θ. Ζαχαρόπουλον καὶ τινὰς Τριπολιτσιώτας· συμπαρακολουθεῖ καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ τακτικοῦ ἱππικοῦ Ἀλυεΐδας, φιλέλλην Πορτουγάλλος, ὅστις εἶχεν ἔλθει πρὸ ὀλίγου εἰς τὴν Ἑλλάδα, νὰ συναγωνισθῆ, ὡς καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἀτάκτου Χ. Μιχάλης. Τὴν 20 τοῦ αὐτοῦ ὁ Ἀλυεΐδας προσέβαλε κατὰ τὸ χωρίον, Μεχμέταγα λεγόμενον, τοὺς ἐχθροὺς· καὶ τοὺς ἔτρεψεν εἰς φυγὴν· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐφάνησαν ὡς τετρακόσιοι Αἰγύπτιοι καὶ Ἀλβανοὶ, καὶ ἅμα εἶδον τὸν Ἀλυεΐδαν, οἱ μὲν ἐσχημάτισαν τετράγωνον, οἱ δὲ εἰσῆλθον εἰς τινὰ οἰκίαν καὶ ἤρχισαν νὰ τοῦσελίζωσιν. Ὁ δὲ Ἀλυεΐδας ὤρμησε μετὰ τοὺς λοχιοφόρους ἵππεῖς του, διέσπασε τὸ τετράγωνον καὶ ἐφόρευεν Αἰγυπτίους· ἔφθασε καὶ ὁ Χ. Μιχάλης μετὰ τοὺς ἀτάκτους ἵππεῖς, καὶ ἄλλοι Ἕλληνας· πεζοὶ, καὶ εἰς ὀλίγην ὥραν τοὺς ἐφόρευσαν ὅλους. Ὁ δὲ Θ. Ζαχαρόπουλος ἀνταπλόησας ἐπὶ τὴν στέγην τῆς οἰκίας· ὅπου ἦσαν οἱ Ἀλβανοὶ, ἔδωκε τὸ παράδειγμα, καὶ ὀρμήσαντες παναχρόθεν οἱ Ἕλληνας, τὴν κατεκρήμνισαν καὶ τοὺς ἐφόρευσαν καὶ ἐκείνους ὅλους. Ἐπεσον καὶ ἐκ τῶν Ἑλλήνων δύο πεζοὶ καὶ δύο ἵππεῖς τακτικοί· ἐπληρώθησαν καὶ δύο ἐκ τοῦ τακτικοῦ καὶ τρεῖς ἐκ τοῦ ἀτάκτου ἱππικοῦ· ἐρονεύθησαν καὶ τέσσαρες ἵπποι καὶ ἐπληρώθησαν πέντε. Ἐν τούτοις ἔλαβον εἶδησιν οἱ ἐν Τριπολιτσᾷ, καὶ ἤρχισαν νὰ ἐξέρχωνται καὶ ἐξῆλθον ὡς ἑξακόσιοι πεζοὶ καὶ ὀγδοῆντα ἵππεῖς ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων. Ὁ δὲ Κολοκοτρώνης νομίσα· ὅτι ἤθελον ἐξέλθει πολλοὶ, ἔδειξε σημεῖον τοὺς Ἕλληνας νὰ ἀποχωρήσωσιν εἰς τὰ ὑψηλά καὶ ἀπεσύρθησαν, ὅτε ὁ Νικηταρᾶς μείνας μετὰ εἰκοσιεννέα μόνον στρατιώτας, διότι ἐφυγον ὅλοι οἱ ἄλλοι, ἐκινδύνευσεν καταδιωκόμενος ἀπὸ τοὺς ἵππεῖς, καὶ ἀποχωρῶν μαχόμενος, ἔφθασεν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους εἰς Βεζζοβᾶν, καὶ καταλαβὼν ὄχυρὰν θέσιν, ἀντέκρουε τοὺς ἐχθροὺς, οἱ ὁποῖοι καταβάλλοντες ἀπὸ τοὺς ἵππους των, ἐπολέμουν καὶ τὸν ἐνησχόλουν, ἕως ἤθελον φθάσει καὶ οἱ πεζοὶ, καὶ τότε νὰ ὀρμήσωσιν ὅλοι ἐναντίον του. Ἀλλὰ νέος τις Ἕλληνας ὠκύπους ἔδραμε καὶ εἰδοποίησε τοὺς προπορευομένους διὰ τὸν κίνδυνον τοῦ Νι-

κπταρά· και τότε ἔφθασεν ὁ Σταΐκος Σταϊκόπουλος μ' ὀλίγους στρατιώτας, καὶ τουφεκίζων ἀνωθεν τοῦ βραυ, ἐρώναζεν ἀπειλῶν ὅτι ἤρχετο ὁ Κολοκοτρώνης, καὶ οἱ Τούρκοι φοβηθέντες ἀνεχώρησαν. Εἰς αὐτὴν τὴν μάχην οἱ Ἕλληνες ἐπῆσαν τὰ ὄπλα τῶν ἐχθρῶν καὶ ἐξ τύμπανων καὶ δύω σημαίας, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸ Ναύπλιον. Τὸ ὑπὸ τῶν Ἀλμειδῶν ἱππικὸν συνέκειτο ἐξ ἐκινῶντα ἵππων, καὶ ἠδύνατο νὰ χρησιμεύῃ πολὺ εἰς τὸν Κολοκοτρώνην, τὸν ὁποῖον ὁ ἀρχηγὸς του ἤθελε ν' ἀκολουθήσῃ πάντοτε στρατεύοντα κατὰ τοῦ Ἱμπραχίμ· ἀλλ' ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ τὸν διέταξε καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἐπίδαυρον ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Φαβιᾶ, διότι ὁ Ζαΐμη; δὲν ἤθελε νὰ διατελῇ ὑπὸ τὸν Κολοκοτρώνην τὸ ἱππικὸν ἐκεῖνο, ὅτε πρόκειται σταφιδομαχία καὶ Νοταρομαχία ἐν Κορίνθῳ, ὡς ἐν τοῖς ἐφεξῆς ῥηθήσεται.

Μεσοῦνιος τοῦ αὐτοῦ Ἰουλίου, ἐπέδραμε καὶ ὁ Διαλαχμέτ ἀπὸ Π. Πάτρας μὲ διακοσίους ἵππεῖς εἰς τὴν Ἡλιδα νὰ λεηλατήσῃ, κατὰ τὴν συνθήκην του τὸν τόπον. Ἐπιστρέφων δὲ διέβη ἀπὸ τὴν Δροισιλήν, σύνδενδρον καὶ κατάσκιον μέρος, ὅπου ἐνέδρευον Ἕλληνες καὶ τὸν ἐκτύπησαν, καὶ ἐφόνευσαν ἔνδεκα, καὶ οἱ ἄλλοι ἔφυγον. Ἄν ὁ Δελιαχμέτ αὐτὸς δὲν ἤθελε σωθῆ ἀπὸ τὴν ἀκράτην εἰς τὰς Πάτρας, ἴσως δὲν ἤθελε διατηρηθῆ τὸ φρούριον ἐκεῖνο εἰς τὰς χεῖρας τῶν Τούρκων.

Ἐν τούτοις (τὴν 18 Ἰουλίου) ἔφθασεν εἰς Ἰδραν ὁ Ἰταλὸς φιλέλλην Θωμᾶς Πετρίνης ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν εὐεργέτην τῶν Ἑλλήνων, τὸν ἀξίον τοῦ Καποδίστρια φίλον, ἐπιφέρων τὴν ἐπομένην ἐπιστολήν του πρὸς τὸν Ναύαρχον Μιουόλην, τὸν Σαχτούρην καὶ τοὺς ἄλλους ἀρχηγούς τοῦ Ναυτικοῦ· « Γενναῖε Ναύαρχε, θαυμαστὴ Μιουόλη, γενναῖε Σαχτούρη καὶ λοιποὶ Ναύαρχοι τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἀνδρία σας καὶ ὁ πρὸς τὴν πατρίδα ζῆλος σας ἐγγειναν εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην γνωστά. Ἡ ἐταιρεία τῶν Παρισίων, καὶ τῆς Γενεύης· καὶ ὅλαι αἱ τῆς Ἑλβετίας, τῶν ὁποίων ἐγὼ εἶμαι παραστάτης, ἐξεύρουσιν ὅτι ἐκάματε ὄλα τὰ παρ' ἀνθρώποις δυνατὰ, διὰ νὰ φέρετε ἐπικουρίαν εἰς τοὺς Μάρτυρας τοῦ Μισολογγίου ἥρωας. Γνωρίζομεν τοὺς ἀγῶνάς σας εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς 15 Ἀπριλίου· δὲν μᾶ; λανθάνει ὅτι οἱ ἀνεμοὶ ῥηναντιώθησαν εἰς τὰ κινήματά σας καὶ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν
Σπηλ. ἱστορ. ἀπομν. Τόμ. Γ'.

νήφαιστίων, καὶ ὅτι ὁ Τουρκικὸς στόλος βοηθούμενος ἀπὸ τῆν
 » θέσιν του καὶ ἰσχύν διὰ τὸ μέγεθος τῶν πλοίων του κατέστη-
 » σεν ἀδύνατον τὸ νὰ εἰσβιβάσεται τροφᾶς· [εἰς αὐτό· ἀλλ' οὐδ'
 » ἡμεῖς ἠδυνήθημεν νὰ κατορθώσωμεν τοῦτο· εἰχομεν δ' ἀφθόνους
 » ζωοτροφίας ἐκ προμηθείας τῶν ἑταιριῶν καὶ δι' ἄρκετους μῆ-
 » νας, καὶ ἔμελλε νὰ τὰς στείλωμεν· ἀλλὰ μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ
 » Βασιλαδίου ὀλίγα πλοίαρια ἠδυνήθησαν νὰ εἰσπλεύσωσιν εἰς Μι-
 » σολόγγι· ἐν ἐξ αὐτῶν εἶχε διευθυνθῆ ὑπὸ δύο Ἑλβετῶν ὑπ'
 » ἐμοῦ ἐσταλμένων, τοῦ Μαρκέτου καὶ Ρωμηλλῷ. Τὴν 27 τοῦ
 » Μαρτίου ἔγραψα τοὺς ὀπλαρχηγούς, καὶ τοὺς ἔστειλα φιλοδω-
 » ρίαν τινὰ νὰ διανεμῶσιν εἰς τοὺς στρατιώτας εἰς τεκμήριον τοῦ
 » θαυμασμοῦ τῶν ἑταιριῶν διὰ τὴν ἀνδρίαν των· ἀμὴ τάχα ἔ-
 » μαθον αὐτοὶ πρὶν ἀποθάνωσι τὰ ὑπὲρ αὐτῶν αἰσθημάτά μας;
 » τὴν φιλοδωρίαν ταύτην, μὴ φθάσασαν, διέταξα νὰ σταλῆ εἰς
 » ζωάρκειαν πρὸς τοὺς ἀνδρείους, ὅσοι διασωθέντες ἴσως ἀπὸ
 » τὸ Μισολόγγι κατέφυγον εἰς τὰ ὄρη. Αἱ δ' εὐρισκόμεναι εἰς τὰς
 » ἀποθήκας τροφαὶ διέταξα νὰ σταλῶσιν εἰς Ναύπλιον, Κόριν-
 » θον, Ἀθήνας καὶ εἰς ὅποιον ἄλλο φρούριον τῆς ἀνατολικῆς Ἑλ-
 » νιάδος ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀπειλούμενου. Ἐξ Ἀγκῶνης καὶ Ῥα-
 » βέννας ἐνήργησα διαφόρους ἀποστολάς καὶ ἀφθόνους ἀλεύρων,
 » παξιμαδίου καὶ ἄλλων εἰδῶν ἀναγκαίων εἰς ἐφοδίασμα τῶν
 » Ἑλλήνων. Ἡ καταστροφή τοῦ Μισολογγίου ἀντὶ ν' ἀποθάρρυνῃ
 » τοὺς Ἕλληνας, πρέπει μᾶλλον νὰ τοὺς βεβαιώσῃ ὅτι γίνοντα
 » κήτητοι, ἂν μιμηθῶσι τὸ παράδειγμα τῆς ἀφοσιώσεως, τὴν
 » ὁποίαν οἱ ἀδελφοὶ των ἔδειξαν εἰς Μισολόγγι, ὑπὸ τοὺς προμα-
 » ρχῶνας τοῦ ὁποίου δύο στρατόπεδα Ὀθωμανῶν καὶ Αἰγυπτίων
 » ἐξολοθρεύθησαν σχεδόν· καὶ μ' ὅλας τὰς θυσίας ταύτας ἡ πό-
 » υλις δὲν ὑπεχώρησεν εἰμὴ εἰς τὴν πείναν. Τὸ ἐνδοξόν τέλος τῶν
 » ἐν Μισολογγίῳ ἐγέμισεν ὅλην τὴν Εὐρώπην ἀπὸ ἐνθουσιασμόν·
 » ὅλα τὰ ὄμματα εἶναι προσηλωμένα εἰς τὴν Ἑλλάδα· ὅλοι περὶ
 » τῆς Ἑλλάδος μεριμνῶσιν· ὅλαι αἱ καρδίαι πάλλουσιν ὑπὲρ τῶν
 » Ἑλλήνων, καὶ αἱ δεήσεις, τὰς ὁποίας οἱ ἀληθεῖς χριστιανοὶ δι-
 » ευθύνουσιν εἰς τὸν οὐρανόν, ἐπιταχύνουσι τὸν θρίαμβόν σας. Εἰς
 » τὴν Γαλλίαν, εἰς τὴν Ἑλβετίαν αἱ γυναῖκες συνάγουσι χρήματα
 » διὰ τοὺς Ἕλληνας, Πανταχόθεν λαμβάνομεν συνειφορὰς νὰ σῶς

ἀποστείλωμεν. Ἡ ἑταιρία τῶν Παρισίων συγκειμένη ἐκ τῶν λαμ-
 προτέρων ὑποκειμένων τῆς Γαλλίας ἐπεμψεν ἐσχάτως ἐνταῦθα
 ἕν ἐκ τῶν μελῶν τῆς, τὸν κύριον Ἄνδρῆ, νὰ σκεφθῆ μετ' ἐμοῦ,
 νὰ μὲ προμηθεύσῃ νέους πόρους, καὶ νὰ ἐπιταχύνωμεν ὁμοῦ
 τὴν ἀποσταλὴν τροφῶν καὶ πολεμοφοδίων εἰς τὴν Ἑλλάδα. Στέλ-
 λωμεν ἐπίτηδες ἤδη δύο πράκτορας, τὸν μὲν διὰ τὴν γενικὴν
 ἀποθήκην τῶν πολεμοφοδίων, τὸν δὲ διὰ τὸ Ναύπλιον, καὶ αὐ-
 τοὶ θὰ πληροφορηθῶσιν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τί ἐμποροῦμεν νὰ
 πράξωμεν, διὰ νὰ βοηθήσωμεν τὴν Ἑλλάδα ἐνεργητικώτερον. Αὐ-
 τοὶ ἐπιφέρουσι καὶ τὴν παροῦσάν μας. Ζητήσατε λοιπὸν, γεν-
 ονκίε Ναύαρχε, τί ἐπιθυμεῖτε ἵνα σᾶς πέμψωμεν, καὶ ὑπόσχομαι
 ἐν ὀνόματι τῶν ἑταιριῶν ὅτι θέλουμεν καταβάλλει τὴν μεγαλη-
 τέραν σπουδὴν, διὰ νὰ λάβητε ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερα τὰ
 ῥηζυτούμενα. Γράφετέ μας λεπτομερῶς, διευθύνοντες τὰς ἐπιστο-
 λὰς σας εἰς Ναύπλιον, ὅπου ὁ στελλόμενος πράκτωρ ἔχει πα-
 ραγγελίαν νὰ συστήσῃ μέσον τι τακτικῆς ἀλληλογραφίας μετ' ἐ-
 μοῦ, ὅστις εἶμαι ἐπιφορτισμένος νὰ μεταδίδω εἰς τὰς ἑταιρίας
 ῥόδους θὰ λαμβάνω εἰδήσεις. Ἐξω παρὰ τῶν ἑταιριῶν πᾶσαν
 πληρεξουσιότητα, ἔχω ὑπὸ τὴν διάθεσίν μου ἀξιολόγους χρη-
 ματικούς πόρους, τρέφω τὴν μεγαλητέραν ἐπιθυμίαν νὰ σᾶς ὠ-
 φελήσω, καὶ οὐδὲν ἐξομοιοῦται μὲ τὸν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας
 ῥσας ἐνθουσιασμόν μου. Ταῦτα, γενναίε Ναύαρχε, ἀρκουσι νὰ σᾶς ὠ-
 βρεβαίωσωσιν ὅτι, οὐδὲν θέλω παραμελήσει, διὰ νὰ λάβητε βοή-
 θείας. Ὅποια καὶ ἂν ᾖ τῆς Ἑλλάδος καθ' ἣν ὥ-
 ραν θὰ λάβετε τὴν παροῦσαν ἐπιστολήν μου, ὅποιας συμφορὰς
 ῥκαὶ ἂν ἐπάθετε, νομίζατε ὅτι τότε μάλιστα εἶναι ὁ καιρὸς τοῦ
 ῥνὰ διπλασιάσετε τοὺς ἀγῶνας καὶ τὴν ἐνέργειάν σας. Μὴ δει-
 ῥλιάσετε παντάπασιν. Ἡ χριστιανικὴ Εὐρώπη δὲν ἐμπορεῖ πλέον
 ῥνὰ δεχθῆ τὸ νὰ καθυποβληθῆτε πάλιν εἰς τὸν Ὀθωμανικὸν ζυγόν.
 ῥἩ ἄπειρος πλειότης τῶν λαῶν εἶναι ὑπὲρ ὑμῶν· ἡ δὲ πολι-
 ῥτικὴ τῶν αὐτῶν δὲν θὰ βραδύνει ν' ἀκολουθήσῃ τὴν γενικὴν
 ῥταύτην ῥοπὴν. Τὸ μόνον πρᾶγμα, τὸ ὅποιον ἐμπορεῖ ν' ἀφα-
 ῥνίσῃ ὅλας τὰς περὶ ὑμῶν ἀγαθὰς ταύτας ἐλπίδας, εἶναι ἡ δι-
 ῥχόνοια πᾶς ἀρχηγός, πᾶς Ἕλληνας· θυσιάσῃ τὰ ἰδιά του δι-
 ῥυκαίωμα καὶ τὴν φιλαυτίαν του· ἄς λησμονήσῃ τὰς αἰ-
 ῥυτίας παντός παραπόνου· ἄς φιλιωθῆ μὲ τοὺς ἐχθρούς του, καὶ

ντότε ἡ πατρίς σας ἐσώθη· ἂν ὁμῶς ἐν τῷ μέτρῳ τῶν κινδύνων σας ἐσωτερικαὶ διχνοῖαι ἐπικρατήσωσιν ἀκόμη, τότε ἀπόλλυσθε, καὶ οἱ καλλήτεροι φίλοι σας θὰ βιασθῶσι νὰ σας ἐγκαταλίπωσι. Ἡ τιμὴ, ἡ θρησκεία, ἡ ζωὴ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν πτέκνων σας, πάντα πρέπει νὰ σᾶς παρακινήσωσιν εἰς τὸ νὰ ἐνωθῆτε. Πρέπει νὰ ἐπαναλάβω ὅτι αἱ ἐταιρίαι δὲν ἐπκυσαν τοῦ νὰ γράφωσιν εἰς τοὺς πράκτοράς των ὅτι, ὁ μόνος σκοπὸς καὶ ἡ μόνη φροντίς αὐτῶν δὲν εἶναι εἰμὴ νὰ σᾶς ὠφελήσωσι, καὶ ὀλίγον τὰς μέλει ὁποῖον εἶδος κυβερνήσεως ἂν συστήσετε. Δὲν ὑπάρχει μεταξὺ τῶν πνεύμα φαρτίας· ἡμεῖς εἴμεθα μόνον φίλοι τῆς ἀνθρωπότητος· ὁποῖον καὶ ἂν ᾖναι τὸ ἔθνος ἢ οἱ ἄνθρωποι, οἱ μέλλοντες νὰ σᾶς βοηθήσωσιν, Ἕλλητες, Γάλλοι, Γερμανοὶ, Ρῶσσοι, ὅλους θὰ πτοῦς εὐλογήσωμεν, θὰ τοὺς ἀπονέμωμεν εὐχαριστίας, ἂν πρῶτοι σᾶς ἀποσπάσωσιν ἀπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγόν. Τελειῶνω, κύριε Ναύαρχε, τὴν ἐπιστολήν μου, ἐκφράζων τὸν θαυμασμόν καὶ τὸ σεβασμὸν μου διὰ τὰς ἀρετὰς καὶ τὸ φιλόπατρι ὑμῶν. Τ' ὄνομά σας ἀπαθανάτισθ' ἤδη, συνκριθμεῖται μὲ τὰ λαμπρότερα τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Ἦθελον, ἂν ἦτο δυνατόν, νὰ γράψω πρὸς ἕνα ἕκαστον τῶν ἀρχηγῶν τῆς Ἑλλάδος, καὶ νὰ τοὺς κοινοποιήσω τοὺς σκοποὺς τῶν ἐταιριῶν· ἀλλὰ μὴ ἔχων καιρὸν, παρακαλῶ νὰ κοινοποιήσετε πρὸς αὐτοὺς τὰ φρονήματά μας· καὶ τὴν ἐπιστολήν μου. Θέλετε δὲ τὴν κοινοποιήσει καὶ πρὸς ὅλους τοὺς ἀνδρείους ναύτας, οἵτινες, ὡς καὶ Σεῖς, ὑπερασπίζονται τὴν πατρίδα καὶ τὴν θρησκείαν· ἡ ἐπιστολή μου ἀποστέλλεται καὶ πρὸς αὐτοὺς, καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ ἀπὸ τοὺς γενναίους ἀρχηγούς των, θὰ κάμει ἐντύπωσιν.

Ἐκ Φλωρεντίας τὴν 16—28 Μαΐου 1826.

Ὁ Ἰππότης, I. Γ. ΕΥΝΑΡ.

Τὰ αὐτὰ γράφει καὶ πρὸς τὸν Κολοκοτρώνην ἐκεῖνος ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος, στέλλων εἰς τὴν Ἑλλάδα τροφὰς καὶ πολεμφοδία καὶ συμβουλευῶν τὴν ὁμόνοιαν. Οἱ δὲ Ἕλλητες ἐξακολουθοῦσι μαχόμενοι πάντοτε μὲ τὴν αὐτὴν ἀρσένωσιν πρὸς τὴν πατρίδα καὶ κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν, ἐνῶ καὶ ὁ Ἑλληνικὸς στόλος καταναυμαχεῖ πάντοτε τοὺς ἐχθρικούς.

ΚΕΦ. Δ'.

Ὁ Βυζαντινὸς στόλος ἐκπλέει διὰ τὴν Σάμον. — Ὁ ἑλληνικὸς ὠσαύτως. — Ναυμαχία κατὰ τὸν Κολοφῶνα. — Δύο ἡφαίστεια καέντα εἰς μάτην. — Τροπὴ τῶν Τουρκικῶν πλοίων — Ναυμαχία. — Ὁ Κανάρης καθ' ἑνὸς διχρότου καὶ μιᾶς φριγάδας. — Ὁλος ὁ στόλος κατ' αὐτοῦ μόνου καὶ δύο πλοιάρια. — καλεῖ τὸ ἡφαίστειόν του βυθίζομενον. — Μάχεται φεύγων. — Πληγῶνεται. — Ὁ Τοπάλπασιας διευθύνεται πάλιν πρὸς τὴν Σάμον. — Φεύγει εἰς τὸν Κολοφῶνα. — κινεῖται κατὰ τῶν Ἑλληνικῶν. — Φεύγει εἰς Χλον. — Καὶ ὁ Μισαούλης μετὰ τῶν ἄλλων καταναυμαχοῦσι τὰ Τουρκικὰ εἰς Μιτυλήνην καὶ εἰς τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης. — Τὰ ἡφαίστεια εἰς μάτην ἀπόλλυνται. — Τουρκικὰ πολλὰ πρὸς ὀλίγα Ἑλληνικά. — Κινεῖνται πρὸς τὴν Σάμον. — Τρέπονται. — Εἰσπλέουσιν εἰς τὸν Ἑλλησποτον. — Οἱ Σπεταῖῶται εἰς τὰς ἐστίας των. — Τὰ στρατεύματα ἀπὸ Ὑδραν κινεῖνται εἰς Ἀθήνας καὶ ἄλλου. — Μάχη εἰς Λίβσαν. — Στρατοπέδον εἰς Ἐλευσίνα. — Μάχη. — Ἀποχωροῦσιν οἱ Τούρκοι. — Ἐξοδος ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν. — Τούρκοι εἰς Σοπῶλια καὶ Πατίσια. — Μάχη εἰς τὸ Λύκειον. — Ὁ Κιοιταχῆς εἰς Πατίσια. — Πολιορκία Ἀθηνῶν. — Ὑποταγὴ Σιαφάκα καὶ ἄλλων ὀπλαρχηγῶν. — Ὑποταγὴ ὅλης σχεδὸν τῆς Ρούμελης. — Ὁ Κιοιταχῆς κτυπᾷ τὰς Ἀθήνας. — Ἀπειλεῖ καὶ τὸν Ἰαθμῶν. — Ὁ Καραϊσχάκης εἰς τὴν Ἐλευσίνα. — Ὁ Καρατάσιος εἰς Εὔβοιαν. — Οἱ Σουλιῶται εἰς Κόρινθον. — Ἡ διχόνοια δὲν λείπει. — Ὁ Ἴωι Νοταρῆς κατὰ τοῦ Παπαγιώτου Νοταρᾶ. — Ἐπιτροπὴ στέλλεται μετὰ στρατὸν εἰς Κόρινθον. — Ἐχθροπραξίαι. — Τὸ Σοφικὸν περπολεῖται. — Διαρπαγαί. — Καλεῖται τὸ δάσος τῶν πενκῶν. — Καλοῦνται γυναῖκες καὶ παῖδια. — Καταχρήσεις

τῶν στρατιωτῶν. — Ἀρτεκδικήσεις. — Καὶ ὁ Λόντος εἰς τὴν Κορίνθον μὲ τὸν Ζαΐμην κατὰ τοῦ Κολοκοτρώνη. — Ὁ Πλαπούτας καὶ Γενναῖος κατὰ τοῦ Ἰμπραχίμ. — Ἀραφοραὶ Κορινθίων. — Ἡ δὲ Ἐπιτροπὴ ἐπιπλήττει τὸν Ζαΐμην. — Οὗτος γράφει εἰς τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν κατὰ τοῦ Κολοκοτρώνη. — Οἱ Σουλιῶται ὡσαύτως. — Αἱ σταφίδες τῆς Κορίνθου. — Ὁ Ζαΐμης καυχώμενος ἐπὶ διαιρέσει τῶν στρατιωτικῶν. — Ὁ Λόντος φρουραρχεῖ εἰς τὴν Ἀκροκόρινθον. — Συμβάντα εἰς τὸ Μεγασπήλαιον.

Ὁ Βυζαντινὸς στόλος, ἐκπλεύσας τέλη Ἰουνίου, ἐπεβίβαζεν εἰς Μιτυλήνην στρατεύματα μὲ σκοπὸν νὰ προσβάλλῃ τὴν Σάμον ἂν κατορθώσῃ νὰ καταστρέψῃ καὶ τὴν νῆσον ἐκείνην ὡς τὴν Χίον καὶ τὰ Ψαρῶν, ἀφοῦ προηγουμένως καταστρέψει τὸν Ἑλληνικόν, τότε καταστρέφει καὶ τὴν Ἰδραν, καὶ τότε κυριεύει ὁ Ἰμπραχίμ τὴν Πελοπόννησον εἰσβάλλοντος καὶ τοῦ Κιουταχῆ, ἀφοῦ ἡ στερὰ Ἑλλάς ὑπετάγη καὶ δὲν ἔμεινεν ἐλεύθερα εἰμὴ αἱ Ἀθήναι. Τότε ἐνίκησαν οἱ Τούρκοι, καὶ Ἑλλάς δὲν ὑπάρχει πλέον εἰς τὸν κόσμον. Ἄλλ' ἡ Ἑλλάς θὰ ὑπάρξῃ, διότι οἱ Ἕλληνες καὶ ἀπαύστως ἀπολλύμενοι, δὲν παύουσιν ἐλπίζοντες εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Δυνατοῦ ἐν πολέμοις, καὶ ἀκαταπαύτως φωνάζουσι μαχόμενοι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεὸς, γινώτε Τούρκοι καὶ ἠτῶσθε, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός, Ἰσχυρότερος, ἠτῶσθε, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. Ἐὰν δὲ πάλιν ἰσχύσητε, καὶ πάλιν ἠττηθήσεσθε, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. Καὶ ἦν ἂν βουλὴν βουλευθήσεσθε, διασκεδάσει Κύριος καὶ λόγος ὅτι ἐὰν λαλήσητε οὐ μὴ ἐμμείρει ἐν ὑμῖν, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός· καὶ θὰ ἠττηθῶσιν οἱ Τούρκοι, καὶ οἱ ἀσθενεῖς Ἕλληνες θὰ σωθῶσι, νικῶντες τοὺς Τούρκους διὰ τῆς θείας Δυνάμεως. Καὶ ἀρχὰς Ἰουλίου ἐξέπλευσαν δύο μοῖραι τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου διὰ τὴν Σάμον, ἡ μὲν τῶν Σπετσιωτῶν ὑπὸ τὸν Γ. Ἀνδρουτσον, ἡ δὲ τῶν Ἰδραίων ὑπὸ τὸν Γ. Σαχτούρην, μεθ' ὧν ἐμελλε νὰ ἐνωθῶσι καὶ τὰ Ψαρῶν. Ὁ Τοπάλπασιας εὐρίσκειτο εἰς τὸν Κοκλοφῶνα μὲ πολλὰ πλοίαρια καὶ στρατεύματα καὶ ἠτοιμάζετο νὰ κάμῃ εἰς τὴν νῆσον ἀπόδρασιν. Τὴν 14 ἐπαρουσιάσθη ὁ Ἑλληνικὸς στόλος εἰς ἐκείνα τὰ νερά, καὶ δεκατέσσαρα, τὰ μεγαλύτερα, πλαῖα-

τοῦ Τουρκικοῦ στόλου ἐκινήθησαν ἐναντίον του. Τὴν νύκτα τῆς
 15 πρὸς τὴν 16 ἤρχισε ἡ ναυμαχία, καὶ δύο ἡφαιστεία ὑπὸ
 τοὺς Σπετειώτας Λάζαρον Μουσοῦ καὶ Πέτρον Σπαχῆν προσήφθη-
 σαν εἰς δύο φηργάδας· οἱ δὲ Τούρκοι τ' ἀπεμάκρυναν, καὶ αἱ φηρ-
 γάδαι δὲν ἐκάησαν· πολλοὶ ὅμως ἐκ τῶν πληρωμάτων ἔπεσον
 εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγησαν. Μετὰ ταῦτα ἐτράπησαν εἰς φυ-
 γὴν τὰ Τουρκικὰ καὶ εἰσέπλευσαν εἰς τὸν Κολοφῶνα. Τὴν ἡ-
 μέραν δὲ τῆς 16 ἡμοῦ μ' ἄλλα δεκατρία ἤρχισε πάλιν ἡ ναυ-
 μαχία ἀπὸ τὴν 7 ὥραν καὶ διήρκεσεν ἕως ἔδου ὁ ἥ-
 λιος. Τότε ἐδόθησαν τὰ σημεῖα εἰς τὰ ἡφαιστεία νὰ ἐφορμή-
 σωσι κατὰ τῶν ἐχθρικών, τὰ ὁποῖα κατεναυμάχουν τὰ Ἕλλη-
 νικά, καὶ μόνον τὸ τοῦ Κανάρη εὔρεθὲν ἐπὶ τοῦ ἀνέμου, κα-
 τεύθυνε τὴν πρῶραν ἐναντίον ἐνὸς δικρότου καὶ μιᾶς φηργάδας.
 Τότε καὶ αὐτὰ ταῦτα καὶ ἅπας ὁ ἐχθρικός στόλος δὲν ἐπυρο-
 βάλλον εἰμὴ κατὰ μόνου τοῦ Κανάρη καθ' ὅσον δ' ἐπλησίαζεν
 οὗτος, τὸν ἐκτύπων καὶ μὲ τὰ πυροβόλα καὶ μὲ τὰ τουφέκια,
 καὶ δύο σφαῖραι ἐπέτυχον τὸ ἡφαιστεῖόν του εἰς τὰ νερά· ἐπλη-
 σίασε μ' ὄλον τοῦτο εἰς τὴν πρύμναν τῆς φηργάδας, καὶ τότε
 εὔρεθὲν ἐν τῷ μέσῳ μυρίων ἐχθρῶν, πανταχόθεν ἀδιακόπως του-
 φειζόντων καὶ πυροβολούντων ἐναντίον του, καὶ ἐκινδύνευε πολὺ·
 βλέπων δὲ ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προφθάσῃ τὰ νερά, τὰ ὁποῖα
 κατέκλυζον τὸ ἡφαιστεῖόν του, καὶ ὅτι δύο πλοιάρια Τουρκικὰ ὤρ-
 μησαν ἐναντίον του, ἐπυροδότησεν αὐτὸ ἡμιβυθισμένον ὄν εἰς τὰ
 κύματα, καὶ ἡμοῦ μ' αὐτὸ ἐβυθίσθη καὶ τὸ ἔν πλοιάριον αὐταν-
 δρον· τὸ ἕτερον ὅμως προσέβαλε τὸν Κανάρην φεύγοντα μὲ τοὺς
 μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ τοῦ ἡφαιστείου του, καὶ ἡ μάχη μετὰξὺ Ἑλλή-
 νων καὶ Τούρκων ἐγένετο πεισματώδης, καὶ χεῖρ χεῖρα καὶ βρα-
 χίων βραχίονα εἶλκεν ἢ ἀπωθεῖτο. Κατὰ δὲ τούτων συμπλακέν-
 των ἐπυροβόλοι πλοῖον Ἑλληνικόν, μὴ φειδόμενον τῶν οἰκείων ὡς
 μὴ δυνάμενον νὰ τοὺς διαστείλῃ ἀπὸ τοὺς ἐναντίους διὰ τὸν φόβον
 μὴ φονευθῇ ἢ ζωγρηθῇ ὁ Κανάρης ὑπὸ τῶν Τούρκων, καὶ συνετέλε-
 σεν εἰς τὸ ν' ἀποχωρήσωσιν οὗτοι. Ὁ δὲ Κανάρης ἐπληγώθη ἀκιν-
 δύνως εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, καὶ ἐφονεύθησαν
 τρεῖς ἀπὸ τοὺς περὶ αὐτόν· ἀπώλετο ἄρα καὶ τοῦ Κανάρη τὸ
 ἡφαιστεῖον, ὡς καὶ τ' ἄλλα δύο, χωρὶς ἀποτέλεσμα. Ὁ Τοπάλ

πρσις; ἠθέλησέ πάλιν κατὰ μεσοῦντα τὸν Αὐγουστον, νὰ κάμῃ ἀπόδασιν ἐκπλεύσις διὰ τὴν Σάμον. Ὁ δὲ Ἑλληνικὸς στόλος παρακολουθεῖ κατόπι νὰ τὸν πρσβάλλῃ, καὶ εὐθὺς ἴφ' οὗ ἐνεφανίσθη εἰς ἐκεῖνα τὰ νερά, τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα πολεμικὰ καὶ φορτηγὰ κατέφυγον εἰς τὸν Καλοφῶνα ἢ εἰς τ' Ἄσπρα χῶματτα. Τὴν 18 ἐξέπλευσαν τριάντα ἐπτὰ ἐξ αὐτῶν ἐναντίον τῶν Ἑλληνικῶν· ἀλλ' ἀπεκρούσθησαν γενναίως, καὶ ἔφυγον πρὸς τὴν Χίον. Περὶ τὰ πέλη τοῦ ἰδίου ἐξέπλευσεν καὶ ἄλλαι δύο μοῖραι τοῦ Ἑλλ. στόλου ὑπὸ τὸν Μιαούλην καὶ ἠνώθησαν μετὰ τὰ λοιπὰ Ἑλληνικὰ εἰς τὰ Ψαρά. Ὅλα δ' ὁμοῦ προσέβαλον τὸν Τοπάλασιαν εἰς Μιτυλήνην τὴν 28, καὶ τὸν κατεδίωξαν καταναυμαχοῦντα καὶ τὴν 29 καὶ τὴν 30 εἰς τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης, καὶ τὰ προὔξνησαν οὐκ ὀλίγην ζημίαν. Κινηθέντα ἐν ταύτῳ καὶ τὰ ἡφίσταια δὲν ἠμπόρεσαν νὰ τὸν ἐλάβωσιν ὡς ἄλλοτε. Τὸ ἡφίσταιον τοῦ Μαιρίνη ὄρμησαν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἐτροπήθη ἀπὸ σφαίρην πυροβόλου καὶ ἐδυσίσθη· διεσώθη ὅμως τὸ πλήρωμά του. Ἐκεῖνο δὲ τοῦ Ἄντ. Θ. Βόκος, πρὶν ἢ πλησιάσει εἰς τινὰ φηργάδαν, ἀνήφθη καὶ ἐκάη. Ὁ Θεοδωράκης Μπραύσκου ἐκόλλησε τὸ ἐδικόν του εἰς τὴν αὐτὴν φηργάδαν· πλὴν οἱ Τοῦρκοι τὸ ἀπέσπασαν, καὶ ἡ φηργάδα δὲν ἔπαθεν ἄλλο τι εἰμὴ ὅτι ἐβλάβη ὀλίγον εἰς τὴν πρύμναν. Τὸ δὲ ἡφίσταιον τοῦ Μπούτη ἀπέσχιλε τὸ κατάρτι του. Ἐβλάβη καὶ ἐκεῖνο τοῦ Πικίνου καὶ διαρθώθη ἐκ τοῦ προχείρου. Τὴν 25 Σεπτεμβρίου ἔνδεκα πλοῖα πολεμικὰ καὶ τρία ἡφίσταια ἐκ τῆς Ἰδραϊκῆς μοῖρας ἐξημερώθησαν πρὸ τοῦ Τουρκικοῦ στόλου ἔξω τῆς Μιτυλήνης, συγκειμένον ἐκ σπράντα πλοίων ἡμιδικρότων, φηργαδῶν, κορβετῶν καὶ βρικίων. Οἱ Ἕλληνες ἀπέφυγον τὴν ναυμαχίαν διὰ τὸ ἄμισον τῶν δυνάμεων, καὶ ἔπεσον εἰς νηγεμίαν. Ὁ δὲ ἐχθρὸς βοηθούμενος ὑπὸ ἀνέμου, ἐπλησίτισε τὰ Ἑλληνικὰ καὶ τὰ ἐπυροβόληθεν ἀρκετὴν ὥραν· καὶ πάλιν δὲν ἔμελε δυναθῆ νὰ τὰ πυροβολήσῃ, ἂν δὲν ἐδυσκόλευε τὸ ὑπὸ τοῦ Γ. Πολίτου διοικούμενον ἡφίσταιον, ὅπου εἶχε μείνει ὀπίσω, καὶ περιεκυκλώθη ὑπὸ δύο ἐχθρικῶν· ὅτε καὶ ἐστάλησαν ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν, ὅσα πλησιέστερα, ἐροκίδες, καὶ οἱ ἀτρόμητοι ναῦται ὤρμησαν ὡς ἀετοὶ πρὸς τὸ ἀπομείναν ἡφίσταιον, τὸ ἐδόσαν καὶ τὸ ἔσυραν ῥιμωλικούντες ἐκτὸς τοῦ κινδύνου. Ἐρονεύθησαν δὲ εἰς τὴν ἐφοκίδα τοῦ Μιχάλη

Ρούρα τρεις ἐξ αὐτῶν καὶ εἰς ἐπληρώθη. Ἐπομένως τὰ μὲν Ἰδραϊκὰ διευθύνθησαν πρὸς τὴν Σίμον, τὰ δὲ Τουρκικὰ πρὸς τὴν Χίον. Μετ' ὀλίγα ἡμέρας ὁ Τουρκικὸς στόλος ἄρα ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Χίου, κατευθύνετο πρὸς τὸν Κολοφῶνα ἐπὶ σκοπῶν νὰ συνεργήσῃ εἰς τὸ ν' ἀποβιβασθῶσιν ἐκεῖθεν ἐπὶ τῆς Σάμου Ἀσιανὰ στρατεύματα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐφάνησαν εἰς τὰ νερὰ ἐκεῖνα ὁκτώ μόνον Ἑλληνικὰ, ἐπισθοδρομήσας ὑπέστρεψεν εἰς τὴν Χίον. Τέλος ὁ Τουρκικὸς στόλος εἰσέπλευσεν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον μὴ κατορθώσας τίποτε κατὰ τῆς Σίμου. Πλὴν καὶ οἱ Σάμιοι ἀπέβουσαν ἀνδρείως τοὺς Τούρκους ὁπλίαις ἐπλησίασαν εἰς τοὺς αἰμαλούς των ἢ ἐδοκίμασαν ν' ἀποβιβασθῶσι. Καὶ πάλιν ἄρα ὁ Ἑλληνικὸς στόλος, καταναυμαχήσας τὸν Βυζαντινὸν, ἔσωσε τὴν Σίμου, καὶ οὐδ' ἔρχεται ἡ νῆσο; Ἰδρα εἰς τὸν νοῦν τοῦ Τοπάλπατια. Οἱ δὲ Σπετσιῶται ἐπανῆλθον εἰς τὰς ἐστίας των, καὶ τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα ἔδραμον ἐν δέοντι νὰ πολεμήσῃσι τὸν ἐχθρὸν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἀλλοχόρως εἰς ἄλλην περιόδον.

Ἐπιδὴ ὁ Γκούρας δὲν ἠμπόρεσε νὰ συστήσῃ στρατόπεδον καὶ νὰ συγκεντρώσῃ τὴν δύναμιν τῆς ἀνατολ. Ἑλλάδος εἰς τὰ Σάλωνα, ἡ Κυβέρνησις διέταξε τὸν Κριζιώτην καὶ τὸν Βάσιον νὰ στρατεύωσιν ἐκεῖ, καὶ ἐκίνησαν μὲ πεντακοσίους στρατιώτας. Ἀλλὰ μάλισ ἐφθασαν εἰς τὴν Μεγαρίδα, καὶ ἔμαθον ὅτι οἱ Εὐζοεῖς Τούρκοι εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἀιτωκίην, ἐπισθοδρομοῦσι καὶ φθάνουσιν εἰς Αἰόσαν τὴν 20 τοῦ αὐτοῦ Ἰουνίου, ἠμίσειαν ὥραν μακρὰν ἀπὸ τὸ Καπανδρίτι, ὅπου ἦσαν ἑχθροὶ κατεσκευημένοι, καὶ πολιοῦσιν εἰς τὴν πεδιάδα, καὶ ἀνώχουροι, πρὸς χιλίους διακοσίους πεζοῦς καὶ τριακοσίους ἵππεῖς τὴν 21 καὶ 24, καὶ νικῶσιν ἐφόρευσαν δὲ καὶ ἐπλήρωσαν πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἐπληρώθησαν καὶ ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἑπτὰ. Ἀλλ' ὅμως στερούμενοι τροφῶν καὶ πυριτοβόλων, ἐπέρασαν εἰς Σαλαμίνα καὶ προμηθευθῶσι τῶν ἀνγκαιῶν, καὶ νὰ συμπαραλάβωσιν ἐκεῖν καὶ ἄλλους στρατιώτας. Μεταβαίνουσι λοιπὸν ἐφοδιασμένοι μὲτ' ἀνγκαιῶν καὶ πλειότεροι τὸν ἀριθμὸν ἀρχὰς Ἰουλίου εἰς τὴν Ἐλευσίνα καὶ στρατοπεδεύουσιν. Ὁ δὲ Κιουταχλῆς, ὅστις τὴν 28 Ἰουνίου ἐφθασε καὶ κατεσκευηθῆ εἰς τὰς Θήβας, στέλλει τὴν 10 τοῦ ἰδίου (Ἰουλίου) κατ' αὐτῶν τὸν Ἀσλάνμπην μὲ τρεῖς χιλιάδας Τουρκαλθανούς, ἐν οἷς καὶ τριακόσιοι

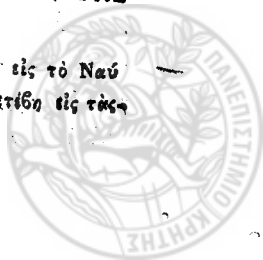
ἵππεις; κατὰ τῶν ὁποίων μάχονται εἰς τὸ Θριάσιον πεδίον, καὶ
 τοὺς τρέψουσιν εἰς φυγὴν καὶ τοὺς καταδιώκουσιν ἕως μίαν
 ὥραν. Τὴν ἐπιοῦσαν ἐκινήθησαν πάλιν οἱ Τούρκοι, καὶ ἠττηθέν-
 τες; ἀπεχώρησαν εἰς τὴν θέσιν των. Τὴν νύκτα πρὸς τὴν τρίτην
 ἡμέραν ἐκινήθησαν οἱ πεζοὶ πρὸς τὰ χωρία; Μάνδρα καὶ Μα-
 γούλιν διὰ νὰ σύρωσιν αὐτόθι τοὺς Ἕλληνας καὶ ὁ Ἀσλάνμπης;
 ἐκινήθη μὲ τοὺς ἵππεις, νὰ τοὺς κυπήσῃ ἀπὸ τὰ νῶτα; ἀλλ' οἱ
 Ἕλληνας; ἔστειλαν μόνον ἑκατὸν κατὰ τῶν πεζῶν, καὶ οἱ ἄλλοι
 ἀντετάχθησαν κατὰ τῶν ἵππέων, ἐμαχήσαντο πολλὴν ὥραν καὶ
 τοὺς ἔτρεψαν τότε τραπέντες καὶ οἱ πεζοὶ ἀπεχώρησαν; οἱ Ἕλ-
 ληνες εἰς αὐτὰς τὰς μάχας ἐφόνευσαν περὶ τοὺς πεντακοσίους
 καὶ ἐπλήρωσαν πολλοὺς; ἐκ τῶν ἐχθρῶν, καὶ τοὺς ἐβίασαν νὰ φε-
 γωσιν ἐκεῖθεν νυκτός, χωρὶς νὰ πάθῃ τι κινεῖς ἐξ αὐτῶν. Ἦν
 πρώτην τοῦ αὐτοῦ Ἰουλίου ἵππεις τινες τοῦ Κιουταχῆ ἐκινήθησαν
 μὲ ἄλλοι; ἵππεις; Βύβοεις; εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἄμα δὲ πλειά-
 σαντας ἐξώρμησαν οἱ Ἕλληνας, τοὺς ἐκτύπησαν καὶ τοὺς ἐβίασαν
 νὰ ὀπισθοδρομήσωσι. Τὴν 3 ἐκινήθη ὁ Κεχαγιᾶς τοῦ Κιουταχῆ
 μὲ πολλοὺς Τούρκους, καὶ ἔφθισαν εἰς τὰ περιβόλια Σεπῶνια καὶ
 Ηκτίσια, ὅπου κατεσκευασθήσαν καὶ ἤρχισαν ν' ἀκροβολίζονται μὲ
 τοὺς Ἕλληνας. Τὴν 4 ἐμαχήσαντο οὗτοι εἰς τὸ πεδίον τοῦ Λυκείου
 κατὰ τοῦ ἵππικοῦ των, καὶ τοὺς ἠνάγκασαν ν' ἀφήσωσι τοὺς ἵπ-
 πους καὶ ν' ἀναδῶσιν εἰς τὸν λόρον τοῦ Ἀγγεσμοῦ δε νὰ ὑπερα-
 σπισθῶσιν; ἐφόνευσαν δὲ καὶ ἐπλήρωσαν ὡς τριακοσίους. Τὴν 16
 ἔφθισαν αὐτόθι καὶ ὁ Κιουταχῆ; αὐτὸς μὲ τὰ λοιπὰ στρατεύματα
 καὶ κατεστηνῶθη. Ἄν ὁ Γκούρας; ἤθελε δυνηθῆ νὰ καταλάβῃ ἐν δέ-
 οντι τὰ Σάλωνα, συγκεντρῶνων ὅλου; τοῦ; στρατιωτικοῦ; τῆς
 ἀνατολ. Ἑλλάδος; ὡς γενικὸς ἀρχηγός, καὶ νὰ διορίσῃ εἰς τὰς
 ἀνιχνυκίας θέσεις; στρατεύματα, ὁ ἐχθρὸς πολεμύμενος εἰς διά-
 φορα μέρη, ἤθελε πάθει, ἐνῶ ἦτον ἐπόμενος νὰ θυφῆσῃ καὶ νὰ
 ἐπιπέτωσι κατ' αὐτοῦ καὶ οἱ ἀπὸ τῆς; δυτικῆς; Ἑλλάδος; ὄπλαρ-
 χηγοί, ἂν εἰδοποιοῦντο ὅτι εἰς τὴν διάβασίν; τῃ; ἤθελεν εὐρεῖ
 ἀντίστασιν; ἀλλ' εἰς τοιαύτην; περίστασιν; ἦτον ἰναγκαῖος στρα-
 τηγός, οἷος ὁ Ὀδυσσεύς, ἔχων ἐπιρροὴν εἰς τὸν τάον καὶ συνάμα
 πολλὴν στρατηγικὴν ἰκανότητα; ὁ δὲ Γκούρας; ἰδη βιάζεται νὰ
 περιορισθῇ εἰς τὸ νὰ ὑπερκασιπῇ; τὰς Ἀθήνας; παρορνούμενος. Ὁ

Κιουταχῆς διαβαίνων ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Λοιδωρικίου, εὔρεν ὀπωποῦν ἀντίστασιν εἰς τὸν Τσιόγγαν, εἰς βοήθειαν τοῦ ὁποίου ἔδραμον ὁ Σκαλτσοδημος καὶ ὁ Ράγγος, καὶ ἐφόνευσαν πολλοὺς Τούρκους. Ἄλλ' ὁ Ἀνδρίτσα; Σιαφάκας ἠνώθη μετ' αὐτοῦ, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενος (*), καὶ ἐπομένως ἠνώθησαν ὅτε Τσιόγγας αὐτὸς καὶ ὁ Ἄνδρῆς; Ἴσκου, ὁ Πεσλής, ὁ Μιτσιοκαντογιάννης, ὁ Γιολδάσης καὶ ἄλλοι, διὰ νὰ οἰκονομήσωσι τὴν περιστάσιν, νὰ σώσωσι τοὺς ἀδινάτους, καὶ ἤδη ὑπετάγη ὅλη σχεδὸν ἡ Ρούμελη εἰς τὸν Σουλτάνον, ὥστε ὅσα μέτρα ἔλαβε περὶ αὐτῆς καὶ διέταξεν ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ ἀπέβησαν εἰς μάτην, καὶ μόνος ὁ Καραϊσκάκης θὰ χρησιμεύσει εἰς τὴν συμφορὰν αὐτὴν, καὶ ἂν ζήσῃ, θὰ τὴν ἐλευθερώσει ἀπὸ τὸν ζυγόν. Ὁ Κιουταχῆς ἐν τοσοῦτῳ πυροβολεῖ καὶ βομβοβολεῖ νυχθημερὸν καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ βλάπτει πάντοτε τοὺς κεκλεισμένους, καὶ ἤδη ἀπειλεῖ καὶ τὸν Ἴσθμὸν τῆς Κορίνθου. Ὁ δὲ Φρούραρχος Ἴω. Γκούρας μετὰ τῶν Ἀθηναίων καὶ ἄλλων Ἑλλήνων ἀντικρούουσι τοὺς Τούρκους, καὶ φονεύουσι καθ' ἡμέραν ἀπ' αὐτοῦ. Οἱ πολιορκημένοι, ἐκτὸς χιλίων περίπου ψυχῶν γυναικοπαίδων, ἠριθμοῦντο ὡς χίλιοι πενταχόσιοι, τῶν ὁποίων τὰ δύο τρίτα ἦσαν ἰθιγενεῖς Ἀθηναῖοι. Διετέλουν δὲ ὑπὸ τὰς διαταχὰς τοῦ Γκούρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Κριζιώτου Γρηγορίου, τοῦ Π. Σ. Ἰγκλέση, τοῦ Στάθη Κατσικογιάννη, τοῦ Δ. Εὐμορφοπούλου, τοῦ Γερασίμου Φωκᾶ, τοῦ Μικρυγιάννη, τοῦ ὑπονομοποιῶ Κώσταν Χορομοβίτου (**) καὶ ἄλλων.

Ὁ δὲ Γ. Καραϊσκάκης ἐκστρατεύει τὴν 19 Ἰουλίου εἰς τὰς Ἀθήνας, διορισθεὶς ἀρχηγὸς τοῦ στρατοπέδου τῆς ἀνατολ. Ἑλλάδος, καὶ θὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν ὄχι μόνον στρατιῶται, ἀλλὰ

(*) Ὁ Σιαφάκας ἀκρούθως (τὴν 3 Αὐγούστου) ἔγραψε τὸν Κολοκοτρώνην ὅτι ἦτο πάντοτε Ἕλληρ, καὶ εἰς ὅσους τὸν κατηγορήσωσιν ὅτι ὑπετάγη νὰ λέγῃ ὅτι εἶναι ἠπατημένος τὸν ἐρωτᾷ δὲ ἂ ἦτον ἐλπίς νὰ ἐλευθερωθῇ καὶ ἡ Ῥούμελη ἀπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγόν.

(**) Ὅτιος διασώθει εἰς τὴν ἐξοδὸν τοῦ Μισολογγίου, φθὰς εἰς τὸ Ναῦπλιον καὶ διαταχθεὶς ἀπὸ τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν, κατὰ τὸν Μάϊον μετέβη εἰς τὰς Ἀθήνας νὰ συναγωνισθῇ πάλιν κατὰ τοῦ Κιουταχῆ.

καὶ ὀπληρχηγοὶ, καὶ στρατηγοὶ, καὶ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ, προσφέροντες ἑαυτοὺς ἐκούσιοι ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν του, καὶ εὐπειθεῖς εἰς τὰς διαταγὰς του. Αὐτοὶ τὸν ἀγαπῶσιν ὄχι μόνον διότι εἶναι ἀγαθὸς στρατιώτης, παλικᾶρι, ἀλλὰ καὶ διότι εἶναι ἀφιλοκερδῆς, ἐλευθέριος, δημοσικὸς, γενναῖος καὶ ἰανὸς· νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ εἰς τὴν νίκην καὶ εἰς τὴν δόξαν. Φθάσας εἰς τὴν Ἐλευσίνα, συγκεντρώνει δύναμιν στρατευμάτων κατὰ τοῦ πολιορκητοῦ τῶν Ἀθηνῶν αὐθιῶς εὐρίσκονται ἤδη ὁ Κριεζιώτης, ὁ Βάσιος, Νάκος Πανοριᾶς, Μ. Λέκας, Σπύρος Ξύδης, Α. Ρώκᾶς, Π. Φαρμάκης καὶ Γ. Λύκος (ὁ Χελιώτης) μὲ τοὺς ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν των στρατιώτας· εἶχον διαταχθῆ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ στρατεύσωσιν εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ εἶχον φθάσει εἰς τὴν Ἐλευσίνα, τὸ τε σῶμα τῶν Θεταλομακεδονοθρακῶν ὑπὸ τὸν Στέφανον Σέρβον καὶ Χριστόφορον Περόριθον, καὶ τὸ σῶμα τῶν Ἑπτανησίων, τῶν ὁποίων ἀρχηγὸς ἐξελέχθη ὁ πολιορκούμενος Δ. Εὐμορφόπουλος, καὶ προσωρινῶς ὁ ἐπὶ κεφαλῆς των διωρισμένος ἤδη Ἰω. Κατσαρὸς Λευκάδιος. Εἶχε διαταχθῆ ὡσαύτως νὰ μεταβῆ ἀπὸ τὴν Ἰδρᾶν καὶ εἶχε φθάσει εἰς τὴν Ἐλευσίνα καὶ ὁ Φαβιὲ μὲ τὸ τακτικὸν καὶ μὲ τοὺς Φιλέλληνας νὰ συμπράξῃ μὲ τὸν Καραϊσκάκην συνεννοούμενος εἰς τὰ κινήματά του, καὶ μόνον ὁ Ἀλμέϊδα μὲ τὸ ἱππικὸν δὲν θὰ προφθάσει. Οἱ εἰρημένοι φιλέλληνας Ἄγγλοι, Γάλλοι, Γερμανοὶ καὶ Ἴταλοὶ, ὅλοι ἀξιωματικοὶ, κατετίχθησαν εἰς ἰδιαιτέρον λόχον ὡς ἀπλοῖ στρατιῶται ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Ναυπολιτάνου Βιτσένσου Πίζα, καὶ ἀπετέλουν τὴν προπορευτικὴν τοῦ Φαβιέ· καὶ ἤδη ὑπάρχουσιν εἰς τὴν Ἐλευσίνα, τέσσαρας ὥραν μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν, ὡς τέσσαρες χιλιάδες ἄτακτοι καὶ τακτικοὶ στρατιῶται. Εἶχε διαταχθῆ καὶ ὁ Καρατάσιος, καὶ στρατεύσας εἰς τὴν Εὐβοίαν μὲ τοὺς Μακεδόνας του, εἶχε τοὺς ἐφοδιάζει διὰ τινὰ καιρὸν μὲ τροφὰς λεηλατήσας τὸν τόπον, καὶ ἐν ταύτῃ ἐβίασε τοὺς Εὐβοεῖς Τούρκους νὰ φύγωσιν ἀπὸ τὸ εἰς Ἀθήνας στρατόπεδον τοῦ ἐχθροῦ, καὶ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰ ἴδια. Ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν δὲν ἐκστρατεύουσιν εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ Σουλιῶται, Ἠπειρώται καὶ ἄλλοι ὀπληρχηγοὶ Ῥουμελιῶται, καὶ θὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν Κορινθίαν ἀπὸ ὑλικὸν συμφέρον κινούμενοι. Ἄν δ' ἐστράτευον καὶ αὐτοὶ κατὰ

τόπι τοῦ Καραϊσκάκη εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἂν συνέτρεχον ὡσαύτως αὐτόσε συγχρόνως καὶ ἄλλοι ὀπλαρχηγοὶ τῆς τε ἀνατολ. καὶ τῆς δυτ. Ἑλλάδος, ὅτε ἦτον εὐκόλον νὰ συστήσωσιν ὅλοι ὁμοῦ δυνατὸν στρατόπεδον, καὶ νὰ τὸ διατηρήτωσι διὰ τῶν βοηθημάτων τῶν φιλελληνικῶν ἐταιριῶν τῆς χριστιανισμοῦ, ἤθελον δυναθῆν νὰ καταστρέψωσιν εὐθύς τὸν Κιουταχῆν καὶ νὰ σώσωσι τὴν πατρίδα.

Κατὰ δυστυχίαν καὶ εἰς αὐτὸν τὸν φροβερώτατον τῶν κινδύνων ἀπάντων τῆς πατρίδος, καθ' ὃν ἡ ὁμόνοια ἦτον ἀναγκαιοτάτη εἶπερ ἄλλοτε διὰ τὴν κοινὴν σωτηρίαν, δὲν θὰ λείψει ἡ διχόνοια τοῦ νὰ κατασπαράττη τοὺς Ἕλληνας. Ὅτε ὁ Κολοκοτρώνης εὐρίσκετο εἰς Μπουγιάτι, ὡς καὶ κατὰ τὸ στρατόπεδον τῶν Δερβενίων Λεονταρίου, εἶχε διατάξει τὸν Παναγιώτην Νοταρᾶν νὰ στρατολογήσῃ Κορινθίους ὅσους ἤθελον νὰ καταταχθῶσιν ὑπὸ τὴν σημαίαν του καὶ νὰ ἐκστρατεύσῃ ἐκεῖσε, ὡς εἶχε διατάξει ἐν ταῦτῳ καὶ τὸν Ἰωάννην Νοταρᾶν. Θεωρῶν οὗτος ὡς τιμᾶριόν του τὴν ἐπαρχίαν Κορίνθου, καὶ θέλων νὰ ἦναι ἀρχηγός τῶν ὄπλων μόνος, καὶ ἐκεῖνος ὑπὸ τῆς διαταγῆς του ὡς καὶ μέχρι τοῦδε, δὲν τὸν ἀφίνει νὰ στρατολογήσῃ. Ἐλεγε δὲ ὅτι, ὁ Κολοκοτρώνης ἦτο διωριμμένος γενικὸς ἀρχηγός εἰς τὸν κατὰ τῶν ἐχθρῶν πόλεμον, καθ' ὃν οἱ στρατιωτικοὶ ὄφειλον νὰ τὸν ὑπακούωσιν, ἀλλ' ὄχι καὶ τῶν ἐπαρχιῶν (τῆς Πελοποννήσου). Ἡ δὲ Δ. Ἐπιτροπὴ, εἴτ' οὖν ὁ Ζαΐμης, τὸν εἶχε διατάξει τὴν 26 Ἰουνίου νὰ στρατολογήτῃ (καὶ κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ Γ. ἀρχηγοῦ, ὡς ἔλεγεν αὐτός), ὅλους τοὺς Κορινθίους καὶ νὰ στρατεύτῃ εἰς τὸν ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου, διὰ ν' ἀντικρούτῃ τὸν Κιουταχῆν, ἂν ἀποπειραθῆ νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὴν Πελοπόννησον. Εἶχε διατάξει ὡσαύτως καὶ τὸν Παναγιώτην νὰ συνεχεστρατεύτῃ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἰωάννου, καὶ ταῦτα ἀπ' ἐναντίας τῶν διαταγῶν τοῦ Γ. ἀρχηγοῦ, ὅστις τοὺς διέταξε νὰ ἐκστρατεύωσιν ἑκάτερος αὐτῶν μ' ὅσους τὸν ἀκολουθήσωσι, καὶ ἀνεξερτήτως ἀπ' ἀλλήλων. Ἀπελθόντα δὲ τὸν Παναγιώτην εἰς τὸ Σοφικὸν νὰ στρατολογήσῃ, ὁ Ἰωάννης τὸν ἀπειλεῖ καὶ τὸν ἐμποδίζει, καὶ συνίμα διατάττει τοὺς Σοφικίτας νὰ μὴ τὸν ἀκολουθήσωσιν. Ὁ Παναγιώτης εἰδοποιεῖ τὸν Κολοκοτρώνην ὅτι ὁ Ζαΐμης ἀντενεργεῖ ἐναν-

τίον τού, και ἐπικαλεῖται τὴν προστασίαν τῶν ὁ Κολοκοτρώνης κρίνει εὐλογον νὰ τὸν προστατεύσῃ και διότι και οἱ Κορινθιοι, ἐξαιρέσει ὀλίγων, αὐτὸν τοῦτον θέλουσι και ζητοῦσιν ἀρχηγόντων, και ὄχι τὸν Ἰωάννην, ὅστις ἔχων εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ μισθωτοῦ Ῥουμελιώτας, τοὺς ἐφορολόγει αὐθιχρέτως, και τοὺς ἠδίκει, και τοὺς μεταχειρίζετο ὡς εἰλωτας, και ἔλεγον ὅτι τοὺς εἶχεν ἐπάρει περὶ τὰ δύο ἑκατομμύρια γροσίων και τὰ πόνιμιά των και τοῦ βόσκων των, διὰ νὰ πληρώσῃ τοὺς μισθοὺς τῶν Ῥουμελιωτῶν και διὰ νὰ ἐροδιάσῃ τὴν Ἀκροκόρινθον δῆθεν καθὸ φρούραρχος· εἶπετο ἄρα νὰ μὴ ἐκστρατεύσωσιν οὐδαμῶς, και ν' ἀλληλομαχῶσι περὶ τῆς ἀρχηγίας τῶν ὀπλων ἐρειδόμενοι, ὁ μὲν εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Κολοκοτρώνη, ὁ δὲ εἰς τὴν τοῦ Ζαΐμη. Πρὶν ἐκστρατεύσει ἐκείνος εἰς τὰ πέριξ τῆς Τριπολιτσᾶς, ἐπεφόρτισε τὸν Καραϊσκάκην και τὸν Μεταξᾶν, νὰ μεσιτεύσωσιν εἰς τὸν Ζαΐμην, ὥστε τὰ τῆς Κορίνθου νὰ διορθωθῶσι και νὰ μὴ γείνη ῥήξις· ἀλλ' οὗτος στοχάζεται ἀναγκαίαν τὴν διαίρεσιν εἰς αὐτὴν μάλιστα τῶν πραγμάτων τὴν κατάστασιν. Πρὸ ὀλίγου ἠτιάτο τὸν Κολοκοτρώνην ὡς συνεργήσαντα νὰ διορισθῇ πρόεδρος τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς, ἐνῶ, ἔλεγεν, ἔξω ἤθελεν ὠφελέσει πλείοτερον ἐνόμιζεν ὅτι διὰ τῶν ὀπλων, ὁ ἐστὶν ἐπὶ κεφαλῆς ἐνόπλων εὐρισκόμενος, ἤθελεν ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὸ στρατιωτικὸν διὰ ν' ἀντενεργῆ, ὥστε νὰ μὴ δυνηθῇ ὁ Κολοκοτρώνης νὰ λάβῃ ὑπεροχὴν εἰς τὰ πράγματα, και ἐπομένως νὰ φυλαχθῇ ἡ ἰσορροπία μεταξὺ τοῦ Κολοκοτρώνη αὐτοῦ και τοῦ πολιτικοῦ τῶν ὀλιγαρχικῶν συστήματος· διὰ τοῦτο και ἤθελε νὰ διοικῆ ὁ Ἰωάννης ὅλα τὰ ὄπλα τῆς Κορινθίας, ὡς ἀποτελῶν μέρος τοῦ αὐτοῦ συστήματος, και ὄχι ὁ Παναγιώτης, ὁ ὅποιος εἶναι μὲν Νοταρᾶς, (*) ἀλλὰ φαίνεται ἠνωμένος μὲ τὸν Κολοκοτρώνην και εἶναι συγγενὴς ἐξ ἀγχιστείας τοῦ Δελιγιάννη, μὲ τοὺς ὁποίους ἀντιφέρεται ὁ Ζαΐμης. Ἡ δὲ ἐλπίει ὅτι ὅλη ἡ ἐπαρχία ἐκνήρυχθη ὑπὲρ τοῦ Παναγιώτου, και στοχάζεται ἀναγκαῖον νὰ κινηθῇ μὲ δύναμιν ὀπλων ὑπὲρ τοῦ Ἰωάννου, και νὰ

(*) Αὐτὸς μάλιστα και ὁ ἀδελφὸς του Γεώργιος Νοταρᾶς κατάγονται ἀπὸ τὸν Νοταρᾶν ἐκεῖνον, ὅστις ἐκίνησε τὴν ἐπανάστασιν τὸ 1769 εἰς τὴν Πελοπόννησον και κατέφυγεν εἰς τὴν Ῥωσσίαν ὅπου ὑπάρχουσιν οἱ ἀπόγονοί του,

βιάσει τοὺς Κορινθίους ὄλους νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν εἰς τὴν ἐκστρατείαν
 Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον λαμβάνει ὡς ἐπιχείρημα τὸ συμφέρον τῆς
 πατρίδος, καὶ προβάλλει εἰς τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν τὴν 2 Αὐγούστου
 νὰ διορισθῇ τετραμελὴς ἐπιτροπὴ, συγκεκριμένη ἀπὸ αὐτῶν, εἰ καὶ
 πρόεδρον, καὶ ἀπὸ δύο μέλη αὐτῆς, τὸν Π. Μαυρομιχάλην καὶ
 τὸν Ἀναγ. Δελιγιάννην, ὡς καὶ ἀπὸ πῶν Ἀρχιερέων Ἀρτίας Προφύ-
 ριον, μέλος τῆς δεκατριμελοῦς ἐπιτροπῆς τῆς συνελεύσεως, ν' ἀ-
 πέλθῃ εἰς Κόρινθον μετὰ τὰ Ἡπειρωτοσουλιωτικά καὶ ἄλλα στρα-
 τεύματα, νὰ καταπαύσῃ τὰς ταραχὰς, νὰ προσκληθῇ καὶ ὁ Κολοκο-
 τρώνης νὰ συνεργήσῃ εἰς τοῦτο, καὶ ἐπομένως νὰ αὐστήσωσι στρα-
 τώπεδον κατὰ τοῦ Ἰμπραχίμ, καὶ νὰ στείλωσιν ἐπικουρίαν εἰς τὸν
 Καραϊσκάκην. Τὸ κίνημα τοῦτο θεωρεῖ ἀναγκαῖον καὶ διὰ νὰ ἐξα-
 γάγῃ τοὺς ὄπλαρχηγούς καὶ στρατιώτας, ὅσοι συνεσωρεύθησαν
 εἰς τὸ Ναύπλιον, καὶ ν' ἀπαλλαγῇ ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τὰς ἀπαι-
 τήσεις τῶν, καὶ ἐν ταύτῳ νὰ τοὺς ἀντιτάξῃ καὶ κατὰ τοῦ Κολοκο-
 τρώνη, ἂν ἤθελε μάλιστα νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν θέλησίν του εἰς τὰ
 τῶν Κορινθίων διὰ τῶν ὄπλων. Ὅτε ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ ἔστειλε τὸν
 Κωνστ. Μεταξᾶν καὶ προσεκάλεσε τοὺς Σουλιώτας, Ἡπειρώτας
 καὶ τοὺς ἄλλους Ρουμελιώτας εἰς τὸ Ναύπλιον, ὁ Ζαΐμης εἰδο-
 ποίησε τὸν Λόντον περὶ τούτου, καὶ τὸν εἶπεν ὅτι εἶχε σκοπὸν νὰ
 συστήσῃ στρατόπεδον εἰς τὴν Πελοπόννησον· καὶ εἶχε, φαίνεται,
 σκοπὸν νὰ τὸν χρησιμεύσῃ τὸ στρατόπεδον αὐτὸ καὶ κατὰ τοῦ
 Κολοκοτρώνη, διότι ὁ Λόντος τὴν 18 Μαΐου 1826 ἀποκρινόμε-
 νος, λέγει: « ἡ Κυβέρνησις μετεκάλεσε τὰ Ἡπειρωτοσουλιωτικά
 » σώματα καὶ τοὺς σταυροφόρους εἰς Πελοπόννησον, διὰ νὰ συγ-
 » κεντρώσῃ στρατόπεδον, καλῶς ποιῶσα· ἀλλὰ νὰ τοὺς διορίσῃ
 » ἀρχηγὸν ἀδιάφορον πρὸς αὐτούς· » καὶ ἴσως ἐνόησε νὰ διορίσῃ
 ἀρχηγὸν τῶν αὐτῶν τὸν Λόντον. Ὁ Ζαΐμης ὑποδεικνύει πρὸς τοὺς
 ὄπλαρχηγούς τὸν πόρον τῶν ἐθνικῶν σταφίδων τῶν ἐπαρχιῶν Βο-
 στίτης καὶ Κορίνθου διὰ νὰ τοὺς ὑποχρεώσῃ καὶ νὰ ὑπερασπί-
 σῃ τὸν Ἰω. Νοταρᾶν. Ὁ δὲ Κολοκοτρώνης ἐννοῶν τοὺς σκοποὺς
 τοῦ Ζαΐμη, προβάλλει νὰ μὴ διορισθῇ αὐτὸς· νὰ ὑπάγῃ εἰς Κόριν-
 θον, διότι τοῦτο θὰ προξενήσῃ, λέγει, πολλὰ κακά, ἀλλὰ νὰ διο-
 ρισθῶσιν πάντε μέλη οὐδέτερα ἀπὸ τὰς δύο ἐπιτροπὰς, τὴν Διοικη-
 τικὴν καὶ τὴν τῆς Συνελεύσεως, νὰ μεταβῶσιν ἐκεῖσε, διὰ νὰ

συμβιάσῃσι τὰ πράγματα, καὶ νὰ ἐνεργήσῃσι τὰ πρὸς τὸ συμ-
 φέρον τῆς πατρίδος. Καὶ ὁ μὲν Κολοκοτρώνης δὲν εἰσηκούσθη. Ὁ
 δὲ Ζητήης ἐκστρατεύει ἐπὶ τῇ βάρει τοῦ καταστατικοῦ τῆς Δ.
 Ἐπιτροπῆς ψηφίσματος τοῦ νὰ λείψῃ εἴκοσι μόνον ἡμέρας ἀπὸ τὸν
 χῶρόν του. Ἐν τοσοῦτῳ συνελθόντες οἱ Κορίνθιοι πρόκριτοι καὶ
 πολεμικοὶ εἰς ἐπὶ πρυτανίαν συνέλευσιν, διὰ νὰ ἐκλέξωσιν ἀρχηγὸν
 τῶν ὄπλων τῆς ἐπαρχίας των τὸν Παναγιώτην Νοταρᾶν, τὸν
 ὑπεχρέωσάν νὰ κρατήσῃ τὸν πατέρα τοῦ Ἰωάννου Σωτήρην Νοτα-
 ρᾶν καὶ νὰ τὸν φυλάξῃ, διὰ νὰ δώσῃ εὐθύνας δι' ὅσα χρέηματα καὶ
 πράγματα τοὺς εἶχον ἐπάρει ὁ, τε υἱὸς καὶ ὁ πατήρ, διὰ νὰ ἐφοδιά-
 σῃσι τὸ φρούριον τῆς Ἀκροκορίνθου. Ὁ Παναγιώτης συλλαμβάνει
 μὲ τρόπον εὐρημον τὸν Σωτήρην, τὸν φέρει εἰς τὸ Σοφικόν, τὸν
 βάλλει ὑπὸ φύλαξιν καὶ τὸν περιποιεῖται· τὰς δὲ γυναῖκας· ἔστει-
 λεν εἰς τοῦ ἀρχιερέως Κορίνθου· τοῦτο ἦτο πολὺ ἄστοπον, πλὴν
 ἐγένεεν ἐπὶ σκοπῷ νὰ βιασθῇ ὁ Ἰωάννης, νὰ φεισθῇ τῶν ὑπεναντιῶν
 διὰ τὸν φόβον μὴ πάθωσιν αὐτὸς, ὁ πατήρ του καὶ οἱ οἰκαιοὶ του.
 Ἐν τούτοις εἶχε φθάσει ὁ Κολοκοτρώνης εἰς Καστανιάν, χωρίον
 τῆς Κορίνθου, καὶ μαθὼν τὰ γενόμενα, προσκαλεῖ τὸν Ἰω. εἰς συν-
 ἔντευξιν πρὸς κατάπαυσιν τῶν δεινῶν· ἀλλ' οὗτος δὲν ὑπακούει
 διότι ἔξυρει ὅτι ὁ Ζητήης θὰ φθάσει εἰς βοήθειάν του· κινεῖται διὰ
 νυκτὸς εἰς τὸ Σοφικόν μὲ τοὺς Ῥουμελιώτας του, καὶ πολιορκεῖ
 τοὺς Σοφικίτας, καὶ τοὺς καταπολεμεῖ ὀκτῶ ἡμερονύκτια, καὶ
 καίει τὰς οἰκίας των, καὶ ἀφ' οὗ διὰ συνθηκῶν παρέλαβον τὸν
 πατέρα καὶ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς του ὅλους ἀβλαβεῖς, καὶ ἐξῆλ-
 θον οἱ πολιορκημένοι, κατέκαυσε καὶ τὰς ὄσας εἶχον μείνει οἰκίας,
 καὶ οὕτως ἐπυρπόλησεν ὅλην τὴν ἐκ τριακοσίων πενήντα οἰκιῶν
 συγκεκριμένην κωμόπολιν· ἤρπασε δὲ ὅλα τὰ ζῶα των καὶ τὰ
 πράγματά των καὶ αὐτὰ τὰ ἐνδύματά των, ἐξαπέλυσεν ἔπειτα
 τοὺς Ῥουμελιώτας εἰς τὸ δάτος τῶν πευκῶν, ὅπου ἦσαν κεκρυμ-
 μέναι αἱ οἰκογένειαι τῶν Σοφικιτῶν διὰ νὰ τὰς γυμνώσῃσι, καὶ
 κατακαίουσι τὰς πεύκας, ἐξ ὧν οἱ Σοφικίται ἐπορίζοντο κατ' ἔτος
 ἀρκετὰ ἀπὸ τὴν ῥητίνην, τὴν πίσσην καὶ τὴν κατράνην, καὶ συγκατα-
 καίονται γυναῖκες καὶ παιδία, καὶ πολλὰ φεύγουσιν εἰς τὴν θά-
 λασσαν διὰ νὰ σωθῶσι, καὶ τινες πνίγονται διὰ νὰ μὴ πάθωσι. Ὁ δὲ
 Κολοκοτρώνης τὸν προσκαλεῖ καὶ πάλιν εἰς τὸ Κλημέντι εἰς συνέν-

τευξιν, και αὐτὸς πάλιν δὲν ὑπακούει· ἀλλ' ἀπέρχεται εἰς τὴν Ἐπί-
 δαυρον, ἀσφαλίξει τὴν οἰλογένειάν του και τὰ λάφυρα, και μετὰ
 ταῦτα ἐπιστρέφων, ὑπάγει εἰς τὰ Καλύβια τῆς Ζαρούχλας. Εἶχε
 φθάσει δὲ και ἡ τετραμελής Ἐπιτροπὴ εἰς τὴν Κόρινθον μετὰ στρα-
 τεύματά της, και ὁ Ζαίμης ἀποκαλεῖ τὰς πράξεις τοῦ Ἰωάννου
 Νοταρᾶ *δικαίαν ἀγανάκτησιν*. Εἶχον προηγηθῆ εἰς βοήθειαν τού-
 του οἱ ὄπλαρχηγοὶ Γ. Δαγγλῆς, Σπυρομίλιος, Γεώργιος Βάγιας
 και Κώστας Νάκος μετὰ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ στρατιώτας. Οἱ δὲ πα-
 ρακολουθήσαντες τὴν ἐπιτροπὴν εἶναι οἱ ὄπλαρχηγοὶ Νότης Μπό-
 τσαρης, Κίτσιος Ντσιαβέλλας, Κωσταμπότσαρης, Διαμάντης Ζέρ-
 βας, Γ. Δράκος, Λαμπροβέικος, Χρῆστος Φωτομάρας, Νικόλας Ζέρ-
 βας, Γ. Κίτσιου και Κώστας Χορμόδας μετὰ τοὺς στρατιώτας των.
 Παρηκολούθει και ὁ Χ. Μιχάλης μετὰ τὸ ἄτακτον ἱππικόν του. Καὶ
 οἱ στρατιῶται αὐτοὶ ὅθεν ἂν διέβησαν, ἐπράξαν ὅ,τι κακὸν ἠδυνή-
 σαν, ἤρπασαν τὰ ζῶα, τοὺς ἵππους, ὡς και αὐτοὺς τοὺς ἀροτῆρας
 βόας, τὰ πράγματα, και κατέφαγον τὰ γεννήματα τῶν κατοίκων.
 Ἀπαντήσαντες και τινὰς δημογέροντας και πλερεξουσίου της ἐπαρ-
 χιακῆς συνελεύσεως, ἐφόνευσαν ἕνα δημογέροντα και τοὺς ἄλλους
 ἐγύμνωσαν και ἐπῆραν τὰ ζῶα των και ὅ,τι ἂν ἔφερον ἐπάνω των,
 και οἱ ἠδίκημένοι Κορίνθιοι ἀναφέρουσι τὰ παράπονά των εἰς τὴν
 τετραμελῆ Ἐπιτροπὴν, και δὲν λημβάνουσιν οὐδεμίαν ἱκανοποίη-
 σιν. Ὁ Ζαίμης θέλει νὰ καθυποβάλλῃ τὸν Παναγιώτην ὑπὸ τὰς
 διαταγὰς τοῦ Ἰω. Νοταρᾶ, τὸν ὁποῖον θέλει κυριάρχην της ἐπαρ-
 χίας, ἐνῶ οἱ Κορίνθιοι θέλουσιν ἐκείνον ἀρχηγὸν τῶν ὄπλων των,
 διὰ ν' ἀπαλλαγῶσιν ἀπὸ τούτου τὰς καταχρήσεις, και αἱ ἀντεκδι-
 κήσεις, και αἱ βίαι και καταδυναστείαι, και ἀδικίαι δὲν παύου-
 σι, και ὁ Ἰω. ἐπαίρει ὄχι μόνον τὰς ἐθνικὰς, ἀλλὰ και τὰς ἰδιο-
 κτήτους τῶν ὑπεναντίων σταφίδας, και ἐπὶ τούτῳ στέλλει στρα-
 τιώτας εἰς τὴν Ζάχολην, και πολεμοῦσι τοὺς ἐγκατοίκους, και
 τοὺς κακοποιοῦσι, και κατακαύουσι τινῶν τὰς οἰκίας· ὅτε και ὁ Πα-
 ναγιώτης ἀφ' ἑτέρου πράττει τὰ αὐτὰ καθ' ὅσον δύναται πρὸς
 τοὺς ὑπεναντίους του. Ἄλλ' ἰδοὺ και ὁ Ἀνδρέας Λόντος ἀπὸ τὸ
 αὐτὸ πνεῦμα τοῦ Ζαίμη κινούμενος, γράφει τὴν πρώτην τοῦ ἰδίου
 Ἀγούστου τὸν Γ. ἀρχηγὸν Κολοκοτρώνην, νὰ διατάξῃ τὸν Πα-
 ναγιώτην νὰ πειθεται εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Ἰωάννου· πρὸς δὲ

Ἱστορ. Σπηλ. ἀπομν. Τόμ. Γ'.

νὰ διατάξῃ τὸν τε Μελετόπουλον καὶ τὸν Φειζόπουλον νὰ μὴ κἀταφέρωνται ἐνκντίον του, καὶ προξενῶσι ταραχὰς (ἐννοεῖ καὶ αὐτὸς τὴν Βοστίτσαν τιμάριον του)· οὐδὲ ἔπρεπε, λέγει, νὰ τοὺς διατάξῃ νὰ ἐπάρῃσι τὰς ἡμισείας προσόδους τῆς ἐπαρχίας· ἤθελε νὰ τὰς ἐπάρῃ ὅλας αὐτὸς, καὶ νὰ ἔχῃ τοὺς εἰρημένους ὑπὸ τὰς διαταγὰς του, ὡς ὁ Ἰωάννης Νοταρᾶς ἤθελε νὰ πάρῃ ἐκεῖνα· τῆς Κορίνθου, καὶ νὰ ἔχῃ τὸν Παναγιώτην ὑπὸ τὰς διαταγὰς του. Εἶχε φθάσει δὲ εἰς τὴν Κόρινθον, συνεννοημένος ὦν μὲ τὸν Ζαΐμην, νὰ συγκεντρώσωσιν ὡς εἴρηται στρατόπεδον ἀπὸ τοὺς Σουλιώτας, Ἡπειρώτας καὶ ἄλλους θρουμιλιώτας (διότι ὅτε προσεκληθήσαν αὐτοὶ, προσεκληθήσαν καὶ τὰ εἰς τὴν Σχλαμίνα εὐρισκόμενα στρατεύματα νὰ μεταδώσιν εἰς τὴν Κόρινθον), καὶ τὸ στρατόπεδόν των ἀπέβλεπε τὴν κατὰ τοῦ Κολοκοτρώνη μᾶλλον ἢ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἀντίστασιν. Καὶ τὴν 10 γράφει πάλιν ὁ Λόντος τὸν Κολοκοτρώνην ὅτι ἤλθε νὰ καταπαύσῃ τὰς ταραχὰς, καὶ ἐπειδὴ ἡ Δ. ἐπιτροπὴ εἶχε προσκαλεσεῖ, λέγει, τὸν Γ. ἀρχηγὸν ἐπὶ τούτῳ, αὐτὸς θ' ἀναχωρήσει εἰς τὸ γενικὸν στρατόπεδον. Θ' ἀναχωρήσει δὲ, ὅχι διὰ τὸ στρατόπεδον, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπιτρέψῃ πάλιν μὲ στρατιώτας εἰς τὴν Κόρινθον, ὅπου προσεκάλεσε καὶ ὁ Ζαΐμης νὰ ἔλθῃσι καὶ χίλιοι στρατιῶται Καλαβρυτινοὶ, διὰ νὰ συγκεντρώσωσιν ὁμοῦ μὲ τοὺς Σουλιώτας καὶ τοὺς ἄλλους στρατόπεδον, καὶ τοῦ στρατοπέδου αὐτοῦ θ' ἀποτελεῖ μέρος καὶ ὁ Ἰω. Νοταρᾶς, καὶ οὕτω δὲν ὑπάρχει πλέον Παναγιώτης Νοταρᾶς εἰς τὴν Κόρινθον, ἢ γίνεται ἐμφύλιος πόλεμος, καὶ πρόσάπτεται εἰς τὸν Κολοκοτρώνην ὡς τάχα μὴ πειθόμενον εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ὁ δὲ Γενναῖος καὶ ὁ Πλαπούτας εἶχον ὑπάγει (τὴν 5 Αὐγούστου) εἰς Καστανὰν καὶ ἐντάμωσαν τὸν Γέρον, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ μὴ λάβωσι μέρος εἰς τὰς ἀθλιότητας τῆς Κορίνθου, καὶ ἐκινήθησαν κατὰ τοῦ Ἰμπραχίμ, καθ' οὗ διατάχθη νὰ κινήθῃ καὶ ὁ Ἀποστόλης Κολοκοτρώνης, διωρισμένος ὦν ὑπὸ τοῦ Γ. ἀρχηγοῦ ἀρχηγὸς τῶν ὅπλων τῆς ἐπαρχίας Τριπολιτσᾶς, ἀπερχόμενος κατὰ τὸ Ἄστρος μὲ τοὺς Τριπολιτσιώτας νὰ ἐνωθῇ μὲ τὸν Νικηταρᾶν. Ὁ Κολοκοτρώνης ἐκπληρῶν τὰ χρέη του ὡς Γ. ἀρχηγὸς τῶν στρατευμάτων τῆς Πελοποννήσου, διέταξε καὶ τὸν Ἰω. Νοταρᾶν νὰ ἐκστρατεύσῃ εἰς τὴν Ἀττικὴν· καὶ ἂν αὐτὸς ἐστράτευεν

ἑκείσε, καὶ ἂν οἱ Σουλιώται καὶ οἱ ἄλλοι Ῥουμελιώται ἐστράτευον
 κατὰ τοῦ Κιουταχῆ, ὡς ἐστράτευσε καὶ ὁ Καραϊσκάκης, τότε
 διαταχθεὶς ὡσαύτως ἀπὸ τὸν Γ. ἀρχηγόν, ἤθελε στρατεύσει κατὰ
 τοῦ Ἱμπραχίμ καὶ ὁ Παναγιώτης εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ οἱ
 Κορίνθιοι ἤθελον μείνει ἤτυχοι· ἀλλ' ὁ Ἰωάννης δὲν ἐκστράτευει,
 ἀπειθῶν εἰς τὸν Γ. ἀρχηγόν καὶ ὑπικούων, ὄχι εἰς τὴν Κυβέρνη-
 σιν, ἀλλ' εἰς τὸν Ζαΐμην, καὶ μένουσιν ἐκάτερος τῶν διμαχόμε-
 νῶν εἰς τὴν Κόρινθον, καὶ μένουσιν ὡσαύτως οἱ Σουλιῶται, Ἡπει-
 ρῶται καὶ λοιποὶ Ῥουμελιώται, καὶ βλάπτεται γενικῶς τε καὶ
 μερικῶς ἡ πατρίς. Τὴν 12 ἀναφέρονται οἱ Κορίνθιοι εἰς τὴν κυ-
 βέρνησιν, καὶ : ἀφορίζομεθα, λέγουσιν, εἰς τ' ὄνομα τῆς Ἁγίας
 »Τριάδος, βλέποντες τὰς φαντασίας καὶ τὴν αἰσχροκέρδειν τοῦ
 »Ζαΐμη, τοῦ Λότου καὶ τοῦ Νοταρᾶ, μὴ ἐνδιδόντων εἰς πενήντα
 ἄχιλιάδας ψυχάς, μετὰ τὰ ὄπλα εἰς τὰς χεῖρας νὰ ὑπερκαπίσωμεν
 τὸν αἵμα ὅπου θὰ χυθῆ τῶν Χριστιανῶν, ἢ καὶ διότι, κατα-
 πρέυγοντες θὰ προκαλέσωμεν τὸν Ἱμπραχίμ ἢ τὸν Κιουταχῆν,
 ὡς δώσουσιν λόγον εἰς τὸν Θεόν. Εἰς τὴν ἀναφορὰν τῶν διε-
 δραμάτιζον καὶ τὰ παθήματα τῶν ἄλλ' ἄλλοι, φατριασταὶ τοῦ
 Ἰωάννου Νοταρᾶ ὑποκινούμενοι, ἀναφέρουσι τάναντία, καὶ εἰς
 τὴν ἀναφορὰν τῶν πλαστογραφοῦνται ὑπογραφαὶ πολλῶν μὴ συν-
 ειδόντων τοῦτο κατὰ τὸ σύνθημα· ὁ δὲ γέρον Πανουτσος Νοτα-
 ρᾶς ἔλεγεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὀλίγοι τινεῖς ἀχρεῖοι εἶν' ἐναντίοι
 τοῦ στρατηγοῦ (τοῦ Ἰωάννου Νοταρᾶ δηλονότι τοῦ Ἀρχοντοπούλου
 λεγομένου) ὁ γέρον Πανουτσος ἤθελε νὰ τὸν λέγη, καὶ νὰ τὸν λέ-
 γωσιν ὅλοι στρατηγὸν καὶ ἀρχοντόπουλον, διότι οὕτως ἐθερα-
 πεύετο ἡ ματαιοφροσύνη του, θέλοντο; νὰ λέγεται αὐθέντης καὶ
 ἀρχων ὡς καὶ πρὸ τοῦ 1821· ἤθελε δὲ νὰ στερεώτῃ καὶ δια-
 τηρήσῃ τὴν ἀρχοντείαν του διὰ τῶν ὄπλων τῶν Ῥουμελιωτῶν, καὶ
 ἐνόμιζε δικαίαν τὴν ὑπὲρ αὐτῶν φορολογίαν τῆς ἐπαρχίας. Οἱ
 Κορίνθιοι ἀναφέρονται εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ κατὰ τοῦ Ζαΐμη
 αὐτοῦ ὡς ὑπερασπίζοντο; τὸν Ἰω. Νοταρᾶν, οἱ μισθωτοὶ τοῦ ἐ-
 ποίου, λέγουσι, κατέστρεψαν τὸ πᾶν, καὶ παρεκάλουν νὰ τὸν δια-
 τάξῃ νὰ τοῦ; ἀποπέμψῃ, καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Ναύπλιον νὰ
 κριθῆ μετὰ τοῦ; ὁποίου; εἶχον στείλει αὐτόθι πληρεξουσίου; των,

καὶ ὑπέσχοντο νὰ στρατεύωσιν αὐτοὶ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ μὲ τὸν Παναγιώτην Νοταρᾶν. Ἡ δὲ Κυβέρνησις καὶ διατάττουσα δὲν ἀποτελεῖ τίποτε, καὶ τὰ εἰς τὴν καθέδραν εὐρισκόμενα μέλη τῆς ἀγανακτοῦσι βλέποντα τὰ τῆς Κορίνθου εἰς τοιαύτην ἀθλιότητα, καὶ τὴν 16 γράφουσι τὸν Πρόεδρον Ζαΐμην, καὶ τὸν ἐπιπλήττουσιν ὡς ἄλλα λέγοντα καὶ ἄλλα πράττοντα· ἀλλ' οὗτος καθάπτεται τοῦ Κολοκοτρώνη ἀποκρινόμενος τὴν 18 καὶ : « Συνεσκέφθημεν πλέγει, περὶ τῆς εἰς Ἀττικὴν ἐκστρατείας· ἀλλ' ὁ Κολοκοτρώνης ἀκολουθῶν τὸν σκοπὸν τοῦ ἀπαρτρέπτως, ἐμπόδισε καὶ τὴν ἐκστρατείαν αὐτήν, καὶ τὴν σύστασιν στρατοπέδου εἰς Πελοπόννησον». Ἐπειδὴ δὲ τὰ τρία μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπιστρέφουσιν εἰς Ναύπλιον, καὶ αὐτὸς ἔμεινεν ὀπίσω: « Ἐμείνα, λέγει, διότι στρατιῶται τοῦ Παναγιώτου Νοταρᾶ κατασκευάζουσι προμηχῶνας, διὰ νὰ πολεμήσωσι χιλίους τριακοσίους στρατιώτας τοῦ Ἰωάννου. Ἰπάρχουσι δὲ καὶ τὰ σώματα τῶν Ἡπειρωτοσουλιωτῶν. Ἐρχονται καὶ τοῦ Λόντου στρατιῶται· εὐρίσκονται καὶ ὡς χίλιοι Καλαβρυτινοί, καὶ ἔμεινα διὰ νὰ καθησυχάσω τὰ πράγματα». Οἱ Καλαβρυτινοί, ἂν εὐρίσκοντο, δὲν εὐρίσκοντο, εἰμὴ διότι προσεκληθήσαν, ὡς ἐρρήθη ἀνωτέρω, ὑπὸ τοῦ Ζαΐμη νὰ εὐρεθῶσιν, ὃ ἐστὶ νὰ ἔλθωσιν εἰς βοήθειαν τοῦ Ἰωάννου Νοταρᾶ καὶ προτεκλήθησαν νὰ συγκεντρώσωσι στρατόπεδον, καὶ νὰ πολεμήσωσι τὸν Παναγιώτην, ὅτε ὁ Ζαΐμης, ὑποπτέων μὴ ὁ Κολοκοτρώνης προσεκάλεσε τοὺς Πετιμεζαίους νὰ ἔλθωσιν εἰς βοήθειαν τοῦ Παν. Νοταρᾶ, ἔγραφε τοὺς οἰκείους αὐτοῦ εἰς τὰ Καλάρυτα ν' ἀντιπράξωσιν, ὥστε νὰ μὴ δυναθῶσι νὰ στρατεύωσιν εἰς τὴν Κορίνθον. Γράφουσι καὶ οἱ Σουλιωταὶ Νότης Μπότσαρης καὶ λοιποὶ συγχρόνως εἰς τὴν Κυβέρνησιν : « εἴμεθα ἀφωσιωμένοι εἰς τὴν πατρίδα, καὶ πρόθυμοι νὰ θυσιασθῶμεν ὑπὲρ αὐτῆς· ἀλλ' εἴμεθα ἐνδεεῖς, καὶ ἂν δὲν οικονομηθῶμεν, δὲν ἔμποροῦμεν μὴτ' ἐντὸς μὴτ' ἐκτὸς τῆς Πελοποννήσου νὰ στρατεύωμεν. Διὰ τοῦτο ἐζητήσαμεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τὰ εἰρήνη τῶν σταφίδων καὶ νὰ δράμωμεν ὅπου διαταχθῶμεν· ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις δὲν τὸ ἐδέχθη· θέλει νὰ γίνῃ ἐξ ἴσου ἡ διανομὴ τῶν προσόδων πρὸς ὅλους τοὺς στρατευομένους· μ' ὅλον τοῦτο παρακαλοῦμεν νὰ λάβωμεν αὐτὰς τὰς προσόδους καὶ νὰ τρέψωμεν κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ὡμιλήσαμεν μὲ τὸν Κολοκοτρώνη διὰ

πτην εἰς Ἀττικὴν ἐκστρατείαν· τὸν εἶπομέν ὅτι, ἐπειδὴ ἡ Κυβέρ-
 νῆσις θεωρεῖ ἐπίσης ὅλους τοὺς στρατευομένους, ἔχομεν χρέος
 ὅλοι νὰ τρέχωμεν εἰς τὸν κίνδυνον τῆς πατρίδας, καὶ διὰ τοῦτο
 νὰ κινηθῆ καὶ αὐτὸς με' ἡμᾶς εἰς τὴν Ἀττικὴν· εἰδὲ καὶ στείλει στρα-
 τιώτας, νὰ στείλωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἀναλογίην μας· ἀλλ' ἀπεκρί-
 θη ὅτι μῆτε ὑπάγει, μῆτε στρατιώτας στέλλει. Παρκαλοῦμεν νὰ
 ἡμᾶς δοθῆ τὸ ἥμισυ τῶν σταφίδων· εἰδεμὴ νὰ λάβωμεν μέτρα. Ἐ-
 πλάησαμεν ὁμοίως τὸν Κολοκοτρῶνην περὶ συστάσεως στρατοπέ-
 δου εἰς τὴν Πελοπόννησον· ἀπεκρίθη ὅτι δὲν γίνεται παρούσης καὶ
 τῆς Ἐπιτροπῆς. Ὁ Λόντος καὶ ὁ Νοταρᾶς ὑπήκουσεν νὰ ἔλθωσιν
 οἱ εἰς τὸ στρατόπεδον ἀφοῦ παύσωσιν αἱ ταραχαί· ὁ Νοταρᾶς
 ἐξῆρθε με' χιλίους τριακοσίους. Περιμένονται καὶ ὁ Λόντος
 καὶ οἱ Καλαβρυτινοὶ (*). » Καὶ ἰδοὺ οἱ Σουλιῶται καὶ Ἡπειρώ-
 ται σύμφωνα με' τὸν Ζαΐμην νομίζοντες ὅτι προσβάλλουσι τὸν
 Κολοκοτρῶνην, τὸν λέγουσιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις τὸν θεωρεῖ ἐπίσης
 μ' ὅλους τοὺς στρατευομένους· ἀλλ' ὁ καὶ παρ' αὐτῆς τῆς Κυβερνή-
 σεως, προεδρευομένης παρὰ τοῦ Ζαΐμη, διορισθεῖς Γ. ἀρχηγὸς τῶν
 στρατευμάτων τῆς Πελοποννήσου καταγελῶν ἀποκρίνεται· οὔτε
 ὑπάγω, οὔτε στρατιώτας στέλλω εἰς τὴν Ἀττικὴν· ὡς ἂν εἰ
 τοὺς ἔλεγε· δὲν εἶμαι ἴσος με' ὅλους τοὺς στρατευομένους·
 καὶ ἐνῶ οὐδὲ μίαν λίτραν σταφίδος ἐζήτησεν, ὡς δὲν ἐζήτησε
 ποτέ τι δι' ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἐνδεῆς, θὰ στείλει στρατιώτας εἰς τὸν
 Καραϊσκάκη, πρὸς τὸν ὁποῖον θὰ στείλει προηγουμένως τὸν Νι-
 κηταρᾶν, νὰ τὸν βοηθήσῃ εἰς τὸ νὰ ἐγείρῃ ὅλην τὴν Ρούμελην
 εἰς τὰ ὄπλα, καὶ ἐπομένως θὰ στείλει καὶ τὸν Νικηταρᾶν, καὶ
 τὸν Γενναῖον, καὶ πολλοὺς ἄλλους Πελοποννησίους, οἱ ὅποιοι θ' ἀ-
 φήσωσι τὰς οικογενείας των, εἰς τὴν θηριωδίαν τοῦ Ἰμπραχίμ.
 ἐκτεθειμένης, καὶ θὰ σπεύσωσιν εἰς βοήθειαν τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ
 τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Καραϊσκάκη, ὑπὸ τὸν ὁποῖον θὰ διατελῶσι μετ'
 ὀλίγον καὶ οἱ Σουλιῶται αὐτοὶ καὶ οἱ ἄλλοι. Ὁ Κολοκοτρῶνης ἔ-
 γραφεν ἀπὸ τὸ Μπουργιάτι πρὸς τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν νὰ στείλῃ τοὺς
 Ἡπειρωτοσουλιώτας εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Πελοποννήσου εἰς
 τὰ Δερβένια τοῦ Λεονταρίου, νὰ συμπολεμήσωσι με' τοὺς Πελο-

(*) Ὁ Ζαΐμης ἔγραφεν ὅτι οἱ Καλαβρυτινοὶ εὐρίσκονται ἐκεῖ.

πονησίους πρὸς τὸν Ἰμπραχίμ· καὶ ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ δὲν τοὺς στέλ-
 λει, διότι ὁ Ζαΐμης ἔχει σκοπὸν νὰ συγκεντρώσῃ στρατόπεδον
 ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν Πελοπόννησον ὑπ' ἄλλον ἀρχηγόν, ὡς ἔγραφε
 καὶ ὁ Λόντος. Αὐτὸς οὗτος ὁ Κολοκοτρώνης τοὺς λέγει σήμερον
 ὅτι δὲν συνιστᾶται μ' αὐτοὺς τούτους στρατόπεδον, διότι βλέ-
 πει, ὅτι ἂν δὲν λάβωσι τὰ ὁποῖα ζητοῦσιν ἡμῖση τῶν σταφι-
 δῶν, ἀπειλοῦσι νὰ λάβωσι μέτρα, καὶ αὐτὸς δὲν ἐπλήρωσέ ποτε
 μισθὸν εἰς τοὺς στρατιώτας. Αὐτὸς, ὅτε συνεσωματώθησαν με-
 τὸν ὑπακούσαντα (εἰς τὸν Ζαΐμην) Ἰωάννην Νοταρᾶν, καὶ πε-
 ριέμενον τὸν Λόντον (ὅστις φαίνεται προτιμάζων τὸν Γ. ἀρχηγόν
 νὰ διατάξῃ τὸν Παναγιώτην Νοταρᾶν νὰ πειθῆται εἰς τὸν Ἰωάν-
 νην καὶ τὰ λ.), καὶ τοὺς Καλιβρυτινοὺς τοῦ Ζαΐμη, ἐπειδὴ ἤ-
 ξευρεν ὅτι δὲν ἤθελον νὰ στρατεύωσιν ὑπὸ τὸν Κραϊσκάκην εἰς
 τὴν Ἀττικὴν, ἐστοχάσθη ὅτι εἶχον καλὸν σκοπὸν ἐνκντίον του,
 καὶ προσεκάλεσεν εἰς τὴν Κόρινθον τὸν Πλαπούταν, τὸν Γενναῖον
 καὶ τὸν Νικηταρᾶν. Πλὴν αὐτοὶ δὲν ἤθελον, ὡς ἐρρέθη, νὰ λά-
 βωσι μέρος εἰς ἐμφυλίους ταραχάς· ἐκεῖνοι δὲ εἶχον, φαίνεται,
 τὸν σκοπὸν νὰ συγκροτήσωσι τὸ στρατόπεδον, ὅπερ καὶ θεωροῦ-
 σιν ἤδη ὡς συγκεροτημένον καὶ μὴ θέλοντος τοῦ Κολοκοτρών-
 η, καὶ τὸ ὁποῖον δὲ, θὰ δινηθῇ ὁ Ζαΐμης νὰ συγκροτήτῃ. Τέ-
 λος πάντων συνήχθησαν αἱ σταφίδες, ἐπωλήθησαν, καὶ τὰ ἐξ
 αὐτῶν χρήματα διανεμήθησαν εἰς τοὺς ὀπλαρχηγούς, τοὺς παρα-
 κολουθήσαντας τὸν Ζαΐμην, καὶ ἐμετριάσθησαν αἱ ταραχαί, ἂν
 δὲν ἐπαυσαν ὀλοτελῶς. Τότε ὁ Ζαΐμης προσήνεγκεν εἰς τὸν Γ.
 ἀρχηγόν Κολοκοτρώνην ἐξήντα χιλιάδας γρόσια· πλὴν αὐτὸς δὲν
 κατεδέχθη νὰ λάβῃ τίποτε. Μέλλον δὲ ν' ἀναχωρήτῃ καὶ ὁ
 Ζαΐμης, τὸν λέγει : α αἱ Κολοκοτρώνη! μετεχειρίσθης πάντα τρό-
 πον ἐξ ἤδη ἔτη νὰ ἐνώτῃς τὸ στρατιωτικόν· ἀλλ' ἐγὼ δὲν σ' ἀ-
 ρφῆκα· καὶ ὁ Κολοκοτρώνης ἐλυπήθη παρικοῦ, διότι δὲν ἤλπιζε
 ποτε ν' ἀκούσῃ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Ζαΐμη τοιοῦτους λόγους, δὲν
 ἤλπιζε νὰ τὸν ἀκούσῃ καυχώμενον ἐπὶ διαίρεσει τῶν Ἑλλήνων·
 ἀλλὰ καὶ ἀγανακτήσας τὸν εἶπεν, εὐγέ σου, καλὲ πατριῶτα!
 Ἐπομένως θὰ ἐκστρατεύωσιν οἱ Ἠπειρωτοσουλιῶται καὶ λοιποὶ
 εἰς τὴν Φοῦμελην καὶ οἱ δύο Νοταραῖοι εἰς τὴν Ἀττικὴν. Ἀλ-
 λά δὲν θὰ ἐκστρατεύσει ὁ Λόντος οὐδαμῶς, ἂν καὶ διατάχθῃ ἀπὸ

τὴν Κυβέρνησιν νὰ στρατεύτῃ ὡσαύτως εἰς τὴν Ἀττικὴν. Θὰ μείνῃ δὲ εἰς τέλος φρούραρχος τῆς Ἀκροκορίνθου ἢ τοποτηρητῆς τοῦ Νοταρᾶ, ἐνῶ πρὸ ὀλίγου ἔγραφε τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν ὅτε ἐνομιόθη ὅτι ἤθελε νὰ κυριεύσῃ τὸ Μεγασπήλαιον: «*Δὲν ἠθέλησα νὰ εἶμαι φρούραρχος τοῦ Ναυπλίου, καὶ θὰ θελήσω νὰ εὐρίσκω φρούραρχος τοῦ Μεγασπηλίου*; » Καὶ ἠδύνατο νὰ ᾔται φρούραρχος τοῦ Ναυπλίου τὸ 1824, ὅτε ὁ Κολοκοτρῶνης παρέδωκε τὰ φρούρια τοῦ Παλαμιδίου καὶ τῆς Ἀκροναυπλίας εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸν Ζαΐμην, καὶ ἦτο τῆς φρονήσεως νὰ δεχθῆ τότε τὸ χρέος τοῦτο· ὅτε ἦτον ἐπόμενον καὶ ἡ ἀπαλλαγὴ τὸ ἔθνος ἀπὸ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον, διότι ὁ φρούραρχος τοῦ Ναυπλίου ἠδύνατο τότε καὶ νὰ κατορθώσῃ ἐν εἰρήνῃ τὴν ἐθν. συνέλευσιν καὶ νὰ συβιβασθῶσι τὰ πράγματα· ἀλλὰ τὸ 1826 δὲν ἦτον εὐκολον, καὶ εἶναι ἤδη φρούραρχος ὁ Γρίβας. Τὸ ὅτι δὲ ἐνομιόθη ὅτι ἤθελε νὰ κυριεύσῃ τὸ Μεγασπήλαιον ἐπήγαγεν ἐκ τῶν ἐπομένων. Μετὰ τὴν ἐν Ἐπιδαύρῳ συνέλευσιν ὁ Λόντος ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, νὰ ὑπερασπίσῃ ἐκεῖνα τὰ μέρη ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τοῦ ἔχθρου. Προσείχεν ἐπομένως τὸν νοῦν καὶ εἰς τὸ Μεγασπήλαιον, ὅπου ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ εἶχε στείλει φρουρὰν τὸν Τούσια Μπότσαρη, ὡς εἴρηται. Εἰς αὐτὸ εὐρίσκοντο καὶ πολλαὶ οἰκογένειαι ἀπὸ τὰς πῆριξ ἐπαρχίας ὡς εἰς ἄσυλον καταφυγεῖσαι, φέρουσαι καὶ τὰ πολυτιμότερά των πράγματα· εἶχε δὲ προταθῆ εἰς τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν νὰ ἐξοικονομηθῆ ἡ φρουρὰ ἀπὸ δάνειον δοθησόμενον ἀπὸ τοὺς καταπεφευγότες εἰς τὸ Μεγασπήλαιον, καὶ ἀπὸ τὰ εἰσχομισθέντα πρὸς φύλαξιν πράγματα τῶν πολιτῶν, καὶ ἐπὶ τούτῳ εἶχε σταλῆ εἰς Ναύπλιον ὁ λεγόμενος Βασίλης Γούδας. Τὸ δάνειον αὐτὸ ἐθεωρήθη ὡς ἀπαιτήσεις φορολογίας διὰ τοὺς μισθοὺς τῆς εἰρημένης φρουρᾶς, καὶ κανεὶς δὲν ἦτο διατεθειμένος νὰ δώσῃ οὐδ' ὀβολόν. Οἱ δὲ πατέρες εἶχον νόμον ἀνέκαθεν νὰ μὴ εἰσδέχωνται ἐνόπλους, καὶ οἱ στρατιῶται τοῦ Μπότσαρη διαμένουσιν ἐκτὸς τῆς Μονῆς πλὴν τριάντα μόνον, οἱ ὁποῖοι εἰσῆλθον κατὰ διαταγὴν τοῦ Λόντου μὲ τὴν συναίνεσιν τῶν πατέρων· ἀλλ' ἐδόθησαν ὑπόνοιαι μὴ συμβῆ ἄτοπόν τι ἢ διαρπυγὴ ὅτε εἶχε φθάσει καὶ ὁ Λόντος αὐτόθι ἀπὸ τὸ εἰς Δεμέστιχα στρατόπεδον. Τὸ ἀπρεπὲς λοιπὸν τοῦ νὰ συνδιακλιτῶνται

στρατιῶται μὲ γυναῖκας καὶ μάλιστα κοράσια, προβαλλόμενοι, ὡς καὶ τὸν τρόπον τοῦ φέρεσθαι πρὸς αὐτὰς τῶν στρατιωτῶν, ἠναγκάσθησαν οἱ πικτέρες ἠνωμένοι μὲ τοὺς Πετιμεζαίους νὰ τοὺς ἐξώσωσι διὰ τῆς βίας, καὶ ἀνενεχθέντες εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἐζήτησαν νὰ σταλῇ ἄλλος ἀντὶ τοῦ Μπότσαρη διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐγεννήθη ὡς ἐκ τούτου δυσἀρέσκεια μετὰ τῶν πατέρων καὶ αὐτοῦ. Ὁ δὲ Λόντος ὑποχωρήσας, ἠθέλησε νὰ τὸν παραλάβῃ εἰς τὸ στρατόπεδον, ὡς μὴ θέλοντα νὰ μείνῃ πλέον εἰς τὸ Μεγασπήλαιον· ἀλλ' εἰς τέλος πάλιν ἐπέσθη καὶ ἔμεινεν (*). Ἐπομένως θὰ διαταχθῇ καὶ αὐτὸς νὰ στρατεύσῃ εἰς τὴν Ρούμελην ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους Σουλιώτας· καὶ ἐν τοσοῦτῳ διετάχθη νὰ μὴ ἀφήτῃ καὶ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ Μεγασπήλαιον στρατιῶται, εἰμὴ ἂν τύχῃ χρεῖα νὰ τὸ ὑπερασπίσωσι πολεμοῦντες, καὶ ἔσωθεν ὡς καὶ ἔξωθεν μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Τότε δὴ καὶ ἐνομίσθη ὅτι ὁ Λόντος ἠθέλησε νὰ καταστῇ φρούραρχος τοῦ Μεγασπηλαίου καὶ ἀπελογήθη ὡς εἴρηται ἀνωτέρω.

(*) Ὁ Λόντος ἔγραφε περὶ αὐτοῦ· «τότον εἶναι τίμιος, ὥστε διέταξε τοὺς στρατιώτας του καὶ ἐξῆλθον ἀπὸ τὸ Μοναστήριον· ἀλλὰ καὶ ἂν διέταξε, καὶ ἂν ἐξῆλθον εἰς στρατιῶται ἐκούσιοι, τοῦτο φανερώσει ὅτι ἦτον ἄνθρωπος, ὄχι μόνον τίμιος, ἀλλὰ καὶ φρόνιμος ἀρχηγός.

ΚΕΦ. Ε.

Ὁ Κιουταχῆς ἐκτός τῶν Ἀθηνῶν. — Κυριεύει ἐξ ἐφόδου τὴν πόλιν. — Ὁ Καραϊσκάκης εἰς Χαϊδάρη. — Μάχαι. — Ὁ Φαβιὲ συμμαχεται. — Οἱ ἄξιοι τῶν δύο ἐκ τῶν τεσσάρων πυροβόλων θραύονται. — Οἱ Τούρκοι φεύγουσιν εἰς τὴν πόλιν. — Ὁ Φαβιὲ τοὺς καταδιώκει. — Ὁ Καραϊσκάκης τὸν ἀναχαίττει. — Διαφωνία. — Ἐπικουρία τοῦ Ὁμέρπασια Καρύστου. — Μάχη πρὸς τοὺς τακτικούς. — Θραύσις τῶν ἀξίων καὶ τῶν ἄλλων δύο πυροβόλων. — Ὁ Ῥωμπὲρ πληγόνεται. — Αἰαξία. — Τροπὴ τῶν Ἑλλήνων. — Ἐπικουρία τῶν ἀτάκτων. — Τροπὴ τῶν Τούρκων. — Μάχη πρὸς τοὺς ἀτάκτους. — Ἐπικουρία τῶν τακτικῶν. — Τροπὴ τῶν Τούρκων. — Φεύγουσιν οἱ Ἕλληνες εἰς Ἐλευσίνα. — Ὁ Φαβιὲ κινδυνεύει. — Μεταβαίνει εἰς Σαλαμίνα. — Ἐκστρατεύει, εἰς Θήβας. — Λειποταξία. — Μεταβαίνει εἰς Μέθαινα. — Ἀρσένωσις τοῦ Καραϊσκάκη εἰς τὴν πατρίδα. — Ἐπιστολὴ τοῦ Κιουταχῆ πρὸς τὸν Ἰμπραχίμ. — Κατάστασις τῶν πολιορκημένων. — Ὁ Κιουταχῆς ὀχυροῦται περὶ τὴν Ἀκρόπολιν. — Ἐξοδος τῶν Ἑλλήνων. — Ὑπόνομοι καὶ ἀρθυπόνομοι. — Ὁ φιλέλλην Δαρκούρ εἰς Ναύπλιον. — Ἐπιστολὴ πρὸς αὐτὸν τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς. — Ἐπάνοδος αὐτοῦ εἰς Παρίσιους. — Ὁ Ὑψηλάρτης συνιστᾶται ὡς ἀρχηγὸς τῆς Γαλλικῆς φαρτίας. — Ὁ Κωλέττης ἀντὶ αὐτοῦ. — Ὁ φιλέλλην Δλαμπόρδι εἰς Ὑδραν. — Σημαία Μεσσαλιωτῶν. — Ὁ φιλέλλην Βαλῆς παρακινεῖ τὸν Καραϊσκάκη πρὸς στρατεύσῃ εἰς Θεσσαλίαν. — Σχέδιον τοῦ Καραϊσκάκη. — Ὁ Γ. Αἰῆκος στρατεύει εἰς τὰ Σκοῦρτα. — Μέτρα κατὰ τῶν Τούρκων εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον.

Ἄλλ' ἐνῶ οἱ Ἕλληνες καταπολεμοῦσι τὴν πατρίδα των μὲ τὰς
 διχονοίας των, ὁ Κιουταχῆς καὶ ὁ Ἰμπραχίμ προσπαθοῦσι νὰ τὴν
 ἐξαλειψῶσιν ἀπὸ τὴν βίβλον τῆς ζωῆς, καὶ νὰ ματαιώσωσι τὸ ἐν
 Πιερρούπολει γανόμενον πρωτόκολλον τῆς 23 Μαρτίου 4 Ἀπριλίου,
 ὡς οἱ φιλότουρκοι τῶν χριστιανῶν λεγομένων συμβουλευούσι τὸν
 Σουλτάνον. Ὁ Κιουταχῆς ἐπαρουσιάσθη ἐκ τῶν Ἀθηνῶν μ' ἑξ̄ χιλιά-
 δας πεζοῦς καὶ δισχιλίους ἰππεῖς καὶ μὲ εἴκοσι περόβολα καὶ ὄλμους.
 Ὁκτακόσιοι πολῖται Ἀθηναῖοι τὰς ὑπερασπίζοντο εἰς εἰκοσιτέσσαρας
 προμαχώνας, καὶ συνεχῶς ἐξώρμωσαν κατὰ τῶν ἐχθρῶν καὶ τοὺς
 ἐβλάπτον. Ὁ Κιουταχῆς πληροφορηθεὶς ἤδη ὅτι ὁ Καραϊσκάκης
 συγκροτεῖ στρατόπεδον δυνατὸν εἰς τὴν Ἐλευσίνα καὶ φοβούμενος
 μὴ πολιορκηθῆ αἰφνης ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἐνῶ πολιορκεῖ τὰς Ἀθή-
 νας, καὶ εὐρεθῆ ἐν τῷ μέσῳ δύο στρατοπέδιον, σπεύδει νὰ τὰς
 κυριεύῃ ἐξ ἐφόδου· καὶ ἤρχισεν ἤδη νὰ ρίπτῃ βόμβας εἰς τὴν πό-
 λιν, καὶ νὰ πυροβολῇ τὸ περιτείχισμα ἀδιακόπως τρία ἡμερονύκτια
 εἰς τρόπαν ὅτι τὸ κατεκρήμνισεν εἰς διάφορα μέρη. Οἱ πολιορκημέ-
 νοι, οἵτινες ἄχρι τοῦδε ἐπεσχεύζον τὴν νύκτα ὄσχι μέρη, τοῦ περι-
 τειχίματος ἐκρήμνιζεν ἡ πολιορκητὴς τὴν ἡμέραν, ὄντες καὶ ὀ-
 λίγοι ὡς πρὸς τὴν ἑκτασιν αὐταῦ, δὲν προφθάνουσι πλέον νὰ τὸ
 ἐπισκευάσωσι, πολλῶ μᾶλλον νὰ τὸ ὑπερασπίσωσι καὶ νὰ τὸ φυ-
 λάξωσιν. Ὅθεν τὴν αὐγὴν τῆς 3 Αὐγούστου ὁρμήσαντες ἀπὸ πολ-
 λὰ μέρη οἱ Τούρκοι, εἰσέβαλον εἰς τὴν πόλιν μετὰ ἡμισείας ὥ-
 ρας μάχην, καὶ οἱ Ἕλληνες ὑπεχώρησαν καὶ κατέλαβον τὰς περὶ
 τὴν ἀκρόπολιν οἰκίας, καὶ ἀντιμάχονται πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ὅσον
 δύνανται, καὶ τέλος κλείονται εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ἀφοῦ ἐφό-
 νευσαν τριακοσίους ἐξ̄ αὐτῶν καὶ ἐζώργησαν πολλοὺς, καὶ πρὸς
 τούτοις τὸν πρῶτον τοῦ Κιουταχῆ πυροβολιστὴν, τὸν ὁποῖον καὶ
 θὰ μεταχειρισθῶσιν, ἐπιτήθειον ὄντα κατὰ τῶν ὁμοφύλων του,
 καὶ ἀφοῦ ἔπεσον καὶ ἐπληρώθησαν ἀπὸ τὸ μέρος των ὡς δια-
 κόσιοι, καὶ ἐζωγρήθησαν ὡς σαράντα ὁμοῦ ἄνδρες, γυναῖκες καὶ
 παιδίχ. Καὶ ὁ Κιουταχῆς εἶναι ἤδη κύριος τῆς πόλεως τῶν Ἀ-
 θηνῶν.

Οἱ δ' ἐν Ἐλευσίνῃ ἀποκρούσαντες μὲ ἐλάχισον των τοὺς ὄσους
 Τούρκους ἔστειλε κατ' αὐτῶν ὁ Κιουταχῆς διὰ νὰ τοὺς ἐνα-
 σχολῇ, τὴν 5 τοῦ αὐτοῦ ἀπεφάσισαν νὰ πλησιάτωσιν εἰς τὰς Ἀ-

θήνας, και τὸ ἑσπέρασ κινήσαντες διὰ τῶν ὄρους Αἰγυαλοῦ, ἔφθασαν τὸ μετονύκτιον εἰς τὸ Χαϊδᾶρι, χωρίον μίαν ὥραν ἀπέχον ἐκεῖθεν, μεταξὺ τοῦ ὄρους αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐλαιῶνος κείμενον, ὅπου ἔστρατοπέδευσαν. Ὁ Καραϊσκάκης μὲ τινὰς ὄπλαρχηγούς και μὲ τοὺς Ἀθηναίους ἐτοποθετήθησαν εἰς τὸν περίβολον και ἤνοιξαν πολεμιστράσ. Ὁ Γ. Λύκος μὲ τοὺς ὑπ' αὐτὸν στρατιώτασ εἰς λόφον κείμενον πρὸσ τὰ δεξιὰ τοῦ περιβόλου. Ὁ δὲ Κριζιώτησ, ὁ Στέφοσ Σέρβοσ, ὁ Κατσαρόσ, ὁ Περβαϊτόσ και λοιπά στρατεύματα εἰς λόφουσ κειμένουσ εἰς τ' ἀριστερά. Ὁ δὲ Φαβιὲ εἰσ μέρος ὀμαλὸν μεταξὺ τοῦ περιβόλου και τοῦ χαρακώματοσ τοῦ Λύκου. Πρὸσ τὸ λυκαυγέσ ἤλθον ἵππεισ τινεσ εἰσ προτοκοπήν, και τουφεκισθέντεσ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀπεσύρθησαν. Μετὰ μίαν ὥραν πᾶμα ἵππέων, εἰσ δύο διαιρεθὲν, διευθύνθη τὸ μὲν κατὰ τοῦ Κριζιώτου και τῶν ἄλλων, τὸ δὲ κατὰ τοῦ Λύκου, και συνεκροτήθη μάχη ταυτοχρόνωσ και εἰσ τὰ δύο μέρη. Τότε ὁ Φαβιὲ συνεννοηθεῖσ μὲ τὸν Καραϊσκάκην, ἔστειλε τὸ πρῶτον τάγμα βοήθειαν πρὸσ τὸ μέρος τοῦ Κριζιώτου, ὅπου ἦσαν και πλειότεροὶ ἐχθροὶ, και τὸν λόχον τῶν φιλελλήνων εἰσ βοήθειαν τοῦ Λύκου. Καὶ τὸ μὲν τάγμα προσέβαλε τοὺσ ἐχθροὺσ, και τοὺσ ἔτρεψεν εἰσ φυγήν, και ἐφόνευσε πολλοὺσ ὡσ και τὸν ἵπταρχον. Ὁ δὲ λόχοσ τῶν φιλελλήνων, διοικώμενοσ ὑπὸ τοῦ Πίζα, ἤρχισεν ν' ἀκροβολίξῃ τοὺσ ἵππεισ ἀπὸ τῶσ πλευράσ. Οὗτοι ἐπροσπάθουν νὰ ἐπιπέσωσι κατὰ τῶν φιλελλήνων, οἱ ὁποιοὶ ἐνωθέντεσ εἰσ ἐν τοὺσ ἀντέκρουον. Ὁ δὲ Φαβιὲ παρατηρήσασ ὅτι ἐκινδύνευον ἔστειλεν εἰσ βοήθειάν των δύο λόχοσ τοῦ δευτέρου τάγματοσ, και αὐτοὶ ἐκτύπησαν τοὺσ Τούρκουσ, και τοὺσ ἐβίβασαν ν' ἀποχωρήσωσι μὲ βλάβην των. Οὕτωσ ἔλαβε τέλος ἡ πρώτη μάχη, και τότε ἀπεφασίσθη μεταξὺ Καραϊσκάκη και Φαβιὲ, νὰ χρησιμεύσῃ τὸ τακτικὸν πάντοτε εἰσ τὰσ μάχασ ὡσ ἐπικουρικόν. Μετ' ὀλίγον ἐπανῆλθεν ὁ ἐχθρόσ μ' ὄλασ τὰσ δυνάμεισ του, ἀπὸ πεζικόν, ἵππικόν και πυροβολικόν συγκειμένασ, τὰσ διήρσεν εἰσ δύο, διευθύνθη κατὰ τοῦ Κριζιώτου και τῶν ἄλλων, και τοὺσ προσέβαλεν ἀπὸ τὸ ἀνατολικὸν και συνάμα ἀπὸ τὸ μεσημβρινὸν μέρος. Ἐπὶ δὲ πυροβολικόν του ἐκτύπη ὄλασ τὰσ θέσεισ και μάλιστα τὸν περίβολον, και συνεκροτήθη μάχη πεισματώδησ. Τότε ὁ Φαβιὲ το-

ποθετήτας τὸ πυροβολικὸν τοῦ παρὰ τὸν περίβολον ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ, τὸ μὲν δεύτερον τάγμα διοικούμενον ἀπὸ τὸν τάγμα-
 τάρχην Πίσαν διεύθυνεν εἰς βοήθειαν πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος·
 αὐτὸς δὲ μὲ τὸ πρῶτον, ἔχων καὶ τοὺς φιλέλληνας εἰς τὰς πλευ-
 ράς ὡς ἀκροβολιστὰς, προσέβαλεν ἀπὸ τὸ μεσημβρινὸν τοὺς ἐχ-
 θρούς, καθ' ὃν καιρὸν οὗτοι μὲν ἐκτύπων μ' ὄλην τὴν ἐνεργητι-
 κότητα τοὺς ἀτάκτους Ἕλληνας, τὸ δὲ πυροβολικὸν τοὺς ἠνό-
 χλαι πολὺ, ὄντας ἀνοχύρους μάλιστα, καὶ διὰ ταῦτα δὲν ἦτο δυ-
 νατὸν ν' ἀντιξωσιν ἐπὶ πλεόν ἀντικρούοντες. Τότε δὴ ἅμα ἰδόν-
 τες τοὺς τακτικούς βαδίζοντες κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ μάλιστα
 κατὰ τοῦ ἰππικοῦ καὶ πυροβολικοῦ, ἐξώρμησαν ἐναντίον τοῦ
 πεζικοῦ καὶ τὸ ἔτρεψεν εὐθύς. Οἱ δὲ τακτικοί, ἂν καὶ πυροβο-
 λούμενοι σφόδρα διὰ λεπτοβολίας καὶ τευρεκίζόμενοι ἀπὸ πο-
 λυαριθμούς ἰππεῖς, ἐβάδιζον ἀτρόμητοι κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ πυρός,
 καὶ ἠνάγκασαν τὸν ἐχθρὸν νὰ τραπῆ ἀτάκτως, ἀφήσας καὶ τὰ
 πολεμεφόδια, ὥστε ἂν ἦτον ὁ Ἀλμείδης μὲ τὸ Ἕλληνικὸν ἰπ-
 πικὸν εἰς ἐκείνην τὴν μάχην, ὁ Φαβιὲς ἤθελε τοὺς ἐπάρει καὶ τὰ
 πυροβόλα, τὰ ὁποῖα ὄντα καλῶς ἐξευγμένα εἶχεν ἀποσύρει φεύ-
 γων ὁ ἐχθρός. Ἀλλὰ καὶ τὸ δεύτερον τάγμα προσέβαλεν εἰς τὸ
 ἀνατολικὸν μέρος τοὺς ἐχθρούς, καὶ τοὺς ἔτρεψεν εἰς φυγὴν. Συνέ-
 βη δ' ἀταξία τις, δι' ἣν ἐσκορπίσθησαν οἱ προπορευόμενοι λόχοι,
 καὶ ἡ ἀταξία ἤθελε διαδοθῆ εἰς ὅλον τὸ τάγμα, ἂν ὁ Πίσας
 δὲν εἶχε προλάβει νὰ ἀντικρούσῃ μὲ τοὺς λοιποὺς λόχους τὸ ἰπ-
 πικὸν τοῦ ἐχθροῦ, τὸ ὁποῖον ἐνῶ ἔφρευγεν, ἐστράφη παρευθύς, πα-
 ρατηρήσαν τὴν ἀταξίαν, καὶ ἐπέπεσεν ἐναντίον των. Ἀλλ' οἱ ἄ-
 ξονες τῶν δύο πυροβόλων εἶχον συντριβῆ, καὶ εὐθύς ἐστάλησαν
 εἰς Σαλαμίνα, νὰ ἐπιτευασθῶσιν. Οἱ δὲ Τοῦρκοι ἔφυγον ἤδη ἀφ'
 ὄλα τὰ μέρη, καὶ ὁ Φαβιὲς θέλων νὰ ὠρεληθῆ ἀπὸ τὴν νίκην,
 νὰ διαλύσῃ τὴν πολιορκίαν, συνῆψεν εἰς φάλαγγα πυκνὴν ὅλον
 τὸν τακτικὸν στρατὸν, καὶ θέσας εἰς τὰς πλευράς τοὺς φιλέλ-
 ληνας, ὡς ἀκροβολιστὰς, καὶ τὰ δύο πυροβόλα ἐν τῷ μέσῳ,
 διεύθυνετο πρὸς τὸ στρατόπεδόν των, κατεδίωκεν αὐτοὺς φεύ-
 γοντας εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν· καὶ ἐν τοσοῦτῳ τὸ ἰππικὸν
 των ἐστάθη πλησίον τοῦ ἐλαιῶνος ἀντιπαραταχθέν. Πλὴν δὲν ἐ-
 τόλμη καὶ νὰ ὀρμήσῃ εἰς μάχην, ἂν καὶ προκαλούμενον ἀδία-

κόπως ὑπὸ τῶν ἀκροβολιστῶν, οἱ ὁποῖοι ἐθάρρυνθησαν καὶ ἀπὸ τὸν Καραϊσκάκην, φθάσαντα ἔριππον τὴν στιγμὴν ἐκαίνην. Τέλος ὑπεχώρησε καὶ τὸ ἱππικόν, καὶ ὁ Φαβιὲ ἐξηκολούθει τὴν πορείαν του. Ὁ δὲ Καραϊσκάκης θεωρῶν ὅτι τ' ἄτακτα στρατεύματα κατέλαβον πάλιν τὰς θέσεις των, μὴ θέλοντα ν' ἀντιπαρατάχθωσιν εἰς τὰς πεδιάδας πρὸς ἱππικόν πολυάριθμον, καὶ ὅτι ἂν τὸ τακτικόν προὔχωρει εἰς τὸν ἐλαιῶνα, θὰ εὕρισκετο εἰς μέγιστον κίνδυνον ν' ἀπωλεσθῆ, ἐνῶ μάλιστα ἦτο φόβος μὴ καταντήσωσιν ἄχρηστα καὶ τ' ἄλλα δύο πυροβόλα, προέτεινε τὸν Φαβιὲ νὰ παύσῃ τὴν καταδίωξιν, καὶ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸ στρατόπεδον. Ἄλλ' οὗτος ἔλεγεν ὅτι, ὁ σκοπὸς τῆς ἐκστρατείας των ἦτον ἡ ἐπίθεσις καὶ ὄχι ἡ ἀμυνα, καὶ νομίζων ὅτι ἤθελε δυνηθῆ καὶ μόνος νὰ καταστρέψῃ τὸν ἐχθρὸν, ἐπέμενε εἰς τὴν καταδίωξιν· τέλος μετὰ τινὰς φιλονεικίας ἀπεσύρθησαν εἰς τὸν περίβολον. Εἰς αὐτὴν τὴν μάχην ἐφονεύθησαν ὀκτῶ τακτικοὶ καὶ ἐπληγώθησαν δεκαπέντε· ἐφονεύθησαν ὡσαύτως καὶ ἐπληγώθησαν πέντε φιλέλληνας. Ἐκ δὲ τῶν ἐχθρῶν ἐφονεύθησαν καὶ ἐπληγώθησαν πάμπολλοι. Μετὰ ταῦτα ὁ Καραϊσκάκης προτείνει τὸν Φαβιὲ νὰ ὑπάγῃ τὴν ἐπομένην νύκτα εἰς τὸν Πειραιᾶ νὰ στρατοπεδεύσωσιν· ἀλλ' οὗτος ἔκρινε καταλληλοτέρην τὴν θέσιν τοῦ Χαϊδαριοῦ κατὰ πάντα· τέλος συγκατετέθη νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸν Πειραιᾶ τὴν ἡμέραν, ὄχι τὴν νύκτα, καὶ ἀφοῦ λάβωσιν τοὺς ἄξονας τῶν δύο πυροβόλων, Ὁ Φαβιὲ εἶχε διχταχθῆ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ συνεννοῆται μὲ τὸν Καραϊσκάκην· δὲν ἐκρίθη πρὸς τὸν νὰ καθυποβληθῆ εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Γ. ἀρχηγοῦ διὰ νὰ μὴ προσβληθῆ εἰς τὴν φιλοτιμίαν του· ἠδύνατο δὲ νὰ ὠφελήσῃ εἰς τὸν ἄτακτον πόλεμον μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τούρκων, ἀλλὰ συνεννοούμενος μὲ τὸν Καραϊσκάκην, ὅστις ἦτον ἐμπειρότατος εἰς τὸν τοιοῦτον πόλεμον καὶ ἐγνώριζε τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς Ἕλληνας· καὶ εἶπετο ν' ἀκούῃ ἐκαῖνος τὴν γνώμην τούτου καὶ νὰ ἐνεργῆ ἐκ συμφώνου· ἄρα τὸ ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξάρτητον τῶν δύο ἀρχηγῶν θὰ γενήσῃ τὴν διαίρεσιν καὶ θὰ βλάψῃ τοὺς Ἕλληνας. Ὁ Καραϊσκάκης ἐντοσαῦτω προβλέπων τὰ ἐνδεχόμενα, διέταξε καὶ κατεσκευάσθη χαράκωμα ἐπὶ τινος λόφου πλησίον τῆς θέσεως, ὅπου συνεκροτήθη ἡ τελευταία μάχη

πρὸς τ' ἀριστερὰ τοῦ στρατοπέδου, καὶ ἐκεῖ διώριτε τὸν Στέφανόν μ' ἄλλα σώματα· ὠχίρωσε δὲ τὸν περίβολον καλλίτερα, καὶ ἔβαλε τὸ στράτευμά του εἰς κατάστασιν ἀμύνης. Τὴν αὔριον ἔφθασέν εἰς βοήθειαν τοῦ Κιουταχῆ ὁ ὤμέρπασις ἀπὸ τὴν Εὐβοίαν μ' ἀρκετὴν δύναμιν, καὶ τὴν ἐπύριον (8 τοῦ αὐτοῦ) πρὶν ἀνατεῖλαι ὁ ἥλιος, ἐφάνησαν Τούρκοι τινεῖς· ἐρχόμενοι κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Ὁ Φασιὲ διέταξε τὸν λοχηγὸν Μιχῆ, ἐθελοντὴν Γάλλον, νὰ ὑπάγῃ μὲ τὰ δύο πυροβόλα καὶ μὲ τοὺς φιλέλληνας ἐννεσίον των, καὶ αὐτὸς μὲν τοὺς ἐκτύπησε καὶ τοὺς ἔτραψεν, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἰδοὺ ὁ Κιουταχῆς ἐπὶ κεραλῆς ἑπτὰ χιλιάδων πεζῶν Τουρκαλβανῶν καὶ χιλίων ἰππέων δελίδων, καὶ ὁ Φασιὲ μὴ συλλογιζόμενος ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κατορθώσῃ τι, μὲ μόνον τὸ τακτικὸν ἀντιτασσόμενος πρὸς τόσον ἀνωτέρας δυνάμεις τοῦ ἔχθρου, διέταξε τὸ πρῶτον τάγμα νὰ κινηθῇ κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸ δεύτερον νὰ παρακολουθήσῃ τρίακόσια βήματα μακρὰν ὀπίσω τοῦ πρώτου ὡς ἐπικουρικόν. Ὁ ταγματάρχης Ῥομπέρ φθάσας ἐπὶ τινος λόφου, ἐχημάτισε τετράγωνον. Οἱ φιλέλληνες εὐρίσκοντο εἰς τι παρακείμενον ἐρείπιον, καὶ πολλοὶ Ἄλβινοι προσβαλόντες τοὺς ἐξετόπισαν καὶ κατέλαβον τὴν θέσιν. Ὁ Ῥομπέρ παρατηρήσας ὅτι τὸ τετράγωνον εὐρισκόμενον εἰς τὸ ὕψωμα τοῦ λόφου, ἐβλάπτετο ἀπὸ τὸ πυροβολικόν τοῦ ἔχθρου, καὶ ἐπειδὴ οἱ ἄζονες καὶ τῶν ἄλλων δύο πυροβόλων ἐθραύσθησαν μετ' ὀλίγους πυροβολισμοὺς, διέταξε τὸ τετράγωνον νὰ ὑποχωρήσῃ, καὶ ὑπεχώρησεν ὀλίγον. Ἐπειδὴ ὁμοίως ὁ ἔχθρος δὲν ἐκινεῖτο, διέταξε πάλιν νὰ προχωρήσῃ, πλὴν δὲν παρήγγειλε καὶ τὸ μέτωπον· προεχώρουν λοιπὸν ὅλων τὰ μέτωπα, καὶ τὸ τετράγωνον διελύθη σχεδόν. Ὁ δὲ Ῥομπέρ διώρθωσε τὸ σφάλμα· ἀλλ' ὁ ἔχθρος ὠρμηθεὶς ἀπὸ τὰ συμβάντα, προσέβαλε τὸ τετράγωνον ἀπὸ μὲν τὸ πρῶτον μέτωπον μὲ τὸ πεζικόν· ἀπὸ δὲ δεύτερον καὶ τέταρτον μὲ τὸ ἰππικόν. Φθάσας δὲ εἰς τὸ ὕψωμα τοῦ λόφου, εἶδεν ὅτι εὐρέθη δεκαπέντε βήματα μόνις ἀπέχων, καὶ δειλιάσας δὲν προεχώρησεν. Ὁ δὲ Ῥομπέρ διέταξεν εὐθύς : *τετράγωνον, ἐτοιμάσατε ὅπλα, καὶ πρὶν ἢ διατάξῃ πῦρ, ἐπληρώθη εἰς τὴν κοιλιαν, καὶ οὐδεὶς τῶν λοχαγῶν παρετήρησε τὸ γεγονός, διὰ ν' ἀναδεχθῇ ἀντ' ἐκείνου τὴν διοί-*

κλήτιν τοῦ τετραγώνου. Οἱ δὲ στρατιῶται ἤρχισαν μετ' ὀλίγας στιγμάς τὸ πῦρ, καὶ ἐφόνευσαν ἐν τῷ ἅμα ὑπὲρ τοὺς διακοσίους ἐχθροῦ· ἀλλ' ἔπαθον καὶ αὐτοί, διότι εἰς τὰ μέτωπα τοῦ τετραγώνου ἐπαρουσιάσθησαν κενὰ δικστήματα, τὰ ὅποια οἱ διοικηταὶ τῶν στίχων δὲν ἀνεπλήρωσαν, καὶ τὸ ἵππικὸν εἰσχωρήσαν αὐτόθεν, διέσπασε τὸ τετράγωνον, καὶ ἐπομένως ἐφονεύθησαν τριανταοκτὼ Ἕλληνας, καὶ ἐζωγρήθη εἰς τυμπανιστῆς· ἐζωγρήθη καὶ ὁ ὑπολοχιγὸς τοῦ πυροβολικοῦ Ἰῶος Ῥίξος ἐκ Θεσσαλίας, ὅστις, ἀφοῦ ἐθραύσθησαν οἱ ἄξονες τῶν πυροβόλων, τ' ἀνεσήκωσε καὶ ἐπυροβόλει, διὰ νὰ δείξῃ εἰς τὸν ἐχθρὸν ὅτι δὲν ἦσαν τεθραυσμένα (*), καὶ οἱ ἄλλοι ἐτράπησαν εἰς φυγὴν. Τότε προχωρήσαν ὀλίγον, ὑπὸ τοῦ Φαβιᾶ διαταχθέν τὸ δεύτερον τάγμα, ἤρχισε διζυγον ἦτοι ἀδιάκοπον πῦρ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ· ἔφθασαν συγχρόνως καὶ ὁ Καραϊσκάκης καὶ ὁ Κριεζιώτης μετὰ τινὰς στρατιώτας εἰς βοήθειαν, καὶ οἱ Τούρκοι ἐτράπησαν καὶ ἔπαθον μεγάλην ζημίαν. Ἀφοῦ δὲ ὁ ἐχθρὸς δὲν ἠδυνήθη νὰ εἰσβάλῃ ἀπὸ τὸ μέτωπον εἰς τὸ Ἑλληνικὸν στρατόπεδον, διεύθυνε πρὸς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν κατὰ τοῦ Στέφου σῶμα συγκείμενον ἐξ ἵππικοῦ καὶ πεζικοῦ· καὶ τὸ μὲν ἵππικὸν μετὰ τινὰς ἐκ τῶν πεζῶν προσέβαλον τὸν Στέφον, καὶ ἀποκρουσθέντες ἀπεσύρθησαν. Τὸ δὲ πεζικὸν, ὅλον ἐξ Ἀλβανῶν, θέλον νὰ ἐπιπέσῃ ἀπὸ τὰ νῶτα τοῦ στρατοπέδου, ὤρμησεν εἰς τὸν παρὰ τοῦ Κριεζιώτου κατεχόμενον λόφον, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἦτον ὠχυρωμένος, οἱ ἐχθροὶ προεχώρησαν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου, καὶ αὐτόθι συνεκροτήθη μάχη πεισματώδης· δις δὲ κατέλαβον τὴν θέσιν, καὶ δις ἀπεβλήθησαν, καὶ ἡ συμπλοκὴ ἔγεινεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τότον, ὥστε ἐμάχοντο μετ' ἀγγέμαχχα, μετὰ ξίφη καὶ τὰς μαχαίρας, ὡς καὶ μετὰ πέτρας, καὶ ἐκεῖ ἐφάνη ἡ ἀτομικὴ τῶν Ἑλλήνων ἀνδρεία, καὶ μάλιστα ἡ τοῦ Κριεζιώτου. Τὸ δ' ἀποκρουσθέν ὑπὸ τοῦ Στέφου

(*) Ὁ Κιουταχῆς ἔμοῦ μετὰ τοὺς ἄλλους αἰχμυλώτους ἐφόνευσε καὶ αὐτὸν· εἶχε πληροφορηθῆ δὲ διὰ τὴν ἰκανότητά τοῦ νέου, καὶ τὸν εἶπεν ὅτι τὸν ἐχάριζε τὴν ζωὴν, ἂν ἤθελε νὰ τὸν ὑπηρετήσῃ κατὰ τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸ πυροβολικὸν του· ἀλλ' ὁ φιλόπατρις Ἕλληνας « Προτιμῶ μὲν ἄλλους θανάτους ἢ νὰ ῥίψω ἐν πυροβόλον κατὰ τῶν ἀδελφῶν μου, ἢ πεκρίθῃ, καὶ ἐφονεύθῃ.

ἵππικὸν ἐπανήλθε, καὶ οὗτος ἤδη ἐκινδύνευεν. Ὄθεν ὁ Φαβιᾶ διέταξε τότε τὰ δύο τάγματα καὶ τοὺς φιλέλληνας νὰ ἐπανεέλθωσιν εἰς βοήθειαν· καὶ τότε δὴ, ὁ Μιχγὲ ἀναδεχθεὶς τὴν διοίκησιν τοῦ πρώτου τάγματος, ἔχων καὶ τοὺς φιλέλληνας ἀκροβολιστάς, προσέβαλε τοὺς ἐχθροὺς ἀπὸ τ' ἀριστερά· καὶ τὸ δεύτερον τάγμα τοὺς προσέβαλε κατὰ μέτωπον· ὤρμησε καὶ ὁ Κριεζιώτης σχεδὸν συγχρόνως μὲ τοὺς ὑπ' αὐτὸν στρατιώτας ἐναντίον των· καὶ τότε οἱ Τούρκοι ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, καὶ ἔπαθον πολὺ. Ἐπομένως οἱ Ἕλληνας τακτικοὶ τε καὶ ἄτακτοι ἐπέστρεψαν εἰς τὰς θέσεις των, καὶ ὁ ἀκροβολισμὸς ἐξηκολούθησεν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καθ' ἣν ὁ ἐχθρὸς κατασκευάσας ἐπὶ λόφου πυροβολοστάσιον, τοὺς ἐκτύπα καὶ μὲ τὰ πυροβόλα καὶ τοὺς ἐβλαπτε, καὶ μάλιστα τὸ τακτικὸν σφάτευμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο περιχαρακωμένον ἐξέχον διάστημα. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχον πλέον τροφάς, ἀπεφασίσθη νὰ ἐπιπέσωσι τὴν νύκτα κατὰ τῶν ἐχθρῶν τ' ἄτακτα στρατεύματα, τὰ δὲ τακτικὰ νὰ φυλάξωσι τὴν θέσιν τοῦ περιόλου, καὶ ἂν δὲν κατορθώσωσι νὰ κατασκορπίσωσι τοὺς Τούρκους, ν' ἀποχωρήσωσιν ὅλοι ἐν τάξει. Ὄθεν ὁ μὲν Φαβιᾶ διέταξε περὶ τὸ ἑσπέρας τὸν τακτικὸν στρατὸν καὶ κατέλαβον τὸν περίβολον· ἀλλ' οἱ ἄτακτοι ἀπεσύροντο ἤδη πρὸς τὸ ὄρος Αἰγιαλὸν, καὶ ὅτε ἔγεινε σκότος, κατέλιπον μ' ἄκραν ἡσυχίαν ὅλας τὰς θέσεις καὶ ἀπήρχοντο εἰς τὴν Ἐλευσίνα (*). Οἱ δὲ Τούρκοι ἐννοήσαντες τὴν φυγὴν των, περιεκύκλωσαν τὸν περίβολον· τότε ὁ Φαβιᾶ εἶδε μὲ φρίκην τὸν κίνδυνον εἰς τὸν ὁποῖον ἐξετέθη ἀπατηθεὶς, καὶ διέταξε νὰ ἐξέλθῃ ὁ στρατὸς ἀπὸ τὸν περίβολον, καὶ ἐξῆλθον, καὶ εἶδον αἴφνης ἐχυτοὺς ἐγκαταλειμμένους εἰς τὴν πεδιάδα ἐν τῷ μέτρῳ πολυαριθμοῦ ἵππικοῦ, καὶ τοὺς κατέλαβον ὅλους φόβος καὶ τρόμος, καὶ μάλιστα ὅτε, φθάσαντες οἱ ἄτακτοι εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους, ἐτουφέκιζον. Ὁ Φαβιᾶ τοὺς ὠδήγησε πάλιν διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, καὶ τὸ μεσονύκτιον ἔφθασεν

(*) Τὴν 9 ὁ Καραϊσκάκης ἀπὸ τὴν Ἐλευσίνα ἀπῆλθεν εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ Δερινῦ, εὐρισκομένου κατὰ παράδον εἰς τ' Ἀμπελάκια τῆς Σαλαμίνος, καὶ εὐρῖσκει εἰς τὸ πλοῖόν του τὸν Κιουταχῆν καὶ τὸν Ὀμέρπασιαν τῆς Καρυνίου, πρὸς τοὺς ὁποίους προσηνέχθη φιλοφρόνως καὶ ἐλάλησεν ἀστεία τῶν Κιουταχῆν, ὅστις τὴν αὐριον τὸν ἔστειλε καφεὶν, Σάχαρι, καὶ καπνόν· ὁ δὲ Καραϊσκάκης τὸν ἀνταπέστειλε φορτίον αἶνου.

εἰς τὴν Ἐλευσίαν εἰς ἀθλίαν κατάστασιν, διότι καὶ πολλοὶ ἐνῶ ἀπέρχοντο νὰ πολεμήσωσιν ἀφρέθησαν ὑπὸ τῶν ἀτάκτων τὰ σκεύη των. Εὐτυχῶς τὸ ἰππικὸν τοῦ ἐχθροῦ περιτρέχον τὰς πεδιάδας, δὲν ἐτόλμησε διὰ τὸ σκότος τῆς νυκτός νὰ ἐπιπέσῃ κατ' αὐτῶν συνέλαθεν ὁμως ἔπειτα ἀδυνάτους τινὰς στρατιώτας, οἱ ὅποιοι ἀπεπληθήσαν ἕνεκα τοῦ σκότους, καὶ τοὺς ὁποίους οἱ Τούρκοι ἐθανάτωσαν, ὡς καὶ ὑπὲρ τοῦ; εἴκοσι πληγωμένους ἀπὸ τὰ διάφορα σώματα τακτικῶς καὶ ἀτάκτου; μείναντας εἰς τὸν πύργον τοῦ περιβάλου. Βίς τὰ; μάχης αὐτὰς ἀπώλοντο ἐκ τῶν τακτικῶν ἐξήντα τρεῖς καὶ ἐπληρώθησαν πενήντα· ἀπώλοντο καὶ πολλοὶ ἀτάκτοι· ἀπώλοντο δὲ καὶ ἐχθροὶ ὑπὲρ τοὺς χιλίους ἑπτακοσίους (*) εἰς τὰς

(*) Ὁ Φαβιὲ γράφων αὐτοχειρὶ πρὸς τὴν Δ. ἐπιτροπὴν Γαλλιστὶ ἐξιστορεῖ τὴν ἐν Χαϊδαρί γενομένην μάχην ὡς ἐφεξῆς· γράφει δὲ τὴν 20 Αὐγούστου ἀπὸ Μίθαινα τὰ ὅποια ὠνόμασε τακτικούποιν. Τῆς ἐπιστολῆς του ἔπεται ἡ μετάφρασις.

Ἀπῆλθον εἰς τὴν Κούλουρην (Σχλαμίνα) μετ' ἄνω τάγματα καὶ τέσσαρα πυροβόλα καὶ ἓνα λόχον τῶν φιλελλήνων. Μ' ἱκανοφαίνεται πολὺ τὸ ὅτι δὲν εἶχον τὸ ἰππικὸν, διότι τότε ἤθελε διαλυθῆ ἡ πολιορκία. Τὴν 3 ἠέρασα εἰς τὴν Ἐλευσίαν· ἡ γνώμη μου ἦτον ν' ἀνοίξωμεν δρόμον ἀπὸ τὸ μοναστήριον Ἀφρὴ ἢ ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ, διὰ νὰ ἔχωμεν τὰς ἀπαιτουμένας διὰ τὸν στρατὸν συγκοινωνίας. Τὴν 6 διαβάντες ἀπὸ τὰ ὄρη, ἐφθάσαμεν τὴν νύκτα εἰς τὸν περιβόλον τοῦ Χαϊδαρίου, θίσει, περὶ τὴν ὁποίαν ὑπάρχουσι λόφοι. Τὴν αὐγὴν μᾶς περιέκυκλωσε τὸ ἰππικὸν τοῦ ἐχθροῦ, ὅστις ἤρχισε μετ' ὀλίγον νὰ πυροβολῆ καθ' ἡμῶν, καὶ μᾶς ἐβλάψεν ὀπωποῦν. Διέταξα τὸν λόχον τῶν φιλελλήνων καὶ ἀπέρυσεν ὡς τετρακοσίους ἰππεῖς. Ἐκινήθησαν τὰ δύο τάγματα μετ' ἡμᾶς τὴν λόγχην τεταμένην καὶ ἐκυρίευσαν τὴν θέσιν τοῦ ἐχθροῦ καὶ τὰ πολεμφοδία· ἀλλὰ διὰ τῆς ἄλλειψιν τοῦ ἰππικοῦ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ κυριεύσωσι καὶ τὰ πυροβόλα, τὰ ὅποια, ὄντα καλῶς ἐξυγμένα, ἀπέρυσεν ὁ ἐχθρὸς. Ἀφοῦ οἱ Τούρκοι ἔρυσον ἅρ' ὅλα τὰ μέρη, μόνις βρυσανθίντων τῶν στρατευμάτων μας, ἐπρότεινα τοὺς ἀπαραρχογούς νὰ διώξωμεν τὸν ἐχθρὸν οὕτως· ἠθίλομεν διαλύσει τὴν πολιορκίαν ὠρελθίντες ἀπὸ τὴν δεξιάν του. Ἄλλ' αὐτοὶ κατεσκεύασαν προμαχώνας ἐπὶ τινων θέσεων, τὰς ὁποίας ἐκυρίευσάμεν. Τὴν ἐπιούσαν ἐβλάψεν ἀρκετὴ βοήθεια εἰς τὸν Κιουταχὴν ἀπὸ τὴν Εὐρυπὸν ὑπὸ τὸν Ὁμέρπασιαν· τὸν ἐπαύριον ἐπαρουσιάσθη ὁ ἐχθρὸς εἰς τὰ χαράγματα τῆς αὐγῆς, μετ' ἑξήντα χιλιάδας περὶ πηυ ἐξ ὧν αἱ δύο χιλιάδες πεζοί. Ἄν κατελαμβάνομεν ὑπερκείμενόν τινα λόφον, ὁ ἐχθρὸς ἤθελε μᾶς βλάψει πολὺ μετ' ἡμᾶς τὰ πυροβόλα, καὶ προξενήσει δεξιάν εἰς τὸν στρατὸν· διὰ τοῦτο ἀπεφάσισα νὰ πολεμήσω εἰς τὸ ἕξτερον μέρος. Τὸ πρῶτον

Ἱστορ. Σηλ. ἀπομν. Τόμ. Γ'.

γενομένης μάχης ἠγωνίσθησαν ἀνδρείως οἱ Θετταλομακεδονοθραῦ-
 κες καὶ οἱ Ἐπτανήσιοι ἐξ ὧν ὁ Κεφαλλὴν Παρασκευῆς Κοντό-
 πουλος ἐφόνευσε τὸν Γιουρούκ-μπαϊρακτάρην (τὸν πρῶτον σημαιο-
 φόρον) τοῦ Κιουταχῆ καὶ ἐπῆρε καὶ τὴν σημαίαν του. Ὁ δὲ
 Φαβιὲ μετέβη εἰς τὴν Σλαμίνα ὅπου εὔρε καὶ τὸν Ἀλμείδα μετὰ τὸ
 ἰππικόν. Ὁ Καραϊσκάκης τὸν προσεκάλεε ἐπειτα νὰ τὸν ἀκολου-
 θήσῃ εἰς τὴν ὁποίαν ἐμελέτα ἐκστρατεῖαν εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς
 Ῥούμελης· ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν θὰ τὸν ἀκολουθήσει, διότι δὲν συνεφώ-
 νει μετ' αὐτὸν ὡς πρὸς τὸν τρόπον τοῦ πολεμεῖν, καὶ διότι ἄλλως
 δὲν εἶχεν ἄδικον. Ὁ δὲ Ἀλμείδα εἶχεν ἀποφασίσει νὰ τὸν ἀκο-
 λουθήσῃ, καὶ ἀφοῦ ἐκίνησε νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἐλευσίνα ἐπὶ τούτῳ,

τὸν τάγμα ἐδέχθη τὸν ἐχθρὸν ἐντὸς βολῆς πιστολίου· ἐφόνευσαν πολλοὺς,
 καὶ τὰ δύο πυροβόλα μᾶς διὰ λεπτοβολίας ἐπυξήσαν τὴν ἀταξίαν των, ὡτὲ
 ἀπεχώρησαν καὶ ἤθελον νὰ φύγωσιν, ὅτε καὶ τὸ ἰππικόν των, ὅπερ ἦτον
 ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ πρώτου τάγματος ἔβρουε χωρὶς νὰ ῥίψῃ οὔτε ἐν
 τευρῆκι· ἄλλ' ὁ λόχος τῶν φιλαλλήνων ἰσκορπίσθη, καὶ τὸ τάγμα, τοῦ ὁποίου
 ὁ ὄρχηγός Ῥομπιέρ ἐπληρώθη εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν, καθ' ὃν διεβράγησαν
 τὰ δύο (Ἀγγλικὰ) πυροβόλα μᾶς, ἀπεχώρητε δραμαίως· Ἐπειδὴ δὲ ὁ
 ἐχθρὸς ἀπεχώρει ὡσαύτως, τὸ πεδίου τῆς μάχης ἐμεινεν ὀλίγως σιγῆς
 ἀνευ μαχητῶν. Τριάντα δὲ ὡς σαράντα ἰππεῖς ἐπανῆλθον ἐπιτεθίντες· πλὴν
 ἐδιάσθησαν ν' ἀποχωρήσωσιν ἀπὸ τὸ πῦρ τοῦ δευτέρου τάγματος καὶ τινῶν
 ἀνδρείων ἐκ τῶν ἀτάκτων στρατιωτῶν. Ἐπανῆλθον δὲ εἰς τὰς πρώτας θέ-
 σεις των τὰ δύο τάγματα, ἀφοῦ ἔβρουήθησαν καὶ ἐπληρώθησαν δεκακίnte
 ἄνθρωποι, ἐνῶ εἰς μόνην αὐτὴν τὴν μάχην ἔβρουήθησαν τετρακῆσιοι ἐχ-
 θροὶ ὅλοι σχεδὸν Ἀλβανοί. Ἄλλ' ὄλην τὴν ἡμέραν, ὡς τὸ προσέειπον, ὁ ἐχ-
 θρὸς μᾶς ἐπολέμει μετὰ τὰ πυροβόλα. Τὸ δὲ πρῶτον τάγμα καὶ ὁ ἀνδρείος
 Κριακιώτης ἐκυρίευσαν καὶ ἄλλην θέσιν, τὴν ὁποίαν κατεῖχεν ὁ ἐχθρὸς εἰς
 τ' ἀριστερά μᾶς. Τὸ ἰσπερὶς τέλος δὲν εἶχομεν οὔτε ἄρτον, οὔτε νερὸν, οὔτε
 συγκοινωνίαν. Ὁ δὲ στρατηγός Καραϊσκάκης μετ' ἐπιλοιοῦσεν ὅτι, τὴν νύκτα
 μελλε νὰ ἐπιπέσῃ μ' ὅλον του τὸν στρατὸν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἐζῆται νὰ
 μείνω εἰς ἐπιδεῖαν εἰς τὸν περίβολον· ὑπεσχέθη καὶ ἔμεινα, καὶ μετὰ δύο
 ἡμέρας εἶδον ἐμαυτὸν μ' ἀπορίαν μου μεταξὺ τῶν Τούρκων. Διὰ τοῦτο
 ἡ ἀποχώρησίς μου ἔγινε πολὺ ἀκαταλόγως εἰς στρατεύμα τακτικόν· ἡμεῖς δὲ
 ὀπισθοφυλακὴ ὁμοῦ μετὰ τοὺς φιλέλληνας, ἐξ ὧν συνελήθησαν δύο. Τέλος διελ-
 θόντες ἀπὸ μέρη πολὺ δύσβατα, ἐφθάσαμεν εἰς τὴν πεδιάδα, ὅπου ἐμάθομεν ὅτι
 πρὸ δύο ὡρῶν εἶχον ἀναχωρήσει τ' ἀτακτα στρατεύματα. Οἱ ἀτακτοὶ διῆρ-
 पासαν τὰ σκεῦη τῶν στρατιωτῶν μᾶς, ἐνῶ οὔτοι ἀπῆρχοντο εἰς τὴν μά-
 χην· αἱ δὲ νυκτοφυλακαὶ μᾶς ἐτουφίκισαν ἐρχομένους. Διὰ ταῦτα δὲν ἦτο

ἑστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, ἐνδού; εἰς τὰς παρατήρησεις ἀξιωματικῶν, τινῶν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς Τροιζῆνα. Ὁ δὲ Καραϊσκάκης ἔγραφε τὴν 12 τοῦ αὐτοῦ ἐξ Ἐλευσίνας τὸν Κολοκοτρώνη, καὶ τὸν ἔλεγε ὅτι ἀπὸ αὐτὸν ἠλπίζε καὶ ἐζήτει βοήθειαν, καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ἐζήτει δὲ πρὸ πάντων νὰ τὸν σταλῆ τὸ ἀτακτὸν ἰππικὸν ὑπὸ τὸν Χ. Μιχάλην, καὶ ὑπέσχετο ὅτι, ἀφοῦ ἤθελε καταστρέφει τὸν Κιουταχῆν, νὰ δράμῃ εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ κατὰ τοῦ Ἰμπραήμ. Ὁ Κολοκοτρώνης θὰ συντελέσει, καὶ ὁ Χ. Μιχάλης καὶ ἄλλοι νὰ τὸν ἀκολουθήσωσι. Ὁ δὲ Φαβιέ, τολμητίας καθ' ὅλα, ἀπεφάσισε νὰ βλάβῃ τὸν Κιουταχῆν εἰς τὸ κέντρον τῆς συγκοινωνίας του, εἰς τὰς Θήβας, καὶ γράφει τὸν Καραϊσκάκην ἀπὸ τὴν Σαλαμίνα καὶ ζητεῖ νὰ τὸν συνδράμῃ, διατάττων στρατιώτας ἐκ τῶν ἀτάκτως νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν εἰς τὴν ἐκείσε ἐκστρατείαν του. Ὁ Καραϊσκάκης τὸν ἀπεκρίθη ὅτι διὰ τὸ πιδιὸν τοῦ τόπου οἱ ἀτακτοὶ δὲν τὸν ἀκολουθοῦσιν· ἀλλ' ἐκείνος ἐζήτησε νὰ διαταχθῶσι ῥητῶς ὁ Δ. Καλλέργης, ὅστις ἦτο μὲ τριακοσίους Κρητας εἰς τὴν Ἐλευσίνα, καὶ ὁ Στέφος, ἐλπίζων νὰ τὸν ἀκολουθήσωσι, διότι καὶ ἄλλοτε τὸν ἀκολούθησαν, καὶ ὁ Καραϊσκάκης ἐξεπλήρωσε τὴν αἰτησίαν του. Ὄθεν ὁ Φαβιέ, παβαλαβὼν τὰ δύο τάγματα, ὑπὸ χιλίων τακτικῶν συγκείμενα, τὰς δύο ἴλας τοῦ ἰππικοῦ ἐξ ὀγδοήντα ἰππέων ὑπὸ τὸν Ἀλμείδα, τὸν λόχον τῶν πυροβολιστῶν μὲ τέσσαρα πυροβόλα πεδιὰ μετακομισθέντα ἐκ Μιθωνίων, καὶ τὸν λόχον τῶν Φιλελλήνων, ἐπύραυσε (τὴν 22 τοῦ Σεπτεμβρίου) εἰς τὰ Μέγαρα, ὅπου ἀπῆλθον ὁ Καλλέργης καὶ ὁ Στέφος, καὶ τὸν ἐβεβαίωσαν ὅτι εἶχον ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τῶν ἐξακοσίων. Ὄθεν ἐκινήθη εἰς τὴν Κάζαν, καὶ φθάσας τὸ ἑσπέρα; εἰς τὸν Ἄσωπὸν πο-

δυνατὸν νὰ διατηρηθῆ τὸ νέον τοῦτο τακτικὸν σῶμα εἰς τὴν Ἐλευσίνα ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀτάκτων στρατιωτῶν, οἱ ὅποιοι ἤρχισαν νὰ λιποτακτῶσι, καὶ ἠδύναντο νὰ παρασύρωσι καὶ τοὺς τακτικοὺς εἰς τὴν φυγὴν των. Ὄθεν ἀνεχώρησαν καὶ ἦλθον εἰς τ' Ἀμφικλάνια, ὅπου εἶδον καὶ τὸ ἰππικὸν, ὅλον πῦρ, ἀλλ' εἰς μεγάλην ἀταξίαν. Ὅλη ἡ ζημία μας συνίσταται εἰς ἐδδομήντα περίπου φρουμένους, πληρωμένους ἢ ζωγρημένους. Ἐκ τῶν φιλελλήνων ὁ Βελζιμέν, Μπῶ, Ζουζιέ σοκρὰ ἐπληρώθησαν, ὁ Ρουσιέ καὶ ὁ Πεκωράης ἐζωγρήθησαν, ὡς καὶ ὁ νέος καὶ ἀνδρεῖος Ρίξος. Τῶ ἑχθροῦ ἡ ζημία συνίσταται εἰς χιλίους ἰπτακοσίους.

ταμὸν περιέμενε τοὺς ἀτάκτους, νὰ ἐκτελέσῃ τὸ σχέδιόν του· ἀλλὰ μετὰ πολλὴν ὄραν παρουσιάζοντι οἱ εἰρημνένοι καὶ τὸν λέγουσιν ὅτι, οἱ στρατιῶται ἐλειποτάκτησαν, καὶ αὐτοὶ ἀτομικῶς ἦσαν ἔτοιμοι νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν. Ὁ Φαβιὲ δυσηρεστήθη διὰ τοῦτο πολὺ, καὶ ἰσχυρογνωμονῶν ἤθελε νὰ κινηθῆ εἰς τὰς Θήβας μὲ μόνον τὸν στρατὸν του· ἀλλὰ καὶ οἱ τακτικοὶ ἐψυχράνθησαν ἀκούσαντες τὴν λειποταξίαν τῶν ἀτάκτων, καὶ εἰκοσιν ἐξ αὐτῶν ἀπεχώρησαν εἰς τὴν Κάζαν. Ἐρωτᾷ δὲ τοὺς ἄλλους διὰ τῶν ἀξιωματικῶν, [καὶ αὐτοὶ ἀπεκρίθησαν μ' ὄλον τοῦτο ὅτι ἦσαν ἔτοιμοι νὰ τὸν ἀκολουθήσωσι, μὴ καταδεχόμενοι νὰ ἐπιστρέψωσιν ἀπρακτοὶ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ νύξ ἦτον ἤδη προκεχωρημένη, καὶ, εἰς περίπτωσιν ἀποτυχίας, ὁ στρατὸς διὰ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἤθελεν ἐκτεθῆ εἰς μέγαν κίνδυνον, ὁ Φαβιὲ ἀπεφάσισε νὰ ὀπισθοδρομήσωσιν· ὅθεν ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Κάζαν καὶ μετέβησαν εἰς τὰ Μέθαινα. Ἡ δὲ Κυβέρνησις διέταξε καὶ τὸν Χ. Μιχάλην καὶ ἄλλους ὀπλαρχηγούς νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὸν Καραϊσκάκη· διέταξεν ὡσαύτως καὶ τὸν Φαβιὲ τοῦτ' αὐτὸ, ἂν δὲν ἤθελε νὰ μείνῃ εἰς ἀργίαν εἰς τὰ Μέθαινα, προστιθεῖσα ἐν ταύτῃ ὅτι, οὐδὲν τὸ κωλύον, ἂν ἤθελε καὶ νὰ μείνῃ εἰς τὰ Μέθαινα, διότι καὶ ὁ Καραϊσκάκης ἔγραπεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι διέστρεφε τὰ πράγματα. Ἐν τοσοῦτῳ ἀπέθανεν ἡ σύζυγος τοῦ Καραϊσκάκη εἰς τὸν Κάλαμον τῆς Ἑπτανήσου, καὶ αὐτὸς γράφει τὴν 19 (Αὐγούστου) πρὸς τὴν Κυβέρνησιν: « Ἀπέθανεν ἡ σύζυγός μου, καὶ ἤθελον νὰ ὑπάγω νὰ οἰκονομήσω τὰ πιδιά μου· ἀλλὰ δὲν ἀφίνω τὴν πατρίδα »· ὡς ἀγαθὸς Ἕλλην καὶ ἀρχηγὸς τοιοῦτος ἐφρόνει ὅτι οὐδὲν τιμιώτερον πατρίδος. Εἰς τὴν Ἐλευσίνα συνέλαβε, χριστιανὸν λεγόμενον, κατάσκοπον, σταλέντα πρὸς τοῦ Κιουταχῆ πρὸς τὸν Ἰμπραχίμ, ἀποκομίζοντα τὸ ἐπόμενον ἔγγραφον Τουρκιστὶ γεγραμμένον, τὸ ὁποῖον ἔστειλεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἐρέμασε τὸν κατάσκοπον. Τὸ ἔγγραφον αὐτὸ μεταφρασθὲν ὑπὸ τοῦ Ἰ. Ρ. Ραγκαβῆ, ἔπεται ἐνταῦθα·

« Ἰψηλότατε καὶ εὐεργετικώτατε αὐθέντα!

» Κατὰ τὸ ἀπαιτούμενον τῆς δουλικῆς μου ὑπηρεσίας, τῆ ἰα. πτῆς σελήνης μουαῤῥῆμ ἡμέρα τρίτη δόξα τῷ Θεῷ ἐκυριεύθη » τὸ προάστειον τῶν Ἀθηνῶν. Οἱ γκιαυῤῥίδες τοῦ Μωρῶς ἔστει

ἄλλαν πρὸς βοήθειαν αὐτοῦ τὸν θεοκατάρτατον Καραϊσκάκην καὶ
 ἑπτὰ ὀκτὼ καπιτάνους μὲ ἑπτὰ ἕως ὀκτὼ χιλιάδας Γκιαού-
 ριδων, καὶ δύο χιλιάδας τακτικῶν καὶ μὲ τέσσαρα πυροβόλα,
 καὶ ἐλθόντες οὗτοι ἔτοποθετήθησαν εἰς μιᾶς ὥρας ἀπόστασιν ἀπὸ
 τοῦ στρατοπέδου τῶν Ἀθηνῶν. Ἄμα ἐλάβομεν τὴν εἰδήσιν ταύ-
 την, τὸ ὑπ' ἐμὲ στράτευμα πολλάκις ἐρώρησε κατ' αὐτῶν,
 ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐνεφανίσθη ἡ συνήθης νικητῆριος Ὀθωμανικὴ
 εὐψις, καὶ ἐπειδὴ ἐκ τούτου οἱ στρατιῶται μου ἔπесαν εἰς ἀθυ-
 ρμίαν καὶ νάρκωσιν, ἐπρόφθατα ἀμέσω; ὁ δοῦλός σας, καὶ ἐπε-
 πέσαμεν καὶ αὐθις διὰ μιᾶς κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, δηλαδὴ ἤλ-
 αθομεν ξίφος μὲ ξίφος, καὶ δόξα τῷ Θεῷ οἱ γκιαούριδες ἐνι-
 κήθησαν καὶ διεσκορπίσθησαν, καὶ πάμπολλοι ἐξ αὐτῶν ἐπερά-
 σθησαν ἀπὸ τὸ σπαθί τῶν νικητῶν, καὶ ἐζωγρήθησαν τὰ εἰ-
 ρημέλια τέσσαρα πυροβόλα, καὶ δεκαπέντε σάλπιγγες, καὶ ση-
 ματαῖαι, καὶ πολλά τουφέκια τῶν τακτικῶν, καὶ οὕτω διὰ τῆς
 θείας βοήθειας καὶ αὐτοὶ οἱ γκιαούριδες ἐνικήθησαν καὶ διε-
 σκορπίσθησαν. Δόξαν νὰ ἔχη ὁ Κύριος, εἰς αὐτὰ τὰ μέρη, ἐκτὸς
 ἐνός καὶ μόνου φρουρίου, οὐδεμίαν ἄλλην φροντίς μᾶς ἔμεινεν.
 Ἐπειδὴ δ' ἐμάθομεν κατ' αὐτάς, ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν εὐρίσκον-
 ται συνηγμένοι εἰς χωρίον, Λευσίνα καλούμενον, πλησίον τοῦ στε-
 νοῦ τοῦ Μωρέως, ἐτοιμάσας ἑκτὴ ἕως δέκα χιλιάδας στράτευμα
 ἐπρὸς κυριεύσειν τοῦ εἰρημένου χωρίου, σκοπεύω νὰ τ' ἀποστείλω
 μετὰ δύο ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς παρούσης ἐπιστο-
 λῆς, καὶ ἐλπίζω μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ νὰ κυριεύσωμεν
 καὶ τὸ χωρίον ἐκεῖνο. Ἠτοίμασα προσέτι καὶ ἕως εἴκοσι χιλιάδας
 νέον στράτευμα διὰ τὸ στενὸν τοῦ Μωρέως, καὶ θέλει κατα-
 βληθῆ ἡ ἀπαιτούμενη φροντίς εἰς τὸ νὰ εὐρεθῆ ὁ τρόπος τῆς
 κυριεύσεως αὐτοῦ. Προλαβόντως δις καὶ τρίς ἔγραψα πρὸς τὴν
 σφύηλότητά σας, καὶ λυποῖμαι πολὺ διότι δὲν ἔλαβον καμ-
 μίαν ἀπάντησιν, οὔτε γνωρίζω ποῦ εὐρίσκεσθε. Αὐθις μου,
 πᾶς παρακαλῶ θερμῶς, εὐδοκῆσατε νὰ μὲ φανερώσετε ποῦ εἴ-
 ρεσθε, καὶ τί νεώτερον εἰς τὸν Μωρέαν, καὶ ὅλα τὰ μὲ αὐτοὺς τοὺς
 γκιαούριδες διατρέχοντα, καὶ ἕως ποῦ ἦλθε τὸ στράτευμά σας
 καὶ ποῦ σκοπεύει νὰ διευθυνθῆ. Εὐεργετήσατέ με παρακαλῶ μὲ
 τὴν εἰδοποίησιν ὄλων αὐτῶν, καὶ πάλιν ὅπως εἰν ὀρεγμός σας

Καὶ ὁ Θεὸς δὲν θὰ τὸν βοηθήσει βέβαια μῆτε δέκα χιλιάδας στρα-
 τευμα νὰ στείλῃ πρὸς κυρίευσιν τῆς Ἐλευσίνας, μῆτε εἴκοσι χι-
 λιάδας νὰ στείλῃ εἰς τὸ στενὸν τοῦ Μωρέως. Τὸ δ' ἀληθὲς εἶναι
 ὅτι πολιορκεῖ ἤδη τὴν ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν ὁ Κιουταχῆς,
 καὶ οἱ πολιορκουμένοι δειλιάσαντες, ἀφοῦ ὁ Καραϊσκάκης ἀπεχώ-
 ρησεν εἰς τὴν Ἐλευσίνα, ἤρχισαν νὰ λειποτακτῶσιν. Τὴν 16 Αὐ-
 γούστου ὁ Γκούρας ἔγραφε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν: « Ἡ φρουρὰ ἀν-
 κκὶ ἐπληρώθη παρ' ἐμοῦ ἀνὰ γρόσια διακόσια ἕκαστος (*), διὰ
 νὰ συναποθάνωσι μετ' ἐμοῦ ἢ νὰ ἐλευθερωθῶσιν, ἀφοῦ ἐπλη-
 ρώθησαν ἀπὸ τὰς σφαῖρας τῶν πυροβόλων καὶ τὰς βόμβας ὡς
 ὑδιακόσιοι, οἱ ἰκανότεροι, ἤρχισαν νὰ φεύγωσι λειποτακτοῦν-
 οῦτες. Οἱ ἐντόπιοι ὡς ἀσυνείηστοι εἰς τὰς πολιορκίας, λειποτα-
 κτοῦσιν ἑσάυτως. Οἱ πυροβολισταὶ δὲν εὐδοκίμησαν οὐδὲ θὰ
 εὐδοκίμησωσι. Τροφὰς ἔχομεν, φρουρὰν θέλομεν τριακοσίων στρα-
 τιωτῶν καὶ τούτων Ἑπτανησίων, οἵτινες συνήφθησαν εἰς σῶμα
 ὑθέλω καὶ ἀξίους πυροβολιστάς. Ὁ Γκούρας καὶ οἱ Δημογέροντες εἰ-
 δοποίησαν τὸν Καραϊσκάκην καὶ τὸν Κριεζιάτην περὶ τούτου,
 καὶ ἐζήτησαν νὰ σταλῇ τις ἐκ τῶν ὀπλαρχηγῶν ἰκανὸς νὰ κρατήη
 τοὺς στρατιώτας εἰς εὐπίθειαν, καὶ νὰ σταλῶσι καὶ στρατιῶται ἄλ-
 λοι διατεθειμένοι ν' ἀντιέξωσιν εἰς τὴν πολιορκίαν. Ὁ Γκούρας γράφει
 καὶ πρὸς τὸ σῶμα τῶν Ἑπτανησίων, καὶ τοὺς προσκαλεῖ νὰ εἰσελ-
 θῶσιν εἰς τὴν ἀκρόπολιν, νὰ συναγωνισθῶσι μετὰ τὸν ἀρχηγὸν τῶν
 Εὐμορφόπουλον, ὅτε μάλιστα διὰ τὴν οἰκονομίαν τῶν τροφῶν εἴ-
 χον ἐξέλθαι ἐκεῖθεν καὶ γυναϊκά-παιδα, καὶ ἡ φρουρὰ τέλη αὐγού-
 στου συνέκειτο ἀπὸ χιλίους ἑκατὸν περίπου στρατιώτας. Ὁ δὲ
 Κιουταχῆς προσπαθεῖ νὰ πολιορκήσῃ τὴν ἀκρόπολιν στενιάτερον,
 καὶ πλησιάζει πρὸς αὐτὴν καθ' ἡμέραν ὀχυρούμενος. Ὁ Κώστας
 Χορμοσίτης πρηνεῖς ὅτι ἤθελε νὰ καταλάβῃ καὶ τὸν κῆν τοῦ ἀ-
 γίου Γεωργίου, κείμενον ἀνατολικομεσημεριῶς ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν,
 καὶ ὀρύσσει ὑπ' αὐτὸν ὑπόναμον. Τὴν 19 ἀφοῦ ἐπυροβόλησαν οἱ
 Τοῦρκοι ἀπὸ τὸ πρῶν ὡς τὸ δευτὸν τὴν ἀκρόπολιν, ὤρμησαν νὰ

(*) Ἀποφασίσαντες νὰ πολιορκηθῶσι διὰ διακόσια γρόσια ! δὲν θὰ λει-
 ποτακτῶσιν.

κυριεύσασιν τὸν εἰρημένον ναὸν, καὶ οἱ Ἕλληνες ἔφυγον ἐκείθεν ὡς ἂν ἀπὸ δειλίαν τάχα κυριευθέντες· ἀφοῦ δὲ εἰσέβαλον εἰς αὐτὸν οὐκ ὀλίγοι Τούρκοι, καὶ συνήχθησαν ἐξωθεν πλείοτεροι, οἱ Ἕλληνες ἔβαλον πῦρ εἰς τὴν ὑπόνομον, καὶ θάπτουσιν ὑπὸ τὰ εἰρήπια τοῦ ναοῦ καὶ τῶν περὶ τὸν ναὸν οἰκιῶν, ἀναστραφεισῶν, ὑπὲρ τοὺς τριακοσίους. Ὁ Κιουταχῆς ἐπιχειρεῖ νὰ κατασκευάσῃ ὡσαύτως ὑπόνομους ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν· ἀλλ' οἱ ἐν αὐτῇ καὶ δι' ἀνθυπονόμων καὶ ἄλλως ματαιοῦνσι τὰς πολυπότους ἐργασίας του. Οἱ Τούρκοι ἀνορύσσουν τάρφρον, διὰ νὰ κατασκευάσωσι τὰς ὑπονόμους, καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπιπίπτουσι τὴν 26 κατ' αὐτῶν εἰς τὴν τάρφρον, καὶ φονεύουσι καὶ διώκνουσι τοὺς ἐν αὐτῇ ἐργαζομένους, καίουσι τὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ἔργου των ὕλην, ἐκρίζουσι διάφορα ὄπλα καὶ ἐργαλεῖα λάφυρα, καὶ ἐπιστρέφουσιν εἰς τὴν ἀκρόπολιν. Τὴν 13 τοῦ Σεπτεμβρίου ἐπιπίπτουσι νυκτὸς εἰς ἄλλην τάρφρον, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὀρύξει ὁ Κιουταχῆς ἀπὸ τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀρείου Πάγου μέχρι τοῦ χαμηλοῦ μεσημβρινοῦ τείχους τῆς ἀκροπόλεως, τοῦ Σερπεντσὲ λεγομένου, ὅπου ἦσαν ὡς πεντακόσιοι Τούρκοι, καὶ ἄλλους· ἐξ αὐτῶν ἐφόνευσαν, ἄλλους ἠχμαλώτισαν, καὶ ἐδίωξαν τοὺς λοιπούς· εὔρον καὶ τρεῖς ὑπονόμους, δι' ὧν ἐμελλε ν' ἀνατρέψῃ τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ Σερπεντσὲ καὶ μέγα μέρος τοῦ μεσημβρινοῦ· συνέλαβον δὲ τοὺς ἐργάτας ὅλους, ἐγέμισαν τὴν τάρφρον, ἐπῆραν πολλὰ λάφυρα, καὶ ἐπανῆλθον μετακομίζοντες καὶ πεντακοσίους κοφίνους γεμάτους χῶμα, ἀποτελοῦντας· τείχος ὄχυρόν πρὸς τὴν τάρφρον· ἐφρονεύθησαν δὲ δύο Ἕλληνες καὶ ἐπληρώθησαν ἄλλοι δύο. Ὁ Κιουταχῆς πάλιν προσπαθεῖ νὰ κατασκευάσῃ ἄλλης εἰς τὸ αὐτὸ μέρος· ἀλλ' ὁ Κῶστας κατασκευάζει ἀνθυπόνομον καὶ καταστρέφει τὰ ἔργα του, πυροδοτῆσας αὐτὴν τὴν νύκτα τῆς 19 πρὸς τὴν 20, καὶ καταστρέφει ὡσαύτως καὶ τοὺς ἐργαζομένους, καὶ τοὺς ἐπιστατοῦντας καὶ φυλάσσοντας ἐκεῖ στρατιώτας. Οἱ δὲ Ἕλληνες ἐπιπίπτουσι κατὰ τῶν ὅσοι διεσώθησαν καὶ πράττουσι ταῦτά· ἐπέκεσον καὶ κατ' ἄλλων ἐκεῖ πλησίον ὠχυρωμένων, καὶ τοὺς ἐξετόπισαν ἀπὸ τὰς θέσεις των, καὶ ἤθελον κυριεύσει τὰ πυροβολοστάσιά των· ἀλλ' ἐλειποτάκτησαν καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἔγειναν πρόσκομμα. Καὶ τότε πάλιν ὁ Γγούρας καὶ οἱ Δημογέροντες ἐστειλαν τὸν Μπαμουρην πρὸς τοὺς ἐξω καὶ τοὺς πρὸς ἡγεῖλαν νὰ πέμψωσιν

εἰς τὴν ἀκρόπολιν Ἑπτανησίους στρατιώτας ἢ τακτικούς. Ὁ δὲ Καρξακάκης θὰ λάβει πρόνοιαν ν' ἀσφαλίσῃ τὸ φρούριον· καὶ μόνος αὐτὸς ἦτον ἰκανὸς καὶ τὴν ἱερὰν ἐκείνην ἀκρόπολιν νὰ σώσῃ, καὶ νὰ προχωρήσῃ κατακτώμενος τὴν Ἑλληνικὴν γῆν ὅσον τὸ δυνατόν, ὅτε ἡ φιλελληνικὴ ἐταιρεία τῶν Παρισίων, καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως, ἔκρινεν ἀναγκαίαν τὴν ἔκτασιν τῶν ὀρίων τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἤθελε τὸν βοηθήσει ὅσον τὸ δυνατόν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, δι' ὃν εἶχεν ἔλθει πρὸ ὀλίγου καὶ ὁ Δακκουρ εἰς τὸ Ναύπλιον. Αὐτὸς ἦτον ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὴν φιλελληνικὴν ἐταιρείαν νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς Ἕλληνας, νὰ ἐγκαρτερήσωσιν εἰς τὸν ἀγῶνά των, διαβεβαιῶν ὅτι αἱ Δυνάμεις θ' ἀπορροισώσιν ἐντὸς ὀλίγου τὴν τύχην των κατὰ τὰς εὐχὰς τῶν λαῶν, νὰ ἴδῃ τὰ πράγματα καὶ νὰ γνωρίσῃ τὰς ἀνάγκας των. Ἡ Δ. ἐπιτροπὴ τὸν γράφει τὴν 19 Ἰουλίου τὰ ἐφεξῆς. «Οἱ Ἕλληνες ἔχουν ψιλλοφρητὰ δειγμάτων τῆς φιλανθρωπικῆς τῶν Γάλλων, καὶ ἰδίως τῆς φιλελληνικῆς ἐταιρείας τῶν Παρισίων, τὰ ὅποια δι' αὐτῆς λαμβάνει καθ' ἡμέραν τροφίμα καὶ ἐφοδία, ἀκαὶ ἡ Κυβέρνησις, ἥτις ἐγνωρίσεν εὐτυχῶς εἰς ὑμᾶς ἐν ἑκ τῶν κμελῶν αὐτῆς, κρίνει χρέος τῆς ἀπαρτίτητον νὰ ἐξηγήσῃ τὴν εὐαγνωμοσύνην τῆς διὰ τὰς βοηθείας τῆς Εὐρώπης καὶ μάλιστα τῆς αἰ Γαλλίας. Μετὰ ἕξ χρόνων δυστυχίας σήμερον δὲν μᾶς ἔμεινεν ἄλλο εἰμὴ αἱ συνεισφοραὶ τῆς Εὐρώπης. Αἱ ἄχρι τοῦδε σταλεῖσαι τροφαὶ ἐχρησίμωσαν εἰς τροφήν τῆς διασωθείσης φρουρᾶς τοῦ «Μισολογγίου, εἰς διατήρησιν τῶν στρατοπέδων τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Σπάρτης, εἰς ἐφοδιασμὸν τῶν φρουριῶν, καὶ ἤδη χρησιμεύουσιν εἰς τὴν σύστασιν τοῦ κατὰ τὴν ἀνατολικὴν Ἑλλάδα στρατοπέδου. Τοιαύτη δὲ εἶναι ἡ ἀχρηματία τοῦ ταμείου, ὥστε ἡ Κυβέρνησις ἐνώπτε πωλεῖ καὶ ὀλίγας τροφὰς, διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ αὐτὰ χρέη τῆς. Ἡ Ἑλλάς ἐλπίζει νὰ ἐκβῆ τοῦ ἀγῶνος καὶ ἐφεξῆς ἀτροπαιοῦχος· ἀλλὰ τὰ χρήματα τοῦ θανείου ὡς καὶ πᾶς ἄλλος ἀπὸρος ἐξέλιπον ἔνεκεν τοῦ πολέμου, καὶ τὰ στρατεύματα καὶ ὁ εἰστόλος ἀπαιτῶσι χρήματα, καὶ εὐαρεστίθοντε νὰ παραστήσετε ταῦτα πάντα εἰς τὴν φιλελληνικὴν ἐταιρείαν. «Τὴν σήμερον χρειάζονται ὀλίγα μετρητὰ, τροφαὶ, πυρίτις, μόλυβδος καὶ ἄλλα τοιαῦτα». Αὐθημερὸν τὸν ἔδωκε καὶ διαβατήριον νὰ περιέλθῃ ὅπου τῆς Ἑλλάδος ἂν ἤθελε, καὶ ἀνχωρήσας ἀπὸ τὸ Ναύπλιον, ἀπῆλ-

θε πρό πάντων εἰς τὰ Μέθαινα νὰ ἐνταμώτῃ τὸν Φαβιέ, καὶ ἀφοῦ
 ἐπεσκέφθη τὴν Αἰγίνα, τὴν Σαλαμίνα καὶ τὰς Ἀθήνας, καὶ ἔλα-
 βε συνέντευξιν μὲ τὸν Κιουταχῆν, ἐπέρασεν εἰς Σύρον, καὶ ἔπειτα
 εἰς Σμύρνην, καὶ ἐπιστρέψας εἰς τὸ Ναύπλιον ἀνεχώρησεν εἰς τοὺς
 Παρισίους, μὴ θελήσας πλέον νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ ν' ἀποχαιρετήσῃ
 τὴν Κυβέρνησιν. Ἐδῶκε δὲ τὸν Βαλλῆν εἰκοσι χιλιάδας γροσίων,
 τὰ ὅποια ἔφερεν ἀπὸ βοηθήματα τῆς φιλελληνικῆς ἐταιρίας. Ὁ
 δὲ κύριος σκοπὸς τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἦτο καὶ νὰ παρατηρήσῃ μὲ
 τίνα ἐκ τῶν Ἑλλήνων συνεννοούμενοι οἱ Γάλλοι, θὰ ἐνισχύτῳσι καὶ
 στερεώτῳσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν Γαλλικὴν φατρίαν, ἥτις νὰ τοὺς
 χρησιμεύτῃ κατὰ τὰς περιστάσεις εἰς σκοποὺς κατοπινοῦς· εὔρε
 δὲ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν Ἰψηλάντην καὶ τὸν ἐσύστησεν εἰς τὴν ἐ-
 ταιρίαν. Εἶχε προσπαθήσει τότε ὁ Κωλέττης νὰ συστήτῃ ἑαυτὸν
 ἐπὶ τούτῳ, θαρρύνθει· ἀφ' ὅσα προηγουμένως ἔπραξε διὰ τὸν Δνε-
 μούρ, καὶ μετεχειρίσθη ὄργανα τοὺς περὶ αὐτὸν Σούτσους, Σκού-
 φους κλπ· ἀλλ' ὁ Γάλλος ἔξοχος ἰατρός Βαλλῆς, ὅστις εἶχε στα-
 λῆ ὡσαύτως ἀπὸ τὴν φιλελ. ἐταιρίαν νὰ χρησιμεύσῃ τὸ πρῶτον
 ὡς ἰατρός, ἔπειτα καὶ ὡς διανομὸς τῶν παρ' αὐτῆς στελλομένων
 βοηθημάτων, ὡς καὶ ὁ Γραλιάρ, τὸν ἔπεισαν νὰ προτιμήσῃ τὸν
 Ἰψηλάντην, ὡς τίμιον ἄνθρωπον. Πλὴν οὗτος δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ
 πράξῃ ὅ,τι ὁ Κωλέττης ὡς ἀρχηγὸς τῆς Γαλλικῆς φατρίας· καὶ ἐπο-
 μένως θὰ χρησιμεύτῃ αὐτὸς ἀντ' ἐκείνου εἰς τοὺς Γάλλους, καὶ εἰς
 ἄλλους καιροὺς θ' ἀναδείξει ἑαυτὸν δυνατὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ
 διὰ τῆς Γαλλικῆς ἐπιφροσῆς, ὡς ὁ Μαυροκορδάτος διὰ τῆς Ἀγ-
 γλικῆς. Συγχρότως εἶχεν ἔλθει εἰς Ἰδραν καὶ ἕτερον μέλος τῆς
 φιλελ. ἐταιρίας τῶν Ἑκρεσίω· Ὁ Δλαμπόρδ, καὶ ἐπεσκέφθη τὸν ἐκεῖ
 τότε διατρίβοντα Φαβιέ, καὶ ἐθεώρησε τὸ τακτικὸν στρατεύμα,
 καὶ τὸ ἐπήνεσεν. Ἦλθε δ' ἐπὶ πλοίου κομίσαντος τροφῆς καὶ ἄλλα
 βοηθήματα, σταλέντα ἐκ Μασσαλίας ἀπὸ τὴν φιλελληνικὴν ἐται-
 ρίαν τῶν Μασσαλιωτῶν οἵτινες εἶχον στείλει καὶ σημαίαν Ἑλλη-
 νικὴν ἐννεάγραμμον μὲ σταυρὸν χρυσοῦφαντον διὰ τὴν φρουρὰν
 τοῦ Μισολογγίου, τὴν ὁποίαν οἱ κομίσαντες ἀξίωματικοὶ ἐνέπηξαν
 εἰς τὰς θύρας τοῦ Κουντουριώτου, διὰ νὰ τὴν παραδώτῃ ὅπου δέον.
 Ἡ αὐτὴ ἐταιρία εἶχε στείλει δῶρον καὶ ἐν σπαθίον διὰ τὸν Φα-
 βιέ, φέρον ἐντετυπωμένην τὴν εἰκόνα του, καὶ τοῦτο λαβὼν ὁ

πρὸ ὀλίγου ἐλθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀρχιμανδρίτης Ἀρσένιος ἐκ Μασσαλίας, ἐφημέριος χρηματίτας τῆς ἐκεῖ ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, ἀπῆλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ περιέζωσε τὸν ἀρχηγὸν τοῦ τακτικοῦ. Ὁ δὲ Βαλλῆς συμπράτων ἤδη μὲ τὸν Ὑψηλάντην, ἔχει μὲ τὸν Καραϊτσάκην ἀλληλογραφίαν, καὶ τὸν προτρέπει νὰ ἐκτείνῃ εἰς τὴν Θεσσαλίαν τὸν πόλεμον καὶ τὴν κατάκτησιν, προσφέρων εἰς αὐτὸν τροφὰς καὶ πυριτόβολα καὶ ὅλα τὰ δυνατὰ βοηθήματα(*). Ἀλλ' ὁ Καραϊτσάκης θὰ κινηθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος, νὰ ματαιώσῃ ὅσα κατώρθωσεν ὁ Κιουταχῆς εἰς τρόπον ὅτι, ἐνῶ ἐνόμιζεν οὗτο; ὅτι ἄλλο τι δὲν ἔμεινε καθ' ὅλην τὴν Ῥούμελην εἰμὴ νὰ κυριεύτῃ τὴν ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, νὰ ἴδῃ πάλιν ὄλους τοὺς Ῥουμελιώτας ἐξωπλισμένους ἐναντίον τῶν Τούρκων. Οὕτως ἤθελε τὸν βιάζει νὰ διαιρέσῃ τὰς δυνάμεις του, στέλλων εἰς διάφορα μέρη στρατεύματα κατὰ τῶν Ἑλλήνων, ἤθελε τὸν κόψει τὴν συγκοινωνίαν ἀφ' ὅλα τὰ μέρη, καὶ ὅχι μόνον ἤθελε τὸν ἐμποδίσῃ νὰ καταλάβῃ τὰ στενὰ τοῦ Μωρέως, μ' ἔξ' ἐπὶ χιλιάδας στρατεύματα ἐκλεκτὸν(**), ἀφήνων εἰς τὴν πολιτορξίαν τῆς ἀκροπόλεως τὸν Ὁμέρ Πασᾶν τῆς Καρύστου, ἀλλὰ καὶ ἤθελε τὸν πολιορκήσῃ μετ' ὀλίγον καὶ τὸν ἐμποδίσῃ τὰς τροφὰς πανταχόθεν, καὶ ἢ τὸν καταστρέψῃ ἢ τὸν ἀναγκάσει νὰ φύγῃ ἐν

(*) Ὁ Βαλλῆς συνέντατε τὰ σχέδια τῶν πρὸς τὸν Καραϊτσάκην ἐπιστολῶν του Γαλλιστί, καὶ ὁ γράφων τὰς μετέφραξεν εἰς τὸ Ἑλληνικόν. Τοιαύτας ὁδογίγας ἔλαβε, φαίνεται ἀπὸ τὸν Δαρκούρ. Ἀφοῦ ἀνεχώρησεν οὗτος, ὁ Γ. Ἰφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως ἐδημοσίευσεν ὅτι, ὁ σκοπὸς τῆς ἀφίξεώς του εἰς τὴν Ἑλλάδα ἦτον ὁπωσοῦν αἰνιγματώδης, καὶ ὅτι ἠλπίζετο ἀπ' αὐτὸν ἐλευθέρᾳ πολιτικῇ καὶ καθαρῷ φιλελληνισμῷ, ἀφοῦ, εἰλεγον, ἡ φιλελληνικὴ ἰταιρία ἐπάσχει πάντοτε νὰ βιβκιωτῇ τοῦ Ἑλληνας ὅτι ἐκινεῖτο εἰς βοήθειάν των ἀπὸ μόνον φιλανθρωπίας καὶ εἰλικρινῆ φιλελληνισμῷ.

(**) Ἀπὸ γράμματα τοῦ Κιουταχῆ μεταλαβηθέντα κατὰ τὰς Θῆβας φαίνεται ὅτι, διετάττετο ἀπὸ τὸν Σουλτάνον νὰ καταλάβῃ τὸν Ἰσθμὸν, ὅθεν νὰ στέλλῃ εἰς τὴν Πελοπόννησον στρατεύματα, διὰ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν καταστρέφῃν της. Ἀποκρινόμενος δὲ πρὸς τὸν Μέγαν Βεζύρη, ἰζῆται νὰ διορισθῇ εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν Ἀθηνῶν ὁ Ὠμέρπασίας, ὡ; ἔμπειρος καὶ ἰκανός; νὰ τὴν διευθύνῃ καὶ νὰ τὴν διατηρήσῃ, καὶ τότε νὰ μεταβῇ ἐκεῖνος εἰς τὸν Ἰσθμὸν.

ἐπογνώσει ἀπὸ τὴν στερεὰν Ἑλλάδα, καὶ τότε ἤθελε κινηθῆ ἀλ-
λαχόδε. Ἐν τοσοῦτῳ στέλλει εἰς τὰ Σκοῦρτα κατὰ τὰ μεθόρια
τῆς Μεγαρίδος καὶ τῆς Βοιωτίας, ὅπου ὁ Κιουταχῆς εἶχε τὴν γε-
νικὴν ἀποθήκην τῶν τροφῶν, τὸν Γεώργιον Λύκον, μὲ χιλίους δια-
κοσίους στρατιώτας καὶ τὰς ἐπάρωσιν. Οὗτος ἐκστρατεύει, φθάνει
εἰς τὰ Σκοῦρτα, προσβάλλει τοὺς Τούρκους, φονεύει πολλοὺς, κατα-
διώκει φεύγοντας τοὺς λοιποὺς ἕως δύο ὥρας, τοὺς ἀφαιρεῖ ἐνδύ-
ματα καὶ ὄπλα καὶ πολὺ μέρος τροφῶν καὶ ζῶα διάφορα, καὶ τὴν
24 Αὐγούστου ἐπιστρέφει εἰς τὴν Ἑλευσίνα· ἐρνεύθη δὲ εἰς ἀπὸ
τοὺς στρατιώται· του καὶ ἕτερος ἐπληρώθη. Οὕτως ἐφοδιάζεται καὶ
μὲ λήφοντα Τουρκικῶν τροφῶν τὸ ἐν Ἑλευσίνῃ στρατόπεδον, ὅπου
συρρέουσιν ἀδιακόπως Ἕλληνες, καὶ ὅπου εἶχον φθάσει καὶ ἐκ τῆς
φρουρᾶς τοῦ Παλαμιδίου πεντακόσιοι Ῥουμελιῶται ὑπὸ τὸν Γιαν-
νάκην Σουλτάνην, Χρηστ. Χ. Πέτραν, Ἀλεξίον Γρίβαν (τὸν καὶ Γαρ-
δικιώτην), Παναγὴν Γαλάνην, Ν. Ἀναγ. Δραγαμεστινὸν, Ἀντώνιον
Βούτύρον, καὶ καταταχθῆ ὑπὸ τὰς σημαίας τοῦ Καραισκάκη.

Ἐτοιμαζομένου ἤδη γὰρ κινηθῆ εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Ῥούμελης,
ἦτον ἀνάγκη νὰ καθισθῆ καὶ ὁ Κορινθιακὸς κόλπος ἀπὸ τὰ ἐχ-
θρικά πλοῖα καὶ ἄλλα εὐδαιτέρων σημαίων, τὰ ὅποια δι' ἑλλειψίν
Ἑλληνικῶν μετεκόμιζον τροφάς καὶ πολεμοῦρα εἰς τοὺς Τούρκους,
εἰς τὰ Σάλωνα, Δωμπρέναν καὶ ἄλλα μέρη· εἶπετο λοιπὸν νὰ πο-
λεμηθῶσιν οὗται καὶ διὰ θαλάσσης. Ὁ δὲ Χρῆστος Παλιογιάννης
καὶ Δημ. Μισεγιάννης ἠγόρασαν μὲ ἄδειαν τοῦ Καραισκάκη μεγά-
λην τινα λέμβον, καὶ ἐπέβησαν εἰς αὐτὴν εἰκοσιεπτὰ Ἕλληνες καὶ
εἰς ἄλλα πλοῖα ὡς διηκόσιοι, καὶ τὴν 17 Σεπτεμβρίου ἐπλευ-
σαν νυκτὸς εἰς τὸν λιμένα τῶν Σιλώνων, προσέβαλον τὰ Τουρκικὰ
καὶ ἐκυρίευσαν ἐξ ἐφόδου μίαν γολέτταν καλῶς ἐξοπλισμένην καὶ
φέρουσαν δέκα πυροβόλα, ἀφοῦ ἐρνεύθησαν δύο καὶ ἐπληρώθη-
σαν ἑπτὰ ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐρνεύσαν πολλοὺς ἐχθρούς. Ἡ δὲ Δ.
Ἐπιτροπὴ ἐρωδίατε τὸν Μισεγιάννην μὲ τ' ἀναγκαῖα ἐγγράφα, διὰ
νὰ καταδιώκῃ τὰ ἐχθρικά πλοῖα, νὰ ἐμποδίσῃ τὴν λαθρεμπορίαν
τοῦ πολέμου, καὶ νὰ μὴ ἀφήνῃ νὰ ἐφοδιάζωνται οἱ Τούρκοι ἀπὸ
τ' ἀναγκαῖα.

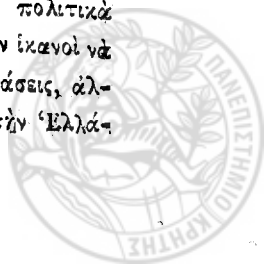
ΚΕΦ. ΣΤ΄.

Ἀνάγκη ἀνδρὸς πολιτικοῦ. — Ἀναπόλησις τῶν κατὰ τὴν ἐν-
 Ἐπιδαύρῳ συνέλευσιν. — Σκέψεις καὶ παρατηρήσεις. —
 Ὁρκωμοσίαι πληρεξουσίων. — Συγκάσεις τῶν πληρεξου-
 σίων εἰς τὸν Πόρον. — Κοινοποιήσις τοῦ Ἀμιλτωρ. — Οἱ
 πληρεξούσιοι ἀμετάβλητοι. — Ἐπιδρομαὶ τοῦ Ἰμπραχίμ
 εἰς τὰς ἐπαρχίας Μιστρᾶ, Ἀγίου Πέτρου καὶ Πραστοῦ. —
 Τὰ πάντα εἰς πῦρ καὶ εἰς σίδηρον. — Οἱ Ἕλληνες τὸν πο-
 λεμοῦσιν ἀχροβολιστικῶς. — Ὁ Ἰμπραχίμ εἰς τὰ ἐξώχωρα
 τῆς Μάρης. — Προχωρεῖ εἰς τὰ ἐνδοτέρω. — Μάχαι. —
 Τρέπεται εἰς φυγὴν. — Ὁ Μπόσινας. — Ὁ Ἰμπραχίμ εἰς
 Τριπολιτσᾶν. — Ἀποινυχάνει καὶ εἰς τὰ παράλια τῆς Μάρ-
 ης διὰ θαλάσσης. — Ἐτέργεια τοῦ Πλαπούτα καὶ Γενναίου
 διὰ τὴν συγκρότησιν τῆς συντελεύσεως. — Ὁ Κολοκοτρώνης
 ἐπ' αὐτῶ τούτῳ εἰς τὴν Ἐρμιώτην. — Ἐπιδρομαὶ τοῦ Ἰμ-
 πραχίμ εἰς τὰς ἐπαρχίας Τριπολιτσᾶς, Καρυταίνης, Καλα-
 θρότων καὶ Κορινθίας. — Ὁ ἐχθρὸς πράττει ὅ,τι κακὸν δύ-
 νασται. — Καὶ οἱ Ἕλληνες τὸν βλέπουσιν ὄσον καὶ ὅπως
 δύνανται. — Ὁ ἁγιοπατέρας θεοβλαβῆς. — Ὁ Ἰμπραχίμ
 εἰς Τριπολιτσᾶν. — Ὅτι περὶ τὴν Τριπολιτσᾶν ὀπλαρχηγοὶ
 βλέπουσιν πάντοτε τὸν ἐχθρὸν. — Ὁ Ἰμπραχίμ τοὺς προ-
 βάλλει ὑποταγὴν ὑποσχόμενος πολλά. — Πίπτει ὁ Ἀλλ-
 ξιος Νικολάου. — Ἐπιδρομαὶ τοῦ Ἰμπραχίμ εἰς τὴν Ἀρ-
 δριτσαιναρ, εἰς τὴν Ἡλείαν, καὶ ἐπάροδος αὐτοῦ εἰς τὰ
 φρούρια. — Οἱ Ἀρκάδιοι τὸν βλέπουσιν πάντοτε. — Τὸ
 φρούριον Καρυταίνης. — Ὁχύρωσις τοῦ Χλουμουταίου. —
 Δίκη καὶ ἀθώωσις τοῦ Ὀρφαρίδου.

Ἐν τούτῳ, ἂν οἱ Ἕλληνες ἤλπισαν καὶ ἐλπίζοντι εἰς τὰς πο-

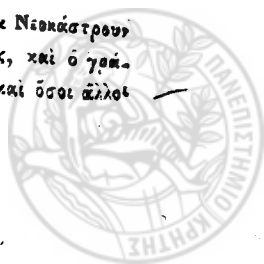
λειμικάς ἀρετάς τοῦ Κολοκοτρώνη, τοῦ Καραϊσκάκη καὶ τῶν ἄλ-
 λων ἡρώων των, ἀπλησίστησαν ἀπ' ἐναντίας ἀπὸ τοῦ διεπόντας
 τὰ πολιτικά. Εἰς δὲ τὰς παρούσας περιστάσεις ἔχουσι ἀνάγκην ἀν-
 δρῶς πολιτικοῦ, ἱκανοῦ καὶ νὰ τοῦς ἀντιπροσωπεύῃ ὡς πρὸς τὰς
 χριστιανικὰς Δυνάμεις, αἵτινες ὑπέγραψαν τὸ πρωτόκολον τῆς 23
 Μαρτίου, καὶ διὰ τῶν ἀρετῶν του νὰ σώσῃ τὸ ἔθνος καὶ νὰ τὸ διευ-
 θύνῃ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀνεξαρτησίας του. Ἢδη ἀναλογίζονται
 τὰ ὅσα κακὰ ἔπαθε τὸ ἔθνος ἀπὸ τὰ πάθη, τὰς παραλόγους φιλο-
 δοξίας, τὰς διχονοίας, τοὺς ἐμφυλίους πολέμους, τὰς ἰδιοτελείας
 τῶν πολιτικῶν των, καὶ κυριεύονται ἀπὸ ἀθμίων. Ἀναπολοῦσι δὲ
 καὶ τὰς πράξεις τῆς τελευταίας ἐν Ἐπιδαύρῳ συνλεύσεως, καὶ τό-
 σῳ πλῆον ἀθημονοῦσιν, ὅσον ἀπειλοῦνται ὄχι μόνον ν' ἀπολέσωσι
 τὰ δίκαιά των, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκλείψωσιν ἀπὸ τὸν κόσμον· ἐξετά-
 ζουσι δὲ τοὺς σκοποὺς τῶν ὀλιγαρχικῶν, οἵτινες διέθουν τὴν αὐτὴν
 συνέλευσιν, ἐξετάζουσι τὰ πράγματα, καὶ εὐρίσκουσιν ὅτι δὲν ἀνέ-
 βαλον, ὡς διακηρύττουσι, τὰς ἐργασίας τῆς διὰ τὸν κίνδυνον τοῦ
 Μισολογγίου, ἀλλὰ τὰς ετελείωσαν μάλιστα ὅπως ἤθελον, καὶ
 κατέλυσαν ὅλας τὰς ἐγγυήσεις τοῦ ἔθνους, ὡς πρὸς τὰ δίκαια καὶ
 τὰς ἐλευθερίας του, τὰς καθιερωθείσας εἰς τὰς δύο προλαβούσας
 ἐθνικάς συνέλεύσεις τῆς Ἐπιδαύρου καὶ τοῦ Ἄστρου, καὶ κατὰ τὸ
 σχέδιον τοῦ Τραπεζοῦνη ἰδρύσαντο σύστημα Κυβερνήσεως ἀλλόκοτον,
 καὶ ἀρπάσαντες τὴν ἐξουσίαν του, ἐνεδύθησαν δικτατορίαν τὴν
 πλῆον τρατώδη θεωροῦσι δὲ ὅτι δὲν ὑπάρχει μὲν παράδειγμα
 πολλῶν, ὡς αὐτοὶ κηρύττουσιν ἐθνῶν ἢ τοιαύτη πολυμελὲς δικτα-
 τορία, ὑπάρχουσι δὲ παραδείγματα τῶν Ῥωμαίων, οἵτινες ὅτε ἐ-
 κινδύνεον, δὲν ἔδιδον δικτατορικὴν ἐξουσίαν εἰς πολλοὺς καὶ ἀ-
 πολέμους μάλιστα, ἀλλ' εἰς ἓνα, καὶ τοῦτον πολεμικὸν καὶ ἐνάρε-
 τον ὡς τὸν Κινκινάτον βλέπουσιν ὅτι οἱ ὀλιγαρχικοὶ συνεκρότησαν
 τὴν εἰρημένην συνέλευσιν, καὶ ἔγεινεν νομοθέται, καὶ κατέστησαν
 ἄρχοντες τοῦ ἔθνους, διὰ νὰ τὸ κυβερνήσωσι κατὰ τοὺς ὁποίους
 οἱ ἴδιοι αὐτοὶ ἔθεντο νόμους, καὶ ἐτέθησαν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν πραγ-
 μάτων, οἱ μὲν ἔνδεκα ὡς ἐμπιστευθέντες δῆθεν τὰ τε πολιτικά
 καὶ τὰ πολεμικὰ παρὰ τῆς συνέλευσεως, ὄχι διότι ἦσαν ἱκανοὶ νὰ
 κυβερνήσωσι καθὼς ἐκήρυξαν, εἰς τοιαύτας δεινὰς περιστάσεις, ἀλ-
 λά διότι ἤθελον νὰ συστήσωσιν ἀνθεντικὸν σύστημα εἰς τὴν Ἑλλάδι

δα ὑπὸ τὸν Σουλτάνον ὡς ἐκαίην τῆς Βλαχίας καὶ Μολδαβίας, καὶ διὰ τοῦτο ἐνόμιζον ὅτι ἔπρεπε καὶ νὰ ἔχωσιν ἐξουσίαν δικτατορικὴν νὰ θεσπίζωσιν ὅ,τι θελήσωσι, καὶ τὰ θεσπίσματά των νὰ ἔχωσι δύναμιν νόμων. Οἱ δὲ δεκατρεῖς ὡς ἐμπιστευθέντες τὸ νὰ φροντίσωσι περὶ τῶν συντεινόντων εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ ἔθνους ἐξωτερικῶν βοηθημάτων, ὅ ἐστι νὰ ἔχωσιν ἀλληλογραφίαν μετὰ τὸν Καίινγγ διὰ τὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον δὲν ἐτόλμησαν νὰ φανερώσωσιν εἰς τὸ ἔθνος, διότι δὲν ἦτο σκοπὸς τοῦ ἔθνους, καὶ τὸν ὁποῖον ὑπὸ τὴν γενικὴν φράσιν τῶν ἐξωτερικῶν βοηθημάτων τῶν φιλελλήνων συγχέουσι μετὰ τὸν σκοπὸν, τὸν ἀφορῶντα τὸν συμβιβασμὸν τῶν Ἑλλήνων μετὰ τὸν Σουλτάνον, κατὰ τὰς μυστικὰς ὁδηγίας τῆς συνελεύσεως, ὅστις εἶναι σκοπὸς τῶν ὀλιγαρχικῶν, καὶ ὅστις ἐπελπίζει τινὰς ἐξ αὐτῶν διὰ τὴν αὐθεντείαν, καὶ πρὸς ἅπαντας αὐτοὺς ὑποδείχνει συμφέροντα, καὶ ἐν ταῦτῳ νὰ συγκαλέσωσι τοὺς πληρεξουσίους εἰς συνέλευσιν τὸν Σεπτέμβριον, ὅτε ἤλπιζον νὰ λάβῃ τέλος ὁ συμβιβασμὸς, διὰ νὰ τὸν παραδεχθῶσι καὶ νὰ κηρῶσιν ὅτι, ἔσωσαν διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ αὐτοῦ τὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἐκινδύνευε ν' ἀπωλεσθῇ, ἢ ν' ἀναβάλῃ τὴν συγκαλέσιν αὐτῶν ἄχρις ὅτου λάβῃ τέλος ὁ βίηθις συμβιβασμὸς, καὶ νὰ διατηρῶι τὴν ἐξουσίαν διὰ τῆς δικιρέσεως, τὴν τύχην τῆς πατρίδος διακυβεύοντες, ἐπισκοπῶν νὰ τὸν ἐπικυρώσωσιν ἅμ' ἀφοῦ ἤθελε λάβῃ τέλος ὅπως δὴποτε θεωροῦσιν ὅτι ἔλαβον δικτατορικὴν ἐξουσίαν, διὰ νὰ κυβερνήσωσιν αὐθιχρέτως, καὶ ν' ἀπειλῶσι καὶ Ἕλληνας καὶ μὴ Ἕλληνας, καὶ νὰ φοβίσωσι καὶ νὰ περιστείλωσι τοὺς δυναμένους νὰ ὑψώσωσι τὴν φωνὴν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, τὴν ὁποίαν καθυπέβαλον διὰ τῶν μυστικῶν ὁδηγιῶν των ὑπὸ τὸν Σουλτάνον· θεωροῦσιν ὅτι, ἐνῶ πανταχόθεν τῆς γῆς οἱ χριστιανικοὶ λαοὶ στέλλουσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα βοηθήματα καὶ φωνάζουσιν εἰς τοὺς βασιλεῖς νὰ τὴν σώσωσι, καὶ οἱ Ῥῶσοι ἐιάζουσι τὸν Νικόλαον νὰ κηρῶσῃ τὸν πόλεμον εἰς τὸν Σουλτάνον, ἀντὶ νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὴν προστασίαν καὶ ὑπεράσπισιν ἔλων τῶν βασιλευόντων χριστιανῶν, ἐξαιτούμενοι τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἔθνους, ἐπεκαλέσαντο τὴν μεσιτείαν τοῦ Καίινγγ, καὶ οἱ Ἕλληνες ἀντὶ νὰ λάβωσι βοήθειαν, ὡς τοὺς ἐπελπίζον, ἀποβάλλουσι τὴν στερεὰν Ἑλλάδα, καὶ ἀφειμένους ὡς καὶ προτοῦ εἰς τὰς ἰδίας δυνάμεις των, κινδυνεύουσι ν' ἀπολέσωσι τὸ πᾶν, ὅτε

ὅλοι οἱ στόλοι, καὶ ὅλα τὰ στρατεύματα τῆς Τουρκίας ἔπεται νὰ ἐπιπέσωσι κατὰ τῆς Πελοποννήσου, διότι, καὶ θέλοντος νὰ μεσιτεῦσῃ τοῦ Καϊνίγκ, ὁ Σουλτάνος δὲν ἐμβαίνει εἰς διαπραγματεύσεις συμβιβασμοῦ, καὶ ἀνευδότως καταπολεμεῖ τοὺς Ἕλληνας. Οἱ δὲ πληρεξούσιοι τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος τὸ μέγα μέρος διατρίβουσιν ἤδη εἰς Ναύπλιον, καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι κατὰ τὸ ἀψήφισμα τῆς εἰρημένης συνελεύσεως, μέλλουσι νὰ ἐξακολουθήσωσι συνελθόντες πάλιν τὸν Σεπτέμβριον, καὶ νὰ δώσωσι τέλος εἰς τὰς ἐργασίας τῆς. Τὰ αὐτὰ δὲ φρονούντες καὶ αὐτοὶ, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες, νομίζουσιν ὅτι, ὡς πληρεξούσιοι μάλιστα, ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ λάβωσι μέτρα διὰ τὴν κοινὴν σωτηρίαν. Ὅθεν συνέρχονται τινες ἐξ αὐτῶν (*) καὶ ὀρκίζονται νὰ ἐπιταχύνωσι τὴν συγκρότησιν τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως, νὰ ἐνεργήσωσι καὶ ν' ἀποφασίσωσιν εἰς αὐτὴν τὰ πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον, καὶ μέλλοντες νὰ ἐκλιξῶσιν ἀρχηγὸν τοῦ ἔθνους, ἄξιον νὰ τὸν ἐμπιστευθῶσι τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν τύχην τῶν Ἑλλήνων, νὰ μὴ δώσωσι τὰς ψήφους των εἰμὴ εἰς ἐκεῖνον τὸν Ἕλληνα, ὅστις ἤθελε κριθῆ καὶ ἐνάρετος καὶ ἱκανὸς νὰ ἐκπληρώσῃ τοιαῦτα ὑψηλὰ καὶ μεγάλα χρέη. Πλὴν καὶ νὰ μὴ τὰς δώσωσιν εἰς κανένα ἐκ τῶν ὅσοι μέχρι τοῦδε ἐχρημάτισαν εἰς τὰ πράγματα ὑπέγραψαν δὲ τὸν ὄρκον καὶ ἤρχισαν νὰ κατηγῶσι τοὺς ἄλλους πληρεξούσιους πρὸς τὸν σκοπὸν, ὥστε ἐν ὄσῳ ὀρκίσθησαν οὐκ ὀλίγοι. Οἱ δὲ πρῶτοι ὀρκισθέντες συνήχθησαν ἐντοσοῦτεφ ἰδιαιτέρως μὲ τὸν Ν. Πονηρόπουλον, καὶ οὗτος προτείνει νὰ συμπεριλάβωσι μεθ' ἑαυτῶν τὸν Κουντουριώτην ἀλλὰ καὶ μόνη ἢ πρότασις, γενομένη ἀπὸ τὸν Πονηρόπουλον μάλιστα, ὅστις συνέπραττεν ἔω· ἐχθὲς μὲ αὐτὸν, ἀνήγγελλεν ὅτι προὔτειντο ὡς ὁ ἐκλεγθὸς ἀρχηγός, καὶ παρετηρήθη ὅτι τοῦτο ἀντέβαινον εἰς τὸν ὄρκον των. Ὅθεν πάλιν κατὰ πρότασιν τοῦ Πονηρόπουλου αὐτοῦ ἀπερασίθη νὰ τὸν συμπαράλθωσι μὲν ἐξιτιούμενοι τὴν σύμπραξίν του εἰς τὴν ταχίστην συγκρότησιν τῆς συνελεύσεως,

(*) Ὁ Λάσκαρος Ι. Βιλαέτης, ὁ Ἰωάννης Οἰκονομίδης, ὁ ἐκ Νεοκαστροῦ ὁ Χριστόδουλος Ἄχολος, ὁ Δημ. Ταγγέπουλος, ὁ Ρ. Παλαμίδης, καὶ ὁ Γαμψῶν, ὅστις συνέταξε γράψας καὶ τὸν ὄρκον, καὶ αὐτοὶ δὲ καὶ ὅσοι ἄλλοι ὀρκίσθησαν, ἐφύλαξαν τὸν ὄρκον των.

διὰ νὰ ἔχωσι μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὰς ναυτικὰς νήσους καὶ πολλὰς τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ τὸν καταστήσωσι πάλιν εἰς τὰ πράγματα ἂν καὶ θὰ τὸν ὑποσχεθῶσιν, ἐπειδὴ προτιμότερον ἀπὸ πολλοῦ; ἄλλους πολλοὶ ἐκ τῶν ὀρκισθέντων ἐθεώρουν τὸν ἀγαθὸν Ἰψηλάντην, τὸν ὁποῖον εἶχον ἤδη ὑπ' ὄψιν, πρὶν ἀκουσθῆ ἀκόμη τὸ ὄνομα ἐκείνου, ὅστις ἐμελλε νὰ προσκληθῆ ὡς ἀρχηγός τοῦ ἔθνους εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ δ' Ἐπίσκοπος Βρεσθένης, ὡς φίλος τοῦ Κουντουριώτου, συντελῶν πρὸς τὸν σκοπὸν, τὸν ἔγραψεν ὅτι οἱ Ἕλληνες εἰς αὐτὸν ἠτένιζον πάλιν τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ αὐτὸν ἤθελον νὰ ψηφίσωσι Κυβερνήτην εἰς τὴν προκειμένην συνέλευσιν. (*) Ἀλλὰ τότε ἐνεκρίθη νὰ συμπεριληφθῶσιν ὅτε Κολοκοτρώνης καὶ ὁ Ἀνδρέας Μεταξᾶς, διότι ἄνευ τοῦ Κολοκοτρώνη δὲν ἦτον εὐκόλον

(*) Ὁ Βρεσθένης, ὅστις πρὸ ὀλίγου ἔφυγε δι' ὀπῆς τινος τοῦ τείχους τῆς πόλεως Ναυπλίου νυκτός, ἦδη ἐνεργεῖ ὅ,τι δύναται κατὰ τοῦ Ζαΐμη καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ. Ὁ Βρεσθένης καὶ ὁ Ἀναγ. Σπλιωτάκης ἦσαν ἐκλειγμένοι πληρεξούσιοι τῆς ἐπαρχίας Μιστραῖ· ἀλλ' ὁ Ζαΐμη δὲν τοὺς ἀφῆκεν οὐδὲ νὰ συνέλθωσιν εἰς τὴν Ἐπίδευρον διὰ τὸν λόγον ὅτι τάχα δὲν ἦσαν νόμιμοι πληρεξούσιοι. Ἐγείναν δὲ ἀντ' αὐτῶν δεκτοὶ ὡς πληρεξούσιοι ὁ Γιατράκος καὶ ὁ Μάνουῆλ Μελετόπουλος. Ἦτο δ' ἐπόμενον ν' ἀποκλεισθῶσιν ἐκεῖνοι ἀπὸ τὴν συνέλευσιν, ὄχι μόνον διότι ἐνομιζόντο ὄπαδοὶ τοῦ Κωλέτου, καὶ ἐθεωροῦντο ὡς ἔχθροὶ τοῦ Ζαΐμη καταδιώξαντες τοὺς ἀντάρτας, ἀλλὰ καὶ διότι ἠδύνατο νὰ γείνωσι πρότκομα εἰς τοὺς σκοπούς του ὡς πρὸς τὴν μεσιτείαν τῶν Ἀγγλων. Ὁ Ζαΐμη ἐκάρυττεν ὁμόνοιαν εἰς τὴν Ἐπίδευρον μεταξὺ τῶν Πελοποννητίων· ἀλλ' ἐνώσει καὶ αὐτός νὰ ὑπάρχη ἡ ὁμόνοια μεταξὺ τῶν ὁμοφρόνων του τῆς Ἀγγλικῆς πατρίδας· ἠδύνατο δὲ διὰ νὰ μὴ φανῆ ὅτι συνεδαύλιζε τὴν διαίρεσιν νὰ τοὺς ἀρίστη νὰ ἔλθωσι καὶ ἐκεῖνοι εἰς τὴν συνέλευσιν καὶ ἂν δὲν ἦσαν νόμιμοι, ἢ ἐπὶ τῶν ἐφοδιαστικῶν ἐγγράφων τῶν πληρεξουσίων Ἐπιτροπῆς ἤθελε τοὺς ἀποκλείσει διότι ὁ Ζωγράφος ὅστις ἦτο μέλος τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῆς, ἠρώτητον φανερὰ τὸν Ζαΐμην, ἂν ἔπρεπε νὰ ἐξετάσῃ τῶν πληρεξουσίων τὰ ἔγγραφα καὶ κατὰ τὴν νομιμότητα καὶ κατὰ τὴν ποιότητα τῶν φερόντων αὐτὰ καὶ δὲν ἐνόει διὰ τὴν ποιότητα, εἰμὴ τὸ φρόνιμα. Ἀπὸ πολλὰς δ' ἐπαρχίας ὅθεν ὁ πατρία ὑπόπτειεν ἐκλογὰς πληρεξουσίων μὴ ὁμοφροῦντων ἢ μὴ εὐαγῶγων, εἶχον γείνει διπλαὶ ἐκλογαί, καὶ ἐκ τῶν διπλασίων αὐτῶν πληρεξουσίων δὲν ἔγειναν δεκτοὶ εἰμὴ οἱ ὁμόφρονες ἢ διατεθειμένοι νὰ ψηφίσωσιν ὅτι ἤθελε τοὺς ὑπαγορεύσει ὁ Ζαΐμη· διὰ τοῦτο παρητήθη καὶ ὁ γράφων καὶ ἐδέχθη ἀντ' αὐτοῦ ὁ Βασιλεὺς Κρησθακόπουλος.

νά συγκροτηθῆ ἔθνικὴ συνέλευσις καὶ νά ἐκπληρωθῆ, ἀποθλέπουσα πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον τὰ χρέη της. Ἡ δὲ Δ. ἐπιτροπὴ δὲν ἠδύνατο ἤδη νά μεταχειρισθῆ τὴν βίαν ἢ τὴν πειθῶ διὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν συνέλευσιν, καὶ ἀποῦ ἔλαβε γνῶσιν τῶν διατρεχόντων, ἐστοχάσθη ὅτι δὲν ἦτον ἄλλος τρόπος νά διατηρήσῃ τὴν ἐξουσίαν, εἰμὴ νά τὴν συγκροτήτῃ αὐτῇ αὐτῇ, καὶ νά τὴν κατακυριεύσῃ ὡς ἐπράξε καὶ εἰς τὴν Ἐπίδαυρον, διὰ νά κατορθώσῃ τοῦλάχιστον νά τὴν διατηρήσῃ, ἄχρις ὅτου κατορθωθῆ ὁ ἐλπιζόμενος συμβιβασμός. Καὶ ἐπειδὴ πολλοὶ πληρεξούσιοι, ἀντιπολιτευόμενοι, ἔδωκαν ἀναφορὰν εἰς αὐτὴν ζητοῦντες τὴν συγκρότησιν της, ἡ ἐπιτροπὴ τῆς συνέλευσεως τὴν συγκαλεῖ τὴν 2 Αὐγούστου εἰς τὸν Πόρον ἄλλ' οὐδεὶς τῶν πληρεξουσίων ἀπέρχεται ἐκεῖ. Τὴν συγκαλεῖ καὶ δεύτερον τὴν 21 τοῦ Σεπτεμβρίου ὠταύτως εἰς τὸν Πόρον πλὴν εἰς μάτην διότι, ἐκτὸς Αἰγαιοπελαγιτῶν τινῶν, ὄλων σχεδὸν τῶν ἄλλων μερῶν οἱ πληρεξούσιοι θι συναχθῶσιν ὅπου θὰ ὑπάγῃ ὁ Κολοκοτρώνης. Ἐρχεται ἐντοσοῦτῳ ὁ Ἄμιλτων εἰς τὸν Ἀργολικὸν κόλπον, καὶ ἀπὸ τὴν φηγάδα Κάμβριαν γράφει τὴν 22 Σεπτεμβρίου τοῦ 1826 πρὸς τὴν Δ. ἐπιτροπὴν τὰ ἑξῆς: Ὁ Πρέσβυς τῆς Μ. Βρετανίας ἐδηλοποίησεν εἰς τὸν Ῥεῖζ ἐρένην κατὰ ῥητὴν διαταγὴν τῆς Κυβερνήσεως του ὅτι, περιμένει νά λάβῃ ἀπὸ ὥραν εἰς ὥραν ὁδηγίας ὀριστικῆς καὶ διαταγῆς, νά ὑποβάλῃ εἰς τὴν Πύλην προτάσεις, ἀφωρώτας τὴν κατάπαυσιν τοῦ πολέμου εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ συμβιβασμοῦ συμφωνοῦ μετὰ τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ τὴν τιμὴν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Ὁ Πρέσβυς ἐβεβαίωσε τὸν Ῥεῖζ ἐρένην ἐνταυτῷ ὅτι ἡ Αὐλὴ του αὐτὸν εἶπε νά θαρρῆ ἐν πεποιθήσει εἰς τὴν μετὰ ζήλου σύμπραξιν αὐτῆς Ῥωσσίας ἐκτελῶν τὰς εἰρημένους ὁδηγίας(*). Ἄλλ' οἱ πληρεξούσιοι δὲν μετὰβάλλουσι διὰ τοῦτο διαθέσειν, καὶ θὰ συγκροτήτωσι

(*) L'ambassadeur Britannique vient d'annoncer au Reiz-effendi par ordre exprès de son gouvernement, qu'il attend à recevoir incessamment des instructions définitives et l'autorisation de soumettre à la Porte des propositions pour terminer la guerre en Grèce par le moyen d'un accommodement conforme à la saine raison et à l'honneur des deux parties. L'Ambassadeur a en même temps assuré le Reiz-effendi que sa Cour l'a autorisé à compter avec confiance sur la coopération zélée de la Russie en exécutant les dites instructions.

τὴν συνέλευσιν, διὰ νὰ ρίψωσι τὴν καθεστῶσαν κυβέρνησιν, ἐλπίζοντες νὰ εὐρωσι καὶ νὰ διορίσωσιν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν πραγμάτων τὸν ἄνθρωπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔχουσιν ἀνάγκην διὰ νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα, καὶ ἂν ἐπιτύχωσι νὰ τὸν εὐρωσιν, ἔσωσεν τὴν πατρίδα.

Καὶ ἐντοσούτω ὁ Ἰμπραχίμ δὲν παύει τοῦ νὰ περιέρχεται καὶ νὰ λεηλατῇ τὴν Πελοπόννησον· ἐνῶ δὲ οἱ Ἕλληνες ἐτάραττον τὸ Ναύπλιον καὶ κατέτρεπον τὴν Κόρινθον διὰ τὰς φρουραρχίας καὶ τὰς ὀπλαρχηγίας, ἐλείπειν κατεγίνετο καὶ τὰ φρουριά των νὰ κυριεύσῃ καὶ τὰ ὄπλα νὰ τοὺς ἀφαιρέσῃ, καὶ νὰ τοὺς ὑποτάξῃ, καὶ νὰ τοὺς κατασφάξῃ, ἔχων συμμάχους τὰς διχονοίας των. Ἄμ' ἀφοῦ ἔμαθε τὴν καταστροφὴν εἰς τὸ χωρίον Μεχμέταγα τῶν τετρακοσίων, τὴν 25 τοῦ Ἰουλίου, συνήγαγεν ὅλα τὰ στρατεύματά του εἰς Τριπολιτσᾶν, καὶ διαιρέσας αὐτὰ εἰς τρεῖς πτέρυγας, κινεῖται πλήρης ὀργῆς κατὰ τῶν ἐπαρχιῶν Μιστρά, Ἁγίου Πέτρου καὶ Πραστοῦ· καὶ ἡ μὲν διευθύνθη εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἁγίου Πέτρου, καὶ μὴ εὐρούσα ἀντίστασιν, ἔκαυσε τὴν πρωτεύουσαν, ἦτοι τὴν κωμόπολιν Ἁγιοπέτρον, τὸ χωρίον Κἄττρι, τὰ χωρία Ἁγιαννῆν καὶ Μελιγούν, καὶ κατῆλθεν εἰς τ' ἁγιαννίτικα καλύβια καὶ εἰς τὸ Ἄστρον, λεηλατοῦσα τὸν τόπον. Ὁ δὲ Π. Ζαφειρόπουλος μὲ τινὰς ἐντοπίους καὶ μὲ τὸν Στάϊκον Στάϊκόπουλον ἐκλείσθησαν εἰς τὸ ὁποῖον ἤγειρεν ἐκ βάρων ἐπὶ τινος περὰ τὴν ἀκτὴν Χερσονησίου φρουρίδιον διὰ νὰ χρησιμεύτῃ εἰς προσφυγὴν τῶν κατοίκων ἐν καιρῷ ἀνάγκης. Ὁ δὲ Νικηταρᾶ· ἔτυχε τότε εἰς τοὺς μύλους τῆς Λέρνης, καὶ ἔδραμεν ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ διευθυθεῖς τὴν νύκτα εἰς τὸ εἰρημένον φρουρίδιον πρὸς βοήθειαν. Ἐφθασαν δὲ αὐτόθι ἀπὸ τὸ Ναύπλιον καὶ ὁ Ἄνδρέας Μεταξᾶς, ὅ,τε Ἰωάννης Γ. Πέτας καὶ ὁ Δαυιὴλ Πηνᾶς μετὰ ὑπ' αὐτοῦ σώμα τῶν Ἑπτανησίων (*) ἐφθασε καὶ ὁ Γ. Ἀγαλόπουλος μὲ τὸν Χρ. Κολοκοτρώνην καὶ μὲ τινὰς Βουλγάρους καὶ ἄλλους Ἕλληνας, ὡς καὶ ὁ Τσιώκρης μὲ τοὺς Ἀργεῖους, καὶ ὅλοι ὁμοῦ ἠνωμένοι ὡς δύο χιλιάδες ἀντικρούουσιν ὀρμήσαντας τὴν 4 Αὐγούστου χιλίους πεζοῦς καὶ τριακοσίους ἵππους πρὸς τὸ αὐτό

(*) Οἱ Ἑπτανήσιοι ἠνώθησαν εἰς δύο σώματα· καὶ οἱ μὲν ὑπὸ τὸν Κασσάρων ἐξεστράτευσαν εἰς τὰς Ἀθήνας, οἱ δὲ εἰς τὴν Πελοπόννησον μὲ τὸν Νικηταρᾶν ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω δύο ἀρχηγούς.

φρουρίδιον. Τοῦ ἀντικρούουσιν ἐνταυτῷ καὶ δύο πλοῖα ἀπὸ τὸν αἰγιαλὸν μετὰ πυροβόλα των. Τὴν 5 τὸ πρωὶ ὁ ἐχθρὸς ἐπλησί-
 ασεν εἰς τοὺς παρακειμένους ἀμπελιῶνας διὰ νὰ τὸ προσβάλλῃ σπου-
 δαιώτερον. Ἐνθ' ὁ ἐπυροβόλει κατ' αὐτοῦ ἀπὸ τὸ τεῖχος ὁ Ζαχα-
 ρίας λεγόμενος, ὅστις καὶ ἐφρονεύθη ἀπὸ τὸ πυροβόλον αὐτὸ διακρί-
 γέν, ἐξώρμησάν ὡς πανήντα Ἕλληνας μόνον καὶ ἐφόνευσαν τινὰς ἐκ-
 τῶν ἰπέπων ἀλλὰ τὴν ἐπιούσαν ὁ ἐχθρὸς ἀνεχώρησε πρὸς τὸν Ἅγι-
 αννην, καὶ λυσσῶν διὰ τὴν ἀποτυχίαν, ἐκινήθη κατὰ τοῦ μοναστη-
 ρίου τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ἄνωθεν τοῦ χωρίου Καστρίου
 κειμένου, ὅπου εὐρίσκοντο ἀσθενεῖς τινες καὶ πληγωμένοι στρατι-
 ῶται καὶ πολλὰ οἰκογένειαι ἔπρεπε δὲ νὰ ὑπάρχῃ εἰς αὐτὸ φρου-
 ρὰ ἐξ ἑκατὸν περίπου στρατιωτῶν, καὶ οἱ εὐρεθέντες ἦσαν ὀλίγι-
 στοί· καὶ ὅμως ἀφοῦ ἐπλησίασεν ὁ ἐχθρὸς ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ
 βουνοῦ, ὅθεν ἐρρίπτε καὶ πέτρας ἐναντίον των καὶ τοὺς ἐβλαπτεν,
 ἐκεῖνοι τὸν ἀντέκρουσαν ἀνδρείως, καὶ ἐφόνευσαν καὶ ἐπλήγωσαν
 πολλοὺς, καὶ τὸν ἐβίασαν ν' ἀποχωρήσῃ. Εἰς τὸ μοναστήριον αὐ-
 τὸ εὐρίσκετο καὶ ὁ Γεώργιος Ζιάρβης, Ἀμερικανὸς, πληγωμένος. Οἱ
 ἀποκλεισμένοι εἶχον ἀπόρασιν, ἂν οἱ Τοῦρκοι ἤθελον ὑπερισχύσει
 καὶ εἰσβάλλει, ν' ἀνάψωσι τὴν πυρίτιδα καὶ νὰ συνταρῶσιν ὑπὸ τὰ
 ἐρείπια τοῦ ὄμοῦ μετ' αὐτούς. Τὴν 6 μαθόντες ὁ Πλαπούτας καὶ ὁ Γεν-
 ναῖος ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἀπέκλεισε τὸ φρουρίδιον τοῦ Ζαφειροπούλου, ἔ-
 δραμον ὡσαύτως εἰς βοήθειαν, καὶ ἐνωθέντες μετ' αὐτοῦ, ἄλλους ἔσπευ-
 σαν κατόπιν εἰς κατὰδίωξιν. Ἡ δευτέρα πτέρυξ διαβάστα διὰ τῶν
 λεγομένων Ὀλυμπιοχωρίων, ὅπου ἤθελον αἰχμαλωτίσει πολλοὺς ἀ-
 δυνάτους, ἂν δὲν εὐρίσκετο τυχαίως ὁ καὶ ὑπερασπίσας αὐτοὺς
 Θ. Ζαχαρόπουλος, προῦχώρησε καὶ ἔκαυσε τὴν κωμόπολιν Πραστὸν,
 τὴν καὶ πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας. Ἐκεῖθεν ἐστράφη πρὸς τὴν
 Μάνην, ἔφθασεν εἰς τὸ χωρίον Βρονταμαῖ καὶ τὸ ἔκαυσεν ἐπομένως
 μετέβη εἰς Κρεμαστὴν, καίουσα τὰ ἐν μέσῳ χωρία, λεηλατοῦσα καὶ
 αἰχμαλωτίζουσα. Οἱ δὲ κάτοικοι τῆς Κρεμαστῆς μόλις ἠδυνήθη-
 σαν νὰ προσφύγωσιν εἰς τὸ ἐλεῖ παλαιοφρουρίον, ἐπὶ κρημνωδῶν
 καὶ ἀποτόμων βράχων κείμενον, καὶ ἐκεῖθεν μαχόμενοι ἐφόνευσαν
 πολλοὺς ἐχθροῦ· πλὴν ἀπεκλείσθησαν καὶ κατεπολεμοῦντο τρεῖς
 ἡμέρας, καὶ μὴ ἔχοντες τροφὰς οὔτε νερὸν, ἠναγκάσθησαν νὰ παρα-
 δοθῶσι. Πολλοὶ ὅμως ἐξ αὐτῶν ἄνδρες καὶ γυναῖκες, πολλὰ μά-

λιστα κοράσια, ἐρρίφθησαν ἡρωϊκῶς κατὰ τῶν κρημνῶν καὶ χά-
 τεστρεψαν, διὰ τὴν ἀπορύγωσι τὰ αἵματι τῆς αἰχμαλωσίας. Ἡ
 τρίτη πτέρυξ, ἐπὶ κεφαλῆς αὐτὸν τὸν Ἱμπραχίμ. ἔχοντα, διὰ τῆς
 Ἀράχοβας διευθύνθη εἰς Μιστραῦν, καὶ καθ' ὁδὸν δὲν εἶδεν ἀντί-
 στασιν προύχωρησε δὲ εἰς τὸ φρούριον τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης, ὅπου
 ἦσαν κεκλεισμένοι ὁ Ἀντώνιος Κουμουττιώτης, οἱ Ζαχαρόπουλοι
 Σωτήρος καὶ Ἀνδρέας καὶ ὁ Π. Α. Μπαρμπιτσιώτης, καὶ ἀντέρου-
 σαν γενναίως τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἐρόνευσάν τινας· φθάσαντος δὲ εἰς
 βοήθειαν καὶ τοῦ Νικήτα Φλέσια, τὴν 15 ἐξώρμησαν κατ' αὐτῶν,
 καὶ ἐρόνευσαν εἰκοσιδύο, καὶ ἐπλήρωσαν πλειοτέρους, καὶ ἐπέστρε-
 ψαν εἰς τὰς θέσεις των. Ὁ δὲ Ἱμπραχίμ, θεωρῶν τὸ ἀπόρητον
 τοῦ φρουρίου, ὡς μὴ προσβαλλομένου οὐδ' ἐκμύθεν, ἔτρεψε τὴν προ-
 σοχήν του εἰς τὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πεδίου πύργον τοῦ Μιχμουύ-
 μπεη λεγόμενον, ἔνθα ἦσαν κεκλεισμένοι τριάντα γενναῖοι Ἕλληνες
 καὶ διὰ πολλὰς ἡμέρας ἀντέρουσαν τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἐρόνευσαν οὐ-
 ὀλίγους· οὗτοι ἐκτύπων τὸν πύργον καὶ μετὰ τὴν πυροβολία, καὶ ἀ-
 φοῦ ἐρρίψαν ὑπὲρ τὰς ἐκτὸν σφαίρας μίτην, ἤρχισαν τέλος νὰ
 πορύσσωσιν ὑπόνομον, διὰ τὴν ἀναστρέψωσιν· ἀλλὰ τότε οἱ ἀν-
 δρῆται ἐκεῖνοι ἐξώρμησαν νυκτὸς ξιφῆρεις, καὶ οἱ μὲν εἰκοσιεπτὰ δι-
 σώθησαν, ἀναμέσον τῶν ἐχθρῶν περᾶσαντες, οἱ δὲ τρεῖς, μὴ δυνη-
 θέντες νὰ φύγωσιν ὑπέστρεψαν εἰς τὸν πύργον, καὶ ἐπολέμησαν ἕως
 οὐ ἀπώλοντο, συγκαταστραφέντες ὑπὸ τὰ ἐρείπια τοῦ. Ὁ δὲ Νικη-
 ταρᾶς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ Ἕλληνες, οἵτινες ἔδραμον εἰς καταδίωξιν
 πρώτης τῶν ἐχθρῶν πτέρυγος εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Μιστραῦ,
 ἔφθασαν εἰς τὰ χωρία Βεζβόριαν καὶ Μπιασαῦ, καὶ ἐστρατοπέδευσαν
 τρεῖς ὥρας ἀπέχοντες ἀπὸ τοῦ εἰς Μιχμουύ-μπεη στρατόπεδον τοῦ
 Ἱμπραχίμ. Τὴν 14 τοῦ αὐτοῦ, ὤρμησαν οἱ ἐχθροὶ τῆς δευτέρας
 πτέρυγος ἀπὸ τὴν Κεμασὴν ἐπιστρέφοντες ἐ εἰ πλησίον εἰς μετὰ
 ὥρας ἀπόστασιν, καὶ ἤχμαλώτισαν περὶ τοὺς τριακοσίους ἀδυνάτους
 Χριστιανούς καὶ ἐπῆραν δώδεκα χιλιάδας γιδοπερὶβάτα καὶ ἄλλα ζῶα·
 ἔδραμον δὲ κατ' αὐτῶν ἐκεῖνοι, τοὺς προσέβαλον, ἐρόνευσαν ἐξήν-
 τα, ἔτρεψαν τοὺς ἄλλους εἰς φυγὴν τοὺς κατεδίωξαν, καὶ τοὺς
 ἐβίασαν νὰ φήσωσιν ἐλευθέρους καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰ θρέμ-
 ματα· ἀλλ' ἐπληρώθησαν καὶ πέντε ἐξ ἐκείνων. Αὐθρῆσι εἶχον
 κτυπήσει εἰς Βουρλιὰν ἐνεδρεύοντες, ὁ Ἀντώνιος Κολοκοτρώνης καὶ

Παιπαδημήτρης ἀπὸ τὸ Χρυσοβίτσι ἀπόσπασμα Αἰγυπτίων, καὶ ἐρόβευσαν ἐβδομηταπέντε. Ἐκτύπησε καὶ ὁ Γκιάννακας εἰς Ἀράχραν καὶ Κερατιὰν ὡς ἑκατὸν πενήντα ἵππεις, ἐρόβευσε τριάντα καὶ ἄλλους, ἐξώγησθε ζῶντας καὶ τοὺς ἐπῆρε δεκάεπτα ἵππους. Ὁ Ἱμπραχίμ, ἀφοῦ συνήχθη κατὰ τὸν πύργον τοῦ Μαχμούτ-μπεη ὅλον τὸ στράτευμά του εἶτε δι' ἀπλὴν περιέργειαν, εἶτε διψῶν ἀμυτζ καὶ αἰχμηλωτικῆς, παραλαβὼν μέρος αὐτοῦ ἀνέβη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Ταυγέτου, καὶ τὴν ἐπιούσαν διὰ τοῦ χωρίου Μπολιάκας, ὅπου διενυκτέρευεν, ἐπέστρεψε πάλιν εἰς Μαχμούτ-μπεη, καὶ διαίρῃσαι εἰς δύο τὸν στρατὸν, τοὺς μὲν διεύθυνε κατὰ τῶν Μπαρδουνοχωρίων καὶ τῶν Ἑξωχωρίων λεγομένων τῆς Μάνης, καὶ αὐτοὶ μὴ εἰρόντες ἀντιστασιν διότι ὁ τόπος ἦτον ἔρημος, ἐλεηλάτησαν καὶ ἔκωσαν τὰ χωρία· αὐτὸς δὲ μὲ τοὺς λοιποὺς διευθύνθη εἰς τὸ Ἴλος, καὶ ἐκεῖθεν τὴν 25 ἐκινήθη εἰς τὰ μέρη τοῦ Μαλευρίου, καὶ τὴν 26 ἐξετάθη ἕως εἰς τὸ Μαυροβοῦνι καὶ Πασαβάν, πυρπολῶν τὰς κωμοπόλεις καὶ τὰ χωρία. Τὴν 27 προχωρήσας εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Μάνης, ἔφθασεν εἰς τὸ χωρίον Μινιάκοβα, ὅπου ὁ Π. Κοτσονάκος μὲ τοὺς περὶ αὐτὸν ἐκλείσθησαν εἰς τὰς οἰκίας· καὶ τὸν ἀντεπολέμουν· ἔδραμε δ' εἰς βοήθειάν του ὁ Γ. Μαυρομιχάλης μ' ἑκατὸν ἐξήντα, ἔδραμεν ὡσαύτως ὁ Ἱλίας Κατσάκος μὲ τριακοσίους, καὶ τὸν ἐκτύπησαν πανταχόθεν καὶ τὸν ἐβίασαν νὰ φύγῃ ἕως εἰς τὰς πεδιάδας τοῦ Πασαβᾶ. Τὴν 28 ἔφθασεν εἰς τὰ χωρία Σκιφιάνικα καὶ Πολιτισάραξον, ὃ ἐστὶ τὸ ὑψηλότερον μέρος τῆς ἀνατολικῆς Μάνης, καὶ οἱ Μανιάται φεύγουσιν εἰς τὰ ὄρη, ὅτε γυνή τις ἐφώνησε· « Φύγετε ἄνδρες, ἐγὼ θὰ πολεμήσω γίνθ' ὑμῶν, νὰ φυλάξω τὸν οἶκόν μου »· καὶ ἐκ τούτου ὁ Οἰκονόμος Ἱερεὺς τοῦ χωρίου μὲ τοὺς υἱοὺς του, καὶ ὡς ἐνενηντα ἄλλοι ἐκ τῶν κατοίκων, ἐφιλοτιμήθησαν, καὶ ὀχυρωθέντες εἰς τὰς οἰκίας, ἀνθίσταντο ἐξ ὄρας ἀμυνόμενοι. Ἐφθασαν δὲ εἰς βοήθειαν τούτων καὶ ἀπὸ ἄλλων χωρίων ἀρκετοὶ, καὶ οἱ Γιατράκοι Παναγιώτης, Γεώργιος καὶ Νικόλαος, ὡς καὶ ἄλλοι ὀπλαρχηγοὶ τῆς ἐπαρχίας Μιστρά μὲ τινὰς Λακεδαιμόνιους. Ὁμοῦ δὲ μὲ τοὺς Μανιάτας ἔδραμον καὶ πολλοὶ πρόσφυγες εἰς τὴν Μάνην Πελοποννήσιοι, καὶ ὅλοι ὁμοῦ ἐκτύπησαν κρατερῶς τοὺς ἐχθροὺς, ἐρόβευσαν ὑπὲρ τοὺς τριακοσίους, ἐπλήρωσαν πολλὴν πλειοτέρας, τοὺς ἰνάγκασαν νὰ τραπῶσιν εἰς φυγὴν, ἔχ-

μαλώτισαν τινὰς καὶ τοὺς κατέδιωξαν φεύγοντας· εἰς ἐκείνην τὴν μάχην δὲν εὐρέθη κανεὶς ἐκ τῶν σημαντικῶν Μινιατῶν ἐκτὸς τοῦ ῥηθέντος Οἰκονόμου. Κατὰ δυστυχίαν, ὅτε ὁ Ἰμπραχίμ εἰσέβαλεν εἰς τὴν Μάνην, εὐρέθη καὶ τις τῶν λεγομένων Κακκ-βουλέων ὀνόματι Μπούσινας, ὁ ὁποῖος μὴ ὑποφέρων, ὡς ἔλεγε, νὰ βλέπῃ καὶ ν' ἀκούῃ τοὺς συμπατριώτας του ἐπιχειρομένου εἰς τὰ ὄπλα τῶν προσανέχθη αὐθορμήτως ὁδηγὸς εἰς τὸν Ἰμπραχίμ, καὶ ἐκίρυσεν εἰς τοὺς Μινιάτας νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὸν αὐθένταν διὰ νὰ σωθῶσι· τοῦτον δὲ τὸν προδότην ἐφόνευσε ἄλλος Μανιάτης συγγενὴς του, ἐνῶ προσεκαλεῖτο ἴπ' αὐτὸν νὰ δώσῃ τὰ ὄπλα, καὶ ἐξέπλυνε τὸν ῥύπον τῆς αἰτιμίας ἀπὸ τὴν γενεῆν του. Ἄν ὁ Ἰμπραχίμ ἐκυρίευσεν τὸ Πολιτσαρχεῖον, δὲν ἦτο δύσκολον νὰ προχωρήσῃ ἐκεῖθεν εἰς ὅλην τὴν Μάνην· ἀλλ' εἶδεν εἰς τέλος ὅτι θεὸς πάθει πολλὴν φθορὰν εἰς τοὺς κρημνοὺς, εἰς τοὺς βράχους, εἰς τὰ ἀπρόσβατα καὶ ἀνάλωτα ὄχυρά τοῦ τόπου, καὶ νὰ μὴ ὠφεληθῇ τίποτε ἂν ἤθελεν ἐπιμείνειν νὰ περιέλθῃ λεηλατῶν τὴν Μάνην, ὡς ἐλεηλάτῃ τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ διαβὰς ἀπὸ Μικλεῦρι καὶ Μπαρδουνοχώρια, ἔφθασεν εἰς τὸ Ἴλος, καὶ ἀρχὰς Σεπτεμβρίου ἐπέστρεψεν εἰς Τριπολιτανίαν. Αὐτὸς καὶ διὰ θαλάσσης ἠθέλησε νὰ προσβάλλῃ τὴν Μάνην, καὶ νὰ πράξῃ ὅ,τι κακὸν δυναθῆ· εἶχε διατάξει λοιπὸν καὶ ἐπλευσαν ἀπὸ τὸν στόλον του τέσσαρα πλοῖα εἰς Ἀλμυρόν· ἀλλ' εὐρέθησαν αὐτὰ· ἕξ Ἑλληνικὰ πλοίαρια καὶ τ' ἀντικρούουσι τὰ κτυπῶσιν ἐν ταυτῷ καὶ οἱ Μανιάται ἀπὸ τὴν Ξηρὰν, καὶ τ' ἀναγκάζουσι ν' ἀποχωρίσωσιν εἰς Κυτριάς, ἄτου, ἠνωμένα μὲ ἄλλα τρία, προσέβαλον τὸ ἐκτὸ ναυλοχοῦν Ἑλληνικὸν πολεμικὸν πλεῖον τοῦ Δημητρίου Ν. Λάμπρου Σπετσαιώτου, καὶ ἐδοκίμασαν οὐκ ὀλίγην ζημίαν ἀπὸ αὐτὸ καὶ ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Ξηρᾶς ὠταύτως μαχομένου Μανιάτας, καὶ ἐπομένως ἔφυγον χωρὶς νὰ κάμωσι ποῦ ποτε ἀπόβασιν. Ὀλίγον πρότερον (τὴν 6 Ἰουλίου) ἐδοκίμασε νὰ κάμῃ ἀπόβασιν καὶ μοῖρα ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ στόλου εἰς τὰ παράλια, τὰ λεγόμενα Κώτρωνας· πλὴν ἔφυγε καὶ αὐτὴ ἀπρακτος, διότι οἱ Μανιάται δὲν ἀφῆκαν τοῦς Τούρκους οὐδὲ νὰ φανῶσιν ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων μὲ τὰ βόλια. Ἐπομένως ὁ Ἰμπραχίμ, ἂν καὶ δὲν θά

πύσαι τοῦ ν' ἀπειλῆ τοὺς Μανιάτας, ἀλλὰ δὲν θὰ πατήσῃ πλέ-
 ον τὴν Μάνην. Ὁ δὲ Νικηταρᾶς, ὁ Πλαπούτας, ὁ Γενναῖος καὶ οἱ
 μετ' αὐτῶν, ἂν καὶ ἦσαν ἀποφασισμένοι νὰ κινηθῶσι καὶ εἰς
 τὴν Μάνην κατόπι τοῦ ἐχθροῦ, πεπεισμένοι ὅτι θὰ τὸν ἐβλα-
 πτον πολὺ εἰς τὰ στενὰ καὶ ὄχι γὰρ τῶν μερῶν ἐκείνων· ἀλλ'
 ἐπειδὴ συνέβη ἕρις μεταξὺ τῶν ὑπὸ τὸν Πλαπούταν στρατιω-
 τῶν καὶ τῆς ὑπὸ τὸν Νικηταρᾶν φρουρᾶς τοῦ Μισολογγίου,
 καὶ ἐκτυπήθησαν πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἀπὸ τὸ νὰ συστρατεύωνται
 ἦτο πιθανὸν νὰ συμβῶσι μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἄλλαι ὀλέθριαι συγ-
 κρούσεις, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐνδεχομένων, καὶ ἐπειδὴ ἔστεροῦν-
 το καὶ τροφῶν ἀπεράστια καὶ ὑπέστρεψαν εἰς τοὺς Μύλους
 καὶ εἰς τὸ Ἄργος, ὅπου ἐξελθόντες ἀπὸ τὸ Ναύπλιον ὅ,τε Με-
 ταξᾶς καὶ ἄλλοι τινὲς πληρεξούσιοι ἐκ τῶν ὠρμισμένων, τοὺς
 πειθοῦσι νὰ συνδράμωσιν εἰς τὴν συγκρότησιν τῆς ἐθνικῆς συνε-
 λεύσεως. Ὅθεν ἀπέρχονται ἀρχὰς Σεπτεμβρίου εἰς τὴν Κόρινθον,
 συνηνοῦνται περὶ τούτου μὲ τὸν Κολοκοτρῶνην, ἀποσπῶσι καὶ
 τὸν Κίτσιον Ντσιαβέλαν καὶ τοὺς περὶ τὸν Ντσιαβέλαν, συμ-
 φωνήσαντες ἀναμεταξὺ τῶν σύνδεσμον συγγενείας (*), καὶ ἀναχω-
 ροῦσιν ἐκεῖθεν· καὶ ὁ μὲν Νικηταρᾶς, Τσιόρκης καὶ λοιποὶ μὲ
 τὸν Κολοκοτρῶνην ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸ Ἄργος καὶ εἰς τὸ Ναύ-
 πλιον· ὁ δὲ Πλαπούτας καὶ ὁ Γενναῖος ἀπῆλθον εἰς Καρύταιναν,
 καὶ ἐνήργησαν αὐτόθι καὶ εἰς ἄλλας ἐπαρχίας διὰ τὴν συγ-
 κρότησιν τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως. Ὁ δὲ Ζαΐμης θεωρῶν ὅτι, δὲν θα-
 δυναθῆ νὰ τὴν συγκροτήσῃ ὅπου καὶ ὅπως ἤθελε, ζητεῖ νὰ συμ-
 βιβασθῇ πάλιν μὲ τὸν Κολοκοτρῶνην· ἀλλὰ δὲν τὸν δίδει πλέ-
 ον κανεὶς ἀκρόασις, καὶ ἅμα φθίσαντος τούτου εἰς Ναύπλιον,
 συνήχθησαν ἀναγκαστὸν ὡς ἐξῆντα πληρεξούσιοι, καὶ συνδιελέχθη-
 σαν διὰ τὸν τόπον, ὅπου ἔπρεπε νὰ τὴν συγκροτήσωσιν. Ἀπεφασί-
 σθη δὲ ἡ Ἑρμιόνη τόπος τῆς συνελεύσεως, καὶ μετ' ὀλίγον ἀ-
 πῆλθεν ἐκεῖσε πρῶτος· ὁ Κολοκοτρῶνης διὰ νὰ συντελέσῃ εἰς
 τὴν ταχίστην αὐτῆς συγκρότησιν, ἀφοῦ ἔλαβε μέτρα, διατάξας
 νὰ ἐξακολουθῶσιν οἱ Πελοποννήσιοι τὸν ἀκροβολιστικὸν πόλεμον

(*) Συνοικίσιον τῆς ἀδελφῆς τοῦ Κίτσιου Ντσιαβέλα μὲ τὸν Γενναῖον Κο-
 λοκοτρῶνην.

έναντιόν του Ἰμπραχίμ καὶ νὰ φθείρωσι τὰς δυνάμεις του, ἐνῶ καὶ αὐτὸς ἀφ' ὅτι πράττει ἄλλο τι πλέον δὲν δύναται νὰ πράξῃ εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ἀφοῦ ἐπέστρεψεν εἰς Τριπολιτσᾶν, μέρος τῶν στρατευμάτων του ἐκινήθησαν πρὸς τὸν Ἀχλαδάκαμπον, ὅπου καταπολεμήθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἀπεκρούσθησαν καὶ ἐπανέκαμψαν. Ἐπειτα ἐκινήθη ὁ ἴδιος μ' ὄλον του τὸν στρατὸν, στείλας ἀποσπάσματα εἰς διάφορα μέρη. Ἐξ αὐτῶν τινὲς ἀπῆλθον εἰς Κανδήλαν· προτέθειλον τὸ μοναστήριον, ὅπου ἦταν ὡς ἐξῆντα Ἕλληνες κλεισμένοι, καὶ μὴ ἐνηθέες νὰ τοὺς ἐλάψωσι διὰ τὸ ὄχυρόν τῆς θέσεως, ἀνεχώρησαν. Ἄλλοι ἀπῆλθον εἰς τὰ μαζιζικακλύβια. Ἄλλοι ὤρμησαν εἰς τὰ χωρία τῆς Καρυταίνης Ἀγρίδι, Καρνέσι, Λάτταν, Μιγούλιαν, Βιτωίαν, Σφυρίδα, Γρανίτσαν, Κώμην καὶ Βιλατινίκον, καὶ ἔθυσαν καὶ ἀπόλεσαν λεηλατοῦντες τὸν τόπον, καὶ φονεύοντες καὶ φονευόμενοι ἐν ὅλα τὰ μέρη ὅθεν ἂν διαβῶσιν. Ὁ Κανέλλος καὶ Δημήτριος Δελιγιάννης ἐκινήθησαν ἀπὸ τὰ Λαγγάδικα κατὰ τῶν ἐχθρῶν τὴν 6, 8, 18, 20, καὶ 28 τοῦ Σεπτεμβρίου εἰς Τουρκοκερπινὴν, εἰς Γλανιτσιᾶν καὶ γεφύρι κυρᾶς, εἰς τὸ ἐν Βιλατινίκῳ μοναστήριον τοῦ Ἁγιοκίλλα, εἰς Βάχλιχ, Ξεροκρύταιναν καὶ Ποδογορᾶν εἰς Παραλογγοῦς καὶ Τριπόταμα, καὶ ἐφόνευσαν εἰς ὅλ' αὐτὰ τὰ μέρη ἀπ' ὀλίγου ὡς διακοσίους Τούρκους· ἔπεσον καὶ ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἕξ καὶ ἐξωγήθησαν τρεῖς. Ἄλλοι ἐχθροὶ εἰσέβηλον εἰς τὰ χωρία τῶν δύο τμημάτων Κατσινωῶν καὶ Λιβαρζίου τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων, ἀφοῦ ἐστρατοπέδευσαν τὴν 9 Σεπτεμβρίου εἰς Δάρκον. Ὁ δὲ Γεώργιος Λεχουρίτης ἐκινήθη εἰς τὸ Σωποτόν, καὶ κατέλαβε τὰς θέσεις Ἁγιοθανάσκη καὶ Ἀγιόργην, ὅθεν ὁ ἐχθρὸς ἠδύνατο νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὴν Κωμόπολιν ἐκείνην. Τὴν 14 ἐφάνησαν εἰς τὰ καλύβια τῶν Σωποτινῶν εἰς Χόβολην διακοσίοι πενήντα ἵπποις, καὶ οἱ Ἕλληνες τοὺς ἀντέκρουσαν καὶ τοὺς ἔτρεψαν εἰς τὰ ὀπίσω. Ἄτεροι ὡς πεντακόσιοι ἐπέρασαν νυκτὸς εἰς τὰ Τριπόταμα, ἐξ ὧν τινες ἀνέβησαν εἰς τὸ Βιρσίτσι, ὅπου καὶ ἐκτυπήθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ ὠπισθοδρόμησαν· οἱ ἄλλοι ὁμοῦ δὲν εὔρον ἀντίστασιν, καὶ εἰσέβαλον εἰς τὸ νεώκτιστον μοναστήριον τοῦ λεγομένου Ἁγιοπατέρα. Οὗτοι, (θεοβλαβῆς μᾶλλον ἢ ἀγύρτης, ἀπηγόρευε τὰ ὅπλα καὶ τὸν πόλεμον, καὶ ἔλεγεν ἄσσε

θεί; τοῦ; ὀπλοφοροῦντας. Ἐκίρυντο δ' ἐγκράτειαν καὶ νηστείαν
 καὶ προσευχὴν διὰ τὴν καταστραφῆ ὁ Ἰμπραχίμ, καὶ τὸν ἐπί-
 στευον ὡς ἄγιον οἱ ἀπλούτεροι, καὶ τὸν ἔδιδον καὶ χρήματα
 καὶ ὅ,τι ἄξιον τιμῆ; δι' εὐλάβειαν, εἰς τρόπον ὅτι ἤγειρεν ἐκ
 βάρβρων τὸ εἰρημένον μοναστήριον. Τὸν ἐρόνευσαν λοιπὸν οἱ Τοῦρκοι
 καὶ αὐτὸν, καὶ ὅτους ἄλλους εἶρον εἰς αὐτὸ ἱερωμένους καὶ λαϊκοῦς,
 καὶ ἠχμαλώτισαν γυναῖκας, τινὰς καὶ παιδιὰ καὶ ἔκαυσαν καὶ τὸ μο-
 ναστήριον, καὶ ἐπῆραν τῶν Χριστιανῶν τ' ἀναθήματα, χρήματα καὶ
 πράγματα, καὶ ἐστράφησαν εἰς τὰ ὀπίσω. Ἐκτυπήθησαν δὲ εἰς τὸ
 χωρίον Νάσια καὶ Σκούπη· ἠθέλησαν καὶ τὰ εἰσεβάλωσιν εἰς τὸ Σω-
 ποτόν, καὶ συνήχθησαν εἰς Χέβολην αὐτοὶ καὶ ἄλλοι πολλοί· τοὺς
 ἐκτύπησε δ' ὁ Νικόλαος Φάσος καὶ τοὺς ἐδίωξεν ἐκεῖθεν. Τὴν 15 τὸ
 πρωὶ ἐφάνησαν ἄλλοι εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ μοστιτσίου καὶ Κλι-
 ὄρου, καὶ ἐκινήθη ὁ Λεχουρίτης ἐναντίον των, καὶ τοὺς ἐκτύπησε
 καὶ τοὺς ἀπέδιώξε, πλὴν διήρπασαν οἰκίας τινὰς εἰς Κλίτορον.
 Τὴν 16 ἐκινήθησαν πρὸς τὸν Ἁγιοθανάσην κατὰ τοῦ Λεχουρίτου,
 καὶ ἀπεκρούσθησαν. Ἐπομένως ἐπέπεσον ὅλοι κατ' αὐτοῦ πεζοὶ τε
 καὶ ἵππεις, καὶ οἱ Ἕλληνας, ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς, τέσσαρς ὥρας μα-
 χησάμενοι, ἤνχησθησαν ν' ἀποχωρήσωσι, καὶ οἱ ἐχθροὶ εἰσεβάλον
 ἤδη εἰς τὸ Σωποτόν· πρόρθησαν δὲ οἱ ἀπὸ τὸ ἀντίθετον μέρος Ἕλλη-
 νες, καὶ τοὺς ἐκτύπησαν καὶ τοὺς ἐβίασαν καὶ ἐξῆλθον ἐκεῖθεν, ἀφοῦ
 ἤρπασαν ὅ,τι ἠδυνήθησαν. Τὴν 20 ὡς χίλιοι ἐχθροὶ ὤρμησαν πάλιν
 καὶ εἰσεβάλον εἰς τὸ Σωποτόν· ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐξώσθησαν
 καὶ ὠπισθοδρόμησαν. Τὴν 21 ἤρπασαν αὐτοῦ ὁ Σωτήριος Θεοχα-
 ρόπουλος, Μπενζέλο; Ροῦφος, καὶ ἡραγγάκης μὲ τετρακοσίους
 Ἕλληνας, καὶ οἱ ἐχθροὶ, ἀφοῦ ἐκυστῶσαν καὶ τινὰ χωρὶα ἂν καὶ
 κατεπολεμήθησαν εἰς ὅλα, ἀνεχώρησαν· Τριπολιτσάν' ὅμως
 ἐλεηλάτησαν τὸν τόπον εἰς ὅλα τὰ μέρη, καὶ ἤρπασαν τὰ γεννή-
 ματα, τὰ ποίμνια καὶ τὰ πράγματα τῶν κατοίκων, διὰ τὴν ἐφοδιά-
 σαι τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ ἐκραξ. ὁ. κακ., ἐδυνήθηται,
 καὶ ἐσφραξ. καὶ ἠχμαλώτισαν ὅσους ἠμπενησ. ἀδινάτους. Διέ-
 βησαν δὲ ἀπὸ τὸ Λεβίδι ἐπανερχόμενοι, καὶ ἄλλοις Νικολάου
 εὔρισκετο εἰς τὸ μοναστήριον Μπεζενίκου, ὅπ. ὤρμησαν ἐναν-
 τίων του Τουρκαλθανεί τινες, καὶ ἀπεκρούσθησαν μετὰ τὴν τῶν
 ἔπεσαν ἐπομένως κατόπιν των, καὶ εἰς τοῦ Παύλου ἀμπέλικ

ἐφόνευσεν ἔνδεκα, ἐπλήρωσε πολλοὺς καὶ ἐζώργησε τρεῖς ζώντας·
 Αὐτὸς ἐνέδρευε καθ' ἡμέραν εἰς τὰ πέριξ τῆς Τριπολιτσᾶς, ἐπέ-
 πιπτε κατὰ τῶν ἐξερχομένων ἐχθρῶν, καὶ ἐφόνευσεν ἐξ αὐτῶν,
 καὶ ὅσους ἐζώργει ζώντας τοὺς ἔτελλεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν.
 Αὐτὸς ὑπερασπίσθη περὶ τοὺς ἑπτακοσίους ἀδυνάτους, εἰς τὰ
 σπήλαια Γρανίτσας καὶ Καμινίτσας εὕρισκομένους, ἐδίωξε τοὺς
 ἀποκλείσαντας αὐτὰ Τούρκους καὶ τοὺς ἔσωθεν. Τὴν 17 τοῦ Σε-
 πτεμβρίου ὁ Κωσταντῆς Καρώνης ἐκτύπησεν ὡσαύτως τοὺς ἐχ-
 θροὺς, ἐξελθόντας εἰς Μίτηκα, ἐφόνευσεν ὀκτώ καὶ ἐζώργησεν ἄλ-
 λους τόσους. Τὴν 21 ὁ Βασίλειος Δελιγιάννης, Ν. Ρεβιλιώτης καὶ
 Γεώργιος Σιεχιώτης ἐνεδρεύσαντες εἰς τὸ αὐτὸ μέρος μετ' ὀγδοῦντα
 Ἕλληνας, προσέβαλον τριακοσίους Τούρκους, ἐφόνευσαν εἰκοσιεπτά,
 ἐζώργησαν δεκαεξί καὶ ἔστρεψαν τοὺς ἄλλους εἰς φυγὴν. Ὁ Μπαρ-
 μπανικολός, ὁ Λάμπρος Ριζιώτης, ὁ Γιαννάκος, ὁ Κωσταντῆς Δού-
 σιας καὶ ἄλλοι ὄπλαρχηγοὶ τῶν χωρίων τῆς ἐπαρχίας Τριπολι-
 τσᾶς πράττουσι καθ' ἡμέραν τὰ αὐτά. Οὕτως οἱ Τούρκοι πλη-
 ρώνουσι μετὰ τὸ αἷμά των τὰς ὁσας πράττουσιν ἀνομιὰ καὶ ἀδι-
 κίας εἰς τὰς ἐπιδρομάς των. Οἱ ὄπλαρχηγοὶ τῆς ἐπαρχίας ἐκεί-
 νης δὲν καταδέχονται οὐδὲ ν' ἀκούσῃ κανὴν ἐπιπέρας περὶ ὑποταγῆς
 προτάσεις τοῦ Ἰμπραχίμ τῆς γυναικὸς εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ διὰ τοῦ Σαμῆ,
 υἱοῦ τοῦ Σιέχ Νεντιπ, ὅστις τοὺς ἐγνώσκειν αὐτοπροσώπως (ὡς
 Τριπολιτσιώτης καὶ αὐτὸς) καὶ τοὺς ἐσχετο ἀμνηστίας καὶ
 ἀσφαλείας καὶ ὅλα τὰ καλὰ, ὅσα Ἰμπραχίμ ἤρχισεν ἤδη νὰ
 θεωρῶν ὅτι μετὰ τὸ πῦρ καὶ τὸν σιδήρον δὲν κατορθῶναι τὴν ἐπιδρομὴν αὐτοῦ, καὶ ὅτι περιτρέχων καὶ κυ-
 νηγῶν αὐτοὺς κατατρέσσεν ἄλλοι τῶν ἰδίας δυνάμεις. Ἄλλ' ὁ-
 λίγον ὕστερον (μεσοῦν τοῦ Νοεμβρίου) πίπτει ἐνδοξῶς ὁ ἀνω-
 κλήτος ἄρχηγος Ἀλέξης Κολοκωτῆς. Πληροφορηθεὶς οὕτως ὅτι ἐξήλθον
 ἀπὸ Τριπολιτσᾶς ὡς δακτύλιοι ἵππεῖς καὶ προὐχώρησαν νυκτὸς
 εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τοῦ Λεβιδίου, κατέλαβεν μ'
 ἑκατὸν Ἕλληνας τὸ ἐγόμενον τοῦ Μπιλάλη ξενοδοχείον. Ἐρχο-
 μένους δὲ τοὺς ἑβδόμους νὰ περάσωσιν ἐκεῖθεν τοὺς ἐκτύπησε, καὶ
 μετὰ τριῶρον ἡμέρων ἐφόνευσεν πενήντα καὶ ἔστρεψε τοὺς λοι-
 πούς εἰς φυγὴν. Ἄλλοι ὅμως εἶχον κλείσει ὀλίγους Ἕλληνας εἰς
 τὴν ἐκκλησίαν πλησίον τοῦ χωρίου Μποντιὰ, καὶ ὁ ἑ-
 κκατὸν Ἕλληνας

λέξτε ἔδραμεν εἰς βοήθειάν των με εἰκοσιπέντε· Ἄλλ' ἐνῶ ἔτρε-
 χεν αὐτοῖς ἕτεροι ἐνεδρεύοντες τὸν περιεκύκλωσαν εὐθύ, καὶ οἱ
 Ἕλληνας μάχονται καρτερικῶς ὑπὸ τὸν ἀνδρείον ἀρχηγόν των ὀ-
 λigoι πρὸς πολλούς· ἀλλ' ἐν τοσούτῳ ἐπῆλθον καὶ ἄλλοι τακτι-
 κοὶ καὶ ἄτακτοι δυσχίλιοι περίπου, καὶ τότε πίπτει μαχόμε-
 νος ὁ ἀγαθὸς στρατηγὸς (*), καὶ μετ' αὐτοῦ πίπτουσιν ὡσαύτως
 οὐκ ὠ μάρτυρες τῆς πίστεως, καὶ ἐξωγρήθησαν ζῶντες δύο· οἱ
 δὲ λοιποὶ ἐσώθησαν, ξιφῆρεις ἀναμέσον τοσούτων ἐχθρῶν διελ-
 θόντες. Οἱ Τούρκοι αὐτοὶ ἀπῆλθον καὶ εἰς τὸν φανεόν, διὰ ν' ἀρ-
 πάσωσι τροφάς. Ὁ δὲ Παναγιώτης Νοταρᾶς, ὁ Γ. Κουρῆς καὶ ὁ
 Ζύγκας τοὺς ἐκτύπησαν καὶ τοὺς ἠνάγκασαν νὰ ὀπισθοδρομή-
 σωσιν. Ὁ Νοταρᾶς αὐτὸς ὁμοῦ μετὸν Χ. Μιχάλην πρὸ ὀλίγου
 εἶχον κτυπήσει τοὺς Τούρκους, ἐπιδραμόντας πάλιν εἰς τὸν Ἀ-
 χλαδόκαμπον, καὶ ἐφόρευσαν ὑπὲρ τοὺς τριάντα· ἔπειτα ἐκτύ-
 πησαν ἄλλους εἰς τὰ Κάλιανι καὶ εἰς τὴν Λύκαν καὶ ἐρόνευ-
 σάν τινας, καὶ τοὺς ἀφῆρσαν ἐξήντα φορτία γεννήματα καὶ ζῶα
 καὶ ἄλλα πράγματα. Ὁ δὲ Σταΐκος Σταϊζόπουλος ἐνεδρεύει ὡσαύ-
 τως εἰς τὰ πέριξ τῆς Τριπολιτσᾶς καὶ φανεύει Τούρκους, καὶ
 ζωγρεὶ ζῶντας καὶ τοὺς στέλλει εἰς Νκύπλιον. Ἀτυχῶς δὲν ἔχει
 ἀπὸ τινος κειροῦ πολλοῦ ὑπὸ τὴν ὀδαγίαν του στρατιώτας, διὰ
 νὰ πράξῃ μεγαλύτερα.

Ὁ Ἰμπραχὶμ μετὰ πολὺ μέρος τοῦ στρατοῦ ἀπὸ τὴν Καρύταιναν
 λεηλατῶν τὸν τόπον ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἀνδρίτσαιναν, ἕκαστε καὶ ἄλ-
 λας οἰκίας καὶ τὰς ἐκκλησίας καὶ μετέβη εἰς τὴν Ἰλσειαν, καὶ ἐπρα-
 ξεν ὅ,τι κακὸν ἠδυνήθη, καὶ διερχόμενος ἀπὸ τὴν Αὐγουληνίτσαν, ἐ-
 δοκίμασε πάλιν νὰ κυριεύσῃ τὰ εἰς τὴν λίμνην ἐκείνην νησιδία, τὰ
 κατασφύγια τῶν ἀδυνάτων, καὶ πάλιν ἀπεκρούσθη ἀπὸ τοὺς ὑπερασ-
 πίζοντας αὐτὰ, καὶ ἀποχωρήσας ἐκείθεν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Μεσση-

(*) Ἦτο καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Ἰσθμὸν εἰς τὴν εἰσβολὴν τοῦ Δράμαλη τὸ
 1822, καὶ ἐφυγεν ὡσαύτως. Ἀλλὰ τότεν ἀπηλίσθη διὰ τοῦτο, ὥστε ἤθελε
 νὰ γείνη αὐτόχειρ, ὅτε ὁ ἀρχιμανδρίτης Δικαῖος, διὰ νὰ τὸν θεραπεύσῃ,
 ἐπρόβαλεν εἰς τὴν Γερουσίαν τῆς Πελοποννήσου νὰ τὸν διοῖῃ καὶ τὸν ἐδόθη
 ἔγγραφο, δι' οὗ ἐπνεῖτο μάλιστα ὡς διασώτας τοὺς στρατιώτας ἀπὸ
 τὸν θάνατον διὰ τῆς φυγῆς.

νίαν, ὅπου καὶ οἱ Ἀρκάδιοι καὶ οἱ Μεσσήνιοι κατὰ τὸν Ἰούλιον καὶ Ἰού-
 λιον τοῦ τ. ε. ἐνεδρεύοντες ἐρό-ευσαν εἰς τὰ ὄρια τῶν Μοθωκορώνων,
 εἰς Λαχινάδες, εἰς Πηλιονέρι, εἰς Σούγγελον τοῦ Νεοκάστρου καὶ εἰς
 Γιάλωβαν ὑπὲρ τοὺς πεντακοσίους. Εἰς τὰς ἐπιδρομὰς του καταπο-
 λεμεῖται καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀκροβολιστικῶς μαχομένων,
 οἱ ὅποιοι καὶ Τούρκου; φονεύουσι, καὶ καὶ ἀπὸ τὰ ληφραγωγούμενα
 τὸν ἀραιροῦσι πάλυ μέρος, καὶ ἀπὸ τοῦ; συρομένου; εἰς τὴν αἰχ-
 μαλωσίαν χριστιανού; ἐλευθερόνουσι πολλούς, καὶ πάντοτε φθεί-
 ρουσι τὸν στρατὸν του, καὶ ἀποθνήσκουσι καὶ αὐτοὶ πικνοτοτρό-
 πως ἐλεύθεροι, ἀλλὰ δὲν ὑποτάσσονται πλέον εἰς τὸν Ἀχαρηνόν.
 Ἐντούτοις ὁ Γενναῖος κατ' αἴτησιν τῶν περὶ; ἐπαρχιῶν ἐπισκευά-
 ζει τὸ ἡρειπωμένον φρούριον τῆ; Καρυταίνης, διὰ νὰ χρησιμεύη
 ὡ; κέντρον δυνάμεω; ὅχι μόνον εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἐκαίνην, ἀλλὰ
 καὶ εἰς τὰ; γειτονιζούτας, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι, μαχῆται οἱ πλειό-
 τεροι, ἦσαν δισκορηπισμένω; εἰς διάφορα μέρη ὄχυρά, εἰς μοναστή-
 ρια, εἰς σπήλαια καὶ εἰς δάτη, καὶ πολλοὶ εἶχον καταφύγει εἰς τὰ
 Ναύπλιον καὶ εἰς τὰ περὶ; ἀνατολικομεσημβρινὰ παράλια, ὅπου ὁ
 Ἰμπραχίμ δὲν προῦχώρησε. Εἰς τὸ φρούριον αὐτὸ τῆ; Καρυταίνης,
 ἐροδιασθὲν μὲ τροχά; καὶ ἀρκετὰ πυριτόσο λα καὶ μὲ τὰ πυροβόλα,
 τὰ ὁποῖα οἱ Ἕλληνες εἶχον ἀρειμένα εἰς Ἀλάλα τὸ 1821, καὶ φρου-
 ταρχούμενον ἀπὸ τὸν Βασίλην Δημητρακόπουλον Ἀλωνιστιώτην,
 συνῆλθον πολλοὶ Ἕλληνες μὲ τὰς οἰκογενεῖας των, καὶ πῆζαντες
 σκηνά; καὶ καλύδας, κατόκησαν ἐντὸ; καὶ ἐκ τὸ; αὐτοῦ ὑπὸ τὰ
 πυροβόλα του, καὶ ὁπωσοῦν ἡσραλίσθησαν ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τοῦ
 ἐχροῦ. Τότε συνετήθη πάλιν ἡ Δημογεροντία τῆ; Καρυταίνης, ἣ-
 τει; ἦτον διαλελυμένη, καὶ ἐπομένω; οἱ Ἕλληνες ἠδύναντο ἐντεῦθεν
 νὰ κάμνωσι καὶ ἐπιθετικὰ κινήματα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἐφωδιασμέ-
 νοι μὲ τὰ πρὸς πόλεμον ἐπιτήδεια. Ἡ δὲ Δ. ἐπιτροπὴ ἐφωδιάσε
 ῥὸ Χλουμοῦτσι καὶ μὲ πυροβόλα, διὰ νὰ πολεμήσῃ τὸν Ἰμπραχίμ
 ἀλλὰ διὰ νὰ τὸν νικήσῃ, ὤφειλον εἰ διέποντες τὰ πράγματα νὰ
 καταπολεμήτωσι πρὸ πάντων καὶ κατανικήσωσι τὰ πάθη των, ὡ-
 στε νὰ τὸν πολεμήσωσιν ἐν ὁμονοίᾳ οἱ Ἕλληνες.

Κατὰ τὸν Αὔγουστον αὐτὸν παραδίδεται πάλιν ὁ Ορρανίδης
 εἰς τὸ ἐγκληματικὸν δικαστήριον ἀφότου ἀπελύθη οὗτος (ἀπὸ τὴν
 12 Δεκεμβρίου τοῦ 1825), μὲλον ὅτι ἦτον ἐλεύθερος καὶ ἠδύνατ'.

το νὰ φύγη ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, διέμενον εἰς τὰ Ναύπλιον καὶ ἐξηκολούθει τὰς ὑποθέσεις του ὡς καὶ πρότερον. Ὁ δὲ Ζαΐμης θέλει νὰ δικασθῆ καὶ δεύτερον, καὶ ὁ Τσιούνης, ὅστις τὰ πάντα διὰ τὸν Ζαΐμην κατεργάζεται, συμπαραλαμβάνει τὸν Φώτιον Ἡλιάδην, τὸν Ν. Γερακάρην, τὸν Δημήτριον Γουζέλην καὶ ἄλλους, καὶ γίνονται ὅλοι σαράντα δύο, καὶ τὸν κατηγοροῦσι δι' ἐσχάτην προδοσίαν διευθύνοντες ἀναφοράς περὶ τούτου πρὸς τὸ εἰρημένον δικαστήριον πρὸς τε τὴν Δ. ἐπιτροπὴν καὶ πρὸς τὴν τῆς συνελεύσεως, καὶ ζητοῦντες νὰ υποβληθῆ πάλιν εἰς δίκην διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ἐδικάσθη κατὰ τὸν νόμον. Κατὰ τὸν νόμον τῆς Ἐπιδαύρου ἔπρεπε νὰ συτηθῆ ἐνεαμελή; ἐπιτροπὴ, νὰ παρευρίσκειται πάντοτε ὅπου ἡ Κυβέρνησις, διὰ νὰ κρίνῃ τὰ τοιαῦτα ἐγκλήματα ἢ δ' ἐπιτροπὴ αὐτὴ δὲν διαρίσθη ποτέ· διὰ τοῦτο διωρίζοντο κατὰ καιροὺς ἐπιτροπαὶ διὰ τὰς συμπιπτούσας ὑποθέσεις καὶ ἐδικάζον· ἀπὸ τοιαύτην ἐπιτροπὴν ἐδικάσθη καὶ ὁ Ὀρφνίδης καὶ ἀθώωθη· καὶ ὁ νόμος ἀπαγορεύει νὰ δικασθῆ τις δι; διὰ τὸ αὐτὸ ἐγκλημα. Ἄλλ' ὅμως αἱ δύο ἐπιτροπαὶ τῆς σημερινῆς Κυβερνήτεω; διευθύνουσι τὰς ἀναφοράς τῶν σαρανταδύω, τοὺς ὁποῖους οἱ εὐφρεῖς τῶν Ἑλλήνων σφόδρα πατριώτα; ὠνόμαζαν πρὸς τὸ ἐγκληματικὸν δικαστήριον, καὶ τοῦτο ἀποφαρίζει προδικαστικῶς τὴν 25 μαΐου ὅτι ἡ αἰτίασις τῶν πατριωτῶν αὐτῶν εἶναι νόμιμος, θεμελιωθὲν εἰς τὸ τῶν Βασιλικῶν: « εἴτι γενῆ ἔξω τοῦ νόμου δὲν στέργεται, μακάρη καὶ ἂν εἶναι πολλὰ δίκαιον ». Ἡ δὲ Δ. ἐπιτροπὴ τὴν 16 Ἰουνίου διατάττει τὸ δικαστήριον νὰ τὸν δικάσῃ διὰ τὸν λόγον ὅτι οἱ πολῖται ἀπήτουν τοῦτο, καὶ πολίτας ἐνόει τὸν Τσιούνην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, τοὺς σαρανταδύω δηλαδὴ πατριώτας. Τὴν 20 μαΐου εἶχε διατάξει νὰ συλληφῶσι, διὰ νὰ δικασθῶσιν ὡσαύτως ὁ Ταρποχτοῦς, Τσιστεκλῆς, καὶ Τσιτσιόνας· καὶ οὗτος μὲν προλαβὼν εἶχεν ἀνχωρήσει εἰς Μασσαλίαν· οἱ δὲ ἄλλοι συνελήφθησαν, πλὴν δὲν ἀπῆχθησαν εἰς τὸ δικαστήριον· διότι ὁ λαὸς εἰς τὴν Σύρον εἶχον ἐκφράσει πολλὴν δυσαρέσκειαν, ὅτε ἠκούσθη ὅτι ἐμελλε νὰ δικασθῶσι πάλιν, καὶ οἱ ἔμποροι ὅλοι τῆς Σύρου εἶχον στείλει τὴν 11 τοῦ αὐτοῦ ἀναφορὰν εἰς τὴν Δ. ἐπιτροπὴν, διαλαμβάνουσαν ὅτι ἦτον ἄδικον, κατηγορηθέντες πέρυσιν καὶ ἀπολυθέντες, νὰ ἐνάγωνται πάλιν εἰς τὸ ἐγκληματικὸν δικαστήριον τοῦ Ναυπλίου· καὶ ὅτι, ἂν κατηγοροῦντο

ὅτι εἶχον κερφάλαια τοῦ Τσιτσα, τότε ἔπρεπε νὰ διόρισθῇ δικαστήριον ἐμπορικόν εἰς τὴν Σύρον, νὰ ἐξετάσῃ τὸ πρᾶγμα καὶ νὰ δικάσῃ. Ὁ δ' Ὀρρανίδης κατηγορηθεὶς ἀπὸ τὸν συνήγορον τῶν σαρανταδύο Σωτήριον Θεαγένην, δικάζεται αὖθις τὴν 17 Αὐγούστου, ὅτε τὰ πρᾶγματ' εἶχον ἀλλάξει μορφήν, καὶ πάλιν ἀπολύεται, διότι ἐπαρουσιάσθησαν ὑπὲρ αὐτοῦ πολλοὶ μάρτυρες, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπῆρχον ὅ,τε Ἐπίσκοπος Βρεσθένης καὶ ὁ Ῥόδιος καὶ αὐτὸς ὁ Κωλέτης, οἵτινες ἐμαρτύρησαν ὅτι διὰ τοῦ Ὀρρανίδου ἡ Κυβέρνησις ἐλάμβανε πληροφορίας διὰ τὰ κατὰ τῆς Ἑλλάδος σχέδια καὶ κινήματα τοῦ Μεχμέταλη. Εὐρέθη δὲ καὶ τοιοῦτόν τι ἔγγραφον τοῦ Γ'γιουζελέτου πρὸς τὸν Ὀρρανίδην, πλὴν ἦτο γεγραμμένον μετὰ τὴν κατηγορίαν τούτου ἐπὶ τοῦ νομοτελεστικοῦ. Τότε δὴ ἐξετασθεὶς καὶ ὁ Κωλέτης διὰ τὸ σπαθὶ καὶ τὰ χρήματα, ὡμολόγησεν ὅτι ἔλαβε τῶντι τὸ σπαθὶ ὡς δῶρον σταλὲν ἀπὸ τὸν Τσιτσαν, ὄντα παλαιὸν φίλον του, ἀπὸ τὸν ὁποῖον εἶχε ζητήσει λαβῶν ἀνάγκην καὶ δάνεια διακόσια δίστηλα, καὶ τὰ ἔλαβεν ὡσαύτως. Ὁ δὲ Ν. Σκοῦφος δικηγорῶν ὑπὲρ τοῦ Ὀρρανίδου, ἀνεθεμάτισε τοὺς σαρανταδύο ὡς συκοφάντας, καὶ ὁ λαὸς ὄντων πολλῶν τῶν ἀναθεματιζόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον, οἵτινες ἔδιδον καὶ εἰς ἄλλους τῆς ὄθησιν, ἐπανέλιθε πολλάκις τὸ ἀνάθεμα. Τοιουτοτρόπως ἀπαλύθη καὶ πάλιν ὁ Ὀρρανίδης, ἀλλ' ἔδαπάνησεν οὐκ ὀλίγα χρήματα, διὰ τοῦτο, ὡς ἔλεγεν ὁ ἴδιος· πλὴν καὶ πάλιν, τὴν 22 τοῦ προσεχοῦς Ὀκτωβρίου, ἐδύθη ἀναφορὰ εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἐζητεῖτο νὰ εἰσαχθῇ πάλιν εἰ, δίκην, διὰ τὸν λόγον ὅτι εἶχον εὐρεθῆ νέαι ἀποδείξεις ἐναντίον του.

ΚΕΦ. Ζ΄.

Οἱ προδόται τῶν Ἑλλήνων. — Εἰρήνη Ἀκερμανίου. — Ἐξωτερικὰ βοηθήματα. — Ὁ Χάστιγξ καὶ ἡ Καρτερία. — Ἀποτυχία εἰς τὰ πέντε ἀιμόπλοια. — Ὁ Κόχραν βραδύρει. — Ὁ Λάλλεμαν εἰς τὴν Ἀμερικὴν διὰ δύο φριγάδας. — Ἀποτυχία καὶ εἰς αὐτάς. — Στέλλεται ὁ Δ. Κορτόσταυλος δι' αὐτάς. — Πωλεῖ τὴν ἐτέραν αὐτῶν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν. — Ἔρχεται μὲ τὴν ἄλλην εἰς τὴν Ἑλλάδα. — Καταδικάζεται. — Τριάντη ἑκατομμύρια ἡροσίων ἀπώλоргο. — Συμφωνία ἀφοπλισμοῦ τοῦ Ναυπλίου. — Παύεται ἡ ἐπιδροτὴ τοῦ δαρείου. — Ὁ Ὀρλάνδος ἀναχωρεῖ. — Ὁ Λουριώτης δίδει λόγον. — Ἀμφότεροι χρεῶσται τοῦ δημοσίου. — Δαπάναι παράλογοι. — Ἀνάγκη Ἑραιοτείων. — Ἐλεος τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. — Ἀποκλεισμοὶ καὶ καταγωγὴ. — Ὁ Κιουταχῆς πράττει ὅ,τι καὶ εἰς Μισολόγγιν. — Οἱ πολιορκημένοι ὡς καὶ οἱ ἐν Μισολόγγιν. — Πίπτει ὁ Γκούρας. — Κίνημα Ἑπτανησίων διὰ τὴν Ἀχρόπολιν καὶ ἀποτυχία. — Τοῦτ' αὐτὸ καὶ πάλιν μετὰ τοῦ Κριεζιώτου καὶ ἄλλων. — Εἴσοδος τοῦ Κριεζιώτου. — Μάχη περὶ τὸν Σερπεντσέ. — Ἐκρηξίς ὑπονόμου καὶ ἔξοδος. — Καὶ πάλιν αὐτὰ ταῦτα. — Ὑπόνομος ἐξατμισθεῖσα διὰ λάκκων. — Ὑπόνομος καὶ ἀνθυπόνομος.

Καὶ ὅμως οἱ φοβεροὶ προδόται τῶν Ἑλλήνων ἦσαν ἡ διχόνοια καὶ ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ἦσαν ἡ ἀμάθεια, ἡ πλεονεξία, ἡ φιλαρχία καὶ ἡ κακῶς εἰνοουμένη φιλοδοξία. Τούτων ἕνεκεν τῶν ὀλεθρίων προδοτῶν κατήντησαν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται ἤδη κατὰστασιν.

Ἢδη ἀπειλοῦνται πολὺ πλέον ν' ἀπολεσθῶσι, διότι ἐγένεον ἡ εἰρήνη τοῦ Ἀκερμανίου τὴν 25 Σεπτεμβρίου μεταξύ Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας, καὶ δύναται ἐφεξῆς ὁ Σουλτάνος νὰ στείλῃ ἀρκετὴν δύναμιν τὸν Ἰμπραχίμ εἰς τὴν Πελοπόννησον, νὰ τὴν ὑποτάξῃ τὰς

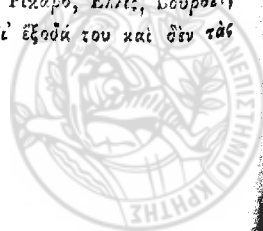
χιστα, ἢ νὰ κατατρέψῃ ὅ,τι ἔτι ἔμεινεν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡλίπ-
 ζετο δὲ πρὸ πάντων ἡ Ἀγγλία, ἥτις συνήργησε προθυμοτάτη,
 καθὸ τῆς Ῥωσσίας τὸν πόλεμον φοβηθεῖτα, καὶ ἔγεινε τὸ πρῶτό-
 κολλον τῆς 4 Ἀπριλίου, τέως ἀφαιρεθεῖτα ὅλας τὰς ὑπονοίας, τὰς
 ἐκ τοῦ πολέμου αὐτοῦ κατὰ τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους πηγαζούσας,
 νὰ σπεύσῃ εἰς ταχεῖαν τῶν Ἑλλήνων βοήθειαν, συμπεριλαμβάνουσα
 καὶ τὰς ἄλλας δυνάμεις, διὰ νὰ τοὺς σώσωσιν ἀπὸ τὸν ὄλεθρον, ἀ-
 φοῦ ἑπτὰ σχεδὸν ἔτη ἐδόθη καιρὸς εἰς τοὺς Τούρκους νὰ τοὺς κατα-
 στρέψωσι καὶ δὲν ἠδυνήθησαν. Ἰσως δὲ θὰ ἐλησμονεῖτο τὸ αὐτὸ
 πρωτόκολλον, ἂν δὲν περιεῖχε καὶ ἄρθρον διαλαμβάνον νὰ κοινο-
 ποιηθῇ εἰς τὰς Ἀδελὰς τῆς Βιέννης καὶ τῶν Παρισίων, διὰ νὰ ζητηθῇ καὶ
 τούτων ἡ ἐγγύησις ὡς πρὸς τὴν τάξιν τῶν πραγμάτων, ἣν ὤφειλον
 νὰ στερεώσωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ τοῦτο θὰ δώσει ἀρορμὴν
 εἰς τὴν Γαλλίαν συνεργήσαντος τοῦ Καποδίστριχ, νὰ συντελέσῃ εἰς
 τὸ καλὸν τῆς Ἑλλάδος, μεταβαλλομένου τοῦ πρωτοκόλλου εἰς συν-
 θήκην, τὴν τῆς 6 Ἰουλίου. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἔγειναν τό,τε πρωτόκολλον
 καὶ ἡ συνθήκη, πάλιν ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴ ἀπολεσθῶσιν οἱ Ἕλληνες
 ἀπὸ τὴν πείναν καὶ εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα, καὶ μέχρι τοῦ 1828
 ἔτους, ἐὰν ἔλειπον τὰ χριστιανικὰ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς
 βοηθήματα, ἢ ἔτρεπε νὰ φονευθῶσιν ἀπὸ τοὺς Τούρκους, μὴ ἔχοντες
 πλέον πυριτόβολα νὰ τοὺς ἀντιπολεμήσωσι καὶ νὰ τοὺς φονεύωσιν,
 ἢ ν' ἀποθάνωσιν ἀπὸ τὴν πείναν μὴ ἔχοντες ἄρτον νὰ φάγωσι διὰ
 νὰ ζήσωσιν καὶ μὴ δυνάμενοι πλέον μὲ τὰ ὄπλα ἀνά χεῖρας νὰ σπεί-
 ρωσι καὶ νὰ θερίσωσιν· οὐδὲ εἶναι πλέον δυνατὸν νὰ σωθῶσιν ἀφ'
 ἑαυτῶν, ὡς ἐσώθησαν μέχρι τοῦδε πολεμοῦντες, ἂν δὲν τοὺς σώσω-
 σιν οἱ δυνατοὶ τῆς γῆς, οἵτινες καὶ θὰ πολεμήσωσιν ὑπὲρ αὐτῶν,
 ὡς ἐπολέμησαν καὶ πολεμοῦσι καὶ θὰ πολεμήσωσιν ὁμοῦ μὲ τοὺς
 Ἕλληνας τοὺς Τούρκους καὶ πολλοὶ φιλόχριστοι ἰδιῶται, ἐλθόντες
 εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ τὴν βοηθήσωσιν, ἐξ ὧν εἶναι καὶ ὁ ἐνάρετος
 Ἄγγλος Φραγκίσκος Ἄβνεϋ Χάστιγζ, ὅστις ἐπανῆλθεν ἀπὸ τὴν Ἀγ-
 γλίαν τὴν 2 τοῦ Σεπτεμβρίου ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀτμοπλοίου, ἢ
 Καρτερία, καὶ ἡ Δ. ἐπιτροπὴ τὸν διώρισε διοικητὴν αὐτοῦ μὲ
 βαθμὸν ὑποπλοιάρχου φεγγάδας. Ὁ ἐνάρετος οὗτος Ἄγγλος ἐστὶ
 χάετο ὅτι, ἂν εἶχον οἱ Ἕλληνες δύο πολεμικὰ ἀτμόπλοια, ἤθελον
 δυνηθῆ νὰ ἐλάψωσι πολὺ τοὺς Τουρκικοὺς στόλους ἐν χειρὶ νικῆ-

μίας εἰς τὰς ναυμαχίας, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς λιμένας ὑπέβαλε δὲ τὰς παρατηρήσεις του εἰς τὴν Κυβέρνησιν, καὶ εἶχε προβάλλει ἐκ δευτέρου ὅτι ἤθελε νὰ καταβάλλῃ ἐξ ἰδίων τρεῖς χιλιάδας λίρας στηρίλας διὰ τὴν κατασκευὴν ἐνὸς ἀτμοπλοίου, διὰ τὸ ὁποῖον ἤλπιζε νὰ συνδράμῃ καὶ ἡ ἐν Λονδίῳ φιλελληνικὴ ἐταιρεία ἄλλ' ἐπομένῳ; ὅτε προέκειτο νὰ συμφωνηθῇ τὸ δεύτερον δάνειον, προὔβαλε νὰ καταβάλλῃ πέντε χιλιάδας, ἀνὰ ἡ Κυβέρνησις, ἤθελε νὰ καταβάλλῃ τὰς λοιπὰς, καὶ αὕτη ἐδέχθη τὴν πρότασιν του καὶ τὸν ἔδωκε τὰς ἀνηκούσας διαταγὰς πρὸς τὴν ἐν Λονδίῳ ἐπιτροπὴν, πλεύσαντα ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐκείνη μετὰ πολλὰς ἀναβολὰς τὸν εἶπε τέλος ὅτι, εἶχεν ἀδειαν ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν νὰ καταβάλλῃ τρεῖς χιλιάδας λίρας στηρίλας. Ὁ Χάστιγξ δυσηρεστήθη διὰ τοῦτο τόσον, ὥστε ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος. Μετὰ τινα καιρὸν ὁ Ἕλλησ τὸν ἐζήτησε πληροφορίας περὶ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς, καὶ τὸν εἶπεν ὅτι δὲν ἦτον ἀνάγκη νὰ δώσῃ τὰς πέντε χιλιάδας· πλὴν ἐκεῖνος ἐπέμεινε εἰς τὴν ἀπόφασιν του. Συνεφωνήθη δὲ μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς τοῦ δανείου ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Ἕλλησ ὅτι, τὸ ἀτμόπλοιον αὐτὸ νὰ εἶναι ἕτοιμον τὴν πρώτην Ἰουλίου τοῦ 1825, νὰ παραδοθῇ ἀπὸ τὸν Γάλλουαι. Ἐν τούτοις ἐπαρουσιάσθη ὁ Κόχραν, καὶ δὲν ἐχρεώσθη νὰ καταβάλλῃ τὰς πέντε χιλιάδας στηρίλας ὁ Χάστιγξ, διότι περὶ τῶν ἀτμοπλοίων αὐτῶν καταβλήθησαν, ὡς ἐβρέθη ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ἑκατὸν ἐξήντα χιλιάδες λίραι στηρίλας, ἐξ ὧν τριάντα ἑπτὰ χιλιάδες ἐσυμφωνήθη νὰ δοθῶσιν ἐν δέοντι εἰς τὸν Κόχραν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς, τῆς συγκεκριμένης ἀπὸ τὸν Ἕλλησ, Βουργῶν καὶ Κοβχάουσις διὰ τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐκστρατείαν του. Ἀἱ λοιπαὶ θὰ δαπανηθῶσι παρ' αὐτῆς εἰς τὴν κατασκευὴν καὶ ἄλλων πέντε ἀτμοπλοίων καθ' ἣν ἕκαμαν τὴν 16 Αὐγούστου τοῦ 1825 συμφωνίαν μετὰ τὸν Γάλλουαι. Τὰ πλοῖα αὐτὰ ἔμελλε νὰ κατασκευασθῶσιν ἐντὸς τριῶν μηνῶν, καὶ μ' αὐτὰ θὰ ἔλθῃ ὁ Κόχραν νὰ πολεμήσῃ διὰ τὴν Ἑλλάδα ὡς καὶ μετὰ τὰς δύο φεργάδας. Ὅθεν ἐνῶ κατεγίνοντο εἰς τὴν κατασκευὴν αὐτῶν, ὁ Γάλλουαι ἐγκατέλιπεν ὄλω; σχεδὸν ἐκεῖνο τοῦ Χάστιγξ τὴν Κερτερίαν, καὶ ἀπολογούμενος εἶπεν ὅτι τὴν ἐγκατέλιπε κατὰ διαταγὴν τοῦ Κόχραν, καὶ οὕτως ἀπαιτηθεὶς λόγον ὑπ' ἐκείνου, ἔρ-

(Ν. Σπηλιάδ. ἀπομνημ. Τόμ. Γ'.)

νήθη το πρᾶγμα, καὶ τότε ὁ Χάστιγξ ἔλαβε μέτρα δραστήρια ἐπιστατῶν εἰς τὰ ἔργα ὁ ἴδιος, καὶ ἐτελείωσεν ἡ ῥηθεῖσα Καρτερία, καὶ ἔφθασε μετὰ δεκατρεῖς μῆνας ἕνεκα τῆς ἐκ τοῦ Γαλλοῦαι προελθούσης βραδύτητος, καὶ θὰ χρησιμεύσει πάλιν, διότι ὁ ἄνθρωπος, ὅστις θὰ τὴν διοικῇ, ὁ ἀγαθὸς Χάστιγξ, θὰ ἐκπληρώσει μὲ ζῆλον τὰ χρέη του πρὸς τὴν Ἑλλάδα, τὴν ὁποῖαν ἀγαπᾷ καὶ ὑπηρετεῖ καὶ θέλει νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς (*) Ὁ ἴδιος Χάστιγξ εἶπεν ὅτι, ἤθελον νὰ τὸν καταστήσωσι συνένοχον τῆς βραδύτητος τοῦ Κόχραν, ἐξ ἧς πολλαπλασιάζονται οἱ κίνδυνοι τῶν Ἑλλήνων, διότι θὰ παρέλθωσι καιροὶ καὶ χρόνοι, τὸ λεγόμενον, καὶ οὐτ' ἄλλα ἀτμόπλοια θὰ φανῶσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, οὔτε Κόχραν μετ' αὐτῶν ἐρχόμενος. Οἱ δὲ κίνδυνοι πολλαπλασιάζονται ἐπὶ μᾶλλον ὄχι μόνον διότι δὲν ἐρχεται ὁ Κόχραν ἐν δέοντι, ὥστε νὰ προκαταληφθῇ ἡ πτώσις τοῦ Μισολογγίου καὶ νὰ ἐμποδιοθῶσιν αἱ πρόοδοι τοῦ Ἴμπραχιμ καὶ τοῦ Κιουταχῆ, ὡς τοῦτο ἠλπίζετο ἀπὸ τὸ ἐπικουρικὸν τοῦ Ναυτικόν, ἀλλὰ καὶ διότι μένουσι νεκρὰ ὀκτακόςαι χιλιάδες δίσπηλα ἕνεκα τῶν ἀτμοπλοίων, καὶ δὲν χρησιμεύουσιν εἰς εὔρεσιν ἄλλων μέσων πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἔθνους. Ἡ ἐν Λονδίῳ Ἑλληνικὴ ἐπιτροπὴ φρονούσα ὅτι, ὁ Κόχραν θὰ σώσει τὸ ἔθνος ἐρχόμενος εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀποφασίζει καὶ τὸν παραλαμβάνει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του· καὶ ἡ Κυβέρνησις τοῦτ' αὐτὸ πιστεύουσα ἀδιστακτως, δέχεται τὴν γενομένην μὲ αὐτὸν συμφωνίαν. Ἡ ἐπιτροπὴ πεποιθὴ εἰς τὴν περὶ τὰ ναυτικὰ ἐμπειρίαν του καὶ ἰκανότητα, ἀφίνει ὄλω; δίσλου εἰς αὐτὸν τὴν φροντίδα τοῦ νὰ κατασκευάσῃ τὰ πέντε ἀτμόπλοια, καὶ αὐτοῖς, ῥίπτων τὸν κύβον, ἀποφασίζει νὰ παρεισάξῃ νέαν μέθοδον εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν τε σκαφῶν καὶ τῶν μηχανῶν τῶν αὐτῶν ἀτμοπλοίων, καὶ δίδει ἀναλόγους ὁδηγίας εἰς τε τοὺς ναυπηγούς καὶ εἰς τὸν μηχανικόν, καὶ παραδίδει τὴν Ἑλλάδα εἰς τὴν σφαγὴν διὰ τὴν τιμὴν νέας ἐφευρέσεως.

(*) Φθάσαντα εἰς τὴν Ἑλλάδα ἠρώτησαν τὸν Χάστιγξ ἀν ἐδαπάνασε χρήματα διὰ τὴν Καρτερίαν, καὶ ἀπεκρίθη, ὄχι. Ὁ Ῥικαρδ, Ἑλλης, Βουρδελί, καὶ Χομπούξ τὸν προσένεγκαν χιλίας στερλίνας δι' ἐξοδῶ του καὶ δὲν τὰς ἐπέχθη.

Μὴ ὑποφέρων δὲ ν' ἀμφισβάλῃ περὶ τῆς ἐφευρέσεώς του, δὲν κάμνει προηγουμένως δοκιμὴν, διὰ νὰ γνωρίσῃ ἂν ᾖται ὀρθὴ ἢ ἐπισημῆς ἢ μέθοδος του, ἀλλὰ διατάττει ἀμέσως ἐφαρμοζὼν αὐτὴν καὶ εἰς τὰ πέντε πλοῖα καὶ εἰς τὰς πέντε μηχανάς των· δὲν διορίζει δὲ τὴν κατασκευὴν τῶν μηχανῶν εἰς δύο τρεῖς μηχανικούς, ἀλλὰ ἀρκεῖται εἰς ἓνα καὶ μόνον, τὸν Γάλλουαι, ὅστις ἦτον ὁ πλέον ἀνίκανος τῶν μηχανικῶν τῆς Ἀγγλίας ὅστις εἶχεν ἀποδειχθῆ ὡς κακῆς πίστεως ὑποκείμενον, καθὼ μὴ κατασκευάσας καὶ μὴ παραδοὺς ἐμπροθέσμως τὴν μηχανὴν τῆς Καρτερίας εἰς τὸν Χάστιγς, καὶ ὅστις ὑπερέτει τὸν Μεχμέταλην καὶ κατεγίνετο εἰς ἔργα τῆς παραγγελίας του, καὶ εἶχε μάλιστα τὸν υἱὸν του, εἰς Ἀλεξάνδρειαν διατρίβοντα ὑπὸ μισθὸν εἰς αὐτόν. Ἐπομένως διορίζει ἐπιτροπὴν συγκειμένην ἀπὸ τὸν ἀδελφὸν του, τὸν Ῥίκαρδ, τὸν Χάβρεϊ, τὸν Σέριφ καὶ τὸν Χάστιγς, καὶ αὐτοὶ εἶναι οἱ ἐκτελεσταὶ τῶν διαταγῶν του διὰ τὰ Ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια. Ἡ δ' ἐπιτροπὴ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἂν ἦτον ἐσταλμένη εἰς Λονδίνον νὰ θεωρῆ ὡς ξένα τὰ Ἑλληνικὰ πράγματα, δὲν λαμβάνει φροντίδα διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν μηχανῶν καὶ τῶν πλοίων. Βλέπει ἐν τοσοῦτω ὅτι παρέρχονται μῆνες καὶ χρόνοι, καὶ αἱ μηχαναὶ δὲν τελειοῦνται, καὶ θέλει νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς Ῥίκαρδ νὰ παραιτήσωσι τὸν Γάλλουαι ὡς πρὸς τὰς συμφωνίας του, καὶ αὐτοὶ δὲν τὸν παραιτοῦσι, καὶ ἐκεῖνη δὲν κάμνει τίποτε πλέον. Τέλος πάντων ἐτελείωσεν τ' ἀτμόπλοια· γίνεται δὲ δοκιμὴ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν Τάμειν, ἀλλ' ἡ ἐφεύρεσις τοῦ Κόχραν ἀποτυγχάνει καὶ τὸ ἀτμόπλοιο μένει ἄχρηστον, διότι ἡ μηχανὴ κατασκευασθεῖσα κατὰ τὴν μέθοδόν του δὲν κινεῖται. Τότε δὴ ἀπεφασίσθη νὰ τροποποιηθῶσι αἱ μηχαναὶ κατὰ τὴν ἐν χρῆσει μέθοδον, καὶ παρῆλθε πολὺ καιρὸς διὰ τοῦτο. Μετὰ ταῦτα δὲ τροποποιημένην μηχανὴν ἐκινήθη τὸ ἀτμόπλοιο, ἡ ἐπιχείρησις εἰς τὸν Τάμειν· πλὴν μόλις ἐξελθοῦσα ἀπὸ τὸν ποταμὸν αὐτόν, κινδυνεύει νὰ βυθισθῆ μὴ δυναμένη μήτε νὰ πλεύσῃ μήτε νὰ σταθῆ εἰς τὴν θάλασσαν, διότι καὶ τοῦ σκάφους ἡ κατασκευὴ γενομένη κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Κόχραν εἶν' ἐλλειπής· ἤθελε δὲ καταβυθισθῆ ἄνευ τῆς βοήθειας τοῦ πολεμι-

κοῦ πλοίου, ἡ Κολομβίνα, ὅπερ τὴν ἔσωσε, καὶ ῥυμουλκηθεῖσα ἐπομένως κατήχθη εἰς τὸν λιμένα Πλιμουθ. Ἐχρησιάσθη λοιπὸν νὰ διορθωθῇ καὶ τὸ σκάφος, καὶ ἀφοῦ διορθώθη μὲ πολλὰ θάνατα, ἔπλευσε καὶ ἡ Ἐπιχειρήσις, καὶ μετὰ πολλοὺς κινδύνους, ἔφθασεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ὀλίγον ἐχρησίμωσεν· ἐκ δὲ τῶν ἄλλων τεσσάρων τὸ μὲν, Ἀκαταμάχητος ὀνομασθέν, ἐκάη ἐνῶ ἐδοκιμάζετο εἰς τὸν Τάμεσιν· τὰ δ' ἄλλα δύο ἐφάρησαν εἰς τὸν Τάμεσιν αὐτὸν, διότι οὔτε ὡς ἀπλᾶ πλοῖα δὲν ἦτο δυνατόν νὰ χρησιμεύσωσιν. (*). Ὁ δὲ Κόχραν περιφερόμενος εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γαλλίας ἐξ ἑπτὰ μῆνας, ἐδίσταζε νὰ πλεύσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ διακινδυνεύσῃ, ὡς ἔλεγεν ὁ ἴδιος τὸν Ἑὺνάρ εἰς τὴν Γενεύαν ἀπελθὼν, τὴν ὑπόληψίν του μὲ τόσον λιτὰ μέσα, οἷον μὲ τόσον μικρὰν δύναμιν ναυτικὴν, καὶ χωρὶς καλῶν ἀξιώματικῶν, καὶ χωρὶς χρημάτων πολλῶν, καὶ συνεννοήθη δι' αὐτοῦ μὲ τὴν φιλελληνικὴν ἐταιρείαν τῶν Παρισίων, καὶ ἠγόρασε καὶ ἐν Βρίκιον πολεμικὸν διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἄλλ' ἤθελε εὔρει αὐτοῦ καὶ δύο φηγάδας ἀκόμη, ἀνδρῶν τὴν κακὴν μοῖραν τῶν Ἑλλήνων δὲν διώκει κακῶς τὰ πράγματά των ἢ ἐν Λονδίῳ ἐπιτροπή. Αὕτη εἶχε διαταχθῆ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ στείλῃ εἰς

(*) Ὁ Ἀνδρέας Λουριώτης ἀπολογούμενος δι' αὐτὰ τ' ἀτμόπλοια λέγει: « εἰ Ἕρικαρδ ἐπίστευσαν ὅτι τὸ ἔθνος ἤθελε καταστραφῆ ἀπὸ τὸν Ἰμπραχιμ ἐντὸς τοῦ ἔτους 1826 ἢ 1827, καὶ διώρισαν τὰς μηχανὰς εἰς τὸν Γάλλουαι μὲ μυστικὰς ὁδηγίας νὰ βραδύνη εἰς τὴν κατασκευὴν των· διὰ τοῦτο καὶ οὗτος δὲν ἤθελε νὰ γνωρίτῃ τὴν ἐπιτροπὴν των, οὔτε νὰ τὴν δώσῃ πληροφορίας περὶ αὐτῶν. Ἀφοῦ ὅμως ἐπληροφορήθησαν ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἀντιπαλαίει πρὸς τὸν Ἰμπραχιμ ἐγκατεροῦσα, διέταξεν τὸν Γάλλουαι νὰ ἐπισπεύσῃ τὰς ἐργασίας του διὰ τὰς μηχανὰς χωρὶς νὰ τὸν παραιτήσωσι. Ὅτε δὲ αἱ Δυνάμεις ἀπεφάσισαν νὰ σώσωσι τὴν Ἑλλάδα, τότε τ' ἀτμόπλοια κατεστράφησαν εἰς τὸν Τάμεσιν. » Ἄλλὰ, διατὶ ὁ Λουριώτης καὶ ὁ Ὀρλάνδος ἀφῆκαν τοὺς Ἕρικαρδ νὰ πράξωσιν ὅτι, καὶ ὅπως ἔθελον; Ἡ ἐφημερίς τοῦ Λονδίνου, ὁ Χρόνος, ὁμιλῶν διὰ τὴν κακὴν τῶν ἀτμοπλοίων ἐκβασιν λέγει: « Ἐπρεπε νὰ δικαιολογήσωμεν τὴν Ἀγγλίαν, καὶ νὰ πλύνωμεν τὴν κηλίδα, τὴν ὁποίαν δύνανται νὰ τὴν προστρίψωσι, κατατηγοροῦντες αὐτὴν ὅτι, οὕτως ἠθέλησε νὰ παρεμβάλῃ ἐμπόδια εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν Ἑλλήνων. » ἀλλ' ὅπως ἀν συνέβη τὸ πρᾶγμα, τὰ ἐμπόδια ἔγειναν, καὶ ἡ Ἑλλὰς δὲν εἶναι ἀνεξάρτητος· εἶναι ὑποτέλης κατὰ τὸ πρῶτον τόκον τῆς 23 μαρτίου ἐπὶ τοῦ παρόντος.

τὴν Ἑλλάδα δύο φιργάδας σαράντα τεσσάρων πυροβόλων ἐκάστην, καὶ ὑπεσχέθη ὁ ναυπηγὸς Γόρδων εἰς τὴν Ἀγγλίαν νὰ τὰς κατασκευάσῃ καὶ νὰ τὰς παραδώσῃ κατὰ πάντα ἐτοιμοὺς διὰ στηρλίνας ἐνεπῆντα τρεῖς χιλιάδας ἀμφοτέρας· ἀλλ' ὁ Ὀρλάνδος καὶ Λουριώτης, ἀφοῦ παρήγγειλαν τὸν εἰς Παρισίους Ἀγγλικὸν πρόξενον νὰ κατασκευάσῃ μίαν διὰ δεκαπέντε χιλιάδας στηρλίνας καὶ αἱ ἀρχαὶ δὲν ἐπέτρεψαν τὴν κατασκευὴν τῆς ἀφοῦ δ' ἔστειλαν εἰς τὴν Σουηδίαν ν' ἀγοράσωσι δύο ἐτοιμοὺς καὶ ἀπέτυχον· τέλος διὰ τὴν ἀγορὰν ἢ τὴν ταχύτεραν κατασκευὴν καὶ ἀποστολὴν δύο φιργαδῶν ἀπεφάσισαν καὶ ἔστειλαν τὸν Μάρτιον τοῦ 1825 εἰς Νεοβόρακον τὸν Γάλλον στρατηγὸν Λάλεμαν μὲ μισθὸν ἑξακοσίων διστήλων κατὰ μῆνα, νὰ συνεννοηθῇ μὲ τοὺς ἐμπόρους Λερούα Μπαγιάρ καὶ Γ. Γ. Σ. Χάουλαν, καὶ νὰ φροντίσωσιν ἐκ συμφώνου περὶ ἀγορᾶς ἢ ναυπηγήσεως τῶν εἰρημένων φιργαδῶν· καὶ οὗτοι ἀπεφάσισαν νὰ τὰς ναυπηγήσωσιν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι· ὁ δὲ Ὀρλάνδος καὶ Λουριώτης τὸ ἐδέχθησαν, ἀλλὰ δὲν τοὺς προσδιώρισαν τὴν τιμὴν καὶ τὸ μέγεθος αὐτῶν· τοὺς εἶπον μόνον νὰ κατασκευάσωσι φιργάδας πρώτου βαθμοῦ καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον. Οἱ δ' ἔμποροι οὗτοι διορίζουσι φιργάδας τῶν ἐξῆντα τεσσάρων, καὶ δὲν συμφωνοῦσι δι' ἀποκοπῆς τὴν κατασκευὴν των, ἀλλὰ πληρόνουσι καθ' ἡμέραν ἡμερομίσθια, ὥστε μὴ ἔχοντες ὄρον εἰς τὴν γινομένην δαπάνην, ἀφοῦ ἔλαβον ἑκατὸν πενήντα πέντε χιλιάδας στηρλίνας, ἔγραψαν τὴν 31 ὀκτωβρίου τοῦ 1825 καὶ ἐζήτησαν ἀκόμη ὀγδοῆντα χιλιάδας διὰ τὴν τελειωσίν των, καὶ ἡ ἐν Λονδίνῳ ἐπιτροπὴ μὴ ἔχουσα πλέον χρήματα τοῦ δανείου, κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1826 ἐβιάσθη νὰ στείλῃ εἰς Νεοβόρακον τὸν Ἀλέξανδρον Κοντόσταυλον νὰ δώσῃ τέλος εἰς τὴν ὑπόθεσιν, καὶ αὐτὸς ἄλλο τι δὲν ἠδυνήθη νὰ κατορθώσῃ, εἰμὴ νὰ πωλήσῃ τὴν μίαν καὶ νὰ ἐπάρῃ τὴν ἄλλην φιργάδα καθ' ἣν εἶχε δώσει γνώμην καὶ ὁ εὐεργέτης τῶν Ἑλλήνων Εὐνάρ. Οἱ εἰρημένοι ἔμποροι παρέστησαν ὅτι, ἐδαπάνησαν διὰ μὲν τὴν μίαν φιργάδα τετρακοσίας σαράντα ἑξ χιλιάδας καὶ τετρακοσια ὀγδοῆντα ἑπτὰ διστήλα, διὰ δὲ τὴν ἄλλην τετρακοσίας τριάντα ἑξ χιλιάδας καὶ πεντακόσια τριάντα ἑξ. ἐζήτησαν δὲ δι-

ακοσίας ενενήντα πέντε χιλιάδας και πεντακόσια ενενήντα δίστηλα, διά να παραδώσωσι και τας δύο φριγάδας, κατά τόν απολογηθέντα Λουριώτην. Ο δὲ Κοντόσταυλος, συνεργούσης τῆς Γερουσίας και τῆς Βουλῆς τῶν ἠνωμένων ἐπαρχιῶν τῆς Ἀμερικῆς, (*) ἐπόλησε τὴν μίαν, τὸν Σωτήρα, εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ δίστηλα διακοσίας τριάντα τρεῖς χιλιάδας και πεντακόσια ἑβδομήντα, ἔλαβε και ἀπὸ τοῦ ἐμπόρου διὰ διαιτητίας και συμβιβασμοῦ ενενήντα ἑνέα χιλιάδας και ἑξακόσια ἑβδομήντα ἑνέα, και ἐξαρτήσας τὴν ἑτέραν, τὴν Ἑλπίδα, τὴν ὀνομασθεῖσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, Ἑλλάδα, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ τῆς φριγάδας Ἑλλάδος, και (τὴν 24 Νοεμβρίου) ἔρριψεν ἄγκυραν εἰς τὸ Ναύπλιον, ἀποκομίσας και δεκαεπτὰ χιλιάδας ἑνεακόσια ἑβδομήντα δύο δίστηλα, τὰ ὅποια και παρέδωκεν εἰς τὴν ἐν Αἰγίνῃ Δ. ἐπιτροπὴν, και ἐζήτησε νὰ ἐξωφληθῶσιν οἱ λογαριασμοὶ του, ἀλλ' οὐτ' ἐθεωρήθησαν οὐτ' ἐξωφλήθησαν ὑπ' αὐτῆς, και ἐκεῖνος κατηγορεῖτο ὡς καταχραστὴς τὰ δημοσία, και ὅτε θὰ ἐξετασθῶσιν οἱ λογαριασμοὶ του παρὰ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνδρίου, θὰ καταδικαθῆ ν' ἀποδώσῃ περίπου πενήντα χιλιάδας δίστηλα. (**). Διὰ δὲ τὴν ἀναληψίαν τῆς ἐν Λονδίῳ ἐπιτρο-

(*) Ἐγγραφον ἀπὸ Λονδίον τὴν 6 Ἰουλίου τοῦ 1826.

« Ἡ Γερουσία τῶν ἠνωμένων Ἐπαρχιῶν τῆς Ἀμερικῆς, κινουμένη ἀπὸ τὸ γενναῖον αἶσθημα τοῦ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθλου, ἐφόρτισεν ὅτι ἀναγκαῖον διὰ ν' ἀναχωρήσῃ ἡ ἑτέρα τῶν δύο φριγάδων, αἰτίνας ἰναυπηγήθησαν εἰς Νεοβόρακον, κράτους τὴν ἄλλην διὰ νὰ πληρωθῶσι τὰ δαπανηθέντα εἰς τὴν κατασκευὴν αὐτῶν και διὰ τὰ ἑξοδα τῆς ἐξαρτήσεως τῆς ἑτέρας.

Le Senat des états unis d'Amérique mu par le sentiment généreux de contribuer au salut du peuple Grec, a décrété de fournir tout ce qui est nécessaire pour faire partir l'une des frégates qui se sont construites à Newyork, en gardant l'autre pour faire payer les avances qui ont été faites et pour les dépenses de l'expédition,

ἡ ἑτέρα τῶν δύο φριγάδων εἰς τὴν Ἑλλάδα, και ὅτε θὰ χρησιμεύσῃ ὅσον ἐπιπλέον, και ἔτι. Ἡ καιρὸς διὰ τὴν καλὴν μαίραν τῆς Ἑλλάδος.

(**) Αὐτὸς ἐβιάσθη κατὰ τὸ 1855 νὰ δημοσιεύσῃ διὰ τοῦ τύπου ὅσα κατέπραξεν εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Ἀναχωρήσας ἀπὸ Λονδίον τὴν 12 Μαρτίου ἔφθασε τὴν 12 Ἀπριλίου εἰς Νεοβόρακον ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἔχων πληρεξουσιότητα νὰ συμμορφώσῃ και θάνασον πεντακοσίων χιλιάδων λιρῶν στερηλῶν, και νὰ κατορθώτῃ τὴν ταχυεὶραν ἀπιστολὴν εἰς

πῆς καὶ διὰ τὴν διαγωγὴν τῶν λεγομένων φίλων τῆς Ἑλλά-

τὴν Ἑλλάδα ἀφοτέρων τῶν φριγαδῶν. Ὁ στρατηγὸς Ἀλέξανδρος δυσηρε-
 στήθη εἶοτι ὁ Κοντόσταυλος ἐπέταξε νὰ δώσῃ τέλος εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῶν
 φριγαδῶν αὐτῶν, καὶ προσεφέρετο σύμφωνος μὲ τοὺς ναυπηγήσαντας αὐτὰς
 ἑκπόρους Μπαγιάρ καὶ Κάουλλα. Οὗτοι δ' ἐθεώρουν ἤδη τὴν Ἑλλάδα ὡς
 θρῦν πεσοῦσαν, καὶ ἤθελον νὰ ἔξυλευθῶσι, καθόσον μάλιστα οἱ ἐν Λονδίῳ
 ῥικαρδ τοὺς ἔγραψαν τὴν 14 Δεκεμβρίου τοῦ 1828: « Ἐπειδὴ ἡμεῖς ἐ-
 »χρηρηγήσαμεν ὅλα τὰ χρήματα, καὶ ἔχομεν ἀξιώσεις ἐπὶ τῶν φριγαδῶν,
 »ἢ δὲ παρούσα κατὰστασις τῶν πραγμάτων εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἡ πι-
 »θανότης τοῦ νὰ ὑποταχθῇ αὐτὴ εἰς τὸν ἐχθρὸν μᾶς δικαιοῦναι νὰ φροντί-
 »σωμεν νὰ ἐνισχύσωμεν αὐτὰς, ἐλπίζομεν ὅτι κατὰ σχεδίου, ἀφορῶν τὴν
 »τύχην τῶν εἰρημίων φριγαδῶν, δεῦν θὰ ἐπιχειρησθῆτε χωρὶς τῆς ἰδικῆς μας
 »ἐγχερίσεως, καὶ ποιήσασθε ὅτι εἰς τὴν ὁποίαν ἀντικείμεθα περίστασιν θὰ
 »ἐνοησῆτε τὸ ὄρθον τῆς αἰτήσεώς μας. » Ἐκείνοι δὲ τοὺς ἀπεκρίθησαν ὅτι
 ἤθελον ὑπερασπισθῆ τὰ συμφέροντά των, ἀλλ' εἶχον δικαίον, καὶ ἤθελον ὑ-
 ποστηρίξει νομίμως τὰς ἀξιώσεις των. Κατὰ τὰς ὁδηγίας τῆς ἐν Λονδίῳ
 ἐπιτροπῆς, ὁ Κοντόσταυλος ὤφειλε νὰ πράξῃ ὅλα τὰ δυνατὰ διὰ νὰ στηλῇ
 τὰς δύο φριγάδας εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἢ νὰ βάλῃ εἰς ἐνέχυρον τὴν μίαν καὶ
 νὰ ἐνεργήσῃ τῆς ἑτέρας τὴν ἀποστολὴν, ἢ νὰ ἐκποιήσῃ τὴν μίαν διὰ νὰ
 στηλῇ τὴν ἄλλην, ἢ νὰ τὰς ἀνταλλάξῃ ἀμοιότερας πρὸς ἄλλας μικροτέρας,
 ἢ νὰ τὰς ἐκποιήσῃ ἀμοιότερας. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ναυπηγήσαντες αὐτὰς ἐνέργη-
 σαν παρὰ τὰς διαταγὰς τῆς, καὶ ἐδαπάνησαν πλέον τοῦ δέοντος, ἐνῶ ἡ
 Κυβέρνησις τῶν ἠνωμένων τῆς Ἀμερικῆς πολιτειῶν δεῦν δαπανᾷ διὰ τοιαύ-
 τας φριγάδας πλέον ἢ τριακοσίας εἴκοσι χιλιάδας τάλληρα, ἐκεῖνος ὤφειλε
 καὶ νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν δικαιοσύνην κατὰ τῆς ἀδικίας, πλὴν νὰ προ-
 τιμῆται πάντοτε φιλικὸν συμβιβασμὸν ἢ διαιτησίαν· καὶ ἐπειδὴ αὐτοὶ ὑ-
 πώπτευσαν ὅτι ἤθελε καταφύγει εἰς τὰ δικαστήρια, τοὺς ἐβιβαίωσεν ὅτι ὁ
 σκοπὸς τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἤτου εἰρημικός· ἀπέβλεπε μόνον νὰ κατορ-
 θώσῃ, νὰ στηλῇ τὰς δύο φριγάδας εἰς βοσθίαν τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἂν αὐ-
 τοὶ ἤθελον νὰ τὸν συνδράμωσιν εἰς τοῦτο, τοὺς ὑπέσχετο ἐκτὸς τῆς εὐ-
 γνωμοσύνης τοῦ ἔθνους νὰ ἐπικυρώσῃ καὶ ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς των.
 Κατ' ἀρχὰς ἡ πρότασις τοῦ ἔκαμεν εἰς αὐτοὺς ἐντύπωσιν, καὶ τὸν ἔδωκαν
 ἐλπίδας νὰ τὸν συνδράμωσιν εἰς τὸ νὰ συμφωνήσῃ δάνειον διὰ τὴν τελείω-
 σιν καὶ τὴν ἀποστολὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα τῶν φριγαδῶν· ἀλλ' ἀφοῦ τὸν ἔ-
 δωκαν ζητήσαντα τοὺς λογαριασμοὺς των, ἐράνησαν ἀπαιτοῦντες καὶ τὰ
 κατ' αὐτοὺς ὀφειλόμενα τάλληρα 27013, καὶ τὴν προμήθειάν των ἀνὰ δέκα
 καθ' ἑκατὸν ὡς παραδεγεγμένην παρὰ τοῦ Ἀλέξανδρου τὸν ἐβιβαίωσεν δὲ ὅτι
 ἤτο ματαιοπονία νὰ ζητήτῃ δάνειον εἰς Νεοβόρακον, μετὰ τὰς ἐκ Λονδί-
 νου εἰδήσεις περὶ τῶν Ἑλληνικῶν δανείων, καὶ ἐπειδὴ ἤτο ἀδύνατον ἂν ἀνα-
 ταλλάξῃ τῆς δύο φριγαδῶν πρὸς ἄλλας μικροτέρας, καὶ νὰ τὰς ἐκποιήσῃ

δος τριακόσιαι περίπου χιλιάδες στηγλάναι, δεκαοκτώ εκατομ-

θά ήτο ολέθριον διά τήν Ἑλλάδα, τοῦς ἐπρόβαλε νά κρατήσωσιν ἐνέχυρον τήν
 μίαν καί νά στείλωσι τήν ἄλλην εἰς τήν Ἑλλάδα. Ἄλλα καί διὰ τοῦτο ἤπρτοῦντο
 τάλλ. 86370 Οἱ δ' ἔμποροι δέν ήτο δυνατόν νά τὰ καταβίλωσι, καί τὸ νά πω-
 λήσῃ ἡ μία φιργάδα ήτον ἀδύνατον διότι δέν εὐρίσκατο ἀγοραστής, καί ἐκείνοι
 εἴητον τὰ ἀπειρόμενα, ὅθεν καί αὐτοί ἐκείνοι καί ὁ Ἀλλεμαν τὸν παρεκίουν
 νά ἐπιτρέψῃ ὅθεν ήθελε, καί νά παρκατήσῃ τήν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, διὰ
 νά εὐρεθῇ ἡθεραπεία· ὁ σκοπός των ήτο νά τὸν ἀποπέμψωσι, μὴ ἐλπίζοντες· νά
 ὑπάγῃ πῶς ἄλλος τις ἐκείσε νά τοῦς ἐνοχλήσῃ, καί αὐτοί τότε νά τελειώσωσιν,
 ὅ,τι καί εὐχόντο. Ἐν τοσοῦτῳ ἐπειλήθη νά μὴ ὁμιλῇ περὶ τῶν φιργαδῶν διὰ τὸν
 φόβον μὴ κατακνηυθῶσιν ὑπὸ τινος εἰς τὸν Κυβέρνησιν, καί δαμειῶσιν
 εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπάρχοντος νόμου περὶ οὐδετερότητος. Εἶχε συστατικῶς
 πρὸς τινὰς τῶν κατοίκων· ἀλλὰ διὰ τὴν ἐπιρροήν εἰς τὸν τόπον τοῦ Μπα-
 γιάρ καί τοῦ Χάουλλαν δέν τὸν ὠφέλησαν· ἠθέλητε νά συμβουλευθῇ δικη-
 γόρον, τὸν ἔδειξαν τὸν λεγόμενον Ἐρμετ, καί αὐτός τὸν εἶπεν ὅτι ἄλλο
 μέσον δέν εἶχεν εἰμὴ νά προσφύγῃ εἰς τὴν εὐσπλαχνίαν των· καί αὐτός
 δὲ θά συνηγορήσει ἐπομένως ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἐν τούτοις ἤρχισαν νά κατα-
 χωρίζωνται εἰς τὰς ἐφημερίδας ἄρθρα ψευδῆ κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἀπλῆ-
 ζοντα τὴν ἐπανάστασιν τῆς. Ὁ Κοντόσταυλος εἶχε καί συστατικὸν ἀπὸ τὸν
 Κοραῆν πρὸς τὸν Ἐδουάρδ Ἐβερτ, καί ὠπλήθει εἰς Βασιλικῶν, ὅπου ἤ-
 σαν συνηγμένοι οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους· ὁ ἀληθὴς φιλέλλην Ἐβερτ
 τὸν ἐπαρουσίασεν εἰς τὸν πρόεδρον Ἀδαμς καί εἰς τὰ μέλη τῆς Κυβερνή-
 σεως, ὑπουργοῦς, Γερουσιαστὰς καί Βουλευτάς, καί εἰς τὸν νομοδιδάσκον-
 τον Οὐέπστερ, τοῦς παρίστησε τὴν γενομένην εἰς τοῦς Ἕλληνας ἀδικίαν,
 καί ἀπεφασίσθη ἡ ἀγορὰ τῆς φιργάδας, ὁ Σωτήρ, παρὰ τῆς Κυβερνήσεως·
 Ὅλοι εἰ ἀγαθοὶ ἄνδρες συνέδριμον εἰς τοῦτο, καί ἡ Κυβέρνησις θά ἐκτε-
 λήσει τὰς εὐχάς, τὰς ὁποίας ἡ Γερουσία καί ἡ Βουλὴ σιωπηλῶς ἐξέφρασαν
 εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν, μὴ φυλαχθέντων ὅλων τῶν τύπων διὰ νά μὴ
 παραγνωρισθῇ ἡ οὐδετερότης πρὸς τοῦς Τούρκους, καί βλαφθῶσι τὰ εἰς τὴν
 Τουρκίαν συμφέροντα τῶν Ἀμερικανῶν. Καί ἤδη ἐξετιμήθη ἡ φιργάδα ἐ-
 κείνη διὰ τάλλ. 233,570, καί ὁ Οὐέπστερ εἶπε τὸν Κοντόσταυλον ὅτι
 ὁ νόμος τῆς ἀπαγορεύσεως καταδικάζει μὲν τοῦς Ἕλληνας εἰς τῶν φιρ-
 γαδῶν τὴν ἀπώλειαν, ἀλλὰ καί τοῦς ναυπηγῆσαντας αὐτάς εἰς φυλάκειαν
 καί πρόστιμον καί ζημίαν τῶν ἀπαιτήσεών των ὅλων. Οὕτως ἐπέστρε-
 ψεν ὁ Κοντόσταυλος εἰς Νεοβόρακον, παρηγορημένος καί ὅλως τεθαρρῦμμέ-
 νος ἀπὸ τὴν πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἀγάπην τῶν Ἀμερικανῶν, καί ἔτε ὁ Μπα-
 γιάρ τὸν εἶπε νά μὴν ἤσυχος, ἂν δέν ἐπεθύμει τὴν ἀπώλειαν καί τῶν
 δύο πλοίων, ἀπάντησεν ὅτι ἐβιάζετο νά καταφύγῃ εἰς τὰ δικαστήρια· καί
 ἐπειδὴ αὐτός καί ὁ Χάουλλαν δέν ἤθελον νά δεχθῶσι κατ' οὐδένα τρό-
 πον διαιτητίαν, κατέφυγε τῶντοι εἰς τὸ δικαστήριον, ζητῶν τὴν ἀπόδοσιν
 τῶν ληρῶν 185000 στηγλῶν, τὰς ὁποίας ἔλαδον δι' ἐπιχείρησιν ἀπηγορευ-
 μένων ἀπὸ τοῦς νόμοις τῆς πατρίδος των, καί οὕτω τοῦς ἐβίασε νά δε-
 χθῶσι διαιτητίαν. Διωρίσθησαν δε τρεῖς διαιτηταί, καί προσελήχθησαν
 τόσον ἀσυμβεβήτως πρὸς τοῦς Ἕλληνας, ὥστε εἰπέ τις τῶν ἀξιοσεβαστῶν
 Ἀμερικανῶν πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς διαιτητίας· ἐκκερς ὅ,τι ήτον εἰς τὴν
 ἐξουσίαν σου, διὰ νά κατατρέψῃς ἕνα ἔθρον καί ν' ἀτιμάσῃς ἕνα ἄλλον.

μύρια γροσίων, δοθέντα διὰ τ' ἀτμόπλοια καὶ διὰ τὰς φηγά-

καὶ ἄλλοις τις εἶπεν: ἡ ὑπόθεσις ἔπρεπε νὰ διατηρῆ εἰς ἄλλον τόπον ὄχι εἰς Νεοβόρακον, καὶ ἀπὸ ἄλλους διατεταῖς, ὄχι ἐκ τῶν κατοίκων τοῦ Νεοβόρακου. Ὁ Μπαγιάρ καὶ Χάουλαν ἐζήτησαν δι' ὅσα εἶχον ἀπαιτήσεις τὰλλ. 396000. Οἱ διατητῆ ἀπεράσισαν νὰ λάβωσι μόνον τὰλλ. 156,856· ὅ ἐστιν ἀφῆρισαν τὰλλ. 240000· ἀλλὰ παρεδέχθησαν τὰλλ. 90,000 διὰ προμηθείας τῶν, καὶ τὰλλ. 7,000 διὰ ζυμῶν ἐκ τινος ναυαγίου ἀδικαιολόγητον, καὶ ἐνοίκιον ναυπηγείων 50,000 ταλλήρων, καὶ τὰλλ. 44,500 δι' ἐπιτήρησιν τῶν πλοίων, καὶ λογαριασμοὺς ὅλων ἀσφαεῖς καὶ ἄλλα τοιαύτα, καὶ οὐδ' ἠθέλησαν νὰ δώσωσι τοὺς λόγους, ἐφ' ὧν ἐστῆριζον τὴν ἀπόφασίν των. Ὁ δὲ Κοντόσταυλος ἀπεράσισε νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ ἀκυρωτικὸν δικαστήριον, καὶ τότε ἐγένετο συμβιβασμὸς, καθ' ὃν ἐπληρώθη ἐπὶ πλείον τὰλλ. 28541, καὶ οὕτως ἠδυνήθη καὶ ἐτελείωσε τὰ πρὸς ἐξάρτησιν τῆς Ἑλπίδος, καὶ ἐναυτολόγησε, καὶ ἐξέπλευσε, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Κατὰ δὲ τὸν λογαριασμόν του, ἔλαβε τὰλλ. 402,464. Ἐδαπάνησε διὰ τὴν φηγάδα τὰλλ. 77,822. Ἐπληρώθη δι' ἀμοιβῆν ἀσφαλίσεως αὐτῆς, γενομένης πρὸς τοῦ ἰδίου, τὰλλ. 3,150, καὶ δι' ἐξοδὰ του δεκατεσσάρων μηνῶν τὰλλ. 3,520, καὶ ἔδωκεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰλλ. 47972 πρὸς ἐξόφλησιν. Ἦτο δὲ διατεταγμένος νὰ ναυτολογήη τρικκοσίους Ἀμερικανούς, καὶ ἐναυτολόγησε μόνον ἑκατὸν πενήντα ἐπὶ ὑποσχέσει νὰ μείνωσιν εἰς τὴν ὑπερσίαν τῆς Ἑλλάδος ἐν ἔτος, καὶ ἐκινδύνευσε δι' οὗ ἀναφέρει λόγους, καὶ παραδού: τὴν φηγάδα εἰς τὸν Μιαοῦλην, ἐζήτησε νὰ θεωρηθῶσιν οἱ λογαριασμοὶ του ἀπὸ τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν, καὶ αὕτη ἀπεποιεῖθη τοῦτο, καὶ μόνον ἐπὶ τοῦ Ἀρμανσπεργ τοῦ Ἐλεγκτικῶν Συνέδριου, θεωρηθῶσαν αὐτοῦς, ἐξέδοτο τὴν 3 Ὀκτωβρίου τοῦ 1836 ἀπόφασιν τελεσιδικίαν, καὶ τὸν κατεδίκασεν εἰς τὸ ν' ἀποδώτῃ δραχ. 174,080 κεφάλαιον καὶ δρ. 431470 τόκον, καὶ διαταξάντος τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν διευθυντοῦ Γ. Λασάνη τὴν ἐκτέλεσίν της, κατεσχέθησαν τὰ κτήματά του, ἐφ' ὧ καὶ ἐφείσβαλεν αὐτὴν εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικῶ τμήμα τοῦ συμβουλίου τῆς Ἐπεκρατείας, καὶ τοῦτο τέλος πάντων διαλύθη εἰς τ' ἀτομά του καὶ δὲν ἔδωκε τέλος εἰς τὴν ὑπόθεσίν του. Προδικαστικῶς μόνον ἀπεράσισε τὴν 27 Νοεμβρίου τοῦ 1837, καὶ τὸν ἐπέβαλεν ὄρκον, τὸν ἐποίησεν αὐτὸς ὠρκείσθαι ὡς πρὸς τὰ τρία κέμπτα ταλλήρων 48396 ἐκπεσθέντων ἀπὸ τὴν τιμὴν τῆς ἀγοραστῆσεως ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως φηγάδας, δι' ὅσα εἰδή ἐλήφθησαν ἀπ' αὐτὴν εἰς ἐξάρτησιν τῆς ἑτέρας, ἀλλ' ἐμποδίσθη ὁ προεδρεύων τὸ τμήμα Κουντουριώτης νὰ ἐκδώσῃ ὀριστικὴν ἀπόφασιν, καὶ ἐμποδίσθη, ὡς λέγει ὁ Κοντόσταυλος, ὑπὸ τινων ἀποτελούντων τότε μέρος τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ δὲ Κοντόσταυλος τὸ 1855 ἐξέδοτο τὴν ἀπελογίαν του, καὶ παρακατέθηκεν ὅλα τὰ ἐγγραφά του εἰς τὸν Ἀμερικανὸν Χιλλ ἐν Ἀθήναις, διὰ νὰ τὰ θεωρήτῃ ὅστις ἂν θελήσῃ. Αὐτὸς οὐτε μισθὸν ἐπληρώθη οὐτε προμήθειαν ἔλαβε, καὶ ἂν δὲν ἀνεδέχετο τὴν τοιαύτην ἀποστολὴν, θὰ δάμιθαιον ἴσως τὴν αὐτὴν τύχην τῶν ἐν Δαυδίνῳ ἀτμοπλοίων καὶ αἱ δύο φη-

δας ὀλίγον ἐχρησίμευταν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐνῶ ἀν' ἑδαπανῶν-
το διὰ τ' Ἀμερικανικὰ στρατεύματα, τὰ ὁποῖα οἱ Ἀμερικαν-
νοὶ αὐτοὶ προῦβαλον νὰ στείλωσιν, ἤθελον χρησιμεύσει εἰς τὴν
σωτηρίαν τῆς. Ἠδύναντο δὲ νὰ δαπανηθῶσι καὶ εἰς ἄλλα ξε-
νικὰ στρατεύματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶχον ἀνάγκην διὰ νὰ σω-
θῶσιν οἱ Ἕλληες· ὡσχύτως ἤθελον χρησιμεύσει καὶ δώδεκα πε-
ρίπου ἑκατομμύρια γρόσια, τὰ ὁποῖα ἐδόθησαν εἰς ἐξαγορὰν ὀ-
μολογιῶν ἑκατὸν ἐνενηντα ἑπτὰ χιλιάδων στηροινῶν. Τόσην δὲ
νωθρότητα ἔδειξαν ὁ Ὀρλάνδος καὶ ὁ Λουριώτης εἰς τὰ πράγ-
ματα τῆς πατρίδος, ὥστε καὶ ὅτε ἡ Κυβέρνησις τοὺς διέτα-
ξε ν' ἀνταλλάξωσι τὰ ὄρειχάλκινα πυροβόλα τοῦ Ναυπλίου με-
σιδηρᾶ, ἀντὶ νὰ στείλωσι πρῶτον τὰ σιδηρᾶ, διὰ νὰ τεθῶσιν
εἰς τὸν τόπον τῶν ὄρειχαλκίνων, ἔστειλαν τὸν Ἄγγλον, μετὸν
ὁποῖον συνεφώνησαν τὴν ἀνταλλαγὴν, νὰ ἐπάρῃ τὰ ὄρειχάλκινα
καὶ τοὶ μὴ φέροντα τὰ σιδηρᾶ, καὶ οὕτω ν' ἀρπάζῃ τὸ φρού-
ριον τοῦ Ναυπλίου καὶ νὰ τὸ ἀρῆσῃ εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ Ἰμ-
πραχίμ· ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἀπέπεμψεν ἄπρακτον τὸν Ἄγγλον,
ὅστις καὶ ἀπεζημιώθη διὰ τὴν ἀκύρωσιν τῆς συμφωνίας του.
Τέλος πάντων ἡ εἰς Λονδίνο ἐπιτροπὴ ἐπαύθη ἀπὸ τὴν ἐπιτρο-
πὴν τῆς συνελεύσεως, ἣτις διώρισε τὸν Ἔνκαρδ, Βουρδέτ καὶ
Σπανιολάκην νὰ ζητήσωσιν εὐθύνας ἀπὸ αὐτὴν διὰ τοῦ δευτέ-
ρου δανείου τὴν διαχείρισιν. Ὅμως διὰ τῆς παρακαίρου ταύτης
παύσεως τὸ ἔθνος δὲν ἰκανοποιεῖται διὰ τὴν κακὴν διοίκησιν τῶν

γὰρ εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο κατεδικάσθη. Εἰς τὸ αὐτὸ φυλ-
λάδιον ἀναφέρει καὶ περὶ τῆς πολιτικῆς τοῦ Κυβερνήτου, καὶ ἐν ταῖς ἐπο-
μένοις θὰ ἐξιστορηθῇ τὰ περὶ τοῦ μεγάλου ἀνδρός· Εἰρήσθω ἐν τοσοῦτῃ
ὅτι ἡ πολιτικὴ του ἦτο θεμελιωμένη εἰς τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος. Ἄν
ἄλλοι ἠκολούθουν ἄλλαν πολιτικὴν διέθριαν διὰ τὸ ἔθνος, δὲν ἠδύνατο διὰ
τοῦτο καὶ αὐτὰ, καὶ οἱ πάντες ἦταν ἐλεύθεροι νὰ φρονῶσιν ὅπως ἤθελον, πλὴν
δὲν ἐπέτρεπον καὶ εἰς τὸν Κυβερνήτην νὰ φρονῇ καὶ νὰ ἐνεργῇ τὰ πρὸς τὸ
κοινὸν ὄφελος, καὶ ἐπραξαν διὰ τοῦτο ἀνότια. Εἰρήσθω καὶ ὅτι, ὄχι μόνον
ὁ Μπουτένιερ δὲν ἠδύνατο, ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς ὁ Αὐτοκράτωρ Νικόλαος, οὐδ'
αὐτοὶ οἱ Βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας δὲν ἠδύνατο νὰ εἰπωσέ-
τε διὰ τὰ τῆς δικαιοσύνης του, δι' ἃ ἐκεῖνος μόνος ἦτον ὑπεύθυνος· ἢ μὴ ὁ
Κυβερνήτης ἦτον ὁ ἀρμοστής τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας ἢ τῆς Ῥωσσίας
εἰς τὴν Ἑλλάδα; ἤξευρεν ὅτι ὑπηρετῶν τὸ ἔθνος του διὰ τὸ ἔθνος του, ὡ-
φελε ν' ἀποθῆνῃ, καὶ ἀπέθανε ὑπὲρ τοῦ ἔθνους του.

χρημάτων τοῦ δανείου. Διορισθέντες δὲ ὁ Ρίκαρντ καὶ ὁ Βουρδέτ νὰ ζητήσωσιν εὐθύναις ἀπὸ τὴν πεπαυμένην ἐπιτροπὴν, δὲν ἀπαιτοῦνται καὶ αὐτοὶ ἀμοιβαίως εὐθύναις διὰ τὰς ἑκατὸν ἐξήντα χιλιάδας στηρλίνας τῶν ἀτμοπλοίων καὶ διὰ τὴν ἐξαγορὰν ὁμολογιῶν περίπου τετρακοσίων χιλιάδων στηρλινῶν, ἥτοι τῶν ἀνωτέρω ἑκατὸν ἐνενηντα ἑπτὰ χιλιάδων πραγματικῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι Ρίκαρντ ὁμολογοῦσι πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς συνελεύσεως τὸ ἄτοπον τοῦ διορισμοῦ τῶν, ἃν καὶ τὸν ἐδέχθησαν (*). Ὁ δὲ Σπανιολάκης, διὰ συνεργείας τοῦ ὁποίου, ὡς λέγει ὁ Λουριώτης(**) διωρίσθησαν οἱ Ρίκαρντ, καταδικάζει μάλιστα διὰ τοῦτο τὴν ἐπιτροπὴν τῆς συνελεύσεως, καὶ γράφει πρὸς τὴν Κυβέρνησιν νὰ διορισθῇ ὁ Εὐνάρ, διὰ νὰ λάβῃ ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς, καὶ ἰδίως τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ἀτμοπλοίων ἀπὸ τοῦ Ρίκαρντ (***) ἐν τοσοῦτῳ ὁ μὲν Ὁρλάνδος ἀνεχώρησε τὴν 2 Σεπτεμβρίου

(*) Γράφοντες πρὸς αὐτὴν τὴν 14—26 Ὀκτωβρίου τοῦ 1826 λέγουσιν: « Ἐπειδὴ ὑπῆρξαν συμφωνηταὶ τοῦ δανείου καὶ συνειρήσασμεν εἰς τὰς ἀναφερομένας εἰς αὐτὰ ἐργασίας ἠθέλω εἶπαι εὐμερέστερον εἰς τοὺς συμπολίτας σας, εἰς τὸ ἐδῶ δημόσιον καὶ εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς ἂν διωρίζετε ἄλλα ἄτομα ὑψηλῆς ὑπολήψεως, νὰ ἐξετάσωσι τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ Ὁρλάνδου καὶ Λουριώτου, τὰ ὅποια νὰ μὴν ἔλαβον μέρος εἰς αὐτὸ τὸ δάνειον. Μ' ὅλον τοῦτο, ἐπειδὴ ἐλάβομεν μέρος ἐνεργὸν εἰς τὴν ὑπερβαίαν σας διὰ τοσοῦτον καιρὸν, δὲ θελομεν τῶρα νὰ παραιτηθῶμεν ἀπ' αὐτὴν, καὶ θέλομεν ἐνώσει τὰς προσπάθειάς μας μὲ τὸν κύριον Σπανιολάκη, διὰ νὰ ἐξετάσωμεν ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ δανείου. » Ἐπειτα ὁμιλοῦντες διὰ τ' ἀτμόπλοια λέγουσι: « Τ' ἀτμόπλοια κατὰ δυστυχίαν κείρισκονται ἀλόγη ἐδῶ. Ἡ ἀναβολὴ τῆς ἀποστολῆς των προῆλθεν ἀπὸ τὴν ἀναξιοτήτητα τοῦ μηχανικοῦ· εἰς τὴν παρούσῃ θλιβερὰν θέσιν σας εἶναι δύσκολον νὰ πιστεύετε ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἐσηργήθη μὲ καλὴν πίστιν· ἀλλ' ὁμως ἔστε περὶ τούτου σταθερῶς πεπεισμένοι. »

(**) « Ἐφρόντισαν εἰς Ῥίκαρντ, λέγει αὐτός, νὰ διορισθῶσι διὰ τοῦ Σπανιολάκη Ἐπιτροπαὶ νὰ ἐξετάσωσι τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ δανείου διὰ νὰ μὴ δώσωσι ποτὲ αὐτοὶ λόγον τῶν πράξεών των εἰς κανένα. »

(***) Γράφων τὴν 17 Φεβρουαρίου τοῦ 1827 εἰς Γενεῶν τὸν Μιρσίτ, λέγει « βλέπετε πόσον περιπελεγμένη εὑρίσκεται ἡ δυστυχὴς αὕτη ὑπόθεσις τῶν ἀτμοπλοίων· δὲν ἠμπερᾷ νὰ τὸ ἀποδώσω εἰμὲ εἰς τὴν ἀπρονοήσιαν τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις διώρισε τοὺς κυρίους Βουρδέτ καὶ Ῥίκαρντ νὰ διευκρινήσωσιν ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ διευκρινισθῇ εἰμὲ ἀπὸ ἀνθρώπου, εἴτινες νὰ μὴν ἔλαβον μετοχὴν εἰς τὰ Ἑλληνικά πραγματά ἐν Λονδίῳ. » Γράφων δὲ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν 10 Ἀπριλίου λέγει: « Οἱ

ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν. Ὁ δὲ Λουριώτης δὲν ὑπέστρεψεν εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰμὴ μετὰ δύο ἔτη. Ἔδωκε δὲ λόγον τῶν πράξεων τῆς ἐπιτροπῆς τῶν, καὶ κατὰ τοὺς λογαριασμοὺς, τοὺς ὁποίους ἔστειλεν αὕτη εἰς τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν τὴν 30 Ἀπριλίου τοῦ 1826, ἀμφότεροι ἔμειναν ὑπόλογοι εἰς τὸ ἔθνος δι' εἴκοσι ἐννέα περίπου χιλιάδας στηρλίνας, καὶ ἂν τὰς ἔστειλλον τότε εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἤθελον χρησιμεύει πολὺ διὰ τὸν πόλεμον εἰς τὴν Ρούμελην μάλιστα, καὶ ἤθελε δοθῆ ἄρτος εἰς πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τὴν πεῖναν ἀποθνήσκοντας. Ἐδαπάνησαν δὲ εἰς δύο ἡμισυ ἔτη στηρλίνας ἑνδεκα χιλιάδας καὶ ἑξακοσίας, ἑξήντα μίαν, διότι ἔζων ὄχι ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ πτωχοῦ καὶ ἀπόρου ἔθνους τῶν. Τὸ δεύτερον δάνειον ἑξακαθάρισεν ὀκτακοσίας πενήντα χιλιάδας στηρλίνας, καὶ αὐταὶ ἔφερον ὑπὲρ τὰ πενήντα ἑκατομμύρια γροσίων ἀπὸ αὐτὰ λοιπὸν εἶχεν ἀνάγκη ἡ Ἑλλὰς διὰ νὰ σωθῆ, φέρουσα ἔξωθεν τακτικὰ στρατεύματα, καὶ ὀργανίζουσα τὰ Ἑλληνικὰ τακτικὰ με τοιαῦτα στρατεύματα, ἠνωμένα καὶ με τοὺς ἀτάκτους Ἕλληνας, ἡ Κυβέρνησις ἠδύνατο νὰ καταστρέψῃ καὶ τὸν Ἰμπραχίμ καὶ τὸν Κιουταχῆν, καὶ νὰ καταστήσῃ τὸ ἔθνος ἀνεξάρτητον. Ὁ δὲ Λουριώτης ἔλεγε, γράφων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν: «ὅτε ὁ Ἰμπραχίμ ἤρχισε νὰ προοδεύῃ, «δὲν ἤρχοντο εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐθελονταὶ στρατηγοὶ καὶ στρατιῶται.» ἀλλὰ διὰ τῶν χρημάτων τὰ πάντα πάντοτε κατωρθοῦντο. Εἰς τοιαύτην κατάστασιν τῶν πραγμάτων οἱ Ἕλληνες εἶχον ἀνάγκην χρημάτων μόνον, διὰ νὰ πολεμήσωσι τὸν ἐχθρὸν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ με τὰ τακτικὰ στρατεύματα καὶ μ' ὅλα τὰ εἶδη τῶν ὄπλων ὅσα μετεχειρίζετο καὶ ὁ ἐχθρὸς ἐναντίον τῶν. Εἰς δὲ τὴν θάλασσαν εἶχον ἀνάγκην ὄχι τόσον ἀπὸ φριγιάδας καὶ ἀτμόπλοια, ὅσον ἀπὸ

«κύριοι Ρίκαρδ πρέπει νὰ θύσωσι λόγον τῶν ἑκατὸν ἑξήντα χιλιάδων λιπρῶν στηρλινῶν, ἀποδεικνύοντες πῶς, ποῦ καὶ διατί τὰς ἐξώτευσαν. Ὁ εὐκαλύτερος καὶ ἀσφαλέτερος τρόπος εἶναι νὰ ἐπιφορτισθῆ ὁ Ἐὐνάρ, νὰ παραλάβῃ νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ ἐξηγήτῃ ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς τῶν Ρίκαρδ διὰ τ' ἀτμόπλοια.» ὦ κακόμοιροι Ἕλληνας! Ἐκτὸς ὀλίγων γενναίων ἀνθρώπων, οἵτινες ἐγεννήθησαν εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς εὐεργεταὶ τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ οἱ ὁποῖοι σᾶς εὐεργέτησαν, καὶ θὰ σᾶς εὐεργετήσωσιν ἐπομένως ὅσον τὸ δυνατόν, εἰ πάντες, καὶ ξένοι καὶ οἰκείοι, σᾶς ἐκβούλευσαν ἀπάνθρωπα.

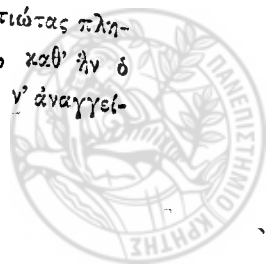

πολλά ηφραίστει, καὶ διὰ τῶν χρημάτων ἠδύνατο νὰ κατασκευάσωσιν ὅσα ἤθελον, διότι καὶ ὁ Μισούλης ἔγραψε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἐζήτηε πολλὰ ηφραίστεια, ὡς ἐκ τούτων θεωρῶν βεβχίαν τὴν νίκην εἰς τὴν θάλασσαν. Χωρὶς χρημάτων δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἔχωσιν οἱ Ἕλληνες ἄρτον καὶ πυριτόβολα· οἱ πυριτόβουλοι τῆς Δημητσάνης δὲν ὑπῆρχον πλέον, ἀλλ' οὐδ' εἶχον πλέον ἀγγεῖα ἐκ κασσιτέρου νὰ χύσωσι βόλια ὡς καὶ τὸ 1821. καὶ ἂν ὁ αὐτοκράτωρ Νικόλαος δὲν ἠπέλει νὰ κηρύξῃ πόλεμον κατὰ τοῦ Σουλτάνου, καὶ ἂν αἱ Δυνάμεις δὲν ἐπενέβαινον εἰς τὰ πράγματα τῶν δύο ἐμπολέμων ἐθνῶν διὰ τὴν εἰρηνοποίησιν τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἂν ἀπὸ τὸν χριστιανικὸν κόσμον δὲν ἐπέλλοντο ἐν τῷ μεταξῷ εἰς τοὺς Ἕλληνας ἄρτος καὶ πυριτόβολα καὶ ἄλλα βοηθήματα, ἄλλη ἐλπίς δὲν τοὺς ἔμενεν εἰμὴ ν' ἀποθάνωσι· διότι χωρὶς τούτων δὲν ἦτο δυνατόν οὔτε νὰ ζήσωσιν οὔτε νὰ νικήσωσι τοὺς Τούρκους, ἐν ᾧ κατὰ τὸν Δουριώτην γράροντα τὴν 12 Σεπτεμβρίου ἐκ Λοιδίνου τὸν Γ. Γραμματέα τῆς ἐπικρατείας· α ἡ τύχη τῆς Ἑλλάδος ἐκρέμαστο ἀπὸ τὰς νίκας τῆς· τὰ δὲ συμφέροντα τῶν αὐτῶν, ἀντιπύπτοντα πρὸς ἄλληλα, νὰ μὴ ἀκούωσιν οἱ Ἕλληνες τὰ περὶ Βασιλέων καὶ θρόνων· καὶ διὰ τοῦτο ἐχρεώστων νὰ νικήσωσι καταστρεφόμενοι μὲν, ἀλλ' ἐγκαρτεροῦντες, ἕως οὗ αἱ δυνάμεις φθάσωσιν εἰς βοήθειάν των.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ δυνατὸς ἐν πολέμοις εἶναι σύμμαχος αὐτῶν, καὶ τοι διχονοοῦντων καὶ πανταχόθεν πολυειδῶς προδιδομένων, καὶ ὁ χριστιανικὸς κόσμος τοὺς στέλλουσιν ἄρτον καὶ πυρίτιδα καὶ βόλια, αὐτοὶ ἐγκαρτεροῦσιν εἰς τὸν περὶ τῶν ὄλων ἀγῶνά των, καὶ πολεμοῦσι τοὺς Τούρκους, εἰς τὸν Θεὸν τῶν δυνάμεων ἐλπίζοντες πάντοτε, καὶ δίδουσι καιρὸν εἰς τὰς συμμάχους Δυνάμεις νὰ δράμωσιν εἰς βοήθειάν των καὶ τοὺς σώσωσιν. Ἡ δὲ Κυβέρνησις διὰ ν' ἀποκλείσῃ τοὺς ἐχθροὺς διὰ θαλάσσης, ἀπέστειλε δύο πολεμικά βρῖκια τοῦ Νικολάου Ράφτη καὶ τοῦ Δημ. Ν. Λάμπρου, νὰ περιπλέωσιν ὡς καταγωγεῖς τὰ περάλια εἰς τὰ Μεσσηνιακὰ φροῖρια καὶ εἰς τὰ πέριξ· ἀπέστειλε καὶ ἄλλα δύο τοῦ Γ. Δεμπέση καὶ τοῦ Ἰω. Κυριάκου εἰς τὸν Θερμαϊκὸν καὶ Μαλλιακὸν κόλπον νὰ συμπράττωσιν καὶ εἰς τὰ κατὰ ξηρὰν ἐπιχειρήματα τῶν Ἑλλήνων ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ. Ἔῃε διορίσει καὶ τὸν Ἀνδριανὸν Δ.

Σωτηρίου εἰς ἀποκλεισμὸν τοῦ Ἑρετριακοῦ κόλπου. Οἱ δὲ φαρσίνιοι, ἅμα εἰσβάλλοντες τοῦ Κιουταχῆ εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἔστειλαν τρεῖς πολεμικὰ πλοῖα τοῦ Ἀνδρέα Γιαλίτσι, τοῦ Χ. Ἀλεξάνδρῃ καὶ τοῦ Ν. Καρακωσταγιῆ εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν, καὶ τὰ ἐξοικουροῦσιν ἐξ ἰδίων διὰ τὴν ἀπορίαν τοῦ ἔθνικοῦ ταμείου. Ἡ Δ. ἐπιτροπὴ διώρισε καὶ τὸν Σταμάτην Ἀστερίου νὰ περιπλῆ καὶ ὡς καταγωγεὺς καὶ κατὰ τῆς περικτείας εἰς τὰ νερά Κοΐνης, Σκύρου καὶ Σκοπέλου. Ὁ δὲ Κιουταχῆς πολιορκῶν μ' ἔβλεπεν τὴν δραστηριότητα τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, ῥίπτει νυχθημερόν εἰς αὐτὴν χιλιᾶδας βομβῶν καὶ σφαιρῶν καὶ κατασκευάζει ὑπονόμους, καὶ μεταχειρίζεται ὅσα καὶ κατὰ τὸ Μισολογγίου, προσπαθῶν ν' ἀναγκάσῃ τοὺς πολιορκημένους νὰ παραδοθῶσιν ὅσον τάχος. Ἄλλ' οὗτοι κἀμνοῦσι σχεδὸν ὅσα καὶ οἱ Μισολογγῖται εἰς υπερᾶσπισιν τοῦ φρουρίου, ἀντιπλοιοτιμούμενοι ν' ἀπολαύσωσι τὴν ἰδίαν τύχην ἐκείνων, ἀνδρῶν δὲν δυνηθῶσι νὰ πράξωσιν ἄλλο τίποτε. Ἐνῶ δὲ ὁ Γκούρας διανυκτερεύει παραφυλάττων πᾶσαν νύκτα ἐκτὸς τοῦ πρὸ τῶν προφυλαίων τῆς Ἀκροπόλεως τείχους τοῦ Σερπεντσέ, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς στρατιώτας ἀν' ἠθέλον καὶ πάλιν ἐρμῆσαι τινὲς εἰς λειποταξίαν, καὶ παρατηρεῖ ἐν ταυτῷ τὰ κινήματα τῶν ἐχθρῶν καὶ τουφεκίζει κατὰ τὸ σύνθημα ἐναντίον τῶν, τὴν νύκτα τῆς πρώτης τοῦ Ὀκτωβρίου τουφεκίσας ἀντιτουφεκίζεται εἰς τὸ σκότος ὑπὸ ἐχθροῦ, κτυπᾶται κατὰ δυστυχίαν εἰς τὸν κρόταρον καὶ πίπτει νεκρὸς, καὶ ἀντ' αὐτοῦ διοικεῖ τὰ τοῦ φρουρίου ὁ Μακρυγιάννης ἄχρι τῆς 11 τοῦ αὐτοῦ, ὅτε εἰσῆλθον ὁ Κρεζιώτης, ὁ Μαμούρης, ὁ Μῆτρος Λέκας καὶ ὁ Τριαντάφυλλος Τσιουρᾶς μὲ τρικκοσίους ἔλληνας, μεθ' ὧν καὶ τινες Ἑπτανήσιοι, διαβάντες ἀναμέστον τῶν ἐχθρῶν. Ἐπειδὴ ὁ Γκούρας ἔγραφε τὸν Καρχησιόκακον νὰ ὑπάγωσιν οἱ Ἑπτανήσιοι εἰς φρούρησιν τῆς Ἀκροπόλεως, τὸ σῶμα αὐτῶν ἐκινήθη τὴν 12 τοῦ Σεπτεμβρίου ἀπὸ τὴν Σαλαμίνα συνωδευμένον ἀπὸ τὸν ἰατρὸν Πέτρον Στεφανίτσον, ὅστις ἦτο πολιορκημένος καὶ εἰς τὸ Μισολόγγι καὶ ἰεθεράπευε τοὺς ἀσθεεῖς καὶ πληγωμένους ἄχρι τῆς καταστραφῆς του, ἀπὸ τὸν Κωνστ. Ἀζιῶτην, τὸν Β. Θεαγένην, τὸν Μαργαρίτην καὶ ἀπὸ τὸν φιλέλληνα Ἰωσήφ Σκάρπαν, καὶ ὀδηγούμενον ἀπὸ τὸν Μαμούρη, ἀπέβη εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ ἐφθασε πλησίον

τῆς Ἀκροπόλεως· ἀλλὰ διὰ τὸ φέγγος τῆς Σελήνης, καὶ διότι ἔλαβον οἱ Τούρκοι γνῶσιν τοῦ κινήματός των, καὶ ἦσαν προπαρασκευασμένοι νὰ ἐμποδίσωσι τὴν εἰσοδόν των, ἐπέστρεψαν ἄπρακτοι. Τὴν 27 τοῦ αὐτοῦ πάλιν ἐκινήθησαν ἀπὸ τ' Ἀμπελάκια τῆς Σαλαμίνας ἑκατὸν τριάντα Ἑπτανήσιοι μετὰ καὶ ἄλλων ἑκατὸν εἰκοσιν ἑλλήνων διορισθέντων ἀπὸ τὸ ἐν Ἐλευσίῃ στρατόπεδον, ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Κριεζιώτην καὶ τὸν Μαμούρη, καὶ ἀπέβησαν εἰς τοὺς τρεῖς Πύργους, εἰς τὴν Μουνοχίαν. Φθίταντες δὲ ἕως ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας μακρὰν τῆς Ἀκροπόλεως, εἶδον μέγα μέρος τοῦ ἱππικοῦ εἰς κίνητην, περιπολοῦν, καὶ ἀπεσύρθησαν εἰς τόπον παράμερον, καὶ παρετήρησαν τὰ κινήματά των, καὶ ἐνόησαντες ὅτι ἦσαν προδεδωμένοι εἰς τὸν ἐχθρὸν ὠπισθοδρόμησαν. Τὸ πρῶν εἶδον τοὺς Τούρκους περιφερομένους ὡς ἂν εἰς ζήτησί των ἦσαν δὲ οἱ πλείότεροι εἰς τὸν τόπον τῆς ἀποβάσεως συνηγμένοι, καὶ οἱ ἄλλοι εἰς ἄλλας θέσεις ὑψηλάς. Οἱ Τούρκοι ὤρμησαν ἐναντίον των, ἐμαχίσαντο ὑπὲρ τὰς δύο ὥρας καὶ ἀπώλεσαν πολλοὺς ἐκ τῶν οἰκεῶν. Οἱ δ' Ἕλληνες δὲν ἔπαθον τίποτε ἀντιμαχησάμενοι ἕως ἔφθασαν εἰς τὸ πλοῖον, ἐφ' οὗ καὶ εἰσέβησαν. Οἱ ἐχθροὶ εὗρον εἰς τοὺς τρεῖς Πύργους ἐντὸς μικρᾶς τινοῦ ἐκκλησίας ἕξ Ἕλληνας μετὰ τὸν Ἀνδρέαν Κόνταρην Πιζινόν, καὶ τοὺς πολεμοῦσι καὶ μετὰ δύο πυροβόλα. Οἱ πέντε ἔπεσον ἀφ' οὗ ἔστειλαν εἰς τὸν ἄδην πολλοὺς Τούρκους· ὁ δὲ Κόνταρης ἐτόθη ὡς διὰ θαύματος, καὶ νηχόμενος ἔφθασεν εἰς τὸ πλοῖον. Οἱ Τούρκοι τρισχίλιοι περίπου ἔδραμον εἰς τὴν ἀλικήν, ὅπου εἶχον καταφύγει ἐπὶ τινοῦ νησιδίου εἰκοσιδύω Ἕλληνας μετὰ τὸν Ἀθηνάσιον Δημ. Λελοῦδαν, ὅστις καὶ τοὺς ἔσωσεν ὑποταγὴν διεπραγματευθεὶς, ἕως οὗ τοὺς ἔβαλεν εἰς θέσιν ν' ἀντικρούσωσι τὸν ἐχθρὸν. Ἐνῶ δ' ἐμάχοντο καὶ ἐφόνευον Τούρκους, ἔφθασεν ὁ Κριεζιώτης μετὰ δύο πλοῖα εἰς βοήθειάν των, καὶ τοὺς ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Ὁ δὲ προσωρινὸς ἀρχηγὸς τοῦ σώματος τῶν Ἑπτανησίων Ἰω. Ποφάντης, Κερκυραῖος, διὰ δυσβάτων τόπων ἔφθασεν εἰς τὴν Ἐλευσίνα καὶ μετέβη εἰς τὴν Σαλαμίνα· δὲν ἠδυνήθησαν ἄρα οὐδὲ τὸ δεύτερον ἤδη κινήθεντες νὰ ἐπιτύχωσιν οἱ Ἑπτανήσιοι. Ἀλλ' ἐπομένως ὁ Καραϊσκάκης ἔστειλεν ὡς τρισχιλίους στρατιώτας πλησίον τοῦ Μενιδίου, καὶ ἐτουφέκισαν δις τὴν νύκτα, καθ' ἣν ὁ Κριεζιώτης ἐμελλε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, διὰ γ' ἀναγγεί-

λωσιν εἰς τοὺς πολιορκημένους ὅτι τοὺς ἤρχετο βοήθεια, καὶ ἀντιπεριέσπασαν τοὺς Τούρκους, σύραντες τὴν προσοχὴν των πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, καὶ ἔφυγον, ἐνῶ καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες ἐνησχόλουν ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν τοὺς πολιορκητάς. Ὁ δὲ Κριαζιώτης μὲ τοὺς περὶ αὐτὸν ἐπέβησαν τὸ ἑσπέρας ἀπὸ τὴν Σχλαμῖνα εἰς τὸ πολεμικὸν Βρίκιον τοῦ Ἰω. Ν. Χ. Ἀλεξανδρῆ καὶ εἰς ἄλλα πλοιάρια, καὶ τὴν ἕκτην ὥραν τῆς νυκτὸς ἐκείνης ἀπέβησαν πλησίον τῶν τριῶν Πύργων, καὶ τὴν ὀρθοῆν καὶ ἡμίσειαν μετὰ δύο ὥρας ἀφ' ἧς ἠλούσθη ὁ τουφεκισμὸς κατὰ τὸ Μενίδι, κινήσαντες, ἔφθασαν ὑπὸ τὸ μνημα τοῦ Φιλοπάππου, καὶ τότε τοὺς ἐνόησαν οἱ φυλάσσοντες αὐτόθι Τούρκοι, καὶ ἤρχισαν νὰ τοὺς κτυπῶσιν. Ἄλλ' ἐκεῖνοι ἀλαλάξαντες ἐπέτασιν ὡς ἀετοὶ, ἐπέρασαν διὰ τῆς τάφρου δι' ἧς ἐμπόδιζον οἱ Τούρκοι τὴν εἰσοδον, διώξαντες τοὺς φύλακας καὶ εἰσέβησαν ὅλοι ἀβλαβεῖς εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. Καὶ ἤδη ἀνίσταται αὕτη ἡρωϊκῶς ἀντιπαλίουσα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἐξέρχονται δὲ οἱ πολιορκούμενοι καὶ τὸν προξενοῦσι πάντοτε ζημίαν. Ὁ δὲ Κώστας Χορμολίτης ὄχι μόνον ματαίονει τὰς ὑπονόμους του, ὡς καὶ εἰς τὸ Μισολόγγι, ἀλλὰ κατασκευάζει ἐδικὰς του καὶ προξενεὶ πολλὴν φθορὰν εἰς τὸ στράτευμά του. Πρὶν εἰσελθεῖ ὁ Κριαζιώτης, ὁ Κιουταχῆς ἐδοκίμασε νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν λεγομένην λοντάρη, διὰ νὰ κατασκευάσῃ αὐτὸ ὑπονόμους, καὶ τὴν 3 τοῦ Ὀκτωβρίου περὶ τὸν ὄρθρον ὤρμησαν Ἀλβανοὶ καὶ τὴν κατέλαβον. Ἄλλ' οἱ Ἕλληνες κατακυλίωνται βόμβας καὶ βλάπτοντες αὐτοὺς πολὺ, τοὺς ἠνάγκασαν νὰ τὴν ἀφήσωσι καὶ νὰ φύγωσι. Μετὰ ταῦτα ὁ Κιουταχῆς ἀπορασιζεὶ νὰ κυριεύσῃ ἐξ ἐφόδου τὸν Σερπεντσέν, καὶ τὴν 7 ὤρμησαν ὡς τρισχίλιοι Γκέγκιδες, καὶ ἐκυρίευσαν ἐν τῶν Ἑλλήνων ὀχύρωμα ἐκτὸς τοῦ Σερπεντσέ, ὅπου κατασκευάζον οὗτοι ὑπόνομον' ἤρχισεν δὲ ἡ μάχη καὶ διήρκεσεν ἕως τὸ ἑσπέρας, ὅτε οἱ ἐχθροὶ ἀπεχώρησαν διασκορπισθέντες μὲ πολλὴν βλάβην των. Ἦπεσον δὲ καὶ δεκά ἐκ τῶν Ἑλλήνων, ἐν οἷς καὶ ὁ Νερούτσος, Μπενιζέλος, καὶ ὁ Μακρυγιάννης ἐπληρώθη ἀκινδύνως εἰς τὴν κεφαλὴν, ὅτε ἔδραμε νὰ σώσῃ τὸν Χορμολίτην, εὐρεθέντα εἰς τὸ ὀχύρωμα τὴν ὥραν ἐκείνην, καθ' ἣν ὤρμησαν οἱ Τούρκοι καὶ τὸ ἐκυρίευσαν. Τὴν ἐπίουσαν πυροδοτοῦσιν οἱ Ἕλληνες τὴν εἰρημένην ὑπόνομον καὶ

μοῦ μὲ τὰ πλησίον ἐχθρικά ὄχυρώματα ἐκσφενδονίζονται πλη-
 θος ἐχθρῶν εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἀφανίζονται. Ἐξορμῶσι δὲ οἱ Ἕλ-
 ληνες εἰς τὰ λοιπὰ ὄχυρώματα, καὶ τρέπουσι τοὺς Τούρκους εἰς
 φυγὴν, καὶ φονεύουσι καὶ πληγόνουσι πολλοὺς, καὶ ἐπιστρέφουσιν
 εἰς τὴν θέσιν των. Ἄφ' οὗ εἰσῆλθεν ὁ Κριεζιώτης, οἱ Ἕλληνες πυ-
 ροδοτοῦσι καὶ ἑτέραν ὑπόνομον εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτός, καὶ
 ἀναστρέφουσι καὶ ἄλλα ἐχθρικά ὄχυρώματα, καὶ θάπτουσιν εἰς
 αὐτὰ οὐκ ὀλίγους Τούρκους. Ἐξορμῶσιν ἔπειτα καὶ εἰς ἄλλα
 ὄχυρώματα, καὶ φονεύουσι πλειοτέρους καὶ ἐπιστρέφουσιν. Ὁ Κιου-
 ταχῆς ὀρύσσει τάφρον βαθεῖαν περὶ τὸν Σερπεντσέν καὶ κατα-
 σκευάζει αὐτοῦ ὑπόνομον. Ὁ δὲ Κῶστας κατασκευάζει ἀνθυπό-
 νομον, καὶ τὴν 24 τὴν πυροδοτοῦσιν οἱ Ἕλληνες ἅπαξ καὶ δις καὶ
 ἀποτυγχάνουσι μὴ γενομένης ἐκρήξεως· ὅθεν ὀρμῶσιν εἰς τὴν
 τάφρον καὶ εἰς τὰ ὄχυρώματα, τὰ ὑπερασπίζοντα τὰ ἔργα τῶν
 ἐχθρικών ὑπονόμων, φονεύουσι τοὺς φύλακας, συλλαμβάνουσι τοὺς
 ἐργάτας, διώκονουσι τοὺς Τούρκους ἀπὸ τὰ ὄχυρώματα, κατα-
 στρέφουσι τὰς ὑπόνομους, καὶ ἐπιστρέφουσιν ἀποκομίζοντες καὶ
 πολλὰ λάφυρα. Ὁ Κιουταχῆς σκάπτει τὸ ἔδαφος κατὰ τὸν ναὸν
 τῆς Ὑπαπαντῆς περὶ τὸν προμαχῶνα τοῦ ὕδατος εἰς ἀπόστασιν
 δέκα ὀργυιῶν, καὶ κατασκευάζει ὑπόνομον, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπο-
 θέτει ὡς τρεῖς χιλιάδας ὀκτάδας πυρίτιν, στοχαζόμενος ὅτι τὸ
 κοσὸν ὡς πρὸς τὴν ἀπόστασιν ἀναλογιζόμενον θ' ἀποτελέσει τὰ
 αὐτὰ ἢ ὡς ἀν' ὠρύσσειτο ὑπὸ τὸν προμαχῶνα ἢ ὑπόνομος, καὶ θὰ
 καταστρέψει τὸ ἥμισυ τῆς Ἀκροπόλεως. Ἄλλ' οἱ Ἕλληνες σκά-
 πτουσι περὶ τὴν ὑπόνομόν του δώδεκα λάκκους πολὺ βαθεῖς. Τὴν
 10 Νοεμβρίου ὁ ἐχθρὸς τὴν πυροδοτεῖ, καὶ ἡ δύναμις τῆς πυρί-
 τιδος ἐκκαιομένης σβύνεται ἐξαιτιζομένη διὰ τῶν λάκκων αὐτῶν.
 Ὁ Κιουταχῆς κατασκευάζει καὶ πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ὑπόνο-
 μον· οἱ δ' Ἕλληνες ὀρύσσουσιν ἀπ' ἐναντίας ἄλλην, καὶ προλα-
 βόντες τὴν 24 τοῦ αὐτοῦ, τὴν πυροδοτοῦσι καὶ προξενουσιν οὐκ
 ὀλίγην φθορὰν εἰς τοὺς Τούρκους.

ΚΕΦ. Η.

Ὁ Καραϊσκάκης ἐτοιμάζεται εἰς νέαν ἐπανάστασιν τῆς Ρου-
 μελίας. — Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ ἔλαβε μέτρα γὰ τὸν συνδρά-
 μη. — Οἱ Σουλῶται εἰς τὰ Μέγαρα. — Δὲν δέχονται ἄρ-
 χηγὸν τὸν Καραϊσκάκην. — ὁ Νικηταρᾶς στρατεύει εἰς
 Ἐλευσίνα. — Προτρέπεται τὸς Σουλῶτας εἰς ὁμοφω-
 νίαν. — Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ στέλλει χρήματα τὸν Καραϊ-
 σκάκην. — Ἐρασχολεῖ τὸν Κωλέτην εἰς ἐκατρατείας τῶν
 Ὀλυμπίων. — Ὁ Καραϊσκάκης ἀφίει εἰς τὴν Ἐλευσί-
 στρατιόπεδον καὶ κινεῖται εἰς τὰς ἐπαρχίας. — Ἀποκλεῖ-
 τοὺς Τούρκους εἰς Δωμπρέναν. — Μάχαι κατὰ τοῦ Μου-
 στάμπης καὶ ἄλλων ἐλθόντων εἰς βοήθειαν. — Ὁ Μουστάμ-
 πεης ὀπισθοδρομεῖ. — Ὁ Χ. Μεγάλης εἰς Δωμπρέ-
 ναν. — Μάχη. — Ὁ Κωλέτης καὶ ὁ Γάτσιος εἰς Ταλαρ-
 τοῦσι. — Οἱ Τούρκοι κλειοῦνται εἰς Ταλάντι. — Ὁ Μου-
 στάμπης εἰς βοήθειαν. — Τροπὴ τῶν Ἑλλήνων. — ὁ Γά-
 τσιος καὶ ὁ Βελέντας ἀρθίστανται. — Καὶ ἄλλοι Ἑλλη-
 νες εἰς βοήθειαν. — Ὁ Δεμπέσης καὶ Κυριάκος φεύγουσι.
 φεύγουσι διὰ τοῦτο καὶ οἱ Ἑλληνες. — Ὁ Καραϊσκάκης
 διορίζει φρουρὰν εἰς τὸ Μοραστήριον Δομπῶ. — Ὁμοίως
 εἰς τὸ Δίστομον. — Καὶ οἱ Σουλῶται ἀπόθι. — Ὁ Καραϊ-
 σκάκης στέλλει τὸν Ἀλέξανδρον Γρόβαν καὶ ἄλλους ἐκ
 Ράχουαν. — Ἐρχεται αὐτοῦ καὶ ὁ Μουστάμπης. — Φθά-
 νει ὁ Καραϊσκάκης. — Γενικὴ μάχη. — Οἱ Τούρκοι ἀπο-
 κλειοῦνται. — Ἀποκροῦνται Τούρκοι ἐρχόμενοι εἰς βοή-
 θειάν των. — Πίπτει ὁ Μουστάμπης. — Ὁ Λεθρος τῶν
 Τούρκων. — Μετ' αὐτῶν καὶ ὁ Μαγγίνας. — Ἀναφορὰ
 τῶν Ἑλλήνων. — Μάχαι εἰς Δομπῶ. — Ἐνέδρα εἰς Τουρ-
 κοχώρι. — Τροπὴ τῶν Τούρκων καὶ λάφυρα. — Μάχαι εἰς
 Δίστομον. — Μάχη εἰς Τουρκοχώρι. — Φρουρὰ εἰς Βελισσά-
 ὁ Ρούκης. — Ὁ Καραϊσκάκης εἰς Λοιδωρλίκα καὶ Κράββα-
 ρα. — Οἱ Τούρκοι κατέφυγον εἰς Ναύπακτον. — Οἱ ἐν Λο-
 μποτινῇ παραδίδονται καὶ στέλλονται εἰς Αἴγιναν. — ὁ Δ.

Μακρῆς εἰς τὴν Δουκίην Ἑλλάδα.— Οἱ Στερεοελλαῖται πολλαχοῦ εἰς τὰ ὄπλα.— Ὁ Ἐπιτομαχὴς ἀπειλεῖ τοὺς Μεγαρεῖς.— Ἀγταπειλείται.— Ἀδόμειρα κατὰ Κωλέττου.—

Ἄλλ' ὁ Καραϊσκάκης θά τὸν προξενήσει φόβους καὶ τρόμους, καὶ θά τὸν καταζαλίσει ἐκστρατεύων ὅσον οὐπω εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος. Αὐτὸς τὴν 20 Σεπτεμβρίου γράφων ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου τῆς Ἐλευσίως τὴν Δ. Ἐπιτροπῇν, ζητεῖ δύο χιλιάδας στρατιώτας, ὑποσχόμενος νὰ ἐπαναστατήσῃ πάλιν τὴν Ῥούμειν καὶ ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς νὰ καταστρέψῃ τὸν Κιουταχῆν. Τὴν ἐκστρατείαν ταύτην ἐνόμιζεν ἀναγκαίαν ἀφ' οὗ μάλιστα παρετήρησεν ὅτι, οἱ στρατιῶται νὰ κροτήσωσι γενικὴν μάχην ἐκ τοῦ συστάθην κατὰ τοῦ ἐχθροῦ δὲν εἶχον διάθεσιν, διότι ἀφ' εἰτέρου αὐτοὶ μισθὸν δὲν ἐλάμβανον, ἐν ᾧ οἱ ἐν Κορίνθῳ διεμερίζοντο τὰ χρήματα τῶν σταφιδῶν, καὶ ἐν ᾧ οἱ στρατιῶται τοῦ Λόντου καὶ τοῦ Νοταρᾶ ἐλάμβανον τοὺς μισθοὺς των διατελοῦντες ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν των, καὶ ἂν δὲν τοὺς λάθωσιν ὡσαύτως ἀπὸ τῆς σταφίδας καὶ οἱ πρῶτοι κινηθέντες εἰς βοήθειαν τούτου Σπυρομίλλιος καὶ ἄλλοι, δὲν στρατεύουσιν ὅπου διατάσσονται. Οὗτοι τὴν 23 τοῦ Σεπτεμβρίου γράφουσι πρὸς τὴν Δ. Ἐπιτροπῇν ἐναντίον του καὶ, « δι' αὐτὸν ἠνοίξαμεν, λέγουσιν, ἡ ἐμφύλιον πόλεμον, καὶ ὑπεσχέθη τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν ἡμῶν, καὶ δὲν ἡμᾶς πληρόνει, καὶ ἡμεῖς δὲν ἐκστρατεύομεν. » Τὴν δὲ 28 ἀναφέρουσιν ὑπὲρ αὐτῶν τούτων οἱ Σουλιωτηπειρώται ὀπλαρχηγοὶ καὶ λοιποὶ « Ἐπειδὴ ὁ Νοταρᾶς δὲν ἐφύλαξε τὴν ὑπόσχεσίν σου, καὶ δὲν ἐπλήρωσε τοὺς στρατιώτας σου, αὐτοὶ ἐκράτησαν τὰς σταφίδας, καὶ δὲν ἐξετάζουν ἂν εἶναι αὐτοῦ ἢ ἄλλου ἢ ξένων Δυνάμεων ὑπηκόων. Ἡ Κυβέρνησις ἂς διατάξῃ τὸν Νοταρᾶ νὰ πληρώσῃ τοὺς μισθοὺς των. » Τὴν 2 τοῦ Ὀκτωβρίου ὁ Ἰωάν. Νοταρᾶς ἀναφέρει εἰς τὴν Δ. Ἐπιτροπῇν « ἐβιάσθην καὶ ἐπλήρωσα τοὺς ἀξιωματικούς· τοὺς ἐπλήρωσα τὸν πλεῖότερον μισθόν· διὰ τὰ λοιπὰ τοὺς ἔδωκα ἀπόδειξιν πληρωτέαν μεθ' ἡμέρας ἐξῆντα, πλην νὰ ἐκστρατεύσωμεν· αὐτοὶ δὲν θέλουν τὴν ἀπόδειξιν, ὅθεν νὰ διαταχθῶσι ν' ἀφήσωσι τὸ πρᾶγμα τῶν ἐμπόρων καὶ οἰκοκυρίων. » Ἡ δὲ Δ. Ἐπιτροπῇ

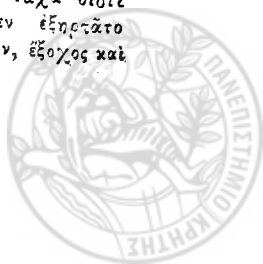
οὓς διέταξε τὰ δέοντα, καὶ τοὺς ἠπέλιθε τὰς συνθήκας ἀπει-
 λὰς διὰ τὰ μάτην, τὸ λεγόμενον, ἐπειδὴ τὴν ἡδύνατον νὰ τοὺς κἀμῆ;
 Αὐτοὶ δὲ στέλλουσι τὸν Σπυρομίλλιον καὶ τὸν ἱπέχ τοῦ Χ. Μι-
 χάλη, Δημήτριον Ἰμπροχόρον λεγόμενον, νὰ ομιλήσωσι καὶ διὰ
 ζώσης τὰ εἰκότα, καὶ μὲ τούτους ἀναφέρονται γράφοντες· ὁ
 » Ἰωάν. Νοταρᾶ; μᾶς ἀπατᾶ. Οἱ στρατιῶται ἐλευρίευσαν τὴν
 » σταρίδα αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του μόνον καὶ ὄχι Αὐστρια-
 » κῶν. Ἡ Κυβέρνησις ἂς μᾶς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τοὺς ἐρόχους αὐ-
 » τοῦ τοῦ λαοπλάνου Νοταρᾶ, καὶ ἂς μᾶς διατάξῃ ὡς χωρι-
 » στὸν σῶμα νὰ στρατεύσωμεν εἰς Ἀθήνας ἢ ἄλλου, ἐπειδὴ ὁ
 » Νοταρᾶς δὲν θέλει οὐδὲ κἀ νὰ ἴδῃ τοὺς Τούρκους (*). Τὸ σῶμά
 » μας, ἐκτὸς τοῦ ἱππικοῦ, σύγκειται σήμερον ἀπὸ χιλίους δια-
 » κοσίους στρατιώτας ». Ὑπογράφονται δὲ ὁ Γ. Δαγγλῆς, Χ.
 Μιχάλης, Ἀθ. Κουτσονίκας, Γεώργιος Βάγιος, Γ. Μαλάμος, Γ.
 Πανομάρας, Ν. Κονταξῆς, Χρ. Βάρφης, Ν. Καραμέσης καὶ λοι-
 ποί. Τάχα ἴδεν ἦτον ἱκανὸς καὶ ὁ Καραϊσκάκης νὰ στρατεύσῃ
 εἰς τὴν Κορινθίαν; ἀλλ' ὅστις θυτιάζει ἑαυτὸν καὶ τὴν οἰκογέ-
 νειάν του, τὰ ὄρρανα μείναντα κοράσιά του, καὶ κηρύττει οὕτω
 μὲ τὰς πράξεις του, οὐδὲν τιμιώτερον Πατρίδος, κινεῖται εἰς
 τὴν Ἀττικὴν καὶ καταπολεμεῖ τὸν Κιουταχῆν, ὅτε ἄλλοι πολε-
 μοῦσι πρὸς ἀδελφοὺς των χριστιανούς διὰ τὸν μισθόν· διὰ ταῦτα
 βιάζεται νὰ μὴ πολεμήσῃ τὸν Κιουταχῆν ἐκ τοῦ συστάδην, διότι
 δὲν εὐρίσκει τελείαν πειθαρχίαν εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν του
 μὴ λαμβάνοντας μισθὸν στρατιώτας, ἀλλὰ θὰ ὑπάγει ἐπὶ τοῦ
 παρόντος εἰς τὰς ἐπαρχίας νὰ τὸν πολεμήσῃ. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα,
 ἐπειδὴ οἱ στρατιῶται παραπονοῦνται ὅτι στεροῦνται ὅλων τῶν
 ἀναγκαίων ἐπελθόντος ἤδη καὶ τοῦ χειμῶνος, καὶ κρίνει ἀναγκαῖον
 νὰ τοὺς περιθάλλῃ πολεμοῦντας διὰ τὴν πατρίδα, ἀναφέρεται
 πάλιν αὐθημερὸν πρὸς τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν, ἀφ' οὗ ἐπληροφόρηθη
 τὰ γενόμενα εἰς Κορινθίαν, καὶ, « ἡ Κυβέρνησις, λέγει, νὰ ἐκλέξῃ
 » καὶ νὰ στείλῃ ἄλλον ἀντ' ἐμοῦ γενικὸν ἀρχηγόν, ν' ἀναπληρώ-
 » σῃ τὰς ἐλλείψεις της, ἐπειδὴ ἐγὼ ἔμεινα πτωχός, καὶ

(*) Καὶ ὅμως αὐτὸς θὰ ἴδῃ τοὺς Τούρκους καὶ θ' ἀποθάνῃ ἐνδόξως διὰ
 τὴν Πατρίδα, θ' ἀποθάνῃ διὰ τὰς Ἀθήνας.

» ὁποῖαν ἀρχηγίαν θὰ ἐνεργήσω! » Ἡ δὲ Δ. Ἐπιτροπὴ θὰ πράξει, ὅτι δυνατόν νὰ τὸν βοηθήσῃ εἰς τὸ νὰ ἐκστρατεύσῃ διέταξε καὶ τοὺς ὀπλαρχηγούς Ῥάγγον, Γσιόγκαν, Δουβουνιώτην καὶ ὄσους εὐρίσκοντο κατὰ τὴν Στερ. Ἑλλάδα, καθὼ καὶ τὸν Ἀνδρέαν Ἰσκού, Ἰω. Στάϊκον, Α. Κουσιουρῆν, Κοντισιάνην καὶ ὄσους ἄλλους καταπεφευγότες εἰς τὸν Κάλαμον τῆς Ἐπτανήσου, νὰ ἐξέλθωσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Δυτ. Ἑλλάδος καὶ νὰ συμπράξωσι μὲ αὐτὸν, ὥστε νὰ λάβωσι πάλιν τὰ ὄπλα ὅλοι εἰς Στερεολλαδίται, ἕπως ἀπολαύσωσι καὶ αὐτοὶ τὰς ἐστίας των, ὅτι, ὡς τοὺς ἐβεβαίονεν, ὄχι μόνον ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ῥωσία, ἀλλὰ καὶ ἡ Γαλλία, ἐμελλον νὰ διαπραγματευθῶσι διὰ τὸν συμβιβασμὸν τῶν Ἑλλήνων μὲ τοὺς Τούρκους, καὶ ὅτε συνεννοεῖτο καὶ μὲ τὸν εἰς Κέρκυραν Β. Α. Καποδίστριαν, καὶ τὸν ἐξήτει τροφὰς πυριτόβουλα καὶ χρήματα ἐκ τῶν βοηθημάτων τῶν φιλελλήνων καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου καὶ ἄλλων Κερκυραίων, διὰ νὰ προμηθεύῃ τῶν ἀναγκαίων τὰ στρατεύματα. Διέταξε δὲ καὶ τοὺς ἐν Κορίνθῳ Σουλιώτας καὶ λοιποὺς νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Ἐλευσίνα καὶ νὰ ἐνωθῶσι μὲ τὸν Γ. ἀρχηγόν, διὰ νὰ κινήθωσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας. Καὶ οὗτοι μὲν ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν Κόρινθον, ἔχοντες ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν των ὑπὲρ τοὺς χιλιούς στρατιώτας, καὶ φθάσαντες εἰς τὰ Μέγαρχ τὴν 28 Σεπτεμβρίου, ἐστρατοπέδευσαν, καὶ ἤθελον νὰ κινήθωσιν εἰς χωριστὸν σῶμα ἔχον ἴδιον ἀρχηγόν, μὴ θέλοντες νὰ ὑπόκεινται εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Γ. ἀρχηγοῦ Καραϊσκάκη (*). Τότε ἐκστρατεύσας καὶ ὁ Νικηταρᾶς μὲ τὸν Γ. Λεχουρίτην καὶ τὸν Γ. Ἀγαλόπουλον, ἀπήρχετο εἰς τὴν Ἐλευσίνα, νὰ καταταχθῇ ὑπὸ τὰς σημαίας τοῦ Καραϊσκάκη, ὡς διέταχθη ἀπὸ τὸν Κολοκοτρώνην. Οὗτος εἶχεν ὑποσχεθῆ νὰ στείλῃ τὸν Γενναῖον. Ἀλλ' ὁ Ζαΐμης προσπαθεῖ ν' ἀποσπάσῃ τὸν Νικηταρᾶν ἀπὸ τὸν θεῖόν του, καὶ συνεννοεῖται μὲ τὸν Ἰω. Βλάχον, ὅστις μέλος ὦν τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς, ἀφ' ἐνός μὲν προσφέρει χρήματα τὸν Νικηταρᾶν διὰ τοὺς μισθοὺς τῶν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν του

(*) Τοῦ υἱοῦ τῆς Καλόγριας, ὡς τὸν ἔλεγον εἰς περιφρόνησιν τάχα διότι ἦτο γεννημένος ἀπὸ τινα Καλογραιάν, ἀλλ' ἡ γέννησίς του δὲν ἐξηρτάτο ἀπ' αὐτόν· ἐξηρτάτο ὅμως ἀπ' αὐτόν νὰ καταστῇ, ὡς καὶ ἦτον, ἐξοχὸς καὶ ἐνδοξὸς στρατάρχης τῶν Ἑλλήνων.

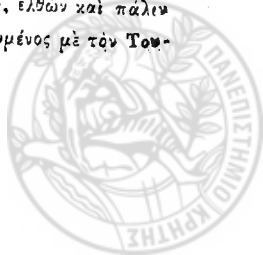
στρατιωτῶν, ἀφ' ἐτέρου δὲ μεσιτεύει ὡς Ἀθηναῖος εἰς τὸν Κολοκοτρώνην, διὰ τὴν τὸν διατάξει νὰ ἐκστρατεύσῃ εἰς βοήθειαν τῶν Ἀθηναίων, τῆς πατρίδος του, ὅτε ἡ φήμη ὅτι ὁ Νικηταρᾶς συνέκστρατεύει μὲ τὸν Καραϊσκάκην διοικῶν καὶ τοὺς στρατιώτας τῆς φρουρᾶς τοῦ Μισολογίου, διασπκρεῖται εἰς τὴν Ῥούμην ὡς καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, ἤθελον ὠρελῆσαι ἠθικῶς τοὺς Ἕλληνας, καὶ προξενήσαι δειλίαν εἰς τοὺς Τούρκους. Διὰ ταῦτα ὁ Κολοκοτρώνης ὑποχωρεῖ, καὶ ἐκστρατεύει ὁ Νικηταρᾶς, καὶ διαβάς ἀπὸ τὰ Μέγαρα, παρακινεῖται ἀπὸ τοὺς Σουλιώτας νὰ μείνῃ μετ' αὐτῶν· πλὴν ἐκεῖνος τοὺς λέγει ν' ἀκολουθήσωσι τὸν Καραϊσκάκην διὰ τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος, καὶ νὰ μὴ γίνωνται αἴτιοι διαιρέσεως, καὶ τέλος τοὺς ἀφίνει καὶ ὑπάγει εἰς τὴν Ἐλευσίνα, τὴν πατρίδα καὶ τὴν δόξαν τὴν ἐκ τῆς πατρίδος πάντοτε πνέων· συνδεδεμένος δὲ εἰς στενὴν φιλίαν μὲ τὸν Καραϊσκάκην, δὲν βλέπει εἰς αὐτὸν ἄλλο τι εἰμὴ τὸν ἀγαθὸν στρατηγόν, τὸ παληκάρι ὡς ἦτο καὶ ἐκεῖνος, καὶ ἀρκεῖται νὰ συμπολεμῇ μὲ αὐτὸν καὶ νὰ νικᾷ· ἀλλὰ θ' ἀκολουθήσωσιν ἐπομένως καὶ αὐτοὶ τὸν Καραϊσκάκην, διότι ἐπέισθησαν ὅτι, ἠνωμένοι ὅλοι οἱ Ῥουμελιῶται ὑπὸ τὰς δικταγὰς ἐνὸς ἀρχηγοῦ καὶ συμπράττοντες, ἤθελον ἐλευθέρωσαι τὴν πατρίδα των. Ἐν τοσοῦτῳ ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ στέλλει τὸν Καραϊσκάκην ἐξήντα χιλιάδας γροσίων, διὰ νὰ περιθάλησιν ὅπως τοὺς στρατιώτας καὶ τινὰς ὀπλαρχηγούς, νὰ προμηθευθῇ τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν ἐκστρατείαν καὶ νὰ κινήσῃ εἰς τὰς ἐπαρχίας. Ὁ Ζήμης ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ ἐνσχολήσῃ καὶ τὸν Κωλέττην, καὶ νὰ τὸν ἐάσῃ εἰς θέσιν νὰ συντελέσῃ ὡσαύτως εἰς τὴν ἀνάστασιν τῆς Ῥούμης. Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ εἶχε διατάξει τὸν Καραϊσκάκην καὶ τοὺς ἄλλους Ὀλυμπίους νὰ στρατεύσωσιν εἰς τὰ Μέγαρα· ἀλλ' αὐτοὶ ἐνέμενον εἰς τὰς Βορείους Σποράδας νήσους, καὶ δὲν ἔπαυον τοῦ νὰ καταχρῶνται τὰ δίκαια· ὅθεν περὶ μεσοῦντα τὸν Σεπτέμβριον διέταξε τὸν Κωλέττην νὰ μεταβῇ εἰς Σύρον, προσκαλέσασα τοὺς αὐτόθι ἐμπόρους νὰ τὸν προμηθεύσωσι τ' ἀναγκαῖα, συνεισφέροντες τὸ κατὰ δύναμιν ἕκαστος ὅ,τι προηρῆτο, διὰ νὰ πλεύσῃ εἰς τὰς νήσους ἐκεῖνας, νὰ κινήσῃ τοὺς Ὀλυμπίους ἐναντίον τοῦ Κιουταχῆ· εἶχε διατάξει καὶ τούτους νὰ κινήσωσιν εἰς Ταλάντι ἢ εἰς τὰς Θήβας· νὰ κα-

μέρη. Τὴν 11 εἶχε φθάσει ὁ Χ. Μιχάλης μετὰ τὸ ἱππικὸν τῶν Ἑλλήνων εἰς Κακόσι. Οἱ Τούρκοι ἐξώρμησαν τὴν 12 καὶ συνεκροτήθη μάχη, ἣτις διήρκεσε τέσσαρας ὥρας, καὶ εἰς αὐτὴν ἔπεσον ὁ ἀνδρείος Γικινάκης Σουλτάνης, ὅστις εἶχε πληρωθῆ πολλὰκις εἰς τὸν πόλεμον· εἰς τὴν ἰδίαν μάχην καὶ εἰς τὰς προλαβοῦσας ἔπεσον ὡσαύτως ἐπτά Ἑλληνας καὶ ἐπληρώθησαν ἕνδεκα· ἔπεσε καὶ ὁ Ἰω. Ψάρος Σουλιώτης· ἀλλ' ἐφρονεύθησαν καὶ εἰκοσιδύω Τούρκοι ἐκ τῶν πληγωμένων. Ὁ Κωλέττης, ἀφ' οὗ ἐλαβεν εἰς Σύρον βοήθηματά τινα παρὰ τῶν ἐμπόρων, ἔφθασεν εἰς τὴν Σκόπελον, καὶ συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ κινηθῶσι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ τὴν 3 Νοεμβρίου οἱ εὐρισκόμενοι εἰς τὰς νήσους ἐκεῖνας Ὀλύμπιοι· εἶχε δὲ φθάσει προηγουμένως εἰς τὸ Ταλαντονῆσι, καὶ περιέμενε τοὺς ὀπλαρχηγούς. Τὴν 8 εἶχε φθάσει αὐτόθι πρῶτος ὁ Γάτσιος μετὰ τοὺς περὶ αὐτὸν, καὶ μὴ περιμείναντες νὰ φθάσωσι καὶ οἱ ἄλλοι ὥρμησαν τὴν 9 τὸ πρῶτ' εἰς τὸ Ταλάντι καὶ προσείδαλον τοὺς Τούρκους· ἔφθασαν ἔπειτα καὶ ἄλλοι. Ἄλλ' αἴρνης ὡς πεντακόσιοι ἕτεροι Τούρκοι ἱππεῖς τε καὶ πεζοί, ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Μουστάμπεην, ἐφάνησαν ἐρχόμενοι ἐναντίον των, καὶ οἱ Ἑλληνας φοβηθέντες ἐτρέπησαν εἰς φυγὴν ἐπὶ τοσοῦτον ἀτάκτως, ὥστε πολλοὶ τῶν ἀρχηγῶν ἔμειναν μόνοι καὶ ἐμάχοντο εἰς τὴν πεδιάδα, ὅπου καὶ ἔπεσαν ἐξ αὐτῶν ὁ ἀνδρείος Ἀγγελῆς Συκιώτης, ὁ γέρον Καλαμίδας, ὁ Κόντος, ὁ Ἀναγ. Χαμακιώτης καὶ ὁ ἀρεοπαγίτης χρηματίας Κωνσταντῖνος Σακελλίονος· ἔπεσε καὶ ὁ Ἀθανάσιος Ἐμμανουὴλ Παππᾶ αἰχμάλωτος. Ὁ δὲ Γάτσιος, ἀφ' οὗ ἐπολέμησεν ὡσαύτως πολλὴν ὥραν ἑμοῦ μετὰ τὸν Βελέντσαν, ἔφθασεν νὰ ὀχυρωθῶσιν εἰς τινα κατηρειπωμένην Ἑκκλησίαν, καὶ αὐτόθι περικυκλωθέντες ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, τοὺς ἀντέκρουσαν ὀκτῶ ὥρας μαχόμενοι γενναίως, καὶ ἐφρόνευσαν καὶ ἐπλήρωσαν ὑπὲρ τοὺς ἑκατονπενήντα. Τέλος ἤθελον ἀπολεσθῆ καὶ αὐτοί· ἀλλ' ἔφθασαν εἰς βοήθειάν των ἐν δέοντι ὁ Δημήτριος Τσιάμης Καρτάσιος, ὁ Μήτρος Λιακόπουλος, ὁ Ἀποστολάρας καὶ ὁ Ἄνασ. Κασανδρινός, καὶ οἱ Τούρκοι ἐτρέπησαν, καὶ οἱ Ἑλληνας ἐπανῆλθον εἰς τὰ πλοιάρια μ' ἀπόφασιν νὰ ἐκδικήσωσι πεσόντας τριάκοντα τέσσαρας ἀνδρείους εἰς ἑτέραν μάχην, ἐφ' ἣ καὶ προπαρασκευάζοντο

ὅλην τὴν δεκάτην ἡμέραν τοῦ μηνός. Ὁ δὲ φιλέλλην Βουτιέ,* ὅστις παρηκολούθει εἰς τὴν ἐκστρατείαν ταύτην μὲ διακοσίους τακτικούς στρατιώτας, κατεῖχε τὸ πρὸς τὰ δεξιά τῆς χώρας ὄρεινόν μοιαστήριον Βίλεθον· δύο δὲ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Δουβουινιώτου μ' ἑκατὸν στρατιώτας κατεῖχον τὴν πρὸς τ' ἀριστερά θέσιν τῶν ἀγίων Ἀναργύρων, καὶ ὅλοι περιέμενον ἀνυπόμενοι τὴν ἐνδεκάτην νὰ πολεμήσωσιν· ἀλλ' ὁ Λεμπέσης καὶ ὁ Κυριάκος, οἵτινες διώκουν, ὡς ἐβρέθη, τὰ δύο πολεμικά πλοῖα, καὶ ἦσαν διωρισμένοι ν' ἀποκλείσωσι τὸν Θερμαϊκὸν καὶ Μαλλιαικὸν κόλπον, καὶ νὰ συνδράμωσιν ἀπὸ τὴν θάλασσαν τὰ κινήματα τῶν Ἑλλήνων, μόλις ἐξημέρωσεν ἡ ἐνδεκάτη, ἐπειδὴ ἐθυμώθησαν διὰ τινα κατάχρησιν τῶν στρατιωτῶν, ἀνεχώρησαν καὶ προὔξενησαν εἰς ὅλους ἀμηχανίαν, ἐν ᾧ ἡ παρουσία τῶν πλοίων αὐτῶν ἐδίθε θάρρος εἰς τε τοὺς στρατιώτας καὶ εἰς τοὺς ἐγκατοίκους. Ἀφ' οὗ δὲ αὐτὰ ἔγειναν ἀφαντα, τὰ στρατεύματα ἐνέβησαν εἰς τὰ πλοιαρία τῶν, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὰς νήσους, ὅθεν ἐκινήθησαν, καὶ ἐματαιώθη ἡ ἐκστρατεία τῶν Ὀλυμπίων. Ὁ δὲ Μουσταμπέης θὰ κινήθῃ πάλιν κατὰ τοῦ Καραϊσκάκη. Οὗτος εἶχε στείλει τὸν Νάκον Πανοριᾶν καὶ ἄλλους μ' ἀρκετοὺς στρατιώτας εἰς τὰ Σάλωνα, νὰ κτυπήσωσι τοὺς Τούρκους· εἶχε στείλει καὶ τὸν Γιαννάκη, ἀδελφὸν τοῦ Ὀδυσσεώς, εἰς Κυριάκι μὲ τριακοσίους, οἱ ὅποιοι φθάσαντες αὐτόθι, ἤρχισαν νὰ πράττωσι καταχρήσεις ἀδικοῦντες τοὺς κατοίκους· ἦλθον δὲ Τούρκοι ἐναντίον των, καὶ οἱ χριστιανοὶ κεχλωμένοι, ἠνώθησαν μὲ αὐτοὺς καὶ ἐκτύπησαν τοὺς ἀδικήσαντας χριστιανούς, καὶ τοὺς ἐφόρευσαν σχεδὸν ὅλους· τοιοῦτοι τινὲς χριστιανοὶ λεγόμενοι, ἐνόμιζον ὅτι ἐπειδὴ ἐμάχοντο διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἔπρεπε νὰ ἀδικῶσι καὶ νὰ φονεύωσι καὶ τοὺς χριστιανούς. Ὁ δὲ Καραϊσκάκης ἀφίσας τὴν Δουμπραϊναν τὴν 15, ἐκινήθη εἰς τὸ μοναστήριον Δουμπῶ, ὅπου ἀφῆκε φρουρὰν ἑκατὸν στρατιώτας, καὶ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ ἔστειλεν ἐξήντα. καὶ τὴν 17 ἐφθασεν εἰς Δίσιομον, ἔνθα εἶχεν ἤδη φθάσει καὶ οἱ Σουλιωτηπειρώται καὶ ἄλλοι, ἀρχηγοὶ τῶ

* Ὁ Βουτιέ εἶχε φθάσει τὴν 2 Σεπτεμβρίου τοῦ 1826, ἔλθων καὶ πάλιν εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ συναγωνισθῇ μὲ τοὺς Ἕλληνας, συνωδευμένος μὲ τὸν Τουρέτ, Μπρουν, Ραφενέλ καὶ Γραβέλι.

καὶ ἀξιώματικοὶ διάφοροι, καὶ ἠνώθησαν μετ' αὐτὸν, ἐκτὸς τοῦ Κίτσιου Ντσιαβέλα, ὅστις ὁμοῦ μετ' τὸν Ζώνη Πάνου θ' ἀπέλθωσι πληρεξούσιοι τῶν Σουλιωτῶν εἰς τὴν συνέλευσιν τῆς Ἐρμιόνης, καὶ ἐκτὸς τοῦ Νότη καὶ Κῶστα Μπότσαρη οἵτινες θὰ μεταβῶσι πληρεξούσιοι ὡσαύτως εἰς τὴν συνέλευσιν, τὴν ὁποίαν θὰ προσπαθήσωσι νὰ συγκροτήσωσιν οἱ ὀλιγαρχικοὶ εἰς Αἴγινα. Εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ἦτο διωρισμένος ὁ Μουσταμπεης ὁμοῦ μετ' τὸν Ἀσλάνμπεην καὶ ἄλλους πολλοὺς σημαντικοὺς Ἀλβανοὺς νὰ περικρατῶσι τοὺς ὑποτεταγμένους εἰς τὸν ζυγόν. Ἄμ' ἀφ' οὗ ἔμαθε τοῦ Καραϊσκάκη τὴν ἄφιξιν εἰς τὸ Δίστομον, ἐκίνησεν ἐκ Λεβαδίας μετ' τὸν ἀδελφόν του Καρανφίλμπεην, τὸν Ἐλμάζμπεην, τὸν Κεχαγιᾶν τοῦ Κιουταχῆ καὶ ἄλλους, καὶ ἀπῆρχοντο νὰ καταλάβωσι τὴν Ῥάχοβαν, νὰ δώσωσι βοήθειαν καὶ εἰς τοὺς Τούρκους τῶν Σαλώνων, καὶ νὰ προκαταλάβωσι τὴν νέαν τῶν κατοίκων ἐπανάστασιν, ἐλπίζοντες νὰ νικῆτωσι καὶ νὰ κατατρέψωσι τὸν Καραϊσκάκην· ἀλλ' οὗτος εἶχε στείλει τὴν 18 τὸν Α. Γρόβαν Γαρδικιώτην, τὸν Γεώργιον Βάγιαν καὶ τὸν Μητρον Βάγιαν μετ' πεντακοσίους Ἕλληνας εἰς τὴν Ῥάχοβαν, οἱ ὅποιοι φθάσαντες αὐτόθι τὴν νύκτα, ὠχυρώθησαν εἰς τινὰς οἰκίας ἡραιπωμένας. Μετ' ὀλίγην ὥραν ἔφθασαν καὶ οἱ Τούρκοι, ὡς διςχιλίοι καὶ πεντακόσιοι, στρατεύμα ἐκλεκτόν ἐξ Ἀλβανῶν συγκείμενον ὅλως, καὶ τὴν 19 λαβῶν τὴν περὶ τούτου εἰδήτην ὁ Καραϊσκάκης, ἔδραμε μεθ' ὄλων τῶν μετ' αὐτοῦ εἰς βοήθειαν τῶν Ἑλλήνων, καὶ φθάσαντες πλησίον τοῦ χωρίου ἐτουφεκοβόλησαν τρεῖς ἕκαστος ἀλληλοδιαδόχως, διὰ νὰ φοβίσωσι τοὺς Τούρκους, οἵτινες καὶ τῷ ὄντι ἐφοβήθησαν καὶ ἤθελον ἀποχωρῆσαι εἰς τὰ Σάλωνα, ἐὰν δὲν ἀνεχαιτίζοντο ἀπὸ τὸν Δυοβουνιώτην, ὁ ὁποῖος εὕρισκετο ἐμπρὸς μετ' ἀρκετὴν δύναμιν. Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἔρχεται ὁ Καραϊσκάκης, κροτεῖται γενικὴ μάχη, φεύγουσιν οἱ Τούρκοι ἀπὸ τὸ χωρίον, ἀφ' οὗ ἐφονεύθησαν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, καὶ ἴστανται ἄνωθεν τοῦ χωρίου αὐτοῦ εἰς πετρώδη τινὰ λόφον, ὅπου οἱ Ἕλληνες εἶχον ἄλλοτε κατεσκευασμένα ὀχυρώματα, καὶ αὐτόθι ἀποκλείονται, καὶ δὲν ἔχουσιν οὔτε τροφάς, ἀλλ' οὐδὲ νερόν. Τὴν 20 ἔφθασαν εἰς τὴν Ῥάχοβαν καὶ ὁ Δημήτριος Μακρῆς, ὁ Γ. Δράκος, ὁ Κωνσταντῆς Καλύδας μετ' τοὺς στρατιώτας τοῦ Σκαλτσοδήμου

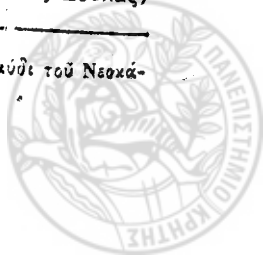
νοι φυλάττουσι μυστικὸν τὸν θάνατον τοῦ Μουστάμπεη, φοβόμενοι μὴ διὰ τοῦτο θαρσύνωνται, δὲν συγκατατεθῶσιν οἱ Ἕλλη-
 νες εἰς τὴν πρότασίν των. Ἄλλ' αὐτοὶ δὲν δέχονται μόνά τὰ
 χρήματα ζητοῦσι καὶ τὰ ὄπλα των, καὶ ὁμήρους τὴν Κεχα-
 γιᾶν καὶ τὸν Καρανφίλμπεη, διὰ ν' ἀφήσωσι τὴν Λεβαδίαν καὶ
 τὰ Σάλωνα καὶ ν' ἀναχρησῶσιν εἰς τὰ ἴδια, μὲ συμφωνίαν
 νὰ μὴ ἐπιστρέψωσι πλέον εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς πολέμιοι. Τότε
 οἱ Τούρκοι ἀπεφάσισαν νὰ φύγωσι, καὶ τὴν 24 περὶ τὴν με-
 σηφίριαν ἐξέκίνησαν. Ἄλλ' οἱ Ἕλληνες ἦσαν ἔτοιμοι νὰ τοὺς
 καταδιώξωσι, καὶ ὤρμησαν πανταχόθεν ἐναντίον των, καὶ φονεύ-
 ουσιν ὑπὲρ τοὺς χιλίους τριακοσίους καὶ ὅλους σχεδὸν τοὺς ἀρ-
 χηγούς των, καὶ αἰχμαλωτίζουσι περὶ τοὺς διακοσίους ζῶντας,
 καὶ ἐπαίρουσιν ὅλας τὰς σημαίας των, καὶ τοὺς ἵππους των,
 καὶ τὰ πυριτόβόλά των, καὶ τὰ χρήματά των, καὶ τὰ ὄπλα των.
 Ὅσοι δὲ διεσώθησαν ἀπὸ τὴν σφαγὴν, ἀναβάνοντες ὑπὸ τὴν
 ὁδηγίαν τοῦ Καρανφίλμπεη τὸν Παρνασσόν, καταδιώκονται ἀπὸ
 τὴν ὄργην τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ νικητὸς καταπίπτων ῥαγδαίως καὶ
 θυρῆξ ψυχρότατος σφοδρῶς πνέων, καὶ βουνὰ χιόνων ἄλλας
 ἐπ' ἄλλων ἐπισωρεύων, τοὺς ξηραίνουσι καὶ τοὺς καταθάπτου-
 σιν ὁμοῦ πολλοὺς ἐνηγκαλισμένους ἀλλήλους, καὶ οἱ κάτοικοι
 τῶν πέριξ χωρίων κατὰ τὸ θέρος εὕρισκον εἰς τὸ ὄρος ἐκεῖνο
 σωροὺς σωροὺς τὰ ὄπτα καὶ τὰ ὄπλα καὶ χρήματα καὶ ἄλλα
 πράγματα τῶν ἀπολωλότων. Τριακόσιοι δὲ περίπου, οἵτινες ἐφθα-
 σαν νὰ σωθῶσιν εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ μοναστήριον τῆς
 Ἱερουσιλήμ, ὤρειλον τὴν σωτηρίαν των εἰς τὸν Ζελγιανναῖον,
 ὅστις συμπολεμῶν μετ' αὐτῶν ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, τοὺς
 ἐδειξε δρόμον νὰ φύγωσι, τοὺς ὠδήγησεν ἀσφαλῶς ἀναμέσον
 τῶν χιόνων καὶ τοὺς ἐρύλαξεν ἀπὸ τὸν θάνατον· ἀλλὰ καὶ αὐ-
 τοὶ κατέστησαν ἄχρηστοι σχεδὸν εἰς πόλεμον, διότι ἔπαθον
 χεῖράς τε καὶ πόδας ἀπὸ τοὺς πάγους. Ὁ δὲ Τάσις Μαγγί-
 νας ἔμεινεν εἰς τοὺς Ἕλληνας αἰχμάλωτος. Αὐτὸς ἀπήρχετο
 πολιτικὸς ἀρχων διορισθεὶς εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Δυτικῆς Ἑλ-
 λάδος ὑπὸ τοῦ Κιουταγῆ, συνωδευμένος μὲ τὸν Μουστάμπεη
 καὶ τὰ ὑπ' αὐτὸν στρατεύματα, ν' ἀγρυπνῆ καὶ συμβουλεύῃ τοὺς
 ὑποτεταγμένους, νὰ μένωσι πιστοὶ βεγαλιάδες τοῦ Σουλτάνου, καί

νὰ καταπέσει ὅσους τυχόν ἤθελον ἀποστατήσαι νὰ προσκυνήσω-
 σιν., Ὁ δὲ Καραϊσκάκης, καὶ ὡς Τουρκόφιλον ἦδη, καὶ ὡς λα-
 βόντα μέρος εἰς τὴν καθ' ἑαυτοῦ γενομένην κατηγορίαν τῆς προ-
 δοσίας, ἤθελε νὰ τὸν τιμωρήσῃ εὐθὺς τότε, ἀλλὰ παρέβλεψε
 χαρισθεῖς εἰς τὸν συγγενῆ του Σπύρον Ξύδην (*) στρατευόμενον
 ὑπὸ τὰς σημαίας του· τὸν ἔστειλε δὲ μὲ τὰς κεφαλὰς τοῦ Κε-
 χαγιᾶ καὶ τοῦ Μουστιάμπεη πλήρεις ἀχύρων καὶ μὲ δώδεκα
 αἰμαλώτους Τούρκους εἰς τὸ Ναύπλιον, παραγγείλας ἰδιαιτέ-
 ρως τὸν ἀπάγοντα Γ. Ἀγαλόπουλον μετὰ τοῦ Γ. Βάγια καὶ Γ.
 Κουισονίκα νὰ τὸν θανατώσωσι καθ' ὁδόν. Τοῦτο ἐνόμισεν ἴσως
 ἀναγκαῖον ὁ Καραϊσκάκης, ἀν καὶ ἄδικον, φοβηθεὶς μὴ τὸν ἀν-
 τεργήσῃ διασωθεὶς εἰς τὴν ἐκστρατείαν του· ἀλλ' ὁ Ἀγαλόπου-
 λος, ὡς ὁ ἴδιος μ' ἔλεγε, δισκοίνωσε τὸν Νικηταρᾶν τὴν παραγ-
 γελίαν τοῦ Καραϊσκάκη, καὶ ὁ Νικηταρᾶς ἀπ' ἐναντίας διέταξε
 νὰ φυλαχθῇ ὁ ἄνθρωπος, καὶ νὰ ὀδηγηθῇ ἀσφαλῶς εἰς τὴν Κυ-
 βέρνησιν. Οὕτως ὁ Γ. Μαγγίνας ἐφυλάχθη, καὶ ἐξελέχθη μᾶ-
 λιστα πληρεξούσιος εἰς τὴν ἐν Τροιζῆνι Συνέλευσιν καὶ ἐπομέ-
 νως βουλευτῆς. Τὴν 26 τοῦ Νοεμβρίου αὐτοῦ στέλλουσιν ἀνα-
 φορὰν εἰς τὴν Κυβέρνησιν οἱ νικηταί, εὐπειθεῖς πολῖται ὑπογραφό-
 μενοι, καὶ εἶναι οἱ ἐπόμενοι ὀπλαρχηγοί, στρατηγοί, ἀντιστράτη-
 γοι, χιλιάρχοι καὶ καθεξῆς.

Ὁ Γ. Καραϊσκάκης, Βασίλειος Μπούζγος, Σπύρος Μήλιος,
 Νικήτας Σταματελόπουλος, Γιαννούσης Πανομάρας, Ἀναγ. Ῥω-
 κᾶς, Γ. Δαγγλῆς, Νικόλαος Καραμέτσης, Χριστ. Χ. Πέτρου,
 Χ. Μιχάλης, Μῆτρος Βάγιας, Γαρδικιώτης Γρύβκας, Ἀθηναῖος
 Κοτσονίκας, Λεόντης Δαγγλῆς, Παναγῆς Γαλάνης, Γεώργιος Μα-
 λάμος, Σπύρος Ξύδης, Νικόλαος Μπουρμπιστιώτης, Δημοσελῖος,
 Μῆτρος Τριανταφύλλου, Κωνστ. Γρύβκας, Γεώργιος Βάγιας, Κω-
 στας Νάκος, Τριαντάφυλλος Ἀποκουρίτης, Κωνσταντῖνος Βέρες,
 Γιάννης Φιρμάκης, Ἰωάν. Ρούκης, Νάκος Πανοριᾶς, Τούλιος Πα-
 νομάρας, Κωσταντῆς Καλύβας, Γ. Δυοβουνιώτης, Γ. Ἀγαλόπου-
 λος, Κωσταντῆς Γιολδάσης, Κομνᾶς Τράκας, Γιάννος Δούλας,

(*) Ἀδελφὸν τοῦ Εὐθυμίου Ξύδη τοῦ πεσόντος εἰς Κρομμύδι τοῦ Νεοκά-
 στρου.

Κολιδός Γερμανούρης, Ἀναγ. Καναβός, Γιάννης Μπαϊρακτάρης, Πίλιος Τσέχρης, Δημ. Μακρής, Πάσχος Κοσμάς, Βασίλειος Ἀτωνόπουλος, Κώστας Χορμόδας, Κολιδός Πασχούλης, Χήλιος Ἀθανάσιος, Γιαννάκης Κίτσιος, Κώστας Ντσιαβέλλας, Γιώτας Κάτσης, Γεώργιος Μπαϊρακτάρης, Μπότσαρης, Κίτσιος, Δούκας, Ἰωάννης Μελάς, Χρήστος Μπέκας, Μητρος Μισολλογίτης, Μητρος Σ. Μπόκας, Νικόλ. Κίσκαρης, Κίτσιος Γσιάκος, Βασίλης Ἀργυροκαστρίτης, Σταῦρος Γιοργάκης, Γιοργάκης Λακάς, Γιόργης Σκεδάς, Νασιούλης, Δαγγλῆς, Χρήστος Μακρής, Κωνστ. Πασχάλης, Ἀθ. Ζέρβας, Χριστ. Περάβιος, Πάνος Δάρος, Ἀθ. Τριχοχωρίτης, Γιάννος Βαργιαδίτης, Δημ. Καλλέργης, Σταῦρος Λέβερης, Ἀναγ. Κραθβαρίτης, Χρήστος Βάρφης, Γεώργιος Ντσιαβέλλας, Γιάννης Πιλάλης, Μητρος Γρουμπογιάννης, Διαμάντης Ζέρβας, Λάμπρος Ντσιαβέλλας, Ἄν. Στουρνάρης, Γεώργιος Δ. Διάκος, Πάνος Ταπούλας, Χαράλ. Παπαπολίτης, Λάμπρος Βέικος, Νασιούλης Δίκας, Νικολ. Δραγαμεστινός, Φωτούσης Φωτομάρας, Νικολός Διάκος, Ἀναγνώστης Κατολαμπής, Ἀθανάσης Δράκος, Γιάννος Περζεκιῆς, Ἀναστάσιος Χορμόδας, Νικόλ. Μπότσαρης, Νάττος Κοντογιάννης, Γεώργιος Ζέρβας

καὶ υπογράφονται ὅλοι κατὰ προτροπὴν τοῦ Καρμισκάκη, ἐπιμῶντος τῶν Ἑλλήνων τὸ φιλότιμον, καὶ παρέχουσιν ἑαυτοὺς προθυμοτέρους καὶ εὐπειθετετέρους εἰς τὰς διατιγὰς του. Τὴν 17 τοῦ Νοεμβρίου αὐτοῦ ἐρχονται εἰς Δομπῶ ἀπὸ Θήβας καὶ Ἀθήνας διαχίλιοι Τούρκοι πεζοὶ καὶ ἵππεις, καὶ πολιορκοῦσι τοὺς Ἕλληνας, καὶ μάχονται ἐξ ὄρας ἄφ' οὗ δ' ἐρονεύθησαν καὶ ἐπληρώθησαν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, ἀεχώρησαν εἰς Λεβαδίαν. Τὴν ἐπιούσαν ἤλθον ἕτεροι ὀγδοῶντα ἵππεις ἐναντίον των, καὶ οἱ Ἕλληνες τοὺς ἐκτύπησαν, ἐρόνευταν δέκα, τοὺς ἐπῆραν εἴκοσιν ἵππους καὶ τοὺς ἐδίωξαν ἕως εἰς τὸ μοναστήριον τῶν Ταξιαρχῶν. Ὁ δὲ Καρμισκάκης μετὰ τὴν νίκην τῆς Ἐράχουρας μετέβη εἰς Βελίτσαν, ὅπου πληροφορηθεὶς ὅτι, ὡς πεντακόσιοι ἵππεις φθάσαντες εἰς τὸ Ζητοῦνι, ἔφεραν ὡς δύο χιλιάδας ζῶα μὲ τροφὰς καὶ πραγματείας διαφόρους εἰς Ἀθήνας, εὐθὺς ἐκίνησε διὰ τὸ Τουρκοχωρι, ἔνθα ἐρχομένους νὰ διαδώσι τοὺς ἐκτύπησε καὶ τοὺς κατεδίωξεν ἕως εἰς τὴν Μενδινίτταν φεύγοντας· ἐρόνευσε δὲ ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν καὶ

εχυρίευσεν ὑπὲρ τὰ τετρακόσια ζῶα φορτωμένα τροφῆς καὶ ἄλλα
 πράγματα· διεκρίθησαν δὲ κινδυνεύσαντες πολὺ ὁ Χ. Μεγάλης, Γ.
 Ντσιαβέλας, Γιαννούτης Πανομάρας, Γιώτης Δαγγλιῆς καὶ Ἄθ.
 Κουτσοσίνας. Ὁ Καραϊσκάκης εἶχε διορίσει τὸν Νικόλαον Μπό-
 τσαρην, Νικόλαον Κάσκαρη καὶ Ἰω. Μπαϊρακτάρην νὰ υπάγωσιν
 εἰς τὸ Δίστομον, καὶ τὸν Γ. Δράκον εἰς τὴν πολιερκίαν τῶν Σα-
 λώνων. Εἰς Δαύλειαν εὐρίσκονται ὁ ὠσμάνपासिाζ Γκέγκας μ' ἄλ-
 λους μπέδεις ἐπὶ κεφαλῆς δισχιλίων στρατιωτῶν. Τὴν 6 τοῦ
 Δεκεμβρίου ἐκινήθησαν οὗτοι εἰς Δίστομον. Οἱ Ἕλληνας τοὺς ἀπὴν-
 τισαν ἔξω τοῦ χωρίου εἰς τὰς ἀμπέλους, τοὺς ἐκτύπησαν καὶ τοὺς
 ἔτρεψαν εἰς φυγὴν, ἀφ' οἷ ἐφόρευσαν καὶ ἐπλήρωσάν τινας. Ὡς
 τριακόσιοι πενήντα ἵππεις Τούρκοι ἐκινήθησαν ὠσαύτως ἀπὸ Δαύ-
 λειαν εἰς Τουρκοχώρι. Ὁ δὲ Καραϊσκάκης ἐκινήθη ἐναντίον των
 μὲ εἴκοσι τρεῖς Ἕλληνας ἵππεις καὶ ἑκατὸν πεζοὺς, τοὺς κατεπο-
 λέμησε καὶ τοὺς ἔτρεψεν εἰς φυγὴν· ἀφήσας δὲ καὶ εἰς τὴν Βελί-
 τσαν φρουρὰν διακοσίων στρατιωτῶν ὑπὸ τὸν Ἰωάννην Ρούκην,
 Ἄθ. Κουτσοσίκαν καὶ Χριστ. Πεῖρραιθὸν, ἐκινήθη εἰς τὰς ἐπαρχίας
 Αἰοιδωρικού καὶ Κραβθάρων, ἐκτύπησε τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς ἐβία-
 σε νὰ καταφύγωσιν εἰς Ναύπακτον· μίαν ὥραν μακρὰν τοῦ φρου-
 ρίου ἐκείνου ἐκινήθη κατὰ τῶν Τούρκων εἰς τοῦ Ἀμερὰ ἐρένθη
 τὸ Χάνι λεγόμενον, καὶ τοὺς ἐκλείσειν εἰς τι παλαιόκαstron, καὶ
 ἂν εἶχεν ἀκόμη μιᾶς ὥρας ἡμέραν, ἂν καὶ ἦλθεν εἰς αὐτοὺς βοή-
 θεια, ἤθελε τοὺς κατατρέψει· ἀλλὰ τὴν νύκτα ἐφυγον εἰς Ναύπακτον·
 εἰς δὲ τὴν γενομένην μάχην ἐπληρώθησαν ὁ Κωνσ. Βέρες καὶ δύο
 στρατιῶται. Ἄμ' ἀκούσαντες φθάσαντα εἰς Παλιαζάρι τὸν Καραϊσκά-
 κην οἱ κάτοικοι τῶν Κραβθάρων, ἐκινήθησαν κατὰ τῶν Τούρκων μετὰ
 χιλίων στρατιωτῶν, τοὺς ὁποίους ἔστειλεν εἰς βοήθειάν των ὑπὸ τὸν
 Κωνσταντῆν Καλίθαν καὶ ἄλλους ὀπλαρχηγούς, τοὺς ἐκλείσαν εἰς
 Λομποτινᾶν, ἐμαχίσαντο δύο ἡμέρας, καὶ παραδοθέντας τοὺς ἔστειλαν
 εἰς τὴν Κυβέρνησιν μετὰ τὸν Δημ. Καλλέργην. Ἐκινήθη καὶ ὁ Δημή-
 τριος Μακρῆς εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Δυτ. Ἑλλάδος μετὰ ἀρκετὴν
 δύναμιν, καὶ ἤδη οἱ Στερεοελλαδίται ἔλαβον πάλιν εἰς πολλὰ μέρη
 τὰ ὄπλα. Ὁ δὲ Κιουταχῆς ἔγραφεν ἐξ Ἀθηνῶν τὴν 19 Νοεμβρίου
 τοὺς Μεγαρεῖς καὶ τοὺς προσεκάλει νὰ ὑποταχθῶσιν, εἰδεμῆ, ὅτι
 ἤθελε στείλει κατ' αὐτῶν δέκα χιλιάδας Τούρκους, οἱ ὁποῖοι, ὡς

ἔλεγε ψευδόμενος, εἶχον φθάσει νεωστὶ εἰς τὸ στρατόπεδόν του. Τοιουτοτρόπως ἠπέλπει ὅτι προητοιμάζετο νὰ εἰσβάλῃ καὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον· αὐτοὶ δὲ τὸν προσηκαλοῦσι νὰ εἰσβάλῃ, καὶ τὸν λέγουσιν ὅτι καὶ ἄλλαι πολλαὶ χιλιάδες Τούρκων εἰσέβαλον πολλὰς ἄλλοτε· τὸν ἔδιδον δ' οὕτω νὰ ἐννοήσῃ ὅτι εἰσέβαλον μὲν, ἀλλ' ἀπώλοντο. Ἐν τούτοις διεδόθη λόγος εἰς τὸ Ναύπλιον ὅτι ὁ Κωλέττης συνεννοεῖτο μὲ τὸν Κιουταχλὴν, καὶ, φαίνεται, διεδόθη ἀπὸ τὸν Γάτσην Μαγγίναν. Ὅμως οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔδωκαν πίστιν εἰς τὰ λεγόμενα· πλὴν ἀφ' οὗ συγκροτηθῆ ἡ βουλὴ, ἡ Κυβέρνησις θὰ τὸν κατηγορήσῃ εἰς μυστικὴν συνεδρίασιν, καὶ τὸ πρᾶγμα θὰ νομισθῆ διαβολὴ τῶν ἐχθρῶν του.

Κ Ε Φ. Θ'.

Συγκάλεσις πληρεξουσίων εἰς Αἴγωνα. — Αὐτόθι καὶ ἡ Κυβέρνησις. — Σύστασις ἐπιτροπῆς εἰς τὸ Ναύπλιον. — Δημοπράτησις τῶν προσόδων τοῦ 1827. — Ὁ Π. Μανρομεγάλης ὁδὸς τοῦ Ζαΐμη. — Ὁ Π. Α. Ἀναγνωστόπουλος διὰ τὴν Πετροῦπολιν. — Ὁ λαὸς τῆς Ἰθάκας κατὰ τῶν προκρίτων. — Τοπικὴ διοίκησις τῆς Ἰθάκας. — Οἱ Ναυτικοὶ Νησιῶται ὑπὲρ τῆς ἐν Ἐρμιῳρῇ συνελεύσεως. — Ὁ Φαβιὲ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν. — Πίπτει ὁ Ῥωμπερ. Ἐξοδος τῶν Ἑλλήνων. — Ὁ Φαβιὲ συμπολιορθεῖται ἄκωρ. — Ὁ Κιουταχῆς προβάλλει συνθήκην. — Κινεῖται πρὸς τὸν Σερπεντῶν καὶ ἀποκρούεται. — Ἀρθυλόρομος πρὸς ὑπόρομον. Ἡ χήρα τοῦ Γυόβρα θάπτεται ζῶσα. Ὁ Βασιλεὺς τῆς Βασιλίας. — Ὁ Ἐίδεκ, Βαλλῆς καὶ Γκόζ. Ὁ Ζιουρδέν. — Πρότασις συνεισφορᾶς πέντε σολδίων. — Γυναῖκες, κοράσια ἐπαιτοῦσιν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. ὁ Θ. Μακγγιὺλ Πρόξενος αὐτῆς. — Διακηρύξεις τῶν Ἐπιτροπῶν. — Ἐπιστολαὶ τοῦ Καίριγγ πρὸς τὸν Κολοκοτρῶνην. — Ἀπάντησις. — Ἀκτίγραφα εἰς τὴν Κρήτην. — Ὁ Ἀμιλιὼν κτυπᾷ τὴν Ἰθάκην. — Δυσβαριστεῖται κατὰ τῶν ἐν Ἐρμιῳρῇ. — Ἐκστρατεία Ἰω. Νοταρᾶ. — Θ. Φαρμακίδης. — Ἐκστρατεία Π. Νοταρᾶ. — Κίνημα εἰς Καματερόν. Καὶ εἰς Φάλληρον. — Ἦττα τῶν Ἑλλήνων εἰς Καματερόν. — Μάχαι εἰς τὸ Φάλληρον καὶ εἰς τὸν Πειραιᾶ. — Μάχαι εἰς τοὺς τρεῖς Πύργους. — Ὁ Κιουταχῆς ἀποκρούεται. — Ὁ Χάστιγξ καὶ οἱ Φαῤῥιανοὶ τὸν κτυπῶσιν ἀπὸ τὴν Θάλασσαν. — Στρατὸς κατὰ τοῦ Καραϊσκάκη. — Κίνημα τούτου εἰς Βελίτσαν. — Μάχαι εἰς τὸ Διοτομον. — Αὐτόθι καὶ ὁ Καραϊσκάκης. — Μάχαι. — Φεύγουσιν οἱ Τοῦρκοι. — Φεύγουσι καὶ ἀπὸ ἄλλας θέσεις. — Εἰς ἐπαράστασιν ἡ Ρούμελι. — Ὁ Καραϊσκάκης εἰς Κερατοῖνι.

Ἄλλ' ἐν ᾧ θριαμβεῖει ὁ Καροῦτκάκης εἰς τὴν στερ. Ἑλλάδα, καὶ αἱ ἐλπίδες τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τὰς χριστιανικὰς Δυνάμεις δὲν σθένουνται ὅλως διόλου, ὁ Κολοκοτρώνης καὶ οἱ πληρεξούσιοι, οἱ συνεργόμενοι εἰς τὴν Ἑρμιώνην, φροντίζουσι νὰ συγκροτήσωσι τὴν συνέλευσιν καὶ νὰ εὕρωσι πρὸ πάντων τὸν πολιτικὸν ἄνδρα, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ἀρετὴν καὶ ἱκανότητα ν' ἀναθέσωσι τὴν τύχην τῆς πατρίδος. Ἡ δὲ ἐπιτροπὴ τῆς συνέλευσεως, θεωροῦσα ὅτι αὐτοὶ συνέρχονται εἰς τὴν Ἑρμιώνην καὶ ὄχι εἰς τὸν Πόρον, τοὺς συγκαλεῖ καὶ τρίτον εἰς τὴν Αἴγινα τὴν πρώτην Νοεμβρίου, ὅπου τὴν 11 τοῦ αὐτοῦ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ τῆς συνέλευσεως καὶ ἡ Διοικητικὴ ἐφθάσαν μεταβᾶσαι ἀπὸ τὸ Ναύπλιον, ἀρ' οὐ αὕτη συνέστηκε τριμελὴ ἐπιτροπὴν, συγχειμένην ἀπὸ τὸν Κωνσταντῖνον Δελιγιάννην (ἄδελφὸν τῶν Δελιγιαννῶν καὶ τοῦτον), Χριστόδουλον Αἰνιᾶνα ἀδελφὸν τοῦ Γεωργίου, καὶ Μάχρον Δαμιράλην, νὰ διοικῆ κατὰ τὰς διαταγὰς τῆς τῆς τοῦ Ναυπλίου, ἐδρεύουσα ὡσαύτως εἰς τὸ ἐπιθαλάσσιον φρούριον. Ἀμφότεραι δ' αἱ ἐπιτροπαὶ διακηρύττουσιν ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς μεταστάσεως τῶν εἰς Αἴγινα ἀπέβλεπε τὸ νὰ ἐφορῶσιν ἐκ τοῦ κλητίου τὰ τοῦ πολέμου εἰς τὴν Ἀτικὴν καὶ τὴν ἄλλην στερ. Ἑλλάδι, καὶ νὰ ἐνεργῶσι ταχύτερον τὰ σωτήρια· ἀλλ' ὁ κύριος σκοπὸς τῶν ἦτο νὰ συγκροτήσωσι τὴν συνέλευσιν ὡς ἤθελον καὶ νὰ διατηρήσωσι τὴν ἐξουσίαν, ἄχρις ὅτου λάβει τέλος ὁ συμβιβασμὸς τῶν Ἑλλήνων μετὰ τὸν Σουλτάνον. Ὁ δὲ καιρὸς, κατ' ὃν ἔπρεπε νὰ δημοπρατηθῶσιν αἱ πρόσοδοι τοῦ προερχοῦς 1827 ἦτο κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους· πλὴν ἡ Δ. ἐπιτροπὴ, ἀν καὶ οἱ πρόκριτοι τῶν νήσων Ὑδρας καὶ Σπετσῶν ἀννηέχθησαν πρὸς αὐτὴν τὴν 29 Ὀκτωβρίου, καὶ προβαλλόμενοι τὸ δυστοικονόμητον τῆς ἀπαιτουμένης διὰ τὸν Ἑλληνικὸν στόλον δαπάνης, τὴν προτεκάλουν νὰ μὴ πωλήσῃ τὰς προσόδους τῶν νήσων τοῦ Αἰγίου τοῦ 1827 ἔτους, ἀλλὰ νὰ τὰς προσδιορίσῃ διὰ τὸν στόλον, ἡ ὀφθαλμικὴ ἐπιτροπὴ, διὰ νὰ ἐλύθη τὸς πληρεξούσιους εἰς Αἴγινα, διακηρύττει τὴν δημοπρασίαν τῶν τὴν 15 τοῦ Νοεμβρίου. Πωλεῖ δὲ τὰς προσόδους τῶν Νήσων, καὶ τὸ Ταμεῖον δὲν λαμβάνει εἰμὴ ὀλίγα χρήματα, διότι τὸ μέγα μέρος αὐτῶν ἀγοράζουσιν ὁ Ἰβμ. Ξένος, ὁ Π. Δ. Δημητρακόπουλος καὶ ἄλλοι δι' ὅσα τὴν εἶχον δανεισμένα. Εἶχε λάβει δὲ ἀπὸ τὸν Δ.

Τριαμαδὸν σαράντα χιλιάδας γροσίων, διὰ τὰ τὸν πληρώσῃ ἀπὸ τὸ Ταμεῖον ἑκατὸν τέσσαρας χιλιάδας, ἃ ἔστιν ἐξήντα τέσσαρας ἐπὶ πλέον δι' ὅσα ὁ δανείσας εἶχε τὰ λαμβάνῃ παρὰ τοῦ ἔθνους· εἶχε λάβει ἀπὸ τὸν Ξένον πενήντα χιλιάδας, διὰ τὰ τὸν πληρώσῃ ἑκατὸν τριάντα, καὶ ἀπὸ τὸν Δημητρακόπουλον δέκα χιλιάδας, διὰ τὰ τὸν πληρώσῃ εἴκοσι ἕξ, καὶ τοὺς δίδει ὑποθήκην τὰς προσόδους Σαντορίνης, Νάξου, Ἀνδρου, Πάρου καὶ Μήλου, ὡς καὶ τ' ἄλλα αὐτῶν εἰσοδήματα, ὡς τελωνείων, λιμεναρχείων δικαιώματα καὶ τὰ ὀρυκτὰ, ἐπὶ ὑποσχέσει τὰ τοὺς πληρώσῃ εἰς προθεσμίαν ἡμερῶν σαράντα καὶ μιᾶς πωλοῦσα τὰ εἰρημένα ἔθνηκὰ δικαιώματα, καὶ εἰ δέον καὶ ἄλλα τοῦ αὐτοῦ 1827 ἔτους ἄλλων νήτων. Ἀγοράζουσι δὲ τὰς λοιπὰς προσόδους ἄλλοι πληρεξούσιοι ἐξ ὧν ἀπῆλθον εἰς Αἴγινα, διὰ τὰ συντελέσωσιν εἰς τὸ τὰ συγκροτηθῆ αὐτοῦ ἢ συνελυτις. Πωλεῖ δὲ καὶ τὰς προσόδους τῆς Πελοποννήσου εἰς ὅσας ἐπαρχίας ἠμπόρεταν τὰ σπειρώσιν οἱ Ἕλληνας, καὶ μέρος αὐτῶν τὰς ἀγοράζουσιν οἱ ὀλιγαρχικοὶ, οἱ ὁποῖοι, διὰ τὰ ἔχουσι καὶ τὸν Π. Μαυρομιχάλην μεθ' ἐκείνων, τὸν παραχωροῦσι τὰς προσόδους τοῦ Ἄργους, καὶ ὑποστηρίζονται ἀπ' αὐτὸν καὶ ἀπὸ τὸν υἱὸν τοῦ Γεώργιον, ὅστις, ἂν καὶ σύμφωνος πρὸ ὀλίγου μετὰ τοὺς ἐν Ἑρμιῶνῃ πληρεξούσιους, ἂν καὶ τοὺς ὑποσχέθη τὰ μεταβῆ ἐκεῖ ὁμοῦ μετὰ τὸν πατέρα του, ἀπῆλθεν εἰς Αἴγινα. Ὁ δὲ πατήρ του, ὅστις συνεβίβη τὰ κηρύττει πάντοτε τὴν ὁμόνοιαν, ὡς καὶ τώρα, διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἔθνους, ἐμμένει εἰς τὴν Αἴγινα καὶ ὑποστηρίζει τὸν Ζαΐμην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ συντελεῖ οὕτως ὅσον τὸ κατ' αὐτὸν τὰ μὴ λάβῃ τέλος ἢ περὶ τοῦ τόπου τῆς συνελεύσεως φιλονεικία εἰμὴ διὰ τῆς βίας (διότι, ἂν δὲν ἤθελον παρουσιασθῆ περιστάσεις ἀπροσδόκητοι, διὰ τῶν πυροβόλων ἐμελλε τὰ τελειώσῃ ἢ τοιαύτη φιλονεικία), καὶ, δὲν θέλω, λέγει, ν' ἀπέλθω εἰς τὴν Ἑρμιῶνῃ, ὅπου εἶναι ὁ Κουντουριώτης, ὅστις μετὰ κατηγόρηται ὡς προδότην· καὶ ὅπου εἶν' ὁ Κολοκοτρώνης, ὁ ὁποῖός εἶναι ἐχθρὸς μου· θέλω τὰ εἶμαι ὁπίσθους τοῦ Ζαΐμη. Ἐκίνει δὲ καὶ τοῦτον ἢ ἐλπίς τῆς ἀθθενείας· ἄλλως τε τὴν 21 Σεπτεμβρίου τοῦ 1826 εἶχε παρουσιάσει λογαριασμὸν εἰς τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν, καθ' ὃν ἐζήτηι γρ. 78130. 31 διὰ μισθὸν καὶ σιτηρέσια τῶν Μανιατῶν ἀπὸ 4 Ἀπριλίου ἕως 12 Σεπτεμβρίου 1826

1825, ὁ ἔστι διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ Κουντουριώτου ἐκστρατείαν τοῦ, καὶ γρ. 23150 διὰ λῦτρα τοῦ υἱοῦ του Γεωργίου, γρ. 61860 δι' ἐξοδα τῆς οἰκίας του ἐν Ναυπλίῳ δι' ἕν ἔτος, ἦτοι ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1825 μέχρι Σεπτεμβρίου τοῦ 1826. καὶ γρ. 38859. 10 δι' ἐξοδα διάφορα τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ ἄλλα, ἐμοῦ γρ. 202000, ἐξ ὧν ἔλαβεν 92 χιλ. καὶ ἐζήτει ἀκόμη 110 χιλ. ἐζήτει δὲ διαταγὴν νὰ τὰ λάβῃ ἀπὸ τὰς πρώτας λείας ἢ ἀπὸ βοηθήματα τῶν φιλελληνικῶν ἐταιριῶν. Ὁ δὲ Ζαΐμης ἐπεκύρωσε τοὺς λογαριασμοὺς του· εἶχεν ἄρα συμφέρον νὰ εἶναι ὁπαδὸς του.

Ἐνῶ οἱ πληρεξούσιοι συνήρχοντο εἰς Ἑρμιῶνην νὰ φροντίσωσι διὰ τὴν κοινὴν σωτηρίαν, ὁ Π. Α. Ἀναγνωστόπουλος ἀναδέχεται νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν Ῥωσσίαν ὡς ἀπεσταλμένος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, κατὰ τὸν ὁποῖον αὐτὸς ὁ ἴδιος συνέλαβε σκοπὸν, ἐπικαλεσόμενος ὑπὲρ αὐτῶν τοῦ Νικολάου τὴν βοήθειαν. Συδιαλέγεται δὲ μὲ τὸν Ἰψηλάντην περὶ τούτου καὶ μὲ τὸν Νικηταρᾶν, πρὶν ἢ στρατεύσει εἰς τὴν Ῥούμελιν οὗτος, καὶ παρατηροῦσιν ὅτι ὁ καιρὸς παρέρχεται καὶ τίποτε δὲν γίνεται ἀπὸ τὸν Καίσιγγ εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ὑποπτεύουσιν, ὡς ἅπαντες οἱ ἔχοντες ὁπωσοῦν πείραν Ἕλληνας, μὴ αἱ φαινόμενα προσπάθειαι τῶν νομιζομένων φίλων συντείνωσι μᾶλλον εἰς τὸ νὰ τοὺς ἀπολέσωσιν, ἢ νὰ τοὺς καθυποβάλωσιν εἰς ἄλλον ζυγὸν πολὺ τοῦ Τουρκικοῦ βαρύτερον, καὶ ἀσφατίζουσι νὰ ἐπικαλεσθῇ ἡ Ἑλλάς καὶ τῆς Ῥωσσίας τὴν βοήθειαν. Ἐστάλησαν καὶ ἄλλοτε ἀναφοραὶ πρὸς τὸν ἐνδόξου μνήμης Ἀλέξανδρον· ἀλλ' οἱ κομισταὶ τούτων ἄλλοι μὲν ἐμποδίζονται καθ' ὁδόν, ἄλλοι δ' ἀποτρεπονται τοῦ νὰ ὑπάγωσιν εἰς Πειρούπολιν, διότι καὶ φίλοι καὶ ἐχθροί, οἱ μὲν συμβουλεύουσιν οἱ δὲ καὶ βιάζουσι ν' ἀπέχωνται ἀπὸ τὴν Ῥωσσίαν οἱ Ἕλληνας καὶ ν' ἀκρολοθῶσι τὴν πολιτικὴν τῆς Δύσεως. Ἀλλ' ἤδη κρίνεται ἀναγκασιότατον νὰ ζητήσωσι καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ ὁμοθρήσκου Ἐθνους τῶν Ῥώστων, ὅπερ κατετρόπωσε τὸν μέγαν λεγόμενον ἀπὸ τὴν Εὐρώπην Γοῦρκον (grand Seigneur) καὶ κατέστησε σεβαστὸν τὸ Χριστιανικὸν ὄνομα εἰς τὸν ἀνατολικὸν κόσμον. Οὕτως ἤθελον δώσει τοῦλάχιστον εἰς αὐτὸ τὸ δικαίωμα νὰ φωνάξῃ εἰς τὴν Δύσιν ὅτι, προσδραμόντας εἰς τὴν ἐν Χριστῷ ἀδελφότητα αὐτοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ εἰσακούσῃ τοὺς Ἕλληνας, τοὺς ὁποίους ὡς Χρι-

στιανοὺς πολεμοῦντας κατὰ τῶν Τούρκων, χρεωσθεὶς νὰ βοηθήτη-
 Κρίνεται δὲ τόσον πλέον ἀναγκαῖον, ὅσον οἱ πολιτικοὶ τῆς Εὐ-
 ρώπης φοβοῦνται τὸν πόλεμον τῶν Ῥώσων, ὑποπεύοντες μὴ
 κατακτήσῃ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὴν Ἑλλάδα αὐτὴν,
 καὶ ἐπενέγκωσιν ἀνωμαλίαν εἰς τὴν ἰσορροπίαν τῶν Δυνάμεων.
 Συνετάχθησαν λοιπὸν ἀναφοραὶ πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Νικόλαον
 Α', πρὸς τὴν Αὐτοκράτειραν, πρὸς τὸν μέγαν Δοῦκαν Κωνσταν-
 τῖνον, πρὸς τὸν διδάκκαλον αὐτοῦ χρηματίσαντα τῆς Ἑλληνικῆς
 Κροῦταν καὶ πρὸς τὸν Ἰω. Α. Καποδίστριαν, τὸν ὅποιον ὑποτιθεῖσιν
 εἰς Πετρούπολιν. Ὁ δὲ Νικηταρᾶς εἶχεν ἐκστρατεύσει εἰς τὴν
 Ῥούμηλην, ὅπου ἐντάμωσε τὸν Καραϊσκάκη καὶ τὸν ἐκονοποι-
 ῆσε τὰ περὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἀναγνωστοπούλου, καὶ ὁ Κα-
 ραϊσκάκης ἐγκρίνει τὴν γενομένην ἀπόφασιν, καὶ προσκαλεῖται ὁ
 Ἀναγνωστόπουλος νὰ μεταβῇ εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ ἀναχωρεῖ
 οὗτος ἀπὸ τὸ Ναύπλιον, συνεπιφέρων καὶ τὰς ἀναφοράς, καὶ φθά-
 νει εἰς τὴν Ῥάχουσαν τὴν ἐπιούσαν τῆς καταστροφῆς τοῦ Μου-
 στάμπετ, καὶ ἐκεῖθεν μεταβαίνουσιν εἰς τὴν Βελίτσαν, ὅπου ὑπε-
 γράφησαν αἱ ἀναφοραὶ, καὶ ἡ μὲν πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα δι-
 λάμβανε τὰ ἐξῆς, «Ἐξ ἤδη εἰσὶν ἔτη ἀγωνιζόμενοι ὑπὲρ πίστεως
 καὶ πατρίδος, ἐν αὐτοῖς οἱ ἀγῶνές μας ἤθελον ἴσως περαιωθῶσι
 καὶ ἐπιθυμίαν, ἂν δὲν ἀπῆντων εἰς τὸν μέγαν Ὀκεανὸν τῶν
 πολιτικῶν ἀνελπίσιους σκοπέλους καὶ σφοδρὰς λαίλαπας. Μ'
 εἶδα τὰ τότε δεινὰ οἱ Ἕλληνες δὲν ἀπῆυδῆσαν, ἀλλ' εἰς τὴν ἐ-
 νεστῶσαν κρίσιμον περίστασιν, ἐγκρίνοντες ἡμᾶς δόητους τῶν
 ἀρμάτων, παρέδωκαν συγχρόνως καὶ τὴν τύχην τῆς πατρίδος,
 τῆς ὁποίας τὸ ἔδαρος ἀναβάφομεν ἤδη μῆνας πέντε μὲ τὰ αἵμα-
 τα, καὶ μάλιστα εἰς τὰ πεδία τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Ἐλευσίνος,
 τῶν Πλαταιῶν, τῶν Θηβῶν, τῶν προπόδων τοῦ Ἑλικῶνος
 καὶ τοῦ Παρνασσοῦ, ἐπάνω εἰς τὰ ὁποῖα ἐπικαλούμενοι τὸ γλυκὺ
 τῆς πατρίδος ὄνομα, διηγείραμεν ἐκ νέου τρόπαια, καὶ ἐνὶ ὀ-
 κλίγῳ ἐλπίζομεν νὰ καθρίσωμεν τὸ ἔδαρός της ἀπὸ τὰ μεμο-
 ρωσμένα ἴχνη τῶν Ἀγαρηνῶν. Μεγαλειότατε! δῦω μόνον μέσα
 παρηγοροῦσι τὴν Ἑλλάδα σήμερον. Ἡ ἀπόφασις καὶ ἡ σταθερὰ
 ἐλπίς καὶ ἡ μὲν ἀπόφασις εἰν' ἰδική μας εἰς τὸ νὰ χύσωμεν καὶ τὴν
 ὑστερινὴν ῥαχίδα τοῦ αἵματός μας ὑπὲρ αὐτῆς· ἡ δὲ σταθερὰ

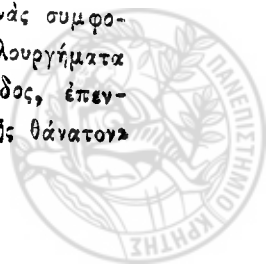
»ἐλπίς, τὸ Θεοφρονητικὸν ὄνομα τῆς Μεγαλειότητός σου. Αὐτὸ ὑπερυψώσασα, αὐτὸ σεβομένη ἢ πολύστονος Ἑλλάς, ἀνατίθει σήμερον δι' ἡμῶν τὰ τέκνα τῆς εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ἡμεῖς δὲ διατάξασα μητρικῶς διαμαρτύρεται ἐνώπιον τοῦ αὐτοκρατορικοῦ Θρόνου νὰ τὰ διαφυλάξωμεν ἀβλαβῆ ἀπὸ τὰς αἰμοσύβρους χεῖρας τῶν ἀπίστων ἕως τῆς ταχείας ἀντιλήψεως τοῦ κραταιοῦ σου βραχίονος. Γούτου ἕνεκα πέμπεται ἐπίτηδες καὶ μετ' ἀσχύτητα ἐκ τοῦ στρατοπέδου ὁ παρῶν τίμιος πατριώτης Παναγιώτης Ἀναγνωστοπόπουλος. Ἡμεῖς δὲ γονυκλιτικῶς προσκυνούντες ὑποσημειούμεθα ὑποκλινέστατοι δοῦλοι. 1826 Δεκεμβρίου 6 ἐκ τοῦ κατὰ τοὺς βορείους πρόποδας τοῦ Παρνασσῶ στρατοπέδου.

»Ὁ γενικὸς ἀρχηγὸς τῆς χέρσου Ἑλλάδος Γ. Καραϊσκάκης, οἱ στρατηγοὶ καὶ λ. Νικητάς Σταματελόπουλος, Κίτσιος Ντσιαβέλλας.

Ἡ δὲ πρὸς τὸν μέγαν Δούκαν τὰ ἐρεξῆς, «Δὲν ἤθελέ ποτε φανῶμεν τόσον τολμηροί, ὥστε νὰ ἐνοχλήσωμεν τὸ ὕψος τῆς, ἀνδρῶν ἐγνωρίζαμεν πρὸ χρόνων τὴν φιλελληνικὴν τῆς διάθεσιν, ἥτις εἶναι εἰς ἡμᾶς τὸ πρῶτιστον ἰσχυρὸν μέτρον, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ σώσῃ τὴν Ἑλλάδα σήμερον.

»Ἡ Ἑλλάς ἀφ' οὗ χρόνου ἠζήθη τῆς Αὐτοκρατορικῆς εὐνοίας, πάντοτε διετέλει ὑπὸ τὰ νεύματά τῆς πρόθυμος, καὶ νέπομένως οὐδέποτε ἐστερήθη τῆς ὑπερασπίσεώς τῆς. Ἄν δὲ πολιτικὰ αἴτια τὴν ἐσιέρησαν σήμερον μιᾶς τοιαύτης εὐνοίας, ἄλλα σκληρότερα ἐτρόμαξαν καὶ αὐτὴν τὸ νὰ μὴ τολμήσῃ ν' ἀπειρήσῃ τὴν ὑπαρξίν τῆς εἰς μόνον τὸν ἀληθῆ σωτῆρά τῆς· τῶρα ὅμως δεινοπαθοῦσα, προσπίπτει ἰκετικῶς δι' ἡμῶν τῶν ἀγωνιζομένων καὶ θυσιαζομένων ὑπὲρ αὐτῆς εἰς τοὺς πόδας τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Ῥωστικοῦ Θρόνου, ζητοῦσα μετὰ δακρῶν ἀντίληψιν εἰς σωτηρίαν τῶν τέκνων τῆς. Δὲν ἀμφιβάλλει λοιπὸν ἡ Ἑλλάς ὅτι ἡ μεσιτεία τῆς προτείνεται εἰς ἓνα Θεμιστοκλέα, διὸ καὶ πλέκουσα τοὺς ἀμπαράντους στεράνους, ὑπόσχεται νὰ τὸν ἐναριθμήσῃ εἰς τὸν χορὸν ἐκεῖνον τῶν ἡμιθέων τῆς κτλ.» Ἐπειτα ἡ πρὸς τὸν Καποδίστριαν καὶ ἑμοῖα πρὸς τὸν Κροῦταν, «Τὸ νὰ σᾶς διηγηθῶμεν λεπτομερῶς τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα διατρέχοντα εἶναι δύσκολον καὶ κινδυνῶδες διὰ τὴν ἔκτασιν τοῦ λόγου καὶ μά-

»κρος τῆς ὁδοῦ, καὶ τὸ κυριώτερον ἐπειδὴ τὰ μανθάνετε ἐξη-
 »κριβωμένως παρὰ τοῦ συναγωνιστοῦ μας Παναγιώτου Ἄνα-
 »γνωστοπούλου, ὅστις πέμπεται παρ' ἡμῶν ἐπίτηδες διὰ τὰ αὐ-
 »τόθι· λέγομεν δ' ἐν συντόμῳ τὰ κυριώτερα καὶ σὺτιωδέστερα
 »ὅτι ἡ Ἑλλάς πάσχει ἐξ αἰτίας τῶν ἐσωτερικῶν διχονοιῶν καὶ
 »ἐξωτερικῶν ζιζανίων. Ἡμεῖς ὅλοι οἱ στρατηγαὶ καὶ ὀπλαρχηγοὶ
 »τῆς χέρσου Ἑλλάδος καὶ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Πελοποννήσου,
 »ἀποφυγόντες τὰς τοιαύτας φθοροποιὰς διχονοίας καὶ φαρτίας,
 »καὶ ἐνωθέντες ἐν ὀνόματι τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος, ὤρ-
 »μησαμεν κατὰ τῶν ἐχθρῶν, τοὺς ὑποίτους καὶ εἰς διαφόρους μά-
 »χας ἐνίκησαμεν, καὶ ἀπὸ πολλὰς θύσεις τοὺς ἐξώσαμεν, ἐλπί-
 »ζομεν δὲ μὲ τὴν εὐχὴν τῆς Πατρίδος ἐντὸς ὀλίγου νὰ τοὺς ἀ-
 »ποβάλωμεν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς χέρσου Ἑλλάδος. Ἔως τὸν
 »Μάρτιον μῆνα, Ἐκλαμπρότατε, ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ φυλάξωμεν
 »ἐλεύθερα ὅλα τὰ ἔθνη τῆς χέρσου Ἑλλάδος· ἀν' ὅμως τότε κατα-
 »βοῦν ἱκαναὶ δυνάμεις τούρκων, εἶναι δύσκολον, ἐπειδὴ τότε θέλει
 »σπερούμεθα καὶ θυμάρων καὶ ἀναγκαίων πολεμικῶν, καθὼς καὶ
 »τὴν σήμερον πάσχομεν καθ' ὑπερβολὴν ἀπὸ πείναν, ἄκραν γυμ-
 »νότητα καὶ ἀλιγότητα πολεμεφιδίων· μία τοιαύτη κρίσιμος πε-
 »ρίστασις τῆς Πατρίδος μᾶς· ἐβίασε νὰ προσδράμωμεν καὶ ἀ-
 »μφιερώσωμεν τὴν ἕκρηξιν τῆς εἰς τοὺς πόδας τοῦ Αὐτοκράτορος
 »πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν Νικολάου Α'. τοῦ μόνου ὑπερασπιστοῦ καὶ
 »Σωτήρος μας. Ἡμεῖς δὲν ἀμυβιάλλομεν ὅτι θέλει ἐξελθῶμεν τῆς
 »εὐνείας τοῦ ὅσον τάχος, καὶ μάλιστα ὅπου ἡ Ἐκλαμπρότης σας
 »θέλει παραστήσει τὰ πράγματα ὡς ἔχουσιν. Ἡμεῖς δὲ καχη-
 »νότες προσμένομεν τὴν ὑπὲρ πατρίδος χαροποιὰν ἀγγελίαν, καὶ
 »ὑπόσπυμειούμεθα μὲ ὅλον τὸ βαθύ σέβας πρόθυμοι πατριῶται.»
 Ἐπεται καὶ ἡ πρὸς τὴν Αὐτοκράτειρην ἐξ Ἑλληνίδων ὑπογε-
 γραμμένη «Μεγαλειοτάτη! Αἱ θλιβεραὶ φωναὶ μας ἀντήχησαν
 »εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ἴσως ἐκίνησαν εἰς οἶκτον ἕως καὶ τὰς
 »πλέον ἀπολιθωμένας καρδίας· εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ ἔλαθε συμ-
 »πάθειαν ἢ εὐαίσθητος καρδίη τῆς Ὑ. Μ. διὰ τὰς δεινὰς συμφο-
 »ράς μας : θυγατέρες τῆς περιφήμου διὰ τὰ μεγαλουργήματα
 »καὶ τὰ δυστυχήματα μητρὸς, τῆς ἀριζήλου Ἑλλάδος, ἐπεν-
 »θούμεν διὰ τὸν πρὸ τεσσάρων αἰῶνων πολιτικὸν αὐτῆς θάνατον»

»καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ παρηγορηθῶμεν ἀπαλλαγτόμενοι τῆς ἀτι-
 »μίας εἰμὴ διὰ τοῦ θανάτου, ἤδη πνέομεν τὰ λείψια, καὶ δὲν
 »ἐλπίζομεν σωτηρίαν εἰμὴ ἀπὸ τὸν ἔρορον τοῦ δικαίου Θεοῦ,
 »ἀπὸ τὸν φιλόανθρωπον Ἰησοῦν, καὶ ἀπὸ τὰ οἰκτίρονα σπλάγχνα
 »αὐτῶν δυνατῶν τῆς γῆς. Οἱ στιβαροὶ βραχίονες τῶν ἀξίων ἀπο-
 »γόνων τοῦ Λεωνίδα διέρρηξαν τὰς βαρυτάτας ἀλύσεις τῆς πι-
 »κροτάτης δουλείας μας, καὶ ὁ αἱματοχορτὴς Ἄρης ἐξ ἤδη χρό-
 »νους βάφει μὲ τὰ πολίτιμα αἵματά των τὴν ὁποίαν κατακλύζομεν
 »μὲ καρδιοστάλακτα δάκρυα γῆν. Ὁ δὲ Σταυρὸς, ὡς ἂν ἦτο
 »σύμμαχος τῆς Ἡμισελήνου, δὲν κεραυνοβολεῖ τοῦ Κοραίου τὰ τέ-
 »πρατα, διὰ νὰ θριαμβεύσῃ το Εὐαγγέλιον, καὶ ἐπομένως σὶ πανάπο-
 »τμοὶ Ἕλληνίδες, καθὼ λατρεύουσαι τὸν ἐσταυρωμένον Ἰησοῦν Χρι-
 »στὸν, ὡς μὴ προδοῦσαι τὴν πίστιν καὶ τὴν πατρίδα, μελανει-
 »μενοῦμεν, ὀλοφυρόμεναι, θρηνοῦσαι καὶ ὀδυρόμεναι. Φιλόστοργοι
 »μητέρες θρηνοῦσι τοὺς ἀγαπητοὺς ἄνδρας καὶ τὰ γλυκύτατα
 »τέκνα των. Ὁρξίαι παρθένοι κλαίουσι τοὺς προστάτας τῆς τι-
 »μῆς των καὶ ζωῆς, καὶ τοὺς γηραιούς καὶ σεβασμίους γονεῖς των.
 »Οἰμόζοντα βρέφη λιμοκτονοῦσιν ἐπὶ τὰ ἐξηραμένα στήθη τῶν τε-
 »κουστῶν, καὶ χιλιάδες ἀθῶων ἀνηλίκων καὶ ἀξιεράστων πλα-
 »σμῶν τοῦ δημιουργοῦ, ἔσχ λυτρωθῶν ἀπὸ τὸ πῦρ καὶ τὸν
 »σίδηρον τοῦ δημίου Σουλτάνου, καταντῶσιν ἀνδράποδα καὶ ἀφαι-
 »ροῦνται τοῦ λογικοῦ ὄντος τὴν ἀξίαν. Ἀφωσιωμένοι εἰς τὴν
 »Θεῖαν Πρόνοιαν, ὑπομένομεν ὅλα τὰ δεινὰ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ
 »Σταυροῦ, τῆς ἀληθείας καὶ τῆς Δικαιοσύνης, καὶ διαμαρτυρόμεναι
 »ἐνώπιον τῶν ἐπερχομένων γενεῶν ἀπάντων τῶν αἰώνων, δεό-
 »μεθα τοῦ Ὑψίστου νὰ συγχωρήσῃ τὸν κόσμον του, καὶ νὰ λυ-
 »τρώσῃ ἀπὸ τὴν ἀτιμίαν τὸ πλάσμα του. Ἀλλ' ἐνῶ ὑψοῦμεν δα-
 »κρυόεντας τοῦ, ὀφθαλμοὺς ἡμῶν πρὸς τοὺς Οὐρανοὺς, ἐνατε-
 »νίζομεθα καὶ πρὸς τὴν Υ. Μ., ἐπικαλούμεθα τὸ φιλόανθρωπον,
 »γενναῖον καὶ ἀριλοκαρδὲς τῆς εὐκισθήτου καρδίας τῆς. Εἶθε μὴ
 »ἐπισκοπεῖ τοὺς θρήνοὺς, τοὺς κοπετοὺς καὶ τοὺς στεναγμούς μας
 »ἢ Ἐπιπροσέχῃς ἡμῶνς ἐπιμελεῖσθαι, καὶ τὰς δυνάμεις νὰ με-
 »ταβάλλῃ τὴν λύπην μας εἰς γαλήνην ἢ ἀποκαθίξῃ κατὰ τῆς πύχης
 »αὐτῶν ἡμετέρων, καὶ ἰδοὺσθαι τὴν ἐξουσίαν πνεύματος, καὶ τὴν ἀποκα-
 »τατάξιν, καὶ προσκαλεῖσθαι τὸν δικαιοσύνην καὶ νὰ χάρισθαι

ἐν Ἔθνος εἰς τὴν κλασικὴν γῆν τῆς Ἑλλάδος. Εἶθε μεμηθῆ
 »τὴν μεγαλοφυᾶ Αἰκατερίναν Β'. ἥτις ἐταπεινώσε τὴν ἐπηρεμέ-
 »νην ὄφρον τοῦ βαρβάρου. Αἱ δυστυχεῖς Ἑλληνίδες ἐγκαταλε-
 »λειμμένοι παρὰ πάντων, καὶ ἐλπίζουσαι εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς
 »τὴν σεβαστὴν αὐτῆς Μεγαλειότητα, ἀποστέλλομεν τὸν φιλό-
 »πατριν Π. Α. Ἀναγνωσιόπουλον διὰ νὰ προσκυνήσῃ τὸν χα-
 »ριτόβρυτον θρόνον τῆς, καὶ νὰ παρστήσῃ τὰ δίκαια παράπονα
 »τῆς πατρώσης ἀνθρωπότητος καὶ τῆς Θρησκείας, ἣν οἱ με-
 »γαλεπήθουλοι πατῶν τῶν Ῥωσσιῶν Ἀυτοκράτορες ἐπροστάτευσαν
 »ἐνδόξως. Εἶθε ἡ Υ. Μ. εὐδοκήσῃ εἰς τὴν σωτηρίαν μας! Ἐν
 »Ναυπλίῳ τὴν 30 Δεκεμβρίου 1826.» Ὁ Ἀναγνωσιόπουλος
 ἐπιστρέψας εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑρμιωνῆν ὅπου
 ἤδη εὕρισκετο καὶ ὁ Νικηταρᾶς, καὶ αὐτόθι ὑπεγράφησαν ὁ
 Κολοκοτρώνης, ὁ Πλαπούτας, οἱ ἀδελφοὶ Ζηχαρόπουλοι καὶ ἄλλοι
 εἰς τὰς ἀναφορὰς, καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς συνελεύσεως θ' ἀναχω-
 ρήσῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ν' ἀπέλθῃ εἰς τὴν Ῥωσίαν.
 Ἦτο δ' ἀναγκαῖον ν' ἀναβίῃ τὴν ἀναχώρησίν του, διότι μέλ-
 λει ν' ἀποκομίσῃ καὶ πικροτάτας ἀγγελίας διὰ τὰ πράγματα τῆς
 Ἑλλάδος.

Οἱ ὀλιγαρχικοὶ θεωροῦντες οὗτοι, ὅσοι πληρεξούσιοι, διατεθει-
 μένοι νὰ τοῦς δώσωσι τὴν ψῆφόν των, θ' ἀπέλθωσιν ἢ ἀπῆλθον
 εἰς τὴν Αἴγινα, καταργοῦνται ἀπὸ τοὺς λαοὺς τῶν ἐπαρχιῶν,
 καὶ στελλονται ἀντ' αὐτῶν ἄλλοι εἰς τὴν Ἑρμιωνῆν, καὶ ὅτι ἐκ
 τούτων εἶναι καὶ ὁ Κουντουριώτης, ὅστις θ' ἀπέλθῃ εἰς Ἑρμιώ-
 νην, καὶ θὰ συντελέσῃ νὰ κατασταθῇ ἢ αὐτόθι συγκροτηθεῖσα
 συνέλευσις ἀνωτέρα πάσης ραδιουργίας καὶ βίας, ἀφ' οὗ ἐπροσπά-
 θησαν μ' ὄλους τοὺς τρόπους νὰ τὸν ἐλύτωσιν εἰς τὴν Αἴγινα,
 καθὼ δὲ αὐτοῦ ἐλπίζοντες νὰ ἔχωσιν ἐκεῖ τοὺς πληρεξούσιους
 τῶν Ναυτικῶν νήσων, καὶ δὲν κατώρθωσαν τίποτε, καὶ ἀφ' αὗ-
 τὸν ἔγραψεν ὁ Μαυροκορδάτος καὶ τὸν παρεκίνησε νὰ μεταβῇ εἰς
 Αἴγινα, προβάλλων καὶ τὴν ἐπικύρωσιν τῶν ἐθνικῶν γαιῶν, τὰς
 ὁποίας εἶχεν ἀγράσει καὶ ὁ Κουντουριώτης μετὰ τῶν ἄλλων
 ὅσοι συνεισῆνεγον χρήματα διὰ τὸ Μισολόγγι, καὶ τῶν ὁποίων
 τὴν ἐκποίησην εἶχεν ἀκυρώσει ἢ ἐν Ἐπιδαύρῳ συνέλευσις, καὶ
 δὲν ἠκούσθη οὐδ' ὁ Μαυροκορδάτος, τότε οἱ ὀλιγαρχικοὶ συμ-

φίαντας με τούς περισυνούς πληρεξουσίου της Ἰδρας ἐστοχάσθησαν νὰ υποκινήτῳσι τὸν λαὸν εἰς ἀναρχίαν, νὰ φυγαδεύσωσιν ἐκαίθην τούς Κουντουριώτας, καὶ οὕτω νὰ ὑπερισχῶσῳσι τῶν ἐν Ἑρμιῶν πληρεξουσίων, νὰ συγκαροτήσωσι τὴν συνέλευσιν εἰς τὴν Αἴγιναν. Κατὰ τὸν Νοέμβριον ἐμελλε νὰ συνέλθωσιν εἰς τὴν Ἰδραν πληρεξούσιοι τῶν τριῶν Ναυτικῶν νήτων, νὰ συσκεφθῶσι περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων, νὰ σφίξωσιν ἐπὶ πλέον τὸν σύνδεσμον τῆς ἐνώσεως αὐτῶν, καὶ ν' ἀποφασίσωσι ποῦ ν' ἀπέλθωσιν οἱ πληρεξούσιοι, τοὺς ὁποίους ἐμελλε νὰ ἐκλέξωσι διὰ τὴν ἐθνικὴν συνέλευσιν. Εἶχον δὲ συνέλθει οἱ πληρεξούσιοι τῶν Σπατσῶν εἰς Ἰδραν· ἀλλ' αἰφνης τὴν 19 τοῦ αὐτοῦ ἐγείρεται ὁ λαὸς, καὶ ἀπαιτεῖ ἀπὸ τούς προκρίτους ὑπέρογκον ποσότητα χρημάτων ὡς χρεωστούμενην εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὰς λείας τοῦ 1825, καὶ τὴν ἐζήτει ἀνυπεροθέτως καὶ ἀμέσως ἀπὸ τούς εὐρισκομένους τότε εἰς Ἰδραν, ἐν ᾧ πολλοὶ τῶν προκρίτων ἔλειπον, ἄλλοι μὲν εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ἄλλοι δὲ δι' ἰδίας ὑποθέσεις των. Συνήχθησαν δὲ εἰς τὴν ἀγορὰν, ἐσήμηναν τὸν κώθωνα τῆς ἀποστασίας, καὶ ὄβρισαν καὶ ἠπειλήσαν τούς Κουντουριώτας καὶ ἄλλους· ἐφρονεῦθη καὶ παρά τινας ὁ Κολατύρμας λεγόμενος, ἐξελθὼν νυκτὸς ἀπὸ τὸν οἶκον τοῦ Ἀντωνίου Ι. Κριεζῆ διὰ προσωπικὴν ἐκδίκησιν. Ἐκ τῆς ἀνωμαλίας ταύτης φοβηθέντες οἱ Σπεισιῶται μὴ πάθωσιν, ἀνεχώρησαν εἰς τὰ ἴδια. Τότε οἱ πρόκριτοι συνήλθον εἰς ἓν καὶ συνεσχέθησαν, καὶ ἀπεφάσισαν ν' ἀναχωρήσωσιν νυκτὸς ἀπὸ τὴν Ἰδραν, καταφεύγοντες εἰς τινα κορβέταν Ἀγγλικήν, καὶ ἐπομένως νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸν Πόρον, νὰ σωθῶσιν· ἐστοχάσθησαν τοιοῦτοτρόπως ὅτι ὁ λαὸς ἤθελον συναισθανθῆ τὰ παρεπόμενα τῆς ἀτάκτου διαγωγῆς των καὶ σωφρονισθῆ. Κατήλθον λοιπὸν ὁ Τομπάζης καὶ ἄλλοι νυκτὸς εἰς τὸ παράλιον καὶ ἐφυγον· ἀλλ' ἐν ᾧ κατήρχοντο καὶ οἱ Κουντουριῶται, ὁ Κολαδήμας καὶ ἄλλοι Ἰδραῖοι, οἵτινες ὑπώπτευσαν τὴν φυγὴν των καὶ ἐρύλαττον : ! τίνες εἰσθε ; τοὺς λέγουσι, καὶ ἄμ' ἀκούσαντες τοῦ Λαζάρου τ' ὄνομα, ἔδραμον πρὸς αὐτὸν μετὰ σεβασμοῦ, καὶ τὸν ὑπεχρέωσαν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν οἰκίαν του. Τὴν αὔριον συναθροισθέντων ὅλων τῶν Ἰδραίων, ἐξηγήθησαν τὰ πράγματα, καὶ ἀπενεμήθησαν τὰ εἰκότα εἰς τοὺς προκρίτους, τῶν ὁποίων ἤθελάν

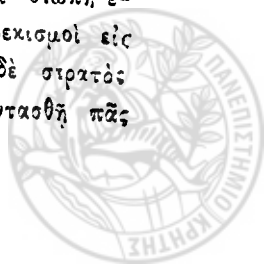
νεντο τὴν ἀνάγκην, πλὴν ἐδέησε καὶ νὰ ἐξοικονομηθῶσιν ἐκ τῶν ἐνόνητων αἱ κατεπεύγουσαι ἀνάγκαι τοῦ πενομένου καὶ ἀποροῦντος λαοῦ, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ εἰτενέγκωσι πρὸς τοῦτο ἐκθούσιοι ἅπαντες οἱ δυνάμενοι ἀναλόγως. Διωρίσθη δ' ἐπιτροπὴ ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν συνήχθησαν ὡς τριακόσαιο χιλιάδες γροσίων, ὅτε ὁ Κουντουριώτης μόνος κατέβαλε τὰς ἑκατὸν χιλιάδας, καὶ οὕτως ἐθεραπεύθησαν ὀπωσοῦν αἱ ἀνάγκαι τοῦ λαοῦ. Τότε οἱ ἐν Πόρῳ διέδωκαν ὅτι ὁ λαὸς ὑπεκινήθη ἀπὸ τοὺς Κουντουριώτας, διὰ ν' ἀλλαγῆ τὸ σύστημα τῆς τοπικῆς διοικήσεως εἰς Ἰδραν, καὶ νὰ διορισθῶσιν ἄλλοι πληρεξούσιοι εἰς τὴν Ἑρμιώνην. Ἡ δὲ Γ. ἐφημερίς τῆς Διοικήσεως ἐδημοσίωσεν αὐτὰ ταῦτα καὶ ὅ,τι τὸ πνεῦμα τῆς φατρίας ὑπηγόρευσε κατὰ τοῦ λαοῦ τῆς Ἰδρας, τὸν ὁποῖον ὠνόμασεν ὄχλον, καὶ κατὰ τῶν προκρίτων, ἐννοοῦσα τὸν Κουντουριώτην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, ἐφ' ᾧ καὶ οἱ ἐν Ἑρμιώνῃ πληρεξούσιοι εἰς τὴν Δ'. προκαταρκτικὴν συνεδρίασιν ἀπεφασίσαν νὰ προσκληθῆ ὁ ἐφημεριδογράφος Φαρμακίδης, ἅμα συγκροτηθείσης τῆς συνελεύσεως, νὰ δικασθῆ καὶ νὰ τιμωρηθῆ. Κατασταθείσης τῆς ἡσυχίας καὶ εὐταξίας εἰς τὴν νῆσον, ἔγεινεν ἡ ἐκλογή τῶν μελῶν τῆς τοπικῆς διοικήσεως, ἧτις ἔπρεπε νὰ διοικῆ ἀπλῶτως τὰ τ' ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ συμφῶνως μὲ τὰς νήσους Σπιτωῶν καὶ Ψαρῶν καθ' ὅ,τι ἀφώρα τὸ Ναυτικόν. Ἐπομένως προσεκλήθησαν ἀπεσταλμένοι τῶν Σπιτωιωτῶν καὶ Ψαρριανῶν νὰ συνέλθωσι πλησίον τῆς νήσου Σπιτωῶν εἰς τὴν μονὴν τῶν ἀγίων Ἀναργύρων ὁμοῦ μὲ ὀλίγους Ἰδραίους, ὧν πρῶτος ἦτον ὁ Γεώργιος Κουντουριώτης, διὰ νὰ συνδεθῶσι μὲ νέους δεσμοὺς ἐνώσεως πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον τῆς πατρίδος· κυρίως δέ, διὰ νὰ ἀποβάλωσιν ἀπὸ τὰ πράγματα τοὺς ἐν Πόρῳ μετὰ τῶν ὀλιγαρχικῶν τῆς Πελοποννήσου συνδεδεμένους, καὶ ἐπομένως ν' ἀποφασίσωσι νὰ ὑπάγωσιν ὅπου ὑπῆρχον οἱ πλείοτεροι τῶν πληρεξούσιων τοῦ ἔθνους, διὰ νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ταχίστην τῆς συνελεύσεως συγκρότησιν. Συνελθόντες λοιπὸν οἱ ἀπεσταλμένοι τῶν τριῶν Ναυτικῶν νήσων, ἀπεφασίσαν νὰ ὑπάγωσιν εἰς Αἴγιον οἱ πληρεξούσιοι τῶν, εἰδοποιήσαντες περὶ τούτου καὶ τοὺς ἐν Ἑρμιώνῃ ἄλλ' ἐπειδὴ οὗτοι ἦσαν οἱ πλείοτεροι, καὶ ἐπειδὴ ἐπέμενον νὰ συγκροτηθῆ αὐτοῦ ἡ συνέλευσις, ἀπε-

φάσιαν ὁμοφώνως τοῦτ' αὐτὸ καὶ οἱ Νησιῶται. Τότε προσεκάλεσαν οἱ Ἰθραῖοι καὶ τοὺς περισηνοὺς πληρεξουσίου τῆς νήσου τῶν νὰ μεταβῶσιν ἐκεῖσε, διὰ νὰ συσχεφθῶσι περὶ ἐκλογῆς πληρεξουσίων διὰ τὴν ἐν Ἑρμιῶνῃ συνέλευσιν· ἀλλ' αὐτοὶ ἀπεκρίθησαν διὰ ζώτης ἀποφατικῶς· καὶ τότε (τὴν 40 Ἰανουαρίου) οἱ Ἰθραῖοι ἐξελεξάντο τοὺς ἐξ πληρεξουσίου τῶν, ἐν οἷς πρῶτος ὁ Γ. Κουντουριώτης, οἵτινες θὰ μεταβῶσι μετ' ὀλίγον εἰς τὴν Ἑρμιῶνῃν. Ἡ δὲ Γ. ἐφημερὶς τῆς Ἑλλάδος ἢ τῆς ὀλιγαρχίας κηρύττει παράνομον τὴν ἐκλογὴν καὶ τῶν Διοικητῶν καὶ τῶν πληρεξουσίων τῆς Ἰθρα· ἀλλὰ τοις αὐτοτρόπως ἐματαιώθησαν αἱ μηχανορραφίαι τῶν ἐν Αἰγίνῃ ὀλιγαρχικῶν, καὶ ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις θὰ συγκροτηθῆ εἰς τὴν Ἑρμιῶνῃν.

Ἐν τούτοις οἱ ἐν τῇ Ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν πολιορκημένοι πέντε ἡδὴ μῆνας ἀπύστως πυροβολοῦντες καὶ τουφεκίζοντες, καὶ ὑπονόμους ἐκρηγνύντες, ἔχουσιν ἔλλειψιν κόνεως πυρίτιδος, καὶ διὰ τοῦτο εὐρίσκοντο εἰς μεγάλον κίνδυνον ἐκτεθειμένοι, ἂν παρετίνατο ἡ πολιορκία τῶν πέμπουσι λοιπὸν τὸν Μακρυγιάννην πρὸς τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν, καὶ τὴν εἰδοποιοῦσι περὶ τῆς καταστάσεώς τῶν. Αὕτη γράφει τὸν Φαχβιὲ καὶ ἀνατίθησιν εἰς αὐτὸν τὴν εἰσκομιδὴν πυρίτιδος καὶ πυριτολίθων εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. Ὁ δὲ Φαχβιὲ ἀναδέχεται τὴν ἀποστολὴν ταύτην, ἀφ' οὗ πρόθυμοι ἐδέχθησαν τὴν πρότασίν του οἱ ὑπὸ τὴν διοίκησιν του ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται, ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν εἰς τὰ Μέθαινα, ἀφ' οὗ ἐκτελέσει τὰ τῆς ἀποστολῆς του. Κατασκευάζει λοιπὸν σκελετὰ χωρητικότητος ἀναλόγου ποσοῦ πυριτολίθων καὶ κονεοπυρίτιδος, ὥστε νὰ δύνανται οἱ στρατιῶται νὰ τὰ μετακομίσωσιν εὐκόλως εἰς τὴν βάρκιν, τὰ γεμίζει καὶ τὰ ἀφήνει εἰς τὸ πολεμικὸν πλοῖον τοῦ Ἰω. Ν. Χ. Ἀλεξανδρῆ Ψαρριανοῦ, ὃπερ ἔφερεν αὐτὰ ἐξ Αἰγίνης εἰς τὰ Μέθαινα, παραδοθέντα τὸν Δ. Κυριακίδην ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ὃπερ ἐστάλη ὑπ' αὐτῆς ταύτης ἐπὶ τούτῳ. Διέταξεν ἐπομένως τοὺς διοικητὰς τῶν λόγων νὰ ἐκλέξωσιν ἀνά τριάντα ἄνδρας, τοὺς γενναϊότερους καὶ τοὺς ὠργάνισεν εἰς δύο τάγματα διὰ τὴν ἐκστρατείαν ἐκ τετρακοσίων τριάντα συνιστάμενα ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Ρομπέρ, Ἀμπάτη, Πίτσα καὶ Σκαρβέλη, καὶ παραλαβὼν αὐτὰ

καὶ τὸν λόγον τοῦ πυροβολικοῦ ὑπὸ ἐξήντα πυροβολιστῶν συγκείμενον καὶ διοικούμενον ὑπὸ τοῦ Ζάνδερ Γάλλου φιλέλληνας, καὶ τὸν λόγον τῶν φιλελλήνων ἀπὸ σαράντα ἀνδρας συγκείμενον ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Πίτζι, καὶ μετ' αὐτῶν ἀπαίρει τὴν 28 Νοεμβρίου τὸ ἑσπέρας καὶ τὴν πρώτην τοῦ Δεκεμβρίου ἀποβαίνουσι τὴν ἠγδόην τῆς νυκτὸς εἰς τοὺς τρεῖς Πύργους, δύο ὥρας ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν ἀπέχοντας. Αὐτόθι ὁ Φαβιέ διεκοίνωσε τοὺς ἀξιωματικούς τὸ σχέδιόν του, καὶ ἔμειναν ἐκτατατικοὶ διὰ τὸ παράτολμον τοῦ ἐπιχειρήματος, καὶ τινες παρέστησαν ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦτο πολὺ ἐπικίνδυνον, διότι, ἂν ἐν μόνον σακκίον ἦναυεν, εἶπετε νὰ κατακαῖ ὅλον τὸ στράτευμα εἰς πυκνὴν φάλαγγα βεδίζον, ὅτε μάλιστα ἦτο πανσέληνος καὶ ἀδύνατον ἦτο νὰ μὴ τοὺς ἴδωσιν οἱ Τούρκοι, καὶ νὰ μὴ ἀρχίσωσι τὸ πῦρ ἐναντίον των. Ἄλλ' ὁ Φαβιέ ἀμετάπειστος, πάντα κίνδυνον κατὰ τὴν συνήθειάν του καταφρονῶν, τοὺς λέγει νὰ ῥωτήτῳσι τοὺς στρατιώτας ἂν θέλωσι νὰ τὸν ἀκολουθήσωσι διὰ νὰ σωθῶσιν αἱ Ἀθῆναι, νὰ μὴ παραδοθῶσιν εἰς τοὺς Τούρκους δι' ἔλλειψιν πυρίτιδος· οἱ δὲ στρατιῶται ὅλοι ἀνέκραξαν «ὅλοι ἀποθνήσκουμεν διὰ τὰς Ἀθήνας». Τότε διέταξε καὶ ἐδόθη εἰς ἕκαστον στρατιώτην καὶ ὑπξιωματικὸν τοῦ πεζικοῦ ἀνά ἓν σακκίον περιέχον ὀκτώ ὀκάδες πυρίτιδα, ἐκράτησε καὶ δι' ἑαυτὸν ἓν, καὶ τότε ἐπῆρξεν καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ὅλοι ἀνά ἓν, τοῦ ἀρχηγοῦ ἀκολουθήσαντες τὸ παράδειγμα. Ἐλαβον δὲ καὶ οἱ πυροβολισταὶ καὶ οἱ φιλέλληνας ἀνά ἓν σακκίον περιέχον πεντακοσίου πυριτολίθους, νὰ τοὺς φέρωσιν ἐπὶ τῶν ὤμων εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. Καὶ οὕτως, ἀφ' οὗ διετάχθησαν νὰ μὴ γερμίσωσι τὰ τουφεκία των, ἐκτὸς τῶν φιλελλήνων καὶ πυροβολιστῶν, καὶ χρεῖας τυχεύουσι νὰ μεταχειρισθῶσι τὴν λόγην κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, εἰς φάλαγγα πυκνὴν σχηματισθέντες, ἐκινήθησαν πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν τὴν 11 ὥραν μ. μ. πορευομένων τῶν πυροβολιστῶν καὶ φιλελλήνων τριάντα βήματα ἐμπρὸς καὶ πρὸς τὰς πλευράς τῆς φάλαγγος ὡς ἀκροβολιστῶν. Τὴν νύκτα ἐκείνην ἐφεγγεν ὡς ἂν ἦτον ἡμέρα, καὶ βλαβεῖα σιωπὴ ἐβασίλευε, καὶ μόνον ἐκ διαλειμμάτων ἠκούοντο τουφεκισμοὶ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν καὶ εἰς τὰ ἐχθρικὰ χαρακώματα. Ὁ δὲ στρατὸς ἐδάδριζεν ἀτάραχος καὶ πλήρης εὐθαρσίας· καὶ ἄς φαντασθῆ πᾶς

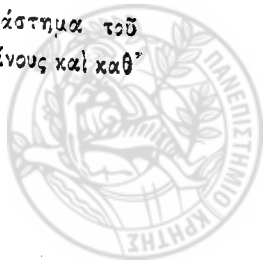

τις τὸ φιλόπατρι, τὸ φιλότιμον καὶ τὸ φιλοκίνδυνον τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, εἴτινες ἀπῆρχοντο νὰ προσβάλωσι μὲ κενὰ τουφέκια χαρακώματα, τάφρους καὶ πυροβολοστάσια ἐχθρικά! Μετὰ δύο ὥρας ἔφθασαν ὑπὸ τὸν Φιλοπάππου, ὅπου διετάχθησαν νὰ καταδιβάσωσι τὰ ὄπλα διὰ τὸν φόβον μὴ λαμποκοπῶσιν εἰς τὸ φῶς τῆς Σελήνης, καὶ διακρίνονται ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, καὶ τότε ἡ νυκτοφυλακὴ ἐτουφέκισεν ἀφ' οὗ ἐφώναξε δις, καὶ εὐθὺς ἤρχισεν τὸ πῦρ πανταχόθεν, καὶ τὰ βόλια κατέπιπτον βραγδαῖα ὡς χάλαζα. Τότε δὴ ὁ Φαβιὲ τὸ ξίφος σπατάμενος, ἐφώναξεν, ἐμπρὸς παιδιὰ, καὶ οἱ στρατιῶται ἐπέπεσον εἰς τὴν τάφρον, ἥτις ἐξετείνεται ἀπὸ τοὺς πρόποδας τοῦ Φιλοπάππου μέχρι τῆς λεγομένης Ἀλβανικῆς Πύλης, ἔχουσα τριῶν μέτρων βῆθος καὶ πλάτος ὑπὲρ τὰ πέντε· ἐφυλάσσετε δὲ ὑπὸ πλήθους ἐχθρῶν, οἵτινες μὴ δυνθέντες νὰ ἀνθέξωσιν ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, καὶ ἀφῆκαν ἐλευθέραν τὴν διάβασιν εἰς τὴν φάλαγγα, ἣ ὁποία ἐπέρασαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πυρὸς τῶν ἐχθρῶν, καταστρέψασα τοὺς ἐντυχόντας. Οἱ δὲ πολιορκημένοι ἀκούσαντες τὸν κρότον τῶν τυμπάνων, ἐν ᾧ ἠτοιμάσθησαν ὡς κατ' ἐρόδου ἐχθρῶν, τοῦτ' αὐτὸ νομίσαντες μακρόθεν τὸ φαινόμενον, τότε ἐνόησαν οὐ ἤρχοντο τακτικοὶ εἰς βοήθειάν των, οἱ ὅποιοι καὶ ἐκείνων συμπρατόντων εἰσῆλθον εἰς τὸν Σερπεντσέν, ὅπου ὑπῆρχον τοῦ Κριεζιώτου τὰ ὄχυράματα, ἀφ' οὗ ἔπασον οὐκίω, (1) καὶ ἐπληρώθησαν δεκαπέντε, ἐν οἷς καὶ ὁ ταγματάρχης Ῥομπέρ, ὅστις ἐκτυπήθη ἀπὸ σφαιρίδια εἰς τοὺς πόδας, καὶ κατέπεσε μεταξὺ τῆς τάφρου καὶ τῶν Ἑλληνικῶν ὄχυρμάτων. Ἐπιστρέψαντες δὲ οἱ Τούρκοι εἰς τὰς θέσεις των, εὔρον αὐτὸν κείμενον καὶ ἤρχισαν νὰ τὸν κτυπῶσι μὲ τὰ ξίφη, καὶ, ὁ δυστυχὴς! ἀντεπάλασε μὲ τὴν σπάθην του. Ἦκουσαν δὲ τινες στρατιῶται τοῦ Κριεζιώτου τὰ σπαθίσματα, ἔδραμον, ἐβίωξαν τοὺς Τούρκους καὶ τὸν ἐτήσαν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν· ἔλαβε δὲ εἴκοσιν ἔξ

(1) Αὐτόθι ἔπεσε καὶ ὁ Χίος Δουτῖας, ὅστις εἶχεν ἔλθει τότε ἐκ Παρισίων καὶ ἠκολούθησεν ἐθελοντῆς τὸν στρατὸν, καὶ τοὶ ἀποτρεπόμενος, ὡς ἀπειροπόλεμος, ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ. Ἐνθουσιασμένος διὰ τὴν πατριδα, ἀπέθανε διὰ τὰς ἀθῆνας.

πληγὰς ἀπὸ τῆς ξίφης, καὶ ὄλλας τὰς ἐθέρχοντο ὁ Κούρατος λεγόμενος Ὀθωμανός, χειροῦργος τῶν Ἑλλήνων· ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἐργαλεία νὰ τὸν κόψῃ τοὺς πόδας, καὶ ἀπέθανεν ὁ καλὸς Ῥομπέρ, τὸν ὁποῖον ὑπερηγάπων ὄλος ὁ στρατὸς καὶ ὁ ἀρχηγὸς καὶ ἐθρήνησαν ὄλοι διὰ τὸν θάνατόν του. Οἱ πολιορκημένοι ἔχαιρον ἤδη διὰ τὴν ἐφθασαν εἰς βοήθειάν των ὁ Φαβιέ μὲ τὸ τακτικόν, ἀνεπενεγκῶν καὶ πυρίτιδα, δι' ἔλλειψιν τῆς ὁποίας ἦσαν ἀπεγνωσμένοι, καὶ διὰ τὴν ἠλπίζον νὰ κατορθώσῃ τὴν διάλυσιν τῆς πολιορκίας συναγωνιζομένων καὶ τῶν τακτικῶν. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὁ Φαβιέ τοὺς διεκοίωσεν ὅτι, ἔπρεπε νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν, νὰ συντελέσῃ ἔξωθεν ἀγωνιζόμενος με τοὺς Ἕλληνας καὶ μ' ὄλον τὸ τακτικόν εἰς τὴν διάλυσιν τῆς πολιορκίας· πλὴν ἐκεῖνοι δὲν ἤθελον ν' ἀκούσῃ τίποτε, καὶ ἐκήρυξεν ὅτι ἤθελον τὸν ἀκολουθῆσαι ὄλοι συνεχερχόμενοι. Ὁ Φαβιέ ἐπιμένων εἰς τὴν ἀπόφασίν του, προβάλλει νὰ γείνη ἔξοδος, νὰ κυριευθῇ τὸ μέρος τῆς τάφρου, τὸ μετὰ τὴν πόλιν συνεχόμενον, καὶ ὁ σκοπὸς του ἦτο ν' ἀνοίξῃ δίοδον εἰς τὴν ἀναχώρησίν του. Τὴν νύκτα λοιπὸν τῆς 6 τοῦ αὐτοῦ Δεκεμβρίου ἐξώρμησαν δύο λόχοι τοῦ πεζικοῦ, ὁ λόχος τῶν φιλελλήνων καὶ διάφορα ἀποσπάσματα ἀτάκτων στρατιωτῶν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Κριζιώτου, Εὐμορφοπούλου, Παπακῶστα, Ντσιαμάλλα, Τριανταφύλλου, Τσοῦρα (1), Γόλλιου Νικολάου καὶ ἄλλων, καὶ προσέβαλον τὰ πρὸς τὸ ἀντιολικονότειον ὀχυρώματα τοῦ ἔχθρου. Τὰ δὲ λοιπὰ στρατεύματα διετάχθησαν νὰ προσποιηθῶσιν ὅτι προσέβαλλον ἀπὸ δύο ἄλλα μέρη· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐξετελέσθη ἀκριβῶς καὶ ἐγκαίρως, καὶ τὸ σχέδιον ἀπέτυχε, διότι οἱ ἄτακτοι, μάλιστα οἱ περὶ τὸν Κριζιώτην καὶ Εὐμορφόπουλον, καὶ οἱ κυριεύσαντες πολλὰς οἰκίας καὶ φονεύοντες πολλοὺς ἔχθρους, δὲν ἠμπόρεσαν νὰ προχωρήσῃσι μέχρι τῆς τάφρου, καὶ ἐπομένως περὶ τὰ χαράγματα ὄλα τὰ στρατεύματα ἐπέστρεψαν εἰς τὰς θέσεις των. Ἔπεσαν δὲ ἀπὸ τοῦς Ἕλληνας

(1) Οὗτος ἦτο Λήμιος, τὸν ἐγνώρισα εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Ἀποστόλου Παπῆ ὑπηρετοῦντα· ἦτον ἀνδρεῖος, ἀγγίλους καὶ καθ' ὄλα Ἕλληνας.

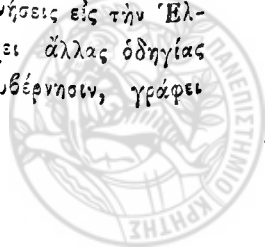

δέκα καὶ ἐπληρώθησαν ἐπτά. Οἱ Ἕλληνες ἐκτύπησαν τοὺς Τούρκους ἀπὸ τὸ φρούριον καὶ ἄμ' ἀφ' εὖ ἐφώτισεν. Ἐπειδὴ δέ τινες τῶν περὶ τὸν Εὐμορφόπουλον καὶ τὸν Τσιουράν προσχώρησαν πολλὸ εἰς τὴν πόλιν, καὶ μὴ προσθάσαντες νὰ εἰσεέλθωσιν εἰς τὸ φρούριον, κατέφυγον εἰς τι σπήλαιον ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν ἤρχισαν ἐκεῖθεν νὰ μάχωνται πρὸς τοὺς ἐχθροὺς, οἱ ὅποιοι ἔστησαν κατ' αὐτῶν καὶ πυροβόλον καὶ τοὺς ἐκτύπων, οἱ δὲ Ἕλληνες ἀντέκρουσαν καὶ τοὺς ἀπὸ τοῦ φρουρίου, ἔθραυσαν τοὺς ἄξονας τοῦ πυροβόλου καὶ τοὺς κατεσκόπισαν, καὶ τὴν νύκτα εἰσῆλθον καὶ ἐκεῖνοι εἰς τὸ φρούριον. Τὴν ἐπομένην νύκτα ὁ Φιχιδιὰ διέταξε νὰ συναχθῆ τὸ ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν του σῶμα εἰς τὸν Σερπεντσέν, ν' ἀναχωρήσῃ ἄλλ' οἱ πολιορκημένοι, πρὸ πάντων οἱ Ἀθηναῖοι, ἀντέστησαν καὶ ἠπειλήσαν ὅτι θὰ προέδιδον τὸ κίνημά του εἰς τοὺς Τούρκους, καὶ ὅτι θὰ ἔστρεφον καὶ αὐτοὶ τὰ ὄπλα ἐναντίον του. Ὅθεν ἐβιάσθη νὰ μείνῃ καὶ θὰ ὑποστῆ καὶ αὐτὸς μετ' αὐτοῦ ὄπλα τὰ δεινὰ τῆς πολιορκίας καὶ νὰ μὴ ὠραλήτῃ τίποτε, ἐν ᾧ ἂν εὐρίσκειτο ἔξω τῆς Ἀκροπόλεως, συνειννοῦμενος καὶ ἐκ συμφώνου μετ' αὐτοῦ ἄλλους ἀρχηγούς τῶν Ἑλλήνων ἐνεργῶν θὰ ὠφέλει καὶ ἴσως θὰ συνειέλῃ νὰ δολοθῆ ἡ πολιορκία καὶ νὰ καταστραφῆ ὁ Κιουταχῆς. Τὴν 25 στέλλει οὗτος τὸν ἀρχιμαλωτισθένια πρὸ ὀλίγου εἰς τὸ Γαλιτσινήσι Ἀθηναῖον Ἐλμ. Παππᾶ, ὅστις παρυσιαῖος δεδεμένος ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ προσβάλλει τοὺς πολιορκημένους ἐκ μέρους του ν' ἀφήτῃ τὸ φρούριον καὶ ν' ἀναχωρήτῃ μ' ὅποιονδήποτε συνθήκην αὐθελῶσι, τοὺς προσφέρει καὶ χρήματα, πλὴν δὲν λαμβάνει ἀπάντησιν. Μετὰ ταῦτα δοκιμάζει καὶ πάλιν νὰ κυριεύτῃ τὸν Σερπεντσέν, καὶ σκαίνει διὰ τοῦτο δύο πυροβόλα κατὰ τὴν Ἀγία Παρασκευὴν, καὶ προσβάλλει τὸ Βίχου τὸ σπήλαιον, ὅπερ κατεῖχεν ὁ Εὐμορφόπουλος, νὰ τὸν δώξῃ ἐκεῖθεν καὶ νὰ ὀρμήσῃ εἰς τὸν Σερπεντσέν. Ἄλλ' οἱ πυροβολοῦντες ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν φενίχουσι τοὺς πυροβολιστάς του, κατατρέφουσι τὰ πυροβολιστάτιά του, διασκορπίζουσι τοὺς περὶ αὐτὰ φύλακας καὶ ἀνατρέφουσι τὴν βουλὴν του. Ὁ Κιουταχῆς δὲν παύει καὶ νὰ κατασκευάζῃ ὑπονόμους, νὰ κατατρέφῃ τὸν προμαχῶνα τοῦ ὕδατος· οἱ δὲ Ἕλληνες κατασκευάζουσιν ἀνθυπόνομον καὶ ματαιοῦνσι τὰ ἔργα του, καὶ τὸν προ-

ἔνοιον πολλὴν βλάβην. Ἄμα γενομένης τῆς ἐκρήξεως τῆς εἰρη-
 μένης ἀνθυπονόμου, ἐξώρμησαν σιράνια Ἕλληνας, διωρισμένοι νὰ
 κυριεύσωσι τὴν Ὑπαπαντὴν, τὴν ὁποίαν κατεῖχον οἱ ἐχθροί, καὶ
 εἰσέβηλον εἰς αὐτήν, καὶ ἐρόνευσαν καὶ συνέλαβόν τινας καὶ ἐδίω-
 ξαν τοὺς ἄλλους καὶ ὑπέστρεψαν. Ἐν τοσούτῳ πυροβολῶν ὁ Κιου-
 ταχῆς καὶ βρυμβολῶν εἰς τὸ φρεῦριον, κρημνίζει, κακῆ μοῖρα
 τὸ οἶκημα, ὅπου κατῴκει ἡ χήρα τοῦ Γγούρα, καὶ θάπτονται ὑπὸ
 τὰ ἐρείπιά του καὶ αὐτῆ, καὶ δέκκ ἐκ τῶν οἰκείων τῆς. Καὶ κατ'
 αὐτὴν δὲ τὴν περίστασιν, καὶ ὅτε ὁ Γγούρας ἐφρονεῦθη, ἠκούσθη-
 σαν πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων εἰπόντες· Θεὸς ἐκδικήσεων Κύριος,
 καταλοπούμενοι καὶ δι' αὐτὰ τὰ δυστυχήματα.

Καὶ ἐν τοσούτῳ ἡ Ἑλλάς, καὶ τοὶ πολλαχῶς κινδυνεύουσα,
 ἔχει καὶ πολλοὺς ἤδη τοὺς θέλοντας νὰ τὴν βοηθήσωσιν. Ἐκ
 τούτων εἶναι πρῶτος, μετὰ τῶν βασιλευόντων μάλιστα, ὁ Βα-
 σιλεὺς τῆς Βυβαρίας, ὅστις δείχνει πολλὴν ἀγάπην καὶ συμπά-
 θειαν πρὸς αὐτήν. Ὁ βασιλεὺς αὐτός, διὸ νὰ τὴν βοηθήσῃ, ἐκ-
 τὸς τῶν χρηματικῶν χορηγήσει, στέλλει καὶ τὸν συνταγματάρ-
 χην Κάρολον Εἰδεκ καὶ ἄλλους αξιωματικοὺς νὰ τὴν ὑπηρετή-
 σωσιν εἰς τὰ τοῦ πολέμου, καὶ μεταχειρίζεται τὴν Μοῦσάν του
 ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, καὶ ψάλλει τὰς ἀριστείας των, καὶ πα-
 ρκαλεῖ τὸν Θεὸν διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ ἐλευθερίαν των. Στέλ-
 λων δὲ βοηθήματα καὶ μετὰ τὸν Εἰδεκ αὐτόν, ὑποδείχνει διὰ
 τοῦ ἰδίου καὶ τὴν διάθεσιν τοῦ να τοὺς συνδράμῃ καὶ ἄλλως,
 καὶ διὰ τῶν ἐπλων. Ἐπομένως ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ διευθύνει τὴν
 21 Δεκεμβρίου τοῦ 1826 ἐκθεσιν πρὸς τὸν Ἐἰδεκ διαλαμ-
 βάνουσαν πρὸς τοὺς ἄλλοις ὅτι, ἐπειδὴ τὸ ἄτακτον στρατιω-
 τικὸν διὰ τὸ φύσει ἀνεξάρτητον τῶν Ἑλλήνων δὲν ὑπόκειται
 εἰς πειθαρχίαν, καὶ ἐπειδὴ ἡ ναυτικὴ δύναμις σύγκειται ἀπὸ
 πλοῖα ὅσα ἰδιοκτησίᾳ ἀτόμων καὶ ἔχει τοῦ ἔθνους, καὶ διὰ
 τοῦτο καὶ ἀρέσκειν κινούμενα, ζητεῖ ν' ἀποσταλῶσιν εἰς αὐ-
 τὴν δύο ἢ τρεῖς χιλιάδες στρατεύματα τακτικά, καλῶς ὠρ-
 γανισμένα μετὰ τοὺς αξιωματικοὺς των, καὶ ἐφοδιασμένα μετὰ ἄ-
 ναγκαῖα τοῦ ὅπλισμοῦ καὶ ἱματισμοῦ των ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν κιν-
 δρὸς ἀξίου. Διὰ δὲ τὸν μισθὸν τῶν αὐτῶν στρατευμάτων νὰ
 προμηθευθῇ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις (ἐξ οἷων δὴποτε μελῶν καὶ
 (Ν. Σπυλ. Ἀπομν. Τομ. 3.)

ἂν σύγκηται) μὲ χρήματα ἀφιερωμένα εἰς μόνον αὐτὸν τὸν σκο-
 πὸν, καὶ τόσα, ὅσα ἐξαρκουσι δι' ἓν ἔτος. Νὰ σταλῶσι δὲ εἰς
 κορβέται, ἐφοδιασμένοι μὲ τὰς ἀναγκίας τῆς τροφῆς, τοῦ πο-
 λέμου καὶ τῆς ναυτιλίας ὕλκι δι' ἓν ἔτος· καὶ πρὸς τοῦτοις νὰ
 σταλῶσιν ἀπὸ τὰς φιλελληνικὰς ἐταιρίας ἄνθρωποι, νὰ ἐφο-
 ρεύωσιν εἰς τὴν χρῆσιν τῶν στελλομένων ἀπ' αὐτὰς βοηθημά-
 των, ὥστε νὰ λείψωσιν αἱ παρεξηγήσεις· τὰ δὲ στελλόμενα νὰ
 διευθύνωνται εἰς τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ὄχι εἰς ἄτομα ἢ εἰς κόμ-
 ματα. Καὶ ὅτι οὕτως ἡ Κυβέρνησις ἤθελε κατατροπώσῃ τὸν ἐχ-
 θρὸν καὶ εἰσάξῃ τὴν εὐνομίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Λέγεται δὲ ὅτι,
 ἠτοιμάσθησαν τὰ στρατεύματα νὰ σταλῶσι, καὶ ἐλήφθησαν μέ-
 τρα διὰ τὴν ἐδοιπορίαν των, καὶ ὅτι ἐμποδίσθησαν ἀπὸ τὴν
 Αὐστρίαν. Ὁ δ' Ἐίδεκ θὰ διορισθῇ καὶ νὰ διανεμῇ ἑμοῦ μὲ ἄλ-
 λον φιλέλληνα ἀπεσταλμένον ἀπὸ τὴν Ἑλβετίαν, τὸν Ἰκτρὸν
 Γγός, ὡς καὶ μὲ τὸν Βαλλῆν, τὰ περὰ τῶν φιλελληνικῶν ἐ-
 ταιριῶν τῆς Γαλλίας, τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἑλβετίας στελ-
 λόμενα βοηθήματα. Φρονεῖ δὲ, ὡς φρονεῖ καὶ ὁ Γγός, ὅτι δὲν
 πρέπει νὰ ὀδηγηθῇ εἰς τὴν διανομὴν των, εἰμὴ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν
 τοῦ ὅτι εἰς πᾶν ἔθνος εὐνομούμενον ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ θεω-
 ρῆται ὡς κέντρον τοῦ ὅλου· ὅτι οἱ κυβερνῶντες παρέρχονται
 καὶ ἡ κυβέρνησις διαμείνῃ· πλὴν τότε διαμείνῃ, ὅταν δὲν γί-
 νεται τίποτε ἐντὸς τοῦ κράτους χωρὶς συγκαταθέσεως τῆς Κυ-
 βερνήσεως. Ἐπομένως ὅτι πρέπει καὶ αὐτὸς νὰ ὑπικουῇ διὰ
 τὰ εἰρημένα βοηθήματα τὴν κυβέρνησιν, ἧτις εἰν' ἔθνοσυστατος,
 καὶ διὰ τοῦτο ἀξία τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ἔθνους. Ὅθεν φα-
 τριάζει ὁ Ἐίδεκ μὲ τὸν Ζαίμην, καὶ συμβουλεύει καὶ ὁμιλεῖ
 ὅσα ὑπαγορεύει αὐτὸς οὗτος· καὶ ἀντὶ νὰ βοηθήσῃ τοὺς ἀγω-
 νιζομένους διὰ τὸ ἔθνος, βοηθεῖ τὴν ὀλιγαρχίαν, ἴσως καὶ ἐνε-
 κα τῶν ἀρχῶν του, αἱ ὁποῖαι εἶναι βέβαια ὄρθαι, ὅταν πρό-
 κηται περὶ ἔθνος εὐνομούμενον καὶ περὶ κυβερνήσεως ἔθνοσυ-
 στάτου· ἀλλ' εἰν' ἔθνος εὐνομούμενον ἡ Ἑλλάς εἰς τὴν παροῦ-
 σαν κατάστασίν της; εἶναι δὲ ἡ κυβέρνησις αὐτῆς ἔθνοσυστατος;
 Οἱ ξένοι ἀγνοοῦσι πῶς συνestήθησαν αἱ κυβερνήσεις εἰς τὴν Ἑλ-
 λάδα μέχρι τοῦδε. Καὶ ὅμως ὁ Βαλλῆς ἔχει ἄλλας ὀδηγίας
 ὑπὸ τῶν ἐντολέων του, καὶ μὴ ἐρωτῶν τὴν Κυβέρνησιν, γράφει

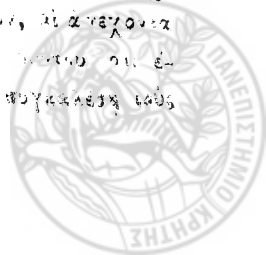
τὸν Καραϊσκάκη νὰ φέρῃ εἰς τὴν Θεσσαλίαν τὸν πόλεμον, καὶ τὸν στέλλει καὶ τροφὰς καὶ ἄλλα βοηθήματα· στέλλει καὶ τὸν Κολοκοτρώνην τροφὰς καὶ διὰ τὴν φρουρὰν τῆς ἐν Ἐορμιῶν συνελύσεως· στέλλει καὶ πρὸς ἄλλους ὄσους ἂν τὸν δείξῃ ὁ Ψηφιλάντης· δίδει καὶ τὸν Γρύβαν παξιμάδι (δίπυρον) διὰ νὰ ἐφοδιάσῃ τὸ Παλαμίδι, καὶ αὐτὸς δὲν χορηγεῖ εἰς τὴν φρουρὰν ἀπὸ τὸ παλαιόν, ἀλλὰ ζητεῖ ταγήνια παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἢ παρὰ τῶν κατοίκων τοῦ Ναυπλίου, ἐπιφέρων ὅτι, ἂν ὁ Βαλλῆς τὸν ἐχάρισεν ὅσον τὸν ἔδωκε παξιμάδι, ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶπετο νὰ τὸν ζητῇ λόγον δι' αὐτό· ζητεῖ δὲ τα ταγήνια, καὶ λέγει ὅτι θὰ εἶναι ἀνεύθυνος, ἂν οἱ στρατιῶται πεινῶντες ἐπιδοθῶσιν εἰς τὰς ἀταξίας, καὶ οὕτω προμνηστεύεται τὴν ἀφορμὴν νὰ τοὺς ἐξαπολύσῃ κατὰ τῶν πολιτῶν. Ἄφ' ἑτέρου ὁ Φωτομάρας ζητεῖ χίλια πεντακόσια ταγήνια ἀντὶ ὀκτακοσίων, ἅτινα διέτοξεν ἡ Κυβέρνησις νὰ τὸν δίδωνται, διὰ τὸν λόγον ὅτι, ἐπειδὴ ἀνιφέρεται μὲ τὸν Γρύβαν, ἦτον ἀνάγκη νὰ ἔχῃ καὶ πλείονους στρατιώτας φρουρὰν. Περὶ δὲ τοῦ Γρύβου γράφων ὁ Ζιουρδὴν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Μέλισσαν τὴν 11 Ἰουνίου ἀριθ. 12, λέγει; «εἶναι οὐσιωδέστατον νὰ χραισιμεύσωσι» τὰ πρὸς τοὺς Ἑλληνας στελλόμενα ὑπὸ τῶν φιλελλήνων βοηθήματα εἰς τὸ νὰ τοὺς βοηθῶσι ν' ἀποτείσωσι τὸν βαρὺν ζυγὸν τῶν τυράννων των, καὶ ὅχι νὰ ὑποστηρίζωσι μίαν τινὰ φατρίαν». ; Δὲν βλέπουσι λοιπὸν οὗτοι ὅτι εὐνομία δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν Ἑλλάδα; Οἱ τοιοῦτοι ξένοι αὖριαν θὰ παραστήσωσι τὰ πράγματα τῶν Ἑλλήνων ὅπως ἕκαστος τ' ἀντιλαμβάνεται, καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα μὲ τὸ ὁποῖον ἦλθε νὰ ἐνεργήσῃ ὑπὲρ ἡ κατ' αὐτῶν, καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς φατρίας ἧτις ἔτυχε νὰ τὸν προκαταλάβῃ, καὶ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, καθ' ὃν ἕκαστος συλλογίζεται, ἢ καθ' ὃς ἔτυχε νὰ λάβῃ πληροφορίας ἀπὸ τοῦς βραδουργοῦντας ὑπὲρ τινος φατρίας διὰ τὰ ἴδια τέλη. Ἄλλὰ μόνος ὁ Ἐϋνῆρ, φίλος ἀκραφνῆς τοῦ Καποδίστρια καὶ τῶν Ἑλλήνων, εἰλικρινῶς ἐνεργῶν καὶ εὐεργετῶν τὴν πατρίδα τῶν εὐεργετουμένων τοὺς ὁποίους θαυμάζει, προβάλλει κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοὺς τεχνίτας τῆς Εὐρώπης χωρὶς ἰδιαιτέρου σκοποῦ, καὶ μὲ μόνον τὸν σκοπὸν τῆς ἀρετῆς, νὰ δίδῃ ἕκαστος ἀνὰ πέντε

σολδία τὴν ἑβδομάδα διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ὁ φίλος τοῦ μεγάλου
 πολίτου γράφει πρὸς τὰς Φιλελληνικὰς εἰαιρίας τὰ ἐπόμενα·
 «Κατὰ τὴν ὁποίαν μ' ἐδώκατε ἄδειαν ἔστειλα διὰ τὸ Ἑλληνικὸν
 »Ναυτικὸν εἰς παραλαβὴν τοῦ ἀνδρείου Ναυάρχου Μιαούλη σχει-
 »νία, πανία καὶ βόλια δέκα χιλιάδων φράγκων, καὶ ἓν μικρὸν φορ-
 »τίον σίτου. Ἐλαβον γράμματα ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα· γράφουσιν ὁ
 »Μαυρομυχάλης, ὁ Νικήτας, ὁ Καραϊσκάκης, ὁ Κοιοκοτρώνης
 »καὶ ἄλλοι ἀρχηγοί: «δὲν φοβούμεθα πλέον τοὺς Αἰγυπτίους,
 »οὐδὲ τὰ τακτικά των στρατεύματα· ἀλλ' ἐν ὄσφ τοὺς κατα-
 »πολεμοῦμεν, ζητοῦμεν ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐν Εὐ-
 »ρώπῃ Χριστιανῶν, τροφὴν διὰ τὰς γυναῖκας, τὰ παῖδια, τοὺς
 »γέροντας ἡμῶν καταπεφευγότες εἰς τὰ ὄρη, καὶ ἀπὸ βυλά-
 »ρους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τρεφομένους.» Κατὰ τὸν Ὀκτώβριον
 »ἔστειλα τρία πλοῖα μὲ τροφὰς εἰς Μάνην, εἰς Γραμπούσαν καὶ
 »εἰς Ναύπλιον, καὶ αὗται θα προφθάσωσι τὰς προσωρινὰς ἀνάγ-
 »κας· ἀλλὰ διὰ νὰ τραφῇ λαὸς ὀλόκληρος ἕως τοῦ ἐρχομένου
 »θέρους, πρέπει νὰ ἐξακολουθήσωσι αἱ βοήθειαι καὶ νὰ γίνωνται
 »κατὰ μῆνα καὶ καθ' ἑβδομάδα μάλιστα. Ἐπικαλοῦμαι τὸ εὐποι-
 »ητικὸν τῆς Γαλλίας, τῆς Γερμανίας, τῆς Ὀλλανδίας καὶ τῆς
 »Ἑλβετίας; ἀφ' οὗ ἐζήτησα ἀπὸ τοὺς εὐκαταστάτους ὄχι νέας
 »καὶ βρεῖας θυσίας, ἀλλὰ μετρίας καὶ τακτικὰς προσφορὰς, ἀ-
 »ποτεινομαι τῶρα κατ' ἐξοχὴν εἰς τοὺς φιλοπόνοους τεχνίτας (εἰς
 »τὴν τάξιν ταύτην, τὴν συνειθισμένην εἰς συχνὰς στερήσεις καὶ
 »ταλαιπωρίας, ἥτις μάλιστα διὰ τοῦτο ἔχει περισσότεραν συμ-
 »πάθειαν πρὸς τοὺς δυστυχεῖς Ἕλληνας), καὶ τοὺς ζητῶ νὰ θυσι-
 »άσωσιν ἐκάστην ἑβδομάδα πέντε σολδία τῆς Γαλλίας ἀπὸ τὸν
 »μισθὸν τῶν πόνων των, διὰ νὰ προμηθεύωσι τροφὴν εἰς τόσους
 »δυστυχεῖς ἀπονήσκοντας τῆς πείνης· ἔταν στοχασθῆ τις ὅτι
 »ἓν ἑκατομύριον ἀνθρώπων, συνεισφέροντες καθ' ἑβδομάδα τὴν
 »μικρὰν ταύτην συνεισφορὰν, δύναται νὰ προμηθεύωσι πέντε
 »ἑκατομύρια, ἐνθαρρύνεται ἱκανῶς εἰς τὴν σύστασιν αὐτῆς τῆς
 »συνδρομῆς τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης. Καὶ ποῖος ἐργάτης, ὅσον
 »πτωχὸς καὶ ἂν ἦναι, δὲν ἀποκόπτει ἀπὸ τὰς χρεῖας του εἰς
 »τὸ τέλος τῆς ἑβδομάδος ὀλίγα σολδία, διὰ νὰ σώσῃ ἐκ τῆς
 »πείνης ὀλόκληρον λαόν; Πεισθίως ὅτι τὸ σχέδιον τοῦτο, θά

» εὐρεῖ ὑποδοχὴν εἰς ὅλας τὰς κατὰ τὴν Εὐρώπην ἐταιρείας, προ-
 » τείνω νὰ διατάξωσι τὴν συνδρομὴν κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.
 » Καθ' ἑβδομάδα οἱ ἄρχηγοὶ τῶν τεχνῶν, οἱ πρῶτοι τῶν ἐργα-
 » στηρίων, οἱ κύριοι τῶν τεχνουργείων, νὰ προσκαλῶσι τοὺς
 » ἐργάτας τῶν, ὅταν κάμνωσι τὸν λογαριασμὸν τῆς ἑβδομάδος, νὰ
 » δίδωσι μικρὰν συνεισρορὰν ἀπὸ ἐνὸς ἕως πέντε σολιδίων εἰς βοή-
 » θειαν τῶν Ἑλλήνων. Ἡ συνδρομὴ θὰ ἐξακολουθῆ δύο χρόνους,
 » ἢ ἕως εὐδοκήσει ἡ Θεία Πρόνοια τὴν ἀπολύτρωσιν αὐτῶν » Ἀλλ-
 » λά καὶ εἰς τὴν Βυβαρίαν τὸν Ἰανουάριον τοῦ ε. ε. οἱ φιλέλληνας
 » ἐξαιτοῦνται βοηθήματα ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. Εἰς δὲ τὰς Βρυγας,
 » πόλιν τῆς Φλανδίας, προεκλήθη συμφωνία μουσικῆ χάριν τῶν
 » Ἑλλήνων, καὶ δεκατέσσαρα ὠραῖα κοράσια ὑπεκρίθησαν χορευ-
 » σαντα τὸν χορὸν τῶν Ἑσσιάδων, καὶ κατέδθησαν ἔπειτα ἀπὸ τὴν
 » Ὀρχήστραν καὶ ἐζήτησαν ὑπὸ τῶν θεατῶν βοήθειαν καὶ ἔλαβον
 » περὶ τὰς τρεῖς χιλιάδας φράγκων. Τοιαῦται βοήθειαι ἐζητήθησαν
 » καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα μέρη. Ἡ Δούκισσα Δαλμπεργ καὶ ἡ
 » μαρκεσία Μαριετὲ περιεφέροντο εἰς τοὺς Παρισίους, ζητοῦσαι διὰ
 » τοὺς Ἕλληνας βοήθειαν. Ἡ δὲ Δ. ἐπιτροπὴ διορίζει πρόξενον τῆς
 » Ἑλλάδος εἰς Μελίτην, καὶ αἵτησιν τοῦ Ἄμιλτων, τὸν Ἄγγλον
 » ὑπὲρ τῶν Ὁμαῶν Μακ-γγίλ, τὸν καὶ συσταθέντα ὑπὲρ τῆς ἰδίας
 » εἰς τὰς πολιτικὰς καὶ πολεμικὰς ἀρχάς τῆς Μεγάλης Βρεταννίας
 » νὰ τὸν ἀναγνωρίσωσι. Δὲν ἠδύνατο νὰ προτείνῃ τοῦτο ὁ Ἄμιλτων
 » ἂνευ ἀνωτέρης διαταγῆς τοῦτε ἀναγγέλλει τὸν φιλελληνισμὸν
 » τοῦ Ὑπουργοῦ Καίνιγγ καὶ τοῦ Δουκὸς Δεκλαράς.

Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ διακηρύττει τὴν 28 Δεκεμβρίου ὅτι: « Ἡ Γ'.
 » Ἐθ. συνέλευσις διὰ τὸν ἐκ τῆς πτώσεως τοῦ Μισολογγίου κίν-
 » δυνον τοῦ ἔθνους διέκοψε τὰς ἐργασίας της, καὶ ἔταξεν ἐπὶ κε-
 » φαλῆς τῶν πραγμάτων τὰ μέλη τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς, τὰ ὅποια,
 » μ' ὄλον ὅτι τατεπολεμοῦντο ἀπὸ τὴν ἰδιοτέλειαν καὶ φιλαρχίαν,
 » ἀνέστησαν τὴν πεσοῦσαν στερ. Ἑλλάδα, ἔσπρωξαν κατησχυ-
 » μένον εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸν στόλον τοῦ Σουλτάνου καὶ
 » συνέστειλαν τὸν Ἰμπερχιμ εἰς τὰ φρούρια. Ἀλλ' ἐν ταυτῷ ἰδείχ-
 » θησαν καὶ ἀμέτοχα ἀπὸ πᾶν σχέδον σπουδερχικῆς, καὶ ἀνεχούσης
 » ἀπὸ πάντα σκοποῦ φιλαρχικόν. Ἡ δ' ἀπόδειξις ταυτοῦ οἱ ἐ-
 » προσκάλεσαν τὴν ἐπιτροπὴν τῆς συνέλευσεως νὰ παρακαλέσῃ τοὺς

»πληρεξουσίους τοῦ ἔθνους, διὰ νὰ συτκεφθῶσι περὶ τῶν συμφε-
 »ρόντων του καὶ νὰ τ' ἀφαιρέτωσι τὴν ἐξουσίαν, ἐπειδὴ ὀρέ-
 »γονται πάλιν νὰ ἐμβῶσιν εἰς τὸν χορὸν τῶν ἀπλῶν πολιτῶν. Ἐ-
 »πομένως προσκαλοῦσι καὶ αὐτὰ τοὺς πληρεξουσίους νὰ ἐπιτα-
 »χύνωσι τὴν συνέλευσίν των, διὰ νὰ φροντίσωσι περὶ τῆς πα-
 »τρίδος, καὶ παραλαβόντες τὴν ἐξουσίαν ἀπ' αὐτὰ, νὰ τὴν παρα-
 »δώσωσιν εἰς χεῖρας ἀξιοτέρους κατὰ τὴν εὐχὴν καὶ ἐπιθυμίαν
 »καὶ αὐτῶν τούτων τῶν μελῶν τῆς Δ. ἐπιτροπῆς.» Ἐκ δὲ τῶν
 προσηγηθέντων ἀποδείχεται: πῶσον ἐφυλάχθη ἡ ἀλήθεια εἰς τὴν
 διακήρυξίν της (1). Διακηρύττει καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς συνελεύ-
 σεως τὴν 2 Ἰανουαρίου τοῦ 1827 ἔτους (καθ' ὃ πρῶτος ὁ κακῶς

(1) Ἡ ὀλιγαρχία κατηγορεῖ ἄλλους ὡς ἰδιοτελεῖς καὶ φιλάρ-
 χους, καὶ ἀγνοεῖται ποίους; ἀλλ' εἶναι καὶ αὐτὴ ἀνωτέρα τῆς
 ἰδιοτελείας καὶ φιλαρχίας; Δὲν ἀνέστησεν αὐτὴ τὴν στερ. Ἑλλάδα;
 τὴν ἀνέστησεν ὁ Καραϊσκάκης, ὅστις μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Μι-
 σολογγίου ἔγραψε τὸν Ζαΐμην νὰ μὴ φατριάζῃ διαιρῶν τοὺς Ῥου-
 μελιώτας, καὶ ὅστις πρῶτος ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ Ναύπλιον καὶ ἐστρά-
 τευσεν εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἐλπίζων νὰ λάβῃ πραγματικὴν συνδρο-
 μὴν ἀπὸ τὸν Κολοκοτρῶνην μᾶλλον. Εἶναι δὲ ἁπολογούμενον ὅτι
 συνετέλεσε καὶ ὁ Ζαΐμης παραδοὺς εἰς λήθην τὰ παρελθόντα καὶ
 συνεργήσας νὰ ἐκστρατεῦσῃ ὡς Γ. ἀρχηγός· ἀλλ' ἤθελε κατα-
 στρέφει τὸν Κιουταχῆν, ἃν δὲν ἀπησχόλει τοὺς Σουλιώτας καὶ
 τοὺς μετ' αὐτῶν εἰς τὴν Κόρινθον, καὶ ἃν ἐκίνει καὶ τούτους
 εὐθύς μετὰ τὸν Καραϊσκάκην ἐναντίον του. Ὅτι δὲ ἄλλος δὲν ἀνέ-
 στησε τὴν στερ. Ἑλλάδα εἰμὴ ὁ Καραϊσκάκης, θὰ τὸ ἀποδείξει ὁ θά-
 νατός του. Δὲν συνέστειλεν εἰς τὰ φρούρια τὸν Ἰμπραχίμ, καὶ διὰ
 τοῦτο αὐτὸς περιφέρεται ὅπου θέλει; ἀλλὰ διὰ τ' ἀποτελέσματα
 τοῦ ἐμφυλίου πολέμου οὐδ' ὁ Κολοκοτρῶνης ἠδύνατο πλέον νὰ
 τὸν συστείλῃ. Δὲν ἀποδείχεται δ' ἐκ τοῦ ὅτι συνεκάλεσε τοὺς
 πληρεξουσίους εἰς συνέλευσιν ὅτι ἡ ὀλιγαρχία ἦτον ἀμέτοχος
 ἀπὸ πᾶν σχέδιον σπουδαρχικὸν καὶ ἀπέιχετο ἀπὸ πάντα σκοπὸν
 φιλαρχικόν· ἀφ' οὗ εἶδεν ὅτι, οἱ πληρεξούσιοι συνήλθον εἰς Ἐρ-
 μιῶνιν, τότε ἠθέλησε καὶ αὐτὴ νὰ τὴν συγκροτήσῃ εἰς τὴν Αἴγι-
 ναν, διὰ νὰ τὴν κατακυριεύσῃ; ὅχι δὲ διὰ νὰ ἀφαιρεθῇ τὴν ἐξου-
 σίαν, ἀλλὰ διὰ νὰ τὴν διατηρήσῃ; καὶ ἃν δὲν δυνηθῇ, τότε νὰ δει-
 ξῇ ὅτι ὠρέγετο τὸν χορὸν τῶν ἀπλῶν πολιτῶν.

ἀπολούμενος Νενέκος, ὑποταγείς εἰς τὸν Ἰμπραχίμ, θὰ ἐπενέγκει
 τὸν κίνδυνον τῆς ὑποταγῆς, εἰς τε τὴν Πελοπόννησον), διακηρύ-
 τει ὅτι: «ἐβιάσθη ἀπὸ φοβερωτάτας καὶ τρομερωτάτας περιστά-
 »σεις τοῦ ἔθνους, νὰ διακόψῃ τὰς ἐργασίας τῆς ἢ ἐν Ἐπιδαύρῳ
 »Ἐθ. συνέλευσις, ὅτε ἐξ αἰτίας τοῦ Μισολογγίου οἱ πληρεξού-
 »σιοι ἐφώνησαν ἀναβολή, ἀναβολή τῶν ἐργασιῶν· δημοφώνως,
 »καὶ μόνον εἰς τὸν πόλεμον· κινεῖς δ' ἀπὸ τοῦς πληρεξου-
 »σίους δὲν ἐφάνη ἐναντίας. Ἐσυγκάλεσε τοῖς πληρεξουσίους ἄ-
 »παξ καὶ δις εἰς τὸν Πόρον, καὶ τὸ τρίτον εἰς τὴν Αἴγινα, ὅπου
 »μετέβη καὶ ἡ ἴδία, καὶ ὅπου συνήλθον πολλοὶ πληρεξούσιοι καὶ
 »ἐνέκριναν τὸν τόπον ὡς ἀρμοδιώτατον διὰ νὰ συγκροτηθῇ συ-
 »νέλευσις, καὶ τὴν ἀναβολὴν τῆς συγκροτήσεως αὐτῆς ἐπιβλα-
 »βεστάτην. Ἄλλ' ἀπέναντι τῶν νόμων, τοῦ ὀρθοῦ λόγου, τῶν
 »συμπερόντων καὶ τῆς ἐλευθέρου θελήσεως τοῦ ἔθνους, δεκαεὶς
 »πληρεξούσιοι ἐπιорκήσαντες, ἀπεκόπησαν ἀπὸ τὴν ὀλομείλιαν
 »τοῦ σώματος τῶν πληρεξουσίων, συμπατριάζουσιν εἰς Ἐρμιώνην
 »μετὰ τινῶν φιλοταράχων, οἵτινες καταπατήσαντες τὴν ἀπόφασιν
 »τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως, ἐγείναν αὐτοχειροτόνητοι πληρεξούσιοι,
 »ἐν ᾧ αἱ ἐπαρχίαι εἶχον ἐκλελεγμένους τοῦς πληρεξουσίους των,
 »τοὺς ὁποίους ἡ συνέλευσις εἶχεν ἐπικυρώσει εἰς Ἐπιδαύρον.
 »Τοῦς ἐπροσκάλεσεν εἰς τὴν Αἴγινα· ἀλλὰ φρονήματα μὴ πα-
 »τριωτικὰ βέβηλα, καὶ σκοποὶ μακρὰν τείνοντες τῶν κοινῶν συμ-
 »περόντων, τοὺς παρέσυραν νὰ μὴ ὑπακούσωσιν, ἐξ ἐναντίας καὶ
 »ν' ἀποτολμήτωσι νὰ προσκαλέσωσιν εἰς Ἐρμιώνην τὴν Ἐπιτρο-
 »πὴν τῆς συνελεύσεως καὶ τοῦς ἐν Αἴγινι πληρεξουσίους. Καὶ ἡ
 »Ἐπιτροπὴ αὕτη, βᾶσιν ἔχουσα τὴν νομιμότητα, καὶ προβαίνου-
 »σα εἰς τὰς ἐργασίας τῆς μ' ἐκεῖνο τὸ εἰρηνικὸν πνεῦμα, τὸ ὁ-
 »ποῖον καὶ ἡ οὐράνιος ἡμῶν θρησκεία ἐντέλλεται, καὶ ὁ ὀρθὸς λό-
 »γος ὑπαγορεύει, καὶ αἱ περιστάσεις τοῦ ἔθνους ἀπαιτοῦσι, προσ-
 »καλεῖ καὶ αὐθις τοὺς πληρεξουσίους εἰς Αἴγινα, καὶ τοὺς πα-
 »ρακινεῖ νὰ μὴ ἀναβάλωσι διὰ τὰ ἴδια τινῶν συμφέροντα τὰ
 »κοινὰ, ὅτε πρόκειται ἡ ἀπώλεια ἢ ἡ εὐδαιμονία τῆς πατρίδος.
 »Ἄν δὲ παρακούσωσι, θὰ διακηρύξει πανταχοῦ τὴν παρανομίαν
 »τῶν θελόντων διὰ τὰ ἴδια συμφέροντα νὰ εἰσάξωσιν εἰς τὴν
 »πατρίδα τὴν φθορὰν καὶ τὸν ὄλεθρον.» Εἶναι καὶ αὕτη κατάδηλος

ὅτι δὲν λέγει ἀλήθειαν εἰς τὴν διακήρυξίν της (I), τὴν ὅποιαν ἐξέδωκεν, ἀφ' οὗ κατ' ἐπιτήρησίν της οἱ ἐν Αἰγίνῃ πληρεξούσιοι, ἂν καὶ ἀπεψηφισμένοι ἀπὸ τας ἐπαρχίας οἱ πλείότεροι, ἔδωκαν εἰς αὐτὴν ἀναφορὰν τὴν 25 Δεκεμβρίου, καὶ τὴν παρεκάλεσαν νὰ συγκροτήσῃ εἰς Αἶγιναν τὴν συνέλευσιν ὅσον τάχος, συγκαλοῦσα αὐτόθι καὶ τοὺς ἄλλους πληρεξουσίους ὡς εἰς τόπον κα-

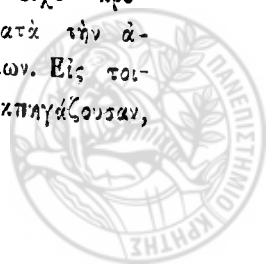
(1) Εἰς τὴν συνέλευσιν τῆς Ἐπιδαύρου ἡ ὀλιγαρχία, ἢ ἡ ἀγγλικὴ πατρία, κατώρθωσεν ὅτι καὶ ἤθελεν ἡ φαιρία αὐτὴ, καὶ ἐφώνησεν ἀναβολή, ἀναβολή. Ὁ δὲ Ὑψηλάντης διεμαρτυρήθη, καὶ πολλοὶ πληρεξούσιοι ἦσαν σύμφωνοι μὲ αὐτὸν, κατὰ τῆς πράξεως τῆς μειστικίας τῶν Ἄγγλων, ὡς ἐρέθη ἐν τοῖς ἔμπροσθεν. Ἀφ' οὗ οἱ ἐν Ἑρμιώνῃ πληρεξούσιοι ὠρκίσθησαν νὰ συγκροτήσωσι τὴν συνέλευσιν, καὶ ἤδη συνήχθησαν αὐτόθι ἰὰ δύο τρίτα καὶ ὄχι εἰς τὸν Πόρον, ὅπου τὴν παρεκάλεσεν ἡ ἐπιτροπὴ τῆς συνελεύσεως, δὲν ἔχει πλέον αὕτη δικαίωμα νὰ προτιορίσῃ τὸν τόπον. Εἰς τὸ Ναύπλιον ὠμολόγησεν ὅτι μόνη ἡ συνέλευσις, ἔχουσα τὰ δύο τρίτα τοῦλάχιστον, ἢ ὕνατο ν' ἀποφασιτῇ νομίμως περὶ τοῦ τόπου· ἀλλ' ἔπειτα ἀφ' οὗ εἶδον οὐ τα δύο τρίτα δὲν συνήλθον, καὶ οὐδ' ἐλπίζει νὰ συνέθωσιν εἰς τὸν Πόρον, λέγει εἰς τὴν διακήρυξίν της πρώτης Νοεμβρίου, ὅτι ἐξ αὐτῆς μόνης κοίεματα ἢ ἐνλογὴ τοῦ τοποῦ καὶ ἐγκρίνει τὴν Αἶγιναν· καὶ ἀφ' οὗ τὰ δύο τρίτα τῶν πληρεξουσίων τῆς συνελεύσεως, καὶ ὄχι δεκάξ πληρεξούσιοι, τὴν παρεκαλῶσι καὶ αὐτὴν καὶ τοὺς μετ' αὐτῆς πληρεξουσίους, ὅσοι μὴ ἀπεψηφισμένοι, εἰς τὴν Ἑρμιώνῃν, αὐτὴ ἐπιμένει νὰ τὴν συγκροτήσῃ εἰς τὴν Αἶγιναν· λέγει δ' αὐτοχαιροτονήτους τοὺς πληρεξουσίους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ὁ κυρίαρχος λαὸς κατὰ τὸ ἀνκράϊρετον δικαίωμά του ἐψήφισεν ἐφέτος, καταργήσαι τοὺς περισυνοὺς ἔτους ἐψήφισαν ὑπὲρ ἑαυτῶν νὰ ἦναι καὶ φέτος πληρεξούσιοι, καὶ θέλει νὰ συγκροτήσῃ τὴν συνέλευσιν ὅπου καὶ ὅπως θέλει, καὶ μὲ ἀνθρώπους ἀφαιρεθέντας τὴν πληρεξουσιότητα ὡς διαδοὺς τῆς ὀλιγαρχίας. Ὁ δὲ Πανούτσος Νουτάρης προκαλῶν καὶ οὕτως τὸν ἐυρύλιον πόλιεον, ὡς τὸν προσκάλεσε τὸ 1823 φυχῶν ἀπὸ τὸ Ἄργος εἰς τὸ Κρανίδι, προβαίνει, λέγει, μὲ τὸ εἰρηνικὸν πνεῦμα ὅπερ ἡ οὐράνιος θρησκεία τοῦ Χριστοῦ ἐντέλλεται. Ἐντοσούτω πολλοὶ νόμιμοι πληρεξούσιοι φεύγουσι κρύφα τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ τὴν Αἶγιναν καὶ ἔρχονται εἰς τὴν Ἑρμιώνῃν.

τάλληλον ἐπὶ τούτῳ, ἐν ᾧ οἱ ἐν Ἑρμιώνῃ προσεκάλεσαν καὶ τοὺς ἐν Αἰγίνῃ καὶ τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς συνελεύσεως νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Ἑρμιώνην. Αὐτόθι ὁ Κολοκοτρώνης λαμβάνει ἐπιστολὴν χρονολογημένην τὴν 27 Ἰανουαρίου (ἔ. ν.) ἀπὸ τὸν εἰς Κωνσταντινούπολιν Στρατιφῶρ Καίνιγγ, διαλαμβάνουσιν ὅτι ἕως τότε δὲν τὸν ἔγραψεν εἰς ἀπάντησιν (1) ἄχρις ὅτου ἤθελε φθάσει ἡ στιγμή νὰ προτείνη εἰς τὴν Ὑψ. Πύλῃν τὰς προτάσεις τῆς εἰρήνης ὅ,τι λογιῆς τὰς ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτὸν ἡ συνέλευσις τῆς Ἐπιδαύρου, καὶ ὅτι ἐχρειάσθη μερικὸς καιρὸς ἕως οὗ κερδίσει τὴν συγκοτάσιν καὶ σύμπραξιν τῆς Ῥωσίας καὶ Γαλλίας καὶ τῶν λοιπῶν συμμαχικῶν Δυνάμεων· ὅτι τώρα (ὅ ἐστι τοῦ Ἰανουαρίου μεσοῦντος) ἔφθασεν ἡ στιγμή ἐκείνη· ὅτι ἡ αὐτὴ του χαρίζει τὴν μεσιτείαν, ὁποῖαν τὴν ἐζήτησεν ἀπ' αὐτὴν ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις, καὶ ὅτι τὴν ἔκδοσιν τῆς διαπραγματεύσεως νομίζει ὡς τὸν μόνον δρόμον τῆς σωτηρίας τῶν ὅσοι ἐμέθεξιν εἰς τὸν ἀγῶνα. Προτρέπεται δὲ τὸ ἔθνος καὶ τοὺς ἀρχηγούς του εἰς ἑμόνοιαν, καὶ εἰς σταθερότητα ὡς πρὸς τὴν βίαν τῆς αἰτήσεως των. Λαμβάνει καὶ ἑτέραν αὐθημερὸν γεγραμμένην πρὸς ἑαυτὸν ἀτομικῶς, διαλαμβάνουσιν ὅτι ἦλθεν ἡ στιγμή τῆς διαπραγματεύσεως μὲ τὸν Σουλτάνον. Δὲν ἀμφιβάλλει δὲ εἰς τὴν σταθερότητα τῶν Ἑλλήνων ὡς πρὸς τὰ ἐφηρησιμένα εἰς τὴν ἐν Ἐπιδαύρῳ συνέλευσιν, ἐπιστηριζόμενος εἰς τὴν φρόνησιν τοῦ ἔθνους ἐν γένει, καὶ εἰς τὴν καλὴν πίστιν τῶν ὑπογραψάντων τὴν πρᾶξιν τῆς Ἐπιδαύρου· ἀλλ' ὅτι πολὺ πλέον ἐπιστηρίζεται εἰς τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Κολοκοτρώνη, τὴν ὁποῖαν βλέπει μετὰ τῶν ἄλλων, ὡς ἐπιστηρίζεται καὶ εἰς τὰ προτερήματά του, ὥστε νὰ ἐλπίζῃ ὅλου τοῦ ἔθνους τὴν εὐνοίαν καὶ τὸ σέβας πρὸς αὐτὸν ἐν καιρῷ κρίσεως περιστάσεως. Καὶ ὅμως, ἀρ' οὐ ἔγεινε τὸ πρωτόκολλον τῆς 23 μαρτίου οἱ Ἕλληνες ἀδικόπως καταστρέφονται ὑπὸ

(1) Ἐνοεῖ εἰς ἀπάντησιν τῆς πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῆς τῆς 14 Ἀπριλίου, τὴν ὁποῖαν ὑπέγραψαν εἰς τὴν Ἐπιδαύρον οἱ πληρεξούσιοι ὡς καὶ ὁ Κολοκοτρώνης· γράφει δὲ πρὸς τὸν Κολοκοτρώνη καὶ ὅχι εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς Συνελεύσεως, διότι βλέπει ὅτι ὁ Κολοκοτρώνης δύναται τὸ πᾶν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ὅχι οἱ ὀλιγαρχικοί.

τῶν Τούρκων, καὶ ὁ Καΐνιγγ δὲν κατορθώνει τίποτε ὑπὲρ αὐτῶν, ἀν καὶ διαπιστευτάντων τὴν τύχην των εἰς τὴν μεσιτείαν του εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ τρομακτικωτέρου τῶν κινδύνων των, ὅτε ὁ Ἰμπραχίμ καὶ ὁ Κιουταχῆς δὲν ἀνέβαλλον οὐδὲ στιγμήν τὰ πρὸς τὸν ὀλεθρὸν των, καὶ ἐπομένως δὲν ἠλπίζετό ποτε ν' ἀναβάλλῃ, οὐδ' ἐν ἀκαρεῖ, ὁ Καΐνιγγ τὸ νὰ ἐνεργήσῃ μ' ὄλην τὴν δραστηριότητα, νὰ π.ολάθῃ τὴν καταστροφὴν των. Οἱ Ἕλληνες ἤλπισαν καὶ πέρυσι καὶ φέτος εἰς τοὺς Ἄγγλους, καὶ ἤλπισαν σταθερῶς καὶ περιέμενον νὰ τοὺς σώσωσι, καὶ ἂν ἕως τώρα δὲν τοὺς ἤλεε ὁ Χριστιανικὸς κόσμος, καὶ ἂν ὁ Καραϊσκάκης δὲν ἤγειρε πάλιν τὴν Ῥούμειν εἰς τὰ ὄπλα, ὁ ὀλεθρὸς των ἴσως ἦτον ἄφρευτος· ἀλλὰ τότε ὁ Καΐνιγγ ἠθύναιο νὰ εἶπῃ διακηρύττων εἰς τὸν κόσμον : «Οἱ Ἕλληνες ἐδέχθησαν τὴν μεσιτείαν μου » πλὴν δὲν ἐπρόφθασα νὰ μεσιτεύσω ὑπὲρ αὐτῶν, διότι μετ' ὀλίγον δὲν ὑπῆρχον πλέον εἰς τὸν κόσμον. » Ἰῆδη, ἐπειδὴ ὑπάρχουσι ἀκόμη διὰ τῆς θείας ἀντιλήψεως, καὶ ἐπειδὴ ἔλαβεν ἕδειαν ἀπὸ τὴν αὐλήν του νὰ μεσιτεύσῃ, καὶ μάλιστα ἀφ' οὗ ἐκέρδισεν ὑπὲρ τῆς αἰτήσεώς των καὶ τὴν σύμπραξιν τῶν πρέσβων τῶν ἄλλων Δυνάμεων, θὰ δώσῃ τὰς διακοινώσεις του εἰς τὸν Ῥεῖζ ἐφέντην, καὶ αὐτὸς θὰ τὸν ἀποκρίνεται ἀποφατικῶς μ' ὄλην τὴν Τουρκικὴν ἀλαζονείαν, καὶ ἂν ἐν τοσοῦτῳ ὁ Ἰμπραχίμ καὶ ὁ Κιουταχῆς ἐξολοθρεύσωσι τοὺς Ἕλληνας, ὁ Καΐνιγγ θὰ εἶπῃ : «δὲν ἠμῶρεςαν ν' ἀνθέξωσι μικρὸν πικρόμη, νὰ μὲ δώσωσι καιρὸν νὰ τοὺς σώσω. » ἂν ὁμως δὲν δυνηθῶσιν ἐκεῖνοι νὰ τοὺς ἐξολοθρεύσωσιν, ὁ Καΐνιγγ θὰ ἐξακολουθῇ μεσιτεύων περὶ διαπραγματεύσεως εἰρήνης μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τούρκων. Ἐπειδὴ αἱ δυνάμεις δὲν ἔχουσι τὸ δικαίωμα, ἀφ' οὗ ἀνεγνώρισαν τὴν Τουρκίαν μέρος συμπληρωτικὸν τῆς Εὐρώπης, καὶ ἀναγκαῖον εἰς τὴν ἰσορροπίαν, καὶ μόνον διὰ τὴν φιλανθρωπίαν χριστιανοῦσι νὰ ἐνεργήσωσιν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, μόνος ὁ δρόμος τῆς διαπραγματεύσεως εἶναι κατὰ τὸ πρωτόκολον συγχωρημένος, ἄχρισ διου ἴδωσιν ὅ,τε Καΐνιγγ καὶ οἱ σύμμαχοι δι' ἀπαιτοῦνται ἔργα διὰ τοὺς Τούρκους, ἂν δὲν θέλωσι νὰ φονεύσωσι μὲ τὰς χεῖρας τῶν Τούρκων τοὺς Ἕλληνας. Ὁ Κολοκοτρώνης κοινοποιεῖ τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Καΐνιγγ εἰς προκαταρκτικὴν συ-

νεδρίασιν τῶν πληρεξουσίων, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ τὸν βεβαιώσῃ διὰ
 τὴν σταθερότητα τῶν Ἑλλήνων. Ὁ Καίνιγγ πληροφορημένος
 ὅτι ὁ Κολοκοτρῶνης δὲν ἦτο σύμφωνος μὲ τὸν Ζάχην μετὰ τὴν
 ἐν Ἐπιδαύρῳ συνέλευσιν, καὶ ὅτι ἤδη συνεκρότει τὴν εἰς Ἑρ-
 μιῶνην, τὸν ὑπευθυμίζει τὴν πράξιν τῆς Ἐπιδαύρου ὑποπεύων μὴ
 ψηφίσωσιν ἤδη οἱ Ἕλληνες ἐναντίον τι, καὶ τοῦ συμβουλεύει
 τὴν σταθερότητα. Ὅθεν ὁ Κολοκοτρῶνης αὐθημερὸν ἀποκριθεὶς
 τὸν λέγει ὅτι, ἔλαβε τὰς ἐπιστολάς σου, καὶ οἱ πληρεξούσιοι
 τὸν ἐπεφόρτισαν νὰ τὸν προσφέρῃ τὰς εὐχαριστίας των διὰ τὴν
 ἐπιμέλειάν του ὑπὲρ τῆς διαπραγματεύσεως· ὅτι τὸ ἔθνος εἶναι
 νωμένον καὶ δὲν ὑπάρχει καμμία διαίρεσις, καὶ εἰν' ἐπιφορτι-
 σμένος ἀπὸ ὅλων τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος νὰ ἐγγυηθῇ τὴν σταθερό-
 τητά του ὡς πρὸς τὴν βᾶσιν καὶ τὰς ἀρχάς, ἐρ' ὧν ἐζήτησε τὴν
 ὑπεράσπισιν τῆς Μεγάλῃς Βρεταννίας μὲ χρηστὰς ἐλπίδας
 καὶ μὲ βεβαίαν πίστιν ὅτι θὰ διαπραγματευθῇ τὴν ὑπόθεσιν
 πρὸς τὸ συμφέρον τῶν Ἑλλήνων, εἴτινες ἀπεράτισαν νὰ ζήσωσι
 ζωὴν πρέπουσαν εἰς τοὺς ἀγῶνάς των καὶ ν' ἀπολαύσωσι τὰ
 δίκαια τοῦ ἔθνους των, ἢ νὰ προτιμήσωσι μυριάκις τὸν θάνατον.
 Στέλλει δ' ἀντίγραφα τῶν ἐπιστολῶν του εἰς τὴν Κρήτην νὰ
 θαρρύνῃ τοὺς Κρητάς, καὶ τοὺς συμβουλεύει νὰ λίθωσι τὰ ὄπλα
 ὅλοι καὶ νὰ μάχωνται κατὰ τῶν Τούρκων, ὅτε πρόκειται νὰ
 διαπραγματευθῶσιν αἱ Δυνάμεις διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ ἐλευθε-
 ρίαν τῆς πατρίδος. Ὁ δ' ἀγαθὸς Ἀμιλιων, ἀρ' εὖ πρὸ ὀλίγου
 ἠρεθίσθη ἀπὸ τὴν ἐν Αἰγίνῃ φατρίαν, ἔρχεται εἰς τὴν Ἰδρῶν καὶ
 τὴν πυροβολεῖ διὰ τὸν λόγον τοῦ νάϊκνισοποιηθῆ, διότι τὸ πλοῖον
 τοῦ Ζιάκα προσέβαλε τὴν Ἀγγλικὴν σημαίαν. (Ὁ λαὸς τῆς Ἰ-
 δρῶν δὲν εἶχον ἄλλον πόρον τοῦ ζῆν, εἰμὴ τὸν ἀπὸ τὸν στόλον
 κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἐκπλέοντα ἢ τὴν καταγωγὴν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐκπλεύ-
 σωσι τὰ Ἰδρῶνικὰ πλοῖα, ἔπρεπε νὰ ἐκπλεύσωσι τὰ Τουρκικὰ
 ἀπὸ τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ τοιαύτη ἀνάγκη δὲν ὑπῆρχε τὴν δὲ
 καταγωγὴν δὲν ἐπέτρεπον οἱ πρόκριτοι φοβούμενοι τὴν κατὰ-
 χρητὴν, ὅτε ὅλος ὁ κόσμος ἐρώναζον κατὰ τῆς πειρατείας, καὶ
 ἡ Κυβέρνησις κατεδίωκε τοὺς πειρατάς, καὶ εἶχε προ-
 καλέσει κατ' αὐτῶν τὴν σύμπραξιν καὶ τῶν κατὰ τὴν ἀ-
 νατολὴν ναυτικῶν μοιρῶν τῶν Χριστιανικῶν Δυνάμεων. Εἰς τοι-
 αύτην ἀπελπισίαν, ἀπὸ τὴν πενίαν καὶ ἀπορίαν ἐκπηγάζουσαν,

Ἰδραϊὲς τις, Ἀναστάσης Βέτερης λεγόμενος, πιστολιζέει τὴν θύραν τοῦ Τομπάζη δισχομένους ἀπὸ τὴν οἰκίαν του, ἀπειλήσας αὐτὸν ὡς ἐμποδίζοντα τῶν πλοίων τὴν ἐκπλευσιν· ἄλλοι δὲ ὤρμησαν εἰς τὸν λιμένα, ἐκυρίευσαν ἕξ ἐπιτὰ πλοῖα καὶ ἐξέπλευσαν, διὰ τὰ εὖρωσι τρόπον τὰ ζήτωσι καὶ τὰ προμηθεύσωσιν ἄρτον εἰς τὰς οἰκογενεῖας των. Οἱ πλείοντες εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Ζιάκα προσέβαλον καὶ τὴν Ἀγγλικὴν σημαίαν· ἡ πείνα εἶναι τυφλή) Ὁ δ' Ἀμιλιτὸν ἐζήτησεν ἀπὸ τοῦ προκρίτου· τὰ πράγματα, τὰ ὅποια οἱ Ἰδραῖοι ἐπῆραν ἀπὸ Ἀγγλικὸν πλοῖον ὡς λείαν, ἢ τὸ πλοῖον τοῦ Ζιάκα· Οἱ πρόκριτοι δὲν ἠδύνατο εἰς τὰς περιστάσεις ἐκείνας νὰ πράξωσι τίποτε πρὸς ἰκανοποίησίν του. Ὅθεν διέταξε τὸν Σπέντσορ μὲν τινα πλοῖα ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς μοίρας, καὶ περιεκύκλωσαν τὸν λιμένα τῆς Ἰδρας, καὶ ὤρμησαν αἱ λέμβοι εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Ζιάκα νὰ τὸν ἐπάρωσιν. Ἐπειδὴ δ' ὁ Κολαδῆμας, εὐρεθεὶς ἐπὶ τοῦ πλοίου αὐτοῦ, ἐπιστόλισε κατὰ τῶν εἰσβαλόντων Ἀγγλῶν ναυτῶν, ἀφ' οὗ ἐπυροβόλησαν τ' Ἀγγλικά πλοῖα βρισθέντα εἰς τὴν θάλασσαν καὶ φεύγοντα τὸν πιστολιζαντα, ἐπυροβόλησαν καὶ κατὰ τῆς πόλεως, κτυπήσαντες τὸν εἰς τὰ παρὰ τὴν λαὸν, καὶ ἐρνεύσαν ἕξ, ἐν οἷς καὶ ὁ ἀγαθὸς πυρπολητὴς Γεώργιος Μελίτης, καὶ ἐπλήρωσαν τέσσαρας Ἰδραῖους, ἐπῆραν καὶ ἕξ πλοῖα Ἰδραϊκά ὡς καὶ τὸ πλοῖον τοῦ Ζιάκα καὶ ἀνεχώρησαν, καὶ τοῦτο μὲν ἀποσύραντες εἰς Μελίτην ἐδήμεισαν (1)

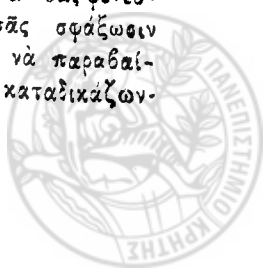
(1) Οὕτω τιμωροῦνται οἱ μηδὲν ἀδικήσαντες, κατὰ τὴν δικαιοσύνην τῆς γῆς· ἀλλ' ἄλλος Ἀγγλος, τοῦ ὁποίου δὲν ἐθυμοῦμαι τ' ὄνομα, ἐπὶ τῆς προεδρείας τοῦ Μαυρομιχλή ἦλθεν εἰς τὸ Ναύπλιον, ζητῶν νὰ λάβῃ ἀπὸ τῆς Κυβέρνησιν δύο χιλιάδας δίστηλα διὰ λόγον πειρατικῆς, τὰ ὅποια τὸν εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς δοθεῖσαν προθεσίαν. Ἡ Κυβέρνησις τὸν εἶπεν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς Μανιάτας ν' ἀποδώσωσι τὰ εἰρημένα δίστηλα, καὶ ὅτι ἐδύνατο νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Μάνην καὶ νὰ λάβῃ αὐτοδικαίως ὅ,τι εἴησιν· καὶ ἀνεχώρησε μὲν ἀπὸ τὸ Ναύπλιον δυσπρεστημένος, ἀλλὰ δὲν ἐπράξε τοιοῦτό τι εἰς τὴν Μάνην. Ὁ δὲ Ἄδαμ, ἀρμοστής τῆς Ἐπτανήσου, πρὸς ὑποσήμεζιν τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν ἐλθὼν εἰς τὸ Ναύπλιον ἐπὶ τῆς προεδρείας τοῦ Κοσσυριώτου, ἐπῆρε τρία πλοῖα Ἑλληνικά μετὰ τὰ πληρώματά των, καὶ τὸν ἐβίασεν οὕτω ν' ἀναίρεσῃ τὴν δικαίησιν κατὰ τῶν εὐ-

ἐκεῖνα δὲ ἐπομένως ἀπέλησαν. Ὁ Ἄμιλτων δείχνει πολλὴν δυσάρεσκειαν καὶ κατὰ τοῦ Κολοκοτρώνη καὶ τῶν ἐν Ἑρμιῶνη πληρεξουσίων, καὶ ἂν ἠδύνατο ἤθελε τοὺς διὰσει νὰ μετασῶσιν εἰς Αἴγιναν, ἀρ' οὐ μάλιστα εἶχεν ἀκούσει ἢ ὑποπτεύσει ὅτι ἐμελλε νὰ προσκαλέσῃ τὸν Καποδίστριαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅτι, διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ τὸ πρᾶγμα, λέγει· ὡς ἂν κακίζων τὸν Κολοκοτρώνη· ὁ σκοπὸς τῆς συνελεύσεως ταύτης ἀφορᾷ νὰ προσκαλέσῃ τὸν Καποδίστριαν. Ἄλλ' ὁ Κολοκοτρώνης τὸν ἐβεβαίωσεν ὅτι τοῦτο δὲν ἦτό ποτε νὰ γείνη. Ἐκεῖνος δὲ τὸν εἶπεν· ἄς προσέξωσιν οἱ πληρεξούσιοι μὴ ψηφίσωσι τι κατὰ τῶν προσηφισμένων εἰς τὴν ἐν Ἐπιδαύρῳ συνέλευσιν καὶ βλάβῃσι τὴν πατρίδα των. Ἡ δ' ἐν Ζαΐμῳ ἐπιτροπὴ δὲν ἔπαυσε γράφουσα καὶ παραγγέλλουσα τὸν Κολοκοτρώνη, νὰ ἐνωθῶσιν αἱ δύο συνελεύσεις, νὰ διατηρηθῇ τὸ αὐτὸ πολιτεῦμα, τὸ ἐν Ἐπιδαύρῳ ψηφισθὲν, καὶ αὐτὸς νὰ ἐνωθῇ μὲ τὸν Ζαΐμην καὶ μὲ τὸν Μιαούλη, καὶ τότε θὰ σώσῃσι τὸ ἔθνος. Ὁ δὲ Κολοκοτρώνης θέλει τὴν ἔνωσιν καὶ τὴν ὁμόνοιαν τῶν Ἑλλήνων· ἀλλὰ δὲν θέλει πλέον ὅ,τι θέλει ὁ Ζαΐμης· καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, θέλει πατρίδα καλῶς ἐννοουμένην, καὶ τοῦτο θὰ ἐπενέγκῃ τὴν ἔνωσιν καὶ τὴν ὁμόνοιαν, σχεδὸν ὅλων τῶν πληρεξουσίων, καὶ ὅχι τῶν δύο συνελεύσεων, διότι ἄλλη συνέλευσις δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὴν Αἴγιναν, ὑπῆρχον μόνον πληρεξούσιοί τινες, ὡς ἀνωτέρω εἰρήθη.

Φθίνοντος τοῦ Δεκεμβρίου, ἐκστρατεύει ὁ Ἰω. Νοταρᾶς εἰς Ἐλευσίνα μὲ χιλίους τριακοσίους μισθωτοὺς Ῥουμελιώτας. Οἱ Κορίνθιοι δὲν τὸν ἀκολουθεῖσιν, οἱ μὲν διότι δὲν θέλουσι ν' ἀφήσωσιν εἰς τὴν ἐλδίκητιν τῶν ὑπεναντίων του τὰς οἰκογενεῖας

δειτέρων, δι' ἧς ἠπειλοῦντο νὰ καταβυθισθῶσιν αὐτανδρα τὰ κομίζοντα στρατεύματα Τουρκικὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα πλοιάτων· ὡς ἂν εἶπε μ' ἄλλας λέξεις, δὲν εἶ.αι δίκαιον οὐδὲ ν' ἀπειλήσετε καὶ τοὺς οὐδετέρους ὅτι θὰ τοὺς φονεύσειε καὶ τοι φέροντας μὲ τὰ πλοιά των Τούρκους εἰς τὴν πατρίδα σας, νὰ σᾶς φονεύσωσι μὲ χεῖρας Τουρκικὰς μὴ δυνάμενοι νὰ σᾶς σφάξωσιν οἱ ἴδιοι αὐτοί· οὕτως ἦτο δίκαιον οἱ οὐδέτεροι νὰ παραβαίνωσι τὸ δίκαιον τῶν ἐθνῶν, καὶ οἱ Ἕλληνες νὰ καταδικάζωνται εἰς θάνατον, διότι δὲν θεωροῦνται ὡς ἔθνος.

των· οἱ δὲ διότι δὲν τὸν θέλωσιν ἰρχηγόν· καὶ ἐπειδὴ αὐτὸς δὲν θέλει, λέγει, νὰ τοὺς βιάσῃ νὰ τὸν ἀκολουθήσωσι, διὰ νὰ μὴ στοχασθῶσι τάχῃ οὖν τοὺς ἐκδικεῖται, παρακλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ τοὺς διατάξῃ νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν. Ἔνωσι δὲ νὰ τοὺς διατάξῃ ὁ Ζαΐμης· ἀλλὰ διὰ τοῦτο καὶ δὲν ὑπακούουσιν. Ὁ δὲ Φαρμακίδης παρακινεῖ τὸν Π. Νοταρᾶν εἰς τὴν Γ. ἐφημερίδα νὰ ἐκστρατεύσῃ ὡσαύτως εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἐπαινῶν τὸν Ἀδὰμ Κορέλλαν (Καρυτινὸν στρατιώτην, ἐνεδρεύοντα καθ' ἡμέραν εἰς τὴν Μεσσηνίαν καὶ βλάπτοντα τὸν Ἰμπραχίμ πάντοτε) καὶ ὑπαινιττόμενος τὸν Κολοκοτρώνην, τὸν Νικηταρᾶν, τὸν Ντισιαβέλλαν καὶ ἄλλους πολεμικοὺς εὐρισκόμενους εἰς τὴν Ἑρμιωνῶν διὰ τὴν συνέλευσιν, λέγει· «Ἄλλοι μεγαλῶνομοι στρατηγοὶ ἀπῆκταν τὸ ἐξ ἐπιταγέλευματος κύριον αὐτῶν ἔργον, τὸν πόλεμον, καὶ οὔτε θεὸν φοβούμενοι οὔτε ἀνθρώπους αἰδούμενοι, κατατρίβουσι τὸν πολυτίμον χρόνον εἰς πάντη ἀνάξια καὶ ἀνοίκεια τοῦ στρατιωτικοῦ χαρακτηῖρός των ἔργα.» Ἀποκρινόμενος δ' ἐκ μέρους τοῦ Κορέλλα πρὸς τὸν ἐρωτῶντα τάχῃ τοῦτον περὶ πολιτικῶν «δὲν ζεύρω τίποτε, δὲν βλέπω, δὲν ῥωτῶ περὶ πολιτικῶν, οὐχὶ διότι ἀδιαφορῶ, ἀλλὰ διότι δὲν κρίνω ἴδιον πολεμικοῦ ἀνδρός τὰ τοιαῦτα. Ἡ πατρίς διώρισεν ἄλλους εἰς τὰ πολιτικά καὶ ἄλλους εἰς τὰ στρατιωτικά. Εἰς ταῦτα εἰμι διωρισμένος καὶ ἐγὼ, καὶ δὲν φροντίζω διὰ τὰ πολιτικά. Οὐδεὶς στρατεύόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογῆσαντι ἀρέτῃ, λέγει ὁ ἀπόστολος Πυλὸς· ὁ στρατολογῶν εἶναι ἢ πατρίς· καὶ ὅστις ἀττολεῖται εἰς ἄλλα παρὰ τὰ τῆς στρατιωτικῆς χρῆσιν, δὲν ἀρέσκει εἰς τὴν πατρίδα. Φρονῶν δὲ ὅτι, ὅστις στρατιωτικὸς ὢν, θελήσει ν' ἀνακατώεται εἰς τὰ πολιτικά, εἶναι κίνδυνος μὴ φανῆ ἀχρεῖς καὶ κατὰ τὰ δύο.» Τοιαῦτα πλάττων, ὀνειδιζει τὸν Κολοκοτρώνην καὶ τοὺς ἄλλους πολεμικοὺς, διότι δὲν ἀρίνυσιν τὴν φαιρίαν του νὰ ἐπικυρώσῃ εἰς τὴν προκειμένην συνέλευσιν τὰ ἐγκριθέντα εἰς τὴν Ἐπίδαυρον πέρυσιν, καὶ θέλει νὰ μὴ ἀνικατώνωνται εἰς τὰ τῆς συνελευτέως οἱ πολεμοῦντες διὰ τὴν πατρίδα των Ἕλληνας, ἀλλὰ ν' ἀρήσωσιν εἰς τὴν φαιρίαν του νὰ διέπῃ τὰ πράγματα. Πέρυσιν δὲν ἐφώναζε κατὰ τοῦ Κολοκοτρώνη, συγκοτρώντος τὴν συνέ-

λενσιν τῆς Ἐπιδαύρου διὰ τὴν μεσιτείαν τοῦ Καίνιγγ, διότι τότε ἐφρόνει ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅπου ὁ ἄνθρωπος πολεμεῖ διὰ τὰ δίκαιά του, ὁ στρατιώτης δὲν εἶναι μηχανή, ἀλλ' εἶναι καὶ πολίτης, πλὴν ἤδη ὁ Κολοκοτρώνης καὶ οἱ ἄλλοι πολεμικοί, ἐπειδὴ ὁ καιρὸς παρέρχεται, καὶ οἱ Ἕλληνες ἀπώλλονται, καὶ ὁ Καίνιγγ δὲν μεσιτεύει ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, διότι ὁ Πέτ' Ἐφιάτης δὲν τὸν δίδει ἀκρόασιν, συγχροτοῦσι πάλιν συνέλευσιν ὅπως εὐρωσι τὸν τρόπον νὰ τὴν σώτῳσιν, ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἔθνους τιθέμενοι τὸν πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενον ἄρχοντα, ὅχι πλέον τὸν τῆς φατρίας, ὅχι πλέον τὸν Ξενοφρονα οἷονδ' ἕποτε, καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἐφημεριδογράφος Ἰσρεὺς φοβεῖται μὴ ἀνατραπῶσι τῆς Ἀγγλικῆς φατρίας τὰ σχέδια, καὶ θέλει νὰ στείλῃ τὸν Κολοκοτρώνην εἰς τὸν πόλεμον καὶ νὰ μὴ ἀνακατώνεται εἰς τὰ πολιτικὰ διὰ τὸν κίνδυνον μὴ φανῆ ἀχρεῖος καὶ κατὰ τὰ δῶα. Καὶ ὁμοῦ αὐτὸς οὗτος καὶ εἰς τὴν συνέλευσιν βουλευόμενος καὶ μετὰ τὴν συνέλευσιν πολεμῶν, θά συντελέσει εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος.

Μεσοῦντος τοῦ Ἰανουαρίου ἐκστρατεύει εἰς τὴν Ἐλευσίνα καὶ ὁ Π. Νοταρᾶς μὲ χιλίους πεντακοσίους Κορινθίους καὶ ἄλλους Ἕλληνας, μεθ' ὧν συνεκστρατεύει δι' ἰδίας δαπάνης μὲ ὀκτακοσίους καὶ ὁ συνταγματάρχης Διονύσιος Μπούρμπαχης Ἕλληναὶ τὸ γένος ὡς ἀπὸ τὴν Κερκλληνίαν κατγόμενος, ἔστις, ἀρ' οὐ ὑπερέτησεν εἰκοσιτρία ἔτη εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ ἔλαβε τὸν βαθμὸν τοῦ συνταγματάρχου, εἶχεν ἔλθει πρὸ ὀλίγου ἐκ Παρισίων, νὰ συναγωνισθῆ διὰ τὴν πατρίδα του. Μέχρι τῆς 20 τοῦ αὐτοῦ εἶχον συναχθῆ εἰς τὴν Ἐλευσίαν ἐπὶ περίπου χιλιάδες Ἕλληνες· διηρέθησαν δὲ εἰς δύο καὶ ἐκινήθησαν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ μὲν ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Βάτιον, Μπούρμπαχην, Π. Νοταρᾶν, Προκόπην, Κατσιαντώνην Ἀθηναῖον, κινήσαντες τὴν 21 εἰς Χασιὰ, ὅθεν μετὰ τινὰς ἀκροβολισμοὺς, καθ' οὓς ἐνίκησαν οἱ Ἕλληνες, προχωροῦσι πολὺ, καὶ τοποθετοῦνται εἰς Καματερόν, ἡμίσειαν ὥραν ἀπὸ τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοπέδου, καὶ διαμένουσιν ἐν ἀπραξίᾳ τετραήμερον, καὶ ὁ Κιουταχῆς δὲν κινεῖται κατ' αὐτῶν, καὶ ἐθάβρησαν διὰ τοῦτο ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ τινες ἀπῆρχοντο νυκτὸς εἰς προσκοπήν ἕως πλησίον τῶν σπηλῶν του. Οἱ δὲ ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Ἰω. Νοταρᾶν, Μακρυγεάννην, Δημ. Καλλέργην, Ἰω. Γ. Πέταν,

Ν. Γίγκαν Λάμπρου, Ίω. Μίτσιαν καὶ Μπεκιάρην, (τοὺς τρεῖς τελευταίους στρατεύσαντας ἐκ διαταγῆς τοῦ Κολοκοτρώνη μὲ τριακοσίους ὀγδοῆντα Κρανιδιώτας, Ἑρμιωνεῖς, Ναυπλιεῖς καὶ Ἀργεῖους) ἄλλους τε καὶ ἀπὸ τὸν Χαράλαμπον Ἰγγλέσιν, διασχοῦντα δ' αὖτις ὀγδοῆντα τακτικούς τοῦ πεζικοῦ, ἐξήντα ἵππεις καὶ ἕξ πυροβόλα πεδινά, ἔχοντες ὅλοι ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Θωμᾶν Γόρδων διωρισμένον ἀρχηγὸν ἀπὸ τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν, τὸν ὁποῖον συνοδεύουσιν ὅτε Ἐπὶ δὲ καὶ ὑπὲρ τοὺς εἰκοσιν ἀξιωματικοὶ Φιλέλληνας, ἐπιβαίνουσιν εἰς πλοῖα, καὶ φθάνουσιν εἰς τὸ Φάληρον. Ἄμ' ἐπιβάντες αὐτοῖσι οἱ Ἕλληνας ὤρμησαν εἰς παρακείμενον λόφον ὑπὸ τῶν Τούρκων κατεχόμενον, τοὺς ἐδίωξαν ἐκεῖθεν, ἐκυρίευσαν τὴν θέσιν καὶ παρευθὺς ὠχυρώθησαν κατασκευάσαντες προμαχώνας καὶ περιχαρακωθέντες, καὶ θέσαντες μάλιστα ἐπ' αὐτῶν ἐννέα πυροβόλα, τῶν ὁποίων τὴν διευθυνσιν ἐνεπιστεύθη ὁ Ψαρρῖανὸς Θεοδωρῆς Μαθῆς μὲ πενήντα ἄλλους Ψαρρῖανῶν, ἀθρόμῃτως στρατεύσαντας ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν καὶ τοῦ φιλέλληνος Γερμανοῦ Μούλλερ παρὰ τοῦ Γόρδων διωρισθέντος. Ἐἶχον δὲ διὰ θαλάσσης συμπράττουσαν δύναμιν τὴν Καρτερίαν ὑπὸ τὸν Χάστιγξ καὶ δύο βόρεια Ψαρρῖανὰ ὑπὸ τὸν Ν. Γιαννί σεν καὶ τὸν Δ. Παπανικολῆν. Τὰ πλοῖα ταῦτα ἤρχισαν νὰ πυροβολῶσι τὸ Μοναστήριον καὶ τὸν Πύργον τοῦ τελωνείου, ὅπου εἶχον κατχύγει οἱ Τούρκοι καὶ καταστρέφουσι τὸν Πύργον καὶ βλάπτουσι τὸ τεῖχος τοῦ Μοναστηρίου. Τὴν 27 κινεῖται αἴφνης ὁ Κιουταχῆς μὲ δύο χιλιάδας πεζοὺς τε καὶ ἵππεις καὶ μὲ δύο πυροβόλα εἰς Καμκτερόν, καὶ ἤρχισεν νὰ μάχεται κατὰ τοῦ Βάσιου καὶ τῶν ἄλλων μ' ὄλην τὴν ὀρμὴν πυροβολῶν πολλὴν ὥραν. Ἐπειτα ὤρμησεν εἰς τι μικρὸν ὀχυρώμα, ὅθεν οἱ Ἕλληνας ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, καὶ ἐπομένως τρέπονται καὶ ἀπὸ τ' ἄλλα ὀχυρώματα εἰς πολλὴν ἀταξίαν, καὶ οἱ ἐχθροὶ τοὺς καταδιώκουσι καὶ φονεύουσι περίπου διακοσίους, ἐν οἷς καὶ ὁ Κατσιαντῶνης μ' ἐξήντα Ἀθηναίους καὶ ὁ ἀνδρείος Γεραναγῶστης Κιουρκατιώτης ἀπὸ τὸ Μενίδι πίπτει ἀπομαχόμενος καὶ ὁ Γενναῖος ἄλλ' αὐτοῦ Μιούρμπαχης, καὶ ὁ θανατὸς του καταπικραίνει τοὺς Ἕλληνας. Ὁ δὲ Κιουταχῆς νικητὴς ἐπιστρέφει εἰς τὸ γυνικὸν στρατόπεδόν του εἰς τὰ Πατήσια, γράφει πρὸς τοὺς πρ

λιπορρημένους εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ καυχώμενος διὰ τὴν νίκην του, τοὺς προτκαλεῖ νὰ ἐξέλθωσιν ἐκεῖθεν, καὶ ὅσοι θέλωσι νὰ μείνωσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, ὅσοι δὲ μὴ, νὰ εἶν' ἐλεύθεροι νὰ ὑπάγωσιν ὅπου θελήσωσιν. Ἄλλ' αὐτοὶ δὲν τὸν ἀποκρίνονται, καὶ ἐκεῖνος κινεῖται κατὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ εἰς τὸ Φάληρον, ὅπου καταλαβὼν τὰς ἀναγκαίας θέσεις, σταίνει τὰ πυροβόλα του, καὶ τὴν 30 ἀρχίζει νὰ τοὺς καιαπολεμῇ. Οἱ δὲ Ἕλληνες τὸν ἀνικροῦσιν εἰς τε τὴν ξηρὰν καὶ ἀπὸ τὴν θάλασσαν, καὶ τὸν προξενοῦσιν οὐκ ὀλίγην φθοράν, καὶ τέλος ἐξορμήσαντες ἀπὸ τὰ ὀχυρώματά των, ἐδίωξαν τοὺς Τούρκους ἀπὸ τὰς θέσεις των, καὶ στραφέντας νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς μάχην, τοὺς ἐτρεψαν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ τοὺς ἠνάγκασαν νὰ φύγωσιν ἀτάκτως. Τὴν πρώτην τοῦ Φεβρουαρίου ἐπανέρχεται ὁ Κιουταχῆς μὲ πλειοτέραν δύναμιν πάλιν, συνάπτει μάχην κατὰ τῶν Ἑλλήνων, καὶ πάλιν ἠττάται, καὶ ἔπαθε πολὺ καὶ ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω. Δὲν πύθει δὲ νὰ κερυνοβολῇ τὴν Ἀκρόπολιν, ἀν καὶ ἔπαυσε τοῦ νὰ κατασκευάζῃ ὑπονόμους, δι' ὧν μέχρι τοῦδε δὲν ἠδυνήθη νὰ κητορθῶσιν τίποτε, καὶ κυρίως φροντίζει νὰ κηκαστρέψῃ τοὺς ἐλθόντας νὰ τὸν πολεμήσωσι πολιορκοῦντα αὐτήν. Οὗτοι εἶχον καταλάβει τοὺς τρεῖς Πύργους, εἰς τοὺς ὁποίους ὀχυρώθησαν ὁ Σπῦρος Δοντάς καὶ ὁ Γεώργιος Σκουρτανιώτης μὲ τοὺς Ἀθηναίους, ὅτε Μπεκιάρης σταλεῖς ἀπὸ τὸν Δημήτριον Τσιόκλην καὶ ὁ Νίκας μὲ διακοσίους πενήντα Ἀργεῖους καὶ Κορινθίους. Ὁ δὲ Γεώργιος Λέκας, ὁ Παναγιώτης Σουτηρόπουλος καὶ ὁ Χαρ. Ἰγγλέσης εἶχον τοποθετηθῆ ἐκτὸς τῶν Πύργων εἰς τὰ πλησίον τῶν περιβολίων χανδάκια, δι' ὧν ἐκρέουσι τὰ ὕδατα εἰς τὴν θάλασσαν. Ὁ Ἰγγλέσης ἰωδῆγησε τὸ τακτικὸν πέραν τῶν ὀχυρωμάτων ἀνικροῦ τοῦ ἱππικοῦ τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὁ Γ. Λύκος μὲ ἀτάκτους στρατιώτας ἐσχημάτισε τὰς πτέρυγὰς του. Κατὰ τούτων κινεῖται ὁ Κιουταχῆς τὴν 20 μ' ὄλας του τὰς δυνάμεις, ἐλπίζων νὰ τοὺς καταθραύσῃ ὄντας ὀλίγους καὶ μὴ βοηθουμένους ἀπὸ τοὺς ἐν τῷ Παλαιοκαστρω καὶ ἀπὸ τὴν θάλασσαν. ἤρχισε λοιπὸν τὴν μάχην ἀπὸ τὸ πρῶν μὲ πολλὴν δραστηριότητα, ἐνῶ δὲ τοὺς πυροβολεῖ ἀκαταπαύστως ὀρμᾷ μετὰ τῶν πεζῶν καὶ τῶν ἱππέων του κατ' αὐτῶν, καὶ ἀποκρούεται μὲ πολλὴν ζημίαν τὸν ὀρμᾷ καὶ δεῦτερον καὶ τρίτον καὶ

πάλιν αποκρούεται. Ἦτιο δὲ ἀνάγκη ν' ἀνοιχθῆ συγκοινωνία με-
 τὸς μαχομένους εἰς τοὺς Πύργους, καθὼς στερουμένους καὶ τρο-
 φῆς, καὶ πρὸς τοῦτο ὤρμησαν ὅ,τε Π. Σωτηρόπουλος καὶ ὁ Ἰγ-
 γλέσης, καὶ ἀναμέτρων τῶν ἐχθρῶν διαθάντες, τοὺς ἐφωδίασαν με-
 τ' ἀναγκῆς. Τέλος ὁ Κριουταχῆς ἀποχωρεῖ τὸ ἐσπέρας κατη-
 σχυμένος, καὶ εἰς τὴν ἡτίαν του συνετέλεσε πολὺ ὅ,τε Ν. Γιαν-
 νίτσης ὅστις τὸν ἐκτύπη ἀπὸ τὴν θάλασσαν ὅσον ἠδύνατο. Εἰς
 αὐτὰς τὰς μάχας οἱ Ἕλληνας ἐφόρευσαν καὶ ἐπλήρωσαν ὑπὲρ τοῦς
 χιλιούς Τούρκους, καὶ τοὺς ἐπῆραν πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ πέντε ση-
 μαίαις· ἔπασαν καὶ ἐξ αὐτῶν δέκα ἐν οἷς καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἀρ-
 γείων Μπεκιάρης, καὶ ἐπληρώθησαν εἴκοσιν. Ὁ δὲ Κριουταχῆς ἀ-
 δημονεῖ ἠττώμενος, ἀλλὰ μόνον τὸν Καραιτκάκη φοβεῖται, ἀφοῦ
 μάλιστα ἐπληροφόρηθη τὰ κατορθώματά του, ὥστε, ἀν δὲν ὑπό-
 πτευον ὅτι θὰ διελύετο ἡ πολιορκία τῆς Ἀκροπόλεως, θὰ ἐστρά-
 τευσεν ὁ ἴδιος ἐναντίον του. Ἐστειλε δὲ τὸν Ὀμέρπασιαν τῆς Κιρύ-
 στού, τὸν Ὀσμίν πασιαν Γκέγκαν καὶ τὸν Καρχαμπίλμπεη μετ' ἐς-
 σαρας χιλιάδας νὰ τὸν πολεμήτωσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ αὐτοὶ
 ἐστρατοπέδευσαν εἰς Τουρκοχωρὶ. Ὁ δὲ Καραιτκάκης, ἀφοῦ ἐνε-
 δυνάμωσε τὰ θέσεις τὰς πολεμικάς εἰς τε τὴν Ἀνατολ. καὶ εἰς
 τὴν Δυτ. Ἑλλάδα μετ' ἀρετὰ στρατεύματα, λαβῶν εἰδησιν εἰς τὰ
 Κράββαρα ὅτι οἱ ἀνωτέρω ἐστράτευσαν ἐναντίον του, ἀρῆκεν ἐκεῖ
 φρουρὰν διακοσίους Ἕλληνας ὑπὸ τὸν Γ. Δαγγλῆν καὶ Γ. Μολί-
 μον, καὶ ἔδραμεν εἰς Βελίτταν νὰ τοὺς ἀντιπολεμήσῃ, ὅτε ὁ Γ.
 Τζιαβέλας, Διαμάντης Ζέρβης, Λημπροβέϊκος καὶ λοιποὶ ἀπῆλθον
 εἰς τὰ Σάλωνα, τὰ ὅπου ἐπολιορκουνοῦτο ἀπὸ τὸν Γ. Δράκον. Οἱ
 Τούρκοι ἀπὸ τὸ Τουρκοχωρὶ ἐκινήθησαν εἰς τὸ Δίστομον καὶ τὴν
 16 ἐφάνησαν ἔξω τοῦ χωρίου εἰς τ' ἀμπέλια, ἀμα δ' ἀφοῦ τοὺς
 εἶδον οἱ Ἕλληνας, ἔδραμον εὐθὺς οἱ μὲν εἰς τὰ ὄχυράματα, οἱ δὲ
 εἰς τὰ ἄκρα τοῦ χωρίου. Ἦταν δὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ σώματος τοῦ
 Κώστα Μπότσαρη ὁ Νικόλαος Μπότσαρης καὶ ὁ Γιάννης Μπα-
 τριακτάρης, ὁ Πάτχος Κοσμάς, ὁ Μπιρμπίλης, οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ
 Λεβηδιτικοῦ σώματος Μῆτρος Τριανταφύλλου, Β. Μποῦστος καὶ
 ἄλλοι μετ' ἑκατοσίους στρατιώτας. Οἱ ἀξιώτεροι τῶν Ἑλλήνων ἰπ-
 πέων καὶ τινες πεζοὶ ἔδραμον κατὰ τῶν ἐχθρῶν καὶ ἠεροβολί-
 ζοντο μετὰ δύο ὥρας ὅτε συνήχθησαν ὅλοι οἱ ἐχθροὶ, οἱ Ἕλληνας

ἀπεχώρησαν εἰς τὰ ὀχυρώματά των, ἀφοῦ ἐφόνευσαν δλίγους Τούρκους, καὶ ἔπεσαν εἰς μόνον Ἕλληνα καὶ ἐπληρώθη ἰατίμως ὁ Νικόλ. Μπότσαρης. Οἱ ἐχθροὶ κατεσκηνώθησαν εἰς τὰ ἀμπέλια ἔνικρου τοῦ χωρίου. Οἱ Ἕλληνες ἰδόντες τὴν πληθὺν αὐτῶν, προσεκάλεσαν εἰς βοήθειάν των τοὺς Σουλιώτας ἀπὸ τὰ Σάλωνα. Τὴν αὖριον οἱ Τοῦρκοι ἤρχισαν νὰ τοὺς κτυπῶσι μὲ τὰ πυροβόλα, καὶ οἱ Ἕλληνες τοὺς ἀντέκρουον ὅλην τὴν ἡμέραν γενναίως. Τὴν μεσημβρίαν ὁ Γιάννης Ζελιγιανναῖος καὶ ὁ Καραμφίλμπεης μὲ τριακοσίους κατέλαβον κατὰ τὴν πλευρὰν τοῦ Διστόμου εἰς τινὰ βράχιν τὰ ὀχυρώματα τοῦ Κριεζιώτου λεγόμενα, καὶ οἱ Ἕλληνες ἦσαν ἤδη κεκλεισμένοι ἐκτὸς μόνον ἀπὸ τὰ νῶτα. Τὴν 19 ὄρμησαν οἱ Τοῦρκοι πιζοῖ τε καὶ ἰππεῖς ἀπὸ τρία μέρη, καὶ μόλις οἱ Ἕλληνες προφθάσαντες ἐκένωσαν τὰ τουρέκια καὶ οἱ ἐχθροὶ τοὺς ἐπλάκωσαν, καὶ ἤρχισαν νὰ κρημνίζωσιν οἰκίας καὶ ἐκλειον τὰς πολεμίστρας τῶν Ἑλλήνων μὲ πέτρας, καὶ ἤρπαζον ἀπὸ τὸ στόμιον τὰ τουρέκια των, ὥστε ὑποχωροῦντων τούτων, καὶ προχωροῦντες ἐκεῖνοι, κατέλαβον τὸ ἥμισυ τοῦ χωρίου, καὶ τοὶ φονεόμενοι. Τέλος ἐξώρμησαν οἱ Ἕλληνες ἀλαλάζοντες ἐναντίον τῶν Τοῦρκων, καὶ τοὺς ἐδίωξαν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη καὶ τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγὴν ὅλους σχεδὸν εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν. Καὶ ἰδοὺ τότε ὁ Γ. Δράκος φθάσας εἰς βοήθειαν μ' ἑκατὸν στρατιώτας ἐκινήθη κατὰ τοῦ Καραμφίλμπεη, ἐξετόπισε τοὺς Τούρκους, τοὺς ἐδίωξε καὶ κατέλαβε τὴν θέσιν των. Ἔως τὴν μάχην ταύτην ἐφονεύθησαν Τοῦρκοι ὑπὲρ τοὺς διακοσίους πενήντα καὶ ἐπληρώθησαν πλείοτεροι ἔπεσε καὶ εἰς Ἕλληνα καὶ ἐπληρώθησαν πέντε. Μετὰ ταῦτα ἐφθασαν καὶ ἄλλοι Σουλιῶται μὲ διακοσίους ἀπὸ τὰ Σάλωνα. Τὴν δὲ 20 τοῦ αὐτοῦ ἰδοὺ καὶ ὁ Καραϊσκάκης φθάσας ἐν καιρῷ νυκτὸς εἰς τὸ Δίστομον, διαβλίνει ἀναμέσον τῶν Τουρκικῶν σκηνῶν καὶ ἐνόηται μὲ τοὺς Ἕλληνας. Ἔως τὴν διάβασίν του ἐφόνευσε τοὺς ἐντυχόντας ὡς δεκαεπτὰ Τούρκους· εἰς δὲ μόνον Ἕλληνα, εἰς τὰ σχοινία τῶν σκηνῶν ἐμπεριδεθείς καὶ καταπεσὼν, συνελήφθη καὶ ἐφονεύθη τὴν αὖριον. Τὴν 22 ἔγραφε τὴν Κυβέρνησιν ὅτι ἡ θέσις τοῦ Διστόμου ἦτο τόσῳ ἀναγκαία εἰς τοὺς Ἕλληνας, ὥστε, ἂν οἱ Τοῦρκοι ἐκυρίεον τὸ χωρίον ἐκεῖνο (τοῦ Διστόμου) καὶ τὸ σκάλωμα, ὅλα τότε τὰ κατὰ τὴν στερ. Ἑλλάδα στρατιόπεδα

των Ἑλλήνων ἡ ἔλθειον ἄχρηστα. Τὴν 31 ὁ Καραϊσκάκης διέταξε τὸν Δρίνον, Λαμπροβέικον, Κουτσονίκαν καὶ ἄλλους νὰ καταλάβωσι δύο λόφους πλησίον τοῦ χωρίου, ὅθεν οἱ Τούρκοι διέβαινον φέροντες τὰ ζῶά των εἰς βοσκὴν. Ἐνοήσαντες οὗτοι τὸν σκοπὸν τῶν Ἑλλήνων, ἔδραμον ὡς δύο χιλιάδες καὶ συνεκρότησαν μάχην· ἀλλ' ἐνταῦτῳ ἐκινήθησαν καὶ ὡς τετρακόσιοι τακτικοὶ Τούρκοι ἐναντίον των. Τούτους ἰδόντες ἐκεῖνοι, κυριεύονται ἀπὸ πανικὸν φόβον, καὶ φεύγουσιν εἰς παρακείμεκόν τι ὄρος πετρῶδες, ὅθεν ἀπέκρουσαν ὀλίγους ἰππεῖς, οἱ ὁποῖοι τοὺς κατεδίωξαν φεύγοντας· τότε καὶ οἱ τακτικοὶ Τούρκοι ὠπισθοδρόμησαν. Εἰς ταύτην τὴν μάχην τρέχων ὁ Καραϊσκάκης εἰς βοήθειαν τῶν Ἑλλήνων ἑαυτοῦ μὲ τὸν Χ. Μιχαήλιν, καὶ μείνας σχεδὸν μόνος, παρατηρήθη ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ ἐκινδύνευσεν, ὅτε ὤρμησάν τινες ἐξ αὐτῶν νὰ τὸν συλλάβωσιν ἢ νὰ τὸν φονεύτωσι, καὶ τότε ὁ Δικαίμντης Ζέρβας ἰδὼν τὸν κίνδυνον τοῦ ἀρχηγοῦ, ῥίπτεται ὡσαύτως εἰς τὸν κίνδυνον, ἐπιπτόν ὡστὴν λέων εἰς τοὺς Τούρκους, καὶ συντελεῖ οὕτως εἰς τὸ ν' ἀποφύγωσιν ἑκάτεροι τὸ νὰ ζωγρηθῶσιν ἢ νὰ φονευθῶσιν. Εἰς αὐτὴν τὴν μάχην ὀλίγοι μὲν ἐφονεύθησαν ἑκατέρωθεν, ἀλλὰ τριπλάσιοι Τούρκοι. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἠθέλησαν νὰ κινηθῶσι μόνοι οἱ τακτικοὶ κατὰ τῶν Ἑλλήνων· ἀλλ' ὁ Καραϊσκάκης εἶχε διατάξει τοὺς στρατιώτας, οἱ μὲν νὰ γερμίζωσι τὰ τουφεκία, οἱ δὲ νὰ πολεμῶσιν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ παύῃ παντάπασι ὁ τουφεκισμὸς, καὶ τινες τῶν πλέον ὠκυπόδων ἐξω τῶν ὀχυρωμάτων περιφερόμενοι νὰ κτυπῶσι τὸν ἐχθρὸν ἀπὸ τὰ πλάγια καὶ τὰ ὀπισθεν. Τοιοῦτοτρόπως ἀντικρούσαντες τοὺς Τούρκους, τοὺς τακτικοὺς, οἱ Ἕλληνες, ἐφόνευσαν πολλοὺς ἐξ αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐδίωξαν νὰ στραφῶσιν εἰς τὰ ὀπίσω φεύγοντες. Ἀλλ' ἤδη ἐπληθύνοντο καθημέραν οἱ Ἕλληνες, καὶ ἐγίνοντο ἐπομένως φοβερώτεροι. Τὸ δὲ ψῆχος τοῦ χειμῶνος, ἐπαύθη ἰσχυρότερον ἀποβαίνον, ὑπενθύμιζε τοὺς Τούρκους τὴν καταστροφὴν τῆς· Πάχουρας, καὶ ἤρχισαν ἤδη νὰ γογγύζωσιν. Ὁ δὲ Κωλέττης μὲ τὸν Καρατάσιον, Γάτσιον καὶ τοὺς ἄλλους Ὀλυμ-

(*) Ἡ Ζιλναῖος ἀπὸ τὸ χωρίον Ζιλνὸν τῆς ἑπαρχίας Ταλκντίου· αὐτὸς ἂν καὶ Χριστιανὸς ἀνισπολέμει πάντοτε μὲ τοὺς Τούρκους.

πίους ἐπανελθόντες εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς πατρίδος, εἶχον ἀποβῆ εἰς τὸ Ταλάντι, ὅθεν ὁ Κωλέττης ἔγραψεν ὅτι αἱ συγχωρονίαι τοῦ Κίουταγῆ ἐκόπησαν ἀπὸ τὴν θάλασσαν, καὶ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ λάβῃ τροφὰς ἀπὸ τὸν Βῶλον. Διὰ ταῦτα ὁ Ὁμέρπασιας ἐδιόσθη ν' ἀποχωρῆσῃ, καὶ τὴν νύκτα τῆς 6 πρὸς τὴν 7 Φεβρουαρίου ἔφυγον οἱ Τοῦρκοι κατασκορπισθέντες, καὶ ὅσοι ὑπο τὸν Ὁμέρπασιαν ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Εὐριπον. Ἐφυγον δὲ μὲ τόσῃ βίαν ἀπὸ τὸ Δίστομον ὥστε ἀφῆκαν τὰς σκηνάς, τὰς ἀποσκευὰς τῶν καὶ τὰ πυροβόλα τῶν, καὶ τὰ ἐπῆραν οἱ Ἕλληνες. Ἄλλ' ὁ Κωλέττης θὰ ὑπάγει μετ' ὀλίγον πληρεξούσιος τῶν ὄπλων ὑπὸ τοῦ Καραϊσκάκη σταλείς εἰς τὴν συνέλευσιν, καὶ οἱ Ὀλύμπιοι θ' ἀποσυρθῶσι πάλιν εἰς τὰ ἴδια. Ἐντοσούτω τρία πλοῖα Τουρκικὰ μετεκόμισαν εἰς τὰ Σάλωνα ἐκ Ναυπάκτου εἰς βεήθειαν τῶν πολιορκημένων δυνάμιν, ἧτις ἀμ' ἀποβῶσα εἰς τὴν ξηρὰν ἐκτυπήθη παρὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἀπεσύρθη πλὴν ἔπεσεν ὁ Θανάτης Δράκος. Οἱ δὲ Τοῦρκοι, ὅσοι πολιορκοῦνται εἰς τὰ Σάλωνα, μὴ ἐλπίζοντες νὰ ἔλθωσιν ἄλλοι ἄλλοθεν ποθεν ἐφεξῆς εἰς βοήθειάν τῶν, ἔφυγον, καὶ ὁ Πανοριᾶς κατέλαβε τὸ φρούριον. Οἱ Τοῦρκοι ἔφυγον καὶ ἀπὸ τὴν Δαύλειαν, ἀφήσαντες ὡσαύτως τὰς ἀποσκευὰς τῶν, ἔφυγον καὶ ἀπὸ τὸ Μοναστήρι τῆς Ἱερουσαλήμ. Ὁ Καραϊσκάκης εἶχεν ἤδη εἰς τὸ Λεσίμι καὶ εἰς τὸ Ξηρόμερον διωρισμένους τὸν Δημοτσέλιον, Ἰω. Πάγγον, Φώτην Κουσιουρῆν, Σπύρον Καρπούζην, Ζέρβαν καὶ ἄλλους. Κατὰ δὲ τὸ Μεσολόγγι τὸν Δημ. Μακρῆν, Χρ. Μακρῆν καὶ ἄλλους. Κατὰ τὴν Ναύπακτον τὸν Δαγγλῆν, Μαλάμον, Τούλιον, Πανομάραν, καὶ ἄλλους. Κατὰ τὰ Κράβδαρα καὶ Λειδορίκι τὸν Σιαφάκα. Εἰς Μαλαδρίνον τὸν Τριαντάφυλλον Ἀποκουρίτην. Εἰς τὰ Σάλωνα ὁμοῦ μὲ τὸν Πανοριᾶν τὸν Γ. Δουβουσιώτην καὶ Κομνᾶν Τράκαν. Εἰς τὸ Δίστομον τὸν Θανάτην Κουτσονίκαν, Χρῆστον Βάρφην καὶ ἄλλους. Εἰς τὸ Μοναστήρι τῆς Ἱερουσαλήμ τὸν Λίτσον, καὶ εἰς τὸν ὄσιον Λουκᾶν στρατιώτας ἀπὸ τὸ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Καραϊσκάκη αὐτοῦ σώμα. Εἰς Δομπῶ τὸν Βασίλην Κόλιαν, καὶ εἰς Ταλάντι τὸν Σπύρον Ξύδην. Τέως στρέφει ὄλην τὴν προσοχὴν του εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου τὸν προσκαλοῦσιν ἀλεπαλλήλως καὶ οἱ πολιορκημένοι, καὶ ἡ Κυβέρνησις, καὶ ἐπι-

στρέφει συνωδευμένος με τὸν Χ. Μιχάλην Ταλιάνον, Κῶστα Χορμόβαν, Χρ. Χ. Πέτρου, Γιαννούσην Ξανομάραν, Σπυρομίλιον, Ν. Καραμέτσην, Νικόλ. Κοντογιάννην, Ἰω. Ῥούκην, Πιστόλην Σιαφάκαν, Γεωργάκην Κολοβελιώνην, Κωνσταντῆν Καλύβαν, Μητρον Σκυλοδῆμον, Βασίλην Μπουζγον, Μητρον Τριανταφύλλου, Ἰω. Μελᾶν, Ἀναστ. Χορμόβαν, Γιάννην Δούλαν, Πέτρον Φαρμάκην, Ἀντ. Γεωργαντιᾶν, Δούκαν Στηλιδιώτην, Δημ. Μπιρμπίλην, καὶ ἄλλους, ὡς καὶ με' δύο χιλιάδας στρατιώτας ὑπ' αὐτῶν ἐπαγομένους. Φθὰς εἰς τὴν Ἐλευσίνα, συμπαραλαμβάνει τὸν τε Βάσιον καὶ τὸν Παναγ. Νοτιαρᾶν καὶ μεταβαίνει εἰς τὸ Κερατσῖνι, ἔνθα κατεσκευάσεν ὀχυρώματα καὶ ἤρχισε νὰ πολεμῇ τὸν Κιουταχῆν. Αὐτόθι θὰ συνέλθωσιν ἐπομένως καὶ οἱ Σουλιῶται καὶ ἄλλοι ἔξοχοι στρατιωτικοὶ νὰ συμπολεμήσωσιν· ἀλλ' ἂν ἔεν ἐνέδιδεν εἰς τὴν αἴτησιν τῶν πολιορκημένων καὶ τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς, καὶ ἐπέμενεν εἰς τὸ σχέδιόν του, προσπαθῶν νὰ κόψῃ τὴν συγκοινωνίαν τοῦ ἐχθροῦ πανταχόθεν, ὥστε νὰ μὴ λαμβάνῃ οὐδαμῶθεν τροφὰς καὶ πυριτόβολα, ἤθελεν εἰς τέλος θριαμβεύσει βέβαια. Ἄμ' ἀφ' οὗ ἔφθασεν ὁ Καραϊσκάκης εἰς Κερατσῖνι, παύει ὁ Γόρδων τῆς ἀρχηγίας τοῦ κατὰ τὸν Πειραιᾶ στρατοπέδου, καὶ ἀποσύρεται ἐπὶ τινος πλοίου περιορισθεὶς εἰς τὸ νὰ τροφοδοτῇ τὰ στρατεύματα.

ΚΕΦ. Γ΄.

Πρότασις τρίτου τόπου διὰ τὴν συνέλευσιν. — Ἀὕτη συγκρο-
τεῖται εἰς Ἑρμιώνην. — Διακήρυξις. — Ἀκύρωσις τοῦ πρώ-
του ψηφίσματος τῆς Ἐπιδαύρου. — Παῦσις τῆς Ἐπι-
τροπῆς τῆς συνελεύσεως. — Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Καίτηγγ. —
Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς τοῦ Ἀβιλεβέκ. — Ἀναφορὰ τῶν
πληρεξουσίων τῆς στερ. Ἑλλάδος. — Ὑψίσμα Α΄. — Ὁ
Φαρμακίδης καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς συνελεύσεως. — Ὁ Κυ-
βαϊοκάκης σύμφωνος μὲ τὸν Ζαῖτην. — Σχέδιον ἐκείνου. —
Ὁ Π. Νοταρίᾳς κηρύττει ἄλλην συνέλευσιν εἰς Αἴγυρον. —
Οἱ ἐν Ἑρμιώνῃ ἐτοιμάζονται εἰς ἐπίθεσιν. — Ἡ Κυβέρ-
νησις κοινοβουλευτικὴ. — Ἐἰς νομοτελεστικῆς. — Δι΄ ψῆφοι ὄλαι
ὑπὲρ τοῦ Καποδίστρια. — Οἱ Ὀλιγαρχικοὶ ἐναντίοι. — Ἐπι-
στολὴ τοῦ Καποδίστρια πρὸς τὸν Ἐῦρην. — Προμηθεύονται τ΄
ἀναγκαῖα εἰς τοὺς Ἑλληνας. — Διακήρυξις πρὸς τὰς φιλελλη-
νικὰς ἐταιρείας. — Ἐγγραφὸν πρὸς τὸν Ἐῦρην. — Ὁ Τοῦρτε
καὶ ὁ Κόχραν. — Ἐρωσις τῶν πληρεξουσίων. — Μετάβασις
εἰς Τροϊζῆνα. — Ὑψίσμα ὑπὲρ τοῦ Ὑψηλάντου. — Πράξις
ὑπὲρ τοῦ Ζιορδέν. — Οἱ Σουλιῶται εἰς τὰς Ἀθήνας. — Ὁ
Καλλέργης μὲ Κρήτας. — Οἱ Ναυτικοὶ ἐπρῶταξιν. — Ὁ Κό-
χραν βραδίουργεῖται καὶ ἐπεμβαίνει εἰς τὰ τῆς συνελεύσεως.
— Δὲν θέλομεν Δικτάτορας. — Διάλωσις συνεδριάσεως μὲ
ταραχὴν. — Ὁ Κόχραν ὠρκίσθη ὡς πρῶτος στόλαρχος. —
Διακήρυξις αὐτοῦ. — Ἠφαίστειον αὐτοῦ. — Ἀπειλεῖ τὴν
Σμύρνην. — Οἱ δυστυχεῖς εἰσιστοί. — Ὁ Τοῦρτε ὠρκίσθη
ὡς ἀρχιστράτηγος. — Ἀρτενέργειαι κατὰ τοῦ Καποδίστρια.
Ὁ Ἀμιλτωρ συμβουλεύει τὴν ἐκλογὴν του. — Ὁ Καπο-
δίστριας ψηφίζεται Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος. — Ὁ ἀρχη-
γὸς ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος. — Ἐκλογὴ τῆς ἀπὸ τοῦ Κυβερ-
νήτου ἐπιτροπῆς. — Αὕτη σύμμαχος τῶν ὀλιγαρχικῶν. — ψή-
φισμα ἐθνικοῦ στόλου. — Οἱ ὀλιγαρχικοὶ δὲν θέλουσι σύνταγ-

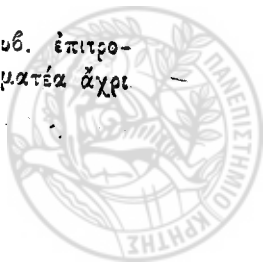
μα.—'Αποχωροῦσιν εἰς τὸν Πόρον. —'Αναχωροῦσιν οἱ Ναυτικοί.—'Αίγαιοπελαγίται τινες θέλουσι ν' ἀναχωρήσωσιν.—'Η συνέλευσις ἀφροῦρητος.—'Ο Ζαῖμης εἰς τὴν Τροίχηνα με στρατιώτας.—'Ο Α. Κρεστενίτης. — Ψηφίζεται ἐπιτροπὴ ἀναθεωρητικὴ διὰ τοὺς ἐθνικοὺς λογαριασμοὺς.—Τὰ στρατιωτικὰ εἰς τὰς ἐπαρχίας.—Τὰ φρούρια.—'Η Μοσχομάγκα.—'Η Βουλὴ καὶ ὁ πρόεδρος αὐτῆς. — Συμβούλιον ἀντὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς συνελεύσεως.—Διάλωσις τῆς συνελεύσεως.—Τὰ πρακτικὰ αὐτῆς.

Οἱ ἐν Αἰγίνῃ πληρεξούσιοι πληροφορηθέντες ὅτι ἤδη ἀρχίζει τὰς τακτικὰς ἐργασίας τῆς ἢ ἐν Ἐρμιόνη συνέλευσις, στέλλουσιν ἐπιτροπὴν συγκειμένην ἀπὸ τὸν Ἄναγ. Δελιγιάννην, Κῶστα Μπότσαρην, Σ. Τρικούπην, Γ. Αἰνεϊάνα, Σ. Κκαλογερόπουλον καὶ Νικόλαον Ἰωάννου Βελισσάριον, οἱ ὅποιοι προβάλλουσι τρίτον, τόπον ὅπου νὰ συνέλθωσιν ὅλοι. Ὁ δὲ σκοπὸς τῆς ἀποστολῆς των ἀποβλέπει κυρίως νὰ διαιρέσωσι τοὺς ἐν Ἐρμιόνη πληρεξούσιους· πλὴν οὗτοι ἀμεταθέτως σταθεροὶ εἰς τὴν ἀπόφασίν των, ἐπιμένουσι νὰ συγκροτήσωσι τὴν συνέλευσιν αὐτόθι, καὶ τὴν 10 Φεβρουαρίου συνεδριάζουσι καὶ ἐκλέγουσι πρόεδρον τῆς συνελεύσεώς των τὸν Γ. Σισίνην (εἰς ὅλας τὰς προκαταρκτικὰς συνεδριάσεις των ἐξέλεγον τὸν γεροντότερον Ζῶην Πάνου), Γραμματέα τὸν Ν. Σπηλιάδην (α), καὶ φρούραρχον τῆς

(α) Ὁ Μιχαὴλ Οἰκονόμου καὶ Γ. Χρυσήδης προβληθέντες ὑπογραμματεῖς, ὀνομάσθησαν συμβοηθοὶ εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Συνελεύσεως παρὰ τοῦ Γραμματέως, μὴ θελήσαντος οὐδ' αὐτοῦ νὰ ὀνομασθῆ ὡς καὶ προσβλήθη Ἄρχιγραμματεὺς, διότι ἀρχιγραμματεῖς ὀνομάσθησαν οἱ γραμματεῖς καὶ τῶν τριῶν συνελεύσεων ῥαδιοῦργος, δὲ τις ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν διάταξιν τῶν συνεδριάσεων αὐθαιρέτως ὀνόματε πρῶτον γραμματέα καὶ δεύτερον ἀγνοούσης τῆς συνελεύσεως. Ἐπομένως εἰς ὅλας τὰς συνελεύσεις δὲν ὀνομάσθησαν πλέον ἀρχιγραμματεῖς, ἀλλὰ γραμματεῖς. Οἱ συμβοηθοί, ὁ μὲν Χρυσήδης πικρηθήσθαι

φρουρὰς τῆς Συνελεύσεως τὸν Νικηταρᾶν, ὅστις ἀσθενήσας εἰς τὴν μερὰ τοῦ Καρχησικᾶκη ἐκστρατεῖαν ἦτο πρὸ μικροῦ ἐστραμμένος εἰς τὴν Πελοπόννησον. Τὴν 11 ὤρχισθησαν, καὶ συνελεύθοντες εἰς πρῶτην τακτικὴν συνεδρίασιν, διεκήρυξαν εἰς τὸ Πανελληνιον τὰ ἑξῆς: «Ἕλληνες! ἤδη ἀπεδείξατε εἰς τὸν κόσμον ὅτι εἰσθε ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας σας. Ἡ εὐγενὴς ἀπόφασις τοῦ νὰ ζήσετε ἐλεύθεροι ἢ ν' ἀποθάνετε προσήλωσε τὴν προσοχὴν πᾶσιν τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν τύχην σας. Ἐπάθετε ὅλα τὰ δυστυχήματα, ἐστερήθητε ὅλα τ' ἀγαθά σας, κολυμεᾶτε εἰς τὰ αἵματα, ἄβρέχετε μὲ τὰ δάκρυά σας τὸν ἄρτον σας, καὶ ἐγκαρτεροῦντες εἰς τὴν ἀπόφασίν σας, ἀνυψοῦτε τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπικαλούμενοι τὴν ἐξ ὕψους ἀντίληψιν! ὅποια θὰ ᾔῃαι πτόχα ἡ τύχη σας; Ἄρ' ἄγε θὰ σᾶς ἐγκαταλείψει ὁ Θεὸς ζῆτοῦντας τὴν ὁποῖαν ὁ ἴδιος σᾶς ἐχάρισεν ἐλευθερίαν; ὄχι βέβαια. Ὁ παντοδύναμος Θεὸς ἐνισχύει τὸν βραχίονά σας, καὶ ἐπειδὴ ἡ δυνάμις του ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται, θαρσεῖτε! ἡ θεία δύναμις σᾶς ὑπερασπίζεται, καὶ τέλος πάντων ὁ δίκαιος ὑμῶν ἄγων ἀνταρμεύεται. Ἴδου οἱ ἐνάρετοι Φιλέλληνες, καὶ Βασιλεῖς, καὶ μεγιστάνες, καὶ λαοὶ, σᾶς συλλυποῦνται καὶ σᾶς «εὐσπλαγχνίζονται· ὅλος ὁ κόσμος ἔλαβεν οἶκτον διὰ τὰς συμφορὰς σας, καὶ ἡ αὐγὴ τῆς ἐλπίδος ἤδη διασκεδάζει τὴν ὀμίχλην τῶν δεινῶν, ὅσα ὑπέφερον εἰς τὸν ἐρίζοντά σας ἡ ζωφερὰ νύξ τῆς τυραννίας, τῆς ὁποίας τὰς βαρεῖας ἀλύσεις διεβρήξατε. Θαρσεῖτε, καὶ δὲν θ' ἀποτύχετε τῶν ἐλπίδων σας. Οἱ ἐμπιστευμένοι τὰ δίκαιά σας πληρεξούσιοι τέλος πάντων συνήχησαν ἐνταῦθα. Σήμερον ἐπαναλαμβάνουσι τὴν διακεκομμένην σειρὰν τῆς Γ. Ἐθν. συνελεύσεως, καὶ εὐχονται ἀπὸ καρδίας νὰ «δυνηθῶσι νὰ ἐκπληρώσωσιν ἀνεπιλήπτως τὰ βαρύτερα καὶ ἰσπρώτατα χρέη των. Χωρὶς ἀρετῆς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξωσιν αἱ πολιτεῖαι· ἀλλ' ἡ ἀρετὴ γεννᾶται ἀπὸ τὴν καλὴν νομο-

εὐθύς, ὁ δὲ ἠκολούθησεν ἅμα συστηθεῖσαν τὴν ἀντικυβ. ἐπιτροπήν· ὁ δὲ Ν. Δραγοῦμης συνειργάσθη μὲ τὸν Γραμματεῖα ἄχρι τέλους τῆς συνελεύσεως.)

»θεσίαν. Καὶ ἐπειδὴ δι' αὐτῆς οἱ πολῖται, γινόμενοι ἐνάρετοι,
 »τεινέουσιν εἰς τὸν πρὸς ὄν ὄρον τῆς πολιτικῆς κοινωνίας, εἴτ' οὖν
 »εἰς τὴν εὐδαιμονίαν των, ἢ συνέλευσις αὕτη ἐπαναλαβοῦσα
 »τὰς ἐργασίας της, ἔχει σκοπὸν νὰ τελειοποιήσῃ, καθ' ὅσον δύ-
 »ναται τὸ πολίτευμα τοῦ ἔθνους ὀδηγουμένη ἀπὸ τὰ παρελθόντα
 »εἰς τὸν καταλληλότερον μὲ τὰς περιστάσεις καὶ μὲ τὰ ἔθη του
 »τρόπον. Εἶθε τὴν φωτίσει ἡ θεία πρόνοια νὰ πράξῃ ἔργα τίμια,
 »ἡίκαια καὶ ἀπεδλέποντα τὴν ἀπολύτρωσιν καὶ εὐτυχίαν του.
 » Ἄλλ' ἐν τούτῳ ἡ πατρίς προσορμιζομένη εἰς τὸν λιμένα κιν-
 »δυνεύει νὰ ναυγήσῃ. Διὰ τοῦτο ἡ συνέλευσις ἐθεσπίσατο ἐκ-
 »στρατείαν εἰς Ἀθήνας. Καὶ ἰδοὺ Ἕλληνας, ἀνοίγεται εἰς τὸν
 »πατριωτισμὸν σας νέον στάδιον ἀθανασίας καὶ δόξης. Τὸ σύν-
 »θημά σας ἡ ἐλευθερία ἢ θάνατος, εἶναι σύνθημα τῆς ἀρετῆς·
 »πρὸ σκληρὸν δρέπανον τοῦ θανάτου ἐθέρισεν ἡδὴ ἀπειρίαν Ἕλλη-
 »νων· ἀλλ' ὁ θάνατος τούτων εἶν' ἐπίφοβος· προξενεὶ δόξαν καὶ
 »τιμὴν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα· προξενεὶ καταισχύνην καὶ ἀποστρο-
 »φὴν εἰς τὴν τυραννίαν· διεγείρει τὸν θαυμασμὸν τῶν γεγεῶν
 »καὶ τῶν αἰώνων. Καὶ ἵποιος Ἕλληνα φοβεῖται τὸν τοιοῦτον ὑπὲρ
 »πίστεως καὶ πατρίδος θάνατον; ἀλλὰ τέλος πάντων θὰ παύ-
 »σῃ ἡ αἰμικτοχυσία· μὴ ἀμφιβάλλετε. Ἡ φιλοσοφία, ἡ ἠθική,
 »ἡ δικαιοσύνη δὲν ἐπιτρέπουσι πλέον νὰ κατασφάζῃ ὁ δῆμιος
 »Σουλτάνος τὸ πλάσμα τοῦ Θεοῦ. Ὁ χριστιανισμὸς δὲν συγχω-
 »ρεῖ νὰ ἐξολοθρευθῶσιν οἱ πιστεύοντες εἰς Χριστόν. Οἱ δυνατοὶ
 »τῆς Κυρώπης σας βλέπουσι μὲ ἴλεον ὄμμα. Προτιμήσατε λοι-
 »πὸν τὴν εὐδοξίαν, ἀντὶ τῆς ἀτιμίας· τὴν ἐλευθερίαν ἀντὶ τῆς
 »δουλείας· ἀγωνίσθητε τὸν ἱερόν τῶν δικαίων σας ἀγῶνα, καὶ ὁ-
 »σον ἀλγεῖνά εἶναι τὰ παθήματά σας, τόσον λαμπρότεροι στέ-
 »φανοι πλέκονται διὰ τὰς κεφαλὰς σας. Ἐν Ἐρμιόνη τὴν 11 Φε-
 »βρουαρίου 1827. ὁ πρόεδρος Γεώργιος Σισίνης· ὁ γραμματεὺς
 »Ν. Σπηλιᾶδης.» Ἐπομένως ἀνήρσαν τὸ πρῶτον ψήφισμα τῆς
 »ἐν Ἐπιδαύρῳ συνέλευσεως, τὸ διαλαμβάνον νὰ εἶναι οἱ αὐτοὶ πλη-
 »ρεξούσιοι καὶ εἰς τὴν παροῦσαν ὡς ἀντιβαῖνον εἰς τὴν κυριαρχίαν
 »τοῦ λαοῦ. Ὅθεν ὅσοι πληρεξούσιοι εὗρισκοντο εἰς Αἴγινα δὲν εἶ-
 »ναι πλέον πληρεξούσιοι, ἀν καὶ διατείνωνται ὅτι ἔχουσιν ὅλην
 »τὴν νομιμότητα, καὶ ἂν εἶχον τὴν δύναμιν, ἤθελον παραστήσει εἰς

τὸν κόσμον, καὶ ὀλίγιστοι ὄντες, ὅτι ἀποτελοῦσι τὴν νόμιμον ἐθνικὴν συγέλευσιν. Τινὲς δ' ἐξ αὐτῶν ἔχουσι τὴν πείραν τοιούτων νομιμοτήτων, ἀφ' ὅτου παρέστησαν εἰς τὸν κόσμον ὅτι εἰκοσιτρεῖς βουλευταὶ ἀριθμοῦνται πλείονες τῶν πενήντα καὶ ἀποτελοῦσι τὸ σῶμα τῆς Βουλῆς. Εἰς τὴν Γ'. συνεδρίᾳσιν παύεται ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς συνελεύσεως, καὶ μετακαλεῖται εἰς Ἑρμιόνην, νὰ δώσῃ λόγον τῶν πράξεών της. Εἰς τὴν Δ'. γίνεται κατ' ἐπίμονον αἴτησιν τοῦ Ἀμιλτῶν ἐκ μέρους τῆς συνελεύσεως ἡ ἐπομένη ἀπάντησις εἰς τὴν πρὸς τὸν Κολοκοτρώνη ἐπιστολὴν τοῦ Καίνιγγ. « Ἡ Γ'. τῶν » Ἑλλήνων συνέλευσις ἐπαναλαβοῦσα τὰς ἐν Ἐπιδαύρῳ διακοπέι- » σας ἐργασίας της, πρὸ πάντων σπεύδει νὰ διακηρύξῃ τρανῶς » τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους πρὸς τὴν μεγάλην Βρε- » ταννίαν, ἣτις μεσολαβεῖ ὑπὲρ τῶν ἱερῶν τοῦ ἀνθρώπου δικαίων. » Τὸ Ἑλλ. ἔθνος γράφον ἡδὴ μ' ἀνεξκλείπτους χαρκατῆρας εἰς » τὴν καρδίαν του τὴν ὅποιαν ἐλπίζει εὐεργεσίαν ἀπὸ τοῦ Χριστια- » ννοῦ ἔθνάρχας, καὶ ἀποτεινόμενον διὰ τῆς ἐξοχότητός σας καὶ » πρὸς τοὺς πρέσβεις αὐτῶν, ἐξαιτεῖται τὴν εὐσπλαγχνίαν των καὶ » ἐπικαλεῖται τὴν συνδρομὴν των. Δοκιμᾶζει δὲ γλυκεῖαν συναίσ- » θησιν, προφέρον τ' ὄνομα τοῦ Καίνιγγ, καὶ ἐπιστηριζόμε- » νον εἰς τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα τῆς καρδίας σας, εἶναι σχε- » δὸν πιπεισμένον ὅτι δὲν θὰ διαψευθῇ τῶν ἐλπίδων του. Διὰ » τοῦτο σᾶς ἀποκαλεῖ εὐεργέτην· τὰ ἔθνη δὲν εἶν' ἀχάριστα· τὰ » δὲ πολυπαθὲς ἔθνος τῶν Ἑλλήνων ὅσον δεινότερας ἐδοκίμασε » καὶ δοκιμᾶζει συμφοράς, τόσον εὐγνωμονέστερον ἀποδείχνεται » πρὸς τοὺς σωτῆράς του. Οἱ πληρεξούσιοι τῶν Ἑλλήνων συγ- » κροτήσαντες ἐνταῦθα τὴν Γ'. ἐθ. συνέλευσιν, μετακαλέσαντο τὴν » Ἐπιτροπὴν τῆς συνελεύσεως διὰ νὰ δώσῃ λόγον τῶν πράξεών της· » ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη διὰ τοῦτο παύεται, καὶ ἡ Ἐξοχότης σας θέ- » λει ἀποτεινέσθαι γράφοντες ἐφεξῆς περὶ τῶν Ἑλληνικῶν μας » πραγμάτων πρὸς τὴν συνέλευσιν τοῦ ἔθνους. Δέξασθε δὲ καὶ » αὐθις τὴν εὐγνωμοσύνην του· καὶ λάβετε φιλόνηθρον κηδεμονίαν » ὑπὲρ τῆς ἀπολυτρώσεως καὶ εὐδαιμονίας του. Ἑρμιόνη τὴν 18 » Φεβρουαρίου 1827. » Τὴν δ' ἐπιστολὴν τῆς ἀπαντήσεως ταύτης » συνιστῶσα πρὸς τὸν Ἀμιλτῶν, τὸν εἰδοποιεῖ ὡσαύτως ὅτι ἔπαυσεν » ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ συνελεύσεως. Τοιοῦτοτρόπως πα-

ρεδέχθησαν καὶ οἱ ἐν Ἑρμιῶνῃ πληρεξούσιοι τὰ ἐψηρισμένα περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ εἰς τὴν ἐν Ἐπιδαύρῳ συνέλευσιν, διότι αὐτοῦ ἦτο τῆς φρονήσεως νὰ πράξωσιν εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις, ἐλπίζοντες ἀπὸ τὴν φρονὴν τῶν πραγμάτων τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἔθνους.

Ἄλλ' ἐν ᾧ οἱ Ἕλληνας πολεμοῦσι καὶ εἰς τὴν στερ. Ἑλλάδα, διαδίδεται ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς ὡς ἐκ μέρους τοῦ Δβιλεβέκ ἐκ Παρισίων, τὸ ὁποῖον διαλαμβάνει ὅτι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀπεφασίσθη νὰ συστηθῶσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα δύο αὐθενταὶ ὡς αἱ τῆς Βλαχομολδαυίας, τῶν ὁποίων οἱ ἡγεμόνες νὰ διορίζωνται ἀπὸ τὸν Σουλτάνον, ἡ μὲν εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἡ δὲ εἰς τὴν Κρήτην καὶ τὰς κυκλάδας νήσους. Ὅλα δὲ τ' ἄλλα μέρη νὰ ἐγκαταλειφθῶσιν εἰς τὸν Σουλτάνον. Τοιαύτη εἶδησις, ἀν καὶ δὲν ἦτον ἀληθής, ἦτο πολὺ πιθανὸν νὰ παραλύσῃ τὰ πράγματα τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ἐταράχθησαν ὑπερβαλλόντως, καὶ μάλιστα οἱ Στερολλαδίται καὶ ὅσοι ἄλλοι ἐνόμιζον ἑαυτοὺς ὑποβεβλημένους εἰς τὸν Σουλτάνον. Ὅθεν οἱ πληρεξούσιοι τῆς στερ. Ἑλλάδος ἔδωκαν ἀναφορὰν εἰς τὴν συνέλευσιν καὶ συνημμένον τὸ ἀπόσπασμα τοῦ Δβιλεβέκ, καὶ ζητοῦσι ν' ἀσφαλισθῶσιν τὰ δίκαιά των ὡς πρὸς τὴν πατρίδα των (1) Ἡ συνέλευσις ἄρα δι' ὅλα τὰ ἐνδεχόμενα ἐξέ-

(1). Ἐπεταὶ ἡ ἀναφορὰ τῶν πληρεξουσίων αὐτῶν καὶ τὸ ἀπόσπασμα: «Σεβαστὴ Ἐθνικὴ Συνέλευσις! Ἀπὸ διάφορα διδόμενα, καθὼς καὶ ἀπὸ τὸ παρυσιασθὲν χθὲς ἀπόσπασμα, τὸ ὁποῖον ἔχει ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Πίσσεως, ἀντίγραφον τοῦ ὁποίου συντροφούμεν, πληροφορούμεθα ὅσα ἡ ἰδοτέλεια τῶν ἐν τοῖς πράγμασι μᾶς μαγειρεύει, ὀλέθρια διὰ τὴν πατρίδα καὶ διόλου ἀνοικεῖα ὡς πρὸς τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα, ὡς πρὸς τὰς θυσίας καὶ αἵματα, τὰ ὁποῖα ἔχουσε καὶ χύνει τὸ ἔθνος δι' ὑψηλοτέρους σκοποὺς, τὴν πολυτίμον ἀνεξαρτησίαν του. Ἡ ἐπιμονὴ του ἐξηγεῖ τρανώτατα τὸν χαρακτῆρα καὶ τοὺς σκοποὺς του, συμφώνως μὲ τοὺς ὁποίους συγκατένευσε νὰ ἐπιφορτίσῃ τὸν Ἀγγλον Μινίστρον μ' ἀναλλοιώτους βιάσεις ὡς πρὸς τὸν καθ' αὐτὸ σκοπὸν του. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ διατρέχοντα μᾶς ὑπεμφαίνουσι ἄλλο τι πρᾶ τὸ ζητούμενον, παρουσιάζομεν ἡμεῖς

δωκε ψήφισμα ὑπ' ἀριθ. Α'. δι' οὗ προσδιωρίσθησαν ὡς ἐπαρχίαι τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους ὅσαι ἔλαβον τὰ ὄπλα κατὰ τῶν Τούρκων,

οἱ Στερεοελλαδίται τὴν γνώμην μας καὶ τελευταίαν ἀπόφασίν μας· ἀ.) ὅτι δὲν θέλομεν δεχθῆ ποτε συμβιβασμὸν ἀποβλέποντα τὴν στέρησιν τῶν δικαιωμάτων τῶν ὄσων ἐπαρχιῶν ἔλαβον τὰ ὄπλα καὶ ἐθυσιάσθησαν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς πατριδος· β.) ἂν ποτὲ ἐξωτερικὴ τις δύναμις ὑποχρεώτῃ τὸ ἔθνος νεὶς τοῦτο, ἡμεῖς οἱ Στερεοελλαδίται ἐνοουόμεν κοινὰ τὰ δικαιώματά μας στρατιωτικὰ καὶ πολιτικὰ μηδεὸς ἐξαιρουμένου, ἐπάνω εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὅπου μένει ἐλεύθερον, ὡς θυσιάσμεντες τὸ πᾶν, καὶ συντελέσαντες τὰ μέγιστα εἰς τὸν κοινὸν τοῦ ἔθνους σκοπὸν. Ἡ σεβαστὴ συνέλευσις δὲν ἀφιβιάλλομεν ὅτι ἠγνωρίζει τ' ἀναντιρρήτητα δικαιώματά μας, καὶ θέλει δεχθῆ τὴν ἀπόφασίν μας, καὶ θέλει λάβει τ' ἀναγκαῖα μέτρα, διὰ νὰ προλάβῃ κάθε ἐνδεχόμενον ἀπεικταῖον. Ἐν Ἑρμιόνη τὴν 17 Φεβρουαρίου 1827. Οἱ πληρεξούσιοι τῆς Στερ. Ἑλλάδος καὶ ἀδελφοί: Ἰωανν. Ὑλῆς, Ν. Νάκος, Γ. Μαυρομαῖτης, Κίτσιος, Ντσιαβέλλας, Δημάκης, Ἱερομνήμων, Βασίλειος Βαρλᾶς, Γεώργιος Βλατινός, Γεώργιος Σταύρος, Κωνσταντῖνος Τσάτσου, Γεώργιος Κίτσιος, Εὐστάθιος Σπυρίδωνος, Νικόλαος Σάββας, Βελισσάριος Πασχάλης, Γιαννάκης Χ. Πέτρου, Κωνσταντῖνος Γουβιέλης, Ζῶης Πάνου, Χρηστος Γεροθανάτη, Π. Α. Καψάλης, Κώστας Βλαχόπουλος, Ζαχαράκης Στάκος, Νικόλαος Λουριώτης, Δημος Λούλιος, Δημήτριος Βούλης, Αναγ. Ν. Μόστρας, Γεράσιμος Κῶπας, Γιάννος Εὐθυμίου.

Παρίσια 19 Νοεμβρίου 1826.

Ἐἶναι λύπη ἀξίον ὅτι ἡ ἐθ. συνέλευσις τῶν Ἑλλήνων δὲν ἠκολούθησε κατὰ τὴν κοινὴν εὐχὴν καὶ ἐπιθυμίαν ὄλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν λαῶν καὶ δὲν ἐζήτησεν ὄλων τῶν Χριστιανικῶν δυνάμεων τῆς Εὐρώπης τὴν ὑπεράσπισιν. Ὅπως καὶ ἂν ἦναι ἡ Ἀγγλία καὶ Γαλλία πρό τινων μηνῶν ἐνηγγολήθησαν εἰς τὸ νὰ δώσωσι τέλος εἰς τὸν πόλεμον τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Γαλλία ἐπεθύμει καὶ ἐπρότεινε νὰ συστηθῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα Μοναρχία συνταγματικὴ. Ἡ Ἀγγλία ἤθελε καὶ ἐπρόβλεπεν αὐθεντεῖαν κατὰ τὸν τρόπον τῆς Βλαχίας καὶ Μολδαβίας διὰ τὸν Μωρέαν, καὶ ἄλλην διὰ τὴν Κρήτην καὶ τὰς κυκλάδας νήσους, καὶ τὰς δύο ἐξηρητημένας ἀπὸ τὸν Σουλτάνον, νὰ πληρώσουν ἐτήσιον φόρον. Ἡ Γαλλία, χωρὶς ἰδίαν θέλησιν διὰ τὰς ἐσωτερικὰς

καὶ ἀπερσιόσθη ὅτι ὅσοι ἐκ τῶν κατοίκων αὐτῶν προφανῶς ζη-
μειώθεντες καὶ δυστυχήσαντες ἢ ἀποζημιωθῶσιν ἀπὸ τὰ ἐθνικὰ
τῆς Ἑλληνικῆς ἐπικρατείας: ὠφελήματα μετὰ τὴν ὀρειανδότη-
τοῦ ἔθνους ἀποκατάστασιν. Δι' αὐτοῦ τοῦ ψηφίσματος ἐδίδοτο δι-
καίωμα εἰς ὅσους ἤθελον στερηθῆ τὰς ἐτίαις των καὶ τὰ κτήματά
των, νὰ τὰ λάβωσιν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπικράτειαν, ἂν αὕτη
ἤθελε περιορισθῆ εἰς τὴν Πελοπόννησον, εἰς τὴν Κρήτην καὶ εἰς τὰς
Κυκλάδας νήσους. Γενικωτέρως ἤσαν οἱ κληρονομοὶ
τῆς στερ. Ἑλλάδος, καὶ εἰδοποίησαν τοὺς συμπολίτας των νὰ τοὺς
ἐνθαβρύνωσιν, ὥστε νὰ ἐγκρατερώσωσιν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς πατρί-

» διχονοίας τῆς, εὐρέθη ὑπόχρεος νὰ συγκατανεύσῃ καὶ νὰ παρα-
» δεχθῆ τὴν πρότασιν τῆς Ἀγγλίας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οἱ
» ἄνδραιοι Ῥουμελιώται, οἱ ἥρωες τοῦ Σουλίου, ἐπιστρέφουσι πᾶ-
» ἴην εἰς τὸν ἄγριον ζυγὸν τῶν Τούρκων, οἱ ὅποιοι ἐκτὸς τῆς
» Αἰτωλίας, Λεβαδίας, Ἀκαρνανίας καὶ τῆς ἱερᾶς πόλεως τῶν
» Ἀθηνῶν, θέλουσι κρατήσῃ καὶ τὸ φρούριον τῆς Κορίνθου. Εἰς
» τοὺς γενναίους τούτους Ἕλληνας δὲν μένει πλέον ἄλλο ἄσυλον
» ἀπὸ τὰ δάση καὶ τοὺς βράχους τοῦ Πίνδου, ἐν ᾧ οἱ λοιποὶ Ἕλ-
» ληγες καταδικάζονται νὰ γείνουν ἔρμαιον ἐνὸς Αὐθέντου πλερ-
» νέκτου καὶ προσωρινοῦ, ὅστις παρμοσίως μὲ τὸν ἀνεμοστρόβιλον
» δὲν θέλει πίπτει εἰς τὸν τόπον των, εἰμὴ διὰ νὰ κατατρέφῃ
» καὶ ἐκρῆζῶν, ὥστε νὰ πλευρίζεται ἀπὸ τοὺς ἰδρωτάς των, καὶ
» οὕτω νὰ κερδίξῃ τὴν εὐνοίαν τῶν ἀυλικῶν τῆς Πύλης, καὶ ἢ
» ἀπολαύῃ προσωρινὴν ἐξουσίαν. Οὕτω κατεδικάθησαν οἱ Ἕλληνας
» νὰ εἶναι πάντοτε δυστυχεῖς δοῦλοι τοῦ Σουλτάνου. Ἐχω μ' ὄλον
» τοῦτο ἀρετὰ μεγάλην ὑπόληψιν εἰς τὸν χαρακτήρα τοῦ ἐνδό-
» ξου Ἑλληνικοῦ ἔθνους, καὶ δὲν πιστεύω ὅτι θὰ υπογράψῃ καὶ
» παραδεχθῆ τοιαύτας ἀτίμους προτάσεις, χαμερποῦς καὶ μακτα-
» βελικτῆς πολιτικῆς. Εἰς τὰς χεῖράς σας, Ἕλληνας, κρέμαται ἀκό-
» νημῃ ἢ σωτηρία τῆς πατρίδος σας: ὀργανίσατε τὸ ἐσωτερικὸν πο-
» λίτευμά σας, δεῖξατε σταθερότητα καὶ ἐπιμονὴν, καὶ εἰσθε εἰς
» κάρην ἢ ἀνατρέψετε τὰ σχέδια τῆς βραδίουργίας: εἰσθε εἰς και-
» μόν νὰ σώσετε τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν σας. Τέλος πάν-
» των εἶναι καιρὸς διὰ τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν τῆς Εὐρώπης νὰ μείνῃ
» ἢ Ἑλλὰς μέγα καὶ ἀδιαίρετον ἔθνος, καὶ νὰ καταλάβῃ τὸν βεβ-
» ὀν, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ κατέχη μετὰ τῶν λοιπῶν δυνάμεων
» τῆς Εὐρώπης καὶ τὰ λ. π.

δος. Ἐπ' αὐτῷ τοῦτω ἀπεφαστίσθη καὶ νὰ σταλῆ καὶ ἐστάλη ἀν-
 τίσταρον τοῦ αὐτοῦ ψηφίσματος πρὸς τὸν Καραισκάκην εἰς ἐγκαρ-
 δίωσιν τοῦ στρατοπέδου. Ὁ δὲ Φαρμακίδης θέλων νὰ δικαιωλο-
 γήσῃ τὴν φατρίαν, διότι, κατὰ τὸν Δελεβέκ, ἡ Ἀγγλία ἐπρόβαλε
 νὰ συστηθῶσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα δύο αὐθεντεῖαι ὑπὸ τὸν Σουλτάνον,
 λέγει εἰς τὴν Γ. ἐφημερίδα ὅτι, ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς συνελεύσεως τῆς
 Ἐπιδαύρου δὲν ἠδύνατο νὰ παραβιάσῃ τὰς ὁδηγίας της ὡς πρὸς
 τὰς ἐπικρατίας της στερ. Ἑλλάδος καὶ τὰς ἄλλας ὅσαι ἔλιθον τὰ
 ὄπλα καὶ ἂν ἦτο δυνατόν νὰ πράξῃ τοιοῦτό τι εἶν' ἄκυρον. Κατα-
 φέρεται δὲ τοῦ Δελεβέκ, καὶ διὰ νὰ τὸν ὀνειδίσῃ ὡς τάχα ἐπι-
 βουλευόντα τοῦ: Ἑλληνας, λέγει ὅτι αὐτὸς ἴσως ἔστειλε καὶ τὸν
 στρατηγὸν Ῥώσχι, καὶ οὕτως ἐκδικεῖται κατ' αὐτοῦ, εἰπόντις
 ὅτι ἡ ἐν Ἐπιδαύρῳ ἐθνικὴ συνέλευσις δὲν ἐπεκαλίσθη κατὰ τὴν
 εὐχὴν καὶ ἐπιθυμίαν ὄλων τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης τὴν ὑπεράσπισιν
 ἀπατῶν τῶν Χριστιανικῶν Δυνάμεων. Ἀγνοεῖται δὲ ἂν ἡ Ἐπιτρο-
 πὴ τῆς συνελεύσεως εἶχε τὴν δύναμιν νὰ παραστήσῃ ὡς ἄκυρον
 ὅ,τι ἐναντίον τῶν ὁδηγιῶν της οἱ δυνατοὶ τοῦ κόσμου ἤθελον ἀπο-
 ποφασίσαι, ἢ τὴν ἱκανότητα νὰ κατορθώσῃ τὴν ἀκύρωσίν του· δὲν
 εἶναι δ' ἀμφιβολία ὅτι ὁ Καποδίστριας ἀγρυπνεῖ καὶ ἐνεργεῖ ὅθεν
 ἂν εὐρίσκετο ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος· ὅμως ὁ Φαρμακίδης ὑπερασπί-
 ζεται τὴν φατρίαν, καὶ λέγει τοῦ: Ρουμελιώτου ὅτι, οὔτε ἡ Ἐ-
 πιτροπὴ τῆς Συνελεύσεως τοῦ: προδίδει, οὔτε ὁ Κρίνιγγ παραβαίνει
 τὰς ὁδηγίας της, καὶ ἐπομένως ὅτι τὴ εἰς Ἑρμιόνην ἐκδοθὲν ψή-
 φισμα εἶναι δόλιον· ὅτι οἱ ἐκεῖ πληρεξούσιοι τοῦ: ἐπρόδωκαν,
 συγκατανεύσαντες πλαγίως πῶς νὰ ἐγκαταλειφθῇ ἡ στερ. Ἑλ-
 λάς εἰς τὸν Σουλτάνον, ὡς ἐκδόντες τὸ διαληφθὲν ψήφισμα, καὶ
 ὅτι διὰ αὐτὸ τοῦτο πρέπει ν' ἀναχωρήσωσιν ἀπὸ τῆς Ἑρμιόνης
 καὶ νὰ μεταβῶσιν εἰς Αἴγινα, ὅπου θὰ εὕρωσι τοῦ: ἀληθεῖς ὑ-
 περασπιστὰς τῆς Πατρίδος των, καθὸ κρύττοντας διὰ τῆς ἐφη-
 μερίδος του ὅτι εἶν' ἄκυρον ὅ,τι ἤθελον ἀποφασίσθαι ἀπὸ τὴν
 Ἀγγλίαν ἐναντίον τῶν ὁδηγιῶν τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ συνελεύσεως·
 μὲ ταιαῦτα ἄλλα σοφίσματα προσπαθεῖ νὰ σπεύρῃ τὴν διαίρεσιν
 εἰς τοῦ: ἐν Ἑρμιόνη πληρεξουσίου. Ἡ δ' Ἐπιτροπὴ τῆς συνε-
 λέψεως διεκήρυξε τὴν 22 Φεβρουαρίου εἰς τὸ Πανελλήνιον ὅτι
 εἶναι πιστὴ εἰς τὰς ὁδηγίας τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ Γ. Ἐθ. τῶν Ἑλ-

λήνων συνελεύσει, καὶ τὰς ἠκολούθησεν ἀπαρξασλεύτως καὶ δὲν ἀπεμακρύνθη οὐδ' εἰς τὸ παραμικρὸν· καὶ οἱ τὰ θρυλλούμενα εἶναι σπερμολογίαι ψευδεῖς τῶν ἐν Ναυπλίῳ φιλοταράχων, καὶ ὡς τοιούτους ἐνόησε τὸν Ὑψηλάντην καὶ τοὺς περὶ αὐτόν. Καὶ ὅμως ἡ Ἀγγλία θὰ προσπαθῆται νὰ περιορισθῇ τὴν Ἑλληνικὸν ἔθνος εἰς τὸν Ἴσθμὸν τῆς Κορίνθου καὶ τὰς πρᾶξιμείας Νήσους καὶ διὰ θαλάσσης ἀπὸ τὸν Κορινθιακὸν μέχρι τοῦ κόλπου τῆς Αἰγίνης.

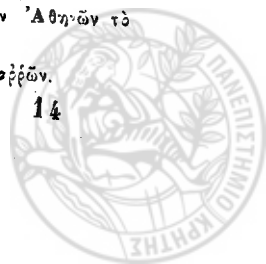
Ὁ δὲ Ζαΐμης μεταχειρίζεται καὶ αὐτὸν τὸν Καραϊσκάκη ὄργανον, καὶ γράφει οὗτος τοὺς ἐν Ἑρμιόνη πληρεξούτους, καὶ συμβουλεύει τὴν ὁμόνοιαν, καὶ τοὺς πρᾶκτικὸν νὰ μεταβῶσιν εἰς Αἶγιναν, ὡς εἰς τόπον καταλληλότερον, καθὼς πλησιέστερον εἰς τὸ στρατόπεδον, ὅθεν ἡ συνέλευσις ἠδύνατο νὰ συνδράμῃ εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον εἰς τὰ τοῦ πολέμου, ὡς ἂν ἦτο μεγάλη ἀπόστασις ἀπὸ τὴν Ἑρμιόνην ἕως τὴν Αἶγιναν. Ὁ δὲ σκοπὸς τοῦ Ζαΐμη ἦτο νὰ συγκροτηθῇ ἡ συνέλευσις ἐπὶ τινος Νήσου, διὰ νὰ μὴ φοβῆται τὸν Κολοκοτρώνην. Τὸν ἀποκρίνεται ἡ Συνέλευσις ὅτι συνεκροτήθη ἤδη εἰς Ἑρμιόνην, ὅτι ὅλοι οἱ Πληρεξούτοι εἶναι ἠνωμένοι, καὶ ὅτι ἐκεῖ ἔκρινα ἀναγκαῖον νὰ τὴν συγκροτήσωσιν καὶ ὅχι εἰς νῆσον, ὅτι ὁ Ἰμπραχίμ καταστρέφει τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἤθελεν ἐκ τούτου ὑποτεθῆ ὅτι δὲν ἦτο πλέον δυνατόν νὰ συγκροτήσωσιν οἱ Ἕλληνες ἐπὶ αὐτῆς τὴν συνέλευσίν των, ὡς εἶχον συγκροτήσῃ ὅλας τὰς προλαβούσας. Πλὴν ὁ Καραϊσκάκης γράφει τὴν 27 τοῦ αὐτοῦ Φεβρουαρίου τοὺς ἐν Αἰγίνῃ νὰ ἐπιμεινωσιν, ὥστε νὰ συγκροτηθῇ εἰς τρίτον τόπον ἡ συνέλευσις, καὶ ὅτι ἦτο αὐτὸς διατεθειμένος νὰ συμπράξῃ εἰς τοὺς πατριωτικῶν των σκοποῦς· οὕτω θεραπεύει τὴν φιλοτιμίαν του, ὅτι δὲν δύναται οὔτε νὰ διατάξῃ οὔτε νὰ βιάσῃ τὴν συνέλευσιν νὰ μεταβῇ εἰς Αἶγιναν, καὶ συνάμα ὑποδείχνει τὸν τρόπον τοῦ νὰ συμβιβασθῶσιν οἱ πληρεξούσιοι καὶ νὰ μεταβῶσιν εἰς τρίτον τόπον. ἄλλως ὁ Καραϊσκάκης δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι σύμφωνος εἰμὴ μὲ τὸν Ζαΐμην, διότι ἀπ' αὐτοῦ, ὡς Προέδρου τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς ἤλπιζε νὰ λάβῃ καὶ ἄλλα χρήματα καὶ τ' ἀναγκαῖα διὰ τὸν πόλεμον, καὶ ὀλίγον ἐφρόντιζε περὶ τῆς συνέλευσεως, ὅτε εἶχεν ἄλλο σχέδιον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, καὶ ἐλέγετο ὡς βέβαιον ὅτι ἂν ἂν οὗ ἤθελε καταστρέψῃ τὸν Κιουταχλήν, ἐμελλε νὰ εἰσβά-

λη εἰς τὴν Πελοπόννησον μ' ὅλα τὰ στρατεύματα, νὰ καταστρέψῃ καὶ τοὺς συνιστῶντας τὸ λεγόμενον πολιτικὸν σύστημα Πελοποννήσιους καὶ ἀντιποιουμένους τὴν ἐξουσίαν, καὶ νὰ συστήσῃ πολεμικὴν Κυβέρνησιν (1).

Ἡ ἐν Αἰγίνῃ ὀλιγαρχία, ἐν τῇ ἀδημονίᾳ αὐτῆς καὶ ἀγωνία σφοδράζουσα διότι θ' ἀφαιρεθῇ τὴν ἐξουσίαν ἀπὸ τὴν κυρίαρχον συνέλευσιν, δὲν θέλει νὰ τὴν γνωρίσῃ, καὶ δὲν ὑπακούει εἰς τὰς διαταγὰς τῆς. Ἡ συνέλευσις αὐτὴ μετακαλεῖ τὴν Ἐπιτροπὴν πῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ εἰς τὴν Ἑρμιόνην. Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Ψαρρῶν (2) προσκαλεῖται νὰ ἐγχειρίσῃ καὶ ἐγχειρίζει τὸ περὶ τούτου ἔγγραφον πρὸς τὸν πρόεδρον Π. Νοταρᾶν, καὶ αὐτὸς ῥίπτων κατὰ γῆς τὸ αὐτὸ ἔγγραφον, δὲν γνωρίζει, λέγει, τὴν ἐν Ἑρμιόνη συνέλευσιν, καὶ ἐπομένως ἐκδίδει τὴν 17 Φεβρουαρίου διακήρυξιν, ἀναγγέλλουσαν εἰς τὸ Πανελλήνιον ὅτι, ἡ κατ' ἐπανάληψιν Γ. Ἐθ. τῶν Ἑλλήνων συνέλευσις θὰ κάμει τὴν 23 τοῦ αὐτοῦ ἑναρξίν τῶν ἐργασιῶν τῆς εἰς Αἴγιναν. Τότε ἡ ἐν Ἑρμιόνη ἐπιπλήττει τὴν εἰρημένην Ἐπιτροπὴν ὡς παρανομοῦσαν, καὶ τὴν μετακαλεῖ αὐθις αὐτοῦ, νὰ δώτῃ λόγον τῶν πράξεών τῆς, παύουσα τοῦ νὰ βλάβῃ ἐσωτερικῶς τε καὶ ἐξωτερικῶς τὰ ἔθνικὰ συμφέροντα, καὶ νὰ προκαλῆ τὰς ἐμφυλίους τριττάς· ἀλλ' αὐτὴ δὲν πείθεται, καὶ ἡ συνέλευσις ἤδη φροντίζει νὰ λάβῃ βίαια μέτρα ἐναντίον τῆς ὀλιγαρχίας, νὰ ματαιώσῃ τὰς ἀντενεργείας τῆς. Καὶ αἱ μὲν Ναυτικαὶ νῆσοι προσφέρουσιν ἐπὶ τούτῳ ἀνά ἓν πλοῖον ἑκάστη· οἱ δὲ πληρεξούσιοι καταβάλλουσιν ἀναλόγως χρήματα, νὰ ἐκτελεσθῶσι τὰ δέοντα. Ἡ φατρία θέλει νὰ παραστήσῃ καὶ αὐθις εἰς τὸν κόσμον τὴν σκηρὴν τοῦ 1824· θέλει νὰ παραστήσῃ δύο συνέλευσεις, τὴν μὲν εἰς Αἴγιναν, τὴν δὲ εἰς Ἑρμιόνην, καθὼς καὶ τότε παρέστητε δύο Κυβερνήσεις εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν μὲν εἰς τὸ Κρανίδι, τὴν δὲ εἰς Τριπολιτσάν. Ἄλλ' εἰς τὴν περίστασιν ταύτην δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ὑπερισχύσῃ, διότι καὶ εἰ ἐν Αἰγίνῃ

(1). Ὁ Ἴω. Σοῦτσος, ἀκολουθῶν τότε τὸν Κεραϊσκάκη καὶ ὡς γραμματεὺς διακοίνωσε τὸν σκοπὸν τοῦ αὐτῶν τὸν Γ. Σκαλίδην ἀπελθόντα εἰς τῶν Ἀθηναίων τὸ στρατόπεδον δι' ὑπηρεσίαν.

(2). Ἡ τοπικὴ διοίκησις τῶν Ψαρρῶν ἀγῆς τῆς Βουλῆς τῶν Ψαρρῶν.

Ψαρρῖανοί, τὸ μέγα μέρος ἦσαν σύμφωνοι μὲ τὴν ἐν Ἑρμιόνη συνέλευσιν, καὶ δὲν ἐχρειάζετο νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὴν Αἴγιναν τὰ πλοῖα τῆς συνελεύσεως αὐτῆς, νὰ διαλύσῃσι πάραυτα τῆς φαρτρίας τὰ σχέδια· ἀλλὰ τέλος θὰ ἐνδώσει αὐτῇ εἰς τὰ δίκαια καὶ τὰ νόμιμα, καὶ δὲν θ' ἀκολουθήσωσιν αἵματοχυσίαι καὶ ταραχαί.

Ἡ συνθευσις ἤδη ἐκήρυξε διὰ τῆς ἐφημερίδος ὅτι, τὸ κοινοβουλευτικὸν σύστημα ἦτον ἡ θάσις τοῦ πολιτεύματος τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλ' ἐντοσούτω οἱ πληρεξούσιοι, καὶ ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸ πηρὲθόν, δὲν θέλουσι πλέον πολυμελῆς Νομοτελεσιτικόν, καὶ βουλευόνται, ἰδιαιτέρως οἱ πλειότεροι, ὄχι μόνον νὰ συστήσωσιν ἓνα καὶ μόνον κυβερνήτην, ἀλλὰ καὶ ποῖον νὰ συστήσωσι διὰ τὸν ἀριερώσωσι τὴν πατρίδα, καὶ νὰ ἐλπίσωσιν ἀγαθὰ ἀπὸ τὴν ἀρετὴν του. Ὅσοι ὑπῆρχον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔχοντες ἀξιώσεις εἰς τὴν ὑπερτάτην ἀρχὴν ἦταν ὅλοι δεδοκιμασμένοι. Εἰς μόνον τὸν Ἐψηλάντην εἶχον ἐμπιστοσύνην οἱ πληρεξούσιοι ὡς πρὸς ἄνθρωπον εὐσυνειδήτων, Χριστιανὸν, Ἕλληνα, χρηστὸν πολίτην. Ἀλλὰ δὲν εὗρισκον εἰς εὐτὸν τὸν ἱκανὸν νὰ κυβερνήσῃ τὸ ἔθνος· ἄλλως τε ὅποιονδήποτε καὶ ἂν ἤθελον ἐκλέξει ἐκ τῶν ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος Ἑλλήνων, τυχὸν ἔχοντα καὶ τινὰ πλεονεκτήματα, ὥστε ν' ἀντιπροσωπεύτῃ τὸ ἔθνος ὁπωσδήποτε καὶ ἐξωτερικῶς, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐλπίσωσι τὴν δομόνοιαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶχον ἀνάγκην πρὸ πάντων οἱ Ἕλληνες, νὰ σωθῶσι, διότι ὅλοι οἱ προκάτοχοί των, καὶ ὅσοι ἄλλοι τὴν ἐξουσίαν ἀντιποιοῦμενοι, εὐθὺς θὰ ἤρχιζον τὰς ἀντενεργείας ἐναντίον του, καὶ ἐπομένως δὲν θὰ ἔλειπον αἱ διχόνοιαι καὶ οἱ ἐμπύλοι σπαραγμοί, δὲν θὰ ἔλειπον ἀντεκδικήσεις, οὐδὲ θὰ κατευνάζοντο τὰ πάθη. Ἔστρεβον λοιπὸν τὴν προσοχὴν των εἰς τοὺς ἐκτὸς, καὶ ἦσαν δὲ μάλιστα τίνες διατεθειμένοι, ἂν δὲν θὰ εὗρίσκετο Ἕλληνας καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, νὰ διαπιστεύσωσι τὰς ἡνίας τοῦ κράτους εἰς κανένα ξένον. Περιεμένετο δὲ ἀπὸ ὧραν εἰς ὧραν ὁ Κίχρανος καὶ πρὸς τοῦτον ἐιόμισαν ὅτι ἠδύνατο ν' ἀναθέσωσι τὴν τύχην τοῦ ἔθνους, καθὸ κηρυττόμενον ἀπὸ τὴν φήμην ἱκανὸν νὰ καταπραΰνῃ μεγάλα πράγματα, νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐλευθερίαν του. Τέλος ἀναφέρουσι τινες τὸν ἐν Γενεύῃ διατρίβοντα Ἴω. Ἄντ. Καποδίστριαν· μόλις

δ' ἀκούεται τ' ὄνομα τοῦτο ψιθυρισθὲν εἰς τὰ ὦτα τῶν πληρεξουσίων, καὶ ὅλοι διδουσιν ἐγγράφως τὴν ψῆφόν ταν ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐκ τὸς τῶν ἀντιποιοιμένων τὴν ἀρχὴν, ἀπὸ τοὺς δίκαιους ἐφρόντισαν μάλιστα νὰ κρύψωσι τὸ πρᾶγμα μέχρι τινός, καὶ οἱ ὅποιοι, ἐξαιρέτως οἱ ὀλιγαρχικοὶ, θὰ κηρύξωσι κατ' αὐτοῦ πόλεμον καὶ σπὴν καὶ μετὰ τὴν ἐκλογὴν του. Τὴν ὑπὲρ τοῦ Καποδιστριαῦ ἀπόφασιν ἐκείνων πληραφορηθέντες καὶ ὅσοι πληρεξούσιοι εὐρίσκοντο με τούτοις ὀλιγαρχικοῖς εἰς Αἴγινα, οἵτινες ἐφοβούντο μὴ ψηφίσωσι τὸν Κουντουριώτην Κυβερνήτην, ἐπεδοκίμασαν πληρέστατα, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἤδη διατεθειμένοι νὰ συνδιαλλαγῶσι καὶ νὰ ἐνωθῶσι με αὐτοὺς, γνωρίσαντες τὸ εὐθὺ τῆς κρίσεώς των, τὸ φιλόπατρι τῆς καρδίας των καὶ τὸ ἀφιλοκερδές τοῦ χαρακτῆρος των, καὶ ἤδη ὅλοι οἱ τε ἐν Αἴγιῳ καὶ οἱ ἐν Ἐρμιόνη πληρεξούσιοι συλλογιζόμενοι μ' Ἑλληνικὸν νοῦν, φρονούσιν ὅτι ἡ πατρίς δὲν εἶναι ἰδιοκτησία πέντε δέκα ἀτόμων, οἱ δὲν ἐθυσίασθησαν ὑπὲρ αὐτῆς διὰ νὰ θέσωσιν ἐπὶ κεφαλῆς των πέντε δέκα άτομα, νὰ καταστήσωσιν ἄρχοντας ἐκυτῶν ὀλίγους ἀνθρώπους, μὴ ἱκανοὺς νὰ κυβερνήσωσι τὸ ἔθνος, ὡς κυβερνῶνται σήμερον τὰ ἔθνη ἀπὸ τὴν ἐπιστήμην καὶ ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν καὶ εὐδαιμονούσιν. Επομένως ἀπεφάσισαν ὁμοφώνως νὰ θέσωσιν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἔθνους τὸν Καποδιστριαν, τὸν καὶ μακρόθεν πολυτρόπως συντελέσαντα μέχρι τοῦδε, καὶ συντελέσοντα ἐρεξῆς ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν σωτηρίαν του, τὸν συντελοῦντα δὲ καὶ σήμερον νὰ στέλλωνται ἀπὸ τὴν Εὐρώπην βοηθήματα εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ νὰ στέλλωνται εἰς τὸν ἀρμόδιον καιρὸν, καθ' ὃν καταπολεμοῦνται ἀπὸ τὸν φοβερώτατον τῶν ἐχθρῶν, ἀπὸ τὴν πείναν, ἀπὸ τὴν ἐπείαν κινδυνεύουσι νὰ καταστραφῶσιν, ὡς καταστράφησαν καὶ τόσαι μυριάδες Τούρκοι. Καὶ ἤδη ὁ ἀγαθὸς συμπολίτης τοῦ Καποδιστρια, ὁ κατ' ἐξοχὴν φιλέλλην Ἐὐ. νὰρ, πρὸς τὸν ὅποιον οὗτος ἔγραψεν ἐκ Παρισίων τὴν 8-20 Ἀπριλίου (Γ. Ε.) «Ἡ Γαλλία, ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ῥωσσία ἐπεμβαίνουσι πλέον ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, πρῶτον διὰ νὰ καταπαύσωσι τὰς ἐχθροπραξίας, καὶ δευτέρον διὰ ν' ἀποτελέσωσιν ὅ,τι λέγουσιν εἰρηνοποιήσιν. Αἱ πρῶται ὁδμως περὶ τούτου διακοινώσεις πρὸς τοὺς Τούρκους ἀπέτυχον, ὡς ἰδίῳ τὸ Διῆκνι ἐκήρυξεν ὅτι δὲν δέχεται νὰ ἐπέμβωσιν αἱ Δο-

»νάμεις εἰς τὰς διαφοράς του μὲ τοὺς ὑπηκόους του καὶ τοὺς ἀ-
 »ποστάτας ὑπηκόους του. Τώρα μένει νὰ ἴδωμεν τί θὰ εἴπωται καὶ
 »θὰ πράξωσιν αἱ Δυνάμεις νὰ ἐκπληρώσωσιν τὰ μεταξὺ αὐτῶν συμ-
 »φωνηθέντα καὶ κυρωθέντα ἐνώπιον ὅλων τῶν ἔθνων, καὶ τῆς
 »ἀνθρωπότητος. Προχθὲς ἐπληροφορήθη» ὅτι εἰς τρεῖς ἢ τέσσα-
 »ρας ἑβδομάδας αἱ διαπραγματεύσεις μὲ τοὺς Τούρκους θὰ εἶναι
 »πρὸς ἐκχωρημέναι πολὺ, καὶ ὅτι εἰς πᾶσαν περίπτωσιν οἱ Ἕλλη-
 »νες θὰ φυλαχθῶσιν ἀπὸ νέας εἰσβολᾶς Τούρκων. Μὴ ἀνηγο-
 »χοῦντες ἡμεῖς δι' ὅ,τι αἱ Δυνάμεις ζητῶσιν ἢ δὲν ζητῶσιν ἀπὸ
 »τοῦς Τούρκους, ἃς χαίρωμεν, ἀγαπητέ μου Ἐϋνᾶρ, ὄντες βέ-
 »βαιοὶ ὅτι αἱ τρεῖς Δυνάμεις συνεφώνησαν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ κηρυχ-
 »θῶσιν ὀριστικῶς διὰ τὴν τύχην τῆς Ἑλλάδος. Τοῦτο εἶναι
 »μέγα πρᾶγμα, καὶ τὰ προηγούμενα πρέπει νὰ μᾶς θαρρῶνωσι
 »νὰ ἐλπίζωμεν αἰσιώτατα ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων. Ἄλλὰ δὲν πρέπει
 »μ' ὅλα ταῦτα νὰ τοὺς ἐγκαταλίπωμεν» πρέπει μάλιστα νὰ τοὺς
 »βοηθήσωμεν, ὡς ἐπράξαμεν καὶ πέρυσι. Τοῦτ' αὐτὸ εἶπον καὶ
 »εἰς πολλοὺς τῶν συναδέλφων σου τῆς ἐταιρείας τῶν Παρισίων,
 »οἱ ὅποιοι φρονοῦσιν ὡς καὶ ἐγὼ, καὶ ἐχάρησαν ἀκούσαντες ὅτι
 »ἔχετε σκοπὸν νὰ ἔλθετε ἐδῶ, νὰ συμπράξετε μὲ αὐτούς.»
 «Ὁ Ἐϋνᾶρ αὐτὸς καὶ αἱ κατὰ πᾶσαν τὴν Εὐρώπην φιλελληνικαὶ
 ἐταιρεῖαι, καὶ πρὸ πατρῶν ἢ τῶν Παρισίων, καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ
 λαοὶ τῆς Χριστιανισμοῦ τοὺς ὑποστηρίζουσιν εἰς τὸν ἀγῶνά των,
 προμηθεύοντες τὰ Ἑλληνικὰ στρατόπεδα καὶ τὰ εἰς χεῖράς των
 φρούρια μὲ τροφὰς καὶ πυριτόβολα, ὅτε ὁ Ἕλλην γεωργὸς δὲν
 ἐμπορεῖ οὔτε νὰ σπεύρῃ οὔτε νὰ θερίσῃ, καὶ ὁ ποιμὴν ἀπώλεσε
 τὰ ποίμνιά του, καὶ ὁ ἔμπορος τὰ κεφάλιά του, καὶ ὁ βιομή-
 χανος τὸν ἐκ τοῦ ἐπιτηδεύματός του πόρον τοῦ ζῆν, καὶ ὅλος ὁ
 Ἑλληνικὸς λαὸς δὲν εὐρίσκεισιν ἄστυλον εἰμὴ εἰς τοὺς βράχους,
 εἰς τοὺς κρημνοὺς, εἰς τὰ σπήλαια, εἰς τὰς ἀκρωρεῖας, εἰς τὰ
 ὑπὸ τῶν θηρίων κατοικούμενα δάση, εἰς τὰς ὄπας τῆς γῆς, ἔ-
 που καὶ πολλοὶ ἀπώλλονται ὑπὸ τοῦ λιμοῦ, καὶ δὲν δύνανται
 πλέον νὰ χερηγήσωσι τ' ἀναγκαῖα εἰς τὸν στρατὸν καὶ εἰς τὸν
 στόλον, ἀλλ' οὐδὲ νὰ συντηρηθῶσι πολὺ μέρος αὐτοῦ, ὅτε ὅλα
 τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος δὲν παρουσιάζουσιν εἰς τὸν θεατὴν εἰμὴ
 ἐρείπια καὶ ἐρήμωσιν. Διὰ ταῦτα ἡ ἔθ. συνέλευσις ὀφείλουσα νὰ

κηρύξη τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἔθνους πρὸς τοὺς εὐεργέτας του,
 ἐκδίδου τὴν ἐπομένην διακέρυξιν πρὸς ἀπάσας τὰς κατὰ τὴν
 Εὐρώπην φιλελληνικάς ἐπιχειρήσεις· «Αἶ κρυφαὶ τῶν ὑπὲρ τῆς
 πίστεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ὑπὲρ τῆς πατρίδος μαχομένων
 καὶ κατασφραζομένων Ἑλλήνων ἔφθασεν τέλος· πάντων εἰς τὰς
 ἀκοὰς τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου, καὶ εὐθὺς ἔλαμψεν εἰς τὸν
 ὀρίζοντα τῆς Ἑλλάδος ὁ φαινόματο· ἀστὴρ τοῦ πολιτισμοῦ,
 καὶ διὰ τῆς εὐεργετικῆς του ἐπιβροχῆς ἐπέσταξεν εἰς ὅλας τὰς
 καρδίας τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναγεννήσεως καὶ εὐδαιμονίας τοῦ Ἑλλ.
 ἔθνους. Εἰς τὸν αἰῶνα τῶν φωτίων, κατ' ὄν ὁ ὀρθὸς λόγος, ἡ ἀ-
 λήθεια καὶ ἡ δικαιοσύνη διευθύνουσι τὰ πνεύματα καὶ τὰς ὑ-
 πολήψεις, δὲν ἐπιτρέπεται βίβλικα νὰ ἐξκληρθῇ τ' ὄνομα τοῦ
 Ἑλληνοῦ ἀπὸ τῆς χρονικῆς τοῦ κόσμου· ἀλλ' εἰς δόξαν τοῦ Σταν-
 αρου καὶ εἰς τιμὴν τοῦ ἀνθρωπίνου εἴδους τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος
 συγκατατάσσεται ὑπὸ τὸν νόμον τῶν ἔθνων καὶ τὰ δίκαιά του
 ὡς ἱερὰ καὶ ἀκπράγραπτα προτασσόνται ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν
 καὶ τὴν ἠθικὴν, ὅτε οἱ ἀνέτεροι φιλέλληνες, καὶ ἄρχοντες καὶ
 ἀρχόμενοι, τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου σιθόμενοι, καὶ γράφουσι,
 καὶ δμιλοῦσι, καὶ εὐχονται, καὶ ἀλγοῦσι, καὶ δακρύουσι, καὶ
 ἐνεργοῦσι, καὶ συνεισφέρουσι παντοιοτρόπως ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος,
 καὶ προσπαθοῦσι νὰ τὴν συμπεραχλάσωσιν εἰς τὴν μεγάλην αὐ-
 τῶν οἰκογένειαν· φιλόανθρωποι, φιλοδίκαιοι καὶ φιλόχριστοι·
 φιλέλληνες, ὅτους τὸ εὐγενὲς αἶσθημα τοῦ οἴκτου κινεῖ εἰς δά-
 κρυμα, ὅσους ὁ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωσ, ἢ πρὸς τὸν πλησίον, πρὸς
 τὸν ἀδελφόν, πρὸς τὸν Χριστιανὸν ἀγάπη κινεῖ εἰς εὐσπλαγγίαν
 καὶ εἰς συμπάθειαν, ὅτους ἡ πολυχρόνιος, ἢ πικρὰ δουλεία τοῦ
 Ἑλληνοῦ κατεπίκρανε καὶ κρώξενεν εἰς δικαίαν ἀγανάκτησιν,
 ὅτοι ἐθεραπεύσατε τὴν πεινάν του καὶ ἐνισχύσατε τὸν βραχί-
 ονά του, μὴ, πρὸς Θεοῦ, μὴ ἀπαιδέητα, μὴ παύσατε τοῦ νὰ
 τὸν εὐεργετῆτε μὲ τὰ γενναίως βοηθημικά, ἕως οὗ φθάσει
 εὐντὸς ὀλίγου εἰς τὸν ὀπίθον προέθετο σκοπὸν, διὰ νὰ θερίσετε
 τὸν καρπὸν τῶν εὐεργεσιῶν σας, καὶ νὰ εὐρετε εἰς τὴν συ-
 νειδησίᾳ σας πηγὴν ἀνεξάντητον ἀνεκτιμήτων ἀνταμοιβῶν. Πί-
 στωθε δ' ὅτι ὁ Ἑλληὴν, ἀξίος τῆς ἐλευθερίας του, δὲν ἔχει καρ-
 δίαν ταπεινὴν καὶ ἀγνωμοσύνης δεκτικὴν, ἀλλ' ἀμιλλᾶται εὐ-

»γνωμονῶν νὰ ὑπερβάλῃ τὸν εὐεργετοῦντα, ἀρετὴν τὴν εὐγνω-
 »μοσύνην λογιζόμενος. Τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, τὸν ἑβδομὸν ἤδη
 »χρόνον ἀγωνιζόμενον ὑπὲρ τῶν δικαίων του, ἐγκαρτερεῖ εἰς τὴν
 »ἀπόφασίν του, ἐλευθέρου καὶ ζήσῃ ἢ ν' ἀπαθάνῃ συνηγμένον
 »δὲ εἰς Γ'. ἔθ. συνέλευσιν, διακηρύττει ἐπισήμως εὐεργέτας του,
 »τὰ σεβαστὰ μέλη τῶν ἑταιρειῶν καὶ ἅπαντας τοὺς φιλέλληνας
 »καὶ διαδίδει τὰς εὐεργετίας των εἰς τὰς ἐπιρχομένους γενεάς.
 »Ἄλλὰ πτωχὸν καὶ ἄπειρον, ἐπικαλεῖται τὴν εὐμένειαν αὐτῶν
 »καὶ ἐπεικείειν, ἐξαίτουμένον νὰ ἐπιταχύνωσιν ἄφρονα τὰ βοη-
 »θήματά των, διὰ νὰ τὸ καταστήσωσιν ἱκανὸν ν' ἀντιπαραταχθῆ
 »κατὰ τοῦ ὑπερμεγέθους κολασσοῦ, ὅστις ἀπειλεῖ νὰ τὸ κατα-
 »πλακώσῃ. Εὐσεβεῖς Εὐρωπαῖοι, δὲν ἀγνοεῖτε ὅτι τὸ Ἑλλ. ἔθνος
 »δὲν ἦτο δυνατόν νὰ φυλαχθῆ διόλου ἀμόλυτον ἀπὸ τῆς δου-
 »κλείας τὰ ἐλαττώματα ὑπὸ τῶν τεσσάρων αἰώνων αἵσχιστον ζυ-
 »γῶν τῆς βαρβαρότητος τυραννούμενον· καὶ ὅμως δὲν εἶναι ται-
 »ροῦτον, οἷον ἐσυκοφαντήθη· κατὰ αὐτυχεῖαν ἔχει καὶ ἐχθρούς,
 »ὧν ᾧ ἠλπίζε νὰ εὖρῃ πιστοὺς φίλους καὶ συμβεβηθούς εἰς τὴν
 »ὑπὲρ τοῦ δικαίου πάλην του ὄχι μόνον ὄλου, τοὺς πιστεύοντας
 »εἰς Χριστὸν, ἀλλὰ καὶ ὄλου τοὺς ἀνθρώπους ὅσοι ὀδηγοῦνται
 »ἀπὸ τῆς συνειδήσειν ἐξ ἧς πηγάζει ἡ καθολικὴ Ἠθική. Μὴ ψυ-
 »χρανεθῆ λοιπὸν ὁ ζῆλός σας ἀπὸ τὰς φωνασκίας τῶν ἐχθρῶν
 »τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἐσχολουθεῖτε νὰ κάμνετε καθὼς εἶπεν ὁ
 »Κύριος· Πάντα ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρω-
 »ποι, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς. Ἐν Ἐρμιόνη τὴν 2
 »μαρτίου 1827.» Τῆς αὐτῆς ἐννοίας ἐγγράφον ἐξέδωκεν ἡ συ-
 »νέλευσις καὶ πρὸς τὸν Ἐὐνάρι. Ἐξέδωκε καὶ ἕτερον πρὸς τὸν
 Κόχραν, τὸν ὁποῖον προσεκύλει νὰ ἔλθῃ ὅσον τάχος εἰς τὴν Ἑλ-
 λάδα. Καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἰδοὺ ὁ Κόχραν ἐν τῷ μέσῳ τῶν
 Ἑλλήνων, καὶ ἡ παρουσία του ἔδωκεν ἐλπίδα καὶ θάρρος εἰς αὐ-
 τοὺς πόσον πλέον, ὅσοι ἦταν ἤδη καὶ προκατειλημμένοι ὑπὲρ ταῦ-
 τῶν ἀνδρῶν ἀπὸ τὴν φήμην. Ἦλθε δ' ἐπὶ τοῦ Σκουῆνερ, ὁ Μονόκεραυ-
 ὅπερ ὁ ἴδιος αὐτὸς ἠγόρασεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ μετὰ τὸ Βρίσιον
 ὁ Σωτήρ, τὸ ὁποῖον ἠγόρασεν εἰς Γενεύαν διὰ τοῦ Ἐὐνάρι· μὲν
 χρήματα τῶν φιλελλήνων τῆς Γαλλίας. Ἄλλ' ἔρχεται μετὰ πα-
 ρέλευσιν ἐνὸς καὶ ἡμίσεος ἔτους ἀπ' ἧς συνεφώνησε νὰ ἔλθῃ νὰ πο-

λεμήση διὰ τὴν Ἑλλάδα. Πρὸ ἀλίγου ἦτο φθασμένος καὶ ὁ Ρικάρδ Τσιόρτς εἰς Ἑρμιόνην, ἐνθα τὸν ὑπεδέχθησαν ὁ Κολοκοτρώνης καὶ οἱ ἄλλοι πληρεξούσιοι μ' ὅλας τὰς τιμὰς, ὡς ἀρχηγὸν μάλιστα χρηματίσαντα τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν Ἑπτάνησον. Ἡ Ἀγγλικὴ φατρία ἐζήτει ἀπὸ τῆν Ἀγγλίαν ἀρχηγὸν νὰ διοργανίση τὰ τακτικὰ στρατεύματα εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ὁ Αὐριώτης γράφων ἀπὸ Λονδίνου τὸν Μαυροκορδάτου τὴν 21 Σεπτεμβρίου τοῦ 1826, λέγει: «Ὁ Ρικάρδ Τσιόρτς εἶναι ἰκανὸς νὰ ἐξασκήση διοργανίσις τὰ τακτικὰ στρατεύματα.» Τὴν 8 Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἔγραψεν ὁ Ἀλέξιος Βλαχόπουλος τὸν Κολοκοτρώνην ὅτι ὁ Τσιόρτς ἐμελλε νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα μὲ τὴν γνώμην πολλῶν σημαντικῶν Ἀγγλων, καὶ ἡ ἐπιθυμία του ἦτο νὰ λάβῃ τὴν διοίκησιν τῶν στρατευμάτων. Ἡ δὲ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ τὸν προσκαλεῖ κατὰ πρότασιν τοῦ Ἀμιλῶν, δι' οὗ καὶ ἐστάλη ἡ πρόσκλησις, καὶ ἐπομένως ὁ Τσιόρτς ἀπὸ τῆν ὑπηρεσίαν τοῦ βεσιλέως τῆς Νεαπόλεως παρητήθη καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὅθεν καὶ ὁ Κόχραν καὶ ὁ Τσιόρτς μεσαλοβοῦσι μεταξὺ τῶν ἐν Ἑρμιόνη καὶ ἐν Αἰγίνῃ πληρεξουσίων, καὶ κατορθόνουσι τὰ μέγα κλόν εἰς τὴν παρούσαν κρίσιμον τῆς πατρίδος περίστασιν, πείσαντες ἑκάτερα τὰ μέρη νὰ συνέλθωσιν εἰς τρίτον τόπον, νὰ ἐνωθῶσιν εἰς ἓν. Διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐπεμψε καὶ ἡ ἐν Ζακύνθῳ Ἐπιτροπὴ τὸν Χρ. Ζιχαριάδην εἰς τὴν Ἑρμιόνην, πρὸς πειρὰς δι' αὐτοῦ τὸν Ζάκην καὶ τὸν Κολοκοτρώνην τὴν ἐνωσιν τῶν Ἑλλήνων. Καὶ τὴν 18 Μαρτίου ἡ ἐν Ἑρμιόνη συνέλευσις μετέβη εἰς Τροιζῆνα, ὅπου εἶχον μεταβῆ καὶ οἱ ἐν Αἰγίνῃ πληρεξούσιοι, οἵτινες καὶ τὴν ἀνεγνώρισαν ὡς συνέλευσιν, καὶ ἔγειναν εἰς αὐτὴν παραδεκτοὶ καὶ ὅσοι μὴ νόμιμοι ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ νὰ δίδωσι γνώμην καὶ ὄχι ψῆφον, καὶ ἐξηκολούθησε τὰς ἐργασίας της. Πρὶν ἔλθωσιν οἱ ἀνωτέρω δύο Ἀγγλοι, ἐπροσπάθησε καὶ ὁ Ἀμιλῶν νὰ συνάψῃ τὰ διαστώτα, καὶ μετὰ τὴν κατάπαυσιν τῶν ταραχῶν τῆς Ἰδρας, ἀπῆλθεν εἰς Αἰγίνα, καὶ λαβὼν συνέντευξιν μὲ τὴν Ἐπιτροπὴν, εἶπεν, ὅτι, δὲν ἔπρεπε ν' ἀναβληθῇ ἡ ἐθ. συνέλευσις, διότι, ὡς ἠλπίζεν, εἶχον γείνει αἱ περὶ συμβιβασμοῦ προτάσεις εἰς τὸν Σουλτάνον ὑπὸ τοῦ Καϊνιγγ, καὶ εἶπετο νὰ φθάσῃ ὀλίγωρα ἢ περὶ τούτου ἀπάσαις διὰ

τοῦτο ἐσυμβούλευσε νὰ πύση ἡ περὶ τοῦ τόπου φιλονεικία, ὅχι μόνον διὰ νὰ γείνη νομίμως ἡ συνέλευσις, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ οὐκ δοθῇ ἀφορμὴ νὰ κινήσωσι νέας ταραχὰς ὁ Κουντουριώτης καὶ ὁ Κολοκοτρώνης εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἄλλ' ἡ ὀλιγαρχία ἐπέμενε εἰς τὸν σκοπὸν τῆς· διὰ τοῦτο γράφων ὁ Κωνστ. Ζωγράφος τὴν 28 δεκεμβρίου τοῦ τελευταίου πρὸς τινος (1) περὶ τοῦ Ζαΐμη καὶ Δελιγιάννη, λέγει· «Ὅσοι ἐλπίζω ὅτι βλέποντες πρὸ ποδῶν ἀνοιγόμενον τὸ χάος, θέλουσιν συνεργήσαι νὰ παραδεχθῇ ὁ πρὸς τὸ παρὸν ὑποθετικὸς συμβιβασμὸς, ὁποῖος καὶ ἂν εἴναι ταυτοχρόνως ὁμοῦ καὶ αἰσθανόμενοι ὅτι πολλὰ ὀλίγοι τοὺς εἶναι πραγματικοὶ φίλοι, καὶ ὅτι κακὰ ἐπακόλουθα ἐπρομηχέρευταν διὰ τὴν ὑπόληψιν τῶν τὰ εἰς Κόρινθον καὶ Βοστίτσαν διακτρέξαντα, διὰ νὰ ὑποστηρίξουν τὴν ὑπόληψιν καὶ ὑπεροχὴν τῶν, θέλουσιν μεταχειρισθῆ ἑκάθε μέσον καὶ τρόπον, καὶ ἂν ἀκόμη τοιαῦτα μέτα δὲν τίχουν νὰ εἶναι καθ' ὅλην τὴν ἕκτασιν συμφέροντα εἰς τὸ γενικόν.» Προσετίθη δὲ περὶ τοῦ τόπου, ὅπου ἔπρεπε νὰ συγκροτηθῇ ἡ συνέλευσις· «Ἐγὼ στοχάζομαι ὀλεθριώτατον τὸ νὰ γείνη ἡ συνέλευσις εἰς Ἑρμιόνην, ἢ εἰς Πιάδα, ἢ εἰς ἄλλον τινὰ τόπον τῆς στερεᾶς ἂν ἐξ καὶ σταθῇ ἀδύνατον τὸ νὰ συνέλθουν εἰς Αἴγιναν τὰ ἑδύω τρίτα, τότε μὲ φίνεται κατὰ πολλοὺς λόγους προτιμητέον· ὁ Πόρος, ὅπου ἐγὼ δὲν ἔχω διδόμενα νὰ ὑποκτεύσω ἄδυστάρεστα ὡς πρὸς τὸ γενικὰ ἐπακόλουθα.» Ὁ δὲ Ζίττης ἔγραψε ταυτοχρόνως περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου· «Ἡ συνέλευσις πρέπει νὰ γείνη εἰς τὴν Αἴγιναν· εἰδευῆ, θὰ ἔχωμεν οὐράς ὁ καθεὶς, ὃ ἐστὶ στρατιώτας, καὶ στρατιώτας πολλοὺς, καὶ τότε πᾶν ἐλπίζονται καλὰ πράγματα.» Ἄρχ ἡ παρούσα τοῦ Κόρχαν καὶ τοῦ Τσιόρτζι συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ μὴ ἀκολουθήσωσιν ἐμφύλιοι ταραχαὶ ἕνεκα τοῦ τόπου τῆς συνέλευσεως.

Πρὶν ἢ μεταβῆ εἰς Τροιζῆνα ἡ συνέλευσις κατὰ πρότασιν τοῦ Κίττου Νταβέλλα, συνεργήσαντος μάλιστα τοῦ Κολοκοτρώνη, ἀπέλυσε τὸν Ἰψηλάντην ἀπὸ τῶν πολιτικῶν δεσμῶν τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ συ-

(1) Πρὸς τὸν Σ. Θεοχάρηπουλον, Ἄνδρ. Λόντο, καὶ δι' αὐτῶν πρὸς τὸν Μπενιζέλον Ῥούφον.

νελιώσεως, καὶ τὸν κατέστησεν εἰς τὰ δίκαιά του. Ἀπέλυσε καὶ τὸν Ξουρδὸν ἀπὸ τῆν κηταδίκην τῆς ἐξουρίας. Διέταξε δὲ νὰ ἐνεργηθῆ καὶ ἄλλη ἐκστρατεία Πελοποννησίων διὰ τοῦ Κολοκοτρῶνν ἀγοντος τοῦ Γενναίου εἰς τὴν Ἀττικὴν πρὸς βοήθειαν τοῦ Καραϊσκάκη (1), πρὸς τὸν ὁποῖον ἔστειλε καὶ πενήντα χιλιάδας γροσίων διὰ τὸ στρατόπεδον ἐκεῖνο. Πρὸς ἐπίσχυσιν τοῦ αὐτοῦ στρατοπέδου θὰ συνέλθωσιν ἐκείσε καὶ οἱ Σουλιῶται. Αὐτοὶ διαφερόμενοι μὲ τὸν Καραϊσκάκην ὡς πρὸς τὴν ἀρχηγίαν, τὴν ὅποιαν ἀντεπειοῦντο καὶ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τούτου εἰς τὰς Ἀθήνας, συνήχθησαν εἰς τὸ Λουτράκι τοῦ Ἴσθμοῦ, καὶ δὲν ἤθελον νὰ ὑπάγωσιν εἰς ὑπεράσπισιν αὐτῶν. Ἄλλ' ἐπειδὴ πρέσκειτο ἤδη νὰ ψηφισθῆ ἀρχιστράτηγος τῆς Ἑλλάδος ὁ Τσιβέρτος, συνεννοηθεὶς ὁ Κ. Ντσιαβέλλας μὲ τὸν Κολοκοτρῶννην, τέλη μαρτίου μετέβη εἰς τὸ Λουτράκι, ἀφήσας τὸν ἀδελφόν του Μικόλαον πληρεξούσιον εἰς τὴν συνέλευσιν, καὶ ἔπεισε τοὺς συμπατριώτας τοῦ νὰ κινηθῶσιν εἰς τὰς Ἀθήνας, νὰ συναγωνισθῶσι. Συγχρόνως συνήλθον εἰς τὸ στρατόπεδον ἐκεῖνο οἱ κατὰ τὰς κεντρικὰς κυκλάδας παρεπιδημοῦντες Κρήτες. Αὐτοὶ ἀνιφερόμενοι πρὸς τοὺς εὐρισκομένους εἰς τὰς νήσους Πόρον καὶ Νάξον Ἑπτανησίους, συνανηρούσθησαν πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἐκ τούτου ἠπειλοῦντο δεινότερα. Ὅθεν πλέε: ὁ Δημ. Καλλέργης εἰς τὰς εἰρημένας νήσους, καὶ συμπαραλαβὼν τοὺς Κρήτας περὶ τοὺς τετρακοσίους, ὅλους καλὰ παληκάρια, καὶ μεταβὰς εἰς τὸν Πειραιᾶ, προστίθεται εἰς τὰς Ἑλληνικὰς δυνάμεις. Οἱ Κρήτες αὐτοὶ ἠτοιμάζοντο νὰ κινηθῶσιν εἰς τὴν Κρήτην ἐπὶ σκοπῷ νὰ κυριεύτωσι τὴν Σπιναλόγκαν. Ἄλλ' ἐπειδὴ πανταχόθεν οἱ Ἕλληνες ἔτρεχον εἰς βοήθειαν τῶν Ἀθηνῶν, ἀνέβαλον καὶ ἐκεῖνοι τὸ εἰς Κρήτην κίνημά των, καὶ κατέπλευσαν εἰς τὸν

(1) Ὁ Καραϊσκάκης ἔγραψε τὴν 4 μαρτίου ἀπὸ Κερκισίνου τὸν Κολοκοτρῶννην καὶ ἐζήτηε βοήθειαν στρατευμάτων Πελοποννησίων. ἐζήτηε δὲ τὴν τελευταίαν ἀπόφασίν του, ὥστε, ἔλσγε, νὰ λάβωσι καὶ οἱ Ῥουμελιῶται τὰ μέτρα των, καὶ νὰ μὴ πονοκεφλῶσιν ἐπὶ μχταίῳ, ἐν ᾧ μετὰ τὴν πτώσιν τῶν Ἀθηνῶν τελειόνοι καὶ ὅλη ἡ Ῥούμελη.

Παιραιξ, νά πολεμήσωσι τοὺς Τούρκους. Εἶθε δ' ἐκινουῖντα μᾶλλον εἰς τὴν Κρήτην! ἦσαν ἀναγκαιότεροι εἰς τὴν πατρίδα των, ὅπου ἔσως θὰ ὠφέλου κεραιώνοντες τὸ φρούριον Σπιναλόγκαν, ἐν ᾧ ὡς πρὸς τοῦτο εἶχαν χρηστάς μάλιστα ἐλπίδας, ἢ νά ὑπάγωσιν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐνθα καὶ θὰ πέτωσιν ὑπὲρ ταῦς ἡμῖς, ἐνδόξως μὲν, ἀλλ' ἀνωφελῶς.

Τὴν παραμονὴν τῆς μεταβάσεώς των εἰς Τροιζῆνα οἱ πληρεξούσιοι ἐκρίναν εὐλογον νά διακοινώσωσι καὶ πρὸς ἐκείνους τῶν Ναυτικῶν νήσων τὴν ὑπὲρ τοῦ Καποδίστρια γενομένην ἀπόφασιν, καὶ φυλαχθεῖσιν μυστικῆν ἕως τότε καὶ ἀπὸ αὐτοῦ, διὰ τὸν φόβον μὴ ἤθελε δυσαρεστηθῆ ὁ Κουντουριώτης, τὸν ὁποῖον ἐπὶ ἡλικίαν τινεσ ὅτι ἤθελον διορίσει Κυβερνήτην (1), ὡς καὶ ὁ Μπότασης, ὅστις ἐπὶ τῇ βίβασι τοῦ κοινοβουλευτικοῦ συστήματος, ἤλπιεν οὐχ ἦττον νά ψηφισθῆ μέλος τῆς νομοταλεστικῆς δυνάμεως μετὰ τοῦ Κουντουριώτου (διότι, ἂν ἦλθον εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν οἱ πληρεξούσιοι τῶν νήσων, μὴ ἀμριβᾶλλοντες εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐμελλεν ἀπὸπρεθῆ τὴν ἐξουσίαν, ἐπίστευον ὅτι δοθέντος τοῦ νομοταλεστικοῦ, Κουντουριώτης καὶ Μπότασης ἐμελλεν ἀποτελέσασαι τὰ δύο μέλη αὐτοῦ, ὡς ἦσαν καὶ ἄλλοτε, πρόεδρος μάλιστα καὶ ἀντιπρόεδρος). Ὅθεν ἅμα ἤρουνταν οὗτοι τὴν τισαύτην ἀπόφασιν, ἐφρύνεσαν, καὶ προσπαθοῦσι καὶ ἀγωνίζονται νά καταπέσωσι τὴν συνέλευσιν ὅτι, ἐπειδὴ ὁ Καποδίστριας ἦτον ὑπουργὸς τοῦ Ἀυτοκράτορος τῆς Ρωσσίας, αὐτὸς ἤθελε ψηφισθῆ Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος, ἅπαντα ἡ Εὐρώπη, ἤθελε κηρυχθῆ κατὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ συντελέσει μάλιστα τὸν ὄλεθρόν των. Καὶ ὅμως ἡ συνέλευσις ἐπέμενεν ἀμετάπειτος εἰς τὴν ἀπόφασίν της ἄρ' οὐ δὲ μετέθη εἰς Τροιζῆνα, καὶ ἐγνωρίσθη ὅτι, ἐκτὸς τῶν ὀλιγαρχικῶν, τὰ αὐτὸ φρόνημα εἶχον καὶ οἱ ἄλλοι πληρεξούσιοι ὡς πρὸς τὸν Καποδίστριαν, καὶ ὁ Κολοκοτρώνης ἔδωκεν ἀναφορὰν εἰς τὴν συνέλευσιν

(1) Πρὸ πάντων ὁ Ν. Πεντηκόπουλος καὶ ὁ Βρασιλῆνης ἐπίσκοπος ἦσαν οἱ ἐπελπίοντες, καὶ ἂν ἤθελεν ἀποφασίσει νά δώσῃ δάνειον διακοσίων χιλιάδων γροσίων εἰς τὴν ἀνάγκασιν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς πατρίδος, ἤθελε διορισθῆ ἀντὶ τοῦ Κυβερνήτου μέχρι τῆς ἐλευστέας του.

καὶ προάτεινε νὰ ψηφισθῶσιν ὁ μὲν Κόχραν πρῶτος στόλαρχος εἰς τὴν θάλασσαν, ὁ δὲ Τσιόρτς ἀρχιστάτηγος εἰς τὴν ξηρὰν, ὁ δὲ Καποδίστριας Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος, τότε καὶ ὁ Κουντουριώτης ἠνώθη μετὰ τῶν ἄλλων ὀλιγαρχικῶν, καὶ ἤρχισαν νὰ διαβουλευῶνται ἑμοῦ περὶ τῆς διαλύσεως τῆς συναλεύσεως αὐτῆς, διὰ νὰ ἐμποδίσωσιν οὕτω καὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Καποδίστρια· καὶ ἴσως ἤθελον ἐπιτύχει νὰ τὴν διαλύσωσιν, ἂν οἱ εἰς Ἑρμιόνη πληρεξούσιοι δὲν ἐλάβανον μέτρα, νὰ μεταβῶσιν εἰς Τροιζῆνα ὡς πλήρης συνέλευσις, ὅποια καὶ ἦτο, μετὸν αὐτὸν πρόεδρον, μετὸν αὐτὸν γραμματέα, μετὸν αὐτὴν φρουρὰν, καὶ καθ' ὅλα τὰ πρακτικὰ τὰς ἀνεγνωρισμένην. Δὲν θὰ παύσωσιν ὁμοῦ τοῦ νὰ μεταχειρίζωνται ὅλα τὰ δυνατὰ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν, νὰ τὴν διαλύσωσι· καὶ ἂν δὲν δυναθῶσι νὰ τὸ κατορθώσωσι, θὰ προσπαθήσωσι, καὶ ἀφ' οὗ δώσει τέλος εἰς τὰς ἐργασίας τῆς καὶ διαλυθῆ ἐν ἡσυχίᾳ καὶ εὐταξίᾳ, νὰ συγκροτήσωσιν ἄλλην συνέλευσιν, ὥστε νὰ καταργήσωσιν ἐκείνην καὶ νὰ ἐμποδίσωσι τοῦ Κυβερνήτου τὴν ἔλευσιν. Καὶ ἤδη ἐστοχάστησαν νὰ μεταχειρισθῶσι τὴν ὑπόληψιν τοῦ Κόχραν, νὰ τὴν διαλύσωσι. Τὴν 19 μαρτίου ἀπεφασίαθη εἰς ἔκτακτον συνεδρίῳσιν νὰ τὸν εἰδοποιήτῃ τοῦτον ἡ συνέλευσις ὅτι, μετέβη εἰς Τροιζῆνα διὰ τὴν ἔνωσιν, καὶ αὐτόθι ἐξακολουθεῖ τὰς ἐργασίας τῆς. Τὴν 23 εἰς ἔκτακτον ὡσαύτως συνεδρίῳσιν ἀνεγνώσθησαν δύο ἐγγράφα του τῆς 20—1 καὶ 23—4 ἀπριλίου, δι' ὧν συγχαίρει τὴν συνέλευσιν διὰ τὴν ἔνωσιν τῶν πληρεξουσίων, καὶ συμβουλεύει νὰ συστήσῃ αὕτη Κυβέρνησιν, νὰ τελειώτῃ ὅσον τάχος τὰς ὑποθέσεις τῆς, καὶ ν' ἀπέλθωσιν οἱ πληρεξούσιοι εἰς τὰς ἐπαρχίας· νὰ κινήσωσι τοὺς Ἕλληνας ἐναντίον τοῦ ἔχθρου, νὰ τὸν κατατρέψωσι, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ συγκροτήσωσι τὴν συνέλευσιν εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, νὰ κατασκευάσωσι νόμου· ἐπὶ βέβαιως μονίμου, διὰ ν' ἀπετελέσωσι τὴν εὐδαιμονίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἐξ ἐναντίας καὶ τῆς Εὐρώπης αἱ ἐλπίδες καὶ τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἐλευθερία ὡχάντο· εἰς ἀξιοπαρατήρητος ἡ φράσις του εἶν τὴν ἐπιστολὴν του 4 ἀπριλίου· «Ἀπεράσιστα νὰ ἠκάμω ὅλα τὰ δυνατὰ μου, διὰ νὰ ἐπιτύχω τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγὸν καθὼς καὶ ἀπὸ πάντων ξένην ὀξυνοσίαν, καὶ τοῦτο ἂν ἡ διχόνοια δὲν ἀπκτήσῃ τὰς ἐλπίδας.

μου, εἶμαι πολὺ εὐχαρισημένος διὰ τὴν ἔνωσιν εἰς τὴν ὅλων τῶν
 μελῶν τῆς συνελεύσεως τοῦ ἔθνους, καὶ σὰς συγχαίρω διὰ τὴν
 ἁρμονίαν αὐτῶν.» Οἱ Ἕλληνες τὸν προσεκάλεσαν νὰ ἐλευθερω-
 θῶσιν ἀπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγόν· ἀλλὰ δὲν ἐφοβῶντο μὴ ὑποκύ-
 ψωσιν εἰς κχυμίαν ἄλλην ξένην ἐξουσίαν. **Ο** Κόχραν προσεκλήθη
 νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, νὰ πολεμήσῃ, καὶ ὄχι νὰ διατάξῃ τὰ
 τῆς συνελεύσεως καὶ τῆς νομοθεσίας τῶν Ἑλλήνων. Οἱ δὲ πλη-
 ρεζούσιοι μὴ ἐννοῶντες τὴν ὁποίαν τοὺς ἐλάλει διάλεκτον, ἔπει-
 λαν πρὸς αὐτὸν Ἐπιτροπὴν, συγκατεμένην ἀπὸ τὸν Ν. Μπότσιαν,
 Γ. Γεννάδιον καὶ Ἐμμ. Ἀντωνιάδην, νὰ συνεννοηθῶσι μὲ αὐτὸν
 δι' ὅσα ἔγραψε, νὰ συσχεθῶσι περὶ τῶν ἀφορώντων τὴν κοινὴν
 σωτηρίαν καὶ νὰ διακοινώσωσιν εἰς τὴν συνέλευσιν τὰ δόξαντα.
 Τὴν 24 εἰς ἑκτακτον καὶ αὐθις συνεδρίασιν τοῦ μὲν Κόχραν ἀ-
 νεγνωσθη ἔγγραφον, διαλαμβάνον περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἔ-
 πρεπε νὰ ψηφισθῶσιν οἱ πληρεζούσιοι, νὰ συστήσωσι τὴν Κυ-
 βέρνησιν, καὶ νὰ μὴ θανατώσιν εἰς μάτην τὸν καιρὸν, ὄντα πολύ-
 τιμον ὡς πρὸς τὴν ἐκστρατείαν τῶν Ἑλλήνων, ὅτε ὁ ἐχθρὸς ἤτοι-
 μάζετο νὰ δώσῃ τέλος εἰς τὰ τῆς συνελεύσεως, ἀφαιρῶν τὴν ἐ-
 λευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν τῆς πατρίδος των. Ἡ συνέλευσις
 εἶχε λάβει μέτρα περὶ τῆς ἐκστρατείας, καὶ δὲν ἦτον ἀνάγκη νὰ
 διαλυθῶσιν οἱ πληρεζούσιοι καὶ ν' ἀπέλθωσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας,
 νὰ κινάσωσιν εἰς ἐκστρατείαν τοὺς Ἕλληνας, οἱ ὅποιοι καὶ χωρὶς
 τούτου ἐξεστράτευσαν καὶ ἐκστρατεύουσι καὶ θὰ ἐκστρατεύωσι
 κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, εἰς τὴν Ἀττικὴν μάλιστα. Ὁ κύριος σκοπὸς
 τῆς συνελεύσεως αὐτῆς ἦτο νὰ εὕρῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸν ὁ-
 ποῖον εἶχεν ἀνάγκην τὸ ἔθνος διὰ τὴν σωτηρίαν του, νὰ τὸν ἀνα-
 γορεύτῃ Κυβερνήτην, καὶ νὰ τὸν προσκαλέσῃ νὰ προφθάσῃ εἰς
 βοήθειάν του, καὶ ἐν ταύτῳ ν' ἀσφαλίσῃ τὰ δίκαια καὶ τὰς ἐλευ-
 θερίας τοῦ ἔθνους διὰ καταλλήλου εἰς τὰς περιστάσεις του νομο-
 θεσίας· δὲν ἠδύνατο ἄρα νὰ διαλυθῇ διὰ τῶν συμβουλῶν καὶ ἀ-
 πειλῶν τοῦ Κόχραν, αἱ ὁποῖαι ἦταν ὑποβολαὶ τῶν ὀλιγαρχικῶν,
 τείνουσαι εἰς τὸ νὰ ματαιώσωσι τὴν ἐκλογὴν τοῦ Καποδίστρια,
 καὶ νὰ ἐπικυρώσωσι τὰ νομοθετηθέντα πέρυσιν εἰς τὴν Ἐπίδαυρον.
 Ἡ δὲ σκελεῖσα πρὸς τὸν Κόχραν Ἐπιτροπὴ, συνήγορος τῶν ὀ-
 λιγαρχικῶν, παρέτετησεν ὡς ἀπὸ στόματός του τάχα διὰ ζώσης

ειρημένα ὅτι, ἡ συνέλευσις ἔπρεπε νὰ ευστήσῃ Κυβέρνησιν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν καὶ νὰ διαλυθῇ, διὰ νὰ συγκροτηθῇ πάλιν τὸν Ἰούσιον εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ νὰ δώσῃ τέλος εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Ἐξ ἐναντίας ὁ Κόχραν ἤθελεν ἀναχωρήσει ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Ὁ Κόχραν, καθὼ ξένος, εἶπετο ν' ἀπατηθῇ καὶ νὰ ἐκτεθῇ εἰς ποιοῦτον βαθμὸν, ὥστε νὰ φανῇ ὄργανον τῆς ἰδιοτελείας, καὶ ν' ἀπορρίφθῃ ἡ πρότασις του. Τελευταία πρότασις εἶπετο νὰ ὑποστηρίζετα καὶ ὑποστηρίζετο ἀπὸ τοὺς πληρεξούσιους τῶν νήσων Ὑδρας καὶ Σπετσῶν, οἵτινες ἐφρόνουν ὅτι ἠδύναντο νὰ ἐπιβάλωσιν εἰς τὴν συνέλευσιν τὴν θέλησίν των· ἀλλ' οἱ πληρεξούσιοι συνῆλθον εἰς τὴν συνέλευσιν ταύτην, νὰ σώσωσι τὴν πατρίδα, καὶ ὑποστηριζόμενοι ἀπὸ τὸν Κολοκοτρώνην, δὲν ἀκούουσι τοὺς Νησιώτας καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν ἠνωμένους ἤδη ὀλιγαρχικούς. Ἡ αἰω εἰρημένη Ἐπιτροπὴ ἐπέστρεψε τὴν 24 περὶ τὴν δείλην, καὶ ἀντήγγειλεν εἰς τὸν πρόεδρον Σισίην ὅτι, ἦτον ἀνάγκη κατεπείγουσα νὰ συνεδριάσωσιν οἱ πληρεξούσιοι, ν' ἀποφασίσωσι περὶ τῶν ἔσα ἐμελλε ν' ἀκούσωσιν ἐκ μέρους τοῦ Κόχραν. Δὲν ἦτο πλέον καιρὸς νὰ συνεδριάσωσιν εἰς τὸν Λεῖμονῶνα, ὅπου ἦτον ὁ τόπος τῶν συνεδριάσεων, καὶ προσκαλοῦνται καὶ συνεδριάζουσι περὶ τὸ ἑσπέρας εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ χωρίου. Αὐτόθι ἤκουσαν τὰ παρὰ τοῦ Κόχραν προβαλλόμενα. Ὁ δὲ πρόεδρος ἀπεφάνθη νὰ μείνῃ τὸ πρᾶγμα εἰς σκέψιν, διότι διάλυσις συνέλευσεως, συγκεκριμένης μετὰ τοσοῦτους κόπους καὶ βάσανα, χωρὶς πολλῆς σκέψεως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γείνη· ἀλλ' ὁ Γκίκας Καρακατσιάνης, πληρεξούσιος τῶν Σπετσῶν· «Δὲν μένει, λέγει, καιρὸς διὰ σκέψεις· σήμερον εἶναι πρῶτη, καὶ σήμερον δὲν ἀποφασίζει τίποτε ἡ συνέλευσις· αὐριον εἶναι δευτέρα· τὴν τρίτην ὁ Κόχραν φεύγει· ἄρα πρέπει ν' ἀποφασίσωμεν.» Οὕτως ἐμπκίζεται ἡ μεγαλειότης τοῦ ἔθνους εἰς τὸ πρόσωπον τῶν πληρεξούσιων του! ἀπειλοῦσι τὴν συνέλευσιν μὲ τὴν φυγὴν τοῦ Κόχραν, ὡς ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐλπίζεται ἡ σωτηρία τῆς πατρίδος, καὶ προσπαθοῦσι δι' αὐτοῦ νὰ παρασιήσωσι τὴν αὐτὴν ἐκείνην σκηνὴν, τὴν ὁποῖαν ἡ πατρίς παρέστησεν εἰς τὴν περιουσίαν ἐν Ἐπιδαύρῳ συνέλευσιν μὲ τὸν κίνδυνον τοῦ Μισολογγίου· ἀλλ' ἐφέτος δὲν εὐρέθη κανεὶς νὰ φωνάξῃ ἀναβολή, ἀναβολή. Οἱ πληρεξούσιοι εἶναι τὸ μέγα με-

ρος ώρκοισμένοι νά μὴ δώσωσι τὴν ἐξουσίαν εἰς ὅσους ἐχρημάτισαν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν πραγμάτων ἄχρι τοῦδε, ἀπὸ τὴν φιλαρχίαν καὶ κακῶς ἐνοουμένην φιλοδοξίαν τῶν ὁποίων ἡ πατρίς ἀπόλλυται· οἱ πληρεξούσιοι ἀγανακτοῦσι διότι ἀπατᾶται ὁ Κόχραν καὶ γίνεται ὄργανον τῆς παραλόγου φιλοδοξίας των, καὶ σέβονται μὲν τὸν ξένον, ἀλλὰ κατεξανίστανται κατὰ τῶν ὑποβολέων· καὶ ὁ Ν. Πονηρόπουλος ἀκούσας, σήμερον πρώτη, αὔριον δευτέρα, τὴν τρίτην φεύγει ὁ Κόχραν, καὶ ἐκφράζων τῶν πληρεξουσίων τὸ φρόνημα, δὲν θέλομεν, λέγει, πλέον εἰς τὴν Ἑλλάδα δικτάτορα. Ἐντούτοις ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Γεννάδιος ὅστις μὴ γινώριζον τὸν ὄρκον καὶ τὸ πνεῦμα τῶν πληρεξουσίων, καὶ θαρρῶν ὅτι θὰ δεχθῶσι τὴν πρότασιν τοῦ Κόχραν αὔριον ἢ μεθύριον, καὶ φρονῶν ὅτι θὰ τοῦς προδιαθέσει ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως τὴν ὁποίαν ἐμελλεν, ὡς αὐτὸς νομίζει, νά ψηφίσωσι, καὶ ἥτις ἔπρεπε νά συνίτταται μὲν ἀπὸ 2 μόνον ἄτομον ἢ καὶ πλειότερα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν συμμορίαν τῶν μὴ παραδεχόμενων τὴν ἐκλογὴν τοῦ Καποδίστρια, καὶ διανοοῦμενος ἄλλως νά σπείρῃ τὴν κατ' ἄλλων Γαλλοφρόνων δυσπιστίαν ἀντιποιοιουμένων τὴν ἐξουσίαν, ἐν ᾧ μάλιστα εἶχε διαδοθῆ λόγος ὅτι συνενοεῖτο μὲ τὸν Κιουταγῆν ὁ Κωλέττης, τὸν ὁποῖον αὐτοὶ ἀπεστρέφοντο καὶ ὡς προσωπικὸν ἐχθρόν των καὶ ὡς ἐξαρχον τῆς Γαλλικῆς φατρίας, καὶ τὸν ὁποῖον ἠθέλησεν πρὸ ὀλίγου νά καταδιώξωσιν εἰς τὴν δίκαν τοῦ Ὀρφνίδου, ξέβρετε, λέγει ὁ ῥηθεὶς Γεννάδιος, ὅτι εἰς τὴν Σύρον εἶναι προδότηι, καὶ ὅτι ὑπάρχουσι καὶ ἐδῶ εἰς τὴν συνέλευσιν; Τότε οἱ πληρεξούσιοι ἐφώναξαν κατὰ τῆς ραδιουργίας, καὶ τὶς Ῥουμελιώτης ὄργανον τοῦ Κωλέττου· ἐξῶ πληρεξούσιοι, ἀνεβόητε, καὶ πρηνεῦς ἐξῆλθον ὄλοι ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν μὲ τοιαύτην ἀγανάκτησιν καὶ τοσαῦτα ἐξεμουνησθε, ὥστε οἱ τὰ τοιαῦτα ὑποκινήσαντες, ἐξῆλθον οἱ τελευταῖοι ἔντρομοι καὶ κατωχρωμένοι.) Τὴν 25 δὲν ἔγεινε συνεδρίασις, διότι ἦτον ἡ ἐπέτειος τῆς Ἐπανάστασεως ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Τὴν 26 ἀναγνωσθέντων καὶ αὐθις τῶν ἐγγράφων τοῦ Κόχραν πρὸς τὴν συνέλευσιν, ἔγεινε πρὸς αὐτὸν ἀπάντησις διαλαμβάνουσα ὅτι, ὁ δίπλωμά του ἦτον ἔτοιμον, καὶ ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ προσεκλήθη νά τὸ παραδώσῃ αὐτὸν διὰ τ' ἀρχίσῃ νά ἐνεργῇ τὰ χρεῖα του, καὶ

ὅτι ἡ συνέλευσις ἐξακολουθοῦσα τὰς ἐργασίας τῆς, θὰ συντελέσει εἰς τὴν ἐκστρατείαν του καλλίτερα. Ἄλλ' εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς 27 παρουσιάζεται ὁ Μάστων, ὅστις περικολούθησεν ἤδη τὸν Κόχραν καὶ τὸν χρησιμεύει ὡς γραμματεὺς καὶ διερμηνεὺς, κομίζων δύο ἐγγράφα τούτου, γεγραμμένα τὴν 7 καὶ 8 Ἀπριλίου ἦτοι τὴν 26 καὶ 27 μαρτίου, καὶ διὰ μὲν τοῦ ἐνός ἀπειλεῖ τὴν συνέλευσιν ὅτι, ἀναμφιβόλως ἡ Ἑλλάς ἀπόλωλεν, ἂν εἰ πληρεξούσιοι δὲν ἤλλασον γνώμην, καὶ ὅτι, ἐλπίζων νὰ συστήσωσι νέαν νόμιμον Κυβέρνησιν, προσμένει εἰς τὸν πορθμὸν τοῦ Πάρου ἕως τὸ ἑσπέρας· ἂν δὲ δὲν ἐνεργήσωσιν ὅσα παραινεῖ, θ' ἀναχωρήσει, ἀφήνων εἰς ἄλλους τὴν φρονίδα νὰ ὑπερασπισθῶσι τὴν Ἑλλάδα· διὰ δὲ τοῦ ἐτέρου λέγει ὅτι, δὲν πρόκειται περὶ μονίμου εἶδους πολιτείας ἢ περὶ μονίμων ἀρχόντων, ἀλλὰ πρόκειται νὰ συστηθῇ δι' ἑκατὸν ἡμέρας ἐνεργητικὴ ἐξουσία, ἣτις νὰ διώξῃ τοὺς ἀλλογενεῖς τυράννους. Ὁ δὲ Μάστων αὐτὰ ταῦτα ἐπαναλαμβάνει διὰ ζώσης. Ἄλλ' ἡ συνέλευσις ἀπεράσισε νὰ συστήσῃ Κυβέρνησιν ἐπὶ τῆς βάσεως τοῦ νόμου τῆς Ἐπιδαύρου, κοινοβουλευτικὴν, καὶ νὰ παραδώσῃ τὴν νομοτελεστικὴν δύναμιν εἰς ἓνα καὶ μόνον, καὶ δὲν ἀκούει τίποτε ἄλλο. Τότε ὁ Μάστων ἰδὼς ὅτι δὲν ἔκαμαν εἰς τοὺς πληρεξουσίους ἐντύπωσιν αἱ ἀπειλαὶ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Κόχραν, ἤλλαξε διάλεκτον, καὶ ὡς ἂν ἀποδοκιμάζων τὴν ἀνόητον ταύτην ραδιουργίαν διὰ τῆς σιωπῆς, «Ὁ Κόχραν, ἠλέγει, δὲν θέλει νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὰ πολιτικὰ τῶν Ἑλλήνων, καὶ μόνον ζητεῖ νὰ λάβῃ τὸ δίπλωμά του ἀπὸ τὴν συνέλευσιν, καὶ πληρεξουσιότητι νὰ κινή τὰς ναυτικὰς δυνάμεις ὅπου, ὅταν καὶ ὅπως κρίνει συμφερότερον κατὰ τῶν ἐχθρῶν· νὰ μὴ κοινοποιῇ δὲ τὰ πολεμικὰ του σχέδια, εἰμὴ ἀφ' οὗ τὰ ἐκτελέσει, δίδων λόγον εἰς τὴν Κυβέρνησιν.» Ὁ δὲ Γ. Γραμματεὺς τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς τὸν διεύθυνε τὸ ἐπόμενον δίπλωμα ὑπ' ἀριθμὸν 6202· «Ἡ Κυβέρνησις γνωρίζουσα καλῶς τὴν ἀνδρίαν, ἀξιοσύνητα, δραστηριότητα καὶ ὅλας τὰς πολεμικὰς ἀρετὰς, αἰτίνες εἶναι ἠνωμένα εἰς τὸ ἀξιότιμον ὑποκείμενον τοῦ Ἀδρῶ Κόχραν, ὅστις ἀπέπεμφεν ἤδη καθ' ὅλας τὰς ὁποίας ἐπιφορτίσθη ἀλλαγῆς ὑπηρεσίας, Διατάττει ἂν, Ὁ Ἀδρῶ Κόχραν διορίζεται πρῶτος στόλαρχος πασῶν τῶν Ναυτικῶν δυνάμεων τῆς Ἑλλάδος. Ἐ., Θέλει θεωρεῖσθαι

»άνώτερος παντός ἀρχηγού Ναυτικῆς μείρας, ἔχων τὰ δίκαια
 »τοῦ προηγεῖσθαι κατὰ ὁ βαθμὸς τοῦ Α'. στολάρχου ἀπαιτεῖ.
 »Θέλει ἐπολαμβάνει ὅλας τὰς τιμὰς, χάριτας, πρωτεῖα καὶ
 »δικαιώματα, τὰ ὅποια κατ' εὐθείαν εἰς αὐτὸν ἀνήκουσι. γ'.) Οἱ
 »στολάρχαι καὶ ὅλοι οἱ Ναυτικοὶ ἀξιωματικοὶ ὑποχρεοῦνται νὰ
 »πτόν ἀναγνωρίσωσιν ὡς τοιοῦτον, καὶ ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ
 »στρατιῶται, οἱ εἰς τὸ Ναυτικὸν ὑπηρετοῦντες, χρεωτιοῦσι νὰ
 »φυλάττωσι τὰ χρέη τῆς πρὸς αὐτὸν ὑπαλληλίας, νὰ ὑπακούωσι
 »καὶ νὰ ἐκτελῶσι τὰς διαταγὰς του καθ' ὅσα ἀφορῶσι τὴν ἐθνι-
 »κὴν ὑπηρεσίαν. Ὅλοι αἱ ὑπάλληλοι ἀρχαὶ τῆς Διοικήσεως καὶ
 »πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ὀφείλουσι νὰ προσφέρουσιν εἰς αὐτὸν τὴν
 »ἀντιθετοῦσιν τιμὴν καὶ τὸ ὀφειλόμενον σέβας. δ'.) Ὁ Γ. Γραμ-
 »ματεὺς νὰ ἐνεργήσῃ τὴν καροῦσαν διαταγὴν καθ' ὅλην τὴν ἐκ-
 »τασιν ἀπ' οὗ ὑπερῶτατος Λογῶ Κόχραν ὀρκισθῆ νὰ ἐκπληροῖ
 »τὰς χρέη, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ὀφείλει νὰ ὑπηρετῆ καὶ νὰ ἐνερ-
 »γή. Ἐξεδόθη ἐκ τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς τῆς Ἑλλάδος ἐσπραγι-
 »σμένον καὶ ὑπογραμμένον με τὰς δίας ὑπογραφάς. Ἐν Αἰγίνα τὴν
 »14 Μαρτίου 1827.» Καὶ ἡ συνέλευσις ἐνέκρινε διὰ ψηφίσματος
 τὸ αὐτὸ δῖπλωμα, καὶ τὸν ἔδωκε τὴν ζητηθεῖσαν πληρεξουσιότητα,
 καὶ ἐν ταῦτῳ τὸν ἀπεκρίθη ὅτι θὰ συστήσει τὴν ἀπαιτουμένην
 Κυβέρνησιν. Τὴν 29 ἐζήτησε καὶ λαβὼν τὴν ἀδειαν ἀπὸ τὴν συ-
 νέλευσιν ἐπαρουσιάσθη ἐν τῷ μίσῳ τῶν πληρεξουσίων, καὶ ὤρ-
 κίσθη εἰς τὸ σπαθί του νὰ ὑπηρετήσῃ πιστῶς τὴν Ἑλλάδα
 καὶ νὰ χύσῃ ὑπὲρ αὐτῆς τὸ αἷμά του, ὅταν καὶ ἡ Ἑλίας φα-
 νῆ πιστὴ εἰς εαυτήν. Τοιοῦτοτρόπως, ἐν ᾧ ἡ συνέλευσις τὸν
 δείχνει ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνην, καὶ ἐν ᾧ οἱ Ἕλληνες χύνουσι
 ἐπιτακτικῶς ὅλην τὰ αἵματά των, αὐτὸς ἀμφιβόλλει ἂν θὰ φανῶσι
 πιστοὶ εἰς τὸν ἑαυτὸν των. Ἰσως διὰ τῆς φράσεως ταύτης προη-
 τοιμάσθη ν' ἀπολογηθῆ εἰς τὸν κόσμον, ἂν δὲν συντελέσῃ εἰς τὴν
 σωτηρίαν των, ὅτι δὲν ἐφάνησαν πιστοὶ εἰς τὸν ἑαυτὸν των διότι θὰ
 ἦτον ὅλω; ἄτοπον νὰ νομίζῃ ἀπιστίαν εἰς ἑαυτοὺς, ἂν δεχθῶσι
 συμβιβασμὸν με τοὺς Τούρκους διὰ τοῦ Καϊνίγγ, ὅτε δὲν ἠδύ-
 νατο βέβαια νὰ τὸν κατηγορήσῃ τις ὡς ἐπίτοκον, καθὼ μὴ χύ-
 σαντα τὸ αἷμά του παύσαντος τοῦ πολέμου, ἢ νὰ τὸν ὀνομάσῃ ἀ-
 γανδρον, καθὼ παύσαντα καὶ αὐτὸν τότε τοῦ νὰ πολεμῇ τὴν Τουρκίαν.

Ὁ Κόχραν ἤδη ἀναδέχεται τὴν διοίκησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, καὶ οἱ Ἕλληνες ἔχουσι τόσην πεποιθήσιν εἰς τὴν ἰκανότητά του, οἱ Ναυτικοὶ πρὸ πάντων, ὥστε τὸν θαυμάζουσιν ὅλοι καὶ τὸν ὑπακούουσιν οὗτοι μὲ πολλὴν προθυμίαν καὶ ἀφοσίωσιν. Πρῶτος ὁ Μιαούλης δίδει πειθαρχίας παράδειγμα πρὸς ὅλους, ὑποβάλλων ἑαυτὸν εὐχαρίστως ἐπὶ τὰς διαταγὰς του διὰ τὴν ἀγάπην τῆς πατρίδος του. Εἶχε στείλει μάλιστα καὶ ἀναφορὰν πρὸς τὴν συνέλευσιν προτείνων νὰ διορισθῇ πρῶτος στόλαρχος, ὡς εἶχε στείλει καὶ ἀναφορὰν ὁ Καραϊσκάκης διὰ τὸν Τσιόρτζι προτείνων νὰ διορισθῇ ἀρχιστράτηγος. Ὁ Κόχραν ἐκδίδει τὴν 12 Ἀπριλίου διακήρυξιν καὶ προσκαλεῖ τοὺς Ἕλληνας νὰ ἀποκλείσωσι τὸν Ἑλλητπόντον, καὶ οὕτω νὰ κατορθώσωσι νὰ ἀπολεσθῇ ὁ Σουλτάνος ὑπ' αὐτῶν τῶν Τούρκων, νὰ καταστραφῇ ἀφ' ἑαυτῆς ἡ Ὀθωμανικὴ δύναμις, καὶ τότε θὰ κυματίζει, λέγει, πάλιν ἐπάνω εἰς τὸν Ναδὸν τῆς Ἀγιοσοφίᾳς ἡ ἱερὰ σημαία τοῦ Σταυροῦ. Εἶχε ζητήσει διαταγὰς ἀπὸ τὴν συνέλευσιν, καὶ ἔλαβε τ' ἀναγκαῖα ἀπὸ τὸ φρούριον τοῦ Ναυπλίου, καὶ ἤρχισε νὰ κατασκευάζῃ εἰς τὸν Ἠρόον ἐν τῷ μέσῳ πλοίου τινὸς μὲ κεραμιωτῶν, πέτρας, σανίδας, κηλάμους, πυρίτιδα καὶ σφίρας κυραβόλων, δι' ὧν ἐβίβει νὰ ἐννοήσωσιν οἱ ἄνθρωποι ὅτι, ἤθελε καταπρίψει δι' αὐτοῦ καὶ δι' ἄλλων τοιούτων ὑφαιστέων ὅλα τὰ ὑπὸ τῶν Τούρκων κατεχόμενα φρούρια καὶ ὅλους τοὺς Τουρκικοὺς στόλους εἰς τρόπον, ὥστε ἀφ' οὗ ἤκουσαν μάλιστα οἱ Ἕλληνες ὅτι θὰ κυματίζει ἡ σημαία τοῦ σταυροῦ εἰς τὴν Ἀγιοσοφίαν, εἶπετο νὰ συναῖξωσι τὸ συμπέρασμα ὅτι, κατὰ τὰ μυστικά του σχέδια, ἐμελλε πρὸ πάντων ν' ἀνατρέψῃ ὅλα τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Εὐρώπην τοῦ Ἑλλητπόντου φρούρια μὲ τὰς μηχανάς του, ν' ἀναρρίψῃ εἰς τὸν ἄσρα τὸν Βυζαντινὸν στόλον, καὶ διὰ θαλάσσης στρατευῶν ἀμέσως εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ τὴν κυριεύσει. Αὐτὸς εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν γράφει τοὺς Σαμίους, καὶ τοὺς λέγει ὅτι ἅμ' ἀφ' οὗ ἐκπλεύσει ὁ Τουρκικὸς στόλος, θί στείψει εἰς βόθησιάντων, καὶ νὰ εἶναι ἐτοιμοὶ διὰ νὰ προσβάλωσιν ὁμοῦ μὲ αὐτὸν καὶ νὰ λαφυραγωγῆτωσι τὴν Σμύρνην. Καὶ φόβος μέγας κατέλαβε τοὺς κατοίκους τῆς Σμύρνης φανταζομένους ὅτι, θὰ λαφυραγωγηθῶσι καὶ θὰ πάθωσιν ὅλα τὰ κακὰ παρὰ τῶν Σαμίων

ἀδηγομένων ὑπὸ τῷ Κόχραν. Ἐνόμισαν λοιπὸν οἱ Ἕλληνες ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θὰ τοὺς ἐλευθερώσει ἀπὸ τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου καὶ ἤδη ἔλοι ὀμιλοῦσι διὰ τὸν Κόχραν, καὶ τὸν ψάλλουσιν ὕμνους, καὶ τὸν θεωροῦσιν ὡς σωτῆρα καὶ ἐλευθερωτὴν. Οἱ δυστυχεῖς, ὅσοι κιδνηθεύουσι μάλιστα, εὐκόλως πιστεύουσιν ὅσους θελήσῃσι νὰ τοὺς λέγῃσι τερατευόμενοι ὅτι θὰ τοὺς σώσῃσι! Δυσκόλως δ' ἐμποροῦσι νὰ σιοχασθῶσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος οἱ Ἕλληνες οἱ, ὁ Κόχραν δὲν θὰ καταρθῶσει μεγάλα καὶ θαυμαστά, ἐν ᾧ διαφημίζεται ὅτι κατάρθωσε τοιαῦτα διὰ τὰς Ἰσπανικὰς ἀποικίας.

Εἰς τὴν κβ' συνεδρίᾳσιν ἡ συνέλευσις ἐψήφισε καὶ τὸν Ῥίκαρδ Τσιόρτς ἀρχιστράτηγον καὶ διευθυντὴν τῶν κατὰ ξηρὰν δυνάμεων, ὅστις ὠρκίσθη τὸν ἐπόμενον ὄρκον ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρὸν καὶ εἰς τὸ σπαθί του « Ὀρκίζομαι ἐνώπιον τοῦ Ὑπερτάτου ὄντος καὶ τῆς Ἐθ. Γ' συνελεύσεως τῶν Ἑλλήνων νὰ ὑπηρετήσω εἰς τὸν κατὰ τῶν Τούρκων ἀγῶνά των ὑπὸ τὴν σημαίαν των καὶ » διὰ τὸ συμφέρον τῆς Ἑλλάδος, νὰ πείθωμαι εἰς τοὺς καθεστῶτας νόμους τῆς, καὶ νὰ ὑπακούω εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεώς της ». Οὗτος φαίνεται λογικῶς συλλογιζόμενος. Ἐδειξε μόνον δυσκολίαν τινὰ εἰς τὸ νὰ δεχθῇ τὴν ἀρχιστρατηγίαν, ἐπιφέρων ὅτι, ἐπειδὴ ἐνεπιστάτετο αὐτὴν παρὰ καιρὸν, ἐφοβείτο μὴ βλάψῃ τὴν ὑπόληψίν του, ἂν τὴν ἐδέχετο, ὅτε ἐνόμιζεν ὅτι δὲν ἤθελε δυνηθῆ νὰ βουθῆσθαι τὰς Ἀθήνας. Ἄλλ' ὁ καιρὸς εἶν' ἀρμοδιώτατος, διότι οἱ Ἕλληνες ἕως τότε ἦταν νικηταί, καὶ σχεδὸν ἐπολιόρκουν τὸν Κιουταχὴν πολιορκοῦντα τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ ἂν ἤθελε νὰ λύτῃ τὴν πολιτείαν αὐτῆς, ἔπρεπε, διὰ νὰ εὐδοκίμησῃ, νὰ διοικῆται μᾶλλον ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας εἰς τὸν ἄτακτον πόλεμον ἢ νὰ τοὺς διοικῇ. Τοιοῦτοτρόπως ἐμπιστεύονται δύο ἕνοι ὑπὸ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ τὰς κατὰ θάλασσαν καὶ κατὰ ξηρὰν δυνάμεις του, καὶ οἱ πληρεξούσιοι ἀνατιθεῖσιν εἰς αὐτοὺς τὴν τύχην του, καὶ δὲν φιλονεικοῦσι περὶ τούτου πρὸς ἀλλήλους παντάπασι. Οἱ δὲ ὀλιγαρχικοὶ καὶ ἤχοντο, μάλιστα, νὰ διευθύνωνται αἱ δυνάμεις τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῶν δύο Ἀγγλων αὐτῶν· ἀλλ' ἀντιποιοῦμενοι τὴν ὑπερτάτην ἀρχὴν, φιλονεικοῦσι μ' ὅλους τοὺς Ἕλληνας εἰς τρόπον ὀλέθριον δι' ἑαυτοὺς καὶ διὰ τὴν πατρίδα ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπαναστάσεως, νομίζοντες ὅτι ἔχουσιν αὐταὶ τὰ

δικαίωμα αποκλειστικῶς νὰ κυβερνῶσι τὸ ἔθνος· καὶ δικαί; διότι ἐπὶ τῶν Τούρκων δεύειμον τοὺς φόρους. Ὅθεν μόλις ἤκουσαν ὅτι θὰ ψηφισθῆ Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος ὁ Καποδίστριας, δυσανα- σχετοῦσι μὲν, ἀλλὰ δὲν τολμῶσι νὰ κτυχθῶσιν ἀναφανδόν, καὶ νὰ εἰπωσιν ὅτι δὲν τὸν θέλουσιν ὑπενεργοῦσι δ' ὅλα τὰ δυνατὰ, νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐκλογὴν του· καὶ ἀφ' οὗ ἐπροσπάθησαν εἰς μίτην διὰ τοῦ Κόχραν νὰ διαλύσωσι τὴν συνέλευσιν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἀποφασίζουσι τέως νὰ καταπολεμήσωσι τὴν περὶ τῆς ἐκλογῆς του πρότασιν ἑνώπιον αὐτῆς τῆς συνέλευσεως, καὶ νὰ βραδευργήσωσι μεταχειριζόμενοι ὅλα τὰ μέσα, ἔχοντες συμ- μάχους μάλιστα τοὺς πληρεξούσιους τῶν Ναυτικῶν νήσων, εἰς τῶν ὁποίων τὴν βεβύτητα καὶ ἐλπίζουσι πολὺ, ὥστε νὰ κατορθώ- σωσι διὰ τῶν πλειόνων ψήφων τοῦλάχιστον νὰ τὴν ἀποβρίψωσι. Οἱ πληρεξούσιοι οὗτοι, ἀναδεχθέντες τὴν πάλιν ἐπ' ἐλπίδι τοῦ νὰ ἐπηρεάσωσι τοὺς πληρεξούσιους τῶν ἄλλων μερῶν καὶ νὰ θριαμ- βεύσωσι, παρουσιάζονται πρόμαχοι εἰς τὴν Κ'. συνεδρίασιν. καὶ ἀφ' οὗ ἐγένετο πρότασις νὰ ψηφισθῆ Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος ὁ Καποδίστριας, προβάλλουσι ψηφφορίαν. (Τότε ἀναστάς ὁ πρόεδρος εἶπεν ὅτι, οἱ πληρεξούσιοι τῆς Ἡελοποννήσου ἔδωκαν ὅλοι ὑπὲρ αὐτοῦ τὰς ψήφους των, τοῦτ' αὐτὸ ἤλελον εἶπε: οἷ,τε Στε- ρεολλαδίται· καὶ οἱ Αἰγαίουπελαγίται. Ἀλλὰ μόλις ἐτελείωσε τὸν λόγον ὁ πρόεδρος, ἀνίστανται οἱ πληρεξούσιοι τῶν Ναυτικῶν νή- σων, ὑψόνουσι τὴν φωνήν, καὶ λέγουσιν ὅτι αὐτοὶ ἀποτελοῦσι τὴν ἡμίσειαν δύναμιν τοῦ ἔθνους, ἐννοοῦντες νὰ παραστήσωσιν ὅτι, ὅ- ταν αἱ Ναυτικαὶ νῆσοι δὲν τὸν θέλωσιν, αἱ ψῆφοι τῶν λοιπῶν πλη- ρεξουσιῶν ὅλης τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὰς ψήφους τῶν εἰρημένων νήσων, καὶ, ὅταν αὐτοὶ δὲν τὸν δίδωσι τὰς ψήφους των, τότε ὁ Καποδίστριας δὲν λογίζεται νομίμως ἐψηφισμένος Κυ- βερνήτης τῆς Ἑλλάδος, ὡς μὴ ἔχων εἰμὴ τὰς ἡμισείας ψήφους τοῦ ἔθνους. Προχωροῦσι δὲ τόσον, ὥστε δύω ἐξ αὐτῶν (1) πνί- γονται φωνάζοντες: *Εἴμεθα ἡ ἡμίσεια δύναμις τοῦ ἔθνους, ὡς ἂν εἰ προεκάλουν τοὺς ἄλλους πληρεξούσιους νὰ ἔλθωσιν εἰς φη-*

(1) Ὁ Ν. Μπότσης καὶ ὁ Γ. Γίγας Καρακασιάνης.

λονεικίαν καὶ διαπληκτισμούς, καὶ ἐκ τούτου νὰ λάβωσιν ἀφορμὴν νὰ διαλύσωσι τὴν συνεδρίαν, ὥστε νὰ μὴ ἀποφασισθῆ εἰς αὐτὴν ἡ ἐκλογή τοῦ Κυβερνήτου, καὶ ἐπομένως νὰ προσπαθῆσωσιν, ὅπως ἄλλως; ἤθελον δυνηθῆ, νὰ τὴν ἐμποδίσωσιν ὅλως διόλου. Καὶ ὁμως ἐκτὸς αὐτῶν, καὶ δύο τριῶν Πελοποννησίων ὀργάνων τῶν ὀλιγαρχικῶν, εἶον τοῦ Δήμου Κανελοπούλου, Σ. Σπηλιωτοπούλου καὶ Ἐμμ. Μελετοπούλου, ὅλοι οἱ λοιποὶ πληρεξούσιοι τῆς Ἑλλάδος μένουσιν ὡς βράχοι ἀκράδαντοι εἰς τὰς θέσεις των, καὶ ὅλως ἀτάραχοι καὶ εὐσταθεῖς εἰς τὴν ἀπόφασίν των, καὶ εἰς τὴν αὐτὴν συνεδρίαν ὡς καὶ εἰς τὴν ἐπομένην ΚΑ'. γίνονται πράξεις νὰ ψηφισθῆ ἑπταετής Κυβερνήτης ὁ Καποδίστριας, καὶ νὰ προσκληθῆ ἀπὸ τὴν συνέλευσιν νὰ φθάσῃ ὅσον τάχιστα εἰς τὴν Ἑλλάδα, νὰ κυβερνήσῃ τὸ ἔθνος κατὰ τοὺς καθεστῶτας νόμους, καὶ ἐπομένως ἐκτελοῦνται τὰ παρεπόμενα. Τότε εἶδοσι Νησιῶται ὅτι εἰς τὴν συνέλευσιν, ὅταν αὕτη σύγκριται ἀπὸ ἀνθρώπους ἀγαπῶντας τὴν πατρίδα, δὲν ἀποφασίζουσι διὰ τὰ μεγάλα συμφέροντα τοῦ ἔθνους ὁ στόλος ἢ ὁ στρατός, ἀλλ' ἀποφασίζουσι οἱ πλείοτερον πληρεξούσιοι ἀπὸ τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ τὸ κοινὸν συμφέρον ὀδηγούμενοι· καὶ ὅτι ἐκεῖνοι δὲν εἶχον ἄλλην δύναμιν εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ ἔθνους εἰμὴ τὴν τῶν ἐξ τῆς Ἰδρας καὶ τῶν τεσσάρων ψήφων τῶν Σπετσῶν (διότι οἱ Ψαρρῖανοὶ δὲν ἦσαν σύμφωνοι εἰμὴ κατὰ τὸ φαινόμενον μὲ τοὺς Ἰδραίους καὶ τοὺς Σπετσιώτας, οἱ ὅποιοι δὲν εἶχον οὐδὲ τὰς ψήφους ὅλων τῶν πληρεξουσίων τοῦ Αἰγαίου, ἐν ᾧ ἐνόμιζον ὅτι ἐπρεπε νὰ τὰς ἔχωσι (1)). Τότε εἶδον καὶ ἔ-

(1) Διὰ τοῦτο ἐδειξαν τόσῃν δυσμένειαν ἐναντίον των, ὥστε, ὅτε εἰς τις ἐξ αὐτῶν ἐγνωμοδότησε νὰ μὴ διορισθῶσι διωρίζοντο, ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει νὰ πληρώσωσιν ἀναλόγως ἐκάστη αὐτῶν ὅτι ἂν ἤθελεν ἀποφασισθῆ περὶ τῆς συνελεύσεως, ἀναστὰς εἰς πληρεξούσιος τῶν Σπετσῶν: ἐλησμονήσατε, τοὺς εἶπεν, Αἰγαίοπελαγῖται ὅτι εἶθε ὑποτελεῖτε τῶν Ναυτικῶν νήσων; ἀλλὰ πληρεξούσιοι τῆς Πελοποννήσου ὑψωσαν τὴν φωνήν, ὑπερασπίσαντες τὰ δίκαια, διὰ τὰ ὅποια οἱ Ἕλληνες ἐσφαζον τοὺς Τούρκους καὶ κατεσφάζοντο.

κείνοι καὶ οἱ μετ' ἐκείνων ὀλιγαρχικοὶ ὅτι δὲν ἠδύναντο ν' ἀπο-
 τρέψωσι τὴν συνέλευσιν ἀπὸ τοῦ νὰ καταπράξῃ τὰ κοινῇ συμφέ-
 ροντά, ὅτε καὶ ὁ Κολοκοτρώνης, ὅστις καὶ ἐγγράφως ἐγνωμο-
 δότησε νὰ ψηφισθῇ καὶ Κυβερνήτης ὁ Καποδίστριας, τὴν ἐνισ-
 χύει μὲ τὴν παρουσίαν του, καὶ ἡ κοινὴ γνώμη ὡς φρονοῦσαν τὰ
 δίκαια τὴν κατασταίνει ἐπὶ μᾶλλον δυνατὴν καὶ ἀξιοσέβαστον,
 διότι καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληες ἐπευφάνησαν μαθόντες ὅτι ψηφίζει
 Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος τὸν Καποδίστριαν, τοῦ ὁποίου τὰς
 μεγάλας ἀρετὰς πολλοὶ καὶ ἐγνώρισαν καὶ ἐκήρυττον. Καὶ ὁμοῦ
 δὲν παύουσι τοῦ νὰ ραδιοργῶσι καὶ δὲν παραμέλουσι τίποτε,
 ὥστε νὰ ἐμποδίσωσι τὸ περὶ τούτου ψήφισμα, ἃπερ ἡ συνέλευσις
 δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐκδεδομένον, καὶ ἤδη θὰ μεταχειρισθῶσιν ἐπὶ
 τούτῳ καὶ τὸν Ἄμιλτων. Εἶχε φθάσει οὗτος εἰς τὸν Πόρον ἀπὸ
 τὴν Σμύρνην, καὶ ἐκείνοι φρονοῦσιν ὅτι, ἐν ἐρωτηθῆ περὶ τοῦ Κα-
 ποδίστρια, θ' ἀποκριθῇ ἀποφατικῶς, καὶ ἡ ἀπόκρισις του θ' ἀποτε-
 λέσει τὸ νὰ μὴ ψηφισθῇ Κυβερνήτης ἀπὸ τὴν συνέλευσιν, ἣτις
 ἐμελλε νὰ φεβηθῇ, ὡς νομίζουσι, μὴ παροξύνει τὰς ἄλλας Δυνά-
 μεις, ὅσαι ἐκκιάζονται τὴν Ῥωσσίαν, ἐναντίον τοῦ ἔθους, καὶ
 ν' ἀνατρέψῃ τὴν ἀπόφασίν της· ἄλλως τε φέρουσι κατὰ νοῦν καὶ
 τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ Κολοκοτρώνης ἀρνητικὴν ἀπόκρισιν πρὸς
 τὸν Ἄμιλτων περὶ τοῦ Καποδίστρια εἰς τὴν Ἑρμιόνην. Θέλουσι
 λοιπὸν νὰ τὸν ὑποχρεώσωσι πλαγίως πως, νὰ ὑπάγῃ ὁ ἴδιος αὐτὸς
 νὰ τὸν ἐρωτήσῃ, ἂν συμφέρῃ ἢ ὄχι νὰ ψηφισθῇ ἡ συνέλευσις τὸν
 Καποδίστριαν Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος· διότι νομίζουσι ἅτι, καὶ
 ὁ Ἄμιλτων θὰ ἐνθυμηθῇ τί τὸν εἶπεν αὐτὸς ὁ ἴδιος πρὸ ἀλίγου,
 καὶ θὰ θυμωθῇ, καὶ τέλος θὰ τὸν εἶπει τὸ ὄχι, καὶ θὰ κατενεχθῇ
 τῆς συνελεύσεως ἀποδοκιμάζων τὴν περὶ τοῦ Καποδίστρια ἀπό-
 φασίν της, ὡς ἐναντίαν εἰς τὰ συμφέροντα τῶν Δυνάμεων τῆς Εὐ-
 ρώπης, καὶ τότε δὲν ἀμφιβάλλουσι ὅτι, πρῶτος ὁ Κολοκοτρώνης
 ἀποδειλιάσει, θὰ μεταπίσει τὴν συνέλευσιν ὥστε ν' ἀνατρέψῃ τὴν
 ἀπόφασίν της. Ἀπέρχονται ἐπομένως εἰς τοῦ Κολοκοτρώνη ὁ Κουν-
 τουριώτης, ὁ Καρακατσιάνης καὶ ὁ Ἰω. Μαρκῆς Μιλαίτης ὡς ἐκ μέ-
 ρους τῶν τριῶν Ναυτικῶν νήσων καὶ τὸν λέγουσι: « Δὲν συλλογι-
 ζονται οἱ Πληρεξούσιοι τί κάμνουσιν ἐπιμένοντες νὰ προσκαλέσω-
 υσιν τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸν Καποδίστριαν; : δὲν στοχαζέται ὅτι ἡ

» Ἑλλάς εἶναι μᾶλλον θαλάσσιος, καὶ εἶναι διὰ τοῦτο ἀνάγκη νὰ περι-
 » ποιῆται τοὺς Ἀγγλους ὡς θαλασσοκράτιρας; ἔδεν στοχάζονται ὅτι
 » ἡμεῖς εἴμεθα Νησιῶται, καὶ εἴμεθα ὑποκείμενοι νὰ πάθωμεν ἀπὸ
 » τὴν Ἀγγλίαν, νὰ ἀπολέσωμεν τὰ πλοῖά μας, τὴν θαλάσσιον δύναμιν;
 » ἔδεν στοχάζονται ὅτι ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν τῆς Εὐρώπης δὲν
 » συμφέρι νὰ θέσωμεν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἔθνους ἄνθρωπον τῆς
 » Ῥωσσίας; » Ὁ δὲ Κολοκοτρώνης, ὅστις ἄμα ἰδὼν αὐτοὺς εἰς τὴν
 οἰκίαν του, ἐσυμπέρανεν ὅτι ἤθελον νὰ τὸν προβάλλωσι νὰ ἐρωτηθῆ
 ὁ Ἀμιλτων, τοῦτ' προκαταλαμβάνει καὶ: « ἐγὼ, ταὺς λέγει, μίαν
 » φήσων ἔχω: τί δύναμαι νὰ κάμω ὅταν ὅλοι αἱ πληρεξούσιοι
 » θέλουν τὸν Καποδίστριαν; Ἄλλ' ἂν συμφέρη ἢ ἄχι νὰ ψηφισθῆ
 » Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος, ἰδοὺ ἤλθεν ἀγαθὴ τύχη καὶ ὁ Ἀ-
 » μιλτων, ὅστις εἶναι φίλος τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἐμπορεῖ νὰ μᾶς
 » δώσῃ τὴν γνώμην του, καὶ ἂν τὸ κρίνετε εὐλογαί ἐμπορεῖ, αὐτὸς
 » ἐγὼ μάλιστα, νὰ ὑπάγω εἰς τὸ πλοῖόν του, νὰ τὸν ἐρακῆσαι. »
 Τοῦτο ἤθελον βέβαια καὶ οἱ Νησιῶται, στοχάζομενοι ὅτι ὁ Κο-
 λοκοτρώνης θὰ εὐρεθῆ ἐμπεριδεμένος, ἐνθυμούμενος ὅ,τι εἰς τὴν
 Ἑρμιόνην πρὸ μικροῦ εἶπε τὸν Ἀμιλτων περὶ τοῦ Καποδίστρια, καὶ
 ὅτι ἐκεῖνος δὲν θὰ θελήσῃ οὐδὲ ν' ἀκούσῃ τὸ ὄνομα τοῦτου. Καὶ
 ἰδοὺ ὁ Κολοτρώνης εἰς τοῦ Ἀμιλτων, καὶ « βλέπετε, τὸν
 » λέγει, ὅπόσον οἱ Ἕλληνες εἴμεθα ἀφωσιωμένοι εἰς τὴν Ἀγγλίαν »
 » ἐψηφίσασμεν τὸν Κόρχραν ἀρχηγὸν τῶν κατὰ θάλασσαν δυνάμεων,
 » ἐψηφίσασμεν καὶ τὸν Γσιόρτε ἀρχιστράτηγον κατὰ ξηρὰν ἄλλ'
 » ἔχομεν ἀνάγκη νὰ μᾶς δώσετε καὶ ἄλλον κίνενα πολιτικὸν
 » Ἀγγλον, νὰ τὸν θέσωμεν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Κυβερνήσεώς μας, νὰ
 » σωθῶμεν. Ὁ δὲ Ἀμιλτων τὸν παρέστησεν ὅτι οὔτε ἡ Ἀγγλία
 οὔτε ἡ Γαλλία, οὔτε ἡ Ῥωσία, οὔτε καμμία ἄλλη δύναμις τῆς
 Εὐρώπης ἠδύνατο νὰ συνκινῆσῃ εἰς τοῦτο, καὶ τότε ὁ Κολοκο-
 τρώνης, δεικνύων τὴν δυσαρέσκειάν του, καὶ ἀπελπίζομενος διὰ
 τὴν σωτηρίαν τοῦ ἔθνους ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἀνδρὸς ἱκανοῦ νὰ τὸ
 Κυβερνήσῃ, ἐρωτᾷ: ἀτάχα, δὲν ἔμποροῦμεν νὰ προσκαλέσωμεν
 πρὸς Καποδίστριαν; Καὶ δὲν μὲ εἶπες εἰς τὴν Ἑρμιόνην ὅτι δὲν
 εἶχε ἀσέβητον τροχὸν ἢ συνέλευσις; Ναι μὲν εἰς τὴν Ἑρμιόνην δὲν
 εἶχε τοιοῦτον σκοπὸν ἄλλ' ἤδη ὅτε ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ξηρῶν καὶ
 τῶν θαλάσσαν δυνάμεων μας διωρίσασμεν: Ἀγγλους, ἔμπορεῖ τάχα

να μᾶς βλάβῃ τίποτε ἢ πρόσκλησις τοῦ Καποδίστρια, ἔντος
 ἢ Ἑλλήνων, ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν τῆς Εὐρώπης; Ὁ Ἀμιλιτων
 ἐγνώριζε καὶ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα τῶν Ἑλλήνων ἡ-
 γάπα τὴν Ἑλλάδα καὶ οἱ Ἕλλητες χρεωστοῦσι εὐγνωμοσύνην
 πρὸς τὸν ἐνάρετον τοῦτον Ἄγγλον, μὴ φρονοῦντα ὡς ἄλλοι δη-
 μόσιοι ἄνθρωποι, οἵτινες δικαιολογοῦνται, καθὼς τοιοῦτοι, δι' ἕσα
 κακὰ συμβουλεύωσιν ἢ πράξωσιν εἰς τὸν κόσμον, τὰ ὅποια ὡς
 ἰδιῶται ἀποδοκιμάζουσιν εἰς τὴν συνείδησίν των (1). Ἀπεπι-
 ζόμενος λοιπὸν καὶ αὐτὸς διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Ἑλλάδος, λέγει
 τὸν Κολοκστρώνη: «Προσκαλέσατε τὸν Καποδίστριαν, διότι ἄλ-
 λως ἀπολώλατε.» Ὅθεν ἀφ' οὗ ἤκουσαν οἱ Νησιῶται καὶ τοῦ Ἀ-
 μιλιτων τὴν συμβουλήν, ἔδωκαν καὶ αὐτοὶ τὴν ψήφον των ὡς καὶ
 οἱ μετ' αὐτῶν, καὶ οὕτως ἐψηφίσθη ὁ Καποδίστριας Κυβερνήτης τῆς
 Ἑλλάδος ἀπὸ ὅλων τῶ ἔθνος ὁμοφώνως, καὶ ὑπεγράφησαν ὑφ'
 ὅλων τῶν πληρεξουσίων καὶ τῶν ἀρχιερέων ὅσοι εὐρέθησαν εἰς τὴν
 συνέλευσιν τὸ ἐπόμενον ψήφισμα καὶ ἡ παρεπομένη πρόσκλησις
 ἀριθ. 5'. Ἡ ἐθνικὴ τρίτη τῶν Ἑλλήνων συνέλευσις θεωροῦσα ὅτι
 ἡ ὑψηλὴ ἐπιστήμη τοῦ κυβερᾶν τὴν πολιτείαν καὶ φέρειν πρὸς
 εὐδαιμονίαν τὰ ἔθνη, ἢ ἐξωτερικὴ καὶ ἐσωτερικὴ πολιτικὴ, ἀπαι-
 τεῖ πολλὴν πείραν καὶ πολλὰ φῶτα, τὰ ὅποια ὁ βάρβαρος Ὀθω-
 μανὸς δὲν ἐπέτρεψέ ποτε εἰς τοὺς Ἕλληνας. Θεωροῦσα ὅτι ἀπαι-
 τεῖται ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ἑλληνικῆς πόλιτείας ὁ κατὰ πρᾶξιν καὶ
 θεωρίαν πολιτικὸς Ἕλληνας, διὰ τὴν κυβερνήτην κατὰ τὸν σκο-
 πὸν τῆς πολιτικῆς κοινωνίας,

Ψ η φ ί ζ ει ,

Α'. Ὁ Κόμης Ἰωάννης Καποδίστριας ἐκλέγεται παρὰ τῆς συ-
 νελεύσεως ταύτης ἐν ὀνόματι τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους Κυβερνήτης
 τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐμπιστεύεται τὴν νομοταξιατικὴν αὐτῆς δύ-
 ναμιν.

(1) Ἐπίκει δὲ τινες ὅτι, τὰ Μυστικοσυμβούλια πᾶνοντο νὰ λείψῃ ὁ Καποδίστριας
 τοῦ νὰ εἶναι ὑπουργὸς Γραμματεὸς τῆς ἐπικρατείας καὶ μυστικὸς σύμβουλος παρὰ
 τῷ Αὐτοκράτορι τῆς Ρωσίας, καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, διότι ἔκλειε πλέον
 τὴ στάδιόν του.

Β'. Ὡς τοιοῦτος θέλει κυβερνήσει τὴν Ἑλληνικὴν πολιτείαν κατὰ τοὺς καθεστῶτας νόμους

Γ'. Ἡ διάρκεια τῆς ἐπιτροπείας παρὰ τοῦ ἔθνους εἰς αὐτὸν ἐξουσίας προσδιορίζεται διὰ ἑπτὰ χρόνους ἀρχομένους ἀπὸ τῆς σήμερον.

Δ'. Νὰ εἰδοποιηθῇ δι' ἐγγράφου ἐνυπογράφου ἀπὸ ὅλους τοὺς πληρεξουσίου τοῦ ἔθνους, προσκαλούμενος νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν πατρίδα διὰ ν' ἀναλάβῃ τὴν ἡγίαν τῆς Κυβερνήσεως.

Ε'. Διαρίζεται τριμελής Ἐπιτροπὴ γνωρίζομένη ὑπὸ τὸ ὄνομα ἡ ἀντικυβερνητικὴ Ἐπιτροπὴ, διὰ νὰ κυβερνήσῃ τὴν Ἑλλάδα ἐν ἀπουσίᾳ του, καὶ θέλει παύσει ἅμα φθάσει ὁ Κυβερνήτης εἰς τὴν πατρίδα.

ΣΤ'. Τὸ παρὸν ψήφισμα νὰ καταχωρισθῇ εἰς τὸν Κώδικα τῶν ψηφισμάτων καὶ κοινοποιηθῇ διὰ τοῦ τύπου. Ἐν Τροιζίνι τὴν 3 ἀπριλίου 1827.

Γ'. Ἀριθ. 412. Ἡ Ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις.

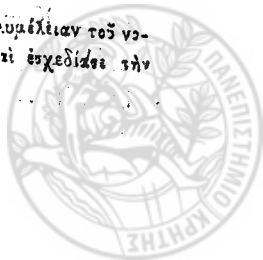
Πρὸς τὸν Ἐξοχώτατον Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος Κόμητα Ἰωάν. Καπεδίστριαν.

Τὸ ἔθνος βλέπον ὅσα κακὰ ἐπήγαταν εἰς τὸ διάστημα τοῦ ἑπταετοῦς ἀγῶνός του ἀπὸ τὴν πολυμέλειαν τῆς νομοτελεστικῆς δυνάμεως, εἰς ἀποφυγὴν ὧν αὐτῶν τῶν κακῶν τὰ ὅποια ἐξέθεσαν τὸ ἔθνος εἰς τὸν ἐσχατὸν κίνδυνον, ἀπεφάσισε διὰ τῶν νομίμων πληρεξουσίων του, τῶν εἰς Γ' συνέλευσιν συνελθόντων, καὶ συνκέντρωσεν ὅλην τὴν νομοτελεστικὴν δύναμιν εἰς ἓνα καὶ μόνον ἄξιον ἄνδρα τῆς τοιαύτης ἐθνικῆς ἐμπιστοσύνης προικισμένον μὲ τὰς ἀπαιτούμενας πολιτικὰς γνώσεις, ἔχοντα τὴν προσωπικὴν ἀξιόητα καὶ ἐμπειρίαν, καὶ διόλου ἀμερόληπτον, εὖρεν, ὁμόφωνον ὄλον, τὴν ἐξοχότητά σου, καὶ σὲ ὠνόμασε Κυβερνήτην του κατὰ τὸ ἐμπερικλειόμενον ψήφισμα ὑπ' ἀριθ. 5'. Σὲ συγχαίρει λοιπὸν δι' αὐτὴν τὴν δαύρων ἐκλογὴν, καὶ βέβαιον ὅτι θέλει σὲ εὖρεν εὐπειθέστατον εἰς τὴν φωνὴν τοῦ ἔθνους σου, σπεύδει νὰ σὲ προσκαλέσῃ, διὰ νὰ ταχύνης τὴν ἐνταῦθα ἀφίξίν σου, καὶ νὰ λάβῃς τὰς Κυβερνητικὰς ἡγίας καθ' ὃν τρόπον τὰς ἐνεπιστεύθη εἰς τὴν ἐξοχότητά σου τὸ ἔθνος (4). Ἐν Τροιζίνι τὴν 6 ἀπρι-

(1) Ὁ γραμματεὺς τῆς συνέλευσεως εἶχε σχεδιάσει καὶ τὴν πρόσκλησιν πρὸς

λίου 1827. Ὁ πρόεδρος Γ. Σισίνης, Νικόλαος Βίκου, Εὐαγγε-
 λινὸς Παπᾶ Ἰωάννου, Ἀναστ. Αναγ. Λοιδωρίκης, Μανώλης Δ.
 Λαζάρου, Λουκᾶς Θρ. Α. θάνιος, Ἀναγ. Οἰκονόμος, Γρίκας Κα-
 ρακατσιάνης, Ἰωάννης Λεκάτης, Νικόλαος Μπόλιασης, Ἰωάννης
 Κωλέτης, Χριστόδουλος Ματακίδης, Ν. Χ. Ἰω. Μέξης, Ἀναστ.
 Χαραλάμπης, Γεώργιος Ἐβόντου, Φραντσέσκος Βούλγαρις
 Ἀρχιμ. Α. Καμπάνης, Νικολῆς τοῦ Ἀλεξανδρῆ, Γιάννης Παπα-
 μικῆ, Κωνσταντῆς Κανάρης, Γεώργιος Λογοθέτου, Γ. Μ. Ἀν-
 τωνόπουλος, Γιαννάκος Ν. Ντισανέτου, Ἐμμανουὴλ Σπυρίδωνος,
 Θ. Κολοκοτρώνης, Σταματέλλος Ἀντωνόπουλος, Κωνσταντῆνος
 Γουβέλης, Ἰω. Κ. Γιαννόπουλος, Γεώργιος Λέλης, Κ. Ζῶτος, Πά-
 ναγιώτης Ναούμ, Ἀναγ. Παπαλεξόπουλος, Διαμαντῆς Χ. Ἀνα-
 στασιῦ, Ἀναγ. Νταλαρῆς, ὁ Γερσοντιανὸς Ἰωακείμ, Γ. Στεφάνου,
 Γεώργιος Μαυρομάτης, Τάτσης Μαγγίνας, Χρηστος Γεροθανά-
 σης, Ἀναγιώστης Διδασκάλου, Λουκᾶς Βάγια, Μάρκος Δραγού-
 μης, Γαβριὴλ Δελαγραμμώτικας, Λάμπρος Ἀλεξάνδρου, Χαρά-
 λαμπος Παπαπολίτης, Εὐστάθιος Σπυρίδωνος, Νάσιος Πλάκωτης,
 Ἰω. Μαρκῆς Μιλαίτης, Γεώργιος Κουντουριώτης, Λάμπρος Νά-
 κος, Νικόλαος Γιάτρικος, Βασίλειος Χρηστόπουλος, Ν. Ἀντω-
 ναδου, Δημήτριος Παπανικολῆ, Ζαχαράκης Ἰωάννου, Ἀναγνώ-
 στης Γκολφόπουλος, Φρίγιος Βριζίκης, Λουκᾶς Κόκαλης, Δη-
 μάκης Ἱερομνήμων, Δημήτριος Αμπερδῆς, Σπυρίδων Χρα-
 λάμπης, Βασίλειος Πετιμεζᾶς, Σπυρίδων Σηλιωτόπουλος, Πά-
 ναγιώτης Πικπατσιώνης, Δημ. Κανελόπουλος, Ἰωάννης Τομα-
 ρᾶς, Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης, Θεόδωρος Σκορδάκης, Σπύρος
 Φραγγίτικος, Σπύρος Λεβίχης, Ἰωάννης Οἰκονόμος, Ἀντώνιος
 Κιραπατάς, Πέτρος Π. Μαυρογένης, Παναγ. Δ. Δημήτρακόπου-
 λος, Λογοθέτης Πάγκχαλος, Ἀ. Κορτέτης, Ν. Πονηρόπουλος,
 Γεώργιος Μκυρομιχάλης, Ρήγας Παλαμίδης, Ἀναγ. Δηλιγιάν-
 νης, Δημήτριος Μελετόπουλος, Γεώργιος Νοταρᾶς, Ἐμμ. Μελε-

τὸν Κυβερνήτην, ἀλλὰ τὰ κακὰ δια δὲν ἀπεδίδοντο εἰς τὴν πολυμέλειαν τοῦ νο-
 μίτελεστικῆς, καὶ διορίσθη ἐπιτροπὴ, ἀπὸ πολλῶν συγκαταμένων, καὶ ἐσχεδίασε τὴν
 ἀνωτέρω.

τάπουλες, Πανηγ. Καλαμαριώτης, Ἀναγνώστης Δικαῖος, Γιαν-
 νούλης Καρχιμάνος, Ἰω. Εὐγενίδης, Γεώργιος Ἀθανασιάδης, Ἰωάν.
 Γ. Οἰκονομίδης, Δημήτριος Ταγκόπουλος, Νικήτας Κάλλας,
 Κωνσταντῖνος Κυριακός, Ἀναστ. Παπαγιαννακόπουλος, Ἰω. Ν.
 Καράπαυλος, Πρωτοπακᾶς Δημήτριος, Ἰω. Κ. Μαυρομιχάλης,
 Μητᾶς Σακελλαρίου, Ἰωαννούλης Νάκος, Νικόλαος Σάββα, Μιχ.
 Μαρκοπολίτης, Μητρος Ἀναστασόπουλος, Νότης Μπότσαρης,
 Γεώργιος Βαλτινός, Γεώργιος Κίτσιος, Κωνσταντῆς Βέρες, Ζώης
 Πάνου, Βελιτάριος Καλόγηρος, Μιχαήλ Γρύβας, Νικόλαος Χρυ-
 σεβέργης, Σπύρο Μήλιος, Π. Ἀν. Καψάλης, Ζαχ. Σταΐκος,
 Βασίλειος Μπαρλᾶς, Ν. Ντισαβέλλας, Πάνος Μοναστηριώτης,
 Σωτ. Περγικούρης, Γιάννος Εὐθυμίου, Δ. Πανοῦτσος, Γ. Τσιώ-
 κρης, Ἀ. Μακρυπουκάμισος, Π. Γιότης Καραλῆς, Ἀλέξιος Λου-
 κόπουλος, Πόλος Φιλάρτος, Ἡλίας Γ. Μπουτιέρος, Π. Καλο-
 γιτᾶς Λογοθέτης, Πέτρος Μαρκέζης, Κ. Κανελέτιος, Δ. Βούλης,
 Δρόσος Μανσώλας, Παντελῆς Στάθης Πασχάλης, Π. Σ. Ὀμπ-
 ρίδης, Ἀ. Ζαίμης, Λουκᾶς Ληοῦς Χορμόβας, Γρηγόρ. Χ. Γιάννος,
 Ἰωάννης Κοκαλιάρης, Λύσανδρος Βιλαέτης, Μιχαήλ Ἱερεῦσι
 Σαράντου, Ἀναγ. Παπανικολόπουλος, Πρωτοσύγγελος Γερά-
 σιμος, Ἀνδ. Καλαμογδάρτης, Λουκοῦργος Ἰ. Κρεστενίτης, Ἡλ.
 Τσαλαφατῖνος, Προηγ. Παρθένιος, Σ. Θεοχαρόπουλος, Δημ. ἱερεῦς
 καὶ Σακελλάριος Μοθώνης, Θεόκλητος Φαρμακίδης, Ἀναγ. Μα-
 τσευκόπουλος, Ν. Γ. Ἰγγλέσης, Ἀναγ. Κοπανίτσα, Παντιολέων
 Αὐγερινός, Ἰάκωβος Α. Παξιμαδῆς, Στάμος Σεραφεῖμ, Λιβέριος
 Λιβερόπουλος Γιωργάκης Μήτρου, Δημητράκης Τσιγγουράκος,
 Φωκᾶς Φραγγούλης, Κυριάκος Σκαλτσᾶς, Κανέλλος Δελιγιάννης,
 Σπυριδῶν Καλογερόπουλος, Ν. Κρίτσιος, Διονύσιος Βασιλείου,
 Δήμος Πρασᾶς, Κωνσταντῆς Δειδούσης, Σταῦρος Νικολάου, Νικό-
 λαος Γολέπουλος, Ἰω. Βασιλείου, Ἀναγ. Σπυρόπουλος, Γιαν. Χ.
 Πέτρου, Κωνσταντῆς Δεντούσης, Ν. Σπηλιάδης, Ἐμ. Ξένος,
 Χρήστος Βλάσης, Κωνστ. Ζωγράφος, Π. Μαυρομιχάλης, Ν. Οἰ-
 κονομίδης, Ἀντ. Ἀλπέρης, Χ. Στεκούλης, Γ. Δαρειώτης, Γε-
 ράσιμος Κώπας, Ν. Χρυσόγελος, Ἀ. Πολυζωτῆς, Ἀναστ. Λόν-
 τος, Ἀ. Ζαφειρόπουλος, ὁ Κορίνθου Κύριλος, ὁ Τριπέλεως Δα-
 νιήλ, ὁ Ῥέοντος Διονύσιος, ὁ Διχαλῶν Ἰωάνς, Ἀνδρούσης Ἰω.

σης, Βρεσθ. Θεοδώρητος. Ὁ Γραμματεὺς τῆς Συνελεύσεως Ν. Σπη-
 λιάδης καὶ ἐστάλησαν πανταχόθεν εἰς τὴν Γενεύαν. διὰ τὸ ἀσφαλέ-
 στερον ἐστάλησαν ἀντίγραφον τοῦ τε ψηφίσματος καὶ τῆς προσκλήσεως
 ἐπικυρωμένα, διὰ τοῦ πληρεξουσίου Κορώνης Δ. Βύλα καὶ πρὸς τὸν
 εἰς Κέρκυρα Βιάρων Καποδίστριαν, ὅστις ἐπρεπε νὰ τὰ διευθύνῃ πρὸς
 τὸν ἴδιον ὅπου ἂν εὑρίσκατο. Οἱ πληρεξούσιοι δοξάζουσιν ἤδη τὸν Ὑ-
 ψιστον, ὅστις τοὺς ἐφώτισε νὰ προσκαλέσῃ τὸν μεγαλοφυῶς πολιτι-
 κὸν Ἕλληνα, εἰς τὸν ὁποῖον καυχῶνται καὶ ἐλπίζουσιν ὅλοι οἱ Ἕλ-
 ληνες νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα, καὶ τὸν ὁποῖον θαυμάζουσιν ὁ κό-
 σμος· ἐλπίζουσι μάλιστα αἱ Ἕλληνες, καὶ τοὶ παραδεχθέντων τῶν
 ἐκ Ἐπιδαύρου ἐψηφισμένων περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ, τὴν ἀνεξαρ-
 τήσιαν τῶν ἀπὸ τὸν ἔξοχον αὐτὸν ἄνδρα. Πλὴν οἱ ἀλιγαρχικοὶ θὰ
 μεταχειρισθῶσι καὶ ἐπομένως ὅλους τοὺς τρόπους, ν' ἀνατρέψωσι
 καὶ τὸ εἰρημένον ψήφισμα καὶ τὴν πρόσκλησιν αὐτοῦ, καὶ ὅλας
 τὰς πράξεις τῆς ἐν Τροϊζίνῃ συνελεύσεως, ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἐμποδί-
 ασι τὴν ἔλευσίν του. Διὰ τοῦτο ἠθέλησαν νὰ πληροφορηθῶσι, πᾶ-
 ρθεν ἐμελλε νὰ ἐκλεχθῇ τὸ ἔθνος τὸν ἀρχηγόν του, ἐντὸς ἢ ἐκτὸς
 τῆς Ἑλλάδος, ἂν δὲν ἤθελεν ἔλθει ὁ Καποδίστριας, ὥστε νὰ λά-
 θωσι καὶ αὐτοὶ μέτρα κατάλληλα κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς συνε-
 λεύσεως, ἧτοι ἐκ τῆς ἐλπίδος ἢ ἐκ τῆς ἀπογνώσεως ὑπαγορευό-
 μενα, καὶ εἰς τὴν ΚΑ'. συνεδρίασιν ὁ Ἀναγνώστης Δελιγιάννης
 ἠρώτησε· «Μὴ ἐλθάντος τυχὸν τοῦ Καποδίστρια, πόθεν ἐμελλε
 νὰ ἐκλεχθῇ τοῦ ἔθνους ὁ ἀρχηγός; ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος;»
 οἱ δὲ ἄλλοι πληρεξούσιοι ὅλοι ὁμοφώνως ἀπεφάσισαν νὰ ἐκλεχθῇ
 πάλιν ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, καὶ οὕτω τοὺς ἐκήρυξαν ὅτι ἄλλην φο-
 ρὰν ἢ ἐκλογή τοῦ ἔθνους δὲν θὰ πέσει εἰς τινὰς ἐξ αὐτῶν, καὶ μετ'
 αὐτῶν εἰς τοὺς Μαυροκορδάτους καὶ τοὺς Κωλέττας. Ἐς δὲ τὸ
 γ' ἄρθρον πῶ περὶ συστάσεως τῆς ἀντικυβερνητικῆς Ἐπιτρο-
 πῆς (1). Ὁ ψηφίσματος ἢ συνέλευσις ἐψήφισε τὰ ἑξῆς· «Ἄν τυ-
 ρῶν δὲν ἔλθῃ ὁ Κυβερνήτης Ἰω. Καποδίστριας εἰς τὴν Ἑλλάδα,
 ὁρᾷμα λάβει πληροφορίας τὰ Βαυλαρικὸν σῶμα ὅτι δὲν ἔρχεται,
 κῆρεῖται νὰ συγκαλέσῃ τὸ ἔθνος εἰς συνέλευσιν, καὶ τότε θέλει

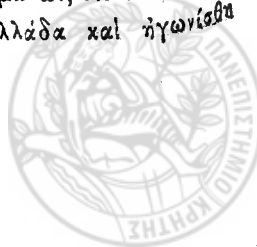
(1) Ἡ τῆς ἀντὶ τοῦ Κυβερνήτου Ἐπιτροπῆς.

»προσκληθῆ ἀντ' αὐτοῦ ἄλλος Κυβερνήτης ἐξώθεν τῆς Ἑλλάδος.» Οὕτως ἠλπίζετο τοῦλάχιστον ἡ ἀπαλλαγὴ τὸ ἀτυχεῖς ἔθνος ἀπὸ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου τῶν σπουδαρχιδῶν ἀντιποιουμένων τῆ ἐξουσίαν, καὶ ἀπὸ τὸν ἐκ τούτων ἀπειλούμενον ὄλεθρον.

Ἡ συνέλευσις ἐψήφισεν ἐπομένως τριμελῆ Ἐπιτροπὴν, συγκειμένην ἀπὸ τὸν Γ. Μαυρομιχάλην, τὸν Ἰω. Μαρκῆν Μιλαίτην καὶ τὸν Ἰαννούλην Νάκων (1), ἧτις ὑπὸ τὴν τίτλον Ἀντικυβερνητικῆ Ἐπιτροπῆ τῆς Ἑλλάδος, θὰ κυβερνήσει τὸ ἔθνος δι' ἰδιαιτέρου ψηφίσματος ἄχρις οὗ φθάσει ὁ Κυβερνήτης. Ἡ συνέλευσις ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ συστήσῃ τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην ἀπὸ ἄτομα, μὴ ἔχοντα ἀξιώσεις εἰς τὴν ἐξουσίαν, θεωρούμενα ὡς τοποτηρητὰς τοῦ Κυβερνήτου, καὶ μὴ εὐρίσκοντα συμφέρον ἢ ἀντεργήσωσιν εἰς τὴν ἔλευσίν του. Διὰ τοῦτο ἔπρεπε τ' ἄτομα ταῦτα νὰ μὴ ᾖναι διατεθειμένα, νὰ γείνωσιν ὄργανα τῶν ὀλιγαρχικῶν. Ἀλλ' οὗτοι, ῥαδιουργοῦντες, κατῶρθωσαν νὰ δοθῶσιν αἱ ψῆφοι τῶν πλειόνων εἰς τὸν Μαυρομιχάλην, εἰς τὸν ὁποῖον ᾖσαν βέβαια εἰς τὸ ἠθελον εὑρεῖ τὸ ὑποστήριγμά των· ἀλλὰ καὶ οἱ πληρεξούσιοι δὲν ἠλπίζον ποτε ὅτι ὁ Μιλαίτης, ὅστις ἐφάνη ὅτι ἐπρέσβευε ἀρχὰς ἰσονομίας ἤθελε κλίνει πρὸς αὐτοὺς καὶ πατριάσει μὲ τὸν Μαυρομιχάλην. Καὶ ὁμοῦ ἠνώθησαν οἱ δύο, καὶ συμπράττουσι μὲ τοὺς ὀλιγαρχικοὺς πρὸς τὸν σκοπὸν των, καὶ εἰς τὸν τρίτον ἄλλο δὲν μένει εἰμὴ νὰ υπογράψῃ κατὰ τὰς ἀποφάσεις τῶν δύο. Ἡ ἀντικυβ. Ἐπιτροπὴ ἤρχισεν ἅμα συστηθεῖσα ἢ ἀντιπράττει κατὰ τῆς συνέλευσεως, ἢ κατὰ τῆς πατρίδος. Ἀντὶ δὲ νὰ μὲνῃ

(1) Ὁ Καραϊσκάκης ἔγραφε τὴν 3 Ἀπριλίου ὅτι ὁ στρατὸς δὲν ἠθελε τὸν Ἰω. Νάκων καὶ ἐζήτησεν τὸν Γ. Μαυρομάτην. Οὗτος ἠδύνατο νὰ συντελέσῃ πολὺ πλέον ἐκείνου εἰς τὸ καλὸν τῆς πατρίδος. Ἀλλ' ἡ συνέλευσις δὲν ἠδύνατο ἢ ἀκούσῃ τί λέγει καὶ τί θέλει ὁ στρατὸς· ἄλλως ἡ οἰκογένεια τῶν Νάκων εἶχε διακαίως ἀξιώσεις εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν πραγμάτων, διότι αὐτὴ ἐκίνησε τὴν ἐπανάστασιν εἰς τὴν ἀνατολ. Ἑλλάδα καὶ ἠγωνίασθη καὶ ἐθυσίασθη.

τὸ εἶδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐχρεώσται ν' ἀσχοληθῆ εἰς τὸ σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος, ὅπερ ὄφειλε νὰ τροποποιήσῃ καὶ καθότι ἀπέβλεπε τὴν νομοτελεστικὴν δύναμιν, ὅτε αἱ ἡνία τοῦ κράτους ἔπρεπε νὰ παραδοθῶσιν εἰς ἓνα μόνον, τὸν Κυβερνήτην· ἀλλ' οἱ ὀλιγαρχικοὶ ἤθελον νὰ κυβερνηθῆ τὸ ἔθνος κατὰ τὸ ἐν Ἐπιδαύρῳ ἰδρυθὲν σύστημα διὰ τὸν σκοπὸν τοῦ συμβιβασμοῦ μὲ τοὺς Τούρκους· οὐδ' ἤθελον νὰ δώσῃ τέλος ἡ ἐθ. συνέλευσις εἰς τὰς ἐργασίας τῆς· ἤθελον νὰ μείνωσιν ἐκκρεμῆ τὰ πράγματα εἰς τῆσιν ὅτι ν' ἀπαιτῶσι μετ' ὀλίγον ἄλλην ἐθνικὴν συνέλευσιν, ἐλπίζοντες νὰ προσπαθῆσωσιν ἐν τῷ μεταξῷ νὰ συγκροτήσωσιν αὐτοὶ τὴν ἄλλην αὐτὴν συνέλευσιν, καὶ νὰ τὴν κατακυριεύσωσιν ὡς εἰς τὴν Ἐπιδαύρον. Διὰ τοῦτο δὲν θέλουσι νὰ κατασκευασθῆ τὸ σύνταγμα, καὶ μάλιστα ἐν ᾧ δὲν ἤθελον τὴν ἐκ τοῦ συντάγματος ἰσονομίαν· καὶ ἂν τὸ 1822 συνέδραμον εἰς τὸ νὰ κατασκευασθῆ ὁ νόμος τῆς Ἐπιδαύρου, ὁ σκοπὸς τῶν ἀπέβλεπε νὰ λάβωσιν τὴν ἐξουσίαν ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ νόμου, νὰ συμμαχήσωσιν μὲ τὸν Μαυροκορδάτον, νὰ ἐξουσιώσωσιν τὸν Ὑψηλάντην, καὶ νὰ μὴ ἔχωσιν νόμον, εἰμὴ ὅταν ἤθελον λάβει ἀφορμὴν νὰ ἐπικαλεσθῶσιν τὸν νόμον ἐπὶ προσχήματι διὰ τὰ τέλη τῶν ἐπομένως ἀγορεύων ὁ Τρικούπης καὶ θέλων νὰ ὑπερασπισθῆ τὸ ἐν Ἐπιδαύρῳ πέρυσιν ἰδρυθὲν σύστημά του, ἀγωνίζεται ν' ἀποδείξῃ τὸ ἀδύνατον τοῦ νὰ κατασκευασθῆ σύνταγμα ἀνάλογον μὲ τὴν κατῆστασιν τοῦ ἔθνους εἰς ὀλίγας ἡμέρας, ἐν ᾧ ἀπῆτειτο διὰ τοῦτο χρόνος μακρός· ἀλλ' οἱ πληρεξούσιοι φρονοῦσιν ὅτι, ὅποιαδήποτε καὶ ἂν ἦναι τοῦ ἔθνους ἡ κατῆστασις, καὶ ὅποιαδήποτε τύχη ἂν τὸ περιριμένη, δὲν ἔπρεπε οὔτε διὰ μίαν στιγμὴν ἐν ὧσιν ἀπολαύει τὴν κυριαρχίαν του ν' ἀφαιρεθῆ τὰς ἐγγυήσεις καὶ ἀσφαλείας, τὰς καθιερωθείσας εἰς τὰς συνέλεύσεις τῆς Ἐπιδαύρου καὶ τοῦ Ἀστρους, ὑπὲρ τῶν ὁποίων λαβὸν τὰ ὄπλα, κινδυνεύει ν' ἀπολεσθῆ. Ἡξυερὸν βέβαια καὶ αὐτοὶ ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κατασκευασθῆ σύνταγμα ἀνάλογον μὲ τὴν κατῆστασιν τοῦ ἔθνους εἰς ὀλίγας ἡμέρας· ἀλλ' ἀπεκρίθη τις τὸν Τρικούπην ὅτι, καθὼς εἰς τὰς συνέλεύσεις τῆς Ἐπιδαύρου καὶ τοῦ Ἀστρους κατασκευάσθη εἰς δεκαπέντε ἡμέρας, οὕτως ἦτον ἀνάγκη νὰ κατασκευασθῆ καὶ εἰς τὴν Τροιζῆνα ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν. Ἐγνώριζον δὲ ὅτι, καὶ ὅταν τὰ

συντάγματα τῶν Ἑλλήνων ὑπῆρχον εἰς ἐνέργειαν, δὲν ἠσφιλίσθησαν τὰ δίκαια τῶν, καὶ ὠμολόγουν ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν εἰς τῆς αὐτῆς περιστάσεις τοῦ ἔθνους νὰ ἐλπίσωσι τοῦ νόμου τὸ Βασίλειον· ἀλλ' ὅσον οἱ ὀλιγαρχικοὶ ἐπροσπάθουν νὰ τρέψωσι πρὸς ὄφελός τῶν τὴν ἐπανάστασιν, τόσον οἱ πληρεξούσιοι ἐπροσπάθουν νὰ τὴν τρέψωσι πρὸς ὄφελος τῶν Ἑλλήνων ἀπάντων, εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ ἔθνους, εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν του ἀποβλέποντες, ἐφ' ἧ καὶ προσεκάλεσαν τὸν Καποδίστριαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐχρεώσθησαν ὄχι μόνον τὸ σύνταγμα νὰ κατασκευάσωσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν βουλήν νὰ συγκαλέσωσιν, ὥστε νὰ τὸ ἐνεργῇ, καὶ νὰ μὴ ἀφήσῃ τὰ μέλη τῆς ἀντικυβ. Ἐπιτροπῆς νὰ συνεργήσωσιν εἰς τοὺς σκοποὺς ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι δὲν ᾔθελον αὐτὸν τὸν Καποδίστριαν, οὔτε σύνταγμα, οὔτε Βουλὴν.

Αὗτοι περιμένουσι ν' ἀποφασισθῇ ἡ τύχη τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸν Καίινιγγ, καὶ νὰ εἰσαχθῇ εἰς αὐτὴν τὸ πολιτικὸν σύνταγμα τῆς Βλαχομορδαίας, διότι καὶ οἱ ξένοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἐλπίζουσι, τοὺς βεβαιοῦσιν ὅτι ἡ δὲν θὰ ὑπάρξῃ Ἑλλάς, ἢ θὰ ὑπάρξῃ, ἂν θὰ ὑπάρξῃ, ὑποτελής εἰς τοὺς Τούρκους Αὐθεντεία. Ὁ Καίινιγγ μάλιστα εἶπε τὸν Μαυροχορδάτον καὶ τὸν Ζωγράφον, ὅτι ἀρκεσθῶσιν οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν φυσικὴν τῶν ὑπαρξίν, διότι ἡ ἀνεξαρτησία τῶν εἶν' ἀδύνατον· καὶ αὐτὸς ἄρα τοῦ λέγει ν' ἀρκεσθῶσιν εἰς τὴν αὐθεντείαν, ὑποτελεῖς τοῦ Σουλτάνου. Ταῦτα δὲ καὶ τοὺς συμφέρει καθὸ συμφωνοῦν μὲ τὰς γνώσεις καὶ τὰς ἐξέεις τῶν ὅτε εἰς τῆς αὐτῆς τάξιν πραγμάτων ἠδύναντο καὶ ν' ἄρχωσι καὶ νὰ κυβερνώσι τὸν τόπον ὁπωσδήποτε. Ἦσαν δὲ βέβητοι σχεδὸν ὅτι, ἂν ᾔθελον εὐρεθῆ διατελοῦντες ἄρχοντες τῆς Ἑλλάδος περὶ αὐθέντος τοῦ συμβιβασμοῦ, ᾔθελον ἄρχει καὶ εἰς τὸ μέλλον αὐτοὶ καὶ οἱ μετ' αὐτῶν, διορισθέντος τινὸς ἐξ αὐτῶν τούτων αὐθέντου. Ἦλπιζον δὲ νὰ λάβῃ τέλος ὁ συμβιβασμὸς ἐντὸς ὀλίγου, καὶ νὰ λάβωσι τὴν δόξαν νὰ ὀνομασθῶσι καὶ σωτῆρες τῆς πατρίδος. Διὰ ταῦτα καὶ ἐπροσπαθήσαν νὰ διατηρηθῶσιν εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ θὰ προσπαθῶσιν νὰ τὴν ἀναλάβωσιν, ἂν δυνηθῶσιν, ἐπὶ σκοπῶ νὰ εὐρεθῶσιν εἰς τὰ πράγματα, ὅτε θὰ λάβει τέλος, ὡς ἐλπίζουσι, ὁ συμβιβασμὸς διὰ τοῦ Καίινιγγ. Διὰ ταῦτα καὶ δὲν θέλουσι σύνταγμα καὶ βουλὴν, φοβούμενοι μὴ εὐρωσιν εἰς τοὺς ἀντιπρο-

σώπους τοῦ ἔθνους προσκόμματα καὶ ὡς πρὸς τὰς ὀδηγίας, καθ' ἃς ὁ Καίνιγγ θὰ διαπραγματευθῆ τὰ περὶ συμβιβασμοῦ μετὸν Σουλτάνον, ἐν ᾧ κατὰ τὸν Ζωγράφον ὁ Ζαΐμης καὶ ὁ Δελγιάννης διὰ τὴν υπόληψιν καὶ ὑπεροχὴν των θὰ λάβωσι μέτρα καὶ μὴ σύμφωνα μὲ τὸ γενικὸν συμφέρον. Τὸ δὲ ἀδύνατον τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν Ἑλλήνων δὲν τοὺς δυσχερεστεῖ, καθότι ἡ ἀνεξαρτησία ἀπαιτεῖ τάξιν πραγμάτων, καὶ ἦν αὐτοὶ δὲν εἶναι ἱκανοὶ νὰ κυβερνήσωσι τὸ ἔθνος, καὶ ἐπομένως δὲν ἐλπίζουσι ν' ἄρξωσιν ὡς ὑπέρτατοι ἄρχοντες, καὶ διὰ τοῦτο φοβοῦνται μὴ φανῆ ποῦποτε ἡ λέξις ἀνεξαρτησία εἰς τὰ ἐκδιδόμενα ἀπὸ τὴν συνέλευσιν ἔγγραφον (1), ὑποπεύοντες μὴ τι γεννηθῆ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς λέξεως ἐμπόδιον, ὅτε ἡ ἀνεξαρτησία δὲν συμβιβάζεται μετὸν συμβιβασμόν, καὶ δὲν θὰ κατορθωθῆ τίποτε. Διὰ ταῦτα θέλουσι καὶ προσπαθεῦσι νὰ διαλυθῆ ἡ συνέλευσις, διότι τότε ἀσφαλίζονται εἰς τὸν σκοπὸν των, καὶ ἀποσκεδάζονται ὅλοι οἱ φόβοι των καὶ διαταί ὑπόνοιαι των. Καὶ λοιπὸν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐνεργοῦντες, παύσουσι τοῦ νὰ συνεδριάξωσι, καὶ ἀποσύρονται εἰς τὸν Πόρον, ὅπου ἤρχισαν ὁμοῦ μετὰ τὰ δύο μέλη τῆς ἀντικυβ. Ἐπιτροπῆς, ἡ μετὸν Γ. Μαυρομιχάλην μόνον, καθότι ὁ Μιλατίτης ὀλίγον δύναται νὰ τοὺς χρησιμεύτῃ, εἰς τὰς μηχανορραφίας ἐναντίον τῆς συνελεύσεως. Καὶ ἐπειδὴ μετ' αὐτῶν συμπράττουσιν οἱ πληρεξούσιοι τῶν Νήσων Ἰδρας καὶ Σπιτοῶν, προσιμαίζοντες καὶ οὗτοι τὰ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν, προβάλλουσιν εἰς τὴν ΚΕ! συνεδρίασιν, νὰ διαλυθῆ κατὰ τὴν ὁποίαν ἔκαμε, λέγουσιν, ἀπόφασιν πρὸ ὀλίγου κατὰ προτροπὴν τοῦ Κόχραν (2)· εἰδὲ μὴ, αὐτοὶ εἶναι βιασμένοι ἀπὸ τὰς ἰδίας ὑποθέσεις των ν' ἀναχωρήσωσιν. Ἡ δὲ συνέλευσις τοὺς παρέστησεν ἐν πάτῃ ἀταραξία διὲν δὲν ἀπεφάσισε

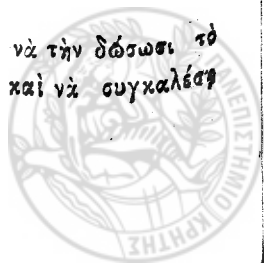
(1) Κατὰ παρατήρησιν ἴσως τινὸς ἐξ αὐτῶν, παριστάνοντος τὴν ἀντίφασιν τῆς συνελεύσεως, ὡς πρὸς τὸν συμβιβασμόν καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν, εἶπε τότε . . . . τὸν Γραμματέα τῆς συνελεύσεως νὰ μεταχειρίζεται εἰς τὰ ἔγγραφα τῆς τὴν λέξιν *αὐτονομίαν* ἀντὶ τῆς ἀνεξαρτησίας.

(2) Καὶ ὁ Κόχραν ἐλπίζει νὰ ἴδῃ λαμπρὸν τέλος τῆς ἐλευθερίας καὶ αὐτονομίας (ὄχι τῆς ἀνεξαρτησίας) τῶν Ἑλλήνων.

ποτε νὰ διαλυθῇ, ἂν πρῶτον δὲν ἐκπληρώσῃ τὰ χρέη της, οὐδ' ἐνέκρινέ ποτε τὴν περὶ τούτου γενομένην πρότασιν, καὶ οἷτις ὅστις τῶν πληρεξουσίων ἀναχωρήσει, μὴ ὑπογράψας τοὺς θεμελιώδεις νόμους καθ' οὓς θὰ κυβερνηθῇ τὸ ἔθνος ἐφεξῆς, ὡς καὶ τὰς ἄλλας πράξεις της, παραβαίνει τὰ χρέη του. Ἀνεγνώσθη ἐπομένως ἔγγραφον τοῦ Κόχραν τῆς 4-16 ἀπριλίου διαλαμβάνον καὶ τὰ ἐξῆς: «Παρατηρῶν τὴν ὁμόνοιαν, τὴν προθυμίαν καὶ τὴν δραστηριότητα τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους καὶ εἰς τὰς ἀναγκαίας πολιτικὰς διατάξεις καὶ εἰς τὰς κατὰ τοῦ ἔχθρου πολεμικὰς ἐτοιμασίας, αἰσθάνομαι ἀνέκφραστον χαρὰν, καὶ ἔχω χρηστὰς ἐλπιδὰς νὰ ἴδω ἐντὸς ὀλίγου λαμπρὸν τὸ τέλος τοῦ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ αὐτονομίας ἱεροῦ σας ἀγῶνος.» ἐξ οὗ γίνεται κατὰ δῆλον ὅτι οὔτε συνεβούλευσεν αὐτὸς αὐθόρμητος, οὔτε συμβουλεύει τὴν διάλυσιν τῆς συνελεύσεως. Ἄλλ' οἱ Νησιῶται δὲν ἔκαμαν τὴν πρότασιν ταύτην, εἰμὴ διὰ νὰ δώσωσιν ἀφορμὴν οἱ πρῶτοι εἰς τὴν διάλυσιν της, καὶ ἀνεχώρησαν ἴσως ἤθελον ν' ἀποδείξωσιν οὕτως εἰς τοὺς Ἀγγλους ὅτι, αὐτοὶ δὲν ἦσαν σύμφωνοι μετὰ τοὺς ἄλλους πληρεξούτους ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν καὶ πρόσκλησιν τοῦ Καποδίστρια, διότι, καθὼς Νησιῶται, ἴσως ἐφοβοῦντο τοὺς Ἀγγλους, ὡς εἶπον πρὸ ὀλίγου τὸν Καλοκοτρώνην, καὶ ἴσως ἐφοβοῦντο τῷ ὄντι διότι θεώρουν τὸν Καποδίστριαν ὡς Ῥῶσον, καθὼς διατιελόντα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ῥωσσίας. Ἄλλ' ὁ Καποδίστριας ἦτον Ἕλληνας δὴν ἦτο Ῥῶστος ὑπηρετήσέ μεν πιστῶς ὡς τίμιος ἄνθρωπος τὴν Ῥωσίαν, ἀλλὰ διὰ τοῦτο οὐδέποτε ἔπαυσε τοῦ νὰ ἦναι Ἕλληνας, καὶ ν' ἀγαπᾷ εἰπερ ἄλλο τι εἰς τὸν κόσμον καὶ νὰ λατρεύῃ μετὰ θρησκευτικὴν εὐλάβειαν τὴν πατρίδα του. Καθὼς δὲ προσεκάλεσταν οἱ Ἕλληνας εἰς βοήθειάν των τὸν Κόχραν, τὸν Τσιόρτζι καὶ ἄλλους ξένους καὶ δὲν εἶχον τί νὰ φοβηθῶσιν ἀπὸ τῆς Ῥωσσίας, οὕτως ἠδύναντο, καὶ Ῥῶστος ἂν ἦτον ὁ Καποδίστριας, νὰ τὸν προσκαλέσωσιν ὡσαύτως, καὶ δὲν εἶχον τί νὰ φοβηθῶσιν ἀπὸ τοῦς Ἀγγλους διὰ τοῦτο, ὅτε μάλιστα εἶχε γείνει τὸ πρωτόκολλον τῆς 23 μαρτίου, καὶ εἶπετο νὰ συναχθῇ ἐκ τούτου ὅτι, ἂν οἱ Ἀγγλοι ἤθελον τὸ καλὸν τῶν Ἑλλήνων, ἤθελον ἀκούσει μὲν εὐχαρίστησιν τὴν πρόσκλησιν εἰς βοήθειάν των τοῦ Καποδίστρια, ὡς ἀναγκαίου, καθὼς ἰκανοῦ νὰ τοὺς κυβερνήσῃ καὶ

νά πράξη τὸ καλόν των. Ἄλλως οἱ Ἕλληνες εἶχον καθ' ὅλους τοὺς λόγους τὸ δικαίωμα νά προσκαλέσωσι τὸν συμπατριώτην των, νά παραιτηθῇ τὴν Ῥωσικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ νά σπεύσῃ εἰς τὴν πατρίδα του, νά τὴν βοηθήσῃ, καὶ οἱ Ἄγγλοι δὲν εἶχον τὸ δικαίωμα, οὔτε ἠδύνατό ποτε διὰ τοῦτο νά καύσωσι τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα, ἢ νά κακοποιήσωσιν ἄλλως πως τοὺς Νησιώτας. Ἄλλ' εἴθε μὴ τὸν προσεκάλουν, διότι ἡ πατρίς δὲν ἤθελεν ἀπολέσει τὸν πατέρα, ὅστις καὶ ἀπὸ τὴν Πετρούπολιν ἠδύνατο νά τὴν εὐεργετήσῃ καὶ νά τὴν ἀναδείξῃ μέγα ἔθνος! Ἀναχωρήσαντες οἱ Νησιῶται ἀπὸ τὴν συνέλευσιν, εἶχον ἴσως σκοπὸν νά ἐπανεέλθωσι μὲ δύναμιν ὀπλων νά τὴν διαλύσωσι μὲ τὴν βίαν, ἢ ἤλιπιζον νά σύρωσι κατόπιν των καὶ ἄλλους πληρεξουσίους, καὶ νά παραλυθῇ ἡ συνέλευσις, καὶ ἐπομένως ἂν δὲν διαλυθῇ, νά τὴν κηρύξωσι πάλιν οἱ ὀλιγρχικοί ὡς μὴ ὑπάρξουσιν, καθὺ συγκεκροτημένη τάχα διὰ τῆς βίας τοῦ Κολοκοτρώνη. Καὶ τῷ ὄντι πληρεξούσιοι τινες Δίγατοπελαγίται, ὁ Ἐμμ. Ξίνος, Φογοθέτης Πάγκαλος, Ἀντώνιος Ἀλπέρτης, Ἀ. Κορτέσης, Πέτρος Π. Μαυρογένης, Παναγ. Δ. Δημητρακόπουλος, Ν. Χρυσόγελως, Δ. Γαβρᾶς, Μηνᾶς Σακελλαρίου, Ἀν. Μπονάκης καὶ Μικάριος Βαρλαάμ, ἀφ' οὗ ἀνεχώρησαν ἐκεῖνοι, ἀπεσύρθησαν εἰς τὸν Πόρον, καὶ ἤθελον ν' ἀναχωρήσωσιν εἰς τὰς νήσους των, καὶ ἔδωκαν τὴν 25 ἀπριλίου ἀναφορὰν εἰς τὴν συνέλευσιν διὰ τοῦτο, καὶ δὲν ἠκούσθησαν, καὶ τέλος ἔμειναν καὶ αὐτοὶ, καὶ ἐξηκολούθησαν τὰ χρέη των. Ὁ δὲ Κουντουριώτης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ θεωροῦντες ὅτι, ἡ συνέλευσις δὲν διελύθη διότι ἀνεχώρησαν αὐτοὶ, ἔστειλαν ἀναφορὰν διαλαμβάνουσαν οὕτως πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐδέχοντο «Νά γεινώσιν αἱ ἀναγκαιότεραι προσθαφαιρέσεις εἰς τὸ σύνταγμα διὰ τὴν εὐκολίαν τῶν κρήξεων τῆς ἀντικυβ. Ἐπιτροπῆς (1), ἀλλ' ἐννοεῖται, ἔλεγον, »ὅτι τὸ σταθερὸν σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος θέλει ἀποφασισθῇ ἀπὸ »τὴν ὅσον οὐπω, εἴτε, κατὰ τὴν γνώμην πολλῶν, τὸν ἐρχόμενον »Σεπτέμβριον συστηθησομένην ἐθνικὴν συνέλευσιν.» Ἐπειδὴ δὲ

(1) Διὰ τῶν προσθαφαιρέσεων ἐνόουν ἴσως νά τὴν δώσωσι τὸ δικαίωμα νά διαλύσῃ μετ' ὀλίγον τὴν Βουλὴν καὶ νά συγκαλέσῃ τὸν Σεπτέμβριον ἐθνικὴν συνέλευσιν.

οἱ ὀλιγαρχικοὶ δὲν ἐπέτυχον νὰ παραλύσωσι ἢ νὰ διαλύσωσι τὴν συνέλευσιν διὰ τῆς ἀναχωρήσεως τῶν νησιωτῶν, ἤδη βραδουργοῦσι νὰ μείνη αὕτη ἀφροῦρητος, ἐπὶ σκοπῶ νὰ δοκιμάσωσιν ἴσως τὴν διαλύσωσι καὶ μετὰ τὴν βίαν, συνεργούντων καὶ τῶν Ναυτικῶν Νησιωτῶν. Ὁ ἀρχιστρατήγηος διατάττει τὸν Νικηταρᾶ νὰ λάβῃ τὴν ἀδειαν ἀπὸ τὴν συνέλευσιν, καὶ νὰ στρατεύσῃ εἰς τὴν Ἀττικὴν μετὰ τοὺς στρατιώτας τῆς φρουρᾶς, καὶ ἐστρατεύει παρευθὺς, καὶ ἡ συνέλευσις μένει ἀφροῦρητος, διότι δὲν ἔχει καὶ καμμία ἀνάγκη νὰ φρουρηθῇ ἔχουσα τὸν Κολοκοτρώνη ὑπέρμαχον. Καὶ ἰδοὺ ὁ Ζαΐμης εἰς τὴν Τροιζῆνα ἐλθὼν ἀπὸ τὸν Πόρον συνωδευμένος μετὰ τὴν φρουρὰν τῆς ἀντικυβ. Ἐπιτροπῆς καὶ ἄλλους στρατιώτας ὡς ἑκατονταπενήτα, καὶ καταλύτας εἰς τοῦ Πέτρου Μαυρομιχάλη, ὅπου συνήλθον καὶ ὁ Κολοκοτρώνης καὶ ἄλλοι, παραπονεῖται τρόπον τινὰ καθότι ἡ συνέλευσις βουλεύεται καὶ ἀποφασίζει αὐτογνομόνως, καὶ ὡς ἂν ἀπειλῶν, παρατηρεῖ ὅτι ἔχουσι καὶ αὐτοὶ τὴν δύναμίν των, καὶ τοὺς φίλους των καὶ τὰ τοιαῦτα. Τὸν ἀπάντησαν δὲ τινες ὅτι, ἡ συνέλευσις δὲν ἀποφασίζει εἰμὴ ὅ,τι θέλουσιν οἱ πλείοτεροι πληρεξούσιοι· ἀλλ' ἀποκρούει καὶ τὰς ἀξιώσεις ἐκείνων, ὅσοι νομίζουσιν ὅτι ἔχουσι πλείοτερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας δικαιώματα, ὥστε νὰ θέλωσι ν' ἀποφασίξῃ ὅ,τι τοὺς δόξει. Ὁ δὲ Κολοκοτρώνης λαβὼν ὑπονοίας καὶ ὡς ἐκ μέρους τῶν Νησιωτῶν καὶ ἄλλων, διώρισε κήρυκα, καὶ ἐφώνησεν δι' αὐτοῦ ὅτι ἰδύνατο νὰ ἔλθῃ οὐδεὶς ἔμποδος εἰς τὸν τόπον τῶν συνεδριάσεων· οὕτως ἀφῆρεσεν ἀπὸ τὸν Ζαΐμην τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ παρουσιασθῇ αἰφνης εἰς τὴν συνέλευσιν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὀπλοφόρων του, καὶ νὰ πράξῃ τι παράτολμον, ἂν εἶχεν εἰς τὸν νοῦν του τοιοῦτόν τι. Ἀλλ' ἐνταυτῷ ἔλαβε μέτρα νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ Νικηταρᾶς εὐθὺς ἀπὸ τὸ στρατόπεδον, καὶ τότε ὁ Ζαΐμης ἀπεχώρησεν αὐθωρεὶ εἰς τὰ ὀπίσω, τῶν στρατιωτῶν του φεικίζοντων ἐν τῷ ἐξέρχασθαι ἀπὸ τὸ χωρίον, καὶ ἡ συνέλευσις ἐξηκολούθησεν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχίᾳ τὰ ἔργα τῆς. Οἱ ὀλιγαρχικοὶ φαίνονται δὲν ἀπεφάσισαν εἰς τοιαύτην περίστασιν ν' ἀνοίξωσι τὸν ἐμφύλιον πόλεμον, μὴ ἐλπίζοντες νὰ κατορθώσωσι τίποτα· πλὴν μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς συνελεύσεως δὲν θὰ λείψωσι τοῦ νὰ μεταχειρισθῶσιν ὅ,τι δυναθῶσι θεμιτὸν καὶ ἀθέμιτον, ὥστε νὰ τὴν

ἀκυρώσῃσι συγχροτοῦντες ἄλλην ἔθνικὴν συνέλευσιν τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον, ὡς καὶ οἱ Ναυτικοὶ νησιῶται ἐξεφράσθησαν.

Οἱ συγχροτοῦντες τὴν συνέλευσιν ταύτην, ἦσαν τὸ μέγα μέρος ἄνθρωποι ἔχοντες τὴν συνείδησιν τῶν χρεῶν καὶ καθηκόντων αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ βουλευόμενα καὶ τὰς ἀποφάσεις των ὠδηγοῦντο ἀπὸ τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν δικαιοσύνην ἀξίως τῆς Μεγαλειότητος τοῦ ἔθνους τὸ ὅποιον ἀντεπροσώπευον. Εἶχε παρουσιασθῆ δὲ πληρεξούσιος ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Πύργου καὶ ὁ Λυκοῦργος Κρεστενίτης, ἀφ' οὗ κατεδικάσθη ἀπὸ τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἀνέκκλητον δικαστήριον διὰ πλαστογραφίαν, καὶ ἀφ' οὗ ἐφόρευσε τὸν Χριστόδουλον Ἄρχολον, μὲ τὸν ὅποιον ἀνεφέρετο διὰ τὰ τοπικὰ των πράγματα, καὶ ἐπειδὴ ἡ συνέλευσις ἠγνόει τὰ περὶ αὐτοῦ, τὸν ἐδέχθη εἰς τὸν χώρον τῶν πληρεξουσίων. Ἐν τοσοῦτῳ ἡ Γ. Ἀστυνομία τοῦ Ναυπλίου στέλλει τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου εἰς τὴν ἀστυνομίαν τῆς συνελεύσεως, καὶ τὸν προσκαλεῖ νὰ τὸν συλλάβῃ ὡς φυγόδικον καὶ ἐρήμην καταδεδικασμένον. Ἡ συνέλευσις ἐπὶ τῆ βάσει τοῦ ὅτι ὁ ἐκλεγόμενος ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἀντιπρόσωπος πληρεξούσιος ἢ βουλευτὴς ὑποτίθεται ὅτι, δὲν ὑπέπεσε ποτε εἰς ἔγκλημα, τὸν ἐθεώρησεν ὡς τοιοῦτον, καὶ τὸν ἐδέχθη ἀφ' οὗ ὅμως ὁ ἀστυνόμος ἐπαρουσίασε τὴν κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν, ἐχρεώσκει νὰ τὸν ἀποκλείσῃ καὶ τὸν ἀπέκλεισε. Τότε αὐτὸς ἔδωκεν ἀναφορὰν εἰς τὴν συνέλευσιν, καὶ ἐπειδὴ παρεπονείτο ὑπεραπολογούμενος ὅτι ἠδικήθη ἀπὸ τὸ ἀνέκκλητον ἐκεῖνο δικαστήριο, ἐνδίδουσα εἰς τὰ παράπονα τοῦ ἀνθρώπου καθὸ ἀποβλέψασα εἰς τὰς περιστάσεις καθ' ἃς συνεστάθη τὸ εἰρημένον δικαστήριο, καὶ ἐπειδὴ ἐχρεώσκει νὰ τὸν βάλῃ εἰς θέσιν τοῦ ν' ἀθωωθῆ, ἀντὶ τὸν ἠδικήθη, ἀφ' οὗ κατήργησε τὸ αὐτὸ δικαστήριο, ἔδωκε δικαίωμα ἐφέσεως εἰς ὅλους ὅσοι ἐνομιζοντο ἠδικημένοι ἀπὸ αὐτὸ εἰς τὰ συστηθησόμενα τακτικὰ δικαστήρια, ἔδωκεν οὕτω καὶ εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀθωότητά του, ἐὰν ἦτον ἀθῶος, καὶ ν' ἀποκατασταθῆ εἰς τὰ δικάιά του.

Θεωρήσασα δὲ καὶ τὰς πράξεις τῆς Ἐπιτροπῆς, ἧς εἶχε διορισθῆ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ συνελεύσεως νὰ ἐπεξεργασθῆ τοὺς ἐθνικοὺς λογαριασμοὺς ἀπὸ τῆς πρώτης περιόδου, ἀπεφάσισε νὰ ἐξετάζονται αἱ πράξεις τῆς καὶ ἀπὸ ἄλλην Ἐπι-

τροπήν ἀναθεωρητικὴν, ἣτις ὄφειλε νὰ ἀπεξεργασθῆ ὅσους λογαριασμοὺς ἤθελε τὴν παρουσιάσει ἡ πρώτη Ἐπιτροπὴ, βάσειν ἔχουσα τὰ συντάγματα τῆς Ἐπιδαύρου καὶ τοῦ Ἄστρους καὶ τοὺς μέχρι τότε ἐκδοθέντας νόμους καὶ διατάξεις τῆς Κυβερνήσεως· καὶ αὕτη ἡ ἀναθεωρητικὴ νὰ προσκαλέσῃ τοὺς ὀφείλοντας ν' ἀπολογηθῶσι, καὶ ἂν οὗτοι ἀποδεχθῶσι κατακρατοῦντες δημόσια χρήματα, νὰ διευθύνωνται εἰς τὴν Κυβέρνησιν, διὰ ν' ἀποδίδωσι τὰ χρήματα εἰς τὸ ἔθνος. Αὕτη ἦτον ἡ τρίτη καὶ τελευταία πράξις τῆς συνελεύσεως, γενομένη κατ' αἴτησιν τοῦ Ν. Πονηροπούλου ὑπουργοῦ τῆς Οἰκονομίας ἐπὶ τοῦ Κουντουριώτου. Ἡ πρώτη Ἐπιτροπὴ, ἣτις καὶ Λογιστικὴ ὠνομάσθη, εἰς τὴν πρὸς τὴν συνέλευσιν ἀναφορὰν τῆς (1), παρετήρησεν ὅτι, τὰ Ἐθνικὰ Κατάσσειχα ἦσαν νοθευμένα καὶ πλήρη ἀπὸ πλαστικὰς μερίδας, ἑλλείψεις, λάθη καὶ ἀνωμαλίας, εἰς τρόπον ὅτι δὲν ἦτον εὐκόλον ν' ἀποδεχθῶσιν οἱ κατακρατοῦντες τὰ δημόσια χρήματα.

Ἡ συνέλευσις διώρισεν καὶ τινὰ τάξιν εἰς τὸ στρατιωτικὸν τῶν ἐπαρχιῶν, ἐξ ἧς εἶπετο νὰ ὑπάρξῃ ἐνότης εἰς τὸν στρατὸν, καὶ νὰ διορίζωνται ἐπὶ κεφαλῆς τῶν στρατευμάτων ἀρχηγοὶ ἱκανοὶ νὰ τὰ διοικήσωσι, καὶ τὰ στρατιωτικὰ κινήματα νὰ γίνωνται με ταχύτητα καὶ ἐπιτυχίαν ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ. Ἐπειδὴ οἱ ὀπλαρχηγοὶ τῶν ἐπαρχιῶν δὲν διορίζοντο ἀπὸ τοὺς πολίτας πρὸς τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος, ἀπαιτούτης εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ στρατοῦ.

(1) Ἰδὲ τὴν ἀναφορὰν αὐτὴν εἰς τὸ τέλος τοῦ Η' τόμου τῆς συλλογῆς τοῦ Α. Ζ. Μάμουκα· αἱ Ἐπιτροπαὶ αὗται δὲν θὰ τελεσφορήσωσι καὶ διότι οἱ ὀλίγοι ἄρπαγες τῶν δημοσίων, τὴν συμβουλὴν τοῦ Ἀλκιβιάδου πρὸς τὸν Περικλῆν ἔχοντες ὑπ' ὄψιν, θὰ συντελέσωσιν εἰς ὅλας τὰς συμφορὰς τῆς πατρίδος, καὶ θὰ τὴν κατενέγκωσι θνασίμους πληγὰς, διὰ νὰ μὴ δώσωσιν εὐθύναι. Τούτους θὰ εὖρωσι πάντοτε προθύμους οἱ ὀλιγαρχικοὶ καὶ οἱ ξένοι, νὰ συνδράμωσι τὰ καταστρεπτικὰ σχέδιά των, καὶ τὸ ἔθνικὸν ταμεῖον δὲν θὰ λάβει τίποτε ἀπ' αὐτοῦς, διότι, καὶ τοὶ ὑπευθυνώτατοι, θὰ καταστήσωσιν ἀνεύθυνοι τέλος πάντων, καὶ θὰ χωνεύσωσιν ὅσα κατέφαγον.

τὰ πολεμικὰ προτερήματα, ἀλλ' ἀνηγορεύοντο χωρὶς διάκρισιν ἀρετῆς καὶ ἰκανότητος ἀπὸ τούτων συγγενεῖς καὶ ἄλλως σχετικῶν, ἢ ἀπὸ φατρίας πολιτῶν ἐχόντων ἐπιβρῶτην εἰς τὸν λαόν, κινουμένων εἰς τὴν ἀναγόρευσίν των ἀπὸ ὕλικά συμφέροντα· καὶ ἐπειδὴ αὐτοὶ τὴν δύναμιν τῶν ὄπλων καταχερῶμενοι, ἐβίαζον τὰ δίκαια τῶν ἀντιδιατεθειμένων, καὶ ἐκ τούτου ἠναγκάζοντο οὕτοι ἀπ' ἐτέρου φατριάζοντες μετ' ἄλλων ὁμοφρόνων των ν' ἀγορεύσωσιν ἄλλους ἀρχηγούς ἀπὸ τὸ μέρος των, τοὺς ὁποίους ἐνίσχυον μετὰ τὰ ὄπλα τῶν οἰκείων των, καὶ οὕτως ὑπεράσπιζον ἑαυτοὺς ἀπὸ τὴν βίαν καὶ ταταδυναστείαν τῶν ὑπεναντίων, καὶ ἐκ τούτου ἐφάνησαν δύο ἢ πλείοτεροι ὄπλαρχηγοὶ εἰς τὰς Ἐπαρχίας, καὶ ἐγεννήθησαν διχόνοιαὶ καὶ ταραχαὶ κατ' ἐπαρχίας, καὶ ἐπράττοντο πάντοτε πολλὰ κακὰ, καὶ ἐβλάπτοντο οἱ ἀδύνατοι. Ἐκ τούτου δ' ἐπήγασεν ὁ σφετερισμὸς τῶν ἐθνικῶν εἰσοδημάτων, διότι ἕκαστος τῶν ὄπλαρχηγῶν διὰ τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν ἐπροσπάθει ν' αὐξήσῃ τὴν φατρίαν του καὶ νὰ διατηρήσῃ τὴν δύναμίν του, κατὰ μίμησιν τοῦ τιμαριωτικοῦ τῶν ὀλιγαρχικῶν συστήματος, καὶ ἐκ τούτου προήλθον αἱ ἀμοιβαῖαι ἀδικοπραγαίαι, πυρπολήσεις οἰκιῶν καὶ καταθλίψεις τῶν στρατευομένων πολιτῶν, διότι ἕκαστος τῶν ὄπλαρχηγῶν ἤθελεν οὕτως ἢ νὰ τοὺς βιάσῃ νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν ἐκστρατεύοντα, ἢ νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ τοῦ ν' ἀκολουθήσωσι τὸν ὑπεναντίον του ὄπλαρχηγόν, καὶ ἐκ τούτου εἰς στρατιῶται ἐμποδίζοντο, καὶ ποτε προρασιζόμενοι ἀπέφευγον οἴκοθεν τὴν ἐκστρατείαν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ· μάρτυς τῶν γενομένων ὁ πληρεξούσιος τῆς Βοστίτισας Σπυρίδων Χαραλάμπους· εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἐκείνην, ὅπου μετὰ τὸν Ἄνδρέαν Λόντον ἐγένεον ὄπλαρχηγοὶ ὅ,τε Δημ. Μελετόπουλος καὶ ὁ Ἰ. Φειζόπουλος, ἐπρότεινον εἰς τὴν συνέλευσιν νὰ παύσωσιν ἐφεξῆς τοῦ νὰ διορίζωνται οἱ ὄπλαρχηγοὶ ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας, καὶ νὰ διορίζωνται ἀπὸ τὸν ἀρχιστρατήγον, ἢ ἀπὸ τὸν γενικὸν ἀρχηγὸν ἐκάστου θέματος (1) τῆς Ἑλλάδος. Οἱ δὲ στρατιῶται νὰ ἐκκινῶνται διὰ τῶν δημογερόντων καὶ τινος ἀντιπροσώπου τῆς Κυβερνήσεως. Ἐννοεῖται δὲ

(1) Εἰς τὴν συνέλευσιν αὐτὴν ἐγένεον ὁ διοικητικὸς ὄργανισμὸς, καὶ ἡ Ἑλλὰς διηρῆτε εἰς θέματα καὶ εἰς ἐπαρχίας· ἐγένεο δὲ περὰ τοῦ Γρηγορίου Σούτσου.

ὅτι τοῦτο ἔγεινε καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ Κολοκοτρώνη. Ὅθεν ἡ συνέλευσις ἀπεφάσισεν, οἱ μὲν ὄπλαρχηγοὶ τῶν ἐπαρχιῶν νὰ προβάλλωνται ἀπὸ τὸν Ἀρχιστράτηγον εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ αὐτὴ νὰ τοὺς διορίζη καὶ νὰ τοὺς δίδῃ τῆς ἀρχηγίας τὸ δίπλωμα, τὰ δὲ στρατεύματα νὰ ἐκκινῶνται ἀπὸ τοὺς δημογέροντας τῶν ἐπαρχιῶν καὶ νὰ κατατάττωνται ὑπὸ τὰς σημαίας τῶν ὄπλαρχηγῶν. Ἐπομένως δὲν ἠδύναντο πλέον οὔτε οἱ ὀλιγαρχικοὶ νὰ χειροτονῶνται ἀφ' ἑαυτῶν ὄπλαρχηγοί, ἢ νὰ στρατολογῶσιν ἕπως ἤθελον, καὶ νὰ διοικῶσι τοὺς στρατιώτας κατὰ τὸ δοκοῦν.

Ἡ συνέλευσις ἔλαβε πρόνοιαν καὶ περὶ τῶν φρουριῶν, διὰ νὰ διοικῶνται λογικῶς καὶ νὰ χρησιμεύσωσιν ὄχι ὡς ἄντρα ληστῶν πρὸς ἀδικίαν παντοίαν τῶν ἐν αὐτοῖς καὶ ἐν τοῖς πέριξ αὐτῶν κατοικούντων Ἑλλήνων, ἀλλ' ὡς καταφύγια ἄσυλα τῶν Ἑλλήνων καὶ πρὸς ἀπόδειξιν ἐγγυήσεων ὑπὲρ τῆς καινῆς σωτηρίας. Εἰς τὸ φρούριον τῆς Μονεμβασίας ἦτο διωρισμένος φρούραρχος ἐπὶ τοῦ Κουντουριώτου ὁ ἀπὸ Σπετσιῶν Ἡλίας Θερμισιώτης, ὅστις ἐξεπλήρωνε καλῶς τὰ χρέη του, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ τὸν ἐπήνεσε καὶ τὸν ἐπεκύρωσεν εἰς τὴν θέσιν του. Ἀλλ' ἀρχὰς Ὀκτωβρίου Μανιάται τινὲς δι' ἀπάτης εἰσχωρήσαντες, τὰ ἐκυρίευσαν. Ὁ δὲ Θερμισιώτης κατῴρθωσε νὰ τοὺς ἀποβίλῃ πλὴν τέλη τοῦ αὐτοῦ μηνὸς εὐρόντες πάλιν εὐκαιρίαν, ὤρμησεν καὶ τὸ ἐκυρίευσεν, καὶ συλλαβόντες τὸν Θερμισιώτην, τὸν ἐφυλάκισαν. Ἐκράτησαν καὶ τὴν οἰκογένειάν του, καὶ ἄλλας πολιτῶν τινῶν. Οἱ Σπετσιῶται ἀναφέρουσι τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν, ἣτις διέταξε ν' ἀπολυθῶσι καὶ ὁ Θερμισιώτης ν' ἀναγνωρισθῇ φρούραρχος· ἀλλὰ κανεὶς δὲν ὑπακούει, καὶ οἱ κάτοικοι ἐβιάσθησαν νὰ προσκαλέσωσιν ἔπειτα τὸν Δημ. Πλαπούταν διὰ τὴν ἀσφαλείαν των. Ἡ δὲ συνέλευσις ἐν Ἐρμιόνη ἐτι διατρίβουσα, τὸν διέταξε πληροφορηθεῖσα τὰ γενόμενα, νὰ παραλάβῃ τὸ φρούριον ἀπὸ τοῦ Μανιάτῃ καὶ ν' ἀσφαλίσῃ τὸν τόπον. Ἀλλ' ἔφθασαν εἰς βοήθειαν τούτων ὁ Ἰωάννης καὶ Κωνσταντῖνος Μαυρομιχάλης, καὶ ἡ συνέλευσις τοὺς διέταξε ν' ἀναχωρήσωσιν ἐκεῖθεν, καὶ ν' ἀφήσωσι τὸ φρούριον εἰς τὸν Πλαπούταν ὡς ἤθελον καὶ οἱ πολῖται. Ἀλλ' οἱ Μαυρομιχάλοι δὲν πείθονται εἰς τὴν διάταξιν τῆς συνελεύσεως, καὶ οἱ Μανιάται πυροβολοῦσι κατὰ τῆς πό-

λεως, καὶ ὁ Πλαπούτας διὰ νὰ μὴ πάθωσιν οἱ πολῖται συμφωνεῖ μετὰ τοὺς Μυρομιγάλας νὰ διορισθῶσι φρουρὰ ἄλλοι τόσοι στρατιῶται ἰδικοί του, ὅσοι καὶ οἱ Μανιάται, καὶ οὕτω ν' ἀσφαλισθῶσιν οἱ κάτοικοι καὶ νὰ μένωσιν ἡττοχοί, ἄχρις ὅτου ἀποφασίσαι περὶ τῶν φρουρῶν ἢ Κυβέρνησις. Ἡ δὲ πρότασις του ἐγένετο δεκτή καὶ ἐγέναν τρεῖς ἐγγράφω συμφωνητικῆ ἐβίβατος τοῦ Μαρτίου. Πλὴν, ἐνῶ ἐλπίζετο νὰ ἐμβωσιν εἰς τὴν στρατιῶται τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης, ὁ Κωνσταντῖνος ἐξέβαλεν ἐξ ἀπατης τοὺς στρατιώτας τοῦ Πλαπούτα ἀπὸ τῶν φρουρῶν, καὶ ἔμεινε μόνος αὐτὸς μετὰ τοὺς Μανιάτας φρουρχοί, διότι καὶ τινες τῶν πολιτῶν ἦσαν σύμφωνοι μετ' αὐτόν.

Ὁ δὲ Γρύβας ἐφρουράρει πάντοτε εἰς τὸ Παλαμίδι, ὡς καὶ ὁ Φωτομάρας εἰς τὴν Ἀκροναυπλίαν. Ἡ δ' Ἀκροκόρινθος ἐφρουρεῖτο ἀπὸ τὸν Λόντον καὶ τινες Κορινθίους καὶ Ῥουμελιώτας τοῦ Ἰωάννου Νεταρᾶ. Εἰς αὐτὰ τὰ φρούρια ἔζωον τόσα παληκάρια εἰς τὴν ἡδυσπάθειαν καὶ εἰς τὰς καταχρήσεις, ὅτε ἡ πατρίς εἶχεν ἀνάγκην ἀπὸ τοὺς θραχιόνάς των. Ὁ Γρύβας, ἔχων νόμον τὴν θέλησίν του, ἐμμένων εἰς τὸ Παλαμίδι διὰ ν' ἀργυρολογῆ ἐκ παντὸς τρόπου, ἔλεγεν ὅτι τὸ ἐκράτει διὰ τὴν πατρίδα του Ῥούμελην, καὶ ἴσως ἤθελε δικιωθῆ ὀπωσδήποτε, ἂν ἔλεγε τοῦτο, πρὶν ἐκδοθῆ τὸ ἐν Ἑρμιόνη Α'. ψήφισμα. Ὅτε ὁ ἀδελφὸς του Γαρδικιώτης συνεκινδύνευε μετὰ τὸν Καραϊσκάκη, προσεκλήθη καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοὺς συμπατριώτας του νὰ ἐκστρατεύσῃ εἰς τὴν Ῥούμελην ἄλλ' ὠργίσθη τόσον κατὰ τοῦ ἀποσταλέντος ἐπὶ τούτῳ ὥστε θὰ τὸν ἐκακοποιεῖ, ἂν δὲν ἐπρόφθανεν ὁ γραμματεὺς αὐτοῦ Ἀναστ. Ἐμμ. Παππᾶ εἰς βοήθειάν του. Εἰς ἄλλον καιρὸν καὶ αὐτὸς θὰ καυχῆθῃ, καὶ δολετηρὲς δημοσιογράφοι, φατριασταί, θὰ κηρύξωσιν ὅτι ἐνέμενον εἰς τὸ Παλαμίδι, καὶ δὲν ἐστρατεύετο, φοβούμενος μὴ διαπιστεύσας τὴν φρουρὰν αὐτοῦ εἰς ἄλλους, θὰ μετεμείλετο, καθότι αὐτοὶ θὰ τὸ προέδιδαν εἰς τὸν Ἰμπραχίμ. Οἱ Ναυπλιεῖς τὸν εἶχον ἐξομοιώσει μετὰ τὸν ἄετόν, ὅτις ἐπιπίπτει ἀπὸ τὸ ὕψος τῶν νεφελῶν ἐπὶ τῶν ἀθῶων περιστερῶν καὶ τὰς κατασπαράττει τὸν ὀνόμαζον δ' ἄετόν διότι ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ Παλαμιδίου προτιάζων, ἤρπαζεν ὅποιον ἂν ἤθελεν ἀπὸ τοὺς Ἑλ-

λνας καὶ τὸν ἐφυλάκιζεν εἰς εἰρκτὴν σκοτεινὴν καὶ κάθυγρον, καὶ τὸν κατεδίκαζεν εἰς ὁποῖαν ἤθελε ποιῆν διὰ τὸν λόγον οὗ οὕτως ἤθελε, καὶ τὸν ἠδίκηει ὅπως ἂν ἤθελε, καὶ ἦτον ἀτιμώρητος ὡς ἀνεύθυνος (1). εἶχε δὲ διωρισμένον τὸν ἀδελφόν

(1) Ὁ Γρύβας ἐπῆρεν εἰς τὸ Παλαμίδι τὸν Ν. Μπούκουραν, σχετικὸν τοῦ Κολοκοτρώνη, ὡς ἔχοντα δῆθεν χρήματα καὶ πράγματα τούτου εἰς χεῖράς του, καὶ τὸν ἐζήτηε τοὺς μισθοὺς διακοσίων ἐβδομηντα ἐπτὰ περίπου στρατιωτῶν, μεθ' ὧν εἶχε στρατεύσει πέρυσιν ὑπὸ τὸν Κολοκοτρώνην κατὰ τοῦ Ἰμπραχίμ· καὶ ὁ μὲν Γρύβας ἤρπασεν ὅτι, καὶ ἠμπόρεσεν· ὁ δὲ Μπούκουρας ἔμεινε τότε χωρὶς ὀδόντων σχεδόν, ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν παθὼν τῆς εἰρκτῆς. Ὅτε ἐκηρύχθη φρούρχος τοῦ Παλαμιδίου ἐφώνευσεν δύο στρατιώτας, γνωστοὺς ὡς ἀρωτισμένους εἰς τὸν Φωτομάραν διὰ τὸν λόγον δῆθεν ὅτι τὸν ἐπεβούλευον, καὶ διότι εἶχον ὄπλα ἀργυροχρυσωμένα καὶ τὰ κεμέρια γεμάτα, ὡς ἐλθόντες πρὸ μικροῦ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Μετ' ὀλίγον προσεκάλεσεν εἰς τὸ Παλαμίδι τὸν Εὐστάθιον Γεωργίου λεγόμενον, ὡς ἀπαιτούμενον δῆθεν μισθοὺς ὑπὸ δύο στρατιωτῶν του, καὶ πρὸς αὐτὸν καταεινόμενος, πῶς ἐτόλμησας, λέγει, νὰ διοργανίλης νὰ ἐξωσθῶ ἀπὸ τὸ Παλαμίδι; καὶ ἀφοῦ τὸν ἐπῆρεν ὅσα χρήματα ἔφερεν ἐπάω του τὸν ἀπέπεμψεν. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ δευτερεύοντος Δανιὴλ ἀνεψιοῦ τοῦ μεγαλομάστρου Γρηγορίου τοῦ Πικριάργου εἰς τὸ Ναύπλιον, ἐπῆρεν ὅλην τὴν περιουσίαν του, καὶ τοι ἔχοντος συγγενεῖς νὰ τὸν κληρονομήσωσιν. Ὑπ' αὐτοῦ δὲ προστατευόμενος συμπατριώτης του, ὁ λεγόμενος Ἰω. Λογοθέτης, περιεφέρετο εἰς τὴν ἐπαρχίαν Κατωναχαγῆ καὶ ἀπῆται παρὰ τῶν κατοίκων μισθοὺς στρατιωτῶν καὶ ἄλλα πράξενα, καὶ ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ τοῦς διέταξε νὰ τὸν διώξωσιν ἐκεῖθεν καὶ μετὰ τὴν βίαν. Τοιαύτας παραλόγους ἀπαιτήσεις εἶχε καὶ κατὰ τῶν Κρανιδιωτῶν, καὶ τινες ἐξ αὐτῶν εἶχον ἔλθει εἰς τὸ Ναύπλιον δι' ὑπόθεσιν των, καὶ ἐβιάσθησαν νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς δικαιοσύνην, ἧτις ἐχρεώσεν ἡ ἀποφασίση ὡς ἤθελεν ὁ Λογοθέτης. Ὁθεν, ἀφοῦ ὑπέγραψαν τὸ συνυποσχετικόν, εὔρον εὐκαιρίαν καὶ ἔφυγον. Οἱ δὲ δαιτηταὶ ἀπεφάσισαν ἐρήμην καὶ τοὺς κατεδίκασαν. Τὴν ἀπόφασιν τούτων φέρων ὁ Λογοθέτης ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ Ναύπλιον, συλλαμβάνει τινὰς Ἀργεῖους καὶ τοὺς ἀπάγει εἰς τὸ Παλαμίδι, ὅπου τοὺς βιάζει καὶ τὸν πληρόνους τὰ τῆς ἀποφάσεως χρήματα, καὶ τοὺς δίδει τὴν ἀπόφασιν νὰ τὰ λάβωσιν ἀπὸ τοὺς Κρανιδιώτας, ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἐμελλε τά-

του Φλώρον πολιτάρχην τοῦ Ναυπλίου, καὶ αὐτὸς γίνεται καὶ δικαστῆς, καὶ δικάζει ὡς ἄλλος Καδῆς, καὶ ἀλλοίμενον εἰς ἐ-

χα ἡ ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν πατρίδα του, τὴν Βόνιτσαν, καὶ ἐ-
 κείνοι ὄντες γείτονες τῶν Κρανιδιωτῶν, ἠδύνατο πάντοτε νὰ
 τοὺς ζητήσωσι καὶ νὰ λάβωσιν ὅσα θὰ τὸν ἐπλήρωον. Ἐ-
 τὴν ἠδύνατο νὰ πράξωσιν εἰ Ἄργεῖοι, εἰμὴ νὰ πληρώσωσι καὶ νὰ
 λάβωσι τὴν ἀπόφασιν, νὰ ἐλευθερωθῶσι; τὰ ἐπλήρωσαν, ἀλλ'
 ὄχι διὰ νὰ τὰ λάβωσιν ἀπὸ τοῦ Κρανιδιώτα. Τὸ δ' ἐπόμει-
 νον συμβάν φανερῶνει εἰς τίνων διάκρισιν εὕρισκοντο οἱ δυσ-
 τυχεῖς κάτοικοι τοῦ Ναυπλίου ὅσοι κατέφυγον αὐτόθι, ἡ ἀπο-
 φύγωσι τὸν θάνατον καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ Ἰμπραχίμ. Ὁ
 λεγόμενος Γεώργιος Βενετσιανόπουλος ἐκ Τριπολιτσᾶς, μείνας
 καὶ αὐτὸς γυμνὸς ὡς ὅλοι οἱ Τριπολιτσιῶται, καὶ προσπαθῶν
 νὰ οἰκονομήσῃ τὸν ἄρτον τῆς πολυμελοῦς οἰκογενείας του μὲ
 τὸν ἰδρωτὰ τοῦ προσώπου του, ἐξῆλθεν εἰς τὸ Ἄργος, ἠγόρα-
 σε τέσσαρα ἄρνια καὶ λειμόνια καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸ Ναύπλιον
 νὰ τὰ πωλήτῃ. Κατὰ τύχην εἰς ἐκτὸς τῆς πύλης τοῦ Ναυπλίου
 δὲν τὸν ἀπήνησε κανεὶς· ἀλλ' ἐνῶ εἰσῆρχετο, στρατιώτης φυ-
 λάττων εἰς τὴν πύλην ὀργίζεται τάχα κατ' αὐτοῦ ὡς μὴ πλη-
 ρώσαντος δικαίωμα, καὶ δὲν ζητεῖ πλέον δικαίωμα, ἀλλὰ σύ-
 ρει τὴν μάχαιραν, πλήττει θανατηφόρως τὸ ζῶον ὅπερ ἔφερε
 τὰ πράγματα, κόπτει τὸ σχοινίον μὲ τὸ ὅποιον ἦσαν δεμένα,
 καὶ τὰ κατακρατεῖ. Τὴν αὔριον ἐφόρησε τὸ ζῶον. Ἄλλοι στρα-
 τιῶται ὑποκινουσι τὸν κύριον αὐτοῦ, τὸν ἀγωγιάτην, νὰ δώσῃ
 ἀναφορὰν εἰς τὸν ἀρχηγόν, Μενζάνα λεγόμενον, καὶ νὰ ζη-
 τήσῃ τὴν ἀποζημίωσίν του ἀπὸ τὸν Βενετσιανόπουλον· δίδεται
 ἀναφορὰ κατὰ τούτου, ὡς αἰτίου δῆθεν τῆς ζημίας τοῦ ἀγω-
 γιάτου, καὶ ὁ Μενζάνας τὸν καταδικάζει νὰ δώσῃ ἑκατὸν γρό-
 σια διὰ τὸν λόγον ὅτι ἀντέστη εἰς τὸν στρατιώτην, καὶ διὰ
 τοῦτο ἐσφάγη τὸ ζῶον φυλακίζεται δ' ὁ καταδικασθεὶς καὶ ἀ-
 πειλεῖται νὰ βρασινοθῇ τὴν νύκτα, διότι δὲν εἶχε νὰ τὰ πλη-
 ρώσῃ· ὅθεν πωλεῖ τῆς γυναικὸς του τὸ φόρμα καὶ τὰ πλη-
 ρόνει· πλὴν ὁ ἀγωγιάτης δὲν ἔλαβε τίποτε. Ἐπειτα ὑπάγει εἰς
 τοῦ Βενετσιανοπούλου ὁ σταλεὶς ἀπὸ τὸν Μενζάνα εἰς ζήτησίν
 του στρατιώτης, καὶ τὸν ζητεῖ πεδοκόπια, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶ-
 χεν ὁ δυστυχὴς τί νὰ τὴν δώσῃ, ὁ στρατιώτης ἀρκάζει τὸ λεβή-
 τῖόν του καὶ φεύγει· ὥστε ἐβιάσθη ἐκεῖνος νὰ τὸ ἀγοράσῃ ἀπ'
 αὐτόν καὶ οὕτως ἐπλήρωσε καὶ τὰ πεδοκόπια.

κείνους ἔσοι ἐναχθῶσιν ὑπὸ τῶν τυχόντων διὰ λόγους ἀνυποστάτους καὶ ὄλως ἀλόγους εἰς τὴν Ἀλβανικὴν δικονομίαν τοῦ ἀρκεῖ νὰ ἔχη διὰ νὰ πληρώσῃ, καὶ θὰ παρακαλέσει νὰ πληρώσῃ καὶ νὰ τὸν ἀφῆσωσιν. Οἱ δὲ ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τῶν στρατιωτῶν ληστεύουσιν ἄτους τυχόν εὖρωσιν ἐκτὸς τοῦ Ναυπλίου, ἢ ἐρχομένους ἢ ἀναχωροῦντας, καὶ τοὺς ἀφαιροῦσιν ὅ,τι ἂν φέρωσι, καὶ τὰ ἐνδύματά τῶν αὐτῶν ὄσον καὶ ἂν ἦναι πενιχρά. Τοὺς ἀφαιροῦσι δ' ὅ,τι ἂν κομίζωσιν εἰς τὴν πόλιν, ἐμβαίνοντες εἰς τὴν πόλιν, ἂν τυχόν δὲν προφθάσωσιν ἄλλοι νὰ τοὺς τὸ ἀφαιρέσωσιν ἐξω. Κάμνουσι δ' ἐπιδρομὰς ὡς ἂν εἰ κατ' ἐχθρῶν εἰς τὰ περίξ, λεηλατοῦσι τὴν χώραν, ἀρπάζουσι τὰ γεννήματα, τοὺς βόας, τὰ ζῶα τῶν γεωργῶν καὶ τὰ πρόβατα τῶν ποιμένων, καὶ ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸ φρούριον. Αὐτοὶ κατακόπτουσι καὶ ἀφανίζουσι τὸν ἀξιόλογον ἐλαιῶνα τοῦ Ναυπλίου, καὶ μετεχειρίσθησαν τὰ δένδρα ὡς ξύλα καύσιμα. Ἐν ᾧ δὲ τὰ περίξ τοῦ Ναυπλίου ἐστολιζόντο μὲ δεκαοκτὼ χιλιάδας ῥίζας ἐλαιῶν, εἶναι ἤδη κατάγυμνα, καὶ οὐδὲ φρίνεται σημεῖον ὅτι ὑπῆρξε ποτὲ αὐτόθι ἐλαιῶν, ἐπειδὴ καὶ αὐτὰς τὰς ῥίζας τῶν ἐξεῤῥίζωσαν, τὰς ἔκαυσαν καὶ ἐπώλησαν τὴν στάκτην ὡς χρήσιμον πρὸς κατασκευὴν σαπωνίου. Τοῦλάχιστον, ἂν ὁ Ἰμπραχίμ ἔκαυτε τὰ ἐλατόδενδρα εἰς τὰ Μοθωκώρωνα, δὲν τὰ ἐξεῤῥίζωστε, καὶ πάλιν μετὰ τινα καιρὸν ἀνεβλάστησαν, καὶ ἔγεινε πάλιν ὁ ἐλαιῶν. Οἱ δὲ κάτοικοι τοῦ Ναυπλίου ἐτέλλουσιν ἀναφορὰν εἰς τὴν συνέλευσιν ἐναντίον τοῦ Γρύβα, καὶ ὁ γραμματεὺς τὴν κοινοποιεῖ μόνον εἰς τὸν Πρόεδρον καὶ εἰς τὸν Κολοκοτρώνην, καὶ δὲν τὴν ἀναγινώσκει εἰς ἐπήκοον τῶν πληρεξουσίων, οὐδ' εἰς τὰ πρακτικὰ τὴν καταχωρίζει διὰ τὸν φόβον μὴ ἤθελε τὸ μάθει ὁ Γρύβας καὶ τοὺς κακοποιήσει. Τότε ἔπαιξε τὸ λωρὶ εἰς τὸ Ναύπλιον καὶ ἡ Μοσχομάγγα (δηλαδὴ οἱ ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ λεγομένου Μάσχου στρατιῶται), ἡ ἐφαρμοσθεῖσα εἰς ὑστερωτέρους χρόνους εἰς τὸν Κωλέττην καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Ἰω. Φιλήμονος, καὶ ἠπάτων τὰ παιδία καὶ τοὺς ἀπειρολόρους τῶν Ἑλλήνων καὶ τεὺς ἐγύμνωνον. Διὰ δὲ τὰς τοιαύτας ἀθεμιτοῦργίας τῶν φρουρούντων εἰς τὸ Ναύπλιον καὶ εἰς τὴν Ἀκροκόρινθον, τὰ φρούρια αὐτὰ ὠνομάσθησαν ληστιαρχεῖα, καὶ διὰ ταῦτα ἡ συνέλευσις ἀνέθηκεν εἰς τὸν Κόχραν καὶ τὸν Τσιόρις

τὴν περὶ τῶν φρουρίων ἐν γένει πρόνοιαν, ψηφίσασα νὰ δώσωσιν οὗτοι σχέδιον περὶ τῆς φυλακῆς καὶ εὐταξίας τῶν παραλίω φρουρίων ὡς καὶ τῶν κατὰ τὰ μεσόγεια ὀχυρῶν καὶ ὀχυρωμάτων· τὸ δὲ σχέδιον αὐτῶν ἐγκριθὲν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, νὰ ἐνεργηθῆ παρὰ τῶν ἰδίων. Τοιοῦτοτρόπως ἠλπίζετο νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ τὰς ἀρπακτικὰς χεῖρας τῶν τρεφομένων μὲ τὴν κατάχρησιν καὶ τὸ ἐγκλημα τὰ ἔθνηκα φρούρια, καὶ νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν.

Ἡ συνέλευσις ἐψήφισε καὶ ἐπιτροπὴν συγκειμένην ἐκ πληρεξουσίων, καὶ ἐθεώρησε τὰ ἐφοδιαστικὰ πῶν ἀντιπροσώπων βουλευτῶν, ὅσοι ὑπῆρχον καὶ πληρεξούσιοι (1). Ἐψηφίσαστο δὲ πρόεδρος τῆς Βουλῆς τὸν Κρήτα Νικόλαον Ῥενιέρην, καὶ καθέδραν τῆς Κυβερνήσεως τὸ Ναύπλιον, καὶ προσεκάλεσε τὴν Βουλὴν νὰ συνέλθῃ ὅσον τάχος αὐτόθι, ν' ἀρχίσῃ τὰς ἐργασίας τῆς. Ἐπειδὴ δ' ἐπαύθη ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ συνελεύσεως, ἐψηφίσαστο συμβούλιον, συγκείμενον ἀπὸ τὸν πρόεδρον τῆς Βουλῆς, ἀπὸ πέντε μέλη αὐτῆς καὶ ἀπὸ τὸν γραμματεῖα τῶν ἐξωτερικῶν, καὶ αὐτὸ ἐμελλε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν μὲ τὸν Καίηνγγ ἀλληλογραφίαν περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ. Ἀφ' ἐτέρου κτετεύατε τὸ πολιτικὸν σύστημα τῆς Ἑλλάδος, καθ' ὃ ἐμελλεν αὕτη νὰ κυβερνηθῆ· καὶ, ἂν ἀνεγνώρισε τὴν περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ πρᾶξιν τῆς Ἐπιδαύρου, ἀλλ' ὅμως ἐπεκαλέσατο καὶ ὅλων τῶν δυνατῶν τῆς γῆς τὴν βοήθειαν διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἔθνους. Ἐψήφισε δὲ καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα διὰ τὴν πατρίδα, καὶ τὴν 5 Μαΐου διελύθη, ἐκδοῦσα τὴν ἐπομένην διακήρυξιν διὰ τὸν ἐξω κόσμον πρὸς ἅπαντας τοὺς εἰς Χριστὸν πιστεύοντας ἀποτεινομένη. «Ὡς πλάσματα τοῦ Θεοῦ,

(1) Ἀφ' οὗ οἱ πληρεξούσιοι ἐψήφισαν Κυβερνήτην, ἄνθρωπον ἀνήκοντα εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ ὄχι εἰς φατρίαν, ἐχρεώστου νὰ ψηφίσωσι καὶ πρόεδρον τῆς Βουλῆς ἄνθρωπον ἄχρι τοῦδε ὅλων ἀπέχοντα τῶν πραγμάτων καὶ τῶν φατριῶν, καὶ ἀμέτοχον ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὰ μίση αὐτῶν· τοιοῦτος ἐθεωρήθη καὶ ἦτον ὁ γέρον Ῥενιέρης, ὅστις ἦτο καὶ ἀγαθὸς, τίμιος, πρᾶος, εὐθύς, ἀκαίρεος ἄνθρωπος· καὶ τοῦτον κατὰ παρατήρησιν τοῦ Μιχ. Οἰκονόμου ἐπρόβαλεν ὁ Κολοκοτρώνης ὡς Πρόεδρον, καὶ ἡ συνέλευσις τὸν ἐδέχθη ὁμόφωνος.

»ὡς ἄνθρωποι ἔχοντες τ' αὐτὰ δικαιώματα ἔσα ὁ Θεὸς ἐχάρισεν
 »εἰς τὸν ἄνθρωπον, πολεμοῦμεν πρὸς τοὺς ἀρπακτῆρας διὰ τὴν
 »γῆν μας, διὰ τὴν πατρικὴν κληρονομίαν μας, διὰ τὴν φιλότατην
 »πατρίδα μας. Πολεμοῦμεν πρὸς τοὺς φονεῖς, πρὸς τοὺς δημίους
 »διὰ τὴν φυσικὴν μας ὑπαρξιν, διὰ τὰ τιμιώτατα, τ' ἀκριβὰ τῶν
 »καρδιῶν μας ἀντικείμενα, γονεῖς, γυναῖκας, παρθέτους, φίλτατα
 »παιδιά. Πολεμοῦμεν πρὸς τοὺς ληστὰς Ὀθωμανοὺς διὰ τὰς ἰδιο-
 »κτησίας μας, διὰ τοὺς καρποὺς τῶν κόπων καὶ τῶν ἰδρώτων μας.
 »Ὡς Χριστιανοί, οὔτε ἦτον, οὔτε εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ πειθαρ-
 »νησῶμεν δεσποζόμενοι ἀπὸ τοὺς θρησκομανεῖς Ὀθωμανοὺς, εἰ
 »ὅποιοι κατέσχιζον καὶ κατεπάτουν τὰς ἀγίας εἰκόνας, κατηδάφι-
 »ζον τοὺς ἱεροὺς ναοὺς, κατεφρόνουν τὸ ἱερατεῖον, ἐβλασφήμουν
 »ὑβρίζοντες τὸ θεῖον ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ τιμίου Σταυροῦ, καὶ
 »μᾶς ἐβίαζον ἢ νὰ γίνωμεν θύματα τῆς μαχαίρας των, ἀποθη-
 »σκοντες Χριστιανοί, ἢ νὰ ζήσωμεν Τούρκοι, ἀρνηταί τοῦ Χριστοῦ
 »καὶ ὀπαδοὶ τοῦ Μωάμεθ, πολεμοῦμεν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τοῦ
 »Κυρίου μας, καὶ δὲν θέλομεν συγκοινωνίαν μετ' αὐτῶν. Ὡς
 »Ἕλληνες, ἀποτελοῦντες ἔθνος εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἔθνος, τοῦ
 »ὁποιοῦ οἱ Πατέρες ἐτίμησαν τὸ ἀνθρώπειον εἶδος, οὔτε ἦτον οὔτε
 »εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ λησμονήσωμεν τ' ὄνομά μας, τοὺς μεγάλ-
 »λους ἄνδρας ἐκ τῶν ὁποίων καταγόμεθα, τὸ εἶναί μας. Τ' ἀρι-
 »στοουργήματα τῆς μεγαλοφυΐας των, τὰ μεγαλουργήματά των,
 »τὰ εἰρήπια τῆς Ἑλλάδος, οἱ τάφοι τῶν Πατέρων μας, μᾶς ὑπεν-
 »θύμιζον τὴν εὐγένειαν αὐτῶν καὶ τὴν ἀθλίαν ἡμῶν κατάστασιν.
 »Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀεωνίδου καὶ τοῦ Θεμιστοκλέους παρεσπονδη-
 »μένοι καὶ ὑπρδεδουλωμένοι διὰ τῆς βίας καὶ διὰ τῆς ρομφαίας,
 »μὴ ἀπαιτηθέντες ποτὲ ἀπὸ τὸν Τούρκον τὰ πιστά, μὴ γνωρί-
 »σαντές τον βασιλέα μας, μὴ ὀρκισθέντες τὸν ὄρκον τῆς πρὸς
 »αὐτὸν πίστεως, μὴ συγκαταταχθέντες με τοὺς ὑπηκόους του καθὼ
 »Χριστιανοί καὶ μὴ ἔχοντες διὰ τοῦτο μῆτε φυσικὰ μῆτε πολι-
 »τικὰ δικαιώματα, νομιζόμενοι ἀνδράποδα καὶ ἀλόγων ζώων ἀγέ-
 »λαι, ζῶντες χάριν ἐλέους τοῦ ὕψους τοῦ, ἢ χάριν τοῦ εἰησίου
 »κεφαλικοῦ φόρου, τοῦ ἀποδιδόμενου πρὸς ἀπολύτρωσιν τῶν ὑπὸ
 »τὸν πέλεκυν κεφαλῶν μας, καὶ μ' ὄλον τοῦτο οὐδεμίαν ἔχοντες
 »περὶ τῆς ζωῆς μας ἐγγύησιν, ἀλλ' ἀπειλούμενοι καθ' ὄραν σφα-

ἄγῃ καὶ θάνατον ἀτιμὸν, κοιτίζοντες ἀενάως τὴν γῆν μὲ τὰ δάκρυά
 μας, καὶ μετ' ἀθῶν αἵματά μας διὰ τὰς φαντασίας ὡς καὶ αὐτοῦ
 τοῦ ἐσχάτου τῶν Τούρκων, καταδικασμένοι νὰ ζῶμεν εἰς τὸ χάος
 τῆς ἀδικίας, εἰς τὸ σκότος τῆς ἀμνησίας καὶ τῆς πονηρίας, κυλιόμε-
 νοι εἰς τὸν βόρβυρον τῶν ἐλαττωμάτων, πολεμοῦμεν πρὸς τὸν ἄρ-
 παγα, τὸν κατακτητὴν, τὸν ἄνομον, τὸν αἰμοδόρον δεσπότην, καὶ
 πολεμοῦμεν ἀμυνόμενοι ἄφ' οἰοῦ προσεβλήθημεν ἀπ' αὐτόν, ὁρμή-
 σαντα νὰ μᾶς κατακόψῃ ὅλος εἰς ὅλα τὰ μέρη, διὰ νὰ ἐξον-
 τώσῃ τὸ ἔθνος μας, νὰ καθαρπάσῃ τὰς περιουσίας μας, νὰ σύρῃ
 ἢ εἰς τὰς αἰσχροδονίας καὶ νὰ πωλήσῃ ὡς σώματα εἰς τὰς ἀγοράς
 τ' ἀγαπητὰ κοράσια καὶ παιδία μας, ὅτε ἐβιάσθημεν καὶ ἡμεῖς
 ἀπὸ τὸν νόμον τῆς φύσεως νὰ ὑπερασπισθῶμεν ἐνόπλιως τὴν
 ὑπαρξίν μας, καὶ ἀντιπαρατάξωμεν τὴν βίαν κατὰ τῆς βίας, ὁρ-
 κισθέντες ἐνώπιον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς νὰ ζήσωμεν ἢ ν' ἀπο-
 θάνωμεν ἐλεύθεροι. Τὸν αὐτὸν ὄρκον ὁμνῶντες καὶ σήμερον
 συνηγμένοι εἰς Τρίτην Ἐθνικὴν συνέλευσιν, ἐπικαλούμεθα τὴν
 Θεῖαν ἀντίληψιν καὶ τῶν Χριστιανῶν Βασιλέων τὴν εὐσπλαγχίαν
 καὶ βρῆθειαν. Τὸ δὲ ἠεωγμένον εἰς τὴν Ἑλλάδα Θέατρον τοῦ
 πολέμου δὲν θὰ κλεισθῇ, εἰμὴ ὅταν ἀποθάνωμεν ὅλοι. Ὁ πό-
 λεμός μας δὲν εἶναι ἐπιθετικός· εἶναι ἀμυντικός· εἶναι πόλεμος
 τῆς δικαιοσύνης κατὰ τῆς ἀδικίας, τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας
 κατὰ τοῦ Κορκιῶ, τοῦ λεγικοῦ ὄντος κατὰ τοῦ ἀλόγου καὶ θη-
 ριώδους Τυράννου· δὲν πηγάζει ἀπὸ ἀποστασίαν γενομένην κατὰ
 νόμιμου Βασιλέως, ἀλλ' ἀπὸ δικαίαν Ἐπανάστασιν γενομένην
 ὑπὲρ τῶν ἀπαραγράπτων δικαίων τοῦ ἀνθρώπου ἐναντίον τοῦ
 βραβάρου τυράννου· δὲν ἀπεβλέπει εἰς τὸ νὰ κατακτήσωμεν ξέ-
 νην γῆν, ἀλλ' εἰς τὸ ν' ἀνακτήσωμεν τὴν ἰδικὴν μας, νὰ κατα-
 σταθῶμεν μεταξὺ τῶν ἐθνῶν, νὰ ζήσωμεν αὐτόνομοι, νὰ ἐγείρωμεν
 τὸν ναὸν τῆς δικαιοσύνης εἰς τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν μας, νὰ
 ὑπερσάξωμεν τὰ φῶτα, τὰς τέχνας, τὰς ἐπιστήμας καὶ ὅλα
 τὰ ἐκ τοῦ πολιτισμοῦ ἀγαθὰ, νὰ λατρεύωμεν ἀκωλύτως τὸν
 Θεὸν, ν' ἀγαπῶμεν ἐλευθέρως τοὺς ἀδελφούς μας Χριστιανούς
 τῆς Εὐρώπης, νὰ συγκοινωνῶμεν, νὰ συναλλάσσομεν, νὰ συγκα-
 τοικῶμεν μετ' αὐτῶν ἀφρόως, καὶ νὰ τοὺς δείχνωμεν ἀδεῶς
 φιλοφροσύνης καὶ φιλοξενίας αἰσθημὰτα. Τοιοῦτον ἱερὸν πόλεμον

»πολεμοῦντες ἐπὶ ἤδη χρόνους, ἠλπίσαμεν πάντοτε συνδρομὴν
 »ἀπὸ ἅλους τούτους Χριστιανούς ἢ ἀπὸ ὅλων τούτων δονατοῦ τοῦ
 »πεφωτισμένου κόσμου ὡς ὅμοιοι των ἀνθρώποι καὶ ὡς ἀδελφοί
 »των Χριστιανῶν. Τὰ δ' ἔθνη εἶναι δίκαια συμπαύσασθαι μετὰ τοῦ
 »πάσχοντος, ἀγανακτοῦσιν ὀργιζόμενα κατὰ τῶν ἀδικούντων,
 »ἀγαπῶσιν ὑπερασπιζόμενα τοὺς ἀδικουμένους. τάχα : ἢ ἂν μᾶς
 »ἐγκαταλείψωσι τέλος πάντων; : ἢ ἂν ἐπιτρέψωσιν εἰς τοὺς Τούρ-
 »λους νὰ μᾶς ἐξολοθρεύσωσιν ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς; Ἔθνη
 »Χριστιανικά, : τάχα ἢ παύσασθαι τοῦ νὰ πράττωσιν δι' ἡμᾶς ὅ,τι
 »ἤθελεν ἐπιθυμεῖ, ἂν εἶχαν ἀνάγκην, νὰ πράξωμεν καὶ ἡμεῖς δι'
 »αὐτά; Βασιλεῖς καὶ Μεγιστᾶνες Χριστιανοί, διωριζόμενοι νὰ ὑπε-
 »ρασπίζωνται τοὺς ἀδικουμένους καὶ δονάμενοι νὰ παιῶσι δι-
 »καιούσῃν; : Τάχα ἢ μᾶς παραιτήσωσιν εἰς τὴν μάχαιραν τῶν
 »φονεῶν μας, καθὼς ζητοῦντας τ' ἀναπαλλοτριώτα δίκαιά μας;
 »Ἐλπίζομεν πάντοτε ὅτι θέλουσι μᾶς συνδράμει μάλιστα καὶ Βα-
 »σιλεῖς καὶ Ἄπολ κατασφραζομένους, ἀσπαίροντας καὶ φωνάζοντας
 »ἢ ἐλευθερία ἢ θάνατος. Εἰς τὸν 10'. τοῦτον αἰῶνα τῶν φώ-
 »των, ὅτε βασιλεύει ἡ φιλοσοφία, καὶ ὀρίζεται τὴν συνείδησιν πηγὴν
 »τῆς καθολικῆς ἠθικῆς, ὅτε ἡ ἠθικὴ ἐφαρμόζεται εἰς τὴν πολιτι-
 »κὴν διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ἔθνων· εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτον,
 »καθ' ὃν καταργεῖται ἡ σωματικὴ πορῖα καὶ τιμᾶται ἡ ἀξία τοῦ
 »ἀνθρώπου, καθ' ὃν ὁ πολιτισμὸς λογιζέται τὴν δουλείαν ἀνα-
 »τρεπτικὴν τῆς πολιτικῆς κοινωνίας, ἂν ζητῶμεν ἄδικα, δὲν εἶναι
 »δίκαιον νὰ μᾶς βοηθήσωσιν οἱ ἀδελφοί μας Εὐρωπαῖοι, ν' ἀπο-
 »φύγωμεν τὸν θάνατον· ἂν ὅμως ζητῶμεν δίκαια, εἰν' ἄδικον νὰ οὐδε-
 »τερήτουν εἰς τὴν ἐλευθερίαν μας. Τὸ δὲ μέγα τοῦτο ἄδικον θέλει
 »διακηρύττεσθαι εἰς ὅλους τοὺς αἰῶνας. Ἀλλὰ δὲν ζητοῦμεν ἄδικα,
 »ζητοῦμεν νὰ μὴ συζῶμεν πλέον μετὰ Τούρκους εἰς τὸ αὐτὸ ἔδαφος, νὰ
 »μὴ διεσποζώμεθα ἀπὸ αὐτοῦ, καὶ νὰ ζῶμεν ὑπὸ νόμους δικαίους
 »ὡς ἔθνος ἐλεύθερον καὶ αὐτόνομον. Τοῦτο εἶναι δίκαιον βέβαιον,
 »καὶ δίκαιον τόσῳ μᾶλλον ἀπαράγραπτον, ἀναπαλλοτριώτον καὶ
 »εἰρὸν, ὅσῳ φρικώδης εἶναι ἡ τυραννία τοῦ θημίου Σουλτάνου, καὶ
 »ὅσῳ δικαία εἶναι ἡ ἐπανάστασις τοῦ Ἑλλήνος κατὰ τοῦ κτηνά-
 »δου Τούρκου. Εἴμεθα δὲ ὀλιγάριθμοι, πτωχοὶ, ἄποροι· κατα-
 »πολεμούμεθα καὶ ἀπὸ τὰ κακὰ ὅσα ὁ δεσποτισμὸς ἐγέννησεν εἰς

» τὴν πατρίδα μας ἄρα! θά νικήσωμεν παλαιότερον τοιαύτην ἄνισον
 » πάλιν μὲ τὸν Σουλτάνον; Ἐάν μᾶς ἐγκαταλίπη καὶ ὁ Θεός, θ'
 » ἀποθάνωμεν μάρτυρες τῆς ἐλευθερίας, ὡς ἀδελφοὶ τοῦ Λεωνίδα,
 » τοῦλάχιστον ἐνδοξοὶ ὑπὲρ Πίστειος καὶ Πατρίδος, καὶ ὄχι ἀνά-
 » ξιον τῆς ἱστορίας θάνατον, οἷος ὁ ὑπὸ τὸν ζυγὸν πολιτικὸς θάνα-
 » τος τοῦ Ἑλλήνος, ὅστις τέσσαρας ἤδη αἰῶνας ἀπὸ τὰ σπάργανα
 » κατέβαιναν εἰς τὸν τάφον, καὶ δὲν ἐφαίνετο παντάπασιν εἰς τὸ
 » θέατρον τοῦ κόσμου. Τὰ αἵματα τῶν ἐλλήνων ποταμηδὲν ἐκ-
 » χυθέντα καὶ ἐχυνόμενα εἰς τὴν Κρήτην, εἰς τὴν Πελοπόννησον,
 » εἰς τὴν Στερ. Ἑλλάδα, εἰς τὴν Χίον, εἰς τὰ Ψάρρα, εἰς τὸ
 » Μεσολόγγι, εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐγ-
 » γυῶνται διὰ τὸν θάνατόν μας ἄλλα κάλλιον ἢ ἀποθάνωμεν ἐντι-
 » μον θάνατον ἢ νὰ ζήσωμεν ἄτιμον ζῶν ὑπὸ τοῦ Ὀθωμανοῦς
 » ἐφεξῆς κάλλιον νὰ μὴ ὑπάρχη Ἑλλην εἰς τὸν κόσμον, ἢ ἢ ἀτι-
 » μάζῃ τὸ κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν, ὑπάρχων ἀνδράποδον
 » τοῦ ἀναιθῆτου Τούρκου, ἐνῶ ἐπλάσθη ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐλεύθερος,
 » ἢ νὰ ὑπάρχη δούλος ἢ ἀγκασμένος νὰ πράττῃ καθ' ὥραν ἐγκλή-
 » ματα, καὶ νὰ παραβαίνει τὰ πρὸς τὸν Θεόν, τὰ πρὸς τὴν πα-
 » τρίδα καὶ τὰ πρὸς τὸν ἑαυτὸν του καθήκοντα, διὰ νὰ εὐχρεστήσῃ
 » εἰς τὸν ἐχθρὸν τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου Ὀθωμανόν, ἢ διὰ ἢ
 » ἀποφύγῃ τὴν ὀργὴν τοῦτου καὶ τὸν θάνατον. Θέλοντες λοιπὸν
 » νὰ ζήσωμεν ἢ νὰ ἀποθάνωμεν ἐλεύθεροι, ἀναθέμενοι δὲ τὰς ἐλ-
 »πίδας μας εἰς τὸν ἔφορον τοῦ δικαίου Θεοῦ, καὶ θαρρόντες εἰς
 » τὰς φιλοδικαίους καρδίας τῶν Δυνατῶν τῆς Εὐρώπης, θαρρόντες
 » δὲ εἰς τὰς φιλελληνικὰς ἐταιρείας, διακηρύττομεν αὖθις τὴν
 » ἀεξαρτησίαν μας ἐνώπιον τοῦ ὑπερτάτου ὄντος καὶ ἐνώπιον
 » ὅλης τῆς Οἰκουμένης, διακηρυγόμενοι εἰς τὸ ἀδέκαστον τῆς
 » ἱστορίας Κριτήριον ἐκνήτιον τῆς πολιτικῆς ἐκείνης, ἥτις ἀντι-
 » θάκει εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς Ἠθικῆς.

Ἐν Τροιζήνι τὴν 5 Μαΐου 1827 »

Μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς συνελεύσεως ὁ Πρόεδρος ἔλαβε τὰ
 πρακτικὰ αὐτῆς, διὰ νὰ τὰ παραδώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν. Δὲν ἤθελε
 νὰ τὰ παραδώσῃ εἰς τὴν ἀντικυβερνητικὴν ἐπιτροπὴν ὡς δεῖξασαν
 ἀπειθείας πνεῦμα καὶ ἀντενεργείας εἰς τὴν συνέλευσιν αὐτὴν, καὶ
 διὰ τοῦτο ἐφοδεῖτο μὴ ἤθελον ἀρχίσει ἀντενεργείας τὰ δύο μέλη,

Μαυρομιχάλης καὶ ὁ Μιλαίτης, καὶ κατὰ τῆς Βουλῆς, καθὼ φησὶσαντες μὲ τοὺς ὀλιγαρχικοὺς ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ τὴν παραλύσωσιν, ὅτε ἦτο πιθανὸν καὶ νὰ τολμήσωσι ν' ἀφανίσωσι τὰ πρακτικὰ τῆς συνελεύσεως, διὰ νὰ συνεργήσωσιν εἰς τὸ νὰ συγκροτηθῆ, ὡς ἐξεφράσθησαν πρὸ ὀλίγου καὶ οἱ Ναυτικοὶ νησιῶται, οἱ ὅποιοι, ὡς ἂν ἦσαν οἱ Κυριάρχαι εἰς τὴν Ἑλλάδα, διατάττουσιν, οὕτως εἰπεῖν, νὰ συγκροτηθῆ ἄλλη συνέλευσις τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον, νὰ καταργήσῃ τὴν ἐν Τροιζῆνι ὡς παρανόμως τάχα καὶ διὰ τῆς μαχαίρας τοῦ Κολοκοτρώνη συγκροτηθεῖσαν, καὶ νὰ ἐμποδίσθῃ ἢ ἔλευσις τοῦ Καποδίστρια, καὶ οὕτω νὰ κατακυριεύσωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα πάλιν οἱ ὀλιγαρχικοί. Ἐλαβεν ἄρα ὁ Σισίνης τὰ πρακτικὰ διὰ νὰ τ' ἀτραλίσῃ, καὶ νὰ τὰ παραδώσῃ εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς· ἀλλ' ἀφ' οὗ ἀνεχώρησεν ὁ Κολοκοτρώνης εἰς Ναύπλιον, καὶ ἐν ᾧ ἠτοιμάζετο ν' ἀναχωρήσῃ καὶ ἐκεῖνας, ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς εἰς τὸν Πόρον ἤδη εὐρισκόμενος, προσκαλεῖται νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν ἀντικυβερνητικὴν ἐπιτροπὴν τὰ ἔγγραφα τῆς συνελεύσεως· αὐτὸς δ' ἀπεκρίθη ὅτι τὰ εἶχεν ὁ Πρόεδρος τῆς συνελεύσεως, καὶ τότε ἡ ἀντικυβ. ἐπιτροπὴ στέλλει στρατιώτας εἰς Τροιζῆνα καὶ τὸν ἀφαιρεῖ τὰ πρακτικὰ. Ἐμμένει ἐπομένως εἰς τὸν Πόρον παρανομοῦσα, καὶ ὄχι μόνον δὲν μεταβαίνει εἰς τὸ Ναύπλιον, εἰς τὴν καθέδραν τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ θέλει νὰ ἐμποδίσῃ τοῦ νὰ μεταβῶσι καὶ τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς καὶ τοὺς βουλευτὰς ὅσοι εὐρίσκονται εἰς τὴν νῆσον ἐκείνην, οἱ μὲν κατὰ πάροδον, οἱ δὲ καθὼ φησὶσαντες μὲ τὰ δύο μέλη αὐτῆς, διὰ νὰ συγκροτηθῆ ἐκεῖ παρανομοῦσα καὶ ἡ Βουλὴ, καὶ νὰ ἦναι ὑποκειμένη εἰς τὸ νὰ παρενομήσῃ καθ' ὅλα τὰ ἐψηφισμένα εἰς τὴν ἐν Τροιζῆνι συνέλευσιν, καὶ νὰ βιασθῆ παρὰ τῶν Νησιωτῶν πρὸ πάντων εἰς τὸ νὰ συγκαλέσῃ τὸν Σεπτέμβριον ἄλλην συνέλευσιν.

ΚΕΦ. Α.

Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Καποδίστρια καὶ ἄλλοι Ἑπτανήσιοι βοήθοοι τὴν γένην ἐπαράστασιν. — Τοῦρκοι ἐπιδραμόντες εἰς τὴν στερ. Ἑλλάδα. — Οἱ Πελοποννήσιοι καταστρέφουσι καὶ καταστρέφονται. — Ἐπιδρομαὶ τοῦ Ἰμπραχίμ. — Πολιορκία Χλουμουτσίου. — Οἱ Κρήτες πολεμοῦσιν ἀκροβολιστικῶς. — Ἐπιδρομαὶ διαφόρων ὀπλαρχηγῶν. — Πρόκριτοι Σφακίαιοι ὄμηροι. — Πλοῖα εἰς ἀποκλεισμόν τῆς Κρήτης. — Οἱ Κρήτες εἰς τὰ ὄπλα. — Ἐπιδρομαὶ αὐτῶν. — Ἀποκλεισμός τῆς Κρήτης καὶ ἰδίως τεσσάρων φρουρῶν. — Μάχαι εἰς Κερασίρι. — Μάχαι εἰς Πειραιᾶ. — Ἀποκλεισμός Ἐδβοῖας. — Ἐκστρατεία εἰς Ὠροπόρ. — Ἐκστρατεία εἰς τὸν κόλπον τοῦ Βῶλου. — Πελοποννήσιοι εἰς Κερασίρι. — Μάχαι εἰς τὴν κατασκευὴν ὀχυρωμάτων. — Ἡ Ἀκρόπολις εἰς κίνδυνον. — Δεινὰ τῶν πολιορκημένων εἰς σχόλιον. — Ἐπιστολὴ τοῦ Φαβιέ. — Μάχαι ἐκ τῶν ὀχυρωμάτων. — Μάχη εἰς τὸ στενὸν τοῦ ἐλαιῶνος. — Μάχαι καὶ ἀκροβολισμοὶ καθ' ἡμέραν. — Μάχη κατὰ τὸ Δαφνί. — Ὁ Καραγιώργης. — Ὁ Τοῦρτε εἰς τὸν Πειραιᾶ. — Στρατολογία ἐπὶ μισθῷ. — Ἀρχὴ διαιρέσεως καὶ ἀπειθαρχίας. — Ναυτικοὶ νησιῶται καὶ ὁ Κόχραν εἰς τὸ Φάλλιον καὶ τὸν Πειραιᾶ. — Ὁ Κόχραν εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Καραϊσκάκη. — Δίστηλι. — Μάχη. — Δεκατρία ὀχυρώματα. — Οἱ Τοῦρκοι ἐξέρχονται μὲ συνθήκας ἐκ τοῦ Μορασιτηρίου Ἀγ. Σπυρίδωρος. — Ὀλίγοι σώζονται. — Σχέδια τοῦ Κόχραν, τοῦ Τοῦρτε καὶ τοῦ Καραϊσκάκη εἰς διάλυσιν τῆς πολιορκίας. — Οὗτος βιάζεται τὰ δῶση σχέδιον κινήματος ἀπὸ τὰς ἀλικάς. — Ἐλλείψεις ἐργαλείων δι' ὀχυρώματα. — Μάχη κατὰ τὴν Μάνδραν. — Πίπτει ὁ Καραϊσκάκης

— 'Ο Χάτσιγξ ἠηλλεται καὶ καίει πλοῖα εἰς τὸν κόλπον τοῦ Βόλου. — 'Απόβασις τῶν Ἑλλήνων εἰς τὰς ἀλικάς. — 'Οχυρώματα ἀτελή. — Μάχη. — 'Ολεθρος οὐτιῶν. — Γράμμα τοῦ Γ. Δράκου πρὸς τοὺς πολιορκημένους. — 'Απόκρισις. — Λειποταξίαι. — 'Ο Κόχραν καὶ ὁ Τσιδρτε περὶ συνθήκης. — 'Επιστολὴ τοῦ Δερπλάρ. — Σχέδιον συνθήκης. — Διαταγὴ τοῦ Τσιδρτε πρὸς τὸν Φρούραρχον καὶ λ. — 'Απάντησις πρὸς τὸν Δερπλάρ. — 'Επιστολὴ τοῦ Τσιδρτε πρὸς τὴν Ἄντ. ἐπιτροπὴν. — Φεύγουσιν οἱ Ἑλληνας. — 'Ο Τσιδρτε εἰς Σαλαμίνα. — 'Ο Κόχραν εἰς τὸν Πόρον. — 'Ο Αὐστριακὸς Κορρέζος. — 'Ο Φαβιὲ προτρέπεται τὴν παράδοσιν τοῦ φρουρίου. — Οἱ στρατιῶται μετ' αὐτοῦ. — 'Ο Δερνύ. — 'Η φρουρὰ παρέδωκε τὸ φρούριον μὲ συνθήκην. — 'Αναφορὰ κατὰ τοῦ Φαβιέ. — Διατριβὴ τοῦ Δερπλάρ. — Ὑποταγὴ τῆς στερ. Ἑλλάδος εἰς τὸν Σουλτάνον. — 'Ο Κιουταγῆς θ' ἀναχωρήσει εἰς Ἰωάννινα.

Ἐν τούτῳ οἱ Ἕλληνας χύνοντες τὰ αἵματά των εἰς τὸν πόλεμον προσπαθοῦσι νὰ υπερασπίσωσιν ὅσον δύνανται τὴν πατρίδα μέχρις ὅτου φθάσει ὁ Κυβερνήτης, ἀπὸ τὸν ὀπίθον ὡς μόνον ἤδη ἐλπίζουσι νὰ τὴν διευθύνῃ εἰς τὸν ὄρμον τῆς σωτηρίας· ὅτε καὶ οἱ ἀδελφοὶ του προθυμοῦνται νὰ τοὺς βοηθῶσιν δίκως δύνανται, ὡς καὶ ἄλλοι Ἑπτανήσιοι, καὶ νὰ τοὺς υποστηρίξωσιν εἰς τὸν ἀγῶνά των. Ὁ Βιάρος συνεννοεῖται μὲ τὸν ἀγαθὸν Ἐϋνάρ, καὶ συνεργεῖ εἰς τὴν ἀνάστασιν τῆς Ῥούμελης· συμπράττουτος δὲ καὶ τοῦ Κωνσταντίνου Γεροστάθη, προμηθεύει τ' ἀναγκαῖα εἰς τὸν ἐν Καλάμῳ Ζαφείρην Μαράτον, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἴονικῆς Κυβερνήσεως διατελοῦντα, διὰ νὰ διατηρηθῇ ἡ θέσις τοῦ Λεσινίου (1) ὑπὸ τοῦ Δημοτσέλιου, τοῦ διορισθέντος αὐτόθι παρὰ

(1) Νησίον, κείμενον ἐν τῷ μίση λίμνης εἰς τὴν Ἀκρηναιάν, ὄχυρον καὶ ἀπὸρθητον, συγκειμένον διὰ θαλάσσης· μὲ τὸ νησιδίων Πεταλαῶν.

τοῦ Καραϊσκάκη. Παρ' αὐτῶν ὑποστηριζόμενοι ὁ Ι. 'Ράγγος, Γ. Ζέρβας, Φώτης Κουσιουρῆς καὶ ἄλλοι, εἶχον κινήθῃ κατὰ τῶν Τούρκων τὸν τελευταῖον Ἰανουάριον, καὶ καταλαβόντες τὰς θέσεις ἀπὸ τὸ τελωνεῖον τῆς Κατοχῆς ἕως τῆς Παλιοκατούνας, εἶχον πολιτορχήσει, οὕτως εἶπεν, περιφερόμενοι μακρόθεν, τὸ Μισολόγγι. Εἶχον δὲ στείλει ἀναφορὰν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἐζήτητον πλοῖα νὰ τὸ ἀποκλείσωσιν ἀπὸ τὴν θάλασσαν, διὰ νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ἄλωσιν του, ὅτε οἱ Τούρκοι ἐστεροῦντο τῶν ἀναγκαίων, καὶ ἦσαν ἀδύνατοι. Αὐτοί, καὶ ὁ Ἄνδρέας Ἴσκου ὁ Τσιόγγας, ὁ Γ. Σταίκος, ὁ Ἀναστάσης Κουσιουρῆς, ὁ Σωτήρης Κοντσιαμάνης καὶ ὁ Πάνος Βλαχόπουλος ἐζήτητον ἀπὸ τὸν περιουδὸν Σεπτέμβριον παρὰ τῆς Δ. ἐπιτροπῆς, νὰ στείλῃ πέντε πλοῖα πολεμικά μὲ τροφὰς καὶ πυριτόβολα εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀκαρνανίας, διὰ νὰ λάβωσι πάλιν τὰ ὄπλα οἱ κάτοικοι τῆς δυτ. Ἑλλάδος. Καὶ ἡ μὲν Δ. ἐπιτροπὴ, δὲν ἠδυνήθη νὰ τοὺς στείλῃ τὰ πλοῖα· ὁ δὲ Καραϊσκάκης ἠλευθέρωσε τὰ μέρη ἐκεῖνα ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ χωρὶς πλοίων· ἀλλ' ἀφ' οὗ ἐπέστρεψεν εἰς τὰς Ἀθήνας ἤρχισαν πάλιν οἱ Τούρκοι τὰς ἐπιδρομάς των, καὶ κατὰ τὸν τελευταῖον μάρτιον ὁ Βελικογιάννης μὲ τετρακισχιλίους ἐφθάσεν εἰς τὸ χωρίον Παλιοζάρι τῆς ἐπαρχίας Λαιδωρικίου, ὅπου εὗρεν ἀντίστασιν εἰς τὸν Νάκον Πανοριᾶν, Γ. Δουβουνιώτην, Κομνᾶν Ἰράκην καὶ Σιαφάκην, οἵτινες τὸν ἀπέκρουσαν μὲ βλάβην του. Κατὰ δὲ τὸν Ἀπρίλιον ὁ Βελίμπης καὶ Ἰσλιάμπης εἰσέβαλον μὲ τρισχιλίους, ἐν οἷς καὶ Χριστιανοὶ ἐκ τῶν ὑποτεταγμένων εἰς τὰ Κράβδαρα, καὶ κατεσκηνώθησαν εἰς Ἀμόργιανην. Ὁ δὲ Ι. 'Ράγγος εὗρίσκετο εἰς Λόμποτινᾶν, ὅστις καὶ ἐκρότησεν ἅπαξ καὶ δις καὶ τρίς μάχην κατ' αὐτῶν καὶ τοὺς ἔτρεψεν. Ὁ δὲ Σιαφάκας εἶχε συνεσταμένον ἤδη στρατόπεδον εἰς Βαρνάκοβαν, καὶ οἱ Τούρκοι δὲν μένουσιν οὐδὲ θὰ μείνωσιν ἐπὶ πολὺ ἀπολέμητοι ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας.

Οἱ Πελοποννήσιοι πολεμοῦντες ἀδιακόπως τὸν Ἰμπρηχίμ, ἀδιακόπως καταστρέφουσι καὶ καταστρέφονται. Κατὰ μεσοῦντα τὸν Ἰανουάριον ἐκτύπησαν ἑξακισχιλίους Τούρκους νυκτὸς διαβαίνοντας διὰ τὴν Τριπολιταῶν εἰς τὸ Σαπολίβαδον, καὶ ἐφόνευσάν τινάς. Συγχρόνως ἄλλους ὀρμήσαντας εἰς τὸ Ψάρι, χωρίον τῆς

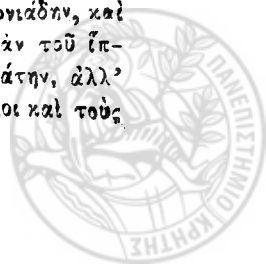
Ἀρκαδίας, ὁ Γρίντσιανος μὲ τούτους ἐγκλιτοῦς τούτους ἀπέκρουσαν μὲ ζημίαν των. Ὁ Ἰμπραχίμ ἐκινήθη πάλιν ἀπὸ τὴν Μεσσηνίαν διὰ τὰς Π. Πάπρας. Διαβάς ἀπὸ τὴν Λοιοθώραν τῆς Καρυταίνης καὶ τὴν Ἀνδρίτσικιναν, ἐλεηλάτησε τὴν χώραν. Διαιρέσας δὲ εἰς δύο μέρη τὸν στρατὸν του, τὸ μὲν ἐξέκίνησε διὰ τὸ Μπέλεσ τὸ δὲ διαβῶν τὸν Ἀλφειὸν τὴν νύκτα τῆς 5 πρὸς τὴν 6 ἀπριλίου, τὴν τετράδα τῆς Διακκινητίμου, συνέλαβε τοὺς σκοποὺς κοιμωμένους, ἐπέπεσεν αἶφνης εἰς τὸν Πύργον, καὶ ἄλλους ἔσφαξεν, ἄλλους ἠχμαλώτισε, καὶ ἄλλοι ἔφυγον εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἰς τὰ ὕψηλά. Ἐπτακοσίους δὲ περίπου καταφυγόντας εἰς τὸ Μοναστήριον Κρεμαστήν ἀπέκλειτε, καὶ κατεπολέμησε τρεῖς ἡμερονύκτια, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ τοὺς βλάψῃ, ἐν ᾧ ἐθλάπτετο ἀντικρουόμενος, ἐζούπησε τὸ στήλαιον ἄνωθεν, καὶ εἶχεν ἔτοιμα εἰκοσι σακκία μελίσσια νὰ βίψῃ διὰ νὰ τοὺς βιάσῃ νὰ ἐξέλθωσι· τότε ὡς ἑκατὸν ἐξῆλθον ξιφῆρεις καὶ φεύγοντες ἀναμέτον τῶν Γούρκων, ἐσώθησαν οἱ δ' ἐναπολειφθέντες ἠχμαλωτίσθησαν. Τούτους δὲ καταφυγόντας εἰς τὰ περὶ τὰ σκαλώματα καὶ Κατάκωλον νησιά φθάσαντες ἄλλοι Τούρκοι διὰ θαλάσσης ἐπὶ οκτὼ πλοίων, ἠχμαλώτισαν ὡσαύτως. Οἱ ἐχθροὶ ἔμειναν ἑξ ἡμέρας εἰς τὸν Πύργον, καὶ ἠράνισαν τὸν τόπον. Εἰς τὴν Σοδιώτισιν καὶ εἰς τὴν Λίμνην Μουριῆς ὑπῆρχον Χριστιανοὶ τινες, καὶ οἱ Τούρκοι ταύτας κατεπολέμησαν καὶ τοὺς ἠχμαλώτισαν καὶ ἐκείνους. Οἱ δ' εὐρισκόμενοι εἰς τὸ Φραγγοπήδημα καὶ Ἀλποχωρὶ ἀντέκρουσαν τοὺς ἐχθροὺς καὶ τοὺς ἐθάψαν ὀπωποῦν φορηθέντες ἐν τοσοῦτοι μὴ κινήθωσι καὶ αὐτῶν ὅλον τὸ στράτευμα, ἔφυγον εἰς τὸ Μοναστήριον Σκαφιδιάς, ὅπου ἀντέκρουσαν τὸν ἐχθρὸν τετράκις ὀρμήσαντα, καὶ τὸν ἐβίασαν ν' ἀναχωρήσῃ εἰς τὴν Ἠλιδα, ἔθεν πολλοὶ ἀδύνατοι προσέδραμον, ἀπὸ τὸν Μ. Σισίην ὑπερασπιζόμενοι, εἰς τὸ φρούριον Χλουμοῦτσι. Οἱ Τούρκοι εἶχον δοκιμάσει νὰ προσβάλωσι καὶ τοὺς ἐν τοῖς νησιδοῖς εἰς τὴν λίμνην τῆς Ἀγουλνίτσας, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν. Οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ Μπέλεσι διελθόντες προὔχωρῃσαν εἰς τὰ Καπηλοχώρια, ἔφθασαν εἰς τὰς Πόρτας, ὅπου εὗρον ἀντίστασιν, καὶ ἐφρονεύθησαν ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν καὶ ἐπληρώθησαν πλείοτεροι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐξ ὧν ἔπεσον δέκα καὶ ὁ ἐξ Ἀνδραβίδας ἀρχηγὸς Χρῆστος Παπαδημητρώπουλος. Ἐκείθεν οἱ ἐχθροὶ ἔφθκ-

σαν εἰς Τραχινὸν ὅπου ἠνώθησαν μετὰ τοὺς ἄλλους, καὶ ἀφ' οὗ ἔκκυσαν τὸ Μοναστήριον τῆς Ἀγίας Λιούσης ἀνεχώρησα εἰς Π. Πάτρας. Ἀλλὰ μέρος ἐξ αὐτῶν ἐκινήθησαν εἰς τὸ φρούριον Χλουμοῦτσι καὶ τὴν 10 Ἀπριλίου τὸ ἐπολιορκήσαν, τοποθετηθέντες εἰς τὰ περίξ καὶ εἰς τὴν Γλαρέντσαν. Ἐν ᾧ πλοῖα Τουρκικὰ τὸ εἶχον ἀποκλείσει διὰ θαλάσσης. Εἰς τὸ μικρὸν ἐκεῖνο φρούριον εὐρίσκοντο ὡς ὀκτακόσιοι Ἕλληνες, ἀδύνατοι γέροντες, γυναῖκες καὶ παῖδια, καὶ διακόσιοι πολεμισταί, οἵτινες ἀντέκρουον τοὺς πολιορκούντας μετὰ πολλὴν καρτεροψυχίαν. Τὴν πρώτην ἡμέραν καθ' ἣν ἐπολιορκήθησαν, παραταχθέντες ἐκτὸς τοῦ φρουρίου, ἐπολέμησαν τέσσαρας ὥρας καὶ ἐφόνευτον σαράντα Τούρκους· ἔπεσον καὶ ἐξ αὐτῶν δέκα. Κατὰ δυστυχίαν ὅχι μόνον δὲν ἔχουσι ἀρκετὰ πολεμοφόδια, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον θὰ τοὺς λείψει καὶ τὸ νερόν. Τὰ κατὰ τὴν ἐστρατείαν ταύτην ἔγραφον τοῦ Γεροσισίη ἀπὸ τὸ Μοναστήριον Σκαριδιᾶ τὴν 17 τοῦ αὐτοῦ μηνός ὁ ἠγούμενος τοῦ Φραγκοπηδήματος Ἀγάπτιος, ὁ ἱερεὺς Θεόδωρος Βουναργίτης, ὁ Δημ. Ι. Μαρτσούκας, ὁ Νικόλαος Καλημέρης καὶ ἄλλοι, οἵτινες εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς των ἔλεγον : ὁ τόπος ἠρημώθη· ἐσχάθη τόσος λαὸς, καὶ ὁ αἷτιος ἀεθώση λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. Καὶ ποῖος ὁ αἷτιος : Ἡ διχόνοια, ὁ ἐμφύλιος πόλεμος, ἐκ τῶν συνεπειῶν τοῦ ὁποῦ ὁ μὲν Κολοκοτρώνης καταγίνεται εἰς συγκρότησιν συνελεύσεων, διὰ νὰ εὐρεθῇ ὁ ἄνθρωπος ἐξ οὗ εἶχον ἀνάγκην οἱ Ἕλληνες διὰ νὰ σωθῶσι. καὶ πολλοὶ ὀπληρχηγοὶ τῆς Πελοποννήσου τρέχουσιν εἰς τὰς Ἀθήνας νὰ πολεμήσωσι τὸν Κιουταχὴν μετὰ τῶν Ῥουμελιωτῶν, ἀφήσαντες τὸν Ἰμπραχίμ νὰ καταστρέφῃ τὴν Πελοπόννησον, διότι δὲν ἔδραμον εἰς Μισολόγγι νὰ τοὺς πολεμήσωσιν ἀμφοτέρους, καὶ ἤδη πρόκειται Ῥουμελιωταὶ καὶ Πελοποννήσιοι νὰ τοὺς πολεμήσωσι χωριστὰ ἑκάτερον αὐτῶν ἠωμένοι τὸν μὲν εἰς τὴν Ῥούμην, τὸν δὲ εἰς τὴν Χερσόνησον.

Καὶ εἰς τὴν Κρήτην, ὡς εἰς τὴν Πελοπόννησον ἐξεκολουθοῦσι πολεμοῦντες τὸν ἀκροβολιστικὸν πόλεμον. Κατὰ μεσοῦντα τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1826 ὁ Ἀλεξάνδρου Μηλοποταμίτης καὶ ὁ Μ. Πλευρῆς ἐπὶ κεφαλῆς τριάντα Ἑλλήνων ἀνέστησαν εἰς τὸν Τουφεζήμπκσιν, ἐξορμήσαντα κατ' αὐτῶν ἀπὸ Ῥεθύμνης μ' ἑκατὸν

Τούρκους, ἐρόνευσεν δεκατρεῖς καὶ τοὺς ἔτρεψαν. Τοὺς ἐπήραν καὶ εἰκοσιπέντε τουφέκια. Ὁ δὲ Ἀστρινὸς Χατζιδάκης περιῆλθε πολλὰς ἐπαρχίας καὶ ἔφθασε μέχρι τῶν Πυλῶν τοῦ Ἡρακλείου φονεῦν Τούρκους· συνέλαβε δὲ εἰκοσι ζῶντας καὶ τὸν ἀνεψιὸν τοῦ Ἀγριολίδου. Τέλος προχωρήσας εἰς τὴν ἐπαρχίαν Γορτύνης εἰς τὸ χωρίον Πινακτὸν προσέβαλεν ὡς σαράντα Τούρκους καὶ τοὺς ἐρόνευσεν ὅλους, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς Μεσσαράν. Ὁ δὲ Ἰω. Παλμέτης, ὁ Μ. Μελίτακας καὶ ἄλλοι ὄπλαρχηγοί, περιτρέχοντες τὰς ἐπαρχίας Σιτείας, Ἱεραπύτνου, Λασισίας καὶ ἄλλας, φονεύουσι ποῦ πέντε, ποῦ δέκα καὶ ποῦ πλειοτέρους. Ἰσταμένου δὲ τοῦ Μαρτίου ἐξελθὼν ὁ ἀνδρῆς Μουτσιογιάννης, τὸ παληκάρι τοῦ Σίφακα, μετ' ἄλλων πεντέξ στρατιωτῶν εἰς τὸ Τεηγάνι, διὰ νὰ ξυλευθῶσιν, ἐφρονεῖται ὑπὸ Τούρκων ἐνεδρευόντων ἐκεῖ. Εἰς δὲ τὴν κροθηθεῖσαν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος μάχην κατὰ τὸ τελευταῖον φθινόπωρον (περὶ ἧς ἔγεινε λόγος εἰς τὴν σελίδα 485 τοῦ β' τόμου) ἔπεσον μετὰ τῶν ἄλλων ὁ μχητής Ἰω. Μιτσιάκης, ὁ Ν. Ζερβουδάκης, ὁ Γεώργιος Ἀντωνιάδης (ἀδελφὸς τοῦ Ἐμμανουὴλ) καὶ ὁ ἱεροδιάκονος Δωρόθεος (1) ὁμοῦ μὲ τὸν ἀδελφόν του. Οἱ ὄπλαρχηγοὶ αὐτοὶ εἶχον καταφύγιον τὴν Γραμπιῦταν, διότι τέλος ὑπετάγησαν ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Νήσου, καὶ αὐτῶν τῶν Σρακιῶν εἰς τοὺς Τούρκους, καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς ἐμάχοντο κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὁ Ἰάκωβος Κουμῆς, Ἰω. Χάλης, Παναγιώτης Ζερβός, Γεώργιος Πίπος, Ἰω. Χουδάκης, Σταῦρος Ἀνδρῆς, Γ. Τσιουδερός, Ἀλέξανδρος Ἀνδρεδάκης καὶ ἄλλοι. Ὁ δὲ Μουσταφάμπεης προσετέλεσε τοὺς προσιτώτας τῶν Σρακιανῶν νὰ συνέλθωσιν εἰς Ἀποκώρωνα, ὅπου καὶ συνελθόντας τοὺς λέγει νὰ κλητηρχάσωσι τοὺς κλέπτας (τοὺς ἀκροβολιστικῶς πολεμοῦντας ἐννοῶν), ἢ νὰ πολεμήσωσι φανερά. Ἀλλὰ τὸν Ἀπρίλιον συνέλαβε καὶ ἔστειλε δεσμίους εἰς Κυθωνίαν τοὺς δύο ἀδελφοὺς Ῥούσσους,

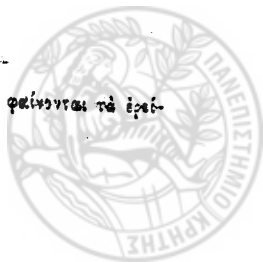
(1) Ὁ ἱεροδιάκονος αὐτός, ὅτε Τούρκος ἵππεὺς ἐπέπεσε κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του συμπολεμοῦντος ὁμοῦ μὲ τὸν Γ. Ἀντωνιάδην, καὶ ἔμελλε νὰ τοὺς κατακόψῃ, ὁρμήσας κατέλαβε τὴν οὐρὰν τοῦ ἵππου, τὸν ἐκράτησεν εἰς τὸν τόπον καὶ ἐρόνευσε τὸν ἀναβάτην, ἀλλ' ἐπῆλθον ἐντοσούτω ἄλλοι πολλοὶ Τούρκοι, ἵππεῖς ὅλοι καὶ τοὺς ἐρόνευταν καὶ τοὺς τρεῖς.

τὸν Πελοπόννησον, τὸν Πρωτόπαπαν, τὸν Πολογιωργάκη, τὸν Καυκα-
 λισίφη, τὸν Παπακωνοῦσον καὶ τὸν Μανουτογιαννάκη, προεσιώ-
 τας ἢ προκρίτους τῶν Σφακιῶν, οἵτινες ἔγειναν αἵτισι νὰ ὑποτα-
 γῶσιν ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν οἱ Σφακιανοί, καὶ τοὺς ἐμποδίζον
 νὰ ἐπάρωσι πάλιν τὰ ὄπλα, ἐπὶ σκοπῶ νὰ τοὺς ἔχη, ὡς φρονεῖ,
 ἐγγυητὴς διὰ τὴν ἡτυχιάν τῆς νήσου. Ἡ δ' ἐνδεκαμελής Δ. ἐπι-
 τροπὴ διέταξε τὴν 10 Μαΐου τοὺς Σφακιανούς, νὰ σπεύσωσι, νὰ
 ἐπάρωσι πάλιν τὰ ὄπλα, διὰ νὰ μὴ ἀποκλεισθῶσιν ἀπὸ τὸν συμ-
 βιβασμὸν, τὸν ὁποῖον ἤλπιζε νὰ δεχθῆ ὁ Σουλτάνος· ἀλλὰ τάχα
 ὁ ἀποσπασθῆ καὶ ἡ Κρήτη ἀπὸ τὸν Σουλτάνον, καὶ ὁ ἀσφαλισθῆ
 ἡ Πελοπόννησος ἀπὸ τὴν θάλασσαν; Ἐν τούτῳ ἡ Δ. ἐπιτροπὴ
 τοὺς ἔστειλε καὶ πολεμεφρόδια νὰ πολεμήσωσι τοὺς Τούρκους·
 ἀλλ' ἦτον ἀνάγκη νὰ στείλῃ καὶ τινα πλοῖα νὰ ἀποκλείσωσι τὴν
 νῆσον, καὶ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἀπόβασιν νέων Τουρκικῶν στρα-
 τευμάτων, ὅπερ καὶ ἐφοβοῦντο πάντοτε οἱ Κρήτες, καὶ περὶ τού-
 του ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔλαβεν οὐδέποτε πρόνοιαν. Τέλη Μαρτίου
 τοῦ 1826 οἱ Σπετσιῶται Γ. Μαλοκίνης, Γω. Κούτσης καὶ ἄλλοι
 πρόεβηλον εἰς τὸ νομοτελεστικὸν ν' ἀποκλείσωσι τὰ κατὰ τὴν
 Κρήτην φρούρια μὲ ἐξ πλοῖα διὰ τρεῖς μῆνας μὲ ἰδιά των ἐξόδα·
 ἐζήτησαν δὲ νὰ ἐφοδιασθῶσι μὲ τ' ἀναγκαῖα ἐγγράφα, ὑποσχόμενοι
 νὰ στέλλωσιν εἰς τὸ θαλάσσιον Δικαστήριον ὅσα πλοῖα ἤθελον
 συλλαμβάνει διὰ λαθρεμπόριον πολέμου. Ἀλλὰ τὸ Νομοτελε-
 στικὸν δὲν ἀπεφίσειε τίποτε. Ἡ δὲ Δ. ἐπιτροπὴ τὴν 30 Ἀπρι-
 λίου γράφει τοὺς προκρίτους τῶν Σπετσιῶν. «Οἱ Κρήτες εἰν
 ἕτοιμοι νὰ λάβωσι τὰ ὄπλα. Ὁ Ἐμμ. Ἀντωνιάδης ἔλαβε τὴν
 κῆδειαν νὰ κάμῃ θάνειον, πληρωτέον ἐκ τῶν προσόδων τῆς Κρή-
 τῆς. Πλοῖα Σπετσιῶνικα προσφέρονται ν' ἀποκλείσωσι τὴν νῆ-
 σον, καὶ εἰς ἐκπεύσειν τούτων προτρέπεται τοὺς εἰρημένους
 προκρίτους νὰ συντελέσωσιν· ἀλλὰ ταιαῦτα πλοῖα δὲν θ' ἀπο-
 κλείσωσι τὴν Κρήτην. Ἡ δὲ Δ. ἐπιτροπὴ στέλλει τὸν εἰρημένον
 Ἀντωνιάδην νὰ ἐφοδιάσῃ τὴν Γραμποῦσαν ἀπὸ τ' ἀναγκαῖα, ἀφ' οὗ
 ἐπάρει ἀπὸ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου διάφορα σκευῆ τῶν Ἐκκλη-
 σιῶν καὶ ἀναθήματα τῶν Χριστιανῶν, ὡς καὶ γρόσια τριάντα χι-
 λιάδας ἀπὸ τὴν διευθυντικὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Αἰγαίου, τὴν ἀπὸ τὸν
 Μ. Α. Τσαμαδὸν, Ν. Χρυσόγελον καὶ Κωνστ. Μεταξῶν συγκει-

μένην, ἐκ τοῦ δανείου τῶν νήσων, τοῦ δωρισμένου ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, νὰ τὰ μεταχειρισθῆ πρὸς τὸν σκοπὸν. Ἐλαβε δὲ μέρος χρημάτων, καὶ δι' αὐτῶν ἐκινήθησαν, ὡς ἐρρέθη ἀνωτέρω, ἀπὸ τὰς Κεντρικὰς Κυκλάδων εἰς τὰς Ἀθήνας περίπου τετρακόσιοι Κρήτες ὑπὸ τὸν Καλλέργην. Ὁ δ' Ἀντωνιάδης θὰ κάμει καὶ ὅ,τι δυνατόν διὰ τὴν Γραμποῦσαν ἐκτὸς δανείου. Ἀλλ' οἱ Κρήτες δὲν παύουσιν αὐθόρμητοι πολεμοῦντες τοὺς Τούρκους καθ' ὅσον δύναται. Ἐξεληθόντες ἀπὸ τὴν Γραμποῦσαν τὴν ἑβδομάδα τῆς Διακαινησίμου ὡς ἑκατὸν σαράντα, ἐκινήθησαν εἰς Κίσαμον καὶ ἔκαστὸν τινὰς ἐκ τῶν Τούρκων διεσκόρπισαν δ' ὡς τριακοσίους ἀπὸ τὴν Ἴδαν εἰς τὰς περὶ τὸ Ἡράκλειον ἐπαρχίας. Ἡ Δ. ἐπιτροπὴ τέλη Νοεμβρίου διώρισε τρεῖς γολέτες Καπτιοκρατικὰς ν' ἀποκλείσωσι τὴν Κρήτην καὶ νὰ ἐμποδίζωσι τὴν λαβρεμπορίαν τοῦ πολέμου· πλὴν μὴ ἀπομακρυνόμενοι πλέον τῶν πενήντα μιλίων ἀπὸ τὴν νῆσον. Τὸν Νοέμβριον αὐτὸν ὁ Μουσταφάμπης διέταξε τριακοσίους Τούρκους ν' ἀπελθῶσιν εἰς Κάτανον, νὰ συναΐξωσι τὰς ἐλαίας. Ὁ δὲ Ἴω. Χάλης, ὁ Ι. Κουμῆς καὶ ὁ Ἴω. Χουδάλης ἐκινήθησαν κατ' αὐτῶν, ἐφόνευσαν σαράντα τρεῖς, ἐξώγησάν τινὰς καὶ ἐδίωξαν τοὺς λοιπούς· ὅτε καὶ ὁ Χουδάλης ἐπληρώθη ἐκσίματος. Ἐπομένως ἐκινήθησαν εἰς Νωπήγια τῆς Κισάμου, καὶ ἐφόνευσαν καὶ ἄλλους τινὰς ἀπελθόντας ἐκεῖ νὰ ἐπάρωσι λάδι. Εἰς ὅλας δὲ τὰς ἀνατολικὰς ἐπαρχίας τῆς νήσου ἐγίνοντο καθ' ἡμέραν συμπλοκαὶ καὶ ἐφονεύοντο Τούρκοι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὥστε, ἀφ' οὗ χρόνου ἐκυριεύθη ἡ Γραμποῦσα μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου 1826 ἐφονεύθησαν ὡς δισχιλίοι Τούρκοι. Τὸν Δεκέμβριον ὁ Ἀστρινὸς Χαζιδάκης ἐκινήθη εἰς Μηλοπότιμον καὶ προσέβαλε τὸν Λαδάογλου κατὰ πολλῶν Τούρκων πολεμήσας εἰς τὸ Φώδελη καὶ ἐφόνευσε δεκαπεντὰ· ἔπειτα ἀπῆλθεν εἰς Μεσσαρῆν (1), καὶ κλείσας τοὺς Τούρκους εἰς τὸν Πύργον, ἤθελε νὰ τοὺς καύσῃ, καὶ τότε ἐφρονεύθη ὑπὸ τινος Αἰθίοπου. Κατόπιν εἰτέβαλον εἰς τὰ αὐτὰ μέρη καὶ ὁ Δημήτριος Κουρμούλης ὅ,τε Λουκᾶς Λεβαδίτης καὶ ἐνωθέντες

(1) Τὴν Ἑλληνικὴν Γερτύνην, ὅπου ὑπάρχει ὁ Λαβύριθος, καὶ φαίνονται τὰ εἶρημα τῆς οἰκίας τοῦ Μίνω.

μέ τον 'Αλεξ. 'Ανδρεδάκην καὶ ἄλλους, ἐκινήθησαν εἰς τὰς ἐνδοτέρας ἐπαρχίας. Ὁ δ' ἀρχηγὸς τῶν ὄπλων τῆς ἐπαρχίας Λάμπης Γ. Τσιουδερός καὶ ὁ ἀδελφὸς του ἔλαβον τὰ ὄπλα φανερά κατὰ τῶν Τούρκων, περιῆλθον πολλὰς ἐπαρχίας διώκοντες αὐτοὺς, ἔφθασαν μέχρι τῶν τειχῶν τοῦ 'Ηρακλείου, καὶ ὁμοῦ μετὸν 'Ιω. Παλιμέτην ἐκτύπησαν τοὺς Τούρκους, ἐφρόνευσαν σκράντα ὀκτώ καὶ ἐξώγησαν τριάντα ἐπιηγήθη δὲ καὶ εἰς Ἑλληνας. Τὸν δ' 'Ιούνιον τοῦ ε. ε. (1827) ὁ εἰς Πασσιᾶν προβασθεὶς Μουσταφάμπεης, ἐνωθεὶς μετὸν Πησιῶν τοῦ 'Ηρακλείου καὶ τὸν τῆς 'Ρεθύμνης, ἐστράτευσεν εἰς τὰ Σρακιά, οἷον οἱ Κρήτες εἰς πολλὰ μέρη ἔλαβον ἤδη τὰ ὄπλα φανερά, ἀλλ' οἱ Σρακικανοὶ δι' ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαιῶν τοῦ πολέμου δὲν τοὺς ἐκτύπησαν, καὶ οἱ πλείότεροι ἐξ αὐτῶν ἔφυγον ἀπὸ τὴν νῆσον, καὶ οἱ λοιποὶ κατέφυγον εἰς τὰ ὑψηλὰ καὶ ὄχυρά μέρη. Ὁ δὲ Μανουτάκης 'Ασκηφιώτης καὶ οἱ δύο Θεόδωροι λεγόμενοι Προσπαῖται ἐπολέμησαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν 'Αποκορώνων καὶ ἐφρόνευσαν δεκαοκτὼ Ἄλβανούς. 'Επομένως ἐκινήθησαν εἰς Μιλιζάν καὶ ἐκτύπησαν τοὺς Τούρκους. Ὁ δὲ Τσιουδερός καὶ ὁ Πίπος, ὅτε 'Αλεξάνδρης καὶ ὁ Σταῦρος Νιώτης ἐπέπεσαν κατὰ τῶν Τούρκων εἰς τὴν 'Αρχαερίαν, καὶ ἐφρόνευσαν δεκατρεῖς καὶ ἤρπαξαν εἴκοσι Τουρκίδας καὶ χίλια πρόβατα. Τὸν 'Ιούλιον ἡ 'Αντικεῖ ἐπιτροπὴ διεκώλυεν ὡσαύτως τὸν ἀποκλεισμένον τῆς Κρήτης, καὶ διώρισεν ὅτι ὡς πλοῖα πολεμικὰ νὰ ἀποκλείσῃ τὰ φρούρια Κυθωνίας, 'Ρεθύμνης, 'Ηρακλείου καὶ Σπιναλόγκας.

- Ἄλλ' εἰς τὰς Ἀθήνας ὁ πόλεμος γίνεται φοβερώτατος καὶ ἐπίσης δλεθριὸς διὰ τε τοὺς Τούρκους καὶ διὰ τοὺς Ἑλληνας. Ὁ Καραϊσκάκης φθάσας τὴν νύκτα τῆς 2 πρὸς τὴν 3 Μαρτίου εἰς Κερκισίνι, κατεσκευάσεν ὄχυράματα εἰς τόπον ἐπίπεδον βοῆς τουφεκίου ἀπέχοντα τῶν ἐχθρικών, ὄντων κατεσκευασμένων εἰς ὑψηλοῦς λόφους. Πρὸ τῶν Ἑλληνικῶν ὑπῆρχεν ἐρείπιον μετοχίου, ὅπερ κατέλαβον κατὰ διαταγὴν τοῦ ὁ Θανάσης Τούσια Μπότσαρης, Ἀλέξιος Γρύβας ἢ ὁ Γαρδικιώτης, 'Ιω. 'Ρούκης, Γ. Βάγιας, 'Ιω. Φαρμάκης, Π. Φαρμάκης, Νικόλαος Κοντογιάννης, Θανάσης Βελτινός, Γεώργιος Γεροθανάσης, Νικόλαος Κασομούλης καὶ Ἀντώνης Βούτυρος μετ' ἑξακοσίου ἐπιλέκτους στρα-

τιώτας, οἵτινες ἐμέλλε ν' ἀνισταθῶσιν εἰς ὅλην τὴν ὁρμὴν τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ Ἕλληνες ἦσαν ὅλοι ὡς δισχιλιοὶ πεζοὶ καὶ ἐξηντατέσσαρες ἵππεις μὲ τὸν Χ. Μιχάλην. Τὸ πρῶτ' ἤρχισαν ν' ἀκροβολίζονται μὲ τοὺς ἐχθρούς· περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐφθάσαν ἀπὸ τὰ Πατήσια τὸ ἱππικὸν τούτων καὶ ἀρκετοὶ πεζοὶ, καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπολέμησαν γενναίως εἰς τὸ ἐπίπεδον ὄρθιοι καὶ χωρὶς προμαχώνων, καὶ ἔτρεψαν τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς ἐδίωξαν ἕως τῶν ὠχυρωμάτων αὐτῶν φεύγοντας. Ἀλλὰ τὴν 4 ἡμέρᾳ ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου ὁ Κιουταχῆς κινεῖται κατὰ τῶν Ἑλλήνων μ' ἑξακισχιλίους πεζοὺς καὶ ἑξ ἵππεις· πρὸ πάντων ἤρχισε νὰ πυροβολῇ μὲ δύο πυροβόλα τοῦ ἐν τῷ μετοχίῳ, ρίπτων καὶ βρομβίδας· ὁ σκοπὸς τοῦ ἀπέβλεπε νὰ κυριεύσῃ τὴν θέσιν ἐκείνην, καὶ ἂν ἤθελε δυνηθῆ νὰ τὸ καιροθώσῃ, οἱ ἄλλοι Ἕλληνες δὲν ἦτο δυνατόν ν' ἀντιέσωσιν εἰς τὰς ἄλλας θέσεις των. Ὅθεν διαιρέτως εἰς τρία τὰ ἡμίτη στρατεύματά του, ὤρμησε κατὰ τοῦ μετοχίου· εἰ δ' Ἕλληνες ἀντικρούουσι τοὺς Τούρκους κρατερῶς καὶ μετὰ τριῶν ὡρῶν μάχην, ἀφ' οὗ τοὺς ἐπροξένησεν οὐκ ὀλίγην φθοράν, τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγὴν· ἀλλ' ὁ Κιουταχῆς ὤρμησε μετὰ τῶν ἵππέων νὰ τοὺς ἐμποδίτῃ φεύγοντας, καὶ νὰ τοὺς βιάσῃ εἰς ἑτέραν ἐφόρμησιν κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Τότε ὁ Χ. Μιχάλης ἔδραμε μὲ τοὺς ὀλίγους ἵππεις του κατὰ διακροσίαν Τούρκων ἵππέων εἰς βοήθειαν τῶν ἐν τῷ μετοχίῳ, διέσπασε τὴν γραμμὴν των καὶ τοὺς ἔβαλεν εἰς μεγάλην ἀταξίαν, ἐν ᾧ οἱ Ἕλληνες, καὶ ἀφ' οὗ ὁ ἐχθρὸς κατηδάρισε τὰ τείχη τοῦ μετοχίου μὲ τὰ πυροβόλα, κατέσκαψαν τὰ ἐμβαδὸν, καὶ ὡς εἰς τάφρον ὠχυρωμένοι, τὸν κατεπολέμουσαν ἀνευδότως. Ταῦτα βλέπων ὁ Κιουταχῆς, κινεῖται μ' ὅλους τοὺς ἵππεις του, ἐναντίον τοῦ Χ. Μιχάλη, τὸν περικυκλόνει καὶ τὸν κτυπᾷ πανταχόθεν· ἀλλ' ὁ ἀνδρῆτος οὗτος ἵππρχος τὸν ἀντικρούει μὲ ἀμίμητον γενναϊότητα, συμπλακεῖ μὲ τοὺς Τούρκους, καὶ μετὰ ἡμισείας ὥρας μάχην ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ μέσον αὐτῶν μὲ τοὺς ἵππεις του, τὰ σπαθιά γυμνά εἰς τὰς χεῖρας φέροντας, ὅλους ἀβλαβεῖς, ἐκτὸς τριῶν μόνον ἰστίμως τετραυματισμένων, ἐν οἷς καὶ ὁ Κωνσταντῖνος Παλάσκας Πρεμετιανός, ὅστις, ἀφ' οὗ ὁ ἵππος του ἐσκοτώθη, ἐπληγώθη καὶ εἰς τὰς δύο χεῖρας καὶ ἐσώθη ὡς ἂν διὰ θάύματος. Συγχρόνως εἶχον κινηθῆ τ' ἄλλα ἡμίτη στρατεύματα

τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὰς ἄλλας θέσεις, καὶ ἐπολέμου τοὺς Ἕλληνας, διὰ νὰ μὴ τοὺς ἀφήσωσι νὰ δράμωσιν εἰς βοήθειαν τῶν ἐν τῷ μετοπίῳ· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τοὺς ἀντέκρουσαν ἀνδρείως καὶ τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγὴν. Ὁ Κιουταχῆς εἶχε σταίλει συγχρόνως καὶ εἰς τὸν Πειραιᾶ μέρος τῶν στρατευμάτων του πεζοὺς τε καὶ ἵππεις κατὰ τῶν ἐκεῖ ἐστρατοπεδευμένων Ἑλλήνων, διὰ νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ τοῦ νὰ υπάγωσιν εἰς βοήθειαν τοῦ Καραϊσκάκη. Εἰς τὸν Πειραιᾶ εὗρισκοντο ἤδη καὶ τὸ τακτικὸν ἵππικόν· καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ὠρμησαν κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἅμα προσβολόντων, καὶ διζυγον πῦρ ἐνεργῶντες, τοὺς ἀπέκρουσαν. Ἐπομένως οἱ ἄτακτοι ἵππεῖς ἠνώθησαν μετὰ τοὺς τακτικούς, καὶ ἀντιπαρετάττοντο κατὰ τοῦ ἵππικοῦ τῶν ἐχθρῶν σχεδὸν πάντοτε μ' ἐπιτυχίαν, ὑπὲρ τῶν πεζῶν ὑπερασπιζόμενοι. Εἰς τὰς μάχας αὐτὰς ἐφρονεύθησαν καὶ ἐπληγώθησαν ὡς ὀκτακόσιοι Τούρκοι· ἔπεσον δὲ καὶ ἐκ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐπληγώθησαν εἴκοσι. Μετὰ ταῦτα ὁ Κιουταχῆς ἀπεσύρθη εἰς τὰ Πατήσια καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας.

Τὴν 18 τοῦ Φεβρουαρίου ἡ Κυβέρνησις (ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ) προεκήρυξε τὸν ἀποκλεισμὸν τῶν πηραλίων τοῦ Ἑρστριακοῦ καὶ Μαλιακοῦ κόλπου καὶ ὅλης τῆς περιφερείας τῆς νήσου Εὐβοίας, ὅθεν ὁ Κιουταχῆς ἐλάμβανε τὰς τροφὰς καὶ λοιπὰ πολεμφοδία. Διέταξε δὲ τὸν Ναύαρχον Μιχαήλ Μιχαήλ διοικοῦντα τὴν Ἑλλάδα, τὸν Χάστιγ μετὰ τὴν Καρτεριαν καὶ τὸν Δημ. Παπανικολῆν μετὰ τὸ Βρίκιον ὁ Νέλωσιν νὰ τὸν ἐνεργήσωσι. Διέταξε δὲ καὶ ἐπιβιβάσθωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα πεντακόσιοι στρατιῶται ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Γω. Πέτα διὰ νὰ κάμωσιν ἀπόβασιν εἰς τὸν Ὠροπόν, ὅπου ὁ ἐχθρὸς εἶχε τὰς ἀποθήκας του, καὶ ἄλλου ὅπου ἤθελε τύχει ἀνάγκη. Τὴν δὲ διεύθυνσιν τῆς ἐκστρατείας διεπίστευσε τὸν Κάρολον Εὔδεκ, ὅστις παρέλαβε μετ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ εἰς Φάληρον πυροβολικοῦ Μούλλερ. Τὰ εἰρημμένα πλοῖα τὴν 3 μαρτίου πρὶν δύσει ὁ ἥλιος ἔφθασαν εἰς τὰ παράλια τοῦ Ὠροποῦ πρὸ τῶν ἐθρικῶν πυροβολοστασιῶν· αὐτοὶ εὗρισκοντο δύο Βρίκια ἐθρικά φορτωμένα τροφὰς. Ὁ ἐχθρὸς ἤρχισε νὰ πυροβολῇ κατὰ τῆς φρεγάδας Ἑλλάδος, καὶ ἐντὸς ὀλίγου τὰ τρία πυροβόλα του ἔμειναν ἄχρηστα ἀπὸ τὸν πυροβολισμὸν τῶν Ἑλλήνων. Ἀνειράπη δὲ καὶ μικρὰ τίς πυρὶ ἀποθήκη, καὶ ἐκ τούτου ἐφραγῆ-

θησαν πολλοὶ Τούρκοι. Ἡ Καρτερία προὐχώρησε κατὰ τῶν ἐχθρικῶν καὶ τὰ ἐκυρίευσε. Τὴν ἐπιούσαν περὶ τὸ λυκαυγὲς ὁ Πέτας μὲ τοὺς ὑπ' αὐτὸν στρατιώτας ἀπέβησαν εἰς τὴν ξηρὰν, ὠχυρώθησαν καὶ ἤρχισαν νὰ μάχωνται κατὰ τῶν Τούρκων πεζῶν τε καὶ τινῶν ἰππέων· εἰς δὲ τὴν ἀκμὴν τῆς μάχης ὁ Μιαούλης ἀπεβίβασε καὶ ἑκατὸν ναύτας εἰς βοήθειαν τῶν Ἑλλήνων. Ἐν τούτοις ἐλήφθησαν πληροφορίαι ἀπὸ δύο πρότρυγας Ἑλλήνας ὅτι αἱ ἀποθηκαὶ ἦσαν ὅλως διόλου κεναί, καὶ ἄλλο τι δὲν ὑπῆρχεν εἰς αὐτὰς εἰμὴ ὀλίγα πυριτόβολα, ὅτι αἱ τροφαὶ εὐρίσκοντο εἰς τὰ κυριευθέντα πλοῖα, καὶ ὅτι ὡς ἐξακόσιοι Τούρκοι ὑπερασπίζοντο ἕξ ὀχυρώματα καλῶς κατεσκευασμένα. Ἀφ' οὗ δὲ εἶδον ὅτι ἤρχοντο εἰς βοήθειαν τούτων ἄλλοι ἑκατὸν πενήντα Τούρκοι, ἀπεσύρθησαν τὴν νύκτα, καὶ ἐπεβιβάσθησαν εἰς τὰ πλοῖα. Εἰς τὴν μάχην ἐκείνην ὅλην τὴν ἡμέραν διαρκέσασαν ἐφονεύθησαν καὶ ἐπληγώθησαν Τούρκοι ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν, ἔπεσον δὲ καὶ δύο ἐκ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἕξ ἐπληγώθησαν. Ἐπομένως ὁ μὲν Παπανικολῆς μὲ τὸν στρατὸν ἀπῆλθεν εἰς τὸν Πειραιᾶ. Ὁ δὲ Ἔϊδεκ μὲ τὸν Χάστιγξ εἰς τὴν Αἴγιναν ὁμοῦ μὲ τὴν λείαν. Ὁ δὲ Μιαούλης ἔμεινεν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ἐξακολουθῶν τὸν ἀποκλεισμόν. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον θὰ μετακληθῆ οὗτος καὶ θὰ διορισθῶσιν ἀκολουθῶς ἢ ἀποκλείσῃσι τὸν κόλπον τοῦ Βώλου, καὶ τοῦ Ζητουίνου, καὶ ὅλης τῆς περιφερείας τῆς Εὐβοίας· τὸ πλοῖον τοῦ Τομπάζη διοικούμενον ἀπὸ τὸν Ἀντώνη Ραραήλ, τὸ τοῦ Α. Μιαούλη διοικούμενον ἀπὸ τὸν Ἀντ. Γ. Κριεζῆν, τὸ τοῦ Ἀδριανοῦ Ἀ. Σωτήρη καὶ τὸ τοῦ Λαζάρου Ν. Νέγκα, καὶ ταῦτα ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ διοικοῦντος τὴν Καρτερίαν Χάστιγξ, τὸν ὁποῖον διέταξεν ὁ Κόχραν νὰ πλεύσῃ ἐκεῖσε, καὶ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ, ἔχων ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του τὰ εἰρημένα πλοῖα.

Τὴν 15 τοῦ αὐτοῦ Μαρτίου ἐφθασεν ὁ Γενναῖος εἰς Κερατεῖνι κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς συνελύσεως μὲ χιλίους πεντακοσίους διατελοῦντας ὑπ' αὐτὸν καὶ ὑπὸ τὸν Ντσανέτον Χρηστόπουλον, Δ. Μέλιον, Ἀναστ. Κουλόχραν, Πέτρον Α. Μπαρμπιτσιώτην, Ἀνδ. Κοντάκην καὶ Μπαλίην. Μετ' ὀλίγον ἐφθασαν ὡσαύτως ὁ Χρυσάνθος Σισίνης, ὁ Νικόλαος καὶ Γκολφῆνος Πετιμεζᾶς, ὁ Ἀναγ. Παπασταθόπουλος καὶ ὁ Γ. Λεχουρίτης μὲ χιλίους, καὶ ἤδη εὐρί-

ακονται ὑπὸ τὸν Κραϊσκάκην ὡς ἑξ̄ χιλιάδες στρατεύματα. Τὴν 17 διέταξεν οὗτος καὶ κατεσκευάσθη εἰς τὸν Πειραιᾶ τὴν νύκτα ὀχύρωμα, καθ' ὃν καιρὸν ὁ Βάσιος, ὁ Γενναῖος, ὁ Πανομάρας καὶ ὁ Πανηγ. Νοταρᾶ; ἐπλέμουσι πρὸς τοὺς Τούρκους, τοὺς ὠχυρωμένους πλησίον τοῦ Μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος, καὶ αὐτοὶ κατέλαβον τὸ εἰρημένον ὀχύρωμα με' ὀκτακισίους στρατιώτας. Πλὴν ἀντὶ τοῦ Γενναίου ἔμεινε με' τοὺς ἄλλους ὁ Δημ. Κολοκοτρώνης καὶ ἐκεῖνος ὑπέστρεψεν εἰς Κερατσίνι. Τὴν ἐπιούσαν ἰδόντες οἱ Τούρκοι τὸ ὀχύρωμα τῶν Ἑλλήνων, κατεσκευάσαν καὶ ἐκεῖνοι ἕτερον, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Γ. Ἀρχηγός διέταξε νὰ κατασκευασθῇ καὶ ἄλλο ἀνυμέσον τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Τουρικοῦ. Οἱ δὲ Τούρκοι κτυπῶσι τοὺς ἐπιχειρήσαντας τὴν κατασκευὴν, καὶ τοὺς τρέψουσιν εἰς τὰ ὀπίσω ἀπράκτους. Ἔπεσον δὲ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ὀχυρωμάτων αὐτῶν ὁ σκληπικτῆς καὶ ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ Νοταρᾶ, δύο ἀξιωματικοὶ τοῦ Γενναίου Κρυττηνοὶ καὶ ὁ Ἰωάννης Μίτσας ἀπὸ τὴν Ἑρμιόνην· ἐπληγώθησαν καὶ ὁ Ἰω. Γιουρῶκος καὶ τινες στρατιῶται. Καὶ ἤδη γίνονται ὅλα τὰ δυνατὰ κατὰ τοῦ Κιουταχῆ. Ἄλλ' οἱ πολιορκημένοι εἰς τὴν Ἀκρόπολιν εἶχον ὀλιγοκαρδίσει (1), καὶ ἔστελλον καθ' ἡμέραν ἀγγελιαφόρους πρὸς τὸν

(1) Ἄλλ' ἔπκσχον ἤδη ὅλα τὰ κακὰ τῆς πολιορκίας. Τὸν Ἰανουάριον ἐξέλειπον οἱ ζωοτροφίαι· δὲν εἶχον εἰς τροφήν ἄλλο τι εἰμὴ σῖτον καὶ φριθὴν, καὶ ταῦτα ὄχι ἄρκετά, καὶ ἡ μερὶς τοῦ ἄρτου κατήντησεν εἰς ἡμίσειαν ὅκάν μόνον βαθμηδὸν ἐλατιουμένη. Οἱ δὲ τακτικοὶ, ἐπειδὴ ὁ Φαβιὲ ἐμελλε νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ φρουρίον εὐθύς ἀφ' οὗ ἤθελεν εἰσκομίσει τὴν πυρίτιν, τοὺς διέταξε ν' ἀφήσωσιν ὅλα τὰ σκεῦῃ των εἰς τὸ πλοῖον, διὰ νὰ φορτωθῶσι τὴν πυρίτιδον, καὶ δὲν εἶχον οὔτ' ἐπενδύματα (κχιπτότας) οὔτ' ἄλλα φορέματα, οὔτ' ἄλλον χιτῶνα ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἐφόρουσι· ἐτοποθετήθησαν δὲ εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς Ἀκροπόλεως, ὅπου δὲν ὑπῆρχεν ὕλη γῆς ἀνάλογος εἰς κατασκευὴν ὑπογείων, καὶ ὑπέφερον ἔλην τὴν δριμύτητα τοῦ χειμῶνος μένοντες ὑπαίθροισι· ἦσαν δὲ καὶ ἐκτεθειμένοι εἰς τὰς ἐχθρικὰς σφαίρας καὶ βόμβας, αἱ ὁποῖαι, ἀφ' οὗ αἱ ἐπάλλξεις καὶ οἱ προμαχῶνες τοῦ φρουρίου εἶχον καταδαφισθῆ ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, προσέβαλλον εἰς τὰ μάρμαρα τῶν ἀρχαιοτήτων, τὰ συνέτριβον ἢ συνετρίβοντο, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐξ αὐτῶν συντριμματῶν κατασκληρπιζομένων διὰ τὸ στενόχωρον τοῦ φρουρίου

Καραϊσκάκην, οἱ ἑποιοὶ τὸν ἔλεγον ὅτι ἐκινδύνευσεν ἡ Ἀκρόπολις,

ἐπέφερον παντοῦ· πολλάκις καὶ τὸν θάνατον· ἀλλ' ἐβρασιάζοντο
 προσεῖ και ἀπὸ τὴν ψείρας, διότι δὲν εἶχον τ' ἀναγκάτια νὰ πλύ-
 νωσι τὰ ἐνδύματά των, οὐδ' εἶχον καύσιμον ὕλην ν' ἀνάψωσι πυρὰν
 και νὰ τὰ τινάξωσι, νὰ τὰ καθάρισωσιν ἀπὸ τὰς ψείρας. Ἐστο-
 χάσθησαν δὲ και στρατιῶται, και ἀξιωματικοί· και ὁ Φαβιέ, διὰ
 ν' ἀπαλλαγῶσιν ὀκωσῶν ἀπὸ τὰ πλήθη τῶν σαρκοβόρων αὐτῶν
 ζουβρίων νὰ βίψωσι τοὺς χιτῶνάς των εἰς φοῦρνον θερμὸν· πλὴν
 ὡς ἦτον ἐπόμενον, ἐκάθησαν, και ἔμειναν ὅλοι χωρὶς χιτῶνων, και
 οἱ ἀτακτοὶ στρατιῶται πάσχοντες ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον τὴν αὐτὴν
 γύμνωσιν, δὲ εἶχον νὰ τοὺς δώσωσι. Ὁ δὲ Φαβιέ μὴ δυνάμενος
 νὰ τοὺς ἀνακουρίσῃ ἀπὸ τὰ δεινὰ, ἐπαρηγορεῖτο τοῦλαχιστον διότι
 συνέπασχε και ἤθελε νὰ συμπάσχῃ μὲ τοὺς συστρατιώτας του διὰ
 τοῦτο δὲν ἐδέχθη τοὺς ὀπίσους δπλαρχηγοὶ φίλοι του τὸν ἐδῶκεν
 χιτῶνας και, ἐπειδὴ, εἶπεν, οἱ στρατιῶταί μου δὲν φοροῦσι χι-
 τῶνας, δὲν θὰ φορέσω οὐτ' ἐγώ. Παρητηρήθησιν δὲ εἰς τοὺς
 νεκροὺς δύο ἀδελφῶν ἀπὸ τὸν λόγον τῶν εὐζώνων πληγαί, λε-
 πτοκαρῶς περιφέρειαι και βήθος ἔχουσαι, πλήρεις ψειρῶν (ιδε
 ἱστορίαν τοῦ τακευκοῦ στρατοῦ ὑπὸ Χρήστου Σ. Βυζαντινοῦ). Τὸν
 Ἰαννουάριον αὐτὸν τὰ δύο τρίτα τῆς φρουρᾶς ἐλείπτο ἀσθενεῖς
 εἰς τὰ ὑπὸ τὸν πύργον ὑπόγειον. Ὅπερ ἐχρησίμευεν ὡς νοσοκο-
 μειον, διότι και τοὺς τραυματιζομένους δι' ἔλλειψιν αἰσθητῶν
 και περιδεμάτων και ἄλλων φαρμάκων τῆς χειρουργικῆς, ἀεὶ ἐ-
 χετο ἡ νόσος· διὰ δὲ τὴν ἔλλειψιν ἄλλων ἀναγκαίων ἰατρικῶν,
 διὰ τὴν κακὴν τροφὴν, διὰ τὴν παντοῖαν ἀκαθαρσίαν και διὰ τὴν
 παντελῆ στέρησιν τῶν πρὸς ἀνάβρωσιν, ἀπέθνησκον οἱ ἄθρω-
 ποι καθ' ἡμέραν και ὀλίγοιτοι ἀνέλαθον τὴν ὑγείαν των. Οἱ δὲ
 φιλέλληνες μὴ ἀντέχοντες ὄσον οἱ Ἕλληνες εἰς τὰς κικοπαθείας,
 εἰς ξένον μάλιστα κλίμα, ἀπέθανον οἱ πλείστοροι και οἱ ἐπι-
 ζήσαντες κατήντησαν σκελετοί. Οὗτοι ἤρχισαν νὰ τρώγωσι τὸ
 κρέας τῶν φορτηγῶν ζῶων, τὰ ὅποια ὑπῆρχον εἰς τὴν Ἀκρό-
 πολιν, και ἄλλων ἀκαθάρτων· μετ' ὀλίγον τοὺς ἐμιμήθησαν και
 οἱ Ἕλληνες. Πολλοὶ τῶν ἀποτελούντων τὴν φρουρὰν προσηνέ-
 χθησαν ἀσυμπαθῶς πρὸς τοὺς τακτικοὺς και τοὺς φιλέλληνας,
 τὰς εἰσοκμίσαντας τὴν πυρίτιδα, και τῶσαντες πρὸς τινὰ και-
 ρὸν τὴν Ἀκρόπολιν. Αὐτοὶ ζητοῦντες μισθοὺς και διπλᾶς, τρι-
 πλᾶς μερίδας κατὰ τὸ σῆθηδες ἐφ' ὅσον ὑπῆρχον τρόφιμα εἰς
 τὰς ἀποθήκας, εἶχον ἀποτεταμιευμένα πολλὰ ἐδώδια, και ἀντὶ
 ἀν κάμωσι κοινωνοὺς τούτων τοὺς ἀδελφοὺς των πάσχοντας

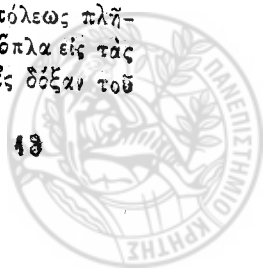
ἂν ἡ πολιορκία δὲν διελύετο. Ὁ δὲ Φαβίε ἔγραφεν ἐκείθεν τὴν ᾗ

ἔνδειαν ἀφ' ὅλα, τὰ ἐπόλων εἰς ὄσους εἶχον χρήματα, ὠρελού-
 μανοι ἀπὸ τὴν πείναν καὶ τὴν δυστυχίαν τῶν ἄλλων, καὶ ἡ τιμὴ
 τοῦ ταραῦ, τῶν ἐλαιῶν, τοῦ βουτύρου ἔφθασεν ἕως δώδεκα δραχ-
 μῶν ἢ ὀκτ. Ἐπομένως ἐπωλεῖτο καὶ τὸ κρέας τῶν φορτηγῶν
 ζώων, καὶ μόνον οἱ τακτικοὶ δὲν ἠδύναντο νὰ τὸ ἀγοράσωσιν ἀνὰ
 τέσσαρας δραχμὰς τὴν ὀκτὰν καθὼ μὴ ἔχοντες χρήματα· μόνοι
 δὲ οἱ τακτικοὶ δὲν εἶχον χιτῶνας νὰ σχίσωσι διὰ περιδέματα
 τῶν πληγῶν των, ἐπὶ ἐκείνοι, ἄλλοι μὲν εἶχον οἰκογενείας, ἄλ-
 λοι δὲ εἶχον σχετιοθῆ μὲ αὐτάς, καὶ ἀπέλαυον περιποιήσιν τινα
 καὶ περίθαλψιν· εἶχον καὶ φουστανέλλας καὶ ἀναξυρίδας πλα-
 ταίας ἐξ ὧν κατασκευάζον δι' ἑαυτοὺς περιδέματα· ἀπέλαυον
 δὲ καὶ πλειοτέραν καθαρσίωτα, καὶ δὲν ὑπέκειντο εἰς τὰ κακὰ
 τοῦ χειμῶνος, οὐδ' εἰς ἐκεῖνα τοῦ ἐχθρικοῦ πυρός, διότι καὶ ὑ-
 πόγεια εἶχον κατασκευάσει εἰς τόπους ἀρουδιούς, καθὼ πρότε-
 ροι εἰσελθόντες ἐκεῖνοι, καὶ εἶχον καταλύματα, καὶ δὲν ἦτον
 ἀδύνατον ν' ἀνακουφίσωσι καὶ τούτων τοῦς πόρους καὶ τὰς δυσ-
 τυχίας ὑπωσθήποτε. Εἰς ὅλα τὰ τοιαῦτα δεινὰ προστετέθη καὶ
 ἡ ἐπιδημικὴ νόσος, ἣτις ἐπήγασε καὶ ἀπὸ τὴν ἀποφορῆν τῶν
 πτωμάτων, τὰ ὅποια δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ταφῶτι βαθέως διὰ
 τὸ πετρωθεῖ τοῦ τόπου καὶ ὀλιγόγαιον. Τὸν Μάρτιον ἐξέλιπον
 τὰ φορτηγὰ ζῶα, καὶ τὸ ὕδωρ ὀλιγώττευτεν ἐπὶ τοσοῦτον, ὡς-
 τε ἀντι μιᾶ· ὀκτ. εἰδίδοντο ἦδη τριακόσια δράμια καὶ αὐτὸ ἄλ-
 μυρόν. Οἱ δὲ φουῖροι δι' ἔλλειψιν καυστοξύλων δὲν ἐκαίοντο καὶ
 οἱ ἀλογίμουλοι ἐπύκνωσαν τοῦ ν' ἀλέθωτι διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν
 ζώων, καὶ στρατιωτικὴ ἦταν ἠναγκασμένοι νὰ χειρομυλίζωσι καὶ
 νὰ ζυμῶνῃ ἕκαστος τὸν ψωμὸν του ἀπὸ τὴν μερίδα του τῶν
 τριακοσίων δραμίων ὕδατος· ἐξ οὗ τὸ μὲν ἦλπιτο μετεχρίζετο
 εἰς τὸ νὰ ζυμῶνῃ τὸ ἄλευρόν του, τὸ δὲ ἦμισυ εἰς τὸ νὰ θερα-
 πύῃ τὴν διψῆν του. Ἐπομένως ἡ ὄσος τοῦ ὕδατος κατήντησεν
 εἰς διακόσια δράμια, καὶ πολλάκις ἐβράδυνεν ἕως οὗ ἤθελε συρ-
 ρεῦσει ἀρκετὸν εἰς τὸ πηγᾶδι καὶ ἀντὶ νὰ δίδεττι εἰς εἰκοσιτέσα-
 ρας εἰδίδετο εἰς τριακταεὶς ὥρας. Ὁ δὲ ἐλείψει δ' ὅλων διόλου
 καὶ ὁ σῆτος, καὶ μόνον ἐφθιμενὴ καὶ πλήρης ἀκαθαρσιῶν κριθὴ
 ἔμενον, ἐξ ἧς ἔζον τέλος οἱ πολιορκημένοι, καὶ οὔτε ξύλα ὑ-
 πῆρχον διὰ νὰ φήτωσιν ἕκαστος τὸν ψωμὸν του. Ἐπελοῦσθε
 μετὰ ταῦτα καὶ τῆς ἐπιδημικῆς νόσου, ὡς ἦτον ἐπόμενον, συνε-
 πληρώθη ἡ δυστυχία των· καὶ ἐπειδὴ ἡ πολιορκία δὲν διελύετο,
 ἄλλο τι δὲν ἔμενον εἰς αὐτοὺς εἰμὴ ἡ ἐνδοξος τοῦ Μισολογ-

Μαρτίου τὰ ἐξῆς. « Ἡ ἐσχάτη στιγμή πλησιάζει· στρατιῶται, ἀρχηγοί, κάνεις δὲν θέλει νὰ πολεμήσῃ. Οἱ Ἕλληνες θεωροῦνται ὡς ὑποδεέστεροι τῶν Τούρκων· ὅλοι θέλουσι νὰ ἀναχωρήσωσι. Ἐμπιστεύοντι δὲ εἰς ἡμᾶς τὸν ἑαυτὸν των διὰ νὰ ἐξέλθωσι, ἀλλὰ δὲν καὶ ἀπέθονται νὰ πολεμήσωσι. Δις ἠθέλησα νὰ προσβάλω τὸν ἐχθρὸν, καὶ ὅλοι ἐσωρεύθησαν ὀπισθέν μου, νομίζαντες ὅτι ἠθελον ν' ἀναχωρήσω· εἶναι ἀνάγκη νὰ κινηθῆτε κατὰ τῶν ἐχθρῶν τὸ σχέδιον τῶν ἀρχηγῶν σας εἶναι νὰ κάμνωσι χαρκαῶματα καὶ νὰ περιμένωσι τὴν ἐφοδὸν ἐκείνων· τὸ αὐτὸ σχέδιον ἔχει καὶ ὁ Κιουταχῆς, ὅστις δὲν θὰ κάμει πλέον ἐφοδοί, ἀλλὰ θὰ κερδίζει καιρὸν καὶ θὰ λάβει νέαν βοήθειαν· ἴσως δὲ καὶ πρὶν τούτου κυριεύσει τὸ φρούριον. » Ὁ Φαβιὲ ἔγραφε ταῦτα πρὸς τὸν Χαράλ. Ἰγγλέστην, πρὸς τὸν ὁποῖον ἔστειλε καὶ ἀντίγραφον διαμαρτυρήσεως ἐναντίον τῶν στρατιωτῶν, οἵτινες δὲν ἠθελον νὰ κάμωσι ἐξόδους νὰ πολεμῶσι, οὔτε ἄφινον τὸν Φαβιὲ νὰ ἐξέλθῃ μετὰ τοὺς τακτικούς νὰ πολεμήσῃ. Καὶ ὁμοίως ὕστερον ἀφ' ὅλα τὰ δεινὰ τῆς πολιορκίας οἱ ἐν τῇ Ἀκροπόλει πάσχουσι καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιδημικὴν νόσον· ἠσθένησαν δὲ καὶ ὁ Κριεζιώτης, καὶ ὁ Μαιμούρης, καὶ οἱ δημογέροντες, καὶ ὁ Γεράσιμος Φωκάς, καὶ ὁ Εὐμορφόπουλος, καὶ ὁ ἰατρὸς τοῦ φρουρίου καὶ ἄλλοι ὀπλαρχηγοί, ὡς καὶ ὁ Φαβιὲ, ὅστις μετὰ τὴν ἀνάβρωσίν του ζητεῖ νὰ τὸν ἀφήσωσι νὰ ἐξέλθῃ, καὶ ὑπέσχετο νὰ λύσῃ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν τὴν πολιορκίαν, ἢ νὰ συνεργήσῃ νὰ ἐξέλθωσι καὶ οἱ ἄλλοι, παραιτοῦντες τὸ φρούριον. Τοὺς ἐβεβαίωσε δὲ ὅτι μετὰ δέκα ἡμέρας δὲν ἦτον ἐλπίς σωτηρίας δι' αὐτούς. Ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ ἐξέλθῃ τὴν 31 Μαρτίου, καὶ τὸ μεσονύκτιον ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν Σερπεντσέν, καὶ οἱ Φιλέλληνες προὐχώρησαν μέχρι τῶν ἐχθρικών χαρκαωμάτων, καὶ ἰδοὺ παρουσιάζονται δύο γραμματοκομιστὰὶ ἐπιτλημένοι ἀπὸ τὸν Καραϊσκάκην. Ὁ δὲ Φαβιὲ θέλων νὰ πληροφορηθῇ τί ἔγραφεν ἐξώθεν ὑπέστρεψεν εἰς τὸ φρούριον. Μετ' ὀλίγον δὲ πάλιν προβάλλει τὴν ἐξοδὸν του, ὑποσχόμενος εἰς πέντε

γίου τύχη, νὰ συνταφῶσιν ὑπὸ τὰ εἰρήπια τῆς ἀκροπόλεως πληθὸς ἀδυνάτων καὶ ἀσθενῶν, καὶ νὰ ἐξορμηθῶσι μετὰ τὰ ὄπλα εἰς τὰς χεῖρας, διὰ νὰ σωθῶσι φεύγοντες ἢ ν' ἀποθάνωσιν εἰς δόξαν τοῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόματος.

(Ν. Σπηλ. Ἀπομ. τόμ. Γ')

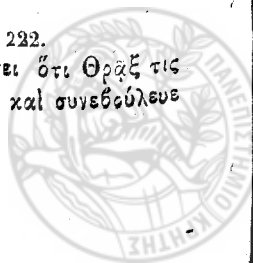

ημέρας νὰ λύσῃ τὴν πολιορκίαν, ἢ νὰ ἔλθῃ μὲ τὸ τακτικὸν νὰ
 συνδράμῃ εἰς τὸ νὰ ἐξέλθωσιν οἱ πολιορκημένοι. "Ὅθεν καὶ ἀπο-
 φασίζεται νὰ συνεχέσθωσιν ὁμοῦ μὲ αὐτὸν ὁ Συμεὼν Ζαχαρίτζας,
 Ν. Καρόρης, Ἴω. Ὑδραῖος καὶ Γεώργιος Κραντσιᾶς, νὰ παραστή-
 σωσιν ὅπου ἀνῆκε τὰ κατὰ τὴν Ἀκρόπολιν. Ἀλλὰ τὴν νύκτα
 τῆς 10 Ἀπριλίου, καθ' ἣν ἐμελλε νὰ ἐξέλθωσιν, ἠτομόλησεν εἰς
 τὸν ἐχθρὸν στρατιώτης, λεγόμενος τελαλής, ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ
 Γκούρα, καὶ φανερόναι τὰ διατρέχοντα εἰς τὸ φρούριον. Τὴν δ' ἐπο-
 μένην νύκτα τῆς 11 ἐξῆλθον οἱ ἄλλοι, ἐκτὸς τοῦ Φαβιέ, ὅστις
 δυσπιστῶν, δὲν ἤθελε πλέον νὰ ἐξέλθῃ. Καὶ ἐν τούτῳ ὁ Νικό-
 λαιος Ζαχαρίτζας, ὁ Σταῦρος Βλαχόπουλος (1) καὶ ὁ Διονύσιος
 Σουρμελῆς συμβουλευόνται καὶ ἀποφασίζουσι νὰ κατασκευάσωσιν
 ὑπονόμους, καὶ ἂν δὲν διαλυθῇ ἡ πολιορκία, καὶ τέλος ἀναγκα-
 σθῶσι νὰ παραιτήσωσι τὴν Ἀκρόπολιν, νὰ φύγωσι μὲ τὰ ὅπλα
 εἰς χεῖρας, νὰ βάλωσι πῦρ εἰς τὰς ὑπονόμους καὶ νὰ τὴν κατα-
 σιρέψωσιν, ὥστε ὁ Κιουταχῆς νὰ μὴ κυριεύσῃ εἰμὴ σωρὸν ἐρειπίων.
 Κοινοποιοῦσι δὲ τὰ βεβουλευμένα εἰς τὸν Κῶστα Χορμοβίτην καὶ
 τὸν εὐρίσκουσι σύμφωνον. Τὰ κοινοποιοῦσιν ἐπομένως καὶ τοὺς
 ὄπλαρχηγούς Κριζιώτην, Εὐμορφόπουλον καὶ Μαμούρην, καὶ
 τοὺς εὐρίσκουσιν ὡσαύτως συμφώνους. Τὰ διεκρίνωσαν ἔπειτα
 καὶ εἰς ὅλους τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς λοιποὺς πολιορκημένους καὶ
 ἅπαντες τ' ἀποδέχονται (2). "Ὅθεν ἐπιχειροῦσιν ἀμέσως οἱ Ἀθη-
 ναῖοι τὴν κατασκευὴν ὑπονόμων. Ὁ δὲ Φαβιέ σιωπᾷ· καὶ τινες
 συμβουλευοῦσι κατὰ τρόπον τὴν διὰ συνθηκῶν παράδοσιν διὰ τὴν
 σωτηρίαν τῆς φρουρᾶς καὶ τῶν ἀδυνάτων. Καὶ ὅμως ἐν ὅσῳ
 ὑπάρχει ὁ Καραϊσκάκης, καὶ οἱ πολιορκημένοι ἐνταύτῳ καὶ ὅλοι
 οἱ Ἕλληνες πιστεύουσιν ὅτι θὰ σωθῇ ἡ Ἀκρόπολις. Ἐφθασαν δὲ
 ὁ Καρόρης καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεσταλαμένοι εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ πα-
 ρέστησαν τὰ κατ' αὐτήν, καὶ ὁ Καραϊσκάκης προσπαθεῖ νὰ τὴν σώσῃ·
 ἀλλὰ θὰ πέσει καὶ αὐτὸς καὶ δὲν θὰ τὴν σώσει (3).

(1) Ὁ νῦν Σταῦρος Βλάχος.

(2) Ἴδι Ἱστορίαν τῶν Ἀθηνῶν παρὰ τοῦ Σουρμελῆ. σελ. 222.

(3) Ὁ Δ. Σουρμελῆς εἰς τὴν Ἱστορίαν. Ἀθ. λέγει ὅτι Ὁραξί τις
 τοῦ Φαβιέ ἀκόλουθος περιήρχετο εἰς τὸ φρούριον καὶ συνεβούλευε

Οἱ Τούρκοι εἶχον τρία ὀχυρώματα· τὸ μὲν ἀπέναντι τοῦ μετοχίου ὅπου ἦσαν ὁ Γαρδικιώτης, ὁ Ῥούκης καὶ λοιποὶ, τὸ δὲ ἀπέναντι τοῦ ὀχυρώματος, ὅπου ἦτον ὁ Χρῆστος Πρεβεζιάνος, καὶ τὸ τρίτον ἀπέναντι ἐκείνου ὅπου ἦτο πρότερον ὁ Βάσιος. Εἶχον, καὶ ἄλλα τρία ὀπισθεν μεταξύ τῆς σκηνῆς τοῦ Καραϊσκάκη καὶ τοῦ μετοχίου. Ἀπέναντι τούτων πρὸς τὸ μέρος τῶν Ἀθηνῶν εἶχον τέσσαρα ὀχυρώματα ἐπὶ τινῶν λόφων, ὅπου εἶχον στήσαι καὶ πυρρόβλα. Εἰς δὲ τὸν Πειραιᾶ εἶχον ἄλλα τέσσαρα, τὸ νεοκατασκευασθὲν πλοσίον τοῦ Βάσιου, ἕτερον πλοσίον τοῦ μοναστηρίου τοῦ ἀγίου Σπυρίδωνος, ἕτερον εἰς τὸ Παλαιόκαστρον, καὶ ἄλλο περὶ τὸ στόμιον τοῦ Πειραιῶς, ἄντικρυ τοῦ ὁποίου ἦτο τοῦ Χορμῶβα τὸ ὀχύρωμα. Εἰς τὰ πλείοτερα ὀχυρώματα ἔβησαν τὰ βόλια ἑκατέρωθεν, καὶ καθ' ἡμέραν ἐμάχοντο πρὸς ἀλλήλους Ἕλληνες καὶ Τούρκοι ἐκ τῶν ὀχυρωμάτων καὶ μετὰ τὰ τουφέκια καὶ

τοὺς πολιορκημένους νὰ δεχθῶσι συνθήκας. Ο ἄνδρ. Σ. Βυζάντιος εἰς τὴν ἱστορ. τοῦ τακτικοῦ λέγει ὅτι, ὁ Θραῖ ἐκεῖνος ἦτον ὁ Δημ. Κυριακίδης, ὅστις, λέγει, παρέλαζε τὴν πυρίτιδα ἀπὸ τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν καὶ τὴν μετεκόμισεν εἰς τὰ Μέθαινα, καὶ συνεστράτευσε καὶ αὐτὸς, καὶ συναπεκόμισεν τὸν εἰς αὐτὸν ἀνήκοντα σάκκον πυρίτιδος εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ διὰ ταῦτα ὅτι ἐσυκοφαντήθη. Ὁ Κυριακίδης εἶν' ἀξιώπανος, διότι συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ ἐφοδιασθῇ ἡ Ἀκρόπολις μετὰ πυρίτιδα· ἐξεπλήρωσε βέβαια τὸ χρέος του· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀποδεικνύει ὅτι ἐσυκοφαντήθη· καὶ πρὸς τί ἡ συκοφαντία; ἕκαστος ἔχει τὸν ἴδιον τρόπον τοῦ συλλογίζεσθαι περὶ τῶν πραγμάτων. Ὁ Κυριακίδης ἐφρόνει ἴσως τὰ τῆς εὐρωπαϊκῆς τάξεως, ὅτι δὲν ἦτον ἄλλος τρόπος νὰ σωθῇ ἡ φρουρὰ εἰμὴ διὰ συνθηκῶν. Ἐπειδὴ δ' ἔως πρὸ ὀλίγου ἦτον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Αὐστριακοῦ Προξένου Γροπίου, ἐφάρρει εἰς τὴν φιλίαν τῶν Αὐστριακῶν μετὰ τὸν Κιουταχῆν ὅτι, δὲν ἤθελον πάθει ἐξερχόμενοι διὰ συνθηκῶν, ἐν ᾧ ἄλλοι ἐφοβοῦντο μὴ παρασπονδῆσει, ὡς Τούρκος, ὁ Κιουταχῆς καὶ πάθωσι, καὶ ἄλλοι ἐφθάνουν τὴν τύχην τοῦ Μισολογγίου, καὶ ἤθελον νὰ πράξωσι τὰ αὐτὰ· εἶναι δὲ ἀξιώπανος ὁ Σουρμελῆς, ἂν ἐφρόνει ὅτι ἐπρεπε ν' ἀποδείξωσιν οἱ Ἕλληνες καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας ὅτι τὰς καταστρέψουσι, δὲν τὰς παραδίδουσι μετὰ συνθήκας, καὶ ὅτι ἀποθνήσκουσι μετὰ ὄπλα εἰς τὰς χεῖρας, ἂν δὲν δύνανται νὰ σωθῶσι φεύγοντες ἀναμέσον τῶν Τούρκων ὡς καὶ εἰς τὸ Μισολόγγι, καὶ ὅτι κίονται ἀλλὰ δὲν παραδίδονται.

μέ τὰ πυροβόλα. Οἱ Τούρκοι εἶχον δώδεκα πυροβόλα· εἶχον καὶ οἱ Ἕλληνες ἕξ. Ὁ Καραϊσκάκης ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ μὲ τὸ ἱππικὸν πλησίον τῆς Ἀκροπόλεως κατὰ τὸ Δαφνί, νὰ ἐπελπίσῃ τοὺς ἐν αὐτῇ διὰ τὴν ταχείαν λύσιν τῆς πολιορκίας. Ἐκίνησαν λοιπὸν ἑκατὸν σαράντα ἱππεῖς καὶ τινεὶ πεζοὶ ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Βασιλὴν Μπούζγου, ὅστις ἔμελλε νὰ καταλάβῃ τὸ στενὸν ἀριστερόθεν τῆς Ἐλευσίνος ἀντικρυ τῶν Τούρκων. Οἱ ἱππεῖς εἶχον προχωρήσει, καὶ ἡ προσσφυλακὴ τῶν ἦτο πλησίον τοῦ ἐλαιῶνος. Ὁ δὲ Μπούζγος εἶχε τοποθετηθῆ εἰς τὸ εἰρημένον στενόν. Ὁ Κιουταχῆς ἐλθὼν τὴν νύκτα μ' ἀρκετοὺς ἱππεῖς καὶ πεζοὺς, ἐφέδρευεν ὀπίσω τῶν λόφων τῶν ἐχθρικῶν ὀχυρωμάτων, τῶν ἀπέναντι τοῦ μειοχίου, κατὰ τοῦ ὁποίου ἴσως εἶχε σκοπὸν νὰ ἐπίπέσῃ τὴν νύκτα ἐκείνην. Αἶφνης παρουσιάζονται Τούρκοι πολλοὶ πεζοὶ καὶ ἱππεῖς, ὀρμῶσι κατὰ τοῦ Μπούζγου, τὸν ἐκτοπιζοῦσι, τὸν τρέπουσιν εἰς φυγὴν καὶ κυριεύουσι τὴν θέσιν του. Οἱ δὲ μετὰ τοῦ Καραϊσκάκη ἱππεῖς βλέποντες τὴν πληθύν τῶν Τούρκων, ὀπισθοδρομοῦσι πρὸς τὸ στενόν, νὰ περάσωσιν ἐκεῖθεν εἰς Κερατζίνη· ἀλλ' εὐρίσκουσι Τούρκους αὐτόθι, καὶ συμπλέκονται μὲ τοὺς ἱππεῖς αὐτῶν εἰς τρόπον ὥστε δὲν διακρίνονται οἱ Τούρκοι ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, ὅτε ὁ Καραϊσκάκης ἐφώναξε· μέ τὰ ξίφη Ἕλληνας, φοβηθεὶς μὴ μέ τὰ ὅπλα τοῦ πυρὸς φονευθῶσι καὶ ἐξ αὐτῶν μέ τὰ ξίφη λοιπὸν μαχόμενοι καὶ προχωροῦντες εἰς τὸ στενόν, διώχουσι τοὺς Τούρκους ἐκεῖθεν καὶ διαβαίνουσι τότε ὄρμησαν κατ' αὐτῶν καὶ οἱ ὑπὸ τῶν Μπούζγου Ἕλληνες, ὅτε ἐπρόφθασαν καὶ ἄλλοι εἰς βοήθειαν πεζοὶ, καὶ ἐπολέμησαν τρεῖς ὥρας παρὰ τὸ στενόν, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπεχώρησαν ἀμφοτέρω τὰ μέρη εἰς τὰς θέσεις των. Οἱ Ἕλληνες ἐφόνευσαν καὶ ἐπληγώσαν πολλοὺς Τούρκους· ἐφονεύθησαν καὶ ἐξ αὐτῶν καὶ ἐπληγώθησαν δεκαεννέα. Ἡ μάχη αὐτὴ ἐγένεε τὴν Κυριακὴν τῶν Βιτών. Ἀλλὰ δὲν παρήρχετο ἡμέρα καὶ νὰ μὴ κρατηθῆ μάχη εἴτ' ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Κερατσινίου, εἴτ' ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Φαλήρου. Τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα ἐτουφέκισαν τρεῖς βλοὶ οἱ Ἕλληνες ἐορτάζοντες τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, καὶ ἐκ τούτου ἐγνώρισαν οἱ ἐν τῇ Ἀκροπόλει ὅτι εἶχον προχωρήσει πρὸς τὰς Ἀθήνας οἱ ἕξωθεν πολεμοῦντες καὶ ἐθαρρόνθησαν. Ἀρχὰς Ἀπριλίου ὁ Καραϊσκάκης ἀπεφάσισε νὰ κατασκευασθῶσι δύο ὀχυρώματα κατὰ τὸ Δαφνί

δίπσω τῶν λόφων, ὅπου ὑπῆρχον τὰ Τουρκικά, καὶ κατασκευάσθησαν. Τότε ὁ Γαρδικιώτης καὶ ὁ Ρούκης ἀφῆκαν τὸ μετόχιον, ὅπερ κατέλαβεν ὁ Γενναῖος, καὶ ἀπῆλθον εἰς τὸ ἕτερον τῶν κατὰ τὸ Δαφνὶ ὀχυρωμάτων, ἐν ᾧ εἰς τὸ ἄλλο ἐτοποθετήθησαν οἱ Πετιμεζαῖοι, Χρ. Σισίνης, Παπασταθόπουλος καὶ Ζάχος Μήλιος. Καὶ ἰδοὺ ἔρχονται Τούρκοι ἀπέναντι νὰ κατασκευάσῃσιν ὀχύρωμα κατὰ τὸ μέρος τῆς πεδιάδος. Ἰδοὺ δὲ καὶ ὁ Κιουταχῆς αὐτὸς καὶ προκαλεῖ εἰς μάχην τοὺς Ἕλληνας· ἀλλ' ἐπαρουσιάζετο συνήθως εἰς τὰς μάχας μὲ χιλίους πεντακοσίους καὶ πλειοτέρους ἵππεις, καὶ οὕτως ὑπερσεῖχε τῶν Ἑλλήνων. Ἐφθασε δὲ τότε καὶ ὁ Καρκαϊτκάκης, καὶ συγκροτεῖται μάχη εἰς τὴν πεδιάδα, καὶ δις τρέπουσι καὶ τρέπονται ἑκατέρωθεν οἱ μαχηταὶ ἀλληλοδιαδόχως εἰς φυγὴν, καὶ διαρκεῖ τέσσαρας ὥρας, καὶ φονεύονται ἀρκετοὶ Τούρκοι καὶ Πασιᾶς τις δὺν οὐρῶν, καὶ φονεύονται καὶ ὑπὲρ τοὺς εἴκοσιν Ἕλληνες, καὶ πληγόνονται δέκα Σουλιῶται, καὶ πίπτει ὁ Βασίλης Δαγγλῆς ἐξ αὐτῶν· ἀλλ' ἠρίστευσεν ὁ Γεώργιος Παππᾶ ἐκ Θεσσαλίας, ὁ καὶ Καραγιώργης λεγόμενος, ὅστις μόνος ἐν τῷ μέσῳ εἴκοσι Τούρκων ἵππέων μαχόμενος, ἐξῆλθεν ἀβλαβῆς· ἀφ' οὗ κατεπληγώθη ὁ ἵππος του.

Ἐν τούτοις ἐφθασεν ὁ ἀρχιστράτηγος Γσιόρις εἰς τὸν Πειραιᾶ ἐπί τινος Γολέτας Σπετσιώτικης. Αὐτὸς εὗρισκε δυσκολίαν νὰ δεχθῆ τὴν ἀρχιστρατηγίαν καὶ διότι δὲν εἶχεν, ὡς ἔλεγε, χρήματα. Ἐνόμισεν ὅτι ἡ συνέλευσις τὴν ἐψήφισεν ἀρχιστράτηγον διὰ τὴν ἐλπίδα τῶν χρημάτων, καὶ ἔλεγεν ὅτι δὲν εἶχε χρήματα· ἀφ' εἰτέρου ἐζήτησε πληρεξουσιότητα νὰ πραγματοποιηθῆ δάνειον διὰ τὸν ὄργανισμὸν καὶ ἐφοδισμὸν τῶν στρατευμάτων μὲ τ' ἀναγκάζα ἦτε· καὶ τὸν ἐδόθη. Ἐν τούτῳ διατάττει τὸν Κῶσιαν Βλαχόπουλον, τὸν Βελιστάριον Καλόγερον, τὸν Μιχαὴλ Γράμισον καὶ ἄλλους, νὰ στρατιολογήσων ἐπὶ μισθῷ, καὶ ἐστρατολόγησαν ὑπὲρ τοὺς ἑξακοσίους μισθωτοὺς. Ἄλλ' αὐτὸς δὲν εἶχε χρήματα ἰδίαν· νὰ πληρώσῃ ἐξ ἰδίων του μισθοὺς στρατιωτῶν· τὸ δὲ ἐθνικὸν ταμεῖον δὲν εἶχεν οὐχ ἦττον ὄθει, ἀφ' οὗ ἡ Κυβέρνησις ἐκήρυξεν ἀπὸ τὸν περισυῶν Ἀπρίλιον ὅτι, οἱ Ἕλληνες ὄφειλον νὰ στρατεύωνται ἀμισθί, καὶ ἡ συνέλευσις δὲν τὸν ἔδωκε πληρεξουσιότητα νὰ κάμῃ δάνειον διὰ μισθοὺς, ὁ ἀρχιστράτηγος κακῶς ἐπροσμίμιασεν εἰς τὴν διοίκησιν τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων, ἀνοίξας τὸν δρᾶ-

μον τῶν μισθῶν, ἐν ᾧ ἡ Ἑλλάς δὲν εἶχε χρήματα νὰ πληρωῇ τοὺς μισθοὺς εἰς τοὺς πολεμοῦντας δι' ἑαυτοῦς, διὰ τὰ ἱερώτατα, διὰ τὴν πίσιν καὶ τὴν πατρίδα των· ἀφ' ἑτέρου ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἀπειθειαν καὶ τὴν διαίρεσιν τοῦ στρατοῦ, καὶ οἱ στρατολογήσαντες ἐπὶ μισθῷ δὲν πειθαρχοῦσιν ἤδη εἰς τὸν Γ. ἀρχηγόν· θέλουσι νὰ διαττάωνται ἀπὸ τὸν ἀρχιστράτηγον, ἀπὸ τὸν ὅποιον θέλουσιν ὡσαύτως νὰ διαττάωνται καὶ οἱ Σουλιῶται, οἱ ὅποιοι δὲν ἤθελον καὶ προτοῦ ν' ἀναγνωρίσωσι τὸν Καραϊσκάκην ὡς Γ. ἀρχηγόν. Καὶ ὅμως, διὰ νὰ φυλαχθῇ ἡ πειθαρχία, ὄχι μόνον ἐχρεώσεται νὰ μὴ δώσῃ αἰτίαν εἰς ἀπαίτησιν μισθῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ ἐκδίῃ διαταγὰς εἰμὴ πρὸς τὸν Γ. ἀρχηγόν διὰ τ' ἀφορῶντα τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀττικῆς, καὶ τοῦτο ἀφ' οὗ προηγουμένως ἤθελε συμβουλευέσθαι μὲ αὐτὸν καὶ συνεννοῆται περὶ πάντων. Οὕτως ἤθελον ὑποχρεωθῆ ὅλοι οἱ Ἕλληνες, καὶ αὐτοὶ οἱ Σουλιῶται, πειθαρχοῦντες νὰ πολεμῶσι διὰ τὴν πατρίδα των, καὶ νὰ μὴ ἀπαιτῶσι μισθοὺς, ἀλλὰ ν' ἀρκῶνται εἰς μικρὰν τινα ἐξοικονόμησιν καὶ εἰς τ' ἀπολύτως ἀναγκαῖα των. Οὕτως ἤθελε νικήσῃ τὸν Κιουταχῆν καὶ σώσῃ τὰς Ἀθήνας. Ἄλλ' αὐτὸς ἀνηνέχθη τὴν 7 Μαΐου πρὸς τὴν Ἀντιοχίαν, καὶ ἐπήγει τοὺς Ἕλληνας, ὅτι εἰν' ἀριστοὶ στρατιῶται, καὶ πρότεινεν ὅμως νὰ τὸν δώσῃ ἑκατὸν χιλιάδας λίρας στηρλίνας διὰ νὰ τοὺς πληρώσῃ, καὶ τότε νὰ νικήσῃ τὸν ἐχθρόν. Πρὸ ὀλίγου ἐζήτει ἑκατὸν χιλιάδας δίστηλα, διὰ ν' ἀντικρούσῃ τὸν Κιουταχῆν, ὡς καὶ τὸν Ἰμπραχίμ· ἂν ἤθελεν ἐξέλθῃ πάλιν εἰς τὴν Ρούμελην, ὡς ἐλέγετο· μετ' ὀλίγον θὰ ζήτησιν τετρακισχίλια δίστηλα διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν διάλυσιν τοῦ στρατοῦ, καὶ ταῦτα νὰ τὸν σταλῶσι τὴν ἐπιούσαν τῆς ἡμέρας, καὶ ἦν θὰ γράφει πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ἄλλ' οἱ πτωχοὶ καὶ ἄποροι Ἕλληνες εἶχον ἀνάγκην ἀπὸ ἀρχιστράτηγον, ὅστις νὰ τοὺς πλουτίσῃ ἀπὸ τὰ ἐχθρικά λάφυρα, καὶ νὰ στείλῃ καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν των ὀλίγα ἑκτομμύρια, διὰ νὰ εὐρίσκῃ καὶ εἰς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον δίστηλα δισάκις ζητήσῃ. Ἄν εἶχον χρήματα, ἔφερον ὀλίγα τακτικά συνιάγματα ἀπὸ τὴν Ἑλβετίαν καὶ Γερμανίαν ἢ ὅθεν ἄλλοθεν ἤθουναν, καὶ κατέστρεφον τοὺς Τούρκους.

Εἶχεν ἤδη ἀποφασισθῆ νὰ σταλῇ βοήθεια εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς τὰς νήτους· Ὑδρας καὶ Σπετσῶν κατὰ προτροπὴν τοῦ Κόχραν,

ὅστις ἔμελλε νὰ πλεύσῃ εἰς τὸν Πειραιᾶ μετὰ θαλάσσιον δύναμιν, νὰ συνεργήσῃ διὰ τε ξηρᾶς καὶ ἀπὸ τὴν θάλατταν εἰς τὴν διάλυσιν τῆς πολιορκίας μετὰ καὶ τοῦ ἀρχιστρατήγου καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Ἐπὶ τούτῳ προσεκλήθη ὁ πληρεξούσιος τῆς Ἰδρας Δημ. Ἰ. Κριεζῆς, καὶ λαβὼν ἄδειαν ἀπὸ τὴν συνέλευσιν, μετέβη εἰς τὴν νῆσον ἐκείνην, καὶ συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ ὀργανισθῶσι δέκα λόχοι ἐκ χιλίων Ἰδραίων, οἵτινες ἔμελλε νὰ ἐκστρατεύσωσι καὶ νὰ πολεμήσωσι τὸν ἐχθρὸν εἰς τὴν ξηρὰν. Διωρίσθησαν δ' ἐπ' αὐτῶν δέκα λοχαγοὶ, ὁ Κριεζῆς αὐτός, Ἀναγ. Ντεντάκης, Ἀνδρέας Ντρούγας, Νικόλαος Βίτσου, Νικόλαος Κολαδήμα, Θεόδωρος Μπούφης, Ἀναστάσιος Ῥομπότσης, Μαρίνης Γ. Παρασκευίας, Σάββας Τρίππου καὶ Πανιελῆς Αἰγινίτης, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς των τὸν Κάρολον Οὐρκουχὰ συγγενῆ τοῦ Κόχραν. Οἱ Ἰδραῖοι αὐτοὶ καὶ διακόσιοι Σπετσιῶται ἐπιβιβάσθentes εἰς δώδεκα πλοῖα πολεμικὰ καὶ φορτηγὰ, μεθ' ὧν καὶ δύο ἠφίστεια, τὴν 7 Ἀπριλίου κατέπλευσαν εἰς τὸ Φάληρον, ὅτε εἶχε φθάσει καὶ ὁ Κόχραν ἔξω τοῦ Πειραιῶς ἐπὶ τῆς Γολέτας του. Ἀποβάς οὗτος εἰς τὴν ξηρὰν, ἀπῆλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Καραϊσκάκη ὅπου, συνελθόντων ὄλων τῶν ὀπλαρχηγῶν, κρατῶν σημαίαν εἰς τὴν δεξιάν, εἶπεν: «ὅστις ἀρπάσει τὴν σημαίαν τοῦ Κιουταχῆ θὰ λάβει ἀμοιβὴν χιλία δίστηλα, ὅστις δὲ ἐμπήξει τὴν σημαίαν ταύτην εἰς τὴν πύλην » τῆς Ἀκροπόλεως θὰ λάβει ὡσαύτως ἀμοιβὴν χιλία δίστηλα. ὅ,τι » δὲ σῶμα στρατιωτῶν κατόπι τῆς σημαίας αὐτῆς ὑπάγει, θὰ λάβει » δέκα χιλιάδας δίστηλα (1). ὑπεσχέθη δὲ διαφόρους ἀμοιβὰς καὶ

(1) Ἐνόμισεν ὅτι διὰ τῶν χρημάτων θὰ τοῦς καταστήσει φιλοκινδύνοους. Οἱ Ἕλληνες ῥίπτονται εἰς τὸ πῦρ, ἀποθνήσκουσι μετὰ χαρὰν ἀλλὰ διὰ νὰ τοῦς ἐπαιέσωσιν ὁ κόσμος ὅτι εἶναι παλικάρια. Τὸ μέγα μέρος δὲν κινεῦνται ἀπὸ τὰ χορήματα νὰ πράξωσι τὰ μεγάλα κινεῦνται ἀπὸ τὴν Πίστιν καὶ τὴν Πατρίδα· διὰ ταῦτα ἐθυσίασαν τὰ πάντα, καὶ ἀποθνήσκουσιν ἀδιακόπως νυχθημερόν πολεμοῦντες. Ἄν εἰς τοῦς ἐμφυλίους πολέμους ἐκινήθωσιν τινες διὰ τὰ χρήματα, τούτο ἦτον ἐπόμενον. Πλὴν ἔσφαλον ὅχι οἱ Ἕλληνες, ἀλλ' οἱ αὐτουργοὶ τῶν ἐμφυλίων πολέμων, οἵτινες καὶ τοῦς διέφθειραν. Δὲν ἐκινδύνευσαν ὅμως διὰ χρήματα εἰσελθόντες εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ὁ Κριεζιώτης μετὰ τοῦς τριακοσίους, ἐν εἰς καὶ οἱ

τιμὰς εἰς ὄσους ἤθελον πράξει ἀνδραγαθήματα, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς πρώτους, ἑκατὸν, οἵτινες ἤθελον εἰσελθεῖν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. Καὶ οἱ Ἕλληνας ἐνθουσιασθέντες, ὡς ἔχοντες τοιοῦτους ἐνδόξους ξένους μάρτυρας τῆς ἀνδρείας τῶν, ἤρχισαν ἐν γένει νὰ μάχωνται πρὸς τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἐπολέμησαν ἕως τὸ ἑσπέρας. Τὴν 8 διέταξε καὶ ἀπεβιάσθησαν εἰς τὸ Φάλληρον οἱ Ὑδραῖοι, ὅπου ἦσαν τὰ ὀχυρώματα τοῦ Μακρυγιάννη καὶ τοῦ I. Νοταρᾶ. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν μετὰ καὶ ἄλλων Ἑλλήνων ἤρχισαν μετὰ τὴν μεσημβρίαν ν' ἀεροβολίζονται κατὰ τῶν εἰς τὰ πρὸ τοῦ Μοναστηρίου ὀχυρώματα Τούρκων. Οἱ Ὑδραῖοι προεχώρησαν πολὺ πλησίον· δύο δ' ἐξ αὐτῶν προπορεύονται ξιφῆρεις. Παρηκολούθει καὶ κύων ὑλακτιῶν κατὰ τῶν Τούρκων, ὅπερ καὶ προὔξενεσε γέλωτα εἰς τοὺς Ἕλληνας. Οἱ δὲ Τούρκοι φοβηθέντες μὴ ὀρμάσῃσι καὶ τοὺς ἐπάρῃσι τοὺς ἵππους καὶ τ' ἄλλα ζῴων, τὰ ὁποῖα ἐβόσκοντο ἐκτὸς, εἰσήγαγον αὐτὰ εἰς τὸ Μοναστήριον. Ἐπολέμησαν δ' ἕως τὸ ἑσπέρας, καὶ ἐφόνευσαν ὀλίγους Τούρκους οἱ Ἕλληνας· ἀλλ' ἐπληγώθησαν ἀκινδύνως καὶ πέντε Ὑδραῖοι καὶ ἕξ ἐκ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Οἱ Τούρκοι εἶχον ὀχυρώματα καὶ εἰς τὴν μικρὰν Χερσόνησον, ὅπου εὐρίσκεται τοῦ Θεμιστοκλέους ὁ τάφος. Ὁ Κόχραν εἶχε προσκαλέσει τὴν 13 τὸν Καραϊσκάκη νὰ προσβάλλῃ τὰ κατὰ τὸν Πειραιᾶ ὀχυρώματα αὐτῶν· διετάχθησαν δὲ ὁ Γενναῖος, ὁ Σισίνης καὶ ὁ Ν. Πετιμεζᾶ· καὶ ἀπῆλθον εἰς τὸ παράλιον, ὅπου ἦτον ὁ Κόχραν, με πεντακισίους. Ὁ Κόχραν τοὺς διατάττει νὰ περάσῃσιν ἀντικρυ πρὸς τὸ μέρος τοῦ Φαλήρου. Ὁ Γενναῖος ἐρωτᾷ τὸν Καραϊσκάκη, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐνόμιζεν ὅτι ἐπρεπε νὰ λαμβάνῃ τὰς διατάχας, καὶ αὐτὸς τοὺς διατάττει νὰ μὴ περάσῃσιν ἀντικρυ, ἀλλὰ

φιλοπατριδῆς Ἑπτανήσιοι, οἵτινες τὸ μέγα μέρος ἐθυσίασαν τὰ πάντα, καὶ ἀπέθανον πολεμοῦντες εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος. Δὲν ἐκινδύνευσαν καὶ νὰ κατακαῶσιν εἰσχομίσαντες τὴν πυρίτιδα οἱ μετὰ τοῦ Φαβιᾶ Ἕλληνας καὶ φιλέλλητες διὰ χρέματα, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐκπληρώσῃσι χρέος ἱερὸν πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὴν ἐλευθερίαν, καὶ διὰ νὰ καυχῆθῃσιν ὅτι ἔσωσαν τὰς Ἀθήνας. Μετ' οὗ πολὺ θὰ δείξωσιν ὅτι ἔξυρσοὶ ν' ἀποθάνωσιν εἰς τὰς ἀλικὰς διὰ τὰς Ἀθήνας, ὅτε ὁ στόλαρχος καὶ ὁ ἀρχιστράτηγος ὁ μὲν θὰ βυθισθῇ φεύγων εἰς τὰ νερά, ὁ δὲ θὰ πληγωθῇ ἐμβαίνων εἰς τὴν λέμβον.

νά κινηθῶσιν εἰς τὸ Μοναστήριον καὶ τ' ἄλλα τῶν Τούρκων ὀχυρώματα εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἀφ' οὗ εἰσπλεύσωσι τὰ πλοῖα εἰς τὸν λιμένα, καὶ ἀρχίτωςι νὰ πυροβολῶσι κατὰ τῶν Τούρκων. Ὁ Κόχραν δὲν θέλει νὰ εἰσπλεύσωσι τὰ πλοῖα διὰ τὸν φόβον μὴ βλαθῶσι τὰ σχοινία καὶ τὰ πανία των ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ θυμωθεὶς διότι δὲν ὑπακούει ὁ Καραϊσκάκης, προστάζει τὸν Γενναῖον νὰ παράσῃ πέραν, καὶ τότε ἐγὼ περὶ, λέγει ὁ Πετιμεζᾶ, καὶ ἐκινήθη μ' ἑκατὸν στρατιώτας. Ἐν τούτοις ὡς τριάντα Σπετζιωταὶ ἀπέβησαν εἰς τὴν Χερσόνησον, προσέβαλον τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς ἐξετόπισαν φθάσας καὶ ὁ Πετιμεζᾶς ὤρμησε κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ Τούρκοι ἐτράπησαν εἰς φυγὴν. Ταῦτα βλέποντες οἱ Ἰθραῖοι, ἤρχισαν ἀπὸ λόγου ὀλίγοι καὶ ἔρθαναν εἰς τὰ ἔργα κατὰ τῶν Τούρκων, καὶ εὐθὺς ἔδραμον ὄλοι μὲ τοιαύτην ὄρμην, ὥστε ἐκυρίευσαν ἐξ ἰφθόου τὰ πρῶτα ὀχυρώματα, καὶ ἐνέπνευσαν τοσοῦτον φόβον καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, ὥστε κατέλιπον τὰ ὀχυρώματά των καὶ φευγον, καὶ οἱ Ἕλληνες τοὺς κατεδίωξαν φεύγονσας, καὶ αὖτως εἰς διάστημα μιᾶς ὥρας ἐκυρίευσαν ἐννέα ὀχυρώματα. Τότε ὁ Κόχραν διέταξε τὸν Γενναῖον νὰ κινηθῇ κατ' ἄλλων ὀχυρωμάτων, καὶ ἐκινήθη οὗτος μὲ τὸν Σισίνην καὶ οἱ Τούρκοι ἐτράπησαν, ὡς ἐτράπησαν καὶ ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Φαλλήρου καὶ τοῦ Κεραταινίου, κινηθέντων ὡς πρῶτος καὶ ἄλλων Ἑλλήνων ἐναντίον των καὶ διευθύνθησαν πρὸς τὰ πέραν ἐπὶ τῶν λόφων ὀχυρώματα. Ἐξῆλθον καὶ οἱ κεκλεισμένοι εἰς τὸ Μοναστήριον ὡς τριακόσιοι τὸν ἀριθμὸν, διὰ νὰ φύγωσιν, ἀλλ' εὐθὺς ἐπέστρεψαν καὶ ἐκλείσθησαν πάλιν ἂν δὲ τὸ ἵππικόν τοῦ Χ. Μιχάλη εὐρίσκετο ἐκεῖ, ἤθελε προξενήσει πολλὴν φθορὰν εἰς τοὺς ἐχθροὺς. Ὁ δὲ Καραϊσκάκης ἐπέπεσε κατ' αὐτῶν φεγγόντων μὲ δύο μόνον ἵππεῖς, καὶ μὴ φέρων κατὰ τύχην τὸ ξίφος του, μετεχειρίσθη τὸ τουρέκι ὡς βόταλον καὶ τοὺς ἐκτόπα. Οἱ δὲ εἰρημένοι ἵππεῖς ἐφόνευσάν τινες τῶν ἐχθρῶν, ἀλλ' ἐπληγώθησαν καὶ οἱ δύο. Οἱ Ἕλληνες εἰς τὸ κίνημα τοῦτο ἐκυρίευσαν ὅλα δεκατρία ὀχυρώματα Τουρκικὰ εἰς τὰ περίε τοῦ Πειραιῶς καὶ τῆς Μουνοχίας καὶ εἰς τὴν πεδιάδα, καὶ εἶχον ἤδη ἐλευθέραν τὴν συγκοινωνίαν μετὰ τὸ Φαλλήρου καὶ Κεραταινίου ἐφόνευσαν δὲ καὶ ἐπλήγωσαν οὐκ ὀλίγους Τούρκους· πλὴν ἐπληγώθησαν καὶ ὀλίγοι ἐξ αὐτῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ πυρπιλητής

Ῥομπότσης καὶ δύο στρατιῶται Ὑδραῖοι. Ὁ δὲ Κόχραν παρηκολούθει πεζῆς τοὺς Ἕλληνας, καὶ τὸν Γενναῖον ἀσπασάμενος, λέγει: αὐριοὺν κατ' εὐθείαν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. Ἐνόμισεν ὅτι ἦτον εὐκόλον νὰ φεύγωσιν οἱ Τούρκοι καὶ αὐριοὺν καὶ πάντοτε ἐμπροσθεν τῶν Ἑλλήνων, ὡς πρόβατα σκορπιζόμενοι, ὡς ἔγραφεν (1). Εἰς τὸ τέλος τῆς μάχης ἦλθον οἱ Σουλιῶται καὶ κατέλαβον τὸ πλεῖστον τοῦ Βίτιου Τουρκικὸν δούρωμα. Τὴν 14 ὁ Κόχραν ἔστειλε πρὸς τοὺς κεκλεισμένους εἰς τὸ Μοναστήριον Τούρκους τὴν ἐφορκίδα του μὲ σημαίαν λευκὴν νὰ τοὺς προβάλῃ συνθήκας· ἀλλ' αὐτοὶ τουφεκίζοντες ἐφόρευσαν ἕνα τῶν ναυτῶν Ἀγγλων φιλέλληνα. Τότε ὁ Κόχραν διέταξε τὸ δίκροτον καὶ τ' ἄλλα Ἑλλ. πλοῖα, τὰ ὁποῖα εἶχον εἰσπλεύσει εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ ἤρχισαν νὰ πυροβολῶσι κατὰ τοῦ Μοναστηρίου. Οἱ Ἕλληνες ἐπυροβόλουν ὡσαύτως καὶ ἀπὸ τὸ Φάληρον. Ὁ δὲ πυροβολισμὸς διήρκεσε πέντε ὥρας, καὶ μόνον ὁ Μιαούλης ἐρρίψεν ὀκτακοσίαις σφαίρας ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, καὶ κατεκρημνίσθη πολὺ μέρος τοῦ τείχους. Οἱ δὲ Τούρκοι ἐνεκαρτέρου, περιμένοντες ἀπὸ τὸν Κιουταχῆν βοήθειαν. Κατῆλθον δὲ εἰς τὸ παράλιον τοῦ Πειραιῶς ὁ Καραϊσκάκης, ὁ Κώστας Βλαχόπουλος μὲ τοὺς ἑξακοσίους μισθωτοὺς, αἱ Σουλιῶται, οἱ Ὑδραῖοι καὶ ἄλλοι Ἕλληνες, καὶ ἐπολιόρκησαν τοὺς Τούρκους πλησιάζαντες τόσον εἰς τὸ Μοναστήριον, ὥστε ἔθεντο ὡς προμαχῶνας τὰ ἐρείπια αὐτὰ τοῦ κρημισθέντος τείχους του. Τὴν 15 οἱ Τούρκοι ἐζήτησαν ἀνακωχὴν ἐξ ὠρῶν, νὰ σκεφθῶσι καὶ νὰ διαπραγματευθῶσιν· ἀλλὰ παρῆλθεν ἡ προθεσμία, καὶ αὐτοὶ ἐπέμεινον εἰς τὰ ἴδια, ὥστε ἤρχισε πάλιν ἡ Ἑλλάς νὰ πυροβολῇ καὶ νὰ κατεκρημνίσῃ τὰ τείχη καὶ τοὺς θόλους τοῦ

(1) Αὐθημερὸν (τὴν 13—25 Ἀπριλίου) ὁ Κόχραν ἔγραφε τὴν Ἀντικυβ. Επιτροπῆν. «Ναῦται τινὲς ἀπέβησαν εἰς τὴν Χερσόνητον, καὶ ἐδίωξαν τοὺς ἐκεῖ εὕρισκομένους Τούρκους. Τότε οἱ στρατιῶται μὴ ὑποφέροντες νὰ φανῶσι κατώτεροι, ὤρμησαν κατὰ τῶν Τούρκων. Ἐν ᾧ δὲ οἱ Ὑδραῖοι σπετσωμένοι ἐκυρίευσαν τὰς θέσεις τῶν ἐχθρῶν εἰς τὴν Χερσόνητον, οἱ στρατιῶται ἐκυρίευσαν ἐξ ἐπίδου τὰς θέσεις ἀντικυβ. εἰς τὸν αἰγιαλὸν τοῦ Πειραιῶς, καὶ οἱ Τούρκοι ἐφουγον πανταχόθεν ὡς πρόβατα.»

Μοναστηρίου. Ὅθεν οἱ Τούρκοι βιάζονται οὕτω καὶ προβάλλουσι νὰ ἐξέλθωσι καὶ νὰ υπάγωσιν ὅπου καὶ οἱ ἄλλοι, καὶ τὴν 16 Ἀπριλίου ἐγένεεν ἡ συνθήκη καὶ ἐξήλθον, καὶ ὁ Καραϊσκάκης ἔλαβε μέτρα διὰ τὴν ἀσφάλειάν των, καὶ ἀφ' οὗ τούτους κατέταξεν εἰς στοῖχον διώρισε πεζοὺς καὶ ἵππεῖς ἐκ τῶν Ἑλλήνων περίξ αὐτῶν, καὶ εἰς τὸ κέντρον ἐνέθησαν ὡς Ὀμηροὶ ὁ Ντισιαβέλλα· καὶ ἄλλοι ὀπλαρχηγοὶ, καὶ αὐτὸς ὁ Καραϊσκάκης, καὶ ἄλλοι ἀρχηγοὶ τῶν τε ἀτάκτων καὶ τῶν τακτικῶν στρατευμάτων ἦσαν διωρισμένοι εἰς υπεράσπισίν των, καὶ οὕτως ἐκινήθησαν καὶ προεχώρουν. Ἄλλ' ἐν τοσούτῳ πολλοὶ στρατιῶται ἀπὸ τὰ διάφορα ὀχυρώματα ἔδραμον εἰς τὸ Μοναστήριον ἐπ' ἐλπίδι νὰ εὗρωσι λάφυρα, καὶ ἀποτυχόντες παρηκολούθουν κατόπι τῶν Τούρκων. Καί τις ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Νοταρχᾶ ἠθέλητε ν' ἀφαιρέσῃ τὸ σπαθὶ ἀπό τινος Τούρκου, ὅστις τὸν πιστολίζει καὶ ἀντιπιστολιζεται, καὶ ἐν τῷ ἅμα ἤρχισαν οἱ ἀκολουθοῦντες Ἕλληνες νὰ κτυπῶσι τοὺς Τούρκους, καὶ οἱ Τούρκοι ἀμοιβαίως τοὺς Ἕλληνας. Οἱ δὲ ἀρχηγοὶ καὶ στρατιῶται, ὅσοι τοὺς συνοδεύουσι νὰ τοὺς φυλάξωσιν, ὄχι μόνον δὲν εἰσκακούνται, ἀλλὰ κτυπῶνται καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, καὶ μ' ὅλον τοῦτο προχωροῦντες ἔρθασαν ὑπὸ τινά λόφον κατεχόμενον ἀπὸ ἄλλους Τούρκους, καὶ αὐτοὶ οὕτοι ἤρχισαν νὰ πυροβολῶσιν εἰς τὸν σωρὸν, καὶ φονεύουσι καὶ Τούρκους καὶ Ἕλληνας. Ἡ δὲ ὀπισθοφυλακὴ, συγκατεμένη ἀπὸ τοὺς ὑπὸ τὸν Κῶστα Μπότσαρην Σουλιώτας καὶ ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Νικηταρχᾶ υπερασπίσθη κινδυνεύουσα τοὺς Τούρκους ὀπισθοποροῦντας διὰ τὸν πυροβολισμὸν τῶν ἄλλων, καὶ τοὺς ἤνοιξε δρόμον νὰ φύγωσι, καὶ οὕτω διεσώθησαν δύο ἵππεῖς καὶ δεκάπέντε ἐφυλάχθησαν. Ἐσώθη καὶ ὁ χιλιάρχος Ἀλιούσης, Ἄλβανὸς ἐκ Τεπελενίου, ὑπὸ τοῦ γενναίου ἵππέως Ἀθανασίου Παπάζογλου. Ὅλοι δὲ οἱ ἄλλοι ἀπώλοντο. Ἐρονεύθησαν καὶ τινες Ἕλληνες, ἀλλὰ καί τις ἀξιωματικὸς καὶ ἑπτὰ στρατιῶται, οἱ ὁποῖοι τῆς τιμῆς προστάται καὶ τῆς ἀνθρωπότητος, προὔδάλοντο ἑαυτοῦς ὡς προτείσμα, νὰ φυλάξωσι τοὺς Τούρκους. Ἀπὸ τὸν εἰρημένον Ἀλιούσην ὁ Γρόπιος, Αὐστριακὸς Ἠρόξενος ἐπληροφόρηθη τὰ γινόμενα ὅπως ἐγένεον, καὶ ἐξέθηκεν αὐτὰ, δικαιώσας τοὺς Ἕλληνας, οἵτινες ἐλυπήθησαν διότι ἡ ἀξιόποινος διαγωγή ὀλίγων ἀτάκτων ληστῶν προσέβαλε τοῦ ἀγαθωτάτου

ἔθνος τὴν ὑπόληψιν· τοῦτο αὐτὸ ἔπραξαν καὶ ἄλλοι παρειρηθέν-
τες Εὐρωπαῖοι καὶ ὁ Βλάκερ. Ὁ Καραϊσκάκης ἐλυπήθη καθ' ὑπερ-
βολὴν διὰ ταῦτα, καὶ ὁ Τσιόρτζης ἠγανάκτησε, καὶ ἐκράτησε τὸν
Νοταρᾶν ὡς εἰς φυλακὴν εἰς τὴν Γολέταν του. Ἐστειλε δὲ τὸ δί-
πλωμα τῆς ἀρχιστρατηγίας εἰς τὴν Ἀντικυβ. Ἐπιτροπὴν, παραι-
τούμενος τὴν ὑπηρεσίαν· ἀλλ' αὕτη τὸ ἀνταπέσειλε καὶ τὸν ὑπε-
χρέωσε νὰ ἐξακολοθησῇ ὑπηρετῶν τὴν Ἑλλάδα. Ὁ δὲ Κόχραν
ἠθέλησε ν' ἀναχωρήσῃ, καὶ μόλις ἤδυνήθη ὁ Τσιόρτζης νὰ τὸν κα-
ταπέισῃ νὰ ἡσυχάζῃ, βεβαιώσας αὐτὸν ὅτι τὸ κακὸν δὲν προήλθεν
ἐξ αἰτίας κανενὸς τῶν ἀρχηγῶν, εἰ ὅποιοι δυσηρεστήθησαν πολὺ
διὰ τοῦτο, ἀλλ' ἐξ αἰτίας ἀνοήτου στρατιώτου, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ
ὄμορου ἐτιμωρήθη πειθαρχικῶς ὑπὸ τοῦ ἀρχιστρατήγου. Ὁ δὲ
Γόρδων ἀνεχώρησε διὰ τοῦτο ἀπὸ τὸ στρατόπεδον. Καὶ ὅμως
πρῶτα παραδείγματα βεβηκρότητος ἐδόθησαν πάντοτε ἀπὸ τοὺς
Τούρκους εἰς τοὺς Ἕλληνας· ἂν δ' εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Ἐπαναστά-
σεως, εἰς τὸν νόμον τῆς ἀνάγκης πειθόμενοι, ἔπραξαν καὶ οἱ Ἕλ-
ληνες τοιαύτας ὁμοιότητας, ὡς εἰς τὴν ἐκπολιόρρησιν τῆς Τριπο-
λιτσᾶς καὶ ἀλλαγῶν, πλὴν ἀπεδρακίμασαν πάντοτε καὶ ἀποδοκιμά-
ζουσι τὰ γινόμενα· καὶ σήμερον ἐκινδυνεύσαντες καὶ ἀρχηγοὶ
καὶ στρατιῶται καὶ ἄλλοι κἀπίθουν, διὰ νὰ ἐμποδίσωσι τὸ κακὸν,
ὅπερ βλαμῶνται τὴν λαμπρὰν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος· ὅμως δὲν
ἠμπόρεσαν. Καὶ ὅμως οἱ Ἕλληνες δὲν θὰ κερδίσωσι τοὺς ἀγωνίας
τῶν ὑπὲρ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, διότι ὁ μὲν Κόχραν,
ἐν ᾧ ἐκλήθη νὰ διοικήσῃ τὸν Ἑλληνικὸν σιόλον εἰς τὴν θάλασσαν,
θέλει νὰ διοικήσῃ καὶ τὰ στρατεύματα εἰς τὴν ξηρὰν. Ὁ δὲ Τσιόρτζης,
ἀντὶ νὰ φυλάξῃ τὴν ἐνότητα εἰς τὸν στρατὸν, ἀντὶ νὰ συσκέπτε-
ται καὶ νὰ συμπράττῃ μὲ τὸν Καραϊσκάκην, καὶ νὰ διατάτῃ δι-
αυτῷ τὰ δέοντα, ὡς ἂν ὑπαγορεύων τὴν ἀναρχίαν, τὴν πρὸς αὐτὸν
ἀπέθειν, διορίζει στρατολογίαν ἐπὶ μισθῶ, καὶ δίδει ἀφορμὰς εἰς
τὸν Γ. ἀρχηγὸν νὰ στοχασθῇ ὅτι ἐπιβουλεύεται εἰς τὴν δόξαν του
ὁ τὸν ἀρχιστρατήγον, καὶ εὐχεται μάλιστα νὰ πῆσῃ εἰς τινα
μάχην, διὰ νὰ σώσῃ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπόληψίν του (1). Αὐτὸς

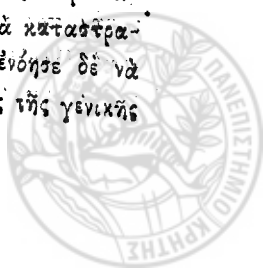
(1) Εἰς τὴν ἱστορ. τῶν Ἀθηνῶν ἀναφέρει ὁ Σουρμελῆς ὅτι ὁ
Γ. ἀρχηγὸς ἐπαρῶν ἐπορεύετο διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀχαριστίαν καὶ πε-
ριφράνησιν τῆς ἐν Τροιζίνι συνελύσεως καθὸ ψηφισάσης τὸν Τσιόρτζη

ἐμφιλοχωρῶν εἰς τὴν Γολέταν του, ἤθελε νὰ διοικήσῃ αὐτόθεν τὸν στρατόν· οὕτως ἔμενεν ἄφαντος εἰς τὸν στρατόν, ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ εὐρίσκεται πάντοτε ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ, ὥστε νὰ γινώσκῃ τοὺς Ἕλληνας· πολὺ καλλίον ἀφ' ὅτι τοὺς ἐγινώσκῃ ὅτε διώκει τινὰς ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν Ἐπίανησον, καὶ νὰ ἦναι συνεπὴς εἰς τοὺς στόχασμούς του καὶ εἰς τὰς πράξεις του. Οὕτως ἤθελε διοικήσῃ τὸν στρατόν πρὸς ἀφέλειαν τῶν Ἑλλήνων, ἀκούων τὴν γνώμην τῶν Ἑλλήνων καὶ πρὸ πάντων τοῦ Καραϊσκάκη.

Ὅστις εἶχε διατάξει τὸν Κῶσταν Βλαχόπουλον νὰ καταλάβῃ νυκτὸς θέσιν πλησίον τοῦ Μακρυγιάννη. Παρατηρήσας δὲ τὸ πρῶτὴν τῆς ἐπιούσης ὅτι ἡ θέσις ἐκείνη ἦτο κενή, καὶ ἐρωτήσας τὸν Βλαχόπουλον τὴν αἰτίαν τῆς ἐλλείψεώς του, ἤκουσεν ὅτι δὲν πείθεται εἰμὴ εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀρχιστρατήγου· ὁ Καραϊσκάκης διέταξεν ἐπομένως τὸν ἀρχηγὸν τοῦ τακτικοῦ Ἰγγλέσην, καὶ πλησιάσας νυκτὸς εἰς τὸν ἐλαιῶνα, κατεσκεύασεν ὄχρωμα τετράπλευρον, καὶ περιεταφρώθη καὶ ἔστησεν εἰς τὰς γωνίας τέσσαρα πυροβόλα, καὶ ὁ ἀρχηγὸς ἐφιλοδώρησε μὲ ὀλίγα χρήματα τότε τοὺς τακτικῶς διὰ τὴν πειθαρχίαν των. Τότε ἐπλησίασεν καὶ ὁ Μακρυγιάννης, ὅτε ὁ Βλαχόπουλος καὶ ὁ Πέτας καὶ κατεστεύασαν κατὰ σειρὰν ὄχρωμάτα ἀριστερόθεν κατὰ τὸ μέρος τοῦ Δαφνιοῦ καὶ ἐτοποθετήθησαν εἰς αὐτά. Οἱ δὲ Τούρκοι ἐδιώχθησαν ὅλως ἀπὸ τὴν μεγάλην πεδιάδα, τὴν μεταξὺ Κεραταινίου, τοῦ Πειραιῶς καὶ τῶν Ἀθηνῶν· κατέχουσι δὲ τὰ ὑψηλὰ βουνὰ ἀριστερόθεν. Διεξίθην δὲ κατὰ τὸ μέρος τῆς θαλάσσης· ὑπῆρχον ἡ πρὸς τῶν Τούρκων κατεχομένη μάνδρα καὶ ἄλλο ἐπὶ τῆς ἄμμου Τουρκικὸν ὄχρωμα. Ὁ δὲ Κόχραν ἀπῆτει νὰ ὀρμήσωσι διὰ τοῦ ἐλαιῶνος οἱ Ἕλληνες, καὶ νὰ λύσωσι τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀκροπόλεως, ἐνῶ ὁ Τσιόρτζης ἤθελε ν' ἀποβιβασθῶσι

ἀρχιστράτηγον. Ἀλλ' ἡ συνέλευσις ὑπεχώρησεν εἰς τὰς περιστάσεις ψηφίσασα ξένον ἀρχιστράτηγον· δὲν ἤλπιζε δὲ νὰ καταστραφῇ ὁ Κιουταχῆς εἰμὴ διὰ τοῦ Καραϊσκάκη· δὲν ἐνόησε δὲ νὰ παύσωσιν οὔτε ὁ Καραϊσκάκης οὔτε ὁ Κολοκοτρῶνης τῆς γενικῆς ἀρχηγίας.

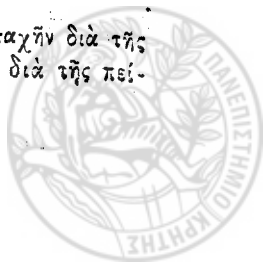

πέντε χιλιάδες εἰς τὰς Ἀλικὰς καὶ κατασκευάσαντες ὄχυρά-
 ματα ἀπὸ τὸ παράλιον, ὅπου ὑπάρχει ἐκκλησιῶν, ἕως τὴν
 Ἀκρόπολιν, καὶ οὕτω πολεμοῦντες πρὸς τοὺς Τούρκους νὰ προ-
 χωρήσωσι, καὶ ἂν ἐν δυνήθωσι νὰ διώξωσι τοὺς πολιορκοῦντας,
 νὰ τὴν ἐφοδιάσωσι τοῦλάχιστον μὲ τ' ἀναγκαῖα, νὰ ἐξαγάγωσι
 τὰ γυναικόπαιδα καὶ τοὺς ἀσθενεῖς καὶ πληγωμένους, καὶ ν' ἄλ-
 λάξωσι τὴν φρουράν. Τέλος ὁ Κόχραν ἤθελεν οὕτως ἢ ἄλλως
 νὰ κινήθωσιν οἱ Ἕλληνες ὅσον τάχος, νὰ λύσωσι τὴν πολιορ-
 κίαν, εἰδεμένη, ἠπειλεῖ ν' ἀναχωρήσῃ, ὡς ἠπειλεῖ πρὸ μικροῦ καὶ
 τὴν συνέλευσιν. Ἀλλ' ὁ Καραϊσκάκης ἰσχυρίζετο ὅτι οἱ Ἕλλη-
 νες ἔπρεπε νὰ ἐμποδίσωσιν ἀπανταχόθεν τὰς τρεφὰς καὶ τὰ
 πολυεφεδία, καὶ οὕτω νὰ καταστραφῶσιν οἱ Τούρκοι, ἢ νὰ
 βιασθῶσι νὰ φύγωσι· διότι, ἔλεγεν, ἐπειδὴ αἱ ἀλικαὶ ἀπὸ τὴν
 Ἀκρόπολιν ἀπέχουσι μίαν ὥραν, καὶ ὁ τόπος εἶναι ὅλως πεδι-
 νός, καὶ ὁ Κιουταχῆς ἔχει πολυάριθμον ἵππικόν, οἱ Ἕλληνες
 δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κινήθωσι κατὰ μέτωπον τῶν Τούρκων πρὸς
 τὴν Ἀκρόπολιν νὰ λύσωσι τὴν πολιορκίαν· ἂν θελήσωσι δὲ νὰ
 κατασκευάσωσιν ὄχυράματα, θὰ κατασκευάσωσι καὶ οἱ Τούρκοι
 ἐμπροσθεν ἄλλα, καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν μαχόμενοι διὰ τῶν ὄχυρωμά-
 τῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ βοηθούμενοι ἀπὸ τὸ ὑπερέχον ἵππικόν καὶ
 πυροβολικόν των, δὲν θ' ἀφήσωσι τοὺς Ἕλληνας νὰ φθάσωσιν εἰς
 τὴν Ἀκρόπολιν. Καὶ ὁμοῦ οἱ ξένοι, οἵτινες δὲν γνωρίζουσιν οὔτε
 τοὺς Τούρκους, οὔτε τοὺς Ἕλληνας, οὔτε τὸν τρόπον αὐτῶν
 τοῦ πολεμεῖν, δὲν ἀκούουσι τὸν νικητὴν τῆς Ράχοβας καὶ τοῦ
 Διστιόμου. Ὁ δὲ Κόχραν ἔλεγεν ἀδιακόπως: ἢ ἐμπρὸς ἢ φεύγω
 (1). Τέλος ἀπεφασίσθη νὰ γείνη ἀπόβασις εἰς τὰς Ἀλικὰς καὶ

(1) Ἀλλ' ὦ ξένοι, ἂν ἤλθετε εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ τὴν βοή-
 θήσετε πολεμοῦντες ὡς πολεμεῖτε εἰς τὴν Εὐρώπην, ἔπρεπε νὰ
 συνοδευθῆτε καὶ μὲ τινα τακτικὰ συντάγματα ἐκ τῶν ὑπε-
 τέρων, καὶ τότε ἐκινήσθε ἀμέσως εἰς τὴν ἀκρόπολιν καὶ ἐλύ-
 τε τὴν πολιορκίαν· ἀλλ' ἂν ἤλθετε νὰ πολεμήσετε διὰ τῶν Ἕλ-
 λήνων στρατιωτῶν τοὺς Τούρκους, τότε εἶπετο ἀναγκαίως διὰ
 νὰ νικήσετε, ν' ἀκούσετε ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας αὐτοὺς πῶς ἐχρεω-
 στεῖτε νὰ πολεμήσετε πρὸς ἀτάκτους ἐχθροὺς δι' ἀτάκτων συμ-

προσδιωρίσθησαν ἐπὶ τούτῳ οἱ Σουλιῶται, οἱ Κρήτες μὲ τὸν Δημ. Καλλέργην, ὁ Ἴω. καὶ Παναγ. Νοταρᾶς μὲ τοὺς Κορινθίους, καὶ τοὺς μισθωτοὺς Ῥουμελιώτας, ὁ Μακρυγιάννης μὲ τοὺς Ἀθηναίους, ὁ Ἰγγλέσης μὲ τοὺς τακτικούς, καὶ ὁ Χριστόδουλος Μιζής μὲ τοὺς Ποριώτας καὶ ἄλλους. Οἱ δὲ λοιποὶ νὰ μείνωσιν εἰς τὸ Φάληρον καὶ Κερατινίον ὑπὸ τὸν Καραϊσκάκην, νὰ κινήσωσιν ἐν δέοντι κατὰ τῶν Τούρκων ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος. Μετὰ ταῦτα ὁ Καραϊσκάκης ἔδωκε σχέδιον νὰ κατασκευασθῶσιν ὀχυρώματα ἀπὸ τὸ παραλίον ἕως πλησίον τῆς Ἀκροπόλεως, ὅπου ἐνομιζοντο ἀναγκαῖα εἰς εἶδος τριγώνων εἰς τοιαύτην ἀπόστασιν τοῦ ἑνὸς ἀπὸ τοῦ ἄλλου, ὥστε νὰ υπερασπιζονται καὶ ἀμέσως καὶ πρὸς ἄλληλα ἀμειβαίως βοηθούμενα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὕτω νὰ φυλάξωσιν ἐλευθέραν τὴν δίοδον καὶ νὰ ἐκτελέσωσι τὰ παρεπόμενα. Ὅθεν καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Τσιόρτζι πεντακόσια ξινάρια καὶ πιυάρια διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὀχυρωμάτων, ἀλλ' ὁ γενικὸς φροντιστὴς τοῦ τακτικοῦ, ὁ φιλέλλην Πόρος, δὲν φέρει μετ' ἐλίγον εἰμὴ ἐβδομηῆντα, καὶ μὲ τόσον ὀλίγα ἐργαλεῖα δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κατασκευασθῶσι τ' ἀναγκαῖα ὀχυρώματα εἰς ὀλίγου χρόνου διάστημα. Καὶ ἐν τούτῳ ὁ Καραϊσκάκης ἀναλογιζόμενος τὸ ριψοκίνδυνον τοῦ ἀπὸ τὰς Ἀλικίας κινήματος, ἠθέλησε νὰ δοκιμασθῇ ἂν ἦτο δυνατόν νὰ κυριευθῇ Τουρκικὸν ὀχύρωμα κατὰ τὸ Δαφνὶ κείμενον, ὥστε νὰ ὀρμήσωσιν ἐκείθεν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν οἱ Ἕλληνες ἔρχεται δὲ αὐτόθι μὲ τὸν Ντσιαβέλλαν, Λαμπροβέικον, Χ. Μιχάλην, Γενναῖον καὶ ἄλλους μετὰ πεντακοσίων, καὶ βλέποντες ὅτι ἦτο δύσκολον νὰ κυριευθῇ ἐκίνησαν νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰς θέσεις τῶν. Οἱ δὲ Τούρκοι τοὺς ἐμπαιζοῦσιν ὡς τάχα φοβηθέντας καὶ φεύγοντας ὀπίσω. Τότε οἱ Ἕλληνες ὤρμησαν κατ' αὐτῶν, καὶ ἐπλησίασαν τόσον εἰς τὸ ὀχύρωμά των, ὥστε τοὺς ἠνάγκασαν νὰ πολεμῶσι καὶ μὲ τὰ πιστόλια καὶ μὲ λίθους· ἐμάχοντο δὲ μὲ

μάχων, καὶ ἐχρεωστεῖτε νὰ πολεμήσετε τὸν Κιουταχῆν διὰ τῆς πείνης πρὸ πάντων, διότι καὶ οἱ Ἕλληνες κυρίως διὰ τῆς πείνης ἐνίκησαν.

τόσην λύσαν, ὥστε ἐφόνευσαν καὶ ἐπλήρωσαν εἴκοσιν ἐκ τῶν Ἑλλήνων μὲ τὰ ὄπλα. Ἐπλήρωσαν καὶ τέσσαρας μὲ λίθους, ἐξ ὧν ἦσαν ὅ,τε Λαμπροβέικος καὶ ὁ Σκυλοδημος. οἱ δ' Ἕλληνες λαθόντες καὶ πείραν τοῦ ὅτι δὲν ἦτε δυνατὸν νὰ κυριεύσωσι τὸ ὄχυρωμα ἐκεῖνο, καὶ ἐπειδὴ εἶχε προχωρήσει μάλιστα ἡ νύξ, ἀπεχώρησαν εἰς τὰς θέσεις των.

Ἄλλ' ἐφθασεν ἡ ὥρα ν' ἀποδειχθῆ ὅτι, μετὰ τὴν πίωσιν τοῦ Μισολογγίου, ἡ ζωὴ τοῦ Καραϊσκάκη θά ἦτο ζωὴ καὶ ὁ θάνατός του θά εἶναι θάνατος τῆς Ῥούμελης. Αὐτὸς ἦιον ὀρμητικὸς εἰς τὰς μάχας, καὶ πολλάκις ἠγούμενος τῶν στρατιωτῶν προμαχόμενος καὶ προκινδυνεύων, συνεπλέκετο μὲ τοὺς Τούρκους, ἀντὶ νὰ περιορίζεται εἰς τὸ νὰ διατάτῃ διευθύνων τὰ κινήματα τῶν στρατιωτῶν. Εἰς μάτην τὸν παρέστησεν ὁ Κολοκοτρώνης εἰς τὸ Νάυπλιον, ὅτε ἐμελλε νὰ ἐκστρατεύσῃ εἰς τὴν Ῥούμελιν, εἰς μάτην τὸν ἔγραψεν ἀπὸ τὴν Ἐρμιόνην νὰ μὴ ἐκτίθεται εἰς τὰς μάχας χωρὶς μεγάλης ἀνάγκης, διότι ὁ θάνατος τοῦ ἀρχηγοῦ εἶναι ὀλεθρὸς διὰ τὸ ἔθνος. Ὁ Καραϊσκάκης λησμονεὶ πολλάκις ἐαυτὸν εἰς τὸν πόλεμον. Τὴν 22 ἀπριλίου δύο στρατιῶται Κρητῆς εἶδον ἔξω τῆς μάνδρας Τούρκον καθήμενον· ὁ ἕτερος αὐτῶν θέλει νὰ δοκιμάσῃ ἂν τὸν ἔφθανε τὸ βόλι τοῦ μακροῦ τουφεκίου του (1), καὶ τουφεκίζει καὶ τὸ βόλι πίπτει πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Τούρκου, ὅστις δὲν ἀποσύεται εἰς τὴν Μάνδραν, ἀλλ' ἀντιτουφεκίζει τὸν Ἕλληνα, καὶ δίδεται οὕτως ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς μάχην. Ἐδραμον καὶ ἄλλοι Ἕλληνες, ὀλίγοι μὲν κατ' ἀρχάς, ἀλλ' ἐπομένως πολλοὶ συρρέουσιντες ἀφ' ὅλα τὰ σώματα, Ἰδρυκίοι, Σουλιάται καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὸ Φάληρον, καὶ ἐκινήθησαν πρὸς τὴν Μάνδραν, καὶ ἤρχισαν τὴν μάχην μὲ τοὺς Τούρκους. Ἐξ αὐτῶν πολλοὶ ὤρμησαν εἰς τὸ παρακείμενον ἐπὶ τῆς ἄμμου ὄχυρωμα καὶ προσέβαλον καὶ ἐκείνους. Τότε κατέλθον ὅ,τε Νικηταρᾶς καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μετ' αὐτοῦ συστρατευομένων νὰ λάθωσι μέρος εἰς τὴν μάχην. Ὁ δὲ Καραϊσκάκης, ἂν καὶ πυρέσσω, ἔδραμεν ἐφιππος νὰ ἐμποδίσῃ τὴν μάχην, ὡς γινομένην ἐξ ἀπροόπτου ἄνευ σχεδίου καὶ ἀνωτέρας διαταγῆς,

(1) Οἱ Κρητῆς μεταχειρίζονται πολλὰ μακρὰ τουφεκία εἰς τὸν πόλεμον.

ἢ καὶ νὰ διευθύνῃ τῶν Ἑλλήνων τὰ κινήματα, εἰ δεῖν. Καὶ ἤδη οἱ Τούρκοι ἀντέκρουον τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ τὴν Μάνδραν. Οἱ δ' ἐπὶ τῆς ἄκρου ὠχυρωμένοι μὴ δυνάμενοι ν' ἀνθεξώσιν εἰς τὴν ὁρμὴν τούτων, ἤρχισαν νὰ ἐξέρχονται ἀπὸ τὸ ἀντιθέτον μέρος τοῦ ὄχυρώματος διὰ νὰ φύγῃσι, καὶ Ἕλληνας ἐρώνηξεν· ἐξέρχονται οἱ Τούρκοι, ἀντὶ νὰ εἴπῃ φύγουσιν, ὕπερ καὶ ἤθελε νὰ εἴπῃ φοβηθέντες ὀλίγοι Ἕλληνας, ἐδόθησαν εἰς φυγὴν, πλὴν τοὺς ἠκολούθησαν καὶ ἄλλοι καὶ ἐφευγν. Τότε δὴ ὁ Καραϊσκάκης περιέτρεχε τοὺς μὲν νὰ ἐμπόδισῃ τοὺς νὰ φύγῃσι, τοὺς δὲ νὰ θαρρύνῃ πρὸς τὸν κλέμον, ἐν ᾧ οἱ Τούρκοι τοὺς ἐκτύπων ἤδη ἀπὸ τὸ ἐπὶ τῆς ἄκρου ὄχυρωμα ὡς καὶ ἀπὸ τὴν Μάνδραν. Ἐν τούτοις φαίνονται καὶ ἄλλοι κατερχόμενοι ἀπὸ τὸν ἐλιωνὰ πεζοὶ καὶ ἵππεις φέροντες καὶ πυροβόλα. Ὁ δὲ Καραϊσκάκης τούτους ἰδὼν, διέταξε τοὺς Ἕλληνας καὶ κατέλαβον τὰς ἀναγκαίας θέσεις, πρὸς ἀντίκρουσιν· ἀλλ' ἐν ᾧ περιήρχετο θαρρύνων αὐτοὺς εἰς τὴν μάχην, πληγνεται φεῦ! θανασιμῶς εἰς τὸ ὑπογάστριον ἀπὸ βολῆς χυθρικῆς, καὶ ἡ στερ. Ἑλλάς ἀραιοῖται τὸν ἐλευθεριωτὴν, καὶ ἡ ἄλλη Ἑλλάς ἦτις ἠλπίζε πολὺ καὶ εἰς αὐτόν, ἤδη κινδυνεύει πολὺ πλέον. Εἰς αὐτὴν τὴν ἐπάρκτον μάχην οἱ Τούρκοι ἐφόνευσαν καὶ ἐπληγῶσαν ἄλλους δεκαεπτὰ, ἐν οἷς καὶ ὁ Νικηταρᾶς ὅστις ἐπληγῶθη ἐλαφρῶς ὑπὸ τὴν σιαγόνα, καὶ ὁ Γ. Ἀγαλόπουλος, καὶ ὁ Λεχουρίτης, καὶ ὁ Γιάννης Μπαϊρακτάρης, καὶ ὁ Ἄγγελος Βιτικῶμ, καὶ ὁ ὑπακισιῆς τοῦ Χ. Μεγάλου Παναγιώτης Κικλαμάνος, ὅστις πληγῶθεις ἀπὸ σφαιρῶν πυροβόλου, ὡς καὶ ὁ Βιτικῶμ, ἀπεκόπη τὴν ἑτέραν τῶν χειρῶν. Ἐφονεύθησαν δὲ καὶ ἐπληγῶθησαν καὶ πολλοὶ Τούρκοι, μάλιστα ἵππεις· ἀλλὰ τί πρὸς τοῦτο; ὁ Κιουταχῆς ὅστις μόνος χρησιμεύει ἀντὶ πολλῶν χιλιάδων Τούρκων ὑπαρχεῖ· ὁ δὲ μέγας στρατηγὸς τῶν Ἑλλήνων, ὅστις ἔδιδε ψυχὴν καὶ μεγάλαν ἐλπίδας εἰς τοὺς Ἕλληνας, δὲν ὑπάρχει πλέον εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ἡ Ἑλλάς πειθεῖ καὶ στενάξει διὰ τὸν θάνατόν του ἀπρηγόρητος. Πληγῶθέντος αὐτοῦ, οἱ Ἕλληνες ἀπεχώρησαν, καὶ τὸν συνώδυσαν καρδιαλογοῦντες εἰς τὴν Γολέτσαν τοῦ Ξοῦρτζι, ὅπου τὸν ἐπεσκέφη ὁ χειροῦργος, καὶ εἶδεν ὅτι ἡ πληγὴ τοῦ ἦτο θανατηφόρος. Τούτων διαδοθέντος εἰς τὸν στρα-

τὸν ὅλοι οἱ Ἕλληνας ἐκυριεύθησαν ὑπὸ λύπης καὶ ἀθυμίας. Καὶ τότε ὁ Κόχραν θέλων ἴσως νὰ διδάξῃ στρατιωτικὴν ἀπάθειαν τοὺς Ἕλληνας, ἢ νὰ τοὺς ἐνθαρρύνῃ, προσκαλεῖ πάλιν τοὺς δ-πλαρχηγούς εἰς τὴν Μουνοχίαν, νὰ τοὺς προτρέψῃ νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰς Ἀλικίας. Ἐπειδὴ δ' ὁ Γενναῖος τὸν εἶπεν ὅτι τὸ συμβάν προξένησε πολλὴν θλίψιν εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ δὲν ἦτο κανεὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος διατιθειμένος νὰ μεταβῇ, πάλιν θυμωθεὶς ἀπέβη εἰς τὸ πλοῖόν του ν' ἀναχωρήσῃ, καὶ ἴσως ἤθελεν ἀναχωρήσει, ἂν καὶ ὁ Τσιόρτζι καὶ ὁ Μαυροκορδάτος δὲν τοὺς μετέπειθον. Ὁ Καραϊσκάκης ψυχορραγῶν καὶ θεωρῶν περὶ αὐτὸν τοὺς συναγωνιστάς του « Ἀποθνήσκω τοὺς εἶπεν, εὐχαριστημένος διὰ τὴν πατρίδα. Σεῖς δὲ μὴ λυπείσθε, ἀλλὰ προσοπαθήσατε νὰ τὴν ἐλευθερώσετε. » Μετὰ δύο ὥρας παρέδωκεν εἰς τὸν Θεὸν τὸ πνεῦμά του, καὶ ὁ νεκρὸς αὐτοῦ ἐτάφη τὴν 23 εἰς τὴν Σαλαμίνα. Ὁ δὲ θάνατός του ἐπροξένησε γενικὴν ἀπελπισίαν εἰς τοὺς Ἕλληνας διότι ἐθεώρουν ἤδη πάλιν ὑπὸ τὸν ζυγὸν τὴν Ρούμελην, καὶ δλίθρια ἐφοβοῦντο καὶ διὰ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα ἐπακόλουθα. Ἦδη καὶ ὁ Κιουταχῆς, μόνον διότι δὲν ἰπάρχει πλέον ὁ Καραϊσκάκης, τὸν ὁποῖον μόνον ἐφοβεῖτο, κατὰ τὰς Ἀθήνας νικητῆς καὶ κατακτητῆς τῆς σιερ. Ἑλλάδος ἀσφαλῆς. Τὴν 24 ἔλαβεν ἡ ἐν Τροιζίνι συνέλευσις τὴν πικροτάτην ἠγγελίαν, ὅτι ἐπεσεν ὁ Καραϊσκάκης καὶ ὅτι ὁ νεκρὸς τοῦ ἤθελε μετακομισθῆ εἰς τὸν Πόρον νὰ ταφῇ. Ὅθεν μεταβαίνει αὐτόθι συσσωματωμένη νὰ παρασταθῇ εἰς τὴν κηδεῖαν του. Φθάσαντες δὲ οἱ πληρεξούσιοι ἀντικρὺ τῆς νήσου, ἔμαθον ὅτι ἐτάφη εἰς τὴν Σαλαμίνα, καὶ συνελεύθη ἐκεῖ τῆς τε ἀντικρὺ. Ἐπιτροπῆς μετὰ πλήθους πολιτῶν, ἀπέδωκαν τὰς ὀφειλομένας τιμὰς εἰς τὸν ἥρωα χύνοντες ἀστακτὴ δάκρυα διὰ τὴν μεγάλην τιμωρίαν τῆς πατρίδος. Οὕτως ἀπέθανεν ὁ Καραϊσκάκης, καὶ ἠ' ἀποδειχθῆ ὅτι εἰς μόνος ἄνθρωπος, ὁ ἄνθρωπος τοῦ αἰῶνος του, σώζει τὰ ἔθνη.

Ὁ δὲ Κόχραν νομίζων ἴσως ὅτι διὰ μόνης τῆς πικροσύνης τοῦ ἤθελε συντελέσει εἰς τὴν σωτηρίαν τῶν Ἀθηναίων, δὲν ἔπαυεν ἀπαιτῶν νὰ ἐκτελέστωιν οἱ Ἕλληνας τὸ σχέδιον τῆς εἰς τὰς Ἀ-

λικὰς ἀποβάσεως· ἀλλ' ὁ ἀγαθὸς Χάστιγξ δὲν δαπανᾷ τὸν καιρὸν ἐπὶ ματαίῳ. εἶχε φθάσει τοῦ Ἀπριλίου ἵσταμένου εἰς Βῶλον ἐπὶ τῆς Καρτερίας, καὶ ἐνωθῆ μετὴν ὑπὸ τὴν διοίκησίν του μοῖραν. Ὁ ῥαφαὴλ καὶ ὁ Κριεζῆς προσέβαλον ἐχθρικὸν πυροβολοστάσιον, κείμενον εἰς τὴν ἄκρην τῆς εἰς τὸν λιμένα τοῦ Βῶλου εἰσόδου, καὶ τὸ κατεσίγαταν. Ὁ δὲ Χάστιγξ εἰσέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα μετὰ τὰς ἐφολκίδας, καὶ εὔρεν ὀκτώ πλοῖα δεκάταρτα ὑπερασπιζόμενα ὑπὸ τῶν πυροβολοστασίων τῆς πόλεως. Κατώρθωσε δὲ νὰ ἐκβάλῃ τὰ πέντε, ἔκαυσε τὰ δύο, καὶ ἀφῆκε τὸ ἓν εἰς τὴν ξηρὰν ὑπὸ τὰ τεῖχη τῆς πόλεως, ἀφοῦ τὸ ἔβλαψε πολὺ. Τὴν 10 τὸ μεσονύκτιον εἰσέβη εἰς τὰ Τρίκερα μ' ἄλλην τὴν μοῖραν, εὔρε πολεμικὸν Βρίκιον δεκατεσσάρων πυροβόλων καὶ δύο ὀλμων, καὶ ἐπειδὴ ὑπερασπίζετο ὑπὸ δυνατοῦ σώματος Τουρκαλθανῶν καὶ ὑπὸ ἑξ πυροβολοστασίων, ἀντὶ νὰ τὸ κυριεύσῃ, ἀπεφάσιτε καὶ τὸ ἔκαυσε, διὰ νὰ μὴ ἐκθέσῃ τοὺς Ἕλληνας εἰς τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ φονευθῶσι πολλοί, ἐν ὤρμων νὰ τὸ κυριεύσωσιν. Ἐστειλε δὲ τὰ πέντε Βρίκια εἰς τὸν Πόρον, τὰ ὁποῖα ἦσαν ὅλα φορτωμένα τροφᾶς καὶ πολεμεφόδια. Εἰς τὰς γενομένας μάχας, ἔπεσον δύο Ἕλληνες καὶ τέσσαρες ἐπληγώθησαν· ἀλλ' ἐφονεύθησαν πολλοὶ Τοῦρκοι καὶ ἐπληγώθησαν πλεοῖότεροι. Ἄν λοιπὸν ὁ Κόχραν περιωρίζετο εἰς τὰ κατὰ θάλασσαν, καὶ συνήργει, εἶτι καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καραϊσκάκη, νὰ ἐνεργηθῇ τὸ σχέδιον τοῦ νὰ παύτῃ ὁ Κιουταχῆς ἀπὸ τὸ νὰ ἐφοδιάζεται ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Τουρκίας διὰ θαλάσσης ὡς καὶ διὰ ξηρᾶς, ἤθελε συντελέσει εἰς τὴν σωτηρίαν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἐπομένως ὅλης τῆς στερ. Ἑλλάδος. Ἄλλ' αὐτὸς ἐπιμένει, ὡς μὴ ὀφείλει, νὰ ἐνεργηθῇ τὸ ὁποῖον ὁ Τσιδρὲς ἐπρόβλεπε σχέδιον, ὅστις ἐξεληθὼν τὴν 23 Ἀπριλίου εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Βάσιου, ὅπου συνήχθησαν καὶ οἱ ἄλλοι ὀπλαρχηγοί, τοὺς προτείνει νὰ κινηθῶσιν. Ὁ δὲ Γιαννοῦσης Πανομάρας εἶπεν ὡς ἐκ μέρους τῶν στρατευμάτων τοῦ Κερατσηνίου πρὸς τοὺς ἄλλους, οἵτινες ἦσαν προσδιωρισμένοι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ αὐτοῦ σχεδίου: ἡ ὑ π ἄ γ ε τ ε ἡ ὑ π ἄ γ ο μ ε ν· καὶ τότε ἀπεφάσισαν νὰ ὑπάγωσιν οἱ ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Φαλήρου. Ὁ δὲ Κίτσιος Ντσιαβέλλας διωρίσθη ἀπὸ τὸν ἀρχιστράτηγον ἐπὶ κεφαλῆς τῶν λοιπῶν στρατευμάτων. Ἐν τούτοις ἀφηνιάζουσιν οἱ ὑπὸ

τῆν διοίκησιν τοῦ Ἰω. Νοταρᾶ στρατιῶται. Αὐτοὶ τὸ μέγα μέρος ἦσαν μισθῶτοι βουλευόμενοι, καὶ τὸν ἡνώχλου καθ' ἡμέραν ζητούντες τοὺς μισθοὺς των. Ἦδη δὲ εὐρόντες τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὸν βιάσων ὥστε νὰ τοὺς πληρώσῃ, ὅτε αὐτὸς ἦτον ὑπόχρεως νὰ κινήθῃ μετὰ τῶν ἄλλων ὀπλαρχηγῶν, ζήτησι μετ' ἐπιμονῆς τοὺς μισθοὺς των, καὶ καταφέρονται τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν τόσοσ ἀσφαδῶς, ὥστε τὸν ἐβίβαν νὰ καταφύγῃ εἰς τοὺς Σουλιώτας ν' ἀσφαλισθῇ, καὶ τέλος ἐκήρυξαν ὅτι, δὲν ἤθελον νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν, ἀ' δὲν τοὺς ἐπλήθρονεν. Εἰς μάτην τοὺς παρέστησαν ὅτε ἀρχισιράτης καὶ ὅσοι οἱ ἀρχηγοὶ τὸ παράλογον τῆς αἰτήσεώς των εἰς τοιαύτην περίστασιν, καθ' ἣν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εὕρῃ χεῖρα νὰ τοὺς πληρώσῃ ὁ ἀρχηγός των. Εἰς μάτην τοὺς ἠπειλήσαν ὅτι, ἀν ἐπέμενον εἰς τὴν αἴτησίν των, καὶ ἐγίνοντο αἴτιι νὰ μὴ ἐκτελεσθῇ τὸ σχέδιον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερώσεως τῶν Ἀθηῶν, ἤθελον ὑποπέσει εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ ἔθνους· δὲν ἤθελον κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ὑπακούσωσιν. Ἐπομένως ἐδιάστη ὁ ἀρχηγός των νὰ δανεισθῇ ἀπὸ φίλους τοῦ δέκτ χιλιάδας γροσίων, τοὺς τὰ ἔδωκε, καὶ τότε ἀπέφασταν νὰ τὸν ἀκολουθήσωσι. Μετὰ ταῦτα ἐπέβησαν καὶ αὐτοὶ μεθ' ὄλων τῶν ἄλλων εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἀποβάντες εἰς τὰς ἀλικὰς δύο ὥρας πρὶν φωτίσει, ἐπεχείρησαν ἅπαντες νὰ κατασκευάσωσι τὰ ὀχυρώματά των. Ὁ Μακρυγιάννης, ἐπὶ τῆ βίασει ὅτι ἐγνώριζε τὸν τόπον, τοὺς ὠδήγει εἰς τὰς θέσεις, ὅπου ἔπρεπε νὰ τὰ κατασκευάσωσιν ἕκαστοι· ἀλλ' ἔπρεπε καὶ νὰ γνωρίζῃ ἀ', ὅπου κατεσκευάζοντο, ἤθελον διὰ τὴν θέσιν των φυλάξει τοὺς ὀχυρωθέντας καὶ βλάβει τὸν ἐχθρόν. Οἱ δὲ Σουλιῶται ἤρχισαν νὰ κατασκευάζωσι τὸ ἰδικόν των εἰς τὴν ὁποίαν τοὺς ἔδειξε θέσιν ἐκεῖνος· ἀλλὰ κατὰ προτροπὴν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἀφῆκαν ἔπειτα τὴν θέσιν ἐκείνην, καὶ προχωρήσαντες τὸ κατεσκευάσαν εἰς ἄλλην, πάντῃ ἀκατάλληλον εἰς πόλεμον. Οἱ Σουλιῶται καὶ ὅσοι οἱ ἄλλοι Ἕλληνες κομίζοντες ὅτι ὁ Μακρυγιάννης ἐγνώριζε τὸν τόπον, ἠπατήθησαν. Εἰς τὸ ὀχύρωμα τῶν Σουλιωτῶν, ὅπου ἦτο καὶ τὸ ἐμπροσθινόν, ἦσαν ὁ Λαμπροβεΐκος (1) Γ. Δράκος, Γ. Ζυγούρη

(1) Αὐτὸς, πρὶν κινήσασιν, εἶπα τὸν Ἰωάννου Δημ. Ι. Κριεζῆν ὅτι ἀπῆρχετο εἰς τὸν θάνατον, διότι ὅσοι ἐμάντευσαν κακὴν τοῦ κινήματός των ἔκβασιν πρὸς

Ντσαβέλλας, Κώστας Διαμάντη Ντσαβέλλας, οἱ φιλέλληνας,
 ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ σώματος τοῦ Ἰω. Νταρᾶ, καὶ ὁ Δημ. Κακ-
 λέργης καὶ μέρος ἀπὸ τοῦς Κοήτας. Ὅπισθω τῶν Σουλτανῶν
 τούτων ἦσαν κατὰ γραμμὴν τρία ὄχυράματα, εἰς τὰ ἔπειτα ἦσαν
 ὁ Ἰω. Νταρᾶς, ὁ Χ. Ἰγγλέσης μετὰ τὰ πυροβόλα καὶ μετὰ τοῦς
 τακτικούς, ὁ Παναγιώτης Νταρᾶς, καὶ τινες Ἀθηναῖοι μεθ' ὧν
 καὶ ὁ Σομεὼν Ζηχαρίτζης. Μετ' αὐτοῦς ἦτο τοῦ Βάστου τὸ ὄχυ-
 ρωμα· ἀκολουθῶς ἦτο μάνδρα, ὅπου εἶχον τοποθετηθῆ ὁ Κώστα
 Μπότσαρης καὶ ἄλλοι. Ὅπισθω τῆς μάνδρας ἦτον ἐν ὄχυρῳμα εἰς
 τῶς ἀμπελωνας καὶ ἕτερον ἐπὶ τινος λόφου πλησίον τῆς εἰς τὸ
 παραλίον Ἑκκλησίας, ἐνθα ἦσαν ὁ Χριστόδουλος Παργώτης καὶ
 ἄλλοι. Οἱ Γούρκοι εἶδον τοῦς Ἕλληνας ἀπὸ τὸν Φιλοπάππου καὶ
 εἰδοποίησαν τὸν Κιουταχῆν, ὅστις ἐκίνησε παρευθὺς ἀπὸ τὰ Πατή-
 ρια ἐναντίον των, καὶ ἐφθασε μετὰ μεγάλας δυνάμεις ὁμοῦ μετὰ
 Ὁμέρτασιάν τῆς Κορύττου, ὅστις εἶχε φθάσει τότε μ' ὄλας τὰς
 δυνάμεις του. Ἐξεκίνησε δὲ καὶ ἀρκετὸν ἱππικὸν καὶ πεζικὸν κατὰ
 τῶν ἐν Κερκισίῳ καὶ Πειραιεῖ Ἑλλήνων, διὰ νὰ τοῦς περικρατῆ
 εἰς συστολήν. Ἀπ' οὗ ἐγενεῖν ἡμέρα, ἡ εἰκοστὴ τετάρτη Ἀπριλίου,
 ἡμέρα ἀποφοράς, οἱ Σουλτανῆται ἐγνώρισαν τὴν κακὴν θέσιν των·
 χρονοτριβήσαντες ἄλλως ἐπὶ ματαίῳ εἰς τὸ νὰ κατασκευάζωσι
 τὸ πρῶτον ὄχυρῳμα, δὲν εἶχον πλέον καιρὸν νὰ ὄχυρώσωσιν ἐν-
 τελῶς τὸ δεύτερον· ἀλλ' οὐδ' εἶχον ἀρκετὰ ξιμάρια καὶ πιυάρια·
 δὲν ἠδύναντο λοιπὸν, ὄντες καὶ σχεδὸν ἀνόχυροι, ν' ἀντικρούτωσιν
 ἐπὶ τοσοῦτον ἀνωτέρας δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ· ἀλλ' ὅμως καὶ δὲν ἠθέλη-
 σαν νὰ ὄπισθοδρομήτωσι· διὰ τὸν φόβον μὴ δώσωσιν ἀφορμὴν, νὰ τρα-
 πῶσιν εἰς φυγὴν οἱ Ἕλληνας, καὶ γείνωσιν αἵτισι καταστροφῆς, καὶ
 μάλιστα βλέποντες ὅτι τὸ ἱππικὸν τοῦ ἐχθροῦ ἴστατο ἔταιμον νὰ
 ἐπιπέσῃ κατ' αὐτῶν. Τὸ δὲ πεζικὸν εἶχε προχωρήσει πολὺ πλη-
 σίον των· πλὴν δὲν ἐφαίνετο ἐξ αἰτίας λόφου τινός, ὑπάρχοντος
 πρὸ τοῦ ὄχυρῳματος, τῶν Σουλτανῶν ἐφήδρευε δ' ἐπισθεν τοῦ λόφου
 αὐτοῦ, διὰ νὰ ἐπιπέσῃ ἀφ' ἑνὸς κατ' αὐτῶν, καὶ ὄσοι τὸ θέωρουον

πάντων δὲ ἔλλειψιν ἀρχηγῶ. Ἀφῆκε λοιπὸν τὸν ζωστήρᾶ του μετὰ τὰ χρήματα
 καὶ τὰ ἡγγρωμένα πιστόλιά του εἰς πιστὸν ἀνθρώπον του νὰ τὰ παραδώσῃ εἰς
 τὴν εἰκογένειάν του, καὶ ἐκινήθη μετὰ ὄπλα ἀπλᾶ.

ἀπὸ τὸ Φάληρον καὶ ἀπὸ τὸ Κερατσίει, μὴ δυνάμενοι διὰ τὴν ἀπόστασιν νὰ διακρίνωσι τὸν εἰρημένον λόφον, ἠπόρουν διατί δὲν ἐγένετο μάχη. Οὗτοι δ' ἐχρεώστων, κατὰ τὸ σχέδιον, νὰ κινηθῶσι πρὸς τὸν ἐλαιῶνα, ἢ ἀντιπερισπάσωσι τὸν Κιουταχῆν ἄλλὰ διὰ τὸν θάνατον τοῦ Καραϊσκάκη νάρκωσις κατέλαβε τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἔγειναν δυσπειθεῖς καὶ δύσκολοι, καὶ ὁ Ντσιαβέλλας, βλέπων μάλιστα πολὺ ἀνωτέρας δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ ἀνθισταμένης, δὲν ἠδυνήθη νὰ τοὺς καταπέσῃ νὰ κινηθῶσι, καὶ δὲν ἐκινήθησαν, καὶ ὁ Κιουταχῆς πολεμεῖ κατ' ἐκείνων μ' ὄλας του τὰς δυνάμεις. Αὐτὸς εἶχε στήσει καὶ πυροβόλα ἐπὶ τινος ὑψώματος (1) κατὰ τὸν Ὑμητιόν, καὶ ἐπὶ οἱ Τοῦρκοι ἐκτύπουν ἤδη ἐκείθεν τὸ ὄχυρωμα τῶν τακτικῶν, καὶ τοὺς ἐβλαπτον, διότι δὲν εἶχον λάβεαι καιρὸν νὰ τὸ τελειώσωσιν οὐδ' αὐτοί, νὰ τὸ κατασκευάσωσι δυνατόν, αἰφνης προκύπτει ἀπὸ τὸν λόφον τὸ πεζικὸν καὶ ὄρμα κατὰ τῶν Σουλιωτῶν, καὶ αὐτοὶ τὸ ἀντικρούουσι κρατερῶς καὶ τὸ τρέπουσιν εἰς τὰ ὀπίσω· ἀλλ' ὤρμησεν ἤδη καὶ τὸ ἵππικὸν καὶ εἰσπήδησεν εἰς τὸ ἀδύνατον ὄχυρωμά των· ὤρμησε δὲ πάλιν καὶ τὸ πεζικόν, καὶ συμπλέκονται εἰ Ἕλληνες μὲ τοὺς Τοῦρκους καὶ κατασφάζονται πρὸς ἀλλήλους. Ὅπισθοχωροῦσι δὲ τινες τῶν Ἑλλήνων, καταλαμβάνουσι ῥυακὰ τινα, ἦτοι τὸ ρεῦμα τῆς Καλλιῤῥόης, ὅθεν μαχόμενοι ἐφόνευσαν πολλοὺς Τοῦρκους καὶ ὅλοι ἐφονεύθησαν, πλὴν ὀλίγων, οἵτινες ἐσώθησαν φεύγοντες. Ἐκ δὲ τῶν ἀρχηγῶν οἱ δύο μόνον ὁ Γ. Δράκος καὶ ὁ Δημ. Καλλέργης ἠχμαλωτίσθησαν καθὼς πληγωθέντες. Ἐπεσον δ' ὅλοι οἱ ἄλλοι καὶ μετ' αὐτῶν ὁ ἀδελφὸς τοῦ Δημητρίου, Μανουὴλ Καλλέργης. Οἱ Τοῦρκοι ὤρμησαν καὶ εἰς τ' ἄλλα ὄχυρωματα, καὶ οἱ Ἕλληνες ἐτράπησαν, καὶ φεύγοντας εἰς πολλὴν ἀταξίαν, τοὺς κατεδίωκον ἐκείνοι καὶ τοὺς ἐφόνευσον. Ἀλλὰ καὶ νικηταὶ ὄντες, ἐθανατώθησαν καὶ

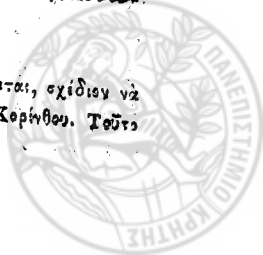
(1) Καὶ τὸ ὑψωμα ἐκεῖνο ἔπρεπε νὰ προκαταληφθῇ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων· ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχεν ὁ Καραϊσκάκης νὰ διατάξῃ τὰ δέοντα, ὥστε νὰ μὴ ἐκτεθῶσιν οἱ Ἕλληνες εἰς κίνδυνον ἐπὶ τοσοῦτον προφνη. Καὶ ἦτον ἀνάγκη ἐνὸς Καραϊσκάκη, ἐνὸς Κολοκοτρῶνη, νὰ προσδιορίσῃ τὰς θέσεις, ὅπου ἔπρεπε νὰ ὀχυρωθῶσιν οἱ Ἕλληνες, διὰ νὰ μὴ πάθωσι.

πάμπολλοι Τούρκοι, δότι καὶ φονευόμενοι οἱ Ἕλληνες καὶ ἀποψυχούντες, ἔστειλλον ἐξ ἐκείνων εἰς τὸν ἄδην. Ὁ δ' ἀρχηγὸς τῶν τακτικῶν Χρ. Ἰγγλέσης κατεγίνετο εἰς κατασκευὴν πυροβολοστασίου, ὅτε τὸν ἐπλάκωσαν οἱ ἐχθροὶ, καὶ δις εἰσβαλόντας εἰς τὸ ὀχύρωμά του, δις τοὺς ἐξέβαλε μὲ τὴν λόγχην μὲ πολλὴν βλάβην των· ἀλλ' εἶχον μείνει μόνοι οἱ τακτικοί, ἀφ' οὗ ἐτράπησαν ὅλοι οἱ Ἕλληνες, καὶ ἔπεσον τὸ μέγα μέρος ὁμοῦ καὶ ὁ ἀρχηγός. ἔπεσον καὶ τινες οἰχμάλωτοι, καὶ εἰκοσιτρεῖς ἐσώθησαν φεύγοντες. Ἐπέσει καὶ ὁ Ἰω. Νοταρᾶς ἀπομαχόμενος. Τότε ὁ ἀρείτολμος Ἀθανάσης Τούσια Μπότσαρης ἀναβάς τὸν ἦππον Τούρκου ἱππέως, ἀπ' αὐτὸν τὸν ἴδιον φονευθέντος, καὶ πανταχοῦ στρέφων τὰ ὄρματα νὰ ἴδῃ τοὺς Σουλιώτας, καὶ οὐδαμοῦ βλέπων αὐτοὺς, δὲν θέλει νὰ ἐπιζήσῃ, καὶ ἐπιπίπτων κατὰ τῶν δημίων των, θύει καὶ ἀπολύει τοὺς ἐντυγχάνοντας εἰς τὸν δρόμον του, καὶ πίπτει καὶ αὐτός, καὶ τὸν στέφανον φέρων τοῦ μαρτυρίου, ὑπάγει νὰ τοὺς εὖρῃ εἰς τὰ Ἠλύσια. Ὁ δ' ἀρχιστράτηγος Τσιόρτζης ἦτον εἰς τὰ παράλια, ὡς καὶ ὁ Κόχραν, ὅτε οἱ Ἕλληνες ἀπομαχόμενοι καὶ αὐτόθι, ἀντέκρουον τοὺς ἐχθροὺς, καὶ ὅτε ὁ Νιχόλας Ζίρβας καὶ τὰ πυροβόλα ἐκ τῶν πλοίων συνετέλεσαν πολὺ εἰς τὸ νὰ τραπῶσιν οἱ Τούρκοι εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ οὕτως ἐπεβιάσθησαν εἰς τὰ αὐτὰ πλοῖα ὅσοι τῶν Ἑλλήνων διεσώθησαν, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸν Πειραιᾶ, ὅπου ἐπίστρεψαν ὅτε Κόχραν καὶ ὁ Τσιόρτζης, ὅστις καὶ ἐπληγώθη εἰς τὸν πόδα ἐν ᾧ ἐπέβαινεν εἰς τὴν λέμβον. Εἰς αὐτὴν τὴν θλιβερὰν μὲν, ἀλλ' οὐχ ἤττον ἐνδοξὸν ἡμέραν διὰ τοὺς Ἕλληνας, θυσιασθέντας διὰ τὴν Πίστιν καὶ τὴν Πατρίδα των, ἔπεσον πλέον ἢ ὀκτακόσιοι, ἐν οἷς ἑκατὸν εἴκοσιν Ἀθηναῖοι μετὰ τοῦ Συμειῶν Ζηχαρίτσα. Ἐπέσον οἱ Σουλιῶται Λαμπροβέικος, Γεώργιος Ζ. Ντισαβέλλας, Κώστας Διαμάτην Ντισαβέλλας, Φώτος Φωτομάρας, Νουτσοῦ Τσατσῆς, Φώτος Μπέτκος, Νικολῆς Νιανούρης, Πάσχος Κοσμάς καὶ Κίσιος, Χρῆστος Μπέκας καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ Χειμαριῶται, Γιάννης Μπάτας καὶ Χρῆστος Τσίττης. Ἐπέσον καὶ ἐκ τῶν τακτικῶν οἱ ἀξιωματικοὶ Ν. Ἀγοναρίδης, Ν. Ποτχιμιάνος, Ζήνων Ἰσαυρίδης, Ἀνθίμος Σιναΐτης, καὶ οἱ φιλέλληνες Δωζιουρδουὶ καὶ Ἰπολίτ Λεφέβρ. Ἐπέσον καὶ ἐκ τῶν Κρητῶν οἱ ὀπλαρχηγοὶ Δημ. Κουρμουλάκης (υἱὸς τοῦ Μ. Κουρμούλη), Μα-

νομή. Στρατηγὸς Ἰουλιανὸς, Μανουὴλ Κυριακὸς Βιολάνης, Νικόλαος Ζερβουδάκης, Φραγκιᾶς, Μιχαὴλ Σιλαβουδάκης, Μανουὴλ Δραγαζάνος, Γ. Καλαμαράς, καὶ Θεόδωρος Νικηροράκης. Ἔπεσον καὶ ὡς διακόσιοι στρατιῶται Κρήσιος. Παρεδόθη δ' αἰχμάλωτος ὁ Τσελεπὴς Αἰγυπτῆς. Ἐξωγράφησαν καὶ ὡς ἑκατὸν πενήντα Ἕλληνες καὶ ἐφοικεύθησαν ὅλοι εἰς τὰ Πατήσια, ὁ Δράκος ἐφοικεύθη εἰς τὴν Χαλεΐδα. Ὁ δὲ Καλλέργης ἐλυτρώθη διὰ γροσίων ἐβδομηντα χιλιάδων· ἀπεκόπη ὁμως τὸ ἕτερον τῶν ὠτων ὡς ἀναγκαῖον νὰ σταλῆ εἰς τὸν Σουλτάνον. Ἀρ' οὗ ὑπέστρεψεν ὁ ἀρχιστράτηγος εἰς τὸν Περχιᾶ, ἀπεφασίσθη νὰ περιορισθῶσι τὰ στρατεύματα εἰς δέκα ὀχυρώματα εἰς τὰ μέρη τοῦ Κερατεινίου καὶ τὰς Πειραιῶς, ἐνῶ μέχρι τοῦδε κατεῖχον ὑπὲρ τὰ εἰκοσι, καὶ ταῦτα ἔγεινεν ἐν καιρῷ νικτὸς μετὰ τὴν εὐταξίαν. Ὁ δὲ Κιουταχτῆς, ἀρ' οὗ ἐπρόβλεπε καὶ πάλιν εἰς τοὺς πολιτοκρημένους νὰ παραδώσῃ τὸ φρούριον, ἐβίασε καὶ τὸν Γ. Δράκον νὰ τοὺς γράψῃ, ὡς καὶ ἔγραψε, τῶν ἐκ μέρους του, ὅτι, ἐφοικεύθησαν ὁ Καραϊσιάνης, ὁ Βεΐκας, ὁ Μπότσαρης καὶ ἄλλοι ἄπληρηχοί, καὶ ἂν θέλωσιν αὐτοὶ τὴν σωτηρίαν ἑαυτῶν νὰ παραδώσῃ τὸν Κιουταχτὴν τὴν Ἀκρόπολιν· ἀλλ' αὐτοὶ τὸν ἀπεκρίθησαν ὅτι, ὅλοι οἱ Ἕλληνες εἰν' ἀποφασισμένοι ν' ἀποθάνωσι· καὶ ἂν ἐφοικεύθησαν ὁ Καραϊσιάνης καὶ οἱ λοιποὶ, ἐξετέλειαν τὴν ἀπόφασίν των. Δὲν ἐξέλιπον δὲ τὰ καλκιδάρια ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἄλλοι πολλοὶ αὔρισκονται νὰ τὴν ἐπιδικήσωσι. Καὶ οὕτως ἔρχεται οἱ Ἕλληνες εἶναι νὰ βαρβυμῶσι. Καὶ οἱ μὲν Πελοπονήσιοι ἔλεγον ὅτι ἀφῆκαν τὴν Πελοπόννησον εἰς τὴν διακρίσιν τοῦ Ἰμπραχίμ, διὰ νὰ ἐκπληρώσῃσι χρέος ἱερὸν πρὸς τοὺς πολιτοκρημένους ἀδελφοὺς των· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο νὰ χρησιμεύσωσι ἐπὶ πλέον εἰς τὴν Ρωμεικὴν διὰ τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, ἐχρῆσταν νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰ ἴδια, νὰ ὑπερασπίσωσι τὴν Πελοπόννησον, ἅπου ὁ ἐχθρὸς ἀδικόπως πράττει· ὅλα τὰ κακὰ καὶ αἰχμαλωτίζει τοὺς ἀπλοὺς καὶ ἀδύνατους ἀδελφοὺς των. Οἱ δὲ Ρωμεικῶται ἔλεγον νὰ συγχώσῃν ὅλα τὰ στρατεύματα εἰς τὸ Φάληρον, καὶ ἄλλοι ἔλεγον ἄλλα, καὶ ὅλοι σχεδὸν ἔρχισαν νὰ μὴ πείθωνται εἰς τὸν ἀρχηγόν. Τότε οἱ Πετιμεζαῖοι, παραλαβόντες καὶ ταῖς ὀλίγαις στρατιώταις, ὅσοι εἶχον μείνει μετὰ τὸν Σιάνην, καὶ τινὰς

ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Γενναίου, καὶ μ' ἄλλους, ὡς χιλίους, διέβησαν νυκτὸς μαχόμενοι ἀπὸ τοὺς μύλους τῆς Ἐλευσίως, τοὺς ὁποίους κατεῖχαν Τούρκοι, καὶ ἐπέστραψαν εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ὁ δὲ Γενναῖος δὲν ἤθευρεν διὰ ἀνεχώρησαν, καὶ τοὺς παρήμεναν εἰς τὸ μετόχιον. Ὁ δὲ X. Μιχαήλης καὶ λοιποὶ ἀπεσύθησαν εἰς τὸ Φάληρον. Τότε δὴ ἐνόησαν οἱ Τούρκοι ὅτι ἔρευραν οἱ Ἕλληνες καὶ ἐπλησίασαν πρὸς τὸ μετόχιον. Τότε εἰδοποιήθη καὶ ὁ Γενναῖος καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὸν Πειραιᾶ, ὅπου ἀπεσύρθησαν καὶ ὁ Κώστας Βλαχόπουλος καὶ ὅσοι ἐστρατοπεδευμένοι κατὰ τὸν ἐλαίωνα. Ὅθεν οἱ Τούρκοι ἐκυρίευσαν ὅλα τὰ Ἑλληνικὰ ὀχυρώματα, καὶ αὐτὸ τὸ Μοναστήριον τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος, καὶ οἱ Ἕλληνες ἤδη θεωροῦνται ὡς ἀποκεκλεισμένοι παρ' αὐτῶν διὰ τοῦτο ἀπεφασίσθη νὰ τοὺς ἐξώσωσιν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, καὶ ὤρμησεν εἰς αὐτὸ πρῶτος ὁ Πανομάρας, ἐφόρευτε δὲ τὸν Τούρκου, καὶ ἐδίωξεν ἐκεῖθεν τοὺς λοιπούς, καὶ τότε οἱ Ἕλληνες πάλιν ἐδίωξαν τοὺς Τούρκους ἀπὸ τὰ κατὰ τὸν Πειραιᾶ πλείωτερα ὀχυρώματα. Καὶ ἐν τοσούτῳ ὁ πρῶτος στόλαρχος ἐπεφόρτισε τὸν Λερπλᾶν, διοικητὴν τῆς Γαλικῆς Φιργάδας ἢ Ἡρα, εὐρεθέντα ἐκ παρόδου εἰς τὸν Πειραιᾶ, νὰ μεσιτεύσῃ εἰς τὸν Κιουταχῆν, ὥστε νὰ ἐξέλθωσιν οἱ πολιορκημένοι διὰ συνθηκῶν ἀπὸ τῆν Ἀκρόπολιν, καὶ ὁ ἀρχιστράτηγος συγκαταστήθῃ δεξιῶς ἔγραφεν ἐπομένως τὴν Ἀντικυβ. ἐπιτροπῆν, δὲν ἦτοκ εἰς καὶ αἰστανὴν νὰ δώσῃ δευτέραν μάχην (1). Διῶριτεν ὁμοῦ ἐργάτας νὰ ὀρθώσῃ τάφρον ἀπὸ τὸ Μοναστήριον τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ Φάλληρου, ὥστε, ἂν πέσῃ ἡ Ἀκρόπολις, ὡς ἔλεγεν, εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Τούρκων, νὰ ἔχωσιν οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν τῶν Πειραιᾶ καὶ τῶ Φάλληρον, ὅπου, κατ' αὐτὸν, θὰ ἦτο τὰ αὐτὸ ἢ ὡς ἂν εἶχον τὴν Ἀκρόπολιν. Καὶ δὲν ἐβλεπεν ὅτι δὲν ἐπειτάρχουν πλέον εἰς αὐτὸν, ἀρ' αὐ εἶδον μάλιστα διὰ ἤθελν νὰ τοὺς διοικῆ ἐκ τῆς Γολέτας. Ὁ δὲ κόχραν κατέτριβε τὸν καιρὸν εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ θὰ συναργήσας καὶ ἄκων νὰ ὑποδουλωθῇ πάλιν ἡ Ῥούμελη, καὶ οὔτε εἰς τὸν Ἑλλάσποντον.

(1) Ὁ πρῶτος στόλαρχος καὶ ὁ ἀρχιστράτηγος ὡς ἀνωτέρω φαίνονται, σκίδιον νὰ συμπράξωσιν, ὥστε νὰ μὴ ἐκταθῇ ἡ Ἑλλάς πέρα τοῦ ἰσμοῦ τῆς Κορίνθου. Τοῦτο τοῦλάχιστον εἰνάζεται ἐκ τῆς διηγήσεως τῆς.

ἐπλευσε νὰ τὸν ἀποκλείσῃ, οὔτε εἰς τὴν Σμύρνην νὰ τὴν λαφυραγωγῆσῃ, οὔτε τὸν στόλον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐκπλεύσαντε φθίνοντος τοῦ Ἀπριλίου, νὰ καταναυμαχῆσῃ, οὔτε τὸν Αἰγυπτιακὸν νὰ ἐμποδίσῃ τοῦ νὰ φέρῃ ἐπικουρίαν εἰς τὸν Ἰμπραχίμ, ἢ φθάνων εἰς τὰ Μοθωκόρων νὰ κατακάσῃ. Εἰς μάτην ἄρα ἤλπισαν οἱ Ἕλληνες εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς διεπίστευσαν τὴν διοίκησιν ἑαυτῶν· καὶ οἱ δύο αὐτοὶ δραμόντες νὰ σώσωσι τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, συντελοῦσι μᾶλλον εἰς τὸ νὰ παραδοθῇ εἰς τοὺς Τούρκους.

Καὶ ἰδοὺ Γάλλος τις, συνωδευμένος μὲ τὸν γραμματέα τοῦ Κιουταχῆ, παρουσιάζεται τὴν 29 τοῦ Ἀπριλίου ὑπὸ τὰ τείχη αὐτῆς, καὶ κεινοποιεῖ ἐγγράφως τὸν Φαβιὲ ὅτι ὁ Λεμπλάν προσεκλήθη ἀπὸ τὸν ἀρχιστράτηγον Τσιόρτζ νὰ μεσιτεύσῃ, νὰ ἐξέλθωσι διὰ συνθηκῶν οἱ πολιορκημένοι. Ὁ Φαβιὲ βαρέως ἀκούει τ' ὄνομα ἀρχιστρεπτήγου· δυσανασχετεῖ διότι γράφουσι πρὸς αὐτὸν περὶ συνθηκῶν, ἐνῶ δὲν εἶναι φρούραρχος, καὶ ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες ἄμ' ἀκούσαντες περὶ συνθηκῶν καὶ στρατιῶται καὶ ἀρχηγοὶ, ἐφώναξαν ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος «Δὲν θέλομεν συνθήκας δὲν μᾶς παραγγέλλει ὁ ἀρχιστράτηγος· ὁ Κιουταχῆς μᾶς ἀπατᾷ» ἀποκρίνεται πρὸς τὸν ἀπεσιαλμένον γράφων· «Εἶναι ἄπορον πῶς ἀπετάθης εἰς ἐμὲ, προβάλλων συνθήκας, ἐνῶ ἐγὼ δὲν εἶμαι φρούραρχος καὶ δὲν εἶμαι συνειθισμένος νὰ κάμνω συνθήκας.» Αποστραφείς ἔπειτα πρὸς τοὺς Ἕλληνας· «ἰδοὺ, λέγει, ὁ ἀρχιστράτηγός σας ἀρχίζει τὴν ὑπηρεσίαν ἀπὸ τὸ νὰ παραδίδῃ τὰ φρούρια εἰς τὸν ἐχθρόν.» Ἐπειδὴ δὲ ὄργανον τῆς ἀπάτης τοῦ Κιουταχῆ ὑπετίθετο ὁ Λεμπλάν ἀξιοματικὸς Γάλλος, λέγει, «δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ πράξῃ τοιοῦτον ἐγκλημα.» Ὁ δ' ἀπεσιαλμένος τὸν πέμπει τότε ἐπιστολὴν τοῦ Λεμπλάν, πρὸς αὐτὸν τὸν ἴδιον γεγραμμένην αὐθημερόν (ἢ τὴν 11 μαΐου Ε. Ν.), διαλαμβάνουσαν ὅτι, ἐπεφορτίσθη ἀπὸ τὸν Τσιόρτζ νὰ μεσιτεύσῃ εἰς τὸν Κιουταχῆν διὰ τὸ φρούριον ὅπερ διώκει, ὅτι ἐμεσίτευσε πρὸς χάριν του καὶ πρὸς χάριν τῆς φρουρᾶς ὑπὸ τὰς διαταγὰς του, καὶ ἐσυμφωνήθη νὰ κενωθῇ ἡ Ἀκρόπολις κατὰ τὴν ἐπομένον συνθήκην « α.) Ὁ Φαβιὲ ν' ἀναχωρήσῃ μὲ τὰ ὄπλα καὶ τὰ πράγματά του, β.) οἱ στρατιῶται τῆς φρουρᾶς παραδόντες τὰ ὄπλα ν' ἀναχωρήσωσιν ὅπου ἂν θελήτωσιν.» Ὅσοι δ' ἐξ αὐτῶν.

»πῆκοι Ὀθωμανοὶ νὰ μείωσι στρατιῶται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Σουλτάνου. γ) Τὸ ἱππικὸν τοῦ Κιουταχῆ νὰ συνοδεύσῃ τὴν φρουρὰν ἄχρι τῶν πλοίων, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἐπιβιβάσθῃ. Τελευταῖον νὰ δώσῃ ὁ Κιουταχῆς δμήρους εἰς τὴν Λεμπλάν διὰ τὴν πειροσὴν ἐκτέλεσιν τῆς συνθήκης.» Ἄλλ' ὅτι ὁ Τσιόρτζε ἔφαινε εἰς τὸν Φαβιέ νὰ πράξῃ ὅπως ἐτοχάζετο εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν, νὰ παραδώτῃ δηλαδὴ ἢ ὄχι τὴν Ἀκρόπολιν. Οἱ στρατιῶται ἀκούσαντες τὸ 6. ἄρθρον, ὠργισθησαν καὶ ἤρχισαν νὰ ὑβρίζουσιν, ἀκούσαντες καὶ ὅτι τὸ ἱππικὸν τοῦ Κιουταχῆ θὰ τοὺς συνοδεύσει: βέβαια, εἶπον, διὰ τὰ μᾶς κατασφάξῃ (καὶ τὸ ἀνταδίκημα τοῦτο ἐφοβοῦντο πολλοὶ, ἀναπολεῦντες τὴν σφαγὴν τῶν ἐξεληθόντων ἀπὸ τὸν Ἀγισσपुरίδωνα Τούρκων). Ὁ δὲ Φαβιέ, ἀφοῦ ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἦτο φρούραρχος, δὲν ἔκαμεν ἄλλην ἀπάντησιν εἰς τὸν Λεμπλάν. Ἄλλ' ὁ Τσιόρτζε, ὡς λέγεται, καὶ ὡς αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐβεβαίωσεν, εἶχε γράψῃ ἰδιαιτέρως τὸν Φαβιέ, καὶ τὸν ἔλεγεν ὅτι τότε μόνον νὰ ἐνεργήσῃ τὰ τῆς συνθήκης, ὅτε ἡ ἀνάγκη τοῦ φρουρίου ἤθελε τὸ ἀπαιτεῖ ἀφεύκτως· πλὴν ἡ ἰδιαιτέρα αὐτῆ ἐπιστολὴ τοῦ Τσιόρτζε πρὸς τὸν Φαβιέ δὲν ἐκοινοποιήθη, καὶ κατὰ τὸν Σουρμελῆν, ἡ ἐκρατήθη ἀπὸ τὸν κομιστὴν Λεμπλάν ἢ ἐπεδόθη κρυφίως τὸν Φαβιέ (1). Καὶ τοῦτο ἀπεδόθη εἰς τὸ ὅτι θέλων οὗτος νὰ ἐνεργηθῇ ἡ συνθήκη (διὰ τὸν λόγον ὅτι ἦτο βάρβαρον τὸ νὰ μιμηθῇ καὶ ἡ φρουρὰ τῶν Ἀθηνῶν ἐκείνην τοῦ Μισολογγίου, νὰ καταστρέψῃ τὸ φρούριον φεύγουσα ἀνὰ μέσον τῶν ἐχθρῶν ὡς εἶχεν ἀποφασίσει), ἀπεσιώπητε τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνου, ἀφοῦ διὰ τῆς ἀπαντήσεώς του πρὸς τὸν ἀπεσταλμένον μόνον, καὶ διὰ τῆς σιωπῆς, τὴν ὁποῖαν ἐφύλαξε ὡς πρὸς

(1) Ἴδὲ τὸ σχόλιόν του εἰς τὴν σελ. 227 τῆς ἱστορ. Ἀθηνῶν. Ὁ Σουρμελῆς εἰκάζει θάτερον τῶν δύο, διότι ὁ Χρ. Βυζάντιος λέγει ὅτι ὁ Φαβιέ ἔστειλε τὸν ὑπασπιστὴν του Δ. Κυριακίδην πρὸς τὸν ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Λεμπλάν ἐκτὸς τοῦ φρουρίου, καὶ ἔλαβεν ἀπ' αὐτὸν τὸ πρῶτον ἔγγραφο πρὸς τὸν Φαβιέ, καὶ περὶ τοῦ ἐγγράφου τούτου τῆς 29 ἀπριλίου δὲν ἀναφέρει τι ὁ Βυζάντιος, ἀλλὰ μόνον περὶ τῆς ἐπομένης διαταγῆς τοῦ Τσιόρτζε, τῆς 30 ἀπριλίου δηλαδὴ. Ἴδὲ ἱστορ. τοῦ τακτικού παρὰ τοῦ αὐτοῦ Χρ. Σ. Βυζαντίου σελ. 128.

τὸν Γαϊόρτι περὶ τῆς ῥηθείας ἐπιστολῆς του, προκαλεσεν ἐπίσημον διαταγὴν τούτου πρὸς τὸν φρούραρχον διαλαμβάνουσαν νὰ παραδῶσι τὸ φρούριον. Ὁ Λεμπλάν, λαβὼν ἀπὸ τὸν ἀπεσταλμένον τὴν πρὸς αὐτὸν τοῦτον ἀπάντησιν τοῦ Φαβιέ, τὴν διακρίνωσα τὸν Γαϊόρτι ὁμοῦ μετὰ τὴν διαληφθεῖσαν συνθήκην· καὶ οὕτως, πιστεύων ὡς ἐκ τῶν πραγμάτων αὐτῶν ὅτι οἱ Ἕλληνας δὲν δύνανται ν' ἀντιξώσιν πληροφορηθεὶς ἄλλως ὅτι μετὰ τὴν ἦταν τῆς 24 ἦταν ἀποφασιστέον νὰ καταστρέψωσι, ξιφῆρεις ἐξερχόμενοι, δι' ὑπονόμων τὴν Ἀκρόπολιν καὶ νὰ σωθῶσιν ὅσοι δυνηθῶσι φεύγοντες ἀναμέσον τῶν Τούρκων, διατάττει τὴν 30 ἀπριλίου τὸν φρούραρχον καὶ λοιποὺς ἐπιλαρχηγούς τοῦ φουρίου τὰ ἑξῆς: «Διὰ τοῦ δικαίου τῆς Γαλλικῆς φρεγάδας ἡ Ἡρω, ἢ Κλουταχῆ, προσφέρει τὴν ἐγκλεισμένην συνθήκην, τὴν ὁποίαν ἀγγυῶται ἐκεῖνος. Ἐπειδὴ δὲ πολλὰ ἀδύνατα ὑποκείμενα εἶναι κλειστέμενα εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ ἐπειδὴ εἶναι αὐτοὶ τὰ μνημεῖα τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος περιπεθῆτα εἰς τὸν πολιτισμένον κόσμον, τὰ ὅποια ἐπιθυμῶ νὰ σωθῶσιν ἀπὸ τὸν ἄλθρον τοῦ πολέμου, σὰς διατάττω ν' ἀκολουθήσετε κατὰ τὴν εἰρημένην συνθήκην, καὶ ἔτι βεβαιῶ ὅτι ὁ μεσολαβήσας ἔλαβε τ' ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν ἀσφάλειάν σας.» Λαβόντες οἱ πολιορκημένοι τὴν διαταγὴν, ταῦτην δὲν ἤθελον οὐχ ἦτον νὰ πιστεύσωσιν ὅτι ἦτο διαταγὴ γινώσκουσα τοῦ ἀρχιστρατήγου, ἐνῶ δὲν ἐγνώριζον τὴν ὑπογραφήν του, καὶ ἄλλως δὲν ἤξευρον ἂν ὁ Γαϊόρτι ἦτον ἀρχιστρατῆγος, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν τοὺς εἶχε διατάξει, ὄντας κλισημένους, νὰ τὸν ἀναγνωρίσωσιν ὡς τοιοῦτον. Θεωροῦσι δὲ ὅτι, κατὰ τὸ ἐγγράφον τοῦ Λεμπλάν, εἰς τὸν Φαβιέ ἀπέστειτο ν' ἀποφασίσῃ τὸ νὰ γεινῆ δεκτὴ ἢ ὄχι ἡ συνθήκη, καὶ ὅτι ὁ ἀρχιστρατῆγος διατάττει τοὺς Ἕλληνας νὰ τὴν δεχθῶσι. Θεωροῦσιν ἀφ' ἑτέρου ὅτι δὲν τοὺς διατάττει ἡ Κυβέρνησις νὰ παραδώσωσιν ἢ μὴ τὸ φρούριον διὰ ταῦτα, καὶ μάλιστα διότι ἤθελαν νὰ μὴ τὸ παραδώσωσιν, ἀλλὰ νὰ τὸ ἀνατρέψωσι, καὶ ν' ἀποθάνωσιν ἂν δὲν δυνηθῶσι νὰ φύγωσιν ἀπέββυσαν τὴν συνθήκην, ἀπαντήσαντες αὐθημερὸν (τὴν 30 ἀπριλίου) πρὸς τὸν Λεμπλάν· ἡ γὰρ πρῶτος πρὸς Σουλτάνου ἐδῶ δὲν ὑπάρχουσιν· εἴμεθα Ἕλληνας ἀποφασισμένοι ν' ἀποθάνωμεν ἢ νὰ ζήσωμεν ἐλεύθεροι. Ὁ Κλει-

«ταχῆς ἀνέλθῃ τὰ ὄπλα μας, ἀνέλθῃ νὰ τὰ πάρῃ». Τὴν ἀπάντησιν ταύτην ὑπέγραψαν, ἐκτὸς τοῦ Φαβιέ, ὁ Μ. Κρισζιάντης, Στάθης Κατσικογιάννης, Διονύσιος Εὐμορφόπουλος, Ἰω. Μαρμυράς, Γεράσιμος Φωκᾶς, Ν. Ζιχαρίτσας, Στ. Βλαχόπουλος, καὶ Μήτηρ, Λίκα. Ἐνταυτῷ ἐστειλαν τὸν Τριαντάφυλλον Τσιουρᾶν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ζητοῦντες ἐκτὸς τριῶν ἡμερῶν πληροφoρίας περὶ τῶν διατρεχόντων περὶ τοῦ φρουρίου καὶ ὁδηγίας περὶ τοῦ πρακτέου. Τὴν 1-13 Μαΐου γράφει ὁ Τσιόρτε τὴν Ἀντικυβ. Ἐπιτροπὴν «Σὰς ἀνέφερα ὅτι ἐπροβλήθη ἀπὸ τὸν Κουτάρην συνθήκη εἰς τοὺς ἐν τῇ Ἀκροπόλει, καὶ οὕτῃ ἦτον καλὴ ὅσον τὸ δυνατόν. Πρὸς εὐχαριστήσιν σας θὰ εἶται ὅτι οἱ Ἕλληνες, διυάμενοι ν' ἀνθέξωσιν, ἠρνήθησαν. Τὸ πρᾶγμα ἔγεινε, ἰδιότι ἡ φρουρὰ ἔγραψεν ὅτι δὲν ἠδύνατο ν' ἀνθέξῃ (1), καὶ τότε ὁ Κόχραν ἀπευθύνθη πρὸς τὸν Δερινῦ ν' ἀργίσῃ συνθήκας, καὶ πὸ ἐκαμε, καὶ ἐγὼ συγκατετέθη, ἐπειδὴ δὲν ἤμην εἰς κατάστασιν νὰ δώσω δευτέραν μάχην.» Ὁ εἰρημέος Τσιουρᾶς ἐξελεθὼν ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν εἶχε φθάσει εἰς τὸ Φάληρον, οἱ οἱ Ἕλληνες εἶχον ἐξῶσει ἀπὸ τὰ κατὰ τὸν Πειραιᾶ πλείοτερα ἔχυρῶματα καὶ ἀπὸ τὸ Μοναστήριον τοῦ Ἁγιοσπυρίδωος τοὺς Τούρκους, καὶ ἐλαβε μάλιστα μέρος εἰς τὰς γενομένας ἀψιμαχίας καὶ ἐπληρώθη καὶ αὐτὸς ἀβλαβῶς εἰς τὴν κερατὴν. Εἶσε λοιπὸν οἱ ἔργου οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τὸ στρατόπεδον, ὄχι μόνον στρατιῶται, ἀλλὰ καὶ ἀρχηγοί, ἀρήροντες καὶ τὰς σημαίας καὶ τοὺς στρατιώτας των, καὶ ἐπομένως ἀπῆλθον εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἦτο δὲ πρηγγελέμενος, ἀν δὲν ἦτον ἐλπίς βοήθειας, νὰ ἐλθῇ αὐτὸς μὲ πλοῖα καὶ νὰ τοῦ δείξῃ σημεῖα τῆς ἀπελπισίας, καὶ τότε ν' ἀνατρέψωσι τὴν Ἀκρόπολιν καὶ νὰ φύγωσι μὲ τὰ ὄπλα ἀνὰ χεῖρας. Ἀλλὰ παρελθον αἱ τρεῖς ἡμέραι, καὶ δὲν λαμβάνουσιν ἀπὸ τὸν

(1) Ἡ φρουρὰ ἔγραψε πάντοτε, καὶ πρὶν φθάσῃ ὁ Καρπισκάκης εἰς Κερατσίνη, ὅτι δὲν ἠδύνατο ν' ἀνθέξῃ, ἀν δὲν λύτῳσιν οἱ Ἕλληνες τὴν πολιορκίαν· ἀλλὰ δὲν ἐνόησάν ποτε νὰ παραδώσωσι τὸ φρούριον εἰς τὴν ἐχθρόν· ἐνόησεν νὰ τοὺς δώσωσι νὰ καταλάβωσιν ὅτι ἔπρεπε νὰ κινηθῶσιν οἱ Ἕλληες πανταχόθεν μ' ὄλην τὴν δραστηριότητα, διὰ νὰ λύσωσι τὴν πολιορκίαν.

Τσιουρᾶν οὐδεμίαν εἶδον, καὶ οὔτε πλοῦτα φρίνονται, οὔτε σημεῖα
 βλέπουσι. Καὶ ἤδη τὰ δεινὰ τῶν ἐκορυφώθησαν· καὶ καθήμεραν
 ἀπέθνησκον, ὅτε καὶ ὁ Κιουταχῆς, μὴ ἀντιπερισπώμενος πλέον ἀπὸ
 καμμίαν Ἑλληνικὴν δύναμιν, ἔδωκεν ἑλὴν τὴν προσοχὴν του εἰς
 τὴν πολιορκίαν τῆν Ἀκροπόλεως, καὶ ἔββ. πτεν εἰς αὐτὴν διακο-
 σίας βόμβας καὶ ἄλλας τόσας σφαίρας ἐκάστοτε, καὶ προὔξει
 πολλὴν θραῦτιν εἰς τοὺς πολιορκημένους, ἐξ ὧν καὶ οἱ τραυμα-
 τίζόμενοι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ λάβωσιν οὐδεμίαν περίθαλψιν, οὐ-
 δεμίαν περιποίησιν, καὶ δὲν ἐθεραπεύοντο διὰ τὴν ἔλλειψιν πάν-
 των τῶν ἀναγκῶν. Εἶχε δὲ πυρποληθῆ καὶ τὸ πυριτεργοστά-
 σιον, καὶ τέως δὲν εἶχον πλέον ἢ ἑκατὸν ὀκάδας πυρίτιν, καὶ
 αὐτὴν ἐφθαρμένην. Ἐπομένως ἤρχισαν πάλιν νὰ ὀμιλῶσι περὶ
 συνθηκῶν. Ὁ δὲ Κριεζιώτης ἐκλαῖεν ὅτε ἐφρανιάζετο τὴν διὰ
 συνθηκῶν παράδοσιν τοῦ φρουρίου. Καὶ αὐτὸς δὲ καὶ ὄλοι οἱ ἄλλοι
 ἀρχηγοὶ πολεμικοὶ καὶ πολιτικοὶ προετίμων ν' ἀποθάνωσι μᾶλλον
 ἀνατρέποντές το, ἢ νὰ τὸ παραδώσωσιν. Ἄν μεταξὺ αὐτῶν
 ἦσαν καὶ τινες, αἱ ὁποιοὶ ἤθελον διὰ συνθηκῶν νὰ ἐξέλθωσιν,
 οὔτοι ἐφοβοῦντο μὴ παρατηνδῆται ὁ Κιουταχῆς καὶ τοὺς φο-
 νεύσει· ὅθεν προετίμων καὶ αὐτοὶ ν' ἀποθάνωσιν ὁμοῦ μὲ τοὺς
 ἄλλους. Ἐπειδὴ δὲ οἱ στρατιῶται τῆς φρουρᾶς, πλὴν τῶν Ἀ-
 θηναίων, ἐζήτουν μισθοὺς καὶ ἠπέλουν νὰ λειποτακτῆσωσιν, ὁ
 Κριεζιώτης, ὁ Μιχούρης, Στ. Βλαχόπουλος καὶ ἄλλοι Ἀθηναῖοι
 τοὺς ὑπεχρέωσαν μὲ χρήματα καὶ ἄλλας ὑποσχέσεις ἀμοιβῶν καὶ
 διπλασίων μισθῶν νὰ ἡσυχάσωσιν. Εἶχον δ' ἀποφασίσει νὰ ἐ-
 ξέλθῃ ὁ Φαβιέ μὲ τοὺς τακτικούς καὶ μ' ὄσας γυναῖκας καὶ παι-
 δία ἤθελον τοὺς ἀκολουθήσει. καὶ συνάμα νὰ σταλῆ ἐπιτροπὴ
 εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ παραστήσῃ ὅτι, ἂν τὸ ἔθνος δὲν ἠδύνατο
 νὰ τοὺς βοηθήσῃ, αὐτοὶ ἄλλοι μὲν ἤθελον συνταρῆ ὑπὸ τὰ ἐρεί-
 πια τῆς Ἀκροπόλεως, ἄλλοι δὲ ἤθελον ἀποθάνει ἢ σωθῆ μὲ τὰ
 ὄπλ' ἀναχειρας, καὶ ἐπέμενον εἰς τὴν ἀπόφασίν των. Ἄλλ' εἰς
 τοιαύτην ἀπόφασιν, ἔπρεπε καὶ νὰ ἐλπίζωσιν εἰς τὴν σύμπραξιν
 τῶν ἐκτὸς τοῦ φρουρίου Ἑλλήνων. Καὶ ἐντοσοῦτω πολλοὶ δ-
 πλαρχηγοὶ παρέστησαν τὸν ἀρχιστράτηγον ὅτι ἦτο τῶν ἀδυνά-
 των νὰ ὑπάρξῃ πλέον στρατόπεδον εἰς τὸ Φάληρον διὰ τὴν
 φορὰν τῶν πραγμάτων, καὶ ἐπομένως ὅτι ἦτον ἀνάγκη νὰ ἐλθῶσι

πλοῖα, δ' ὧνὰ περάτωσιν εἰς τὴν Σαλαμίνα τὰ στρατεύματα. Ὑπέσχοντο δὲ ὅτι ἐκεῖθεν ἤτελον κατορθῶσαι νὰ χείνη πάλιν ἐκστρατεία ὅπου ἂν ἤθελε διατάξει (1). Τότε ὁ Τσιόρις ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Ἀντικυβ. Ἐπιτροπὴν δίστηλα τετρακισχίλια, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν διάλυσιν τοῦ στρατοπέδου. Ἐγγραφὴ δὲ τὴν 3 Μαΐου «Εἶναι ἀνάγκη τεσσάρων χιλιάδων ταλλήρων ἀμέσως, καὶ ἂν δὲν εἶα ἔχω δι' αὔριον τὸ βράδυ, δὲν θέλει εἶναι δυνατὸν νὰ βαρυστάξω ἐδῶ τὸ στρατόπεδο, διότι οἱ στρατιῶται μένοντες χωρὶς πληρωμῆν, λειποτακτοῦν.» Ἀλλὰ τὸ ταμεῖον δὲν ἔχει χρήματα. Ὅθεν ἐνήργησε τὰ δέοντα καὶ τὴν νύκτα τῆς 15 πρὸς τὴν 16 τοῦ αὐτοῦ Μαΐου συνήλθον ὅλα τὰ στρατεύματα εἰς τὸν λιμένα, καὶ ἤρχιζαν νὰ ἐπιβιβάζωνται εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προφθάσωσ, πρὶν φωτίσει, νὰ ἐπιβισοσθῶσιν ὅλα, μέρος αὐτῶν ἐπέρασαν εἰς τι πλησίον νησίον, ὅπου ἐπέρασαν τελευταῖοι ὁ Νικηταρᾶς καὶ ὁ Γενναῖος. Ἀντικρυ τοῦ νησίου ἐκείνου εἶχε μείνει ζῶον φορτηγόν. Οἱ δὲ Τούρκοι περὶ τὸ λυκαυγὲς ἐνόησαν, ὅτι ἔφυγον οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τὸ Φάληρον καὶ τὸν Πειραιᾶ, ἐπῆλθον αὐτόθι, καὶ τινες ἐδραμον νὰ λαφυραγωγῆσωσι τὸ ζῶον, καὶ τοὺς ἐκτύπησαν ἀπὸ τὸ νησίον οἱ Ἕλληνες καὶ ἐφόνευταν τοὺς πλειοτέρους. Τότε ἐφθισε καὶ ὁ Κιουταχῆς μὲ ἀρκετὴν δύναμιν καὶ ἐκροίθη μάχη. Ἐπλησίασαν δὲ καὶ τὰ πλοῖα καὶ ἐκτύπουν τοῦ Τούρκου μετὰ τὰ πυροβόλα, μέχρις ὅτου ἐπεβιβάσθησαν εἰς αὐτὰ καὶ ὅσοι Ἕλληνες ἦσαν εἰς τὸ νησίον, καὶ τότε ἀνεχώρησαν. Οὕτως ἐμείνεν ὁ Κιουταχῆς κύριος εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ πολιορκεῖ ἐπ' ἀδείας τὴν Ἀκρόπολιν, διὰ τὴν ὁποίαν ἀπώλυντο πλέον ἢ δισχίλιοι Ἕλληνες, καὶ ὧς ἐλέγετο, ἐνενακισχίλιοι Τούρκοι, ἐξ ὧν αἱ τρεῖς χιλιάδες καὶ ἡμίσεια ὑπὸ τοῦ πυρός καὶ τοῦ σιδήρου τῶν ἀποκεκλεισμένων κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Κιουταχῆ αὐτοῦ. Ὁ ἀρχιστράτηγος ἐξέδωτο τὴν 28 Μαΐου ἐκ Σαλαμίνας διακήρυξιν, καὶ προσεκάλει τοὺς Ἕλληνας εἰς τὸν πόλεμον. Ὁ δὲ Κόχραν εἶχε μεταβῆ εἰς τὸν Πόρον, νὰ ἐτοιμασθῇ εἰς τὸ νὰ πολεμήτῃ τὸν ἐχθρὸν κατὰ θάλασσαν. . . . . Τότε

(1) Καὶ ἠδύνατο νὰ διατάξῃ νὰ ἐκστρατεύσωσιν πάλιν εἰς τὴν Ἀττικὴν κατὰ τοῦ Κιουταχῆ πρὸς βοήθειαν τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει πολιορκημένων.

δὴ ἐπληροφορήθησαν οἱ πολιορκημένοι εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ὅτι δὲν ἐπῆρχε πλέον στρατιόπεδον Ἑλληνικὸν τοῦ ποτε τῆς Ἀττικῆς, καὶ ἀποβιβλοῦσι τὸ θάρβος ἐκεῖνο, μὲ τὸ ὅποσον ἀπεκρίθησαν τὸν Λευπλάν, διότι τότε καὶ ὁ Φαβιέ καταφέρεται τῶν ὄτων ἐνομιζομένων αἰτίαι τῆς ἐπικυμήμενης τῶν πολιορκημένων ἀπωλείας, ὡς μὴ θελήσαντες νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ διαταγὴ τοῦ ἀρχιστρατήγου, καὶ ἐρεθίζονται οἱ στρατιῶται ὑποκινούμενοι καὶ ἀπὸ τὸν Σιάθην Κατσιογραῖνην, ὅστις ἤθελε πάντοτε διὰ συνθηκῶν ἐξέρχον, ὡς καὶ ἀπὸ τινος τῶν ὑπερχόντων στρατιωτῶν, καὶ ἀπειλοῦνται τινες ἐκ τῶν πολεμικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχηγῶν, καὶ τέως κηρύσσεται ὅτι ἐπρεπε νὰ παρακαλέσωσι τὸν Κιουταχῆν, νὰ δεχθῇ νῆαν διαπραγματεύσασιν περὶ τῆς παραδόσεως τοῦ φρουρίου. Ὁ Κιουταχῆς δὲν ἔπαυεν ἀπ' ἐτέρου ἐνεργῶν νὰ τὸ λάβῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν του, φοβούμενος μὴ ἀπελπισθῶσιν οἱ Ἕλληνες καὶ τὸ ἀνατρέψωσι καὶ τὴν 18 παρουσιάζεται πρὸς αὐτοὺς ἀπεσταλμένος ὡσάν ἀπὸ μέρους τάχα τοῦ διοικοῦντος τὸ Αὐστριακὸν βρῆκον Κορνέρου, καὶ τοὺς λέγει· «Ἐπειδὴ περὶ ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν ν' ἀπέλθῃ εἰς τὸ στρατιόπεδον τοῦ Κιουταχῆ. εἶδεν ὑψωμένην σημαίαν λευκὴν εἰς τὸν Παρθενῶνα, καὶ ἐνόμισεν ὅτι ἔχετε ἀνάγκην ἀπὸ τῆς συνδρομῆς του, προσφέρει ἑαυτὸν καθ' ὅ,τι δύναται νὰ σᾶς χρησιμεύσῃ.» Ἐκεῖνοι δὲν εἶχον ὑψῶσαι κερμίαν σημαίαν. Ὁ δὲ Φαβιέ εὐρῶν ἤδη τὴν εὐκαιρίαν, ὅτε οἱ ὀπλορχηγοὶ καὶ οἱ πρόκριτοι φοβοῦνται ν' ἀντιτείνωσιν, ἀναδέχεται νὰ διαπραγματευθῇ μόνος αὐτὸς καὶ νὰ δώσῃ τέλος εἰς τὰ τῆς ἐξόδου. Συνελθόντων δὲ τῶν πολιορκημένων εἰς εἷ' ἀδέν ἔμεινε, λέγει, πλέον καιρὸς· ἀνάγκη νὰ μετετεῖτῃ ὁ Αὐστριακὸς νὰ ἐξέλθωμεν, καὶ ἂς μὴ ἀκούωμεν ἐκείνους, οἱ ὅποιοι θέλουσι ν' ἀπολεσθῶσιν ἢ φρουρὰ καὶ τ' ἄθῶα γυναικίόπαιδα. Ἐγὼ δὲ διδῶ λόγον εἰς τὸ ἔθνος διὰ τὴν παράδοσιν τοῦ φρουρίου(1). Οἱ στρα-

(1) Ὁ Συρμελῆς εὐγνωμονεῖ εἰς τὸν Φαβιέ ὡς σωτῆρα ἐαυτοῦ (ἰδὲ σελίδ. 235 τῆς ἱστορ. Ἀ'), μεταβληθεὶς διότι εἶχεν ἀποφασίσει ν' ἀποθάνῃ ὡς ἥρωας διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ 1830

τιδεται ἤκουσαν βαρέως τὴν μεσιτείαν τοῦ Αὐστριακοῦ. Ὁ δὲ Κριεζιώτης δνειδίξει τὸν Φαβιέ, προτρέποντα τοὺς Ἕλληνας νὰ παραδώσωσι τὸ φρούριον εἰς τοὺς Τούρκους, ἀποκαλῶν τοῦτο ἀτιμον πράξιν ἐν ᾧ ἔπρεπε, λέγει, καὶ θέλοντας νὰ τὸ παραδώσωσι νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ· ἀλλ' αὐτὸς τὸν ἀποκρίνεται, δὲν γνωρίζεις τὰ πράγματα τοῦ κόσμου, ὑπόχεται δὲ εἰς τοὺς στρατιώτας καὶ τὴν μεσιτείαν τῶν Ἀγγλων καὶ τῶν Γάλλων, καὶ οὕτω τοὺς λαμβάνει εἰς τὸ μέρος του, καὶ δὲν ἀκούουσι πλέον τοὺς ἀρχηγούς των. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Φαβιέ ἐπιχειρεῖ τὴν διαπραγματεύουσιν τῆς παραδόσεως τοῦ φρουρίου, οἱ δὲ συνοπογράφοιτες εἰς τὰ περὶ τούτου ἐγγράφα δὲν ὑπογράφουσιν εἰμὴ διὰ τὸν φόβον τῶν στρατιωτῶν. Γράφει ἐπομένως τὸν Κορρέρο, ὅτι ἡ φρουρὰ στέργει νὰ παραδώσῃ τὸ φρούριον κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ ἀρχιστρατιήρου, ἀφ' οὗ ἔκαμε τὸ χρέος της, πλήν μὲ συμφωνίας ἐντίμου· ἄλλως θὰ ἐξακολουθήσει νὰ τὸ ὑπερασπίσῃ καθ' ὅσον

κατειχον τὰς θέσεις τυχεθιδωται. Περὶ τούτου εἰρήσθω, Κύριε ἄφρις αὐτῷ οὐ γὰρ οἶδε τί λέγει· περὶ δὲ τῆς σωτηρίας ἑαυτοῦ εἰρήσθω: ὅτι τὸ ἔθνος εὐγνωμονεῖ, καὶ αἱ ἐπερχόμεναι γενεαὶ τῶν Ἑλλήνων θὰ εὐγνωμονῶσιν εἰς αἰῶνας αἰῶνων εἰς τὴν φρουρὰν τοῦ Μισολογγίου καὶ εἰς τοὺς συνταφέντας ὑπὸ τὰ ἐρείπια του Ἑλλήνας. Ἡ ἐπανάστασις καὶ ὁ πόλεμος τῶν Ἑλλήνων δὲν εἶχον ἄλλους ὄρους καὶ ἄλλους κανόνας εἰ μὴ τὸ σύνθημά των, ἡ ἐλευθερία, ἢ θάνατος. Ἡ ἐξοδος καὶ ἡ καταστροφὴ τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν ὡς καὶ τοῦ Νεοκάστρου, καὶ ἡ καταστροφὴ τῆς Τριπολιταῶς θὰ ἦταν κατορθώματα ἄξια τῶν Ἑλλήνων. Ἡ ἐξοδος τῆς φρουρᾶς τοῦ Μισολογγίου ὑπεχρέωσε τὰ πρῶτα ἀνοκτεβούλια ν' ἀλλιάξωσι πολιτικὴν ὡς πρὸς τοὺς Ἕλληνας, τότε ὁ ἀγαθὸς Γάλλος Σατωβριὰν εἶπε τοὺς ὠραίους τούτους λόγους, les Grecs se sont refaits nation par leur valeur; la politique n'a pas voulu reconnaitre leur légitimité; ils en ont appelé à la gloire. οἱ Ἕλληνες ἐγένεον πάλιν ἔθνος διὰ τῆς ἀνδρείας των, ἡ πολιτικὴ δὲν ἠθέλησε ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν νομιμότητά των, αὐτοὶ δ' ἔκαμον ἔφρσιν εἰς τὴν δόξαν.

αἱ περιστάσεις τὸ ἐπιτρέψωσι· δέχεται δὲ τὴν ἐπὶ τούτῳ μεσιτείαν τοῦ πλὴν ἐπεδῆ πρὸ ὀλίγου εἶχε μεσιτεύσει καὶ ὁ Λεμπλάν, ἔπρεπε νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν μεσιτείαν αὐτὴν καὶ οἱ διοικοῦντες τὰς ναυτικὰς μίρας τῶν δύο Δυνάμεων Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας. Ὁ Κορ έρος ἀποκρίνεται ὅτι, διὰ νὰ προσκληθῶσιν οὗτοι χρειάζεται καιρὸς, καὶ ὁ Κιουταχῆς δὲν τὸ ἐδέχεται· ὑπόσχεται ὅμως ὅ,τι ἄλλο ζητήσωσιν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τὸν Κιουταχῆν, καὶ ὀμνύει ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως του καὶ τῶν Βασιλέων τῆς Εὐρώπης, καὶ δίδει τὸν λόγον τῆς τιμῆς του διὰ τὴν ἀσφάλειάν των, καὶ δέχεται νὰ τοῦς συνοδεύσῃ καὶ ὡς ἤμηνος ἕως ἔμβωσιν εἰς τὰ πλοῖα. Πλὴν ὁ Φαβιέ ἐπιναλαμβάνει ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συνθήκης ὁ ἕτερος τῶν διοικούντων τὰς ναυτικὰς μίρας τῶν δύο Δυνάμεων τοῦλάχιστον, εἰδμενῆ, ἡ φρουρὰ δὲν δέχεται καμμίαν συνθήκην. Ἐν τούτοις ἔρχεται ὁ Δερνὺ ἐκ παρόδου εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ τὴν 20 προσφέρει ἑαυτὸν νὰ μεσιτεύσῃ εἰς τὸν Κιουταχῆν ὑπὲρ τῶν πολιορκουμένων. Ὁ Φαβιέ καὶ ἡ φρουρὰ τὸν καθυποβάλλουσι τὴν 21 τὰ προβλήματα των διὰ τὴν ἔξοδον. Τὸ πρῶτον καὶ κύριον εἶναι νὰ ἐξέλθωσιν ἡ φρουρὰ, κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀρχιστρατήγου πάντοτε, μ' ὄλας τὰς τιμὰς καὶ μὲ τὰ ὄπλα καὶ πράγματά της. Ὁ Κιουταχῆς ἀντιπροβάλλει νὰ ἐξέλθωσιν οἱ ἀρχηγοὶ καὶ στρατιῶται, ὅσοι μὴ Ἀθηναῖοι, μὲ τὰ ὄπλα καὶ τὰ πράγματά των. Ὅσοι δ' Ἀθηναῖοι καὶ αἱ οἰκογένειαι τούτων νὰ ἐξέλθωσι χωρὶς ὄπλων, καὶ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὰς οἰκίας των ἢ εἰς τὰ χωρία των, ἔπου ὁ Κιουταχῆς τοὺς ὑπέσχετο τὴν ἀπόδοσιν τῶν κτημάτων αὐτῶν, καὶ ἡγγυᾶτο τὴν ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς καὶ ἰδιοκτησίας των ἢ αἱ ὑπογεγραμμένοι εἰς τὰ ἔγγραφα τῆς διαπραγματεύσεως ἐνέα ἀρχηγοὶ νὰ ἐξέλθωσι μὲ τὰς στρατιωτικὰς τιμὰς, ἐπαγόμενοι ἕκαστος αὐτῶν ἀνὰ δεκαπέντε στρατιώτας ἐνόπλους, οἱ δ' ἄλλοι ὄλοι, στρατιῶται καὶ μὴ Ἀθηναῖοι καὶ μὴ, ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἢ παιδία, νὰ ἐξέλθωσιν ἄοπλοι καὶ νὰ ὑπάγωσιν ἔπου θελήσωσι μὲ τὰ πράγματά των. Οἱ πολιορκουμένοι ἀπαντῶσι τὴν 23 ὅτι δὲν ἀποχωρίζουσι τοὺς Ἀθηναίους ἀφ' ἑαυτῶν· ὅτι διὰ μόνην τὴν διαταγὴν τοῦ Ἀρχιστρατήγου στέργουσι νὰ κρατῶσωσι τὸ

φρούριον, καὶ ὅτι, ἂν ὁ Κιουταχῆς ἀπαιτῆ νὰ τοῦς ὑποβάλλῃ εἰς συμφωνίαν ἀτίμους, τότε δὲν τὸ παραδίδουσιν. Ὁ Δερινῦ ἀποκρίνεται ὅτι ὁ Κιουταχῆς δὲν δέχεται ν' ἀφήσῃ τὰ ὄπλα εἰς ἑλὴν τὴν φρουρὰν, καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ τοῦς πολιορκῇ. Λυπεῖται δὲ ὅτι ὁ ἀναχωρήσει μὴ χρησιμεύσας εἰς αὐτούς· ἀλλὰ καὶ τοῦς ἀπειλεῖ λέγων ὅτι ἔπειτα ἐξ. θὰ τὸν εὗρωσι, καὶ νὰ συλλογισθῶσι μὴ διὰ τὴν πολλὴν φιλαυτίαν των κατανήσῃσι νὰ μὴ ἀπολαύσῃσι πλέον καμμίαν συνθήκην. Ἀλλὰ τὸ δειλιῶν ἀπέρχεται αὐτοπροσώπως εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ὁμοῦ μὲ τὸν γραμματέα τοῦ Κιουταχῆ, καὶ διὰ ζώτης φωνῆς ἀποφασίζε-
ται νὰ μείνωσιν οἰκογένειαι τινες Ἀθηναίων, ν' ἀκουσθῆ τάχα ὅτι οἱ Ἄθηναῖοι ὑπετάγησαν. Καὶ οὕτως ἀφ' οὗ ἐβίασαν δύο τρεῖς γέροντας καὶ γυναῖκας καὶ παιδίαι νὰ μείνωσι καὶ ἄκοντες εἰς τὴν πόλιν, ἐπέγραψαν τὴν συνθήκην τὴν 24, καὶ τὴν 27 Μαΐου ἀφῆκαν τὴν Ἀκρόπολιν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Κιουταχῆ, καὶ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν Σαλαμίνα ἐπὶ πλοίων πολεμικῶν Γαλλικῶν καὶ Αὐστριακῶν. Ἡ δ' Ἀντικυβ. Ἐπιτροπὴ ἐγράφεν ἀπὸ τὸν Πόρον τὴν 25 Μαΐου τὸν Ἀρχιστρ. Τσιόρτζε : « Ὁ Δερινῦ καὶ ὁ »
»*πυμπράκτωρ αὐτοῦ πράττουσιν ἔργον φιλάνθρωπον. Ἔστω· ἀλλὰ*
»*δὲν ἔπρεπε νὰ βιάζωνται ἰόσον. Τὸ πρᾶγμα φαίνεται μυστη-*
»*ριῶδες, καὶ ἀνάγκη νὰ σαφηνισθῶσι τρία τινά :* α) ἂν ἔγεινε
»*πρότασις συνθηκῶν ἀπὸ τὴν φρουρὰν τῆς Ἀκροπόλεως· β) ἂν ἔ-*
»*γεινε γενικῶς ἢ ἐν μέρει, καὶ ὡς πρὸς ταῦτα ἀνάγκη νὰ ἐξε-*
»*τασθῆ ἡ ἐπιστολὴ τῆς φρουρᾶς, τῆς ὁποίας, ὡς λέγει ὁ Δερινῦ,*
»*κρατεῖ ὁ διοικητὴς τοῦ Αὐστριακοῦ βραχίου· καὶ γ) ἂν πραγμα-*
»*τικῶς ἢ κατὰ τασίς τῆς φρουρᾶς εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ ἦναι*
»*ἀνάγκη καὶ συνθήκης, καὶ ἀνάγκη τόσον κατεπείγουσα. Διὰ*
»*τοῦτο πρέπει, ἂν μὲν πλέον κενὸς, νὰ διορίσετε ὑποκείμενα*
»*ἀξία τῆς ἐμπιστοσύνης σας νὰ ἐξετάτωσι περὶ τούτου καὶ νὰ*
»*πληροφορήτωσι τὴν Κυβέρνησιν.*» Ἡ Ἀντικυβ. Ἐπιτροπὴ, εἰς
τὸν Πόρον εὐρισκομένη, ὀλίγας ὥρας ἀπέχουσα τῶν Ἀθηνῶν, δὲν
ἤξευρε τί ἐγένετο. Εἰς μάτην ἄρα ἐστάλη πρὸς αὐτὴν ἀπὸ τοῦς
πολιορκουμένους ὁ Τσιουρτζε. Ἀλλὰ οἷς εἶχε δώσει πληρεξουσιότητα
τὸν Κόχραν καὶ τὸν Τσιόρτζε, νὰ παραδίδωσι τὰ φρούρια τῆς
Ἑλλάδος εἰς τοῦς Τούρκους; Δεδόσθω ὅτι δὲν ἦτον οὐδεμία

σωτηρίας ἔλπις, καὶ οἱ πολιορκούμενοι ἔπρεπε ν' ἀποθάνωσιν ἢ νὰ παραδοθῶσιν. Ἄλλ' οἱ Ἕλληνες δὲν ἐλάμβανον τὰ ὄπλα, ὡν δὲν ἤξευρον καὶ ν' ἀποθάνωσιν. Ἐν τούτῳ ἔμαθεν ἡ Ἀντικυβ. Ἐπιτροπὴ ὅτι δὲν ἦτο πλέον καιρὸς νὰ πληροφορηθῆ περὶ τῶν τριῶν ἐρωτημάτων τῆς, καὶ νὰ διαταξῆ τὴν παράδοσιν ἢ μὴ τοῦ φρουρίου. Διέταξαν ὁ Κόχραν καὶ ὁ Τσιόρτζι πρότερον νὰ παραδοθῆ ἡ Ἀκρόπολις, ἐπὶ σκοπῶν νὰ σωθῶσιν αἱ ἀρχαιότητες. Ἡ γενομένη συνθήκη διελάμβανε: α) ὅλα τὰ στρατεύματα τῆς φρουρᾶς »θέλουσιν ἐξέλθει μὲ τὰ ὄπλα καὶ πράγματά των β) ὅλοι αἱ »Ἀθηναῖαι οἰκογενεῖαι θέλουσιν ἐκβῆ χωρὶς ὀπλων, μὲ τὰ πράγματά των ὅπως, καὶ θέλουσιν ὑπάγει εἰς τὰς οἰκίας των καὶ οἰεῖς τὰ χωρία των, ὅπου ὁ Κιουταχῆς τὰς ὑπόσχεται τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἰδιοκτησιῶν των καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς τιμῆς, τῆς ρζωῆς; καὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν. Καὶ ἐπειδὴ μεταξὺ αὐτῶν »τῶν οἰκογενειῶν εὐρίσκονται γῆραι καὶ ἀνήλικα παῖδιά χωρὶς »τοῦ πατέρα των, ὑπόσχεσαι προστασίαν δι' αὐτοὺς καὶ τὸ »ἀναγκαῖον ταγῆνι κτλ.» Ἀλλὰ τὸ β'. τοῦτο ἄρθρον δὲν ἐξετελέσθη ὡς ἦτο γεγραμμένον. Ἐγράφη δὲ αὐτῶ πρὸς τὸ θεαθῆναι χάριν τοῦ Κιουταχῆ πλὴν ἐσύμφερειν εἰς τὴν πολιτικὴν τοῦ Σουλτάνου, θέλοντος νὰ φανῆ εἰς τὸν κόσμον ὅτι, οἱ Ἕλληνες ἦσαν εὐχαριστημένοι νὰ ζήτωσιν ὑπ' αὐτὸν ὡς καὶ πρότερον, καὶ ἐπομένως νὰ λέγη εἰς τὰς Δυνάμεις: Ἰδοὺ οἱ γαργιάδες μου εἶναι εὐχαριστημένοι νὰ ἦναι γαργιάδες μου· τί παρεμβαίτετε Σεῖς μεταξὺ ἐμοῦ καὶ αὐτῶν; Ἐκ τῶν υπογραψάντων ὅμως τὴν συνθήκην Ἐλλήνων, ὁ Κριεζιώτης, Εὐμορφόπουλος, Κατσικογιάννης, Μαμούρης, Φωκᾶς, καὶ οἱ Δημογέροντες Στ. Βλοχόπουλος καὶ Ν Ζαχαρίσας ἀπελθόντες εἰς τὸν Πέρον, τὴν πρώτην Ἰουνίου ἔδωκαν ἀναρροάν εἰς τὴν Ἀντικυβ. Ἐπιτροπὴν διαλαμβάνουσαν τὰ ἐξῆς: «Ἡ Κυβέρνησις γνωρίζει ὁποῖαν ἀπόκρισιν ἐδώκαμεν ὅτε μᾶς ἐπροβλήθη τὸ πρῶτον νὰ παραδώσωμεν τὸ φρούριον τὸν Κιουταχῆν. Ἡμεθα σταθερῶς ἀποφασισμένοι νὰ »τὸ ὑπερασπίσωμεν ἄχρις ὅτου καταντήσωμεν εἰς τὸ τελευταῖον »σπειρίον τῆς κριθῆς, τὴν ὁποῖαν εἶχομεν εἰς τὰς ἀποθήκας ὡς »καὶ ἐξεφράσθημεν διὰ τοῦ ἀποσταλέντος πρὸς αὐτὴν Τριανταφύλλου Τσιουρᾶ. Ὁμολογοῦμεν ὅτι ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἔδο-

«κιμίζομεν καμμίαν ἀνεμιζήλην ἕνεκα τῶν στασιαζόντων στρα-
 «τιωτῶν, ὡς τοῦτο συμβαίνει κατὰ φυσικὸν λόγον εἰς τοιαύτας
 «περιπτώσεις δι' ἔλλειψιν τῆς τάξεως, καὶ οὕτως εἶχον τὰ
 «πράγματα μέχρι τῆς 18 Μαΐου, ὅτε εἶδόμεν ἓνα Εὐρωπαϊὸν
 «σταλέντι, ἀπὸ τὸν Διοικητὴν τοῦ Αὐστριακοῦ βουκίου ὁ Βενετός,
 «προσκαλοῦντα ἡμᾶς ἀπὸ τὸν Ἄρειον Πάγον νὰ ὀμιλήσωμεν. Τότε
 «ἔστειλάμεν πρὸς αὐτὸν ἄνθρωπον καὶ ἐμάθωμεν ὅτι ἡ ἔλευσις
 «του ἀπέβλεπε νὰ μᾶς προβάλλῃ, ἂν ἠθέλομεν νὰ μετολαβῆσῃ
 «ὑπὲρ ἡμῶν, διότι εἶχεν ἴδει σημαίαν λευκὴν ἐπὶ τῆς Ἀκροπό-
 «λεως. Ὁ ἀποσταλὴς ἀπεκρίθη συμφώνως μὲ τὴν κοινὴν ἡμῶν
 «ἀπόφασιν ὅτι οὔτε σημαίαν καμμίαν ὑψώσαμεν, οὔτε εἶχομεν
 «ἀνάγκην μετολαβῆσθαι. Τότε δὴ ὁ Φαβιὲ κτυπᾷ τοὺς πόδας
 «ἐν τῷ μέσῳ τῶν στρατιωτῶν, φωνάζει, ὕβριζει ὅλους τοὺς λοιποὺς
 «ἡμᾶς ἀρχηγούς, μᾶς ἀπειλεῖ καὶ καιορθώνει ν' ἀνακαλεσθῇ ὁ Αὐ-
 «στριακὸς Διοικητὴς, κηθὼς καὶ ὁ Δερινῦ, καὶ διὰ μέσου αὐτῶν νὰ
 «παροῦσθῃ διὰ πυθῆκων τὸ φρουρίον. Ὅθεν ζητοῦμεν νὰ δικασθῶμεν
 «μὲ τὸν Φαβιὲ, διὰ νὰ μάθωσι τὸ ἔθνος καὶ ὅλος ὁ κόσμος τίς ἦτο
 «ἡ αἰτία τῆς παραδόσεως τοῦ φρουρίου, τὸ ὅποιον ὑπερασπισθέντες
 «ἓνα χρόνον ἐχύσαμεν τόσα αἵματα ἢ δὲ Κυβέρνησις ἐμπορεῖ νὰ
 «ῥωτήσῃ Ἕλληνας καὶ φιλέλληνας, καὶ ν' ἀναγνώσῃ τοῦ γραμ-
 «ματέως τῆς Δημογεροντίας τὸ ἡμερολόγιον, διὰ νὰ πληροφο-
 «ρηθῇ ἂν δι' ὅσα κατηγοροῦμεν τὸν αἴτιον τῆς πτώσεως τοῦ
 «φρουρίου, λέγωμεν τὴν ἀλήθειαν.» Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔκρινεν
 «εὐλόγον νὰ δώσῃ διέξοδον εἰς τὴν κατὰ τοῦ Φαβιὲ κατηγορίαν.
 «Ὁ δὲ Λεμπλὰν καταχωρίζει διατριβὴν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Μέ-
 «λισσαν, ἑφημερίδα, τὴν ὁποίαν ἐκδίδει ὁ Ἰωσήφ Κιάπε ἀφ' ὅτου
 «ἔπαυσεν ὁ φίλος τοῦ νόμου, καὶ ὑπεραπείζων τὸν Δερινῦ καὶ τὸν
 «Φαβιὲ, λέγει ὑπεραπολογούμενος ὅτι: «Ἀρχηγοὶ τινες τῶν πρὸ ὀλίγου
 «πολιορκουμένων εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν ἐσυκοφάντησαν
 «τὸν Ναύαρχον, ὅστις ἐμετολάβησεν ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ ἠπάτησαν ὅλην
 «τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ σκοπῷ νὰ διεγείρωσι τὸ μῖτος τῶν συμπα-
 «τριωτῶν αὐτῶν ἐναντίον του καὶ ἐναντίον ὄλων τῶν Γάλλων
 «ἰδιακρίτως, λησμονήσαντες καὶ αὐτὴν τὴν τελευταίαν δούλευσιν
 «καὶ ὅλας τὰς ἄλλας, τὰς ὁποίας οἱ Γάλλοι τοὺς κάμνουσιν
 «ἰδιακρόπως. Διὰ ν' ἀποδείξω τὰς συκοφαντίας των, ἀρκεῖ νὰ

καθέσω ἐν συνόβει τὰ διατρέξαντα εἰς τὴν πτώσιν τῆς Ἀκρο-
 »πόλεως. Πρῶτος ἐγὼ ἐπεχείρησα τὰς διαπραγματεύσεις με-
 »τὸν Κίουτχῆν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν πολιορκουμένων κατὰ ζή-
 »τησιν τοῦ Κόχραν καὶ τοῦ Γιοόρτς, γενομένην τὴν ἐπιούσαν
 »τῆς 24 Ἀπριλίου, καθ' ἣν δύο χιλιάδες Ἑλλήνων ἐθουσιάθη-
 »σαν κινηθέντες νὰ τοὺς βοηθήσωσι, καὶ εἶναι γνωστὰ ὅσα ἐ-
 »πραξα ὑπὲρ αὐτῶν.» Μετὰ ταῦτα ἐξιστορῶν τὰ διατρέξαντα
 μεταξύ τῶν πολιορκουμένων καὶ τοῦ Κορνέρου καὶ Δερινῦ, λέγει
 περὶ τοῦ δευτέρου: «Ἀπῆλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Πατιᾶ
 »ἤρχισε τὰς διαπραγματεύσεις, καὶ μετὰ τινος ἡμέρας, καθ' ἃς
 »πολλαὶ ἐπιστολαὶ περὶ τροπολογιῶν τὸν διευθύνθησαν ὑπὸ τῶν
 »ἀρχηγῶν, κατώρθωσε συνθήκην εὐάρεστον εἰς ἀμφοτέρα τὰ μέρη,
 »τὴν ὁποῖαν οἱ Ἕλληνες ἐδέχθησαν μετ' εὐγνωμοσύνης, καὶ δὲν
 »ἔμεινεν ἄλλο, εἰμὴ νὰ τὴν ἐκτελέσωσιν. Δύο ἡμέρας πρὶν τε-
 »λειώσῃ ἡ αὐτὴ συνθήκη, ὁ κύριος Δερινῦ ἐγράψε τὸν Τσιόρτς
 »νὰ στείλῃ εἰς Φάλληρον τ' ἀναγκαῖα πλοῖα, νὰ μετακομίσωσι
 »τοὺς συνομολογήσαντας αὐτὴν εἰς τὴν Σαλαμίνα. Ἀλλὰ πλοῖα
 »δὲν ἐστάλησαν, καὶ ὁ Ναύαρχος δὲν ἔλαβεν ἀπάντησιν εἰς τὴν
 »ἐπιστολὴν του εἰμὴ μετὰ δύο ἡμέρας, ἀρ' ἧς παρεδόθη τὸ φρού-
 »ριον.» καὶ παρκατιῶν λέγει Ὁ Κ. Δερινῦ προσηνέχθη κατὰ
 »τὰς ἀξιώσεις τῶν Ἑλλήνων ἀρχηγῶν καὶ ἐπραξε τὰ πάντα
 »ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ δὲν ἤτησεν ἐπ' αὐτῶν οὐδεμίαν ἐπιβρόχην, διότι
 »διὰ πολλὰς ἡμέρας ἠδύναντο αὐτοὶ νὰ συζητήσωσι τὰ τῆς συν-
 »θήκης, καὶ οἱ ἴδιοι ἐζήτησαν τὴν συνθήκην (1), καὶ κανεῖς δὲν
 »τοὺς ὑπεχρέωσε νὰ τὴν δεχθῶσι. Διὰ δὲ τὴν ἀσφάλειάν των ὁ
 »Κ. Δερινῦ τοὺς συνώδευσεν αὐτοπροσώπως ἀναμιχθεὶς μετὰ τοὺς
 »ὁποῖους αὐτοὶ εἶχον λάβει δμηρούς, καὶ ὅμως αὐτοὶ οὐχ ἤττον
 »εὐφάνησαν ἀχάριστοι.» Τελευταῖον δὲ λέγει καὶ περὶ τοῦ Φαβιᾶ
 «Εἶναι δὲ ἄξιοπαράτηρον ὅτι αὐτοὶ ἠθέλησαν νὰ προσβάλωσι
 »καὶ νὰ κατηγορήσωσι τὴν πάντοτε γενναίαν καὶ πιστὴν ὄλων
 »ἀνεξαίρετως τῶν Γάλλων διαγωγὴν (2), διότι συκοφαντοῦσιν

(1) Αὐτοὶ ἀπεκρίθησαν τὸν Κορνέρον ὅτι δὲν εἶχον ἀνάγκην μεσολαβήσεως· ἀποδίδουσι δὲ εἰς τὸν Φαβιᾶ τὴν περὶ συνθηκῶν διαπραγματεύσιν καὶ παράστασιν τοῦ φρουρίου.

(2) Οὐχί βίβαια πάντοτε καὶ ὄλων τῶν Γάλλων ἀνεξαίρετως.

«ὡς αὐτῶς τὸν Κ. Φαβιέ, λέγοντες ὅτι τοῦς παρεκίνησε νὰ κά-
 »ρωσι τὴν συνθήκην, ἐπὶ ἀποδείκνυται τὸναντίον ἀπὸ τὰς ἐ-
 »πιστολάς τῶν ἰδίων αὐτῶν ἀρχηγῶν.» Ὁ Λεμπλάν λέγει ὅτι,
 κατὰ ζήτησιν τοῦ Κόρχαν καὶ τοῦ Γισόρτς ἐπεχείρησε τὰς δια-
 πραγματεύσεις περὶ τῆς παραδόσεως τοῦ φρουρίου· τοῦτο εἶναι ἀ-
 ληθές· ἀλλ' εἶ, ἐπίσης ἀληθές ὅτι οἱ πολιορκούμενοι δὲν ἐζήτησαν
 νὰ τὸ παραδώσῃ τὸν Κιουταχῆν, καὶ τὸν εἶπον μάλιστα ζη-
 τοῦντα διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Λεμπλάν τὰ ὅπλα των· *molōn
 λάβε*. Οἱ Ἕλληνες εὐγνωμονοῦσιν εἰς τε τὸν Λεμπλάν καὶ εἰς τὸν
 Δερινῶ δότι προθύμῃθησαν νὰ σώσωσι τοὺς πολιορκουμένους·
 ἀλλὰ ζητοῦσι νὰ δικαιοθῶσιν οἱ ἀρχηγοὶ τούτων μετὰ τὸν Φαβιέ,
 διότι αὐτοὶ, ὅστις κατηγορεῖ τὸν Γισόρτς ὡς ἀρχίζοντα τὴν ὑ-
 πηρεσίαν ἀπὸ τὸ παραδίδαι τὰ φρούρια, ἐβίασεν ἐπομένως τοὺς
 πολιορκουμένους νὰ ἐτελείωσι τὴν διαταγὴν τοῦ ἀρχιστρα-
 τήγου, καὶ ὑπὸ τὴν εὐλύγη, τοῦ ἀρχιστρατήγου ὡς διατάξαντος
 τὴν παράδοσιν τοῦ φρουρίου ἐνεργῶν, διαπραγματεύεται τὰ τῆς
 συνθήκης, ἀκόντων συνοπογραφήτων καὶ τῶν ἐρημένων ἀρχη-
 γῶν, καὶ φρονῶν ὅτι ἐχρῶσται νὰ κάμῃ τὸν πόλεμον ὄχι ὡς βάρ-
 βαρος, ὅτι οἱ ἀρχηγοὶ ἐχρεώσθουν νὰ φυλάττωσι τοὺς ἀθρώπους,
 καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ σώσῃ μᾶλλον τὴν φρουρὰν ἢ τὴν Ἀκρό-
 πολιν, παραδίδει τὸ φρούριον εἰς τὸν Κιουταχῆν.

Ἀλλ' ἐκ τοῦ ὅτι ἔπρασν τινες τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν μάχην τῆς 24
 Ἀπριλίου, εἶπετο νὰ λήθῃ ὁ στόλαρχος, ἐκτὸς τῶν χρεῶν καὶ
 καθηκόντων του, τὸ δικαίωμα νὰ προκαλέσῃ τὴν μεσιτείαν τοῦ
 Λεμπλάν διὰ τὴν παράδοσιν τοῦ φρουρίου· ἀλλ' ἐκ τοῦ ὅτι οἱ
 πολιορκούμενοι Ἕλληνες ὅλοι ἀπεκρίθησαν· δὲν θέλομεν συν-
 θήκας, καὶ ὁ Φαβιέ δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ φρούραρχος, εἶπετο ἀ-
 ναγκαίως νὰ τοὺς διατάξῃ ὁ ἀρχιστράτηγος τὴν 30 νὰ κεραι-
 δώσωσι τὸ φρούριον, διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ἦτον εἰς κατάστασιν
 νὰ δώσῃ δευτέραν μάχην· Καὶ μήπως οἱ πολιορκούμενοι· δὲν
 ἀντέκρουον τὸν ἐχθρὸν πρὶν ἢ συγκεντρωθῆ δύναμις στρατευμάτων
 εἰς τὴν Ἐλευσίνα καὶ εἰς τὸν Πειραιᾶ· μήπως αὐτὰ τὰ στρατεύ-
 ματα δὲν ἀντεπολέμουσαν πρὸς τὸν Κιουταχῆν καὶ πρὶν φθάσῃ ὁ
 Καραϊσκάκης εἰς τὸ Κερασίον; μήπως καὶ ἀφοῦ ἐσκορπίσθη τὸ
 στρατεύμα, διότι ὁ ἀρχιστράτηγος δὲν εἶχε τετρακισχίλια δι-

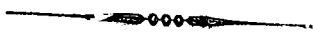
στηλα νὰ δώσῃ; δὲν ἤθελε μετ' ὀλίγον συνέλθει πάλιν εἰς τὴν Ἀττικὴν, νὰ καταπολεμήσῃ τὸν ἐχθρὸν εἰς τρόπον, ὥτε ὁ ἀρχιστράτηγος νὰ δώσῃ ὄχι μόνον δευτέραν μάχην, ἀλλὰ καὶ τρίτην καὶ πέμπτην καὶ ἄλλας; Καὶ ἂν δὲν εἶχον οἱ πολιορκούμενοι πυρίτιδα, εἶπετο νὰ παραδώσῃ ὁ Φαβιὲ τὸ φρούριον διὰ τοῦτο; εἰ δυνατόν ἦτο τάχα νὰ εὐεθῆ καὶ ἄλλος Φαβιὲ, νὰ εἰσκομίσῃ πυρίτιδα εἰς τὸ φρούριον, καὶ ἄλλος Κριεζιώτης νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὸ καὶ νὰ δώσῃ πάντα ἑλληνὴ βοήθειαν εἰς τοὺς πάσχοντας πολιορκουμένους; Ἀπὸ νὰ διατάξῃ ὁ ἀρχιστράτηγος τὸν φρούρρχον καὶ τοὺς λοιποὺς ὀπλαρχηγούς τοῦ φρουρίου νὰ τὸ παραδώσωσιν, ἐχρεώσεται μάλιστα νὰ τοῦ διατάξῃ ὅλους νὰ ἐγκατατερήσωσιν ἀκόμη, καὶ ἂν οὐ διελύθη τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀττικῆς, ἕως ἤθελε συγκεντρωθῆ μετ' οὐ πολὺ ἄλλο στρατόπεδον αὐτόθι, ὅτε οἱ Ἕλληνας ἤθελον δράμει καὶ πάλιν πραθυμότατοι εἰς βοήθειάν των εἰς τρόπον, ὥτε ν' ἀποθάνωσι καὶ ἄλλοι πολλοὶ πολεμοῦντες ὑπὲρ τῆς Ἀκροπόλεως. Διατί δὲν παρηγορεῖ καὶ τοὺς πολιορκουμένους, καὶ δὲν τοὺς προτρέπεται ν' ἀνθίστανται γενναῖοι εἰς τὸν Κιουταχῆν, καθὼς παρηγορεῖ ὡς μὴ ὄφειλε τοὺς Ἕλληνας μετὴν διακλήρξιν του τῆς 28 Μαΐου διὰ τὴν πτώσιν τῆς Ἀκροπόλεως, καὶ τοὺς προτρέπεται νὰ δράμωσιν εἰς τὸν πόλεμον νὰ στερεώσωσι τὴν ἐνδοξὸν ὑπαρξίν τῆς Ἑλλάδος; Δὲν ἦτον ἐνδοξότερον καὶ στρατηγικώτερον ἐκείνους μὲν νὰ διατάξῃ, καίτοι πάσχοντες τὰ πάνδεινα, νὰ ὑπομείνωσιν ἀκόμη πάσχοντες, τούτους δὲ μεταβάνας εἰς τὴν Σαλαμίνα νὰ περιθάλλῃ ὅσον τὸ δυνατόν, νὰ θαρρύνῃ καὶ νὰ ὑποχρεώσῃ ἐκ παντὸς τρόπου, νὰ σπεύσωσι πάλιν πρὸς βοήθειαν ἐκείνων εἰς τὸν ἱερώτατον ὑπὲρ τῆς Ἀκροπόλεως πόλεμον κατὰ τοῦ Κιουταχῆ; Διέταξε λοιπὸν ἐκείνους νὰ τὸν παραδώσωσι τὴν ἱερὰν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, διὰ νὰ τὸν ἀνοίξωσι τὸν δρόμον, ὑποτασσόμενης ἐπομένως καὶ πάλιν ὅλης τῆς Ρούμελης εἰς τὴν Πελοπόννησον τὴν ἀσυγκρίτως ἱερωτέραν τῆς ἐλευθερίας Ἀκρόπολιν, ὥστε νὰ εἰσβίλῃ ἀφόβως, νὰ ἐνωθῆ μετὸν Ἰμπραχίμ, νὰ τὴν ὑποτάξωσι καὶ αὐτὴν, καὶ νὰ δώσωσι τέλος εἰς τὴν ἐπιναύττασιν τῶν Ἑλλήνων, καὶ νὰ κατασφάξωσιν ἔπειτα μέχρις ἐνὸς ὅλους τοὺς Ἕλληνας, νὰ ἐξολοθρεύσωσι τὸ ἔθνος; Δὲν εἶναι ἄπορον ὅτι διέταξεν ὁ Τζιόρτζι νὰ παραδώσωσι τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἐκ τούτου νὰ λάβῃ ἀφορμὴν ὁ Φαβιὲ, ἐπὶ τῇ

βῆται αὐτῆς ταίτης τῆς διαταγῆς ἐκείνου, ν' ἀποδείξῃ τοὺς ὑψηλοὺς λόγους τοῦ ἀθαλάτου Λεωνίδα, μοιῶν λάβε, ῥηθέντας καὶ ἀπὸ τοὺς πολιορκουμένους, ἀπλοῦν πύταγον ὀδόντων; ἂν ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ περαδοθῆ ἡ Ἀκρόπολις συνίστατο εἰς τὸ νὰ μὴ κατατραφῶσιν αἱ ἀρχαιοτήτες, ἢ τοιαύτη ἀνάγκη ἦτο δεύτερον ὡς πρὸς τὴν ὑπαρξιν τοῦ ἔθνους. Οἱ ἀπόγονοι ἐκείνων, οἵτινες κατεσκευάσαν τ' ἀριστουργήματα τῆς ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, θάδυνηθῶσιν, ἂν ὑπάρξωσι, νὰ κατασκευάσωσι καλλίτερα· εἶνε λοιπὸν εὐάρεστον εἰς τὸν πολιτισμένον κόσμον νὰ μὴ ὑπάρξῃ τὸ Ἕλληρικὸν ἔθνος, καὶ νὰ ὑπάρξωσιν αἱ ἀρχαιοτήτες τῆς Ἀκροπόλεως; ἂν εἶνε αὐταὶ περιπέθηται εἰς τὸν πολιτισμένον κόσμον; διαί παραδίδονται: εἰς ἐκείνους; οἱ ὅποιοι τὰς ἡρωτηρίας, τὰς κατέστρεψαν πάντοτε καὶ τὰς ἐπώλησαν εἰς τοὺς ξένους, καὶ δὲν ἀποδίδονται εἰς τοὺς κυρίους των, εἰς τοὺς γνησίους κληρονόμους τῶν νικητῶν τοῦ Δαρείου καὶ τοῦ Ξέρξου; ἀλλὰ: διαί δὲν δημοσιεύει ὁ Λεμπλάν τὴν ἀπάντησιν τοῦ ἀρχιστρατήγου πρὸς τὸν Δερινῦ, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν οὗτος μετὰ δύο ἡμέρας; ἀφ' οὗ ἐξετελέσθη ἡ συνθήκη; διαί δὲ ὁ Δερινῦ δὲν ἀνέβλεπε τὴν ἐπικύρωσιν τῆς συνθήκης δύο ἡμέρας ἔτι, ἕως οὗ λάβει τὴν ἀπάντησιν ἀπὸ τὸν Γισόρις; λέγουσιν ὅτι οὗτος ἐγράφει εἰς τὴν ἀπάντησιν του ὅτι τὸ φρούριον ἠδύνατο ν' ἀνθῆξῃ ἀκόμη εἰς τὴν πολιορκίαν, καὶ διὰ τοῦτο παρεκάλει ἐκείνον, ὡς καὶ πάντα ἄλλον, νὰ μὴ φροντίσῃ διὰ τὴν παράδοσιν του; ἂν τοῦναντίον; διαί δὲν ἐφρόντισε νὰ τὸν στείλῃ καὶ πλοῖα, ὡς προσεκλήθη; ἀλλὰ διαί δὲν δημοσιεύει οὔτε ὁ Γισόρις τὴν ἐπιστολήν του πρὸς τὸν Δερινῦ. Περὶ δὲ τοῦ Φαβιέ, ὁ ἀνατολικὸς Θεατῆς εἰς τὸν ἀριθ. 275 λέγει τὰ ἑξῆς. «Ἔως ἰώρα (17 Μαρτίου) ἡ ἀκρόπολις δὲν ἔπεσε» λέγεται ὁμοῦς ὅτι ὁ Φαβιέ ἔχει συμφωνίαν μετὰ τὸν Κιουταχῆν, ἂν οὗτος ἐδιώξῃ τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ τοῦ Φάληρον, νὰ τὴν παραδώτῃ μετὰ συνθήκας.» Καὶ ψεύδεται βέβαια ὁ ἀνατολικὸς Θεατῆς ὡς ἐφεύσθη πάντοτε συκοφαντῶν τοὺς Ἕλληνας; ἀλλ' ὤφειλε νὰ τὸν ψεύσῃ καὶ ὁ Φαβιέ, καὶ ἀφοῦ ὑπέστη τσαῦτα καὶ τοιαῦτα δεινὰ τῆς πολιορκίας, ὤφειλε μιμούμενος τὸν Ἑλβετὸν Μάγερ νὰ συναποθάνῃ μετὰ τὸν Κριεζιώτην καὶ τὸν Εὐμορφόπουλον, ὑπερασπιζόμενος ἢ ἀνατρέπων εἰς αἴσχος τῆς τυραννίας τὴν Ἀκρόπολιν, ὥστε ἂν δὲν

εἶναι δυνατόν νά ὑπάρξῃ πάλιν εἰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων, νά μὴ ὑπάρξῃ μηδὲ εἰς τὰς χεῖρας τῶν Τούρκων ἰδοῦ τέως οἱ ὀπλαρχηγοὶ καὶ Δημογέροντες ζητοῦσι νά δικασθῶσι κηρύττοντες ὅτι, ἂν ὑπέγραψον τὰ περὶ τῆς παραδόσεως τοῦ φρουρίου ἔγγραφα, δὲν ὑπέγραψον εἰκόντες. Ὁ δὲ Ἰωσήφ Κιάπε γράφει τὸν Λεμπλάν: διατί ὁ Φαχβιὲ δὲν θέλει νά δικασθῇ προκαλούμενος ἀπὸ τοὺς ὀπλαρχηγούς καὶ Δημογέροντας δικαί; δὲν δημοσιεύει τὰς ἐνστάσεις; τοῦ; δὲν καταδέχεται τάχα; καὶ ὅμως χρεωστεῖ νά δικαιολογηθῇ. Τὸ δ' οὐσιωδέστατον καὶ πικρότατον εἶναι ὅτι ἔπεσε καὶ τὸ εἰς τὴν ἀνασολ. Ἑλλάδα προπύργιον τῆς Πελοποννήτου, καὶ δὲν εἶναι παράλογον ἂν ὑποτεθῇ ὅτι οἱ ξένοι, ἂν δὲν ἤθελον ν' ἀπολεσθῇ ἡ Ἑλλάς, ἤθελον ἴσως νά περιορισθῇ εἰς μόνην τὴν Πελοπόννησον δ' ἀσκοπούς καιοπινούς, ἂν δὲν κατακτηθῇ καὶ αὕτη ἐν τοσούτῳ ἀπὸ τὸν Σέβες καὶ τοὺς ὑπὸ τὸν Ἰμπραχίμ ὑπηρετοῦντας Γάλλους; καὶ ἀπὸ τοὺς Γάλλους, διότι αἱ ἔρχοντο πολλαὶ μυριάδες Αἰγυπτίω ἀτάκτων μὲ τὸν Τούρκον Ἰμπραχίμ ὄχι τακτικοὶ Γάλλο-Αἰγύπτιοι; καὶ ὅλοι ἀπόλλυτο. Οἱ Ἕλληνες ὅμως ἤλπιζον ὅτι καὶ ἡ φρουρὰ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηναίων ἤθελε μιμηθῆ τὴν φρουρὰν τοῦ Μετολογίου. Ἐνόμιζον ὅτι ἀναγκάζετο νά τὴν ἐγκαταλείψῃ, ἔπρεπε νά τὴν ἀνατρέψῃ καὶ διὰ νά μὴ ἐμφωλεύσῃ τὸν Τούρκο εἰς αὐτῆς, καὶ τοὺς προξενήσωσι ἐμπόδια, ὅταν κινήθῃ πάλιν εἰς τὴν στερεὰν Ἑλλάδα; διότι, ἂν ἀντιβῇ ἡ Πελοπόννησος, καὶ ἐξαιρωθῆ ὁ πόλεμος, ἐλπίζουσι νά κατακτήσωσιν αὐτῆς καὶ τὴν Ῥούμελην ἀπὸ τοὺς Τούρκους, διότι ἐλπίζουσι νά μὴ τοὺς ἐγκαταλείψῃ, ἀλλὰ νά τοὺς βοηθήτῃ, ὁ Παιδεύων καὶ πάλιν ἰώμενος, νά τὸν δοξολογήσωσι πάλιν καὶ εἰς τὴν Ῥούμελην καὶ πικταχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἄδοντες; Τίς Θεὸς μέγας ὡς ὁ Θεὸς τῶν;

Ὁ Κιουταχῆς ἀφῶ διώρισεν φρουρὰν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηναίων, μετέβη εἰς τὰς Θάβας, ὅπου κατίσθη τὸ γενικόν του στρατόπεδον. Ἡ δὲ στερεὰ Ἑλλάς ὑπετάγη καὶ πάλιν εἰς τὸν Σουλτάνον. Ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ τινὰ στρατεύματα εἰς τὴν στερ. Ἑλλάδα. Ἰπάρχει ὁ Δημ. Μακρῆς, ὅστις εἰς τὰ ἀγριαδάση φιλοχωρῶν ἐπὶ τῶν Τούρκων ἐλεύθερος πάντοτε, δὲν ἐκυψέ ποτε τὸν αὐχένα εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ Σουλτάνου; ὑπάρχουσι πολλοὶ ἄλλοι

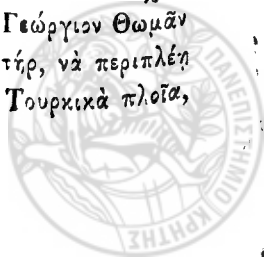
δπλαρχηγοὶ εἰς τὰ ὄρη τῆς σιερ. Ἑλλάδος· ὑπάρχουσιν ἄλλοι
 εἰς τὸν Κάλαμον τῆς Ἑπτανήσου, καὶ ἄλλοι εἰς τὰς νήσους
 τοῦ Αἰγίου, καὶ αὐτοὶ δὲν ὑποτάσσονται βέβαια, ἀλλ' ὡς εἰς
 ἀναχωρῆν πολέμου εὐρισκόμενοι, θὰ κινηθῶσι πάλιν κατὰ τῶν
 Τούρκων, ἄμ' ἀφοῦ παρουσιασθῆ περίστασις ἀρμοδία. Ἄλλ' ἂν
 δὲν ὑπάρχῃσι πλέον τὰ προπύργια τῆς Πελοποννήσου, τὸ Μι-
 σολόγγι καὶ αἱ Ἀθῆναι, αἱ πύλαι αὐτῆς· εἶναι ἤδη ἠεωγημέναι
 πανταχόθεν εἰς τοὺς Τούρκους, πλὴν, ἐκτὸς τοῦ Ἰμπραχίμ, δὲν
 εἰσβάλλουσιν ἄλλοι· καὶ ἂν αὐτὴ σωθῆ, τέλος πάντων θὰ σωθῶσι
 καὶ τ' ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος. Ὁ δ' ἀρχιστράτηγος εἶναι ἤδη
 ἐστρατοπεδευμένος εἰς τὸν Ἴσθμὸν τῆς Κορίνθου ἐπὶ τῆς Γερα-
 νείας, καὶ τοῦ στρατοπέδου τοῦ αἱ προσθοφυλακαὶ ἐκτείνονται
 μέχρι τοῦ τείχους τῶν Μεγάρων καὶ μέχρι τῆς Ἑλευσίως· ἀλλ'
 ὁ Κιουταχῆς δὲν εἰσβάλλει εἰς τὴν Χερσόνησον, διότι ὁ Ἰμπρα-
 χίμ, ὅστις λαμβάνει καθ' ἡμέραν βοήθειαν παντοίαν ἀπὸ τὸν
 πατέρα του, δὲν δέχεται νὰ ζητήσῃ τὴν βοήθειάν του, μάλιστα
 ὅτε θ' ἀρχίσει, καὶ αὐτόθι ἢ ὑποταγῆ, καὶ ἐπομένως ἐμμένει εἰς τὰς
 Θήβας, καὶ τέλη αὐγούστου τοῦ προτεχοῦς θ' ἀναχωρήσει εἰς
 τὰ Ἰωάννινα, διότι οἱ Ἀλβανοὶ ἐπανίστανται ἤδη κατὰ τοῦ
 Σουλτάνου, καὶ θὰ διορίσει τὸν Ὠμέρπασιαν τῆς Καρύστου νὰ
 διοικῆ τούτους Τούρκους τοὺς κατέχοντας ἤδη τὴν Ἀττικὴν.

Κ Ε Φ . Β .

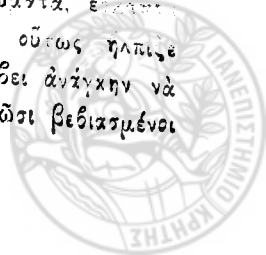
Ὁ Γ. Θωμᾶς διοικῶν τὸν Σωτήρα — ὁ Κόχραν πλέει εἰς Ἰθρίν. — ἀγίρει τὸ ἡφαλασειὸν του ἄχρηστον. — κινεῖται, ἕως εἰς βοήθειαν τοῦ Χλουμουτσίου. — Ληΐζεται Τουρκικὸν Βρίκιον. — κίνημα εἰς πυρόπολιν τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στόλου — ἀποτυχία — Ναυμαχία πρὸς τὴν Γλαρέντσαν — Λεία μιᾶς κορβέτας καὶ μιᾶς Γολέτας. — οἱ ὀλιγαρχικοὶ δὲν εἶν' ὀπληρχηγοί. — ὑποταγὴ τοῦ Δ. Νενέκου. — ἀποδίδεται εἰς τοὺς ὀλιγαρχικοὺς. — τὰ πάντα πρὸς ὄφελος τοῦ ἔθνους. — συνωμοσίαι τῶν ὀλιγαρχικῶν μετὰ τοῦ Γρύθα, καὶ τῶν δύο μελῶν τῆς Ἀντικ. ἐπιτροπῆς τοῦ Κολοκοτρώνη καὶ τῶν οικείων του εἰς τὸ Παλαμίδι. — Διακίρυνξις τοῦ Κολοκοτρώνη. — Ὁ Γιαράκης Λαμπρόπουλος ἐπιβουλεύων τὸν Κολοκοτρώνη. — γίνεται κίνημα πρὸς τὸ Παλαμίδι. — ἡ ἐπιβουλὴ φωρᾶται. — ὁ Κολοκοτρώνης ἀποφύγει τὴν παγίδα. — ραδιοργάνωσις καὶ κατασταθῆ ἡ Κυβέρνησις εἰς Ἐρμιόνην. — ἡ βουλὴ εἰς τὸ Ναύπλιον. — ἀποκαθίσταται ἡ ἡσυχία. — ὁ Γρύθας ζητεῖ δικαιοσύνην κατὰ τοῦ Κολοκοτρώνη. — χρηματικὴ ποινὴ τοῦ Γ. Τσιώκρη. — Ὁ Βερασθένης ἀναρπάσσεται εἰς τὸ Παλαμίδι. — Ἀποπειρὰ γ' ἀναρπασθῆ καὶ ὁ Α. Μεταξᾶς. — Ἀπειλοῦνται καὶ ἄλλοι. — Οἱ ὀλιγαρχικοὶ ἀποδίδουσιν εἰς τοὺς ἑπεναντίους τὰ ἴδια. — Ὁ Κωλέτης μεσολαβῶν. — Ὁ Βερασθένης ἐλευθεροῦται. — ὁ Κολοκοτρώνης καὶ δικασθῆ. — ἡ Κυβέρνησις φαστρίτ. — ἀναφορὰ πρὸς τὴν Βουλὴν τοῦ Κολοκοτρώνη

Ὁ δὲ Κόχραν ἐτοιμάζεται ἤδη ν' ἀρχίσῃ τὰ κατὰ θάλασσαν ἐπιχειρήματά του. Κατὰ τὸν Μάϊον εἰχεδιατάξαι τὸν Γεώργιον Θωμᾶν Σκῶτον, διοικῶντα τὸ Ἑλληνικὸν Βρίκιον, ὁ Σωτήρ, νὰ περιπλέῃ εἰς τὰς Ἑλληνικὰς θαλάσσας, νὰ κκιαδιώκῃ τὰ Τουρκικὰ πλοῖα,

νά συμπράτῃ εἰς τὰ κινήματα τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων
 κατὰ τὰ παράλια, καὶ νά καταπαύσῃ τὴν πειρατείαν. Ὅθεν πλεύ-
 σας οὗτος εἰς τὰς σποράδας νήσους, εἰς μὲν τὴν Κρούμην ἔκαυσε
 δύο πειρατικά πλοίαρια, εἰς δὲ τὴν Σίαθον καὶ Σκόπελον κα-
 τεδίωξεν ἕτερα δύο, καὶ ἐπομένως κατὰ τὴν Λακωνίαν ἄλλο, τὰ
 ὅποια εἰ πειραταὶ ἔρριψαν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ κατέφυγον εἰς τοὺς
 βράχους. Ὁ δὲ Κόχραν, παραλαβὼν τὸ ὅποσον εἶχε κατασκευάσει
 ἡφαιστειον, ἐπλευσεν εἰς τὴν Ὑδραν νά τεθῆ ἐπὶ κεφαλῆς καὶ ἄλ-
 λων Ἑλληνικῶν πλοίων, καὶ νά υπάγῃ εἰς τὰ παράλια τῆς Με-
 σσηνίας, νά προσβάλλῃ τὸν Ἰμπραχίμ. Φθάσας ἀντικρὺ τῆς Ὑδρας,
 ἐπειδὴ τὸ ἡφαιστειον ἔκομε νερὰ διὰ τὸ υπερβολικὸν βάρος τῶν
 ἐν αὐτῷ λίθων τῆς μηχανῆς τοῦ τούρνου, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἦτο
 δυνατὸν νά διορθωθῆ, τὸ ἀφῆκεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Ὑδρας, καὶ
 ἐπομένως ἐρυμουκλήθη εἰς τὸν Πόρον ὡς ἄχρηστον ἔλως ἀπο-
 καιασταθὲν, καὶ αὐτὸς ἐπὶ κεφαλῆς εἰκοσιτριῶν πλοίων ἀνεχώρη-
 σεν ἀπὸ τὰς Σπέτσας τὴν 7 τοῦ Μαΐου αὐτοῦ δραμῶν, εἰς βοήθειαν
 τοῦ Χλουμουτσίου. Φθάσας εἰς τὰ παράλια τῆς Μεσσηνίας, ἠ-
 θέλησε νά προσβάλλῃ μετὰ τὸν ἐχθρικοῦ στόλου, πλὴν ἐμποδίσθη
 ἀπὸ τοὺς Ναυάρχους Κεδρικτων καὶ Δερινῦ, εἰπόντας, ὅτι τὸ
 μέρος ἐκεῖνο ἀπέβλεπεν αὐτοὺς τοὺς ἰδίους. Ὅθεν ἠκολούθησε
 πλέων εἰς τὴν Γλαρέντσιν, πλὴν ἔφθασε παρὰ καιρὸν, ὅτε τὸ
 Χλουμουτσὶ ἦτον εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ ἐν αὐτῷ πολ-
 λιορκούμενοι Ἕλληγες πολλάκις ἀπέκρουσαν τοὺς Τούρκους, ὀρμή-
 σαντας νά τὸ κυριεύσωσιν ἐξ ἐφόδου, ἐφόνευσεν δὲ ὡς διακοσίους
 καθ' ἕλον τὸ διάστημα τῆς πολιορκίας, καὶ ἐφονεύθησαν ἐξ αὐτῶν
 τριάντα ἀπὸ τὰς βόμβας τοῦ ἐχθροῦ, ὅστις ἐδοκίμασε νά ὀρύξῃ
 καὶ ὑπόνομον, ν' ἀνατρέψῃ τὸ φρούριον, ἀλλὰ διὰ τὸ πετρῶδες τῆς
 θέσεως δὲν ἠδύνατο, καὶ ἤδη κατεγίνετο νά πλησιάσῃ ἄλλως
 πῶς εἰς τὸ τείχος, ν' ἀνοίξῃ φωγμὴν, ὅθεν νά εἰσβάλλῃ νά τὸ κυ-
 ριεύσῃ, καὶ διὰ τοῦτο ἔφερε βαγόνια ἐκ τῶν πέριξ χωρίων, νά
 ἔβαλεν εἰς δύο παραλλήλους γραμμὰς κατὰ σειρὰν, ἐπί τῶν
 ἐτίθη σκινίδας, ἐφ' ὧν ἔρριπτε πέτρας καὶ χῶματα, ἐκ τῶν
 κάτωθεν καὶ τὸ ἔδαφος τάφρον ἀνορύσων, καὶ οὕτως ἤλπιε
 νά κατορθώσῃ τὸν σκοπὸν του. ἀλλὰ ἐν θά λάβει ἀνάγκην νά
 τελειώσῃ τὸ ἔργον του. Οἱ Ἕλληγες θὰ παραδωθῶσι βεδαισμένοι

ἀπὸ τὴν δίψαν. Εἶχον νερὸν εἰς τὴν δεξαμενὴν καὶ ἔπινον ὀκτὼ ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπολιορκήθησαν. Ἄλλ' ὁ ἐχθρὸς εἶχε στήσει τὰ πυρεθόλα πρὸς τὸ μέρος τοῦ φρουρίου, ὅπου ἦτον ἡ δεξαμενὴ, προσπαθῶν νὰ τὸ διαβρῆξῃ καὶ αὐτόθεν νὰ εἰσβάλῃ· ἀπὸ δὲ τὴν ἀκαταπαυστον σφριροβολίαν ἤνοιξεν ἡ δεξαμενὴ, καὶ τὸ νερὸν βυθισθὲν ἤρρανίσθη, καὶ οἱ πολιορκούμενοι ἔπασχον θανατηφόρως ἀπὸ τὴν δίψαν, καὶ τινες ἔπινον αἷμα ζώων, καὶ μᾶλλον ἐβλάπτοντο, καὶ ὅλοι ἐκείντο ὡτὰν νεκροί. Ἀφ' ἐτέρου δὲν εἶχον οὐδὲ πυριτόβολα νὰ πολεμήσωσιν. Ὅθεν, ἀπεφάσισαν νὰ παραδοθῶσι διὰ συνθήκης εἰς τὴν ἐχθρὸν, παραδίδοντες τὸ φρούριον, πλὴν νὰ μείνωσιν ἐλεύθεροι καὶ ν' ἀπέλθωσιν ὅπου ἤθελον. Στέλλεται λοιπὸν ἐπὶ τούτῳ ἀντιπρόσωπος τοῦ Μιχαὴλ Σισίνῃ πρὸς τὸν ἐχθρὸν ὁ Διονύσιος Διάκος, ἐκ τῶν διακεκριμένων μαχητῶν τῆς Ἡλείας, καὶ ἐξελθὼν εἰς τοὺς Τούρκους, προτείνει τὴν διὰ συνθηκῶν παράδοσιν τοῦ φρουρίου, καὶ ἀποδεχθεῖσαν καὶ ὑπογραφείσαν ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν ὑπέγραψε καὶ ὁ Διάκος, καὶ τὴν ἄματις παρέδωκαν τὸ φρούριον καὶ ἐξῆλθον οἱ Ἕλληνας· ἀλλ' ἡ συνθήκη δὲν ἐφυλάχθη, καὶ ἀπήχθησαν ὅλοι αἰχμαλώτοι τοῦ πολέμου εἰς τὰ Μεθωκόρωνα, ὅπου ὁ, τε Μιχαὴλ Σισίνης καὶ ὁ Διάκος αὐτὸς συνέπαθον μὲ τὸν Χ. Χρῆστιον πολὺν καιρὸν εἰς τὴν φυλακὴν. Ὁ δὲ Κόχραν τὴν 10 τοῦ αὐτοῦ ἀπήντησεν εἰς τὰ παράλια τῆς Γλαρέντας τρία ἐχθρικά, μίαν φριγάδαν, μίαν γολίταν καὶ ἓν βρικόιον καὶ τὰ κατεδίωξε. Μετὰ ταῦτα ἐκυνήγησε πέντε ἄλλα, καὶ συνέλαβε Τουρκικὸν ἐμπορικὸν βρικόιον φορτωμένον τροφὰς καὶ πυρίτιδα καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα τοῦ πολέμου, καὶ τὸ ἔστειλεν εἰς τὸν Πόρον· ἠλευθέρωσε καὶ τινὰς χριστιανοὺς αἰχμαλώτους εὐρεθέντας εἰς αὐτό· ἐπομένως δευθύθη εἰς τὰ παράλια τῆς δυτ. Ἑλλάδος, καὶ ἐθάρρυνε τοὺς Ἕλληνας ὅσοι εὐρίσκοντο εἰς τὸ Λεσίνι καὶ εἰς ἄλλας ὀχυρὰς θέσεις κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη. Μετὰ ταῦτα ἔπλευσεν ὁμοῦ μὲ δεκάοκτώ πλοῖα εἰς Ἀλεξάνδρειαν, διὰ νὰ καύσῃ εἰς τὸν λιμένα τοὺς στόλους τοῦ ἐχθροῦ. Φθάσας ἔξω τοῦ λιμένος, εὗρε βρικόιον πολεμικὸν φυλάττον τὴν εἴσοδον, καὶ διέταξε νὰ τὸ καύσωσιν. Οἱ Ἕλληνας παρετήρησαν ὅτι, ἂν κινηθῶσι νὰ τὸ καύσωσι, θὰ ἐξέλθωσιν ὅλα τὰ πλοῖα τοῦ ἐχθροῦ ἀπὸ τὸν λιμένα, καὶ αὐτοὶ

θ' ἀποιύχων τοῦ σκοποῦ· ἀλλ' ὁ Κόχραν δὲν ἀκούει τίποτε· τὸ
 βρίκιον καίεται, καὶ εὐθὺς ἤρχισαν νὰ ἐκπλέωσιν ἀπὸ τὴν λι-
 μένα τ' ἄλλα πλοῖα τοῦ στόλου, καὶ ὁ Κόχραν φεύγει εἰς τὰ ὀ-
 πίσω ἄπρακτος. Γράφει δὲ τὴν 7 Ἰουνίου πρὸς τὴν Ἀντικυβ.
 Ἐπιτροπὴν τὰ ἑξῆς· «Δὲν ἔκρινα τὴν εὐκαιρίαν ἀρμυδιὰν νὰ
 »ναυμαχήσωμεν· ὁ στόλος εἶχε μεγάλην ἔλλειψιν τροφῶν καὶ
 »νεροῦ, καὶ ἡ ἀπὸ τὴν ἐνδεχομένη εἰς τ' ἀβύσσους πλοῖα μας
 »βλάβη προερχομένη ἀργοπορία ἤμποροῦσε νὰ μᾶς προσενέσῃ
 »μεγάλην ἀμηχανίαν, ἐπειδὴ εἶχομεν νὰ πλεύσωμεν μ' ἐναντίον
 »ἄνεμον πεντακόσια μίλια, πρὶν φθίσωμεν εἰς κανένα φλικὸν
 »λιμένα.» Ὁ ἐχθρικός στόλος κατεδίωξε τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα
 μέχρι τῆς Ῥόδου. Ὁ δὲ Μικουλῆς κεχολωμένος διὰ τὸν τρόπον
 τοῦ Κόχραν, δὲν ἤθελεν οὐδὲ νὰ τὸν ἴδῃ ὡς ἐκτὼς ἡμέρας, οὐδὲ
 νὰ συμφάγῃ μὲ αὐτὸν εἰς τὴν τράπεζαν ὡς πρότερον. Ἀφοῦ ἐ-
 πέστρεψεν ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, πλέων μὲ μόνην τὴν Ἑλλάδα
 εἰς τὰ παράλια τῆς Μισσηνίας, ἀπήντησε τὸν Σωτήρα καὶ ἠνώθη
 μὲ αὐτόν. Κατὰ τὸν Ἰούλιον, ἐνῶ παρετήρουν τὸν λιμένα τοῦ
 Νεοκάστρου, ἐφάνησαν ἐρχόμενα δεκαεξὶ Τουργικὰ πολεμικὰ, ἐξ
 ὧν ἓν βρίκιον, μία κορβέτα καὶ δύο γολέται ἀπεχωρίσθησαν καὶ
 διευθύνθησαν εἰς Ζάκυνθον. Ὅθεν πλέοντες ἔβλεψαν τὴν νύκτα, τὰ
 κατέφθασαν τὴν ἐπιούσαν ἔξω τῆς Γλαρέντισσας, καὶ προσέβηλον
 ὁ μὲν Κόχραν τὴν κορβέταν, ὁ δὲ Θωμᾶς τὴν ἑτέραν τῶν γο-
 λετῶν, καὶ ἀμφότεραι εἰδείξαν γενναίαν ἀντίστασιν· ἡ δὲ ἄλλη
 γολέτα ἔφυγεν ὡς καὶ τὸ βρίκιον. Ἡ κορβέτα ἐβλάβη πολὺ εἰς
 τὰ παντὰ καὶ εἰς τὰ κατάρτια. Ἐκ δὲ τοῦ πληρώματος αὐτῆς,
 ἀφοῦ ἐρονεύθησαν καὶ ἐπληρώθησαν ὡς πενήντα ναῦται καὶ στρα-
 τιῶται, ἐν οἷς καὶ ὁ πλοίαρχος, καὶ ὑποπλοίαρχος, τὸ ἓν τρίτον
 ἐνέβησαν εἰς τὴν λέμβον καὶ ἐτώθησαν εἰς τὸ Νεόκαστρον. Οἱ
 ἄλλοι παρεδόθησαν εἰς τὸν Κόχραν, παραδόντες καὶ τὴν κορ-
 βέταν. Ἀπὸ δὲ τὸ πληρῶμα τῆς γολέτας, ἀφοῦ ἐρονεύθησαν ὁ
 ναύκληρος καὶ δέκα ναῦται, ἀπελπισθέντες οἱ ἄλλοι, ἀφήκαν τὸ
 σκάφος ἀκυβέρνητον, καὶ ἐρρίφθη ἐπὶ τὴν πύρραν τοῦ βρικίου,
 ἔθεν εἰσαπέδησεν εἰς αὐτὴν ὁ Θωμᾶς καὶ τις ἀξιωματικὸς Ἕλληνας,
 καὶ ὑπεσχέθησαν εἰς τοὺς Τούρκους ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς των,
 καὶ οὕτως οἱ Ἕλληνες ἐκυρίευσαν καὶ τὴν γολέταν. Ὁ δὲ Κό-

χραν τὴν μὲν γολέταν ἔστειλεν εἰς τὸν Πόρον μὲ τὸν ἀξιωματικὸν τοῦ Σωτῆρος Δημήτριον Κωνσταντινίδην Καβάκον (1), ὅστις δὴλθεν ἔμπροσθεν τοῦ Νεοκάστρου ἀκινδύνως καὶ ἔφθασεν εἰς τὸν Πόρον τὴν δὲ κορβέταν, μὴ οὔσαν εἰς κατάστασιν νὰ πλεύσῃ, ἔδρασε ὀπίσω τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἔσυρεν. Εἰς τὰ νερά τοῦ Νεοκάστρου ἐῶ ἔπλεον εἰς τὴν Κρήτην ὁ Κόχραν μὲ τὸν Θωμᾶν ν' ἀποβιάσῃ τοὺς Γούρκους τῶν πτερωμάτων, ὑπὲρ τοὺς τριακοσίους, ἔπεσε κατόπι των μοῖρα ἐχθρῶν καὶ τοὺς κατεδίωκεν ἄλλ' ἢ Ἑλλάς ἦτο λίαν ταχυνουμένη, ὡς καὶ ὁ Σωτῆρ, καὶ ὅτε ἔφθασαν εἰς τὰ νερά τῆς Κρήτης, ὁ ἐχθρὸς δὲν ἐφάνετο πλέον πούποτε. Ὁ Κόχραν ἀφοῦ ἀπέβιθσε τοὺς αἰχμαλώτους εἰς τὴν νῆτον ἐκείνην, μετὰ πέντε ἡμέρας ἔφθασεν εἰς τὸν Πόρον, φέρων δεκατρεῖς αἰχμαλώτους Ἑλληνας εὐρεθέντας εἰς τὴν κορβέταν καὶ τὴν γολέταν αὐτὴν, ἐπεσκέυασε τὴν κορβέταν ὁμοῦ καὶ τὴν γολέταν, καὶ τὴν μὲν ὠνόμασεν Ὑδραν, τὴν δὲ Ἀθηναίδα. Εἶθε, εἶθε περιωρίζετο ἀρχῆθεν εἰς τὰ κατὰ θάλασσαν, ὅπου ἤθελεν ὠφελέσει τὴν Ἑλλάδα, τοῦλάχιστον κυριεύων ἐχθρικά πλοῖα, καὶ προσουζάνων οὕτω τὴν δόξην τοῦ καὶ τὸν στόλον τῆς ἀναμικθῆς εἰς τὰ κατὰ ξηρὴν, δὲν ὠρέλησε, καὶ ἀνὺποιαχθῆ καὶ ἡ Πελοπόννησος εἰς τὸν Ἰμπραχίμ, τετέλεσται ἡ Ἑλλάς!

Ἀφοῦ οἱ Ὀλιγαρχικοὶ ἀπεκλείσθησαν ἀπὸ τὰ πράγματα εἰς τὴν ἐν Τροζήνῃ συνέλευσιν, ἀπελπίσθησαν καὶ ἀπὸ τὰς αὐθεντείας ὅτε δὲν ἐλέπουν τίποτε μέχρι τοῦδε ἀπὸ μέρους τοῦ Καίνιγγ. Διὰ νὰ διατηρηθῶσι, ν' ἀναλάβωσι τὴν ἐπιβρόχην των, καὶ νὰ φυλάξωσι τὴν ὑπόληψίν των, ἄλλον τρόπον δὲν εἶχον, εἰμὴ νὰ τεθῶσι πάλιν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐπαρχιακῶν στρατιωτικῶν σωματιῶν τινές ἐξ αὐτῶν ὀπλαρχηγοί, ὡς καὶ ἦσαν ἕως πρὸ ἐλίγου. Ἄλλ' ἢ συνέλευσις τῆς Τροιζήνης ἐψηφίσατο, ὡς ἐβρέθη ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, νὰ προβάλλωνται οἱ ὀπλαρχηγοὶ ἀπὸ τὸν Ἀρχιστράτηγον εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Δι' αὐτῆς τῆς πράξεως τοὺς ἀφῆρέθη ὅλως ἡ κατ' ἐπαρχίας ἐπιβρόχῃ, καθότι ὁ ἀρχιστράτηγος δὲν τοὺς

(1) Κωνσταντινουπολίτην, συγγενὴ τοῦ Κυριακοῦ Κουμπάρη, μέλους τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐφορίας, τῆς διορισθείσης παρὰ τοῦ Ὑψηλάντου τὸ 1820 διὰ τοῦ ἀρχιμανδριτοῦ Δικαίου.

προβάλλει εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅτε, εἰς αὐτὴν μάλιστα τὴν περιστασιν, εἶχεν ἀνάγκην νὰ περιστοιχισθῆ ἀπὸ πολεμικοὺς ἐγνωμένους διὰ τὴν ἐμπειρίαν καὶ στρατηγικὴν ἱκανότητά των, καὶ διατεθειμένους νὰ μὴ ῥηδουρηγήσωσιν ἐναντίον του, καὶ νὰ φυλάξωσι τὴν πειθαρχίαν, ἐκτελοῦντες τὰς διαταγὰς του. Οὕτως ἔπρεπε νὰ πράξῃ πᾶς ἄλλος τις ἀρχιστράτηγος, ἀνπλαυβάνων τὴν εὐθύνην τῆς ἀρχιστρατηγίας του ἐνώπιον τῆς ἱστορίας καὶ ὄλου τοῦ κόσμου. (1) Ὁ δὲ Κολοκοτρώνης, ὅστις πρὸ πάντων φοβεῖται τὴν διαίρεσιν τοῦ στρατιωτικοῦ, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ζοζιμὸς ἐκαυχῆθη πρὸ μικροῦ εἰς τὴν Κόρινθον καὶ ἄλλως, τοὺς ἐκτιμᾷ κατ'ἀξίαν καὶ δὲν ἐγγυᾶται διὰ τὴν καλὴν ἐκβασιν τοῦ πολέμου ἂν διοικῶσιν αὐτοὶ στρατεύματα, δὲν τοὺς προβάλλει ἀρχηγοὺς τοιούτων στρατιωτικῶν σωμάτων εἰς τὸν ἀρχιστράτηγον, συλλογιζόμενος ὡς πολεμικὸς ὅτι, διὰ νὰ νικήσῃ τὸν ἐχθρὸν, ἔπρεπε νὰ τὸν πολεμήσῃ ἑαυτοῦ μ' ἐκείνους, οἵτινες τὸν ἐπολέμησαν καὶ ἄλλοτε καὶ ἐνίκησαν. Διὰ ταῦτα οἱ ὀλιγαρχικοὶ ἀπηλπισμένοι ἐπιμένουσιν πολὺ πλέον εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ νὰ «μεταχειρισθῶσιν ὅλα τὰ μέσα, ἂν καὶ δὲν τύχῃ νὰ εἶναι κατὰ πάντα συμφέροντα εἰς τὸ γενικὸν διὰ νὰ φυλάξωσι τὴν ὑπόληψιν καὶ ὑπεροχὴν των, κατὰ τὸ γράμμα τοῦ »Κωνστ. Ζωγράφου.« Καὶ ἐν τοῖτοις, ἐν ᾧ οἱ Πελοποννήσιοι, καὶ τει ἐπάθον καὶ πάσχουσι τὰ πάνδεινα, κατὰ τὰ μέρη μάλιστα τῆς Μεσσηνίας καὶ Μαντινείας, φυλάττουσι τὸν ὄρκον των, καὶ οὐδ' ἐφαιτάσθη κἂν κανεὶς ἄχρι τοῦδε νὰ ὑποταχθῆ, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν προδίδεται ἡ Παρίς κατὰ τὴν Ἀρχαίαν, καὶ ὁ Δημήτριος Νανέκος ἐκ τῶν διακεκριμένων ὀπλαρχηγῶν τῆς ἐπὶ — χίας Π. Πατρῶν ἀπὸ τὸ χωρίον Ζουμπάταν, ἀνθρώπος πανοῦργος καὶ χρημάτων ἐραστής, πλησιάζει διὰ σκοπὸν λαθρεμπορίας τοὺς Λαλιώτας, καὶ φέρεται πρὸς τοὺς Τούρκους ὡς ὑποτεταγμένος, καὶ μένει εἰς τὸ χωρίον του ἀνεπηρέαστος, καὶ μεταχειρίζεται εἰς τὴν πόλιν ἐκεῖνην τὸ ἐμπόριον τῶν ζῶων αἰσχροκερδῶν. Εἰς τέλος ὁμοῦς ἐπειδὴ κλέπτει ἀπὸ τοὺς Τούρκους τὰ ζῶα καὶ τὰ

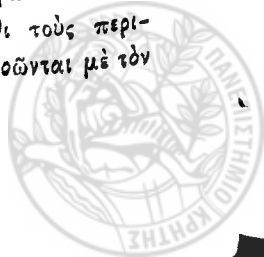
(1) Ἐνῆκα ὁ Ναπολέων πίντετε καὶ διότι ἦτον ὁ Ναπαλέων, καὶ διότι ἂν εἰς τὰ πολιτικά, ἐχαρίζετο διορίζων καὶ ἀναξίους πολιτικοὺς εἰς τὰ πολεμικά δὲν διώριζαν εἰμὴ τοὺς ἀξίους νὰ λέγωνται πολεμικοὶ καὶ τοὺς ἐγνώρισε κάλλιστα ἐχαρίζετο διορίζων καὶ ἀναξίους ὅ πολιτικοὺς εἰς τὰ πολεμικά δὲν ἐδιώριζε ποῦ εἰμὴ ἀξίους νὰ λέγωνται πολεμικοὶ, καὶ τοὺς ἐγνώριζε κάλλιστα.

πωλεί εἰς τοὺς ἰδίους καὶ ὠφελείται πολὺ, προσφέρει πραγμα-
 τικῶς εἰς τὸν Ἱμπραχίμ τὴν ὑποταγὴν ἑαυτοῦ καὶ τῶν οἰκείων
 του, καὶ οὕτω δίδει τὸ παράδειγμα καὶ εἰς ἄλλους κατ' ἐκεῖνα τὰ
 μέρη. Οἱ δὲ ὀλιγαρχικοὶ δὲν ἤκουσαν βαρέως τὸ πρᾶγμα, διότι
 πρὸ πάντων εὖρον ἀφορμὴν νὰ κατηγορῶσι διὰ τοῦτο τὸν Κο-
 λοκοτρώνην ὡς παραίτιον, καθὼ ἐγκαταλιπόντα, καὶ τοι γενι-
 κὸν ἀρχηγόν, εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἐχθροῦ τὸν λαόν, καὶ καταγι-
 νόμενον εἰς τὴν συγκρότησιν ἐθικῆς συνελεύσεως, εἰς τὰ πο-
 λιτικά. Ἄλλ' ὁ Νενέκος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὑποταγέντες ἦσαν σχε-
 τικοὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀχαΐαν ὀλιγαρχικῶν, καὶ οἱ ἐναντίοι τούτων
 ἀπέδωκαν εἰς αὐτοὺς τούτους τὸ κακὸν τῆς ὑποταγῆς, διατεινό-
 μενοι ὅτι, αὐτοὶ ὑπεκίνησαν, ὡς ἀνώτεροι ἀρχηγοὶ τῶν ἐπαρχιῶν
 ἐκείνων τὸν Νενέκον, ὅστις ἂν δὲν εἶθα ῥύνητο ὑπ' αὐτῶν, δὲν θὰ
 ἐτόλμα νὰ πράξῃ τοιοῦτον ἐγκλημα. Ὁ δὲ προηγούμενος Συμεὼν
 Μεγασπηλαιώτης εἶπεν ὅτι συνέπλευτεν ἀπὸ τὸν Πόρον μετὰ τὸν
 σταλέντα ἐκεῖθεν ἄνθρωπον νὰ εἴπῃ τὸν Νενέκον, νὰ ὑποταγῇ. Οἱ
 δ' Ἕλληνες ἐν γένει δὲν ἐπίστευον ὅτι οἱ ὀλιγαρχικοὶ ἦσαν ἱκανοὶ
 νὰ ὑποκινήσωσι τοιοῦτον ἀνοσιούργημα, ἐν ᾧ αὐτοὶ πρῶτοι ἔλα-
 βον τὰ ὄπλα κατὰ τῆς τυρηνίης, ὡς καὶ ἐκαυχῶντο. Καὶ ἄλλοι
 μὲν ἐσυμπέρανον ὅτι φρονηθέντες μὴ, ὑποταγείσης αὐθις τῆς σι-
 ρεᾶς Ἑλλάδος ἐντελῶς, εἰσβάλωσιν εἰς τὴν Χερσόνησον πολλὰ
 τῆς Γουρκίας στρατεύματα, καὶ ἐνωθέντα μετὰ Αἰγυπτιακὰ, κα-
 ταπίξωσι τὴν ἐπανάστασιν, ὑπεκίνησαν τὴν ὑποταγὴν, ἐπὶ σκοπῷ
 νὰ ἐμποδίσωσιν οὕτω τὴν εἰσβολὴν ἄλλων στρατευμάτων, ὅτε
 καὶ ὁ Ἱμπραχίμ αὐτὸς, φιλοτιμούμενος νὰ ὑποτάξῃ μόνος τοὺς
 Πελοποννησίους, δὲν θὰ ἤθελε νὰ τὰ δεχθῇ, καὶ οὕτω θ' ἀνε-
 βάλλετο προσωρινῶς τῆς Πατρίδος ὁ ὄλεθρος ἐπ' ἐλπίδι ἧτοι νὰ
 γείνη ἐν τῷ μεταξύ ὁ συμβιβασμὸς διὰ τοῦ Καίνιγγ, ἢ νὰ δοθῶσιν
 ἄλλαι περιστάσεις συντελεστικαὶ εἰς τὴν κοινὴν σωτηρίαν. Ἄλλοι
 δὲ, ὅτι τὴν ὑπεκίνησαν συλλογιζόμενοι τέως οἱ, ὁ μόνος τρόπος τοῦ
 νὰ σωθῇ ὁ λαὸς ἦτον νὰ ὑποταγῇ, ὅτε καὶ αὐτοὶ, ἀφοῦ μέχρι τοῦδε
 δὲν εἶδον τίποτε ἀπὸ μέρους τοῦ Καίνιγγ, συνθηκολογοῦντες μετὰ
 τὸν Ἱμπραχίμ, νὰ λάβωσιν ἀπ' αὐτὸν ἐγγυήσεις ἀσφαλείας, καὶ
 νὰ κατασταθῶσι πάλιν προϊττάμενοι τῶν Ἐπαρχιῶν ὡς καὶ
 πρότερον, ἕως καὶ μετὰ πλείοτερα προνόμια ὅπερ καὶ γράμματα

καταρθωτῶν, ἀρ' οὐ μάλιστα ἤκουσαν ὅ,τι ὁ Κακλαμάνος ἔλεγε διὰ τὸν Ἱμπραχίμ (ἰδὲ σελ. 491 στιχ. 28 τόμος Β') καὶ ἴσως πρὸς τὸν σκοπὸν ταῦτον ἔτεινέ τις ἐξ αὐτῶν ὅτε συνδιελέγετο Μαυρίκος εἰς τὴν Μάνην μετὰ τὸν Ποῦλον Μαυρίκον ὡς ἐβρέθη ἐν τοῖς ἐμ-προσθεν. Ἄλλοι δὲ συμπεραίνουσιν ὅτι ὑπεκίνησαν τὴν ὑποταγὴν ἐπ' ἐλπίδι νὰ προσκληθῶσιν αὐτοὶ ἐκόντος ἄκοντος τοῦ τε Κολοκοτρῶνη καὶ τοῦ ἀρχιστρατήγου, συντελούσης μάλιστα καὶ τῆς Ἀντικυβ. Ἐπιτροπῆς, ἥτοι τοῦ Γεωργίου Μαυρομιχάλη, ν' ἀναστείλωσι τὸ κακὸν, στοχαζόμενοι ὅτι ὁ Νενέκος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, ὄντες σχετικοῖτων, ἤμα ἐμφανισθέντων αὐτῶν εἰς τὴν Ἀχαιοὶαν θὰ στρέψωσι τὰ ὄπλα κατὰ τοῦ Ἱμπραχίμ, καὶ οὕτως ἐμποδίζοντες τὴν ὑποταγὴν, ν' ἀναλάβωσι μετὰ τὸ σπαθί των τὴν διοίκησιν τῶν κατ' ἐπαρχίας στρατευμάτων, ὡς ὀπλαρχηγοὶ, καὶ νὰ φυλάξωσι τὴν ὑπόληψιν καὶ ὑπεροχὴν των. Καὶ τινες εἶπον ὅτι ὑπεκίνησαν τὸν Νενέκον νὰ ὑποταγῇ διὰ νὰ λάβῃ τὰ πιστὰ παρὰ τοῦ Ἱμπραχίμ ὥστε νὰ τὸν φονεύτῃ, ἂν δὲν δυνηθῇ νὰ τὸν παραδῶσῃ εἰς αὐτοῦς αἰχμάλωτον τοῦ πολέμου, καὶ τότε νὰ ὀνομασθῶσιν ὁμοῦ μετὰ τὸν Νενέκον σωτῆρες τῆς πατρίδος, ὡς ἔστειλε προπερὺς ὁ Μαυρομιχάλης αὐτὸς τὸν Κακλαμάνον εἰς τὴν Μεσσηνίαν νὰ τὸν φονεύτῃ καὶ ἀπέτυχεν, ὡς ἐβρέθη ἐν τοῖς προηγουμένοις. Πλὴν ἄλλοι ἐσυμπεράναν ὅτι ὑπεκίνησαν τὴν ὑποταγὴν διότι καὶ ἡ Ἐθν. συνέλευσις τῆς Τροιζήνης καὶ ὁ Ἀμιλιτων ἔδωκαν τὴν δοξάν των εἰς τὸν Καποδίστριαν, καὶ ἐπόμενος αὐτοὶ προτίμησαν νὰ μιγῇ ἡ γῆ μετὰ τὸ πῦρ, ὅτε δὲν ἄρχουσιν αὐτοί, καὶ ἄλλοι ἐγείρουσι τὸν θρόνον των ἐπὶ τῶν ἐρειπίων αὐτῶν κατὰ τὴν συνήθη ἐκφρασίαν των. Ὅπως ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, ἂν ἡ ὑποταγὴ τοῦ Νενέκου ἀφήρεσέ τι ἀπὸ τὸν ἐντιμὸν τίτλον, ἀτροσκύνητοι, τὸν ὁποῖον ἀπέδωκαν εἰς τοὺς Πελοποννησίους, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἀντέλοψεν ἴσως τὸν Κιουταχίμ τοῦ νὰ εἰσβάλῃ, ὡς ἔγραψε τὸν Σουλτάνον, εἰς τὴν Χερσόνησον, ἀφοῦ ἤρχισαν καὶ αὐτοὶ νὰ ὑποτάσσονται οἱ Ἕλληνας, καὶ αὐτὸς θὰ στρέψῃ ἀλλοῦ τὴν προσοχὴν του, καὶ ὁ Ἱμπραχίμ δὲν θὰ λάβῃ ἀνάγκην τῆς βοήθειάς του. Καὶ ἰδοὺ κατὰ θεῖαν οἰκονομίαν ἀποδείκνυσι πῶς πρὸς ὄφελος τοῦ ἔθνους

Ἄλλ' ὅμως εἴτε αὐθόρμητος ὑπετάγη ὁ Νενέκος, εἴτε ὑπεκινήθη, οἱ ὀλιγαρχικοὶ δὲν παύουσιν ἐπιχειροῦντες τὰ πάντα διὰ τὸν σκοπὸν των, καὶ διὰ νὰ ἐλπίσωσι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς

ὑποταγῆς βέβαιον, θεωροῦσιν ἀναγκαῖον νὰ ἐκλείψωσιν ἀπὸ τὸν κόσμον ὁ Κολοκοτρῶνης, καὶ οἱ περὶ αὐτόν· τότε ἐλπίζουσι καὶ κτὴν ὑποταγὴν νὰ τρέψωσι πρὸς ὠφέλειάν των, καὶ συνέλευσιν νὰ συγκροτήσωσιν ἄνευ προσκομμάτων ἐκ μέρους τοῦ Κολοκοτρῶ- νη, καὶ νὰ ψηφίσωσιν ὅτι θελήσωσι. Καὶ ἐν τοσούτῳ δι' ὅλα τὰ ἐνδεχόμενα θὰ προσπαθήσωσιν ὥστε ἡ Κυβέρνησις νὰ μὴ κατασταθῇ εἰς τὸ φρούριον τοῦ Ναυπλίου, ἢ εἰς ἄλλην πόλιν τῆς Πελοποννήσου, εἰ καὶ ἀνώχυρον καὶ ἀτείχιστον, ἀλλ' εἰς τὸν Πόρον ἢ εἰς τινὰ τῶν παρακειμένων ἄλλων νήσων, διὰ νὰ δυνηθῶσιν ἐπομένως, ἀνεξάρητοι καὶ ὅλως ἄφοβοι ὡς ἀπὸ μέρους τοῦ Κολοκοτρῶνη, ἦτοι νὰ τὴν κατακυριεύσωσι καὶ νὰ ἐνεργή- σωσι δι' αὐτῆς ταύτης τὴν συγκάλεισιν τῆς συναλεύσεως, ἢ νὰ τὴν ρίψωσιν ἀνθισταμένην εἰς τὰ θελήματά των, καὶ νὰ συστή- σωσιν ἄλλην δημοφρονόσαν δι' αὐτὸ τοῦτο. Καὶ λοιπὸν ὅτε προε- τάθη εἰς τὴν ἐν Τροζήνι συνέλευσιν νὰ ψηφισθῇ καθέδρα τῆς Κυβερνήσεως τὸ Ναύπλιον, αὐτοὶ φοβοῦνται τάχα τὸν Γρίβαν, ὀνομάζουσι τὴν πόλιν ἐκείνην λησταρχεῖον καὶ καταπολεμοῦσι τὴν πράτασιν. Ἄλλ' οἱ πληρεξούσιοι δὲν βλέπουσιν ἄλλο μέρος ἀσφαλέστερον καὶ ἀρμοδιώτερον διὰ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ ἔθνους εἰμὴ τὴν πόλιν τοῦ Ναυπλίου καὶ ταύτην ψηφίζουσι καθέδραν, διότι τοῦτο ἦτο καὶ συμφέρον τοῦ ἔθνους καθ' ὅλους τοὺς λόγους, καὶ ἦτο μάλιστα μέγα συμφέρον νὰ σωφρονίσῃ τὴν φρουρὰν ἡ Κυβέρνησις, ν' ἀσφαλίσῃ τὸ μόνον φρούριον ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐ- στηρίζοντο ὅλαι αἱ ἐλπίδες τοῦ ἔθνους κατ' αὐτὴν τὴν ἀθλίαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, καὶ ν' ἀπαλλάξῃ τοὺς κατοίκους ἀπὸ τὰς καταχρήσεις τοῦ στρατιώτου. Καὶ διὰ ταῦτα ἐπιμένουσι νὰ ὑπάγῃ ἢ ἀντικυβ. Ἐπιτροπὴ εἰς τὸ Ναύπλιον, ὅπου θὰ συν- ἔλθῃ καὶ ἡ Βουλὴ. Εἰς τὸ Ναύπλιον θὰ μεταβῶσιν ὅτε Κολοκο- τρώνης καὶ οἱ περὶ αὐτόν, ὅθεν ἐφοδιαζόμενοι μετ' ἀναγκαῖα εἰς πόλεμον ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, νὰ κινηθῶσιν κατὰ τοῦ ἐχ- θροῦ· ἀλλ' ἐνταυτῷ καὶ νὰ συνεργήσωσιν ὅσον τὸ ἐπ' αὐτοῖς μετ' τὸν Κόχραν, τὸν Τσιόρτζι καὶ τὴν Κυβέρνησιν αὐτήν, νὰ ἐλευ- θερώσωσι τὸ Παλαμίδι ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἐμφωλεύουσιν εἰς αὐτὸ καὶ ἀδικοῦσι τὴν ἀνθρωπότητα. Καὶ αὐτόθι τοὺς περι- μένουσιν οἱ ὀλιγαρχικοί. Αὐτοὶ ἤρχισαν νὰ συνεννοῶνται μετ' τὸν

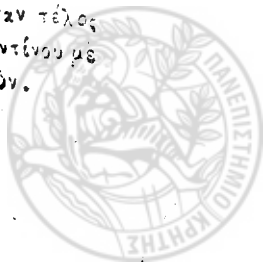

Γρίβαν, στέλλοντάς τον ἀπὸ τὸν Πόρον ἕνα τῶν ὀπκῶντων (1) καὶ τὸν παραγγέλλουσι διὰ ζωτικῆς φωνῆς ὅ,τι δι' ἐγγράφου δὲν, τολμῶσι, νὰ τὸν διαπιστευθῶσιν, ὅ ἐστι τὰ πρὸς ἐξόντωνσιν τοῦ Κολοκοτρῶνῃ καὶ τῶν οἰκείων του· ἢ τὴν φυγάδευσιν αὐτῶν ἀπὸ τὸ Ναύπλιον, ὥστε ὅσον ὑπάρχει Γρίβας εἰς τὸ Παλαμίδι, νὰ μὴ τολμῆσωσι νὰ βάλωσι τὸν πόδα εἰς αὐτό. Ἐχόντες δὲ μεθ' ἑαυτῶν τὰ δύο μέλη τῆς Ἀντικυβ. Ἐπιτροπῆς συνεννοῦνται καὶ μετ' τὸν Γρίβαν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν Κυβέρνησιν τοῦ νὰ καίκεται εἰς τὴν ψηφισθεῖσαν καθέδρῃν τῆς πόλιν τοῦ Ναυπλίου. Ὁ δὲ Γρίβας τοὺς ἤκουσε καὶ ἠνώθη μ' αὐτοὺς κατὰ τοῦ Κολοκοτρῶνῃ, διότι τοῦτου μὲν φοβεῖται τὴν ἀρετὴν, δι' ἐκείνων δ' ἀσφαλίζεται εἰς τὴν φρουραρχίαν τοῦ Παλαμίδου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀπήλυθε πολλὰ καὶ ἐλπίζει πολὺ πλεονέκτημα, καὶ θὰ πράξῃ καὶ κατὰ τοῦ Κολοκοτρῶνῃ πᾶν ὅ,τι τὸν ὑπογορεύσωσι, καὶ κατὰ τῆς Κυβερνήσεως αὐτῆς ἤτοι κατὰ τῆς ἐν Τροιζίνι συνελεύσεως, ὅπως τὸν ὀδηγήσωσι, καὶ μάλιστα ἐνῶ δὲν θέλει οὐδ' αὐτὸς τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὸ Ναύπλιον, οὐδ' ἀνέχεται κατ' οὐδέναν τρόπον νὰ ἐνεργηθῇ τὸ περὶ τῶν φρουρῶν ψήφισμα τῆς συνελεύσεως ἐκείνης, καὶ κατὰ τοῦτο θὰ συμπράξωσι μ' αὐτὸν καὶ τὰ δύο μέλη τῆς Ἀντικυβ. ἐπιτροπῆς συνούσαντα μετ' οὗς ὀλιγαρχικοὺς ἀφ' ἧς ἐψηφίσθησαν. Ὅθεν, ἐνεργῶν ἤδη κατὰ τὰς ὀδηγίας τῶν(2) πρὸ πάντων σιαινέι παγίδα· νὰ συλλάβῃ τὸν Κολοκοτρῶνῃν, τὸν Νικηταρᾶν, τὸν Πυλαπόταν, τὸν Γενναῖον, τὸν Τσιόκρη καὶ ἄλλους ἐκ τῶν ὀλιγαρχικῶν.

(1) Τὸν Π. Καλογεράν ἐκ Μονεμβασίας.

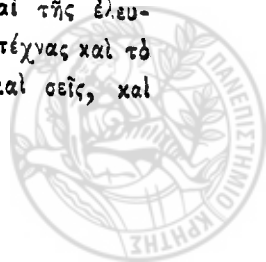
(2) Ὁ Ἀναγνώστης καὶ Κανέλλος Δελιγιάννης ἤδη συνδέονται μετ' τὸν Γρίβαν διὰ στενῆς φιλίας, μελετῶντες καὶ συνοικέσια μεταξ' ἑαυτῶν, καὶ διανυκτερεύουσιν εἰς τὸ Παλαμίδι συσκεπόμενοι περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὅσα αὐτοὶ καὶ οἱ μετ' αὐτῶν συνεσχεδίασαν εἰς τὸν Πόρον, συμβουλευθέντες μετὰ καὶ τῶν δύο μελῶν τῆς Ἀντικυβ. Ἐπιτροπῆς πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἐναντίον τοῦ Κολοκοτρῶνῃ, καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον κυρίως οἱ Δελιγιάννη δὲν ὑποφέρουσιν, ὥστε τὸν ἐδίχσαν τέλος πάντων ἢ ἀκυρώσῃ τὸν ἀρχικῶς τοῦ υἱοῦ τοῦ Κωνσταντίνου μετὰ τὴν κόρην τοῦ Κανέλλου, καὶ ἢ ἐποικισθῇ ἀπ' αὐτῶν.

δῶν των, καὶ νὰ τοὺς φονεύσῃ, καὶ νὰ παραστήσῃ εἰς τὸν κόσμον ὅτι, ὑπερασπίζων ἑαυτὸν τοὺς ἐφόνευσεν ἐπιβουλευσάντας αὐτὸν καὶ τὸ φρούριον, καὶ νὰ ἐπαινεθῇ μάλιστα ὑπὸ τῶν ἐξόχων μηχανοβόρων συμβούλων του, ὡς ἀγρυπνος φρούραρχος καὶ δραστήριος εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν του, καὶ νὰ διακηρύξῃ μάλιστα καυχώμενος ὅτι ἐτιμώρησε τὸν Κολοκοτρῶνην θελήσαντα νὰ κυριεύσῃ τὸ Παλαμίδι διὰ τὰ τέλη του, καὶ νὰ ἐπισωρεύσῃ κατ' αὐτοῦ ὅσα ἐξετόξευσαν ὡς πρὸς τοῦτο ἄλλοτε οἱ ὀλιγαρχικοὶ, ὅ ἐστιν ὅτι ἤθελε νὰ τὸ καταστήσῃ λησταιρχεῖον, ἢ νὰ τὸ πωλήσῃ εἰς τὸν Σουλτάνον.

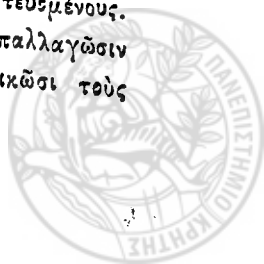
Τέως ὁ Κολοκοτρῶνης εὐρίσκειται εἰς τὸ Ναύπλιον, ὅπου ἦτο καὶ ὁ Πλαπούτας, εἰσελθὼν ὀλίγον πρότερον, ἀφοῦ εὗρεν ἀντίστασιν ἐκ μέρους τοῦ Γρίβα, ἔχοντος διαταγὴν, ὡς ἔλεγε, νὰ μὴ εἰσδέχεται κανένα μῆτε πολεμικὸν μῆτε πολιτικόν. Ἡ διαταγὴ ἦτον ἡ θέλησίς του, διότι ὁ Γρίβας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀκούσῃ διαταγὰς Κυβερνήσεως πατριάρχουσας μὲ αὐτὸν καὶ μετὰ τοὺς ὀλιγαρχικοὺς· ὅ,τι θέλει ὁ Γρίβας, τοῦτο θέλει καὶ ἡ Κυβέρνησις· ὁ Γρίβας διατάττει; ἡ Κυβέρνησις διατάττει· ὁ Γρίβας εἶναι Κυβέρνησις. Εἶχον ἔλθει αὐτόθι, ὅ,τε Νότης Μπότσαρης καὶ ὁ Κίτσιος Ντσιαβέλλας, ἀλλ' εὗρον, καθὼ Σουλῶται, καὶ καθὼ γυναικάδελφος τοῦ Γενναίου ὁ δεύτερος, εὗρον κεκλεισμένας τὰς πύλας, καὶ ἀνεχώρησαν. Τὴν 9 μαΐου εἶχε φθάσει καὶ ὁ Κολοκοτρῶνης εἰς τὴν Νάρειαν, καὶ ἠρώτησεν αὐτόθεν τὸν φρούραρχον ἂν τὸν ἐπετρέπετο ἡ εἴσοδος εἰς τὸ Ναύπλιον. Ἐμεσίτευσαν δὲ φίλοι τοῦ Γρίβα αὐτοῦ, καὶ διατάξε καὶ εἰσδέχθη. Ἐφθάσαν ἐπομένως ἀπὸ τὴν Σαλαμίνα νὰ ἐπισκεφθῶσι τὰς οἰκογενεῖάς των ὅ,τε Νικηταράς καὶ ὁ Γενναῖος· ἀλλὰ καὶ εἰς τοῦτους δὲν ἐπετρέπη ἡ εἴσοδος. Ὁ Γρίβας δὲν ἐδέχετο οὔτε τοὺς πολιτικοὺς ὅσους ἐλογίζετο ἐκ τῶν ὑπεναντίων· διὰ τοῦτο ὁ ἀδελφός του Σταῦρος ἦλθεν εἰς λόγους μετὰ τὸν Ἀνδρέαν Μεταξᾶν εἰσελθόντα εἰς τὴν ἐπιστροφὴν σου ἀπὸ τὴν Τροζήνα διὰ τῆς πύλης τῶν Πενταδελφῶν, τῆς ὑπὸ τοῦ Φωτομύρα φυλακισομένης. Ὁ Κολοκοτρῶνης τὴν 11 ἐκδίδοι τὴν ἐπόμενὴν διακήρυξιν, καὶ προσκαλεῖ τοὺς ἐν Ναυπλίῳ στρατιώτας τε καὶ πολίτας εἰς πόλεμον· « Συμπολίται, ἕως πότε ὑπνώττομεν; ἕως πότε ὑποφέρομεν τὸν

»βάρβαρον ἐχθρόν, καταπατοῦντα τὸ ἱερόν τῆς πατρίδος μας ἑ-
 »δαφος, καὶ βιάζοντα καθ' ὅλους τοὺς τρόπους τὰ δίκαιά μας;
 »Ὁ Θεὸς ἀπεφάσισε τὴν ἐλευθερίαν μας καὶ ἐνισχύει τὸν βρα-
 »ρχιόνά μας· ἀλλ' ἀνάγκη νὰ κινηθῶμεν καὶ νὰ νικήσωμεν τὰς
 »φοβερὰς τοῦ Ἱμπραχίμ καὶ τοῦ Κιουταχῆ στρατείας. Ἀδελφοί!
 »ὅλοι αἰσθανόμεθα ὅτι ἔχοντες βοηθὸν τὸν Θεὸν τῶν δυνάμεων,
 »θ' ἀφανίσωμεν τοὺς Τούρκους ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ἅμα
 »δρμήσωμεν κατ' αὐτῶν ἀποφασισμένοι νὰ νικήσωμεν ἢ ν' ἀπο-
 »θάνωμεν. Ὅλοι ὁμολογοῦμεν τὴν δυνάμιν μας, καὶ ὅλοι κηρύτ-
 »τομεν ὅτι δὲν ἔχομεν ἄλλην καταφυγὴν εἰμὴ τὴν νίκην, εἰς τὴν
 »δοπιάν θὰ εὕρωμεν τὴν ζωὴν καὶ τὴν πατρίδα μας· ἡ σωτηρία
 »μας κρέμεται ἀφ' ἡμῶν. Ὁ Θεὸς μᾶς βοηθεῖ ὑπερασπιζόμενος
 »τὸν δίκαιον ἀγῶνά μας. Πλὴν ὅταν ἔχομεν καὶ ἡμεῖς ὄρεξιν νὰ
 »πολεμῶμεν πρὸς τὸν ἐχθρόν τῆς πατρίδος καὶ τῆς πίστεως,
 »ὅταν στρέψωμεν τὰ ὄπλα κατὰ τῶν ἀσεβῶν· ἀλλ' ὅταν τὰ φέ-
 »ρωμεν χάριν καλλωπισμοῦ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀόπλων καὶ ἀδυνά-
 »των συμπολιτῶν μας, ἐν τῷ μέσῳ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παι-
 »διῶν, κειχυμένοι εἰς τ' ἄστυλα τῆς ἀνανδρίας καὶ τῆς διαφθο-
 »ρᾶς, περιφερόμενοι ἀναξίως τοῦ Ἑλληνικοῦ χαρακτῆρος· εἰς τὰς
 »ἀγορὰς, εἰς τὰ καφενεῖα, εἰς τὰ καταγῶγια τῆς ἀργίας καὶ τῶν
 »ἐξ αὐτῆς ἐλαττωμάτων, δὲν πρέπει νὰ προσμένωμεν παρὰ θά-
 »νατον ἄτιμον, πικρὰν δουλείαν καὶ ἀνεξάλειπτον ὄνειδος. Στρα-
 »τιῶται, ὅσοι σεμνύνεσθε τοῦ στρατιώτου φέροντες τὸ ἐντιμον
 »ὄνομα, καὶ προξενεῖτε τιμὴν εἰς τὸν πολεμικὸν χαρακτῆρα
 »διὰ τῶν εὐγενῶν φρονημάτων σας, ὅσοι δὲν ὑποφέρετε τὰ πικρὰ
 »τῆς καταφρονήσεως βλέμματα ὀπλοφοροῦντες ὅπου δὲν ὑπάρ-
 »χουν πολέμιοι, ὅσοι αἰσθάνεσθε εἰς τὴν καρδίαν σας τὸ φιλό-
 »τιμον νὰ ὀνομασθῆτε πίστεως καὶ πατρίδος ὑπέρμαχοι καὶ
 »σωτῆρες γερόντων, γυναικῶν, παρθένων, παιδιῶν καὶ τόσων
 »ἀόπλων καὶ ἀδυνάτων συμπολιτῶν σας, μὴ βραδύνετε πλέον,
 »δράξατε τὰ ὄπλα καὶ δράμετε ὑπὸ τὰς σημαίας τοῦ νικηφόρου
 »Σταυροῦ εἰς τὸν πόλεμον· δράμετε καὶ θέλει νικήσετε τὸν ἐχ-
 »θρόν καὶ θέλει κερδίσετε ἔλα τὰ ἐκ τῆς νίκης καὶ τῆς ἐλευ-
 »θερίας ἀγαθὰ. Συμπολιταί, ὅσοι μετέρχεσθε τὰς τέχνας καὶ τὸ
 »ἐμπόριον, ὁ ἀγὼν εἶναι κοινός, ἐπλοφορέσατε καὶ σεῖς, καὶ

»δράμετε εἰς τὸν πόλεμον, εἰν ἀγαπᾶτε τὴν πίστιν καὶ τὴν
 »πατρίδα σας· μὴ περιμένετε ὅπως διόλου ἀπὸ τὸν ἐξ ἐπαγ-
 »γέλματος στρατιώτην νὰ σᾶς ὑπερασπισθῆ. Ὅσοι εἴθε ἄξιοι τοῦ
 »πολέμου, μὴ ἀδιαφορεῖτε εἰς τὴν στρατιωτικὴν δόξαν καὶ
 »τιμὴν. Εἴθε καὶ σὺς Ἕλληνας· ἔχετε τὰ αὐτὰ δίκαια, ἀλλ' ἔ-
 »χετε καὶ τὰ αὐτὰ χρέη εἰς τὴν πατρίδα· καὶ σὺς ὀφείλετε τὴν
 »ζωὴν σας εἰς αὐτὴν· δὲν θέλετε μεταχειρισθῆ ἀσφαλῶς τὰς
 »τέχνας καὶ τὸ ἐμπόριον, εἰ μὴ γενομένης εἰρήνης, ἥτις δὲν
 »γίνεται εἰμὴ διὰ τοῦ πολέμου. Ὁ πόλεμος τῆς Ἑλλάδος δὲν θά
 »τελειώσῃ, εἰμὴ ἀπ' οὐ νικήσωμεν τὸν Ἰμπραχὶμ καὶ τὸν Κιου-
 »ταχῆν, καὶ ἂν δὲν νικήσωμεν, ἀπολώλαμεν. Ἕλληνας, μὴ λη-
 »σμενεῖτε ὅτι εἴμεθα καταδικασμένοι ἀπὸ τὸν τύραννον εἰς ἄ-
 »πιμον θάνατον, καὶ ὅτι ἀπ' αὐτὴν τὴν καταδίκην δὲν θά μᾶς
 »ἀπαλλάξῃ παρὰ ἢ ἐλευθερία, ἢ ὁ θάνατος· ὁ ἐστὶ τὸ σύνθημα
 »ἔπου ἐκίμαμεν ὅτε ἐλάβομεν κατὰ τῆς τυραννίας τὰ ὄπλα. Ἄς
 »ἐξακολουθήσωμεν λοιπὸν τὸν πόλεμον κατὰ τὸ σύνθημά μας,
 »ὃ μὲν δι' ἅ τῶν ὄπλων, ὃ δὲ δι' ὅποιασδήποτε δυνατῆς συνδρομῆς,
 »καὶ ὃ ἐφόρος τῶν δικαίων θέλει μᾶς βοηθήσῃ νὰ νικήσωμεν τὸν
 »ἐχθρὸν, ὅστις προσποθεῖ νὰ μᾶς ἐξολοθρεύσῃ, νὰ μᾶς ἀρανίσῃ
 »ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. Ἕλληνας! πειθόμενος εἰς τὰς δια-
 »ταγὰς τοῦ ἀρχιστρατήγου Γσιόρτζ, καὶ εἰς τὴν φωνὴν τῆς φιλ-
 »τάτης πατρίδος, ἔσπευτε νὰ συστήσω στρατόπεδον εἰς τὴν Πε-
 »λοπόννησον. Ἡ δὲ σεβαστὴ Κυβέρνησις θέλει προμηθεύσῃ ἄ-
 »φθονα τὰ πρὸς πόλεμον ἐπιτήδεια, τὰ ὅποια οἱ ἀδελφοί μας
 »Χριστιανοὶ Φιλέλληνας ἀποστέλλουσιν εἰς τὴν πατρίδα μας νὰ
 »ὑποστηρίξουν τὸν ἱερόν μας ἀγῶνα. Σᾶς προσκαλῶ λοιπὸν ἄ-
 »παξάπαντας τοὺς ἀξίους νὰ στρατευθῶν εἰς τὸν πόλεμον ὅσοι
 »πιστεύουν τὸν Χριστὸν, ὅσοι ἀγαποῦν τὴν πατρίδα, ὅσοι δὲν
 »θέλουν νὰ ἀποθάνουν ἀτίμως, ὑποδέθητε τὸ τσαροῦχι, δρᾶ-
 »ξατε τὰ ὄπλα καὶ δράμετε μετ' ἐμοῦ εἰς τὸν πόλεμον κανεῖς
 »δὲν πρέπει ν' ἀδιαφορήσῃ, ὅλοι πρέπει ν' ἀγωνισθῶμεν ὀλίγας
 »ἡμέρας δραστηριῶς καὶ ἐπιμόνως διὰ νὰ καταστρέψωμεν τὸν ἐχ-
 »θρὸν, καὶ τότε βεβχαιώθητε ὅτι ἐλυτρώθημεν διὰ παντός ἀπὸ τὸν
 »τύραννον. Ἕλληνας! εἶναι κατασχύνη μας, ἀφοῦ ἐξολοθρευ-
 »σαμεν τόσας χιλιάδας ἐχθρῶν ἕως σήμερον, ν' ἀφήσωμεν ὀλίγους

»Τούρκους νὰ καταπατοῦν ἀτιμωρητὶ τὰ δίκαιά μας. Ἄς δρμή-
 »σωμεν λοιπὸν κατ' αὐτῶν ἀπαξάπνυτες, καὶ πέποισθε] ὅτι θέλει
 »τοῦ; ἐξολοθρεύσωμεν καὶ αὐτούς. Ἄλλ' ὅστις ἤθελεν ἀδιαφο-
 »ρήσει εἰς τὴν φωνὴν τῆς πατρίδος (καὶ ἐλπίζεται ὅτι δὲν ὑπάρ-
 »χη τοιοῦτος Ἕλλην εἰς τὴν πατρίδα), ὁ τοιοῦτος θέλει παρα-
 »δοθῆ εἰς αἰώνιον ἀνάθεμα, καὶ θέλει λάβει τὴν ἀνήκουσαν τι-
 »μωρίαν διὰ τὴν ἀπειθειαν καὶ ἀναισθησίαν του.» Δι' ἄλλης δὲ
 διακηρύξεως πρὸς ἅπαντας τοὺς Ἡελοπονησίους λέγει: «Ὁ Ἑλ-
 »ληνικὸς χαρακτήρ, ἡ ἀπαράμιλλος σταθερότης σας διετρα-
 »νώθη ἤδη. Τὸν θάνατον, τὴν αἰχμαλωσίαν, τὴν στέρησιν τῶν
 »φιλιτάτων σας, τὴν πείναν, τὴν γύμνωσιν, ὅλα ταῦτα τὰ
 »προτιμᾶτε καὶ τὰ νομίζετε ὅλα κατώτερα τῆς δουλείας. Πολε-
 »μοῦντε; ὑπὲρ τῶν δικαίων σας, δὲν πολεμεῖτε ἐπὶ μισθῷ, καὶ
 »τὸν στρατιωτικὸν σας ἄρτον ἐλάβετε πάντοτε ἀπὸ τῶν κόπων
 »σας διὰ τῆς Γεωργίας. Σεῖς διευθύνετε τὸ ἄροτρον φέροντες τὰ
 »ὄπλα, καὶ ὅταν ἡ πατρίς σας προσκαλῆ εἰς βοήθειάν της, ἀφί-
 »νετε τὸ ἄροτρον καὶ τρέχετε εἰς τὸν πόλεμον. Δράμετε καὶ
 »τώρα εἰς τὴν φωνὴν τῆς πατρίδος νὰ πολεμήσετε τοὺς Τούρ-
 »κους κτλ.» Ἐκ ταύτης δ' ἀποδείκνυται ὅτι οἱ Πελοποννήσιοι
 δὲν ἐπολέμησαν διὰ νὰ λάθωσι μισθόν. Ἄν δ' ἀπὸ τινος ἐπαρ-
 χίας ἐστράτευσάν τινες ἐπὶ μισθῷ, τὸν μισθὸν αὐτὸν δὲν ἔλα-
 βον ἀπὸ τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον, τὸν ἔλαβον ἀπὸ τοὺς συμπολίτας
 των, ὅσοι μάλιστα ὤφειλον νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν
 οἰκογενειῶν των ἐν τῇ ἀπουσίᾳ των, καὶ τὸν ἐπόμενον μῆνα τὸν
 ἔδωκαν εἰς ἄλλους στρατευομένους, ἐπιστρέφοντας ἀπὸ τὴν ἐκ-
 στρατείαν, καὶ οὕτως συνεβοηθοῦντο ἀλλήλους, καὶ ἐτιρονον εἰς
 τὸν πόλεμον ἀλληλοδιαδόχως πρὸς τὸν ἐχθρὸν μαχόμενοι. Εἰς
 δὲ τὴν διάβασιν αὐτῶν ἀπὸ τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία προσηνή-
 χθησαν ὡς ἀληθεῖς χριστιανοὶ πάντοτε, δὲν ἠδίκουν κανένα, καὶ
 ἤρκοιντο μόνον εἰς τὸ νὰ λαμβάνωσι τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα
 εἰς τροφήν των, τὰ ὅποια σήμερον ἐλάμβανον καὶ αὔριον μὴ
 στρατευόμενοι, ἀπέδιδον ἀμοιβαίως εἰς ἄλλους στρατευομένους.
 Καὶ διατὶ πολεμοῦσι πρὸς τοὺς Τούρκους; διὰ ν' ἀπαλλαγῶσιν
 ἀπὸ τὴν ἀδικίαν. Ἐπρεπεν ἄρα ὡς ἄλλοι Τούρκοι ν' ἀδικῶσι τοὺς
 ἀδελφούς των;

Ἄλλ' ἐνώ δ Κολοκοτρώνης προσεκάλει τοὺς Ἕλληνας εἰς τὰ ὄπλα, καὶ ἠτοιμάζετο νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τοῦ Ἱμπραχίμ, καὶ ἐζήτη ἀπὸ τὴν Ἀντικυβ. Ἐπιτροπὴν τροφῆς καὶ πυριτιόβολα, καὶ τὴν προσεκάλει διὰ τοῦτο νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Νκύνλιον, καὶ οὐδεμίαν ἐλάμβανεν ἀπόκρισιν· ἐνώ δὲ πολλοὶ ἤθελον μὲν νὰ ἐκστρατεύσωσιν, ἀλλὰ παρέστησαν εἰς τὸν Γ. ἀρχηγὸν ὅτι, δὲν ἐτόλμων ν' ἀφήσωσι τὰς οἰκογενείας τῶν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν φρουρούντων. καὶ διήγειρον εἰς τὴν καρδίαν τοῦ τὴν ἀγανάκτησιν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ν' ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τοὺς τοιούτους τὴν ἀδυναμίαν καὶ ἀθωότητα, καὶ νὰ παραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς ἀγαθοὺς πολίτας καὶ στρατιώτας τοὺς βυλομένους νὰ συνεκστρατεύσωσι, καὶ ἀναγκαζομένους νὰ οἰκουρῶσι κεκρυμμένοι, ὡς καὶ οἱ φρουροῦντες, ἐντὸς τοῦ Ναυπλίου, ὅτε ἡ πατρίς εἶχεν ἀνάγκην ἀπὸ τοὺς βραχίονάς τῶν, ὁ Γρίβας, ὅστις γνωρίζει τὴν περὶ τοῦ φρουρίου, καὶ μάλιστα τοῦ Παλαμιδίου διάθεσιν τοῦ Κολοκοτρώνη, ἐπινοεῖ, ὡς ἐδιδάχθη εἰς τὸ τοῦ Ἀλήπασια Τεπελενλῆ σχολεῖον, ἐπιβουλήν τεκταινομένην τάχα ἐκ μέρους τῶν στρατιωτῶν τῆς φρουρᾶς τοῦ Παλαμιδίου, ἀποβλέπουσαν νὰ τὸ παραδώσωσι τὸν Γ. ἀρχηγὸν καὶ νὰ λάβωσι τοὺς μισθοὺς τῶν. Ὁ Γιαννάκης Λαμπρόπουλος, Ῥουμελιώτης, ἐρρούρει ὠπλύτως εἰς τὸ Παλαμίδι, καὶ συγγενῆς ὧν ἐκ κηδεστίας μὲ τοὺς Πετιμεζαίους, καὶ μισθωτὸς χρηματίσας ὑπὸ τὸν Πλαπούταν, ἠδύνατο νὰ πιστευθῇ ἀπὸ τὸν Κολοκοτρώνην καὶ τοὺς περὶ αὐτόν. Τοῦτον μεταχειρίζεται ὁ Γρίβας ὄργανον, καὶ τὸν στέλλει νὰ πραγματευθῇ μ' ἐκείνους, ὑποκρινόμενος τῆς παράδοσιν τοῦ Παλαμιδίου. Ὁ Κολοκοτρώνης, ὡς καὶ πᾶς Ἕλλη φιλόπατρις, πᾶς χρητὸς πολίτης, πᾶς χριστιανὸς εἶχε τὴν διάθεσιν, ἂν εἶχε καὶ τὴν δύναμιν, ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Γρίβα τὸ μόνον καταφύγιον τῶν Ἑλλήνων, τὸ Παλαμίδι, καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς Χριστιανοὺς ἀπὸ τὰ κακὰ, ὅσα ἐπραττον αὐτὸς καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Ναυπλίου καὶ εἰς τὰ πέριξ. Ἄλλ' ἐντοσοῦτω ἐράνη εἰς τὸ Νκύνλιον καὶ ἔγραψον ἀνωνόμου, διαλαμβάνον ὅτι ὁ Γρίβας διεπραγματεύεται μὲ τὸν Ἱμπραχίμ νὰ τὸν παραδώτῃ τὸ Παλαμίδι, καὶ ἐνταυτῷ διεδόθη λόγος ὅτι Τοῦρκοι Βαρδουινῶται, εἰς τὰς ἐπιδρομὰς τοῦ Ἱμπραχίμ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Μιστρά, ἀπαντήσαντες γνω-

είμους των Μιστριώτας, και δόντες τὰ πισιὰ πρὸς ἀλλήλους,
 ἐν τῇ εἰς Σμιλίαν, και προσέχετε, τοὺς εἶπον, τὸν Γρύβαρ, διότι
 λυιδὸς διαπραγματεύεται νὰ παραδῶσῃ τὸ Παλαμίδι εἰς τὸν
 συμπαχίμ. Καὶ ἦτον ἤδη γνωστὸν ὅτι πολλοὶ Τοῦρκοι Πελοποννη-
 σιοὶ ἦταν δυσηραστημένοι ἀπὸ τοῦτον και τὸν ἐμίσειον, διότι ἐταλαι-
 πωροῦντο πολὺ στρατευόμενοι τοσούτον χρόνον ὑπ' αὐτὸν ἀνωφελῶς,
 και διότι τοὺς κατεφρόνει, και προστίμων νὰ ἔχωσιν οἱ Χριστιανοὶ
 τὴν Πελοπόννησον, τὴν ὁποίαν εἶχον και αὐτοὶ πατρίδα, ὡς γεν-
 νηθέντες αὐτόθι και τραφέντες και αὐξηθέντες, ἢ νὰ τὴν κυριεύσῃ
 ὁ Ἰμπραχίμ μὲ τοὺς Αἰγυπτίους του, και νὰ μεταχειρισθῇ
 αὐτούς ὡς εἴλωτας. Ἄρα ὁ Κολοκοιτρώνης ἤδη νομίζει και
 χρέος του δι' ὅλα τὰ ἐνδεχόμενα, νὰ φυλάξῃ τὸ φρούριον ἐκεῖνο,
 ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξαρτᾶται ἡ τύχη τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης, και νὰ
 τὸ παραλάβῃ πάλιν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του, ὡς τὸ εἶχε και ἀφ'
 οὗτου ἐπεσεν εἰς χεῖρας τῶν Πελοποννησίων ἕως οὗ τὸ παρέδω-
 κε πάλιν εἰς Πελοποννησίους, τὸν Ζαῦμην και τὸν Λόντον. Τὴν
 13 τοῦ ἰδίου μαζοῦ γράφει μ' ὅλον τοῦτο πρὸς τὴν Ἀντικυβ.
 Ἐπιτροπὴν «Περιμένω ἐνταυθα διὰ νὰ ἐνταμωθῶ μὲ τὴν Κυ-
 βέρνησιν αὐτὴν, ἣτις δὲν ἔπρεπε ν' ἀναβάλῃ τὴν μετάβασιν της
 » καθ' ὅσον μάλιστα πρέπει νὰ λαβῇ πρόνοιαν τοῦ φρουρίου, τὸ
 » ὁποῖον εἶναι τὸ μόνον ἄσυλον τῶν Ἑλλήνων, και τὸ ὁποῖον εἶναι
 » εἰς παραλυσίαν και εἶναι ἀνεφροδίσκτον» μὴ ἐξηγούμενος δὲ ὡς
 πρὸς τὰ ἀλλότρια περὶ ἐπιβουλῆς τοῦ φρουρίου: «τὸ φρούριον,
 » λέγει, εἶναι εἰς κίνδυνον εἰς πᾶσιν ἐπιδρομῆν τοῦ ἐχθροῦ, και
 » οἱ πολῖται ἐκτεθειμένοι εἰς τὴν διάκρισιν τῶν περιστάσεων» μό-
 » νη ἢ παρουσία τῆς Κυβερνήτεως ἐμπορεῖ νὰ προλάβῃ κάθε ἀπευ-
 » κταῖον. Αὐτὴ και τὴν κατάστασιν τοῦ φρουρίου ἐμπορεῖ νὰ
 » ἐπιβλέψῃ και διορθώσῃ, και τὰ δεινὰ τῶν πολιτῶν νὰ θερα-
 » πεύσῃ. Φρονῶ διὰ τοῦτο ὅτι τὸ Βουλευτικὸν σῶμα νὰ μεταβῇ
 » ἀπὸ τὸν Πόρον εἰς τὴν Ἑρμιώνην, και ἡ Κυβέρνησις νὰ ἔλθῃ εἰς
 » Ναύπλιον, νὰ ἐκδώσῃ ἀπὸ τὸ πλοῖον τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς,
 » διὰ νὰ εἰσάξῃ τὴν εὐνομίαν, και τότε νὰ μετακαλέσῃ αὐτόθι και
 » τὸ Βουλευτικόν.» Τὴν 16 γράφει πρὸς τὴν Ἀντικυβ Ἐπιτρο-
 πὴν νὰ προσκαλέσῃ και τὸν ἀρχιστράτηγον εἰς τὸ Ναύπλιον,
 διὰ νὰ διορθώσῃ τὰ πράγματα, τρέχοντα κακῶς. Ἄλλὰ δὲν

λαμβάνει καμμίαν ἀπάντησιν. Ὁ δὲ Λαμπρόπουλος ἀποτί-
νεται πρὸς τὸν Γκολφῖνον Πετιμεζᾶν καὶ τὸν κοινοποιεῖ ὅτι, οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ὑπαξιωματικοὶ τῆς φρουρᾶς τοῦ Παλαμ-
δίου δὲν ὑπέφερον πλέον νὰ γίνωνται ὄργανα τοῦ Γρύβα, ἀδι-
κοῦντες τοὺς πολίτας, καὶ ἦσαν ἔτοιμοι νὰ παραδώσωσι τὸν Κο-
λοκοτρῶνην τὸ Παλαμίδι εἰς ἡμέραν ρητὴν, καθ' ἣν ὁ Γρύβας
ἤθελε μείνει εἰς τὴν πόλιν, ὡς συνείθιζεν, ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ τοὺς
πληρωθῶσιν οἱ μισθοὶ των. Ὅτι ἐπραξεν ἐπὶ τῆς Διοικητικῆς Ἐ-
πιτροπῆς, καὶ ἐπῆραν σαράντα πέντε χιλιάδες γρόσια, προσέ-
θεντο νὰ πράξωσι καὶ τώρα. Ὁ Λαμπρόπουλος καὶ ὁ Πετιμεζᾶς
ἀπέρχονται εἰς τὸν Πλαπούταν καὶ τὸν κάμνουσιν αὐτὴν τὴν
πρότασιν. Ὁ Πλαπούτας δὲν ἔδωκε πίστιν κατ' ἀρχάς· ἀλλ'
ἐν ταυτῷ δὲν ἔβλεπεν εὐκολον καὶ τὴν ἐξοικονομήσιν τῶν χρη-
μάτων, καὶ δὲν ἰδέχθη τὴν πρότασιν. Ὁ δὲ Λαμπρόπουλος, συ-
νεργοῦντος καὶ τοῦ Χρήστου Φωτομάρα γαμβροῦ τοῦ Πλαπούτα,
δὲν ἔπαυεν ἐπαναλαμβάνων τὴν πρότασιν του εἰς τὸν Πλαπού-
ταν πρὸς τὸν ὁποῖον καὶ δύο τρεῖς τῶν πολιτῶν ἐπίσης γνώριμοι
καὶ τοῦ Λαμπροπούλου ἔδωκαν ὑπόσχεσιν διὰ τὰ χρήματα δι-
μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν ἠθελον ἐξοικονομηθῆ ἀπὸ τοὺς πολίτας. Ὁ
Πλαπούτας εἶχε διακινῶσει, ἅμα γενομένην τὴν πρότασιν τοῦ
Λαμπροπούλου, πρὸς τὸν Κολοκοτρῶνην, ὅστις παρετήρησεν ὅτι
ἦτον ἐνδεχόμενον νὰ τοὺς ἠπάτα ὁ Λαμπρόπουλος, νὰ πάρῃ
χρήματα, καὶ ὅτι εἰς περίπτωσιν ἀποτυχίας, ἠθελον μείνει ἐκ-
τεθειμένοι εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ Γρύβα καὶ οἱ φίλοι των καὶ αἱ
οικογένειαι των, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ὅλαι εἰς τὸ Ναύπλιον, προσέ-
θηκε δὲ καὶ τὴν δυσκολίαν τῶν χρημάτων. Εἰς δευτέραν συνέν-
τευξιν ὁ Πλαπούτας τὸν εἶπεν ὅτι οἱ πολῖται ἠθελον ἐξοικονο-
μήσει καὶ τὰ χρήματα, ὥστε εἰς αὐτοὺς δὲν ἔμενον ἄλλο τι
εἰμὴ νὰ τὰ προκαταβάλωσι, καὶ νὰ τὰ λάβωσιν, ἔπειτα παρὰ
τῶν πολιτῶν. Ὁ δὲ Λαμπρόπουλος διὰ ν' ὄρῃ ἐκ μέσου πᾶσαν
δυσκολίαν καὶ νὰ τοὺς πείσῃ διὰ τὴν εἰλικρινείαν του, τοὺς ἐπρό-
τεινε νὰ τοὺς δώσῃ καὶ ὄμηρον ἀξιωματικόν τινα, Θεμιστοκλῆν
ὄνόματι, συγγενῆ του, ὅστις νὰ μένῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν των ἑωσὺ
ἤθελε τοὺς ἀποδώσει τὰ χρήματά των πενήντα χιλιάδας γροσίων,
ἐὰν δὲν ἤθελε πραγματοποιηθῆ ἡ πρότασις του. Ἐν τούτοις εἶχον

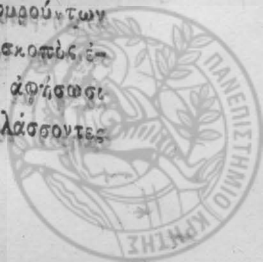
φθάσει ὅ,τε Νικηταῖς· καὶ ὁ Γενναῖος ὡς ἐβρέθη ἀνωτέρω, καὶ ἐπειδὴ ὁ Γρίβας τοὺς εἶχε κλείσει τὰς πύλας, ὁ Κολοκοτρώνης ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ του, ἐπέδωκεν εἰς τὴν πρόστατιν τοῦ Λαμπροπούλου καὶ ὁ μὲν Πλαπούτας τὸν δίδει εἰκοσιπέντε χιλιάδας γροσίων, ἐδὲ Κολοκοτρώνης τὸν δίδει τὰ λιθοκόλλητα πιστόλια, τὰ ἑποῖα τὸν εἶχε δώσει δῶρον ἢ Γερουσία τῆς Πελοποννήσου μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Δράμαλη, καὶ οὕτως ἔλαβον ἀπὸδειξι, εἰς τὴν ὁποίαν προσυπεγράφη καὶ ὁ βῆθεις Θεμιστοκλῆς. Πάντα ταῦτα ἔγειναν καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ Γρίβα. Ὁ δὲ Λαμπρόπουλος μετὰ τρεῖς ἡμέρας λέγει τὸν Πλαπούταν ὅτι, μεθαύριον ὁ Γρίβας θὰ κοιμηθῆ εἰς τὴν πέλιν, καὶ τότε ὤρειλον νὰ υπάγωσι νυκτὸς εἰς τὴν κατὰ τὸ βουνὸν πύλην τοῦ Παλαμιδίου νὰ ἐμβωσι νὰ τὸ παραλάβωσιν. Ἡ δὲ Ἀχροναυπλία ἦτον εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Χρ. Φωτομάρα, καὶ αὐτὸς ἦτον ἔτοιμος νὰ ἐμβάσῃ ἀπὸ τὴν πύλην τῶν Πενταδελφικῶν ὅσα στρατεύματα ἤθελον υπάγει διὰ θαλάσσης (1). Καὶ εἶναι ἄξιον ἀπορίας πῶς ἠπατήθησαν εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ἄνθρωποι ὡς ὁ Κολοκοτρώνης καὶ ὁ Πλαπούτας, καὶ φαίνεται ὅτι τὰ πρὸς αὐτοὺς γινόμενα παρὰ τῶν πολιτῶν καθημερινὰ παράπονα, ὁ φόβος μὴ ἐπεβουλευέτο τὸ φρούριον, ἢ ἀνάμνησις τοῦ ὅτι ἐκεῖνοι ἐκυρίευσαν τὸ Ναύπλιον ἀπὸ τοῦ Τούρκου, ὅπερ καὶ ἐχρησίμευσεν ἕως πρὸ ἐλίγου ὡς ἄσυλον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅλων τῶν ἀόπλων καὶ ἀδυνάτων Χριστιανῶν, ἢ πικρία καὶ ἢ ταπεινῶσις ἦν ἠρθάνοντο σήμερον, θεωροῦντες ὅτι, ἄρπαγες τοῦ Παλαμιδίου τοὺς κλείουσι τὰς πύ-

(1) Κατ' ἄλλα πληροφῶρία, ὁ Πλαπούτας μόνον ἔδωκεν 25 χιλ. γροσία· ὁ δὲ Λαμπρόπουλος ἀφοῦ ἐξῆλθον εἰς τὸ Ἄργος, διὰ τὸ τοὺς ἐπάρη πλείοτερα χρήματα, καὶ διὰ νὰ τοὺς ἀφαιρέσῃ πᾶσαν ὑπόνοιαν ὥστε νὰ μὴ ἀμφιβάλωσιν οὐδ' ἐπωσοῦν μὴ τοὺς ἀπατᾶ, καὶ τοὺς πληροφορεῖ ὅτι τὰ πάντα ἦταν ἔτοιμα· πλὴν ὅτι ἐχρειάζοντο ἀκόμη 15 χιλ. γροσίων διὰ τοὺς στρατιώτας· τοὺς στέλλει καὶ τὸν Θεμιστοκλῆν ὄντα ἀνεψιὸν του ὡς ὄμηροι, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν συμπεφωνημένων, καὶ τότε ἔδωκεν ὁ Κολοκοτρώνης τὰ πιστόλιά του εἰς ἔλλειψιν χρημάτων.

λας τῆς πόλεως, καὶ δὲν τοὺς ἐπιτρέπουσιν οὐδὲ τὰι οἰκογενείαις
 των νὰ ἐπισκεφθῶσι, καὶ μεταχειρίζονται ὅλους τοὺς κατοικοῦντας
 εἰς τὸ Ναύπλιον καὶ εἰς τὰ περίξ ὡς εἴλωτας, καὶ ἡ ἐπιθυμία
 τοῦ νὰ γείνωσι πάλιν ἐκεῖνοι κύριοι εἰς τὸν οἶκόν των, καὶ ν' ἀ-
 παλλάξωσιν ἀπὸ τὴν θηριωδίαν τῶν φρουρούντων τοὺς ἀδελφούς
 των Χριστιανούς, διὰ ταῦτα ἐφθασαν εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἐ-
 κείνοι οἱ καὶ πολὺν νοῦν καὶ πείραν ἔχοντες ἄνθρωποι, ὁ Κολο-
 κοτρώνης καὶ ὁ Πλαπούτας, ὥστε ἐπὶ σκοπῶ τοῦ νὰ ὑπηρετήσωσι
 τὴν πατρίδα των, τὴν ὁποίαν ἠλευθέρωσαν ἀπὸ τοὺς Τούρκους
 καὶ πολεμοῦσι νὰ τὴν ἐλευθερώσωσι καὶ ἀπὸ τοῦ Αἰγυπτίου,
 ἠπάτησαν οὕτως εἰπεῖν ἐκιοτοῦς, πιστεύσαντες ὡς πιθανὴν τὴν
 πρότασιν τοῦ Λαμπροπούλου, καὶ ἀπεφάτισαν νὰ βίψωσι καὶ ἐβ-
 ρίψαν εἰς τὴν θάλασσαν ὀλίγα χρήματα, στοχαζόμενοι ὅτι εἰμὲν
 δὲν ἠπατῶντο, θὰ ἐξεπλήρωνον τὸ χρέος των πρὸς τὸ ἔθνος
 πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ πρὸς τὴν ἰδίαν πατρίδα των, τὴν
 Πελοπόννησον, (διότι δὲν ἠλευθέρωσαν αὐτοὶ τὸ Ναύπλιον, διὰ
 νὰ κατακυριεύσωσιν εἰς οὐτὸ Γρύβα καὶ τοιοῦτοι, ὥστε νὰ ὀ-
 νομασθῆ ἡ ληστραχεῖον), καὶ θὰ εὕρισκον εὐχαρίστησιν εἰς τὴν
 συνείδησίν των, εἰδὲ καὶ ἠπατῶντο, δὲν θὰ τοὺς ἔτυπεν ἡ συ-
 νεῖδησις ὅτι ἠφείσθησαν ὀλίγων χρημάτων, καὶ δὲν ἠλευθέρωσαν
 τὸ Ναύπλιον ἀπὸ τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν καὶ ἀπειλοῦν-
 τας τὰ αἰσχίστα. Καὶ θ' ἀποπειραθῶσι μὲν νὰ τὸ ἐλευθερώσωσιν,
 ἀλλὰ πάντοτε δυσπιστοῦντες, θὰ προσενεχθῶσιν εἰς τρόπον, ὥστε
 μηδὲ θὰ κινηθῶσιν ἀπὸ τὸ Ἄργος μὴ ὑποπιεῦντες ὅτι τοὺς ἐ-
 πεβούλευε καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν ὁ Πολύφημος τοῦ Παλαμιδίου,
 μηδὲ θὰ πλητιάσωσιν εἰς τὰ τεῖχη τοῦ φρουρίου αὐτοῦ, ἀν δὲν
 πληροφορηθῶσιν ἀπὸ τοὺς ἀποφασίσχνας νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰς
 αὐτὸ ὅτι ὁ Λαμπρόπουλος δὲν τοὺς ἠπάτα. Ἀφοῦ συμφώνησαν
 μὲ τοῦτον τὸν δόλιον, ὡς ἐβρέθη ἀνωτέρω, ἀπεφάτισαν νὰ ἐ-
 ξέλθωσιν εἰς τὸ Ἄργος, ὡς ἀν διὰ νὰ ἐκστρατεύσωσι κατὰ τοῦ
 ἐχθροῦ, καὶ ἐλείθην νὰ κινηθῶσιν εἰς τὸ Παλαμίδι. Ἐν τῷ ἐ-
 ξέρχασθαι οἱ φρουροῦντες εἰς τὴν Πύλην στρατιῶται ἠθέλησαν
 δῆθεν νὰ τοὺς ἐμποδίσωσι, καὶ τις ἐκράτησε τὸν χαλινὸν τοῦ
 ἵππου τοῦ Κολοκοτρώνη· αὐτὸς δὲ καὶ ὁ Πλαπούτας, ἔσυραν τὰ
 σπαθιά των, καὶ τοὺς ἠνάγκασαν νὰ ὑποχωρήσωσι καὶ ἐξῆλθον μὲ

τὰ σπαθία εἰς τὰς χεῖρας. Ἡ δ' ἀντίστασις τῶν στρατιωτῶν ἐ-
 γινετο φαίνεται ἐπίτηδες εἰς καταφρόνησιν τοῦ Γ. ἀρχηγοῦ τῶν
 στρατευμάτων τῆς Πελοποννήσου, διὰ τὸ τοὺς ἐρεθίσαι ὁ Γρύβας,
 καὶ τὸ τοὺς ἐμπνεῦσαι σφοδρότερον τὸ πάθος τῆς ἐκδικήσεως.
 Φθάσαντες εἰς τὸ Ἄργος, ἔλαβον μέτρα ὥστε νὰ μὴ πάθωσιν ἂν
 ὁ Γρύβας τοὺς ἐπεβούλευεν εἰς τὴν ζωὴν, καὶ τὴν 29 μαΐου ὁ μὲν
 Κολοκοτρώνης ἐκινήθη νυκτὸς εἰς τὸ Τευριστί λεγόμενον Κιόσκι,
 κτίριον ἀπὸ τοῦ Ναυπλίου, διὰ νὰ παρατηρῆ ἐκείθεν τί ἐμελ-
 λε νὰ γείνη. Ὁ δὲ Πλαπούτας, ὁ Νικηταρᾶς, ὁ Γ. Λύκος, καὶ
 ὁ Τσιώκρης μ' ἄρκετους στρατιώτας ἐκινήθησαν εἰς τὴν Νάρειαν,
 ὅθεν μόνος ὁ Τσιώκρης ἐπὶ κεφαλῆς ἀξιωματικῶν τινῶν καὶ στρατι-
 ωτῶν διευθύνθη περὶ τὸ λυκαυγὲς πρὸς τὸ Παλαμίδει. Ὁ δὲ Γενναῖος
 συνεννοηθεὶς μετὰ τὸν Κρ. Φωτομάραν, εἰσέρχεται τὴν αὐτὴν νύ-
 κτα ἀπὸ τὰ Πενταδέλφια μετὰ αὐτὸν ὀλίγους, ἐπὶ σκοπῶν νὰ ἐξώσῃ πρὸ
 πάντων ἀπὸ τὴν πόλιν τὸν πολιτάρχην. Στὸν ἴσον Γρύβαν, καὶ ὄχυ-
 ροῦται εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ εἰς ἄλλας περικειμένας. Ὁ Πλαπού-
 τας καὶ ὁ Νικηταρᾶς ἔμειναν ἐραδρεύοντες εἰς τὴν Νάρειαν, διὰ νὰ
 κινηθῶσι κατὰ συνέπειαν. Ὁ Τσιώκρης φθάνει εἰς τὸ τεῖχος τοῦ
 Παλαμίδει, εὕρισκε τὴν Πύλιν ἠνεωγμένην, καὶ πιστεύσας ὅτι
 ὅσα ὑπεσχέθη ὁ Λαμπρόπουλος ἴσασιν ἔληθαι, εἰσέρχεται θαρρά-
 λειος καὶ προχωρεῖ νὰ ἐνταμῶσαι εἰς μέρος προσδιωρισμένον τὸν
 Λαμπρόπουλον· ἀλλ' αὐτὸς δὲν φαίνεται πούποτε. Οἱ δὲ πρου-
 ρόντες εἰς τοὺς προμαχῶνας στρατιῶται, ἀφ' εἰδόν ὅτι εἰσῆλ-
 θον ἄρκετοί, ἤρχισαν νὰ τουφεκίσωσι καὶ νὰ πυροβολῶσι κατ'
 αὐτῶν λεπτοβολίαν, ὥστε ἐπλήρωσαν τὸν Τσιώκρον ἀκινδύνως
 εἰς τὴν χεῖρα, καὶ τρεῖς στρατιώτας του, καὶ ἐφόνησαν δύο,
 καὶ ἕτεροι ὁμοῦσιν εἰς τὴν Πύλιν νὰ τὴν κλείσωσι, καὶ νὰ τοὺς
 συλλάβωσιν ἢ νὰ τοὺς φονεύσωσιν ὅλους. Ἄλλ' ὁ Κωνσταντῖνος
 Δημητρακόπουλος (ὁ καὶ Ἀλωνιστῶτης), στατάμενος τὸ ἔξωρος
 τοὺς ἐμπροσθεῖς, καὶ ὑπεραπαιζόμενος ἑαυτοὺς ὅτι Τσιώκρης
 καὶ οἱ ἄλλοι, ἐξέρχονται καὶ ἀναχωροῦσιν εἰς τὰ ὀπίσω. Τότε
 συνέβη καὶ μικρὰς τις πυροβολισμὸς μεταξὺ τῶν προσούτων
 εἰς τὸ Παλαμίδει καὶ τὴν Ἀκροναυκλίαν. Ἄν λαμπρὸν ὁ σκοπὸς ἐ-
 κείνων ἦτο νὰ ἐπάρωσι χρήματα δὲν ἦτο ἀνάγκη ν' ἀφίσσιν
 νῆς Πύλιν τοῦ φρουρίου ἠνεωγμένην. Ἠδύναντο δὲ φυλάσσοντες

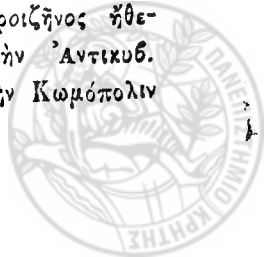
και φανένται πλεόν τῶν προειρημένων, να τυφρευθῶσι να πυρο-
 βολήσωσι, και οὕτω να τοὺς ἀποδείξωσιν ὅτι τοὺς ἠπάτησαν και
 τοὺς ἐπῆραν τὰ χρήματα. Ἄλλ' ἠνέφεξαν τὴν Πύλην ἐλπίζοντες
 εἶτι, οὕτως ἤθελε πληνηθῆ ὁ Κολοκοτρώνης και οἱ μετ' αὐτοῦ, ἀν-
 δέν παρηκολούθουν κατὰ πόδας, ἅμα εἰδοποικθέντες ἀπὸ τὸν
 Τσιώκων εἶτι ἦτον ἀνοικτὴ ἡ Πύλη, να δράμωσι και αὐτοί, και
 να εἰέλθωσιν ὅλον ὁμοῦ εἰς τὸ φρούριον να τὸ παραλάβωσι και
 τότε να τοὺς τινεῖσωσιν. Ἄλλως ἤνοῦξαν τὴν πύλην, και ἐ-
 κτύπησαν τοὺς προειρηθέντας, ὥστε να κηρυχθῶσιν οὕτω θα-
 νάσιμοι ἐχθροὶ ὅλων τῶν μετὰ τοῦ Κολοκοτρώνη, και πλέον να
 μὴ ἀπατολήσωσι αὐτοὶ να πατήσωσιν εἰς τὸ Ναύπλιον φρου-
 ραρχοῦντος τοῦ Γαβριέλ Α' ἦτον ἐπιτήδειος και ἀν ἦτο ὁ δόλιος
 Λαμπρόπουλος, και εἶτι μέσα ἀν μετεχειρίσθη να τοὺς βεβαιώσῃ
 ὅτι δέν τοὺς ἠπάτα, οὐδέποτε ἠδύναντο να τοὺς πείσῃ να πιστεύσω-
 σιν ἀδιστακτικῶς ὅτι ἦτο τίμιος ἀνθρώπος, διότι δέν τὸν ἐθεώρησαν
 οὐδ' ἠδύναντο να τὸν θεωρήσωσιν ὡς τοιοῦτον, ἀνθρώπον δια-
 πραγμα-εἰσόμενον ἐπὶ χρήμασι περὶ τοιαύτης ὑποθέσεως, ἐνῶ
 εἶχον ὑπ' ὄψιν τὰ γενόμενα ἐπὶ τῆς ἐνδεκαμελοῦς Δ' Ἐπιτροπῆς.
 Τὴν αὔριον φθάνουσι και οἱ Βουλευταὶ τοῦ ἔθνους εἰς τὸ Ναύπλιον,
 ὡς ἐπομένως ῥηθήσεται, και συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν
 τῆς ἡσυχίας, ὑποχρῶντες τὸν Γενναῖον ν' ἀναχωρήσῃ εἰς Ἄργος,
 συνοδευθεὶς δι' ἀσφάλειάν του παρὰ τοῦ Νικολάου Στράτου και
 τοῦ Ἀλεξίου Γαβριελιάτου, εἰς τὸν λόγον τῆς τιμῆς τῶν δ-
 ποίων δικαίως ἐπίστευσε. Τοιοῦτοτρόπως, ἀν οἱ ὀλιγαρχικοὶ δὲν
 ἐπέτυχον να ἐκλείψωσι διὰ τοῦ Γρύβα ὁ Κολοκοτρώνης και οἱ
 περὶ αὐτὸν, ἐπέτυχον ὁμοῦς να διατηρήσωσι τὸ Ναύπλιον εἰς τὴν
 ἐξουσίαν ἐκεῖνου, και να μὴ φοβῶνται ἐφεξῆς μὴ τὸ κυριεύσῃ
 οὗτος ὅστις δέν ἐμπορεῖ πλέον οὔτε να εἰσέλθῃ εἰς τὸ Ναύπλιον,
 ἐν ὅσῳ ὑπάρχει ἐκεῖνος εἰς τὸ Παλαμίδι και ἤδη δέν ἔσφι-
 σωσιν οὔτε τὴν Κυβέρνησιν να κατασταθῇ εἰς αὐτό. Τὸ πρῶτ' ἐ-
 πῆρεν ὁ Γρύβας εἰς τὸ Παλαμίδι τὸν Γ. Τσιώκην ἀδελφὸν τοῦ
 Δημητρίου διὰ να τὸν ἀρπάξῃ τὰ χρήματα. Ἐπῆρε και τὸν ὑπα-
 σπιτην τοῦ Κολοκοτρώνη Φ. Χρυσανθόπουλον διὰ να τὸν ἀνταλ-
 λάξῃ μετὰ τὸν κατὰ δυστυχίαν Θεμιστοκλῆν ὀνομαζόμενον, τὸν
 ἄμφω τοῦ Δαμπροπούλου, ὅπερ και ἐγένετο αὐθημερόν. Ὁ Κο-

λοκοτρώνης απέπεμψε τὸν Θεμιστοκλῆν ὡς μὴ ἔχοντα ὄβολόν, ἀπὸ τὸν ἑποῦν ὡς οὐδ' ἀπὸ κινένα ἄλλον δὲν θὰ λάβει τίποτε.

Τὴν 30 τοῦ αὐτοῦ μαΐου ἡ Ἀντικυβ. Ἐπιτροπὴ γράφει πρὸς τὸν Ἀρχιστρατήγον (καὶ ἦτο φαίνεται προσεκτικὴ νὰ μάθῃ τὰ τοῦ Ναυπλίου καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ τὰ μάθῃ) ἐνὰ ὑπάγῃ ὁ ἱ-
 κτιος εἰς τὸ Ναύπλιον, ἢ νὰ στείλῃ ἀντιπρόσωπόν του, νὰ διευθε-
 «τήσῃ τὰ τοῦ φρουρίου, ὅτε ἤρχισεν ἀλληλομαχίαι, ἔλεγε, μεταξὺ
 «Κολοκοτρώνη καὶ Γρύβα καὶ θὰ φέρει ὀλέθρια ἀποτελέσματα» Ὁ
 Κολοκοτρώνης, ἀναχωρῶν ἀπὸ τὴν Τροιζῆνα τὴν εἰδοποίησεν ὅτι
 ἐκινεῖτο διὰ τὰ μεσαίτερα, νὰ συστήσῃ στρατόπεδον, καὶ ἐζήτη-
 τροφάς καὶ πυριτόβολα. Ἄλλ' αὐτὴ (τὰ δύο μέλη δηλονότι αὐ-
 τῆς) «ἐχίρη, τὸν λέγει, διότι ἐκινήθῃ νὰ συστήσῃ στρατόπεδον,
 «καὶ λυπεῖται διότι τροφάς καὶ πυριτόβολα δὲν ἔχει νὰ τὸν
 «στείλῃ» ὡς ἀνεί τὸν ἔλεγεν «ἐκινήθῃς νὰ συστήσῃ στρα-
 «τόπεδον ἄνευ τῶν προύχόντων, καὶ διὰ τοῦτο δὲν θὰ σὲ στεί-
 «λωμεν τροφάς καὶ πυριτόβολα νὰ τὸ συστήσῃς.» Καὶ τῷ ὄντι
 δὲν θὰ τὸν στείλει ποτὲ τροφάς καὶ πυριτόβολα· δὲν θὰ τὸν συν-
 θράμει ὡς Γ. ἀρχηγὸν τῶν στρατευμάτων τῆς Πελοποννήσου ἐ-
 πικυρωθέντα καὶ παρὰ τοῦ Ἀρχιστρατήγου, νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ
 χρέος του, πολεμῶν διὰ τὴν πατριδα. Συνομοτεῖ μὲ τὸν Π. Μαυ-
 ρομιχάλην καὶ μὲ τοὺς ὀλιγαρχικοὺς ἐναντίον του, καὶ διὰ τοῦ
 Γρύβα τὸν ἐπιβουλεύει καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ζῶνῃ καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς
 περὶ αὐτόν. Διὰ τοῦ Γρύβα προσπαθοῦσιν οἱ ὀλιγαρχικοὶ νὰ ἐ-
 ξοντώσωσι τοὺς παρ' αὐτῶν λεγομένους κλέπτας, τοὺς ὁποῖους
 ἄλλως δὲν ἠδυνήθησαν μέχρι τοῦδε οὐδέ θὰ δυνηθῶσιν ἐφεξῆς
 νὰ βλάψωσιν, εἰμὴ τότε ὅταν θὰ προξενήσωσιν εἰς τὸ ἔθνος με-
 γάλα καὶ ἀνεπανόρθωτα δυστυχήματα. Τὰ δύο μέλη τῆς Ἀν-
 τικυβερνητικῆς Ἐπιτροπῆς εἶχον ὑποκινήσει τινὰς τῶν Μεσση-
 νίων, καὶ ἔστειλαν ἀναφορὰν ζητοῦντες νὰ ἐκστρατεύσῃ ὁ Π.
 Μαυρομιχάλης, ὡς ὁ μόνος ἱκανός, ἔλεγον, νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ
 ἀπὸ τὸν ἐχθρόν. Τὴν 21 μαΐου δίδει καὶ ὁ ἴδιος ἀναφορὰν, ὁ
 γέρον Μαυρομιχάλης, καὶ ζητεῖ νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ,
 μὴ ἀνεχόμενος, λέγει, νὰ μὴ τὸν καταστρέψῃ. Τοιαύτης φύσεως
 ὑποκεκινημένα: ἀναφοραὶ ἐστάλησαν καὶ ἀπὸ ἄλλας ἐπαρχίας,
 ἡ ἐπλαστογραφήθησαν εἰς τὸν Πέτρον, καὶ τὰ δύο μέλη τῆς Κυ-

θερνήσει· τὰς διευθύνουσι καὶ αἰτᾶς ὧ· καὶ τὰς ἄλλας πρὸς τὸν ἀρχιστράτηγον, καὶ τὸν γράφουσι τὰ ἑξῆς· ἀνὰ ἐκστρατεύ-
 »σωσιν οἱ ἔχοντες ἐπιβρόχην καὶ νὰ κινήσωσι τοὺς εἰς ὄσους ἔ-
 »χωσιν ἐπιβρόχην. Τοῦτο ἐπιμόνως ζητεῖ καὶ ὁ λαὸς, διότι οὕτω προ-
 »λαμβάνεται ὁ κίνδυνος· ἄλλως ἀρעυκίος ὁ ὄλεθρος. Ὅθεν διατά-
 »ξετε ὄλους τοὺς πολιτικοὺς καὶ πολεμικοὺς· διατάξετε βητικῶς
 »τὸν Πέτρον Μαυρομιχάλην, τὸν Ἄνδ. Ζαΐμην, Σωτήριον Θεο-
 »αχαρόπουλον, Μπενιζέλο, Ῥοῦφρον καὶ ὄλους τοὺς λοιποὺς καὶ
 »ὄνομα, νὰ τρέξουν ἀμέσως μὲ σύμπνοϊαν καὶ δραστηριότητα, νὰ
 »κινήτωσιν ὄλον τὸν λαὸν εἰς τὰ ὄπλα, καὶ ὑπὸ τὰς διαταγὰς
 »τοῦ Γ. ἀρχηγοῦ νὰ πολεμήσωσι τὸν ἐχθρόν. Διατάξετε τὰ
 »αὐτὰ καὶ πρὸς τὸν Γ. ἀρχηγόν.» Ἀλλὰ ὁ ἀρχιστράτηγος φω-
 »τίζεται ἐπὶ τῆς βῆδουργίας, καὶ δὲν διατάττει β, τι τὸν ὑπαγο-
 »ρεῦει ἢ Ἀντικυβ. Ἐπιτροπὴ Αὕτη τὴν 19 τοῦ ἰδίου γράφει
 τοῦ Κολοκοτρώνη ἀπὸ τὸν Πόρον καὶ τοῦ λέγει, νὰ παραλάβῃ
 χίλια ἑπτακόσια κοιλὰ γέννημα ἐκ τῶν προσόδων τοῦ Ἄργου,
 καὶ δέκα χιλιάδας δεκάρια πυριτόβολα ἀπὸ τὸν ἐπὶ τῶν πολεμε-
 φοδίων Σπυρ. Σπηλιωτόπουλον. Ἀλλὰ δὲν λαμβάνει τίποτε· ἀ-
 πείθαλε δὲ τὸν Σπηλιωτόπουλον, καὶ διώρισεν ἀντ' αὐτοῦ τὸν
 Γεώργιον Γσιώκην εἰς τὰ πολεμερόδια, γράψας τὴν 23 πρὸς
 τὴν Ἀντικυβ. Ἐπιτροπὴν νὰ τὸν ἐπικυρώσῃ, διορίζουσα αὐτὸν
 ἐπιστῆμως. Ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἐπῆρεν ὁ Γρόβας εἰς τὸ Πα-
 λαμιδί, καὶ θὰ τὸν καταδικάσει νὰ πληρώσῃ καὶ διὰ τοῦτο καὶ
 διὰ τὸ τόλμημα τοῦ ἀδελφοῦ του πρόστιμον δεκαπέντε χιλιάδας
 γροσίων. Ὁ Κολοκοτρώνης μετὰ τὴν ὁποῖαν ἀπέφυγε παγίδι τοῦ
 Παλαμιδίου, θὰ κινήθῃ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, πλὴν ἢ Ἀντικυβ. Ἐπι-
 τροπὴ δὲν θὰ τὸν συνδράμει μὲ τροφὰς καὶ πυριτόβολα, καὶ οὕτω
 προτιμᾷ τὸν ὄλεθρον ἢ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος, ἀν αὕτη μέλ-
 λει νὰ σωθῇ ἀπὸ τὸν Κολοκοτρώνην.

Πρὶν ἐξέλθῃ ὁ Κολοκοτρώνης εἰς τὸ Ἄργος, συνῆλθον Βου-
 λευταὶ τινες εἰς τὸ Ναύπλιον, ἔνθα περίμενον καὶ τοὺς ἄλλους
 νὰ συγκροτήσωσι τὴν Βουλὴν· ἀλλ' οὗτοι μετέβησαν εἰς τὴν
 Ἐβρυμόνην, ὅπου ἐναντίον τοῦ ψηφίσματος τῆς Τροϊζήνος ἤθε-
 λον νὰ συγκροτηθῇ ἡ Βουλὴ, νὰ μετακαλέσῃ καὶ τὴν Ἀντικυβ.
 Ἐπιτροπὴν, καὶ ν' ἀρχίσῃ τὰς ἐργασίας τῆς, τὴν Κωμόπολιν

τὴν Ἑρμιόνην (τὸ Καστρί) κηρύττουσα καθέδραν τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἄλλοι μὲν ἐξ αὐτῶν, ὡς ὑπεναντίοι, ἤξευρον πιθανῶς ὅ,τι ἐβυσσοδομεύετο κατὰ τοῦ Κολοκοτρώνη εἰς τὸ Ναύπλιον, καὶ δὲν ἐτόλμων νὰ συνέλθωσιν αὐτόθι ἐν ὄσῳ δὲν ἐγνώριζον τὸ ἀποτέλεσμα· καὶ ἄλλως δὲν ἤθελον νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ φρούριον ἐκεῖνο διὰ τὸ σχέδιον τῶν ὀλιγαρχικῶν, μὴ θελόντων ν' ἀσφαλισθῇ ἡ Βουλὴ εἰς τὸ εἰρημένον φρούριον, καὶ νὰ ἦναι ἀνεπηρέεστος καὶ ἀεξάρτητος. Ἄλλοι δὲ ἠκολούθουν τυφλῶ τῷ ποδὶ τὴν Ἀντικυβ. Ἐπιτροπῆν, ἥτοι τὰ δύο μέλη αὐτῆς, καὶ ἐπειδὴ αὐτὰ δὲν ἤθελον νὰ μεταβῶσιν εἰς Νάυπλιον, καθὼ συμπτύσσοντα μὲ τοὺς ὀλιγαρχικούς, καὶ προετίμων τὴν Ἑρμιόνην, ἤθελον καὶ ἐκείνοι νὰ διορισθῇ καθέδρα τῆς Κυβερνήσεως ἡ Ἑρμιόνη, καὶ ἀναχωρήσαντες ἀπὸ τὸν Πόρον, ἔχοντες μεθ' ἐαυτῶν καὶ τὸν πρόεδρον τῆς Βουλῆς, ἤλθον αὐτοῦ καὶ προσπαθοῦσι νὰ κατορθώσωσιν ὅ,τι ἤθελον τὰ δύο μέλη. Καὶ ἄλλοι ἤκουον τοὺς Ναυτικούς, νησιώτας, οἵτινες ἤδη ἠμοφρονοῦντες καὶ ἠνωμένοι μὲ τὸν Ζαΐμην, τὸν Δελιγιάννην, τὸν Νοταρᾶν καὶ τοὺς ἄλλους ὀλιγαρχικούς, ἂν καὶ κατηγορουμένους πέρυσιν εἰς τὸν Φίλον τοῦ νόμου (I), συνεργοῦσι νὰ συσταθῇ ἡ Κυβέρνησις εἰς Ἑρμιόνην,

(I) Ὁ Π. Σούτσος γράφων διατριβὰς εἰς τὸν Φίλον τοῦ νόμου, τοὺς ὀνομάζει μητροκτόνους καὶ ἀδελφοκτόνους καὶ: «Ἐξακολουθεῖτε, τοὺς ἠλέγει, Κοντσιαμπάσιδες, ἐξακολουθεῖτε ἔξ χρόνων παρανομίαις σας ἀπέτρεψαν τὸ ἔθνος μας ἀπὸ τὸν δρόμον τῆς δόξης καὶ τῆς ἐλευθερίας του. Ἐξ χρόνων διχόνοιαι σας κατέκλυσαν τὴν Ἑλλάδα· μὴν ἀπαυδεῖτε Κοντσιαμπάσιδες! ἀνοίξατε πάλιν νέας σκηναὺς εἰς τὴν Κόρινθον. Ἐκαύσατε τὸ Σοφικόν, καύσατε πάλιν καὶ ἄλλα χωρία· σείτατε τὴν ῥομφαίαν εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν ἀθῶων· καύσατε ζῶντας γέροντας, γυναῖκας, βρέφη, κτυπήτατε, σφαζάτε, μὴν ἀπαυδεῖτε Κοντσιαμπάσιδες! ἔξ χρόνους αἱ χεῖρές σας ἔσυρον ἀπὸ τὰς πλεξίδας τὴν Ἑλλάδα εἰς τὰ χεῖλη τοῦ κρημνοῦ· βυθίσατε τὴν σπάθην σας εἰς τὰ στήθη της. Σπρώξατε αὐτὴν τὴν Ἑλλάδα, ῥίψατέ την εἰς τὴν ἄβυσσον. Ἄλλ' ὁ κόσμος θὰ μάθει διὰ τοῦ ὑποκοῦ ὅτι δύο ἢ τρία μόνον ἄτομα κινεῖτε τὴν καταχθόνιον μηχανὴν τῆς ῥαδιουργίας διὰ τῆς ὀποίας ζητεῖτε νὰ ματαιωσθεὶ τῶν πολλῶν καλῶν τὴν ἐνέργειαν.» Ἰδὲ Φίλ. τοῦ Νόμου ἀριθ. 258.

ὅπου γράψαντες οἱ πρόκριτοι αὐτῶν πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς
 Βουλῆς, ὑπέσχοντο νὰ στείλωσι καὶ αἱ Ναυτικά καὶ νῆσοι τοὺς ἀντι-
 προσώπους των βουλευτὰς, ἐν ᾧ εἰς τὸ Ναύπλιον δὲν ἤθελον νὰ
 τοὺς στείλωσι, διότι αὐτόθι δὲν ἦτον εὐκολον νὰ τὴν ρίψωσιν ἢ
 νὰ τὴν βιάσωσι νὰ συγκαλέσῃ κατὰ τὸν Σεπτέμβριον, ὡς ἔγραφον
 πρὸ ὀλίγου, ἄλλην συνέλευσιν. Αὐτοὶ ὅλοι μετακαλοῦσι καὶ τοὺς
 ἐν Ναυπλίῳ συνηγμένους εἰς Ἑρμιόνην, καὶ οὗτοι συμβουλευ-
 θέντες καὶ μετὰ τοῦ Κολοκοτρῶνη, μεταβαίνουσιν ἐκεῖος καὶ τοὺς
 πείθουσι νὰ συνέλθωσι καὶ ἐκεῖνοι εἰς Ναύπλιον, διὰ νὰ μὴ παρα-
 νομήσωσι, καὶ ὅλοι ὁμοῦ καταβάντες εἰς τὸ Κρανίδιον, ἐπέβησαν
 εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἐν ᾧ ἔπλεον εἰς Ναύπλιον, ἔμαθον ὅτι τάχα
 συνέβη ταρχχὴ μεταξὺ τῶν φρουράρχων Παλαμιδίου καὶ Ἀκρο-
 ναυπλίας, καὶ πολλοὶ τῶν Βουλευτῶν ἤρχισαν νὰ φοβῶνται· ἀλλ'
 εὐρέθησαν πλείοντες εἰς τὴν θάλασσαν, ἐξηκολούθησαν μετὰ τῶν
 ἄλλων τὸν πλοῦν, καὶ τὴν νύκτα ἔφθασαν εἰς τὸν λιμένα τοῦ
 Ναυπλίου, καὶ οἱ φρουραρχοῦντες τοὺς ἐδέχθησαν μετὰ πολλὴν
 προσομίαν ὑποκριτῶν, καὶ ὁ λαὸς, ὅστις ἔπασχεν ἀπὸ τὸν
 παρασιώγη, ἐπαρηγορήθη, ἐπιζῶν νὰ πύσωσι τὰ δεινὰ
 τοῦ διὰ τῆς προστασίας τῶν βουλευτῶν τοῦ ἔθνους, ἀπο-
 βάντες εἰς τὴν πόλιν, ἐπληροφορήθησαν τὰ διατρέξαντα, καὶ
 τὸ πρῶτὸ συνεδριάξουσιν ἐκτάκτως, καὶ ὑπεχρέωσαν τὸν Γεν-
 ναῖον νὰ ἐξέλθῃ τῆς πόλεως, καὶ ἡσύχασαν οἱ κάτοικοι. Ἄλλ' ἐν
 ᾧ πρὸ ὀλίγου ἐσχέποντο, ὅσοι μεταξὺ αὐτῶν φρονούντες τὰ δίκαια,
 νὰ ἐξεύρωσι τὸν τρόπον, νὰ ἐξώσωσι τὸν Θ. Γρύβαν ἀπὸ τὸ Παλα-
 μίδι ἢ νὰ τὸν περιορίσωσιν εἰς τὰ χρέη του, ἤδη βιάζονται
 νὰ σιωπήσωσι, καὶ αὐτὸς μυχτηρίζων τὴν ἀνθρωπότητα, καυχᾶται
 ὅτι ἐφόλαξεν τὸ Παλαμίδι ἀπὸ τὴν ἐπιβουλὴν τοῦ Κολοκοτρῶνη,
 ὅστις ἤθελε, λέγει ὁ Γρύβας, νὰ τὸ κυριεύσῃ καὶ νὰ τὸ καταστήσῃ
 Ἀριστάρχειον· καὶ βλέπει ὅτι ἡ Βουλὴ εὐρίσκεται ἤδη εἰς τὸ Ναύ-
 πλιον, ὅπου μετεκάλεσε καὶ τὴν ἀντικυβ. ἐπιτροπὴν, καὶ ὁ Γρύβας ἀντί-
 ᾧ δεδασθῆ τοὺς νομοθέτας τῆς πατρίδος, τοὺς θεωρεῖ ὡς μηδα-
 μινὰ ὄντα, καὶ ζητεῖ δικαιοσύνην κατὰ τοῦ Κολοκοτρῶνη κατα-
 γελῶν, καὶ δὲν ἀλλάσσει διαγωγὴν. Ἐχων δὲ συμβούλους τοὺς
 Δελτιγιάννας καὶ τὸν Ν. Σκοῦφον, θέλει νὰ καταδιώξῃ καὶ νὰ κακο-
 ποιήσῃ ὅλους τοὺς Βουλευτὰς καὶ ὅλους τοὺς πολίτας, ὅσοι εἶναι

οἰκεῖται καὶ φίλοι τοῦ Κολοκοτρώνη, καὶ δσους αὐτὸς θελήσῃ νὰ λογισθῇ τοιοῦτους, καὶ γενικῶς ὅλους τοὺς ὑπεναντίους τῶν ὀλιγαρχικῶν καὶ ἤδη βραχνίζει εἰς σκοτεινὴν φυλακὴν τὸν Γ. Τσιώκρη, τὸν καταδικάζει καὶ εἰς χρηματικὴν ποινὴν, καὶ δὴν θὰ τὸν ἀπολύται εἰμὴ ἀφ' οὗ λάβει τὰ γρόσια. Ἀναρπάζει δὲ τὸν Βουλευτὴν ἐπίσκοπον Βρεσθένη εἰς τὸ Παλαμίδι, καὶ τὸν φυλακίζει ὡς δῆθεν λαβόντα μέρος εἰς τὰ συμβούλια τοῦ Κολοκοτρώνη διὰ τῆ, ἔξωσιν τοῦ ἀπὸ τὸ Παλαμίδι, καὶ ἀπειλεῖ νὰ ἀρπάσῃ καὶ ἄλλους βουλευτὰς. Στέλλει δὲ στρατιώτας νὰ συλλάβωσι τὸν Ἄνδ. Μεταξῶν, καὶ νὰ τὸν ἀπαγάγωσιν εἰς τὸ Παλαμίδι· ἀλλ' ἐδῶ ἔτυχον Μελαμπύγου τὸ λεγόμενον, ὅστις, εὐθὺς ἀφ' οὗ τὸν εἶπον ὅτι ἦσαν προσταγμέοι νὰ τὸν ἐπάρωσιν εἰς τὸ Παλαμίδι, καίτοι μόνος εὔρεθεις, σύρει ἀπὸ τὴν ζώνην τοῦ δύω πιστολάκια, τὰ κατευθύνει πρὸς τὰ στήθητων καὶ τοὺς λέγει *κατεῖς δὴν ἔχον τὴν δύναμιν νὰ μ' ἐπάρῃ*, καὶ ἐν τοσοῦτω ἐπρόφθασον εἰς βλασθησίαν τοῦ ἀρκετοῦ Ἑπτανήσιοι ἔνοπλοι, καὶ τοὺς ἐξέβαλον ἀπὸ τῆ οἰκίαν, καὶ τὸν περιστοίχισαν, καὶ ἀποτελοῦντες τὴν φρουρὰν του, ἔλαβον μέτρα νὰ ὑπερασπίωσιν αὐτὸν τε καὶ ἐαυτοὺς, ἂν ὁ Γρύβας ἤθελεν ἀποφασίσει νὰ στείλῃ πολλοὺς ἄλλους στρατιώτας ἐναντίον των. Ὅλοι δὲ οἱ κάτοικοι τοῦ Ναυπλίου, καὶ ὅσοι μάλιστα ὀπωσθήκατε σχετικοὶ τῶν κινήσεων εἰς τὸ Παλαμίδι, κυριεύονται ἀπὸ φόβου καὶ τρόμου. Οἱ δὲ ὀλιγαρχικοὶ διαδίδουσιν ὅτι ἡ φατρία τοῦ Κολοκοτρώνη εἶχον σκοπὸν, ἂν ἐκυρίευσον τὸ Παλαμίδι, νὰ φρονέωσιν ἐξ αὐτῶν καὶ τῶν σχετικῶν των ἑκατὸν δεκατέσσαρες, ἀποδίδοντας οὕτως εἰς τοὺς ὑπεναντίους, κατὰ τὸ σῆθηες, ὅ,τι εἶχον σκοπὸν νὰ πράξωσιν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι κατ' ἐκείνων. Ταῦτα θεωροῦντες οἱ Βουλευταὶ, συνεδριάζουσι καὶ προσκαλοῦσιν αἰθρὴς τὴν Ἄντικεῦ. ἐπιτροπὴν, νὰ ἔλθῃ ὅσον τάχιστα εἰς τὸ Ναυπλιον, καὶ συνάμα στέλλουσιν εἰς τὸ Παλαμίδι τὸν Κωλέττην, ὡς ἔχοντα ἐπιβροὴν εἰς τοὺς Ῥουμελιώτας καὶ μάλιστα εἰς τὸν Γρύβαν, καί ὡς ὄντα πρόθυμον νὰ συμπράξῃ μὲ τὴν Βουλὴν ἐπ' ἐλπίδι τοῦ νὰ εἰσπηδήτῃ εἰς τὰ πράγματα, καὶ διὰ τοῦ Κωλέτιου προσκλιθεῖσι τὸν Γρύβαν νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Βρεσθένην, καὶ νὰ μὴ τολμήσῃ πλέον νὰ ἐπάρῃ εἰς τὸ Παλαμίδι κἀνένα ὁποιονδήποτε ἄνθρωπον, παύων τοῦ νὰ καταχρᾶται τοῦ δικαίου Ἄλλ' ἀκούει ὁ Γρύβας τοὺς Βου-

λευτάς, ἐν ᾧ ὑποστηρίζεται ὑπὸ τῶν ὀλιγαρχικῶν καὶ τῶν δύω μελῶν τῆς Ἀντικυβ. ἐπιτροπῆς, καὶ ἐνεργεῖ κατὰ τὰς μουσικὰς ὁδηγίας των. Ὑπείκων εἰς τὸν Κωλέττην, ἀπολύει μὲν τὸν Βρεσθῆνης, καὶ παύει ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦ ν' ἀναρπάξῃ τοὺς πολίτας εἰς τὸ Παλαμίδι, καὶ μόνον ἀπαιτεῖ, ἀπαντῶν διὰ τοῦ Κωλέττου πρὸς τοὺς Βουλευτάς, νὰ δικασθῇ ἡ Κολοκοτρώνης, (ὡ πικρὸς περίεγλος!) ὡς ἀποτολήσας νὰ ἐπιβουλεύσῃ τὸ φρούριον, καὶ νὰ τιμωρηθῇ κατὰ τοὺς νόμους. Ἐν ᾗ τῶ ὄντι Κυβέρνησις ἡ Ἀντικυβ. Ἐπιτροπὴ καὶ ἡ Βουλὴ, ἔπρεπεν ὁ Κολοκοτρώνης ν' ἀπαιτήσῃ νὰ δικασθῇ ὁ Γρύβας καὶ δι' ἄλλα ὅσα ἔπραξε κακὰ, καὶ τέλος διότι ἔστειλε τὸν Λαμπρόπουλον, καὶ ἠπάτησε τὸν Κολοκοτρώνην καὶ τὸν Πλαπούταν, καὶ τοὺς ἐλήστευσε, καὶ τοὺς ἐπλήγωσε, καὶ τοὺς ἐφόνευσε, καὶ νὰ τιμωρηθῇ κατὰ τοὺς νόμους. Ἄλλ' ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ δὲν εἶναι εἰμὴ φατρία τῶν ὀλιγαρχικῶν, τῆς ὁποίας ἀποτελοῦσι μέρος καὶ πολλοὶ τῶν Βουλευτῶν. Οἱ δὲ ὀλιγαρχικοὶ καὶ ἡ φατρία των αὐτὴ ὑπηγόρευσαν ὅσα ἐτόλμησεν ὁ Γρύβας καὶ διὰ τοῦ Κολοκοτρώνη καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦτο, ἄνω ποταμῶν χωροῦσι πηγαί, καὶ ὁ Γρύβας ἀπαιτεῖ νὰ τιμωρηθῇ ὁ Κολοκοτρώνης, διότι, κατὰ τὸν Γρύβαν, ἠθέλησε νὰ κυριεύσῃ καὶ νὰ καταστήσῃ Ἀγισιαρχεῖον τὸ Παλαμίδι. Καὶ ἔχει δίκαιον βέβαια ἔκφραζόμενος τοιοῦτοτρόπως ὁ Γρύβας, διότι συνηγοροῦντος τοῦ Κωλέττου ὑπὲρ τοῦ Γρύβα, ὅστις φονεύει καὶ φωνάζει οἱ φονεύεται ὑπὸ φονέων, καὶ ἀποκαλοῦντος ἔγκλημα τὸ ὑπὲρ τοῦ Παλαμιδίου κίνημα τοῦ Κολοκοτρώνη, εἰς τις μόνον ἐκ τῶν Βουλευτῶν ὕψωτε τὴν φωνὴν καὶ εἶπεν ἄλλ' ἐξεταστέον ἂν εἶν' ἔγκλημα τὸ τοιοῦτο κίνημα τοῦ Κολοκοτρώνη ἢ ἀρετὴ, ἐν ᾧ ἔπρεπεν ὅλοι ν' ἀποδοκιμάσωσι τὴν ἐπιβουλήν, καὶ εἰ δέον ὅλοι ν' ἀποθάνωσι διὰ νὰ ὑπερασπίσωσι τὴν ἀλήθειαν, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν πατρίδα. Ἐπρεπεν ὅλοι νὰ ἀνακρίνωσι τὰ πεπραγμένα, καὶ νὰ κρεμάσωσι τὸν Γιαννάκην Λαμπρόπουλον διὰ ληστείαν εἰκοσιπέντε χιλιάδων γροσίων καὶ δύω πιστολίων πολυτίμων, δι' ἀπόπειραν δολοφονίας, καὶ διὰ προδοσίαν κατὰ τοῦ ἔθνους (crime de leze Nation) ὡς ἐπιβουλεύθοντα τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, οἵτινες ἔσωσαν ἕως τότε τὴν πατρίδα μαχόμενοι, καὶ ἐμελλε νὰ τὴν σώσωσι καὶ ἐπομένως. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὁ Γρύβας εἰς τὸν κόσμον οἱ ἦτον, ἂν ἦτον, ἀθῶος ἀπὸ τῶν τετολημμένων ἐγκλημάτων, ἐχρῶσται αὐτὸς

ὁ ἴδιος νὰ κρίνῃ κατὰ τὴν συνοπτικὴν διοικονομίαν του καὶ νὰ κρε-
 μάσῃ τὸν Λαμπρόπουλον ὡς ἐπίβουλον καὶ ληστὴν ἐπὶ τῶν τειχῶν
 τοῦ Παλαμιδίου, καὶ νὰ στείλῃ ὀπίσω τὰ χρήματα τοῦ Πλαπούτα
 καὶ τὰ πιστόλια τοῦ Κολοκοτρῶνῃ· ἀλλ' εἶναι ἱκανὸς καὶ νὰ πράξῃ
 τοιαῦτα ἔργα νὰ τιμωρήτῃ δηλαδὴ τὴν ἐπιβουλήν καὶ ν' ἀποδώσῃ τ'
 ἀλλότρια; Αὐτὸς αὖριον θὰ φέρει τὰ πιστόλια τοῦ Κολοκοτρῶνῃ
 πρὸ τοῦ ἐφιππίου τοῦ Ἰππευίου εἰς ἐπίδειξιν. Ὁ Κολοκοτρῶνῃς
 καὶ εἰς ταύτην τὴν περίστασιν ἄλλο τί δὲν ἐπραξεν ἢ τὸ χρέος του
 καθὼς ἤγων ἴζετο καὶ ἐκινδύνευε πάντοτε ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν του,
 πολεμῶν τοὺς Τούρκους ὡς ληστὰς τρεφομένους μὲ τὰ αἵματά
 των, οὕτως ἀνεδέχθη ν' ἀγωνισθῇ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν του ἀδικου-
 μένων ἀπὸ τὸν Γρύβαν. Ἀλλ' ἀνεδέχθη ν' ἀγωνισθῇ καὶ τὸν μέ-
 γιστον ἀγῶνα, τὸν ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας τοῦ Παλαμιδίου καὶ τῆς
 σωτηρίας τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης. Τοῦτο εἶναι ἡ ἀρετὴ, τὸ χρέος
 τοῦ καλοῦ ποιμένος, τοῦ πολεμικοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Πελοποννήσου.
 Ἐχρεώσκει δὲ νὰ εἰδοποιήτῃ τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὸ ὅποιον ἐμελλε
 νὰ πράξῃ κίνημα εἰς τὸ Παλαμίδι· πλὴν ἡ Ἀντικυβ. Ἐπιτροπὴ
 ἐμφιλοχωρεῖ εἰς τὸν Πόρον· ἡ δὲ Βουλὴ δὲν ἤτον ἀκόμη συγκε-
 κροτημένη καὶ οἱ Βουλευταὶ εὐρίσκοντο εἰς τὴν Ἐριμύνην. Ἀλλ'
 ἠδύνατο καὶ νὰ κάμῃ τοιαύτην διακοίνωσιν εἰς τὰ δύο μέλη τῆς
 Ἀντικυβ. Ἐπιτροπῆς ἐγγράφως; καὶ ὁμοῦ; ἔγραψε πρὸς αὐτὴν ἁ-
 παξ καὶ δις, καὶ τὴν διεκοίνωσεν ὅτι, τὰ τοῦ Ναυπλίου εἶχον
 κακῶς. Τὴν περιέμενε δὲ εἰς τὸ Ναύπλιον, νὰ τὴν κοινοποιήσῃ διὰ
 ζώτης ὅσα δὲν ἠδύνατο νὰ γράψῃ, καὶ αὐτὴ οὕτε ἤρχετο εἰς τὸ
 Ναύπλιον, οὕτε τὸν ἀπήντησεν· ἀλλὰ ῥαδιουργοῦσα μετὰ τῶν ὀλι-
 γαρχικῶν, προσπαθεῖ νὰ τὸν βιάσῃ νὰ τοῦς προσκαλέσῃ ἀρχι-
 γοῦς εἰς τὸν πόλεμον, καὶ νὰ τοῦς διορίσῃ προβληθέντας παρ' αὐ-
 τοῦ ὁ ἀρχιστράτηγος. Ὁ Κολοκοτρῶνῃς ἄρα δὲν καταδικάζεται,
 θελήσας διὰ τῆς αὐθρημότητος συνεργείας τοῦ Λαμπροπούλου νὰ
 παραλάβῃ τὸ Παλαμίδι, καὶ μάλιστα ἐν ᾧ ὁ Γρύβας δὲν εἶναι
 φρούραρχος διωρισμένος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' εἶναι ἄρπαξ
 τοῦ ἐθνικοῦ φρουρίου, ἀνεγνωρισμένος ὑπὸ τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτρο-
 πῆς ἐκούσης ἀκούσης, καὶ διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ ἐθνικοῦ φρουρίου
 πράττει ὅ,τι θέλει ὥστε ὅλος ὁ κόσμος καταβοῶσιν ἐναντίον του
 καὶ ζητοῦσιν ἐκδίκησιν. Διὰ τοῦτο ὁ Λαμπρόπουλος ἤθελε θεωρηθῆ
 παρὰ πάντων τῶν Ἑλλήνων ὡς φιλόπατρις καὶ φιλοδικίος ἀν

καϊώρθωνε, πληρώνων τοὺς μισθοὺς τῆς φρουρᾶς, νὰ ἐξώση ὄν Γρύβαν ἀπὸ τὸ Παλαμίδι, καὶ δὲν ἔπραττε ληστεϊαν καὶ δολοφονίας ἀπόπειραν κατὰ τῶν ἐλευθερωτῶν τῆς πατρίδος, τοῦ Κολοκοτρώνη, τοῦ Νικηταρᾶ, τοῦ Πλαπούτα, τοῦ Γεναίου καὶ τῶν μετ' αὐτῶν συμπολεμούντων τοὺς Τούρκους. αὐτὸς, ἐν ᾧ προσφέρει ἑαυτόν, ὡς καλὸς χριστιανὸς παρρησιαζόμενος νὰ παραδώτῃ τὸ Παλαμίδι, ὁ Κολοκοτρώνης ὤφειλε νὰ δεχθῆ τὴν ποστοράν του, ἀκόμη καὶ ἂν ὑπόπτευεν ὅτι ὁ προσφέρων τὸν ἠπάτα καὶ τὸν ἐπεβούλευε, καὶ ἔπρατε νὰ προσπαθῆτῃ καὶ κινδυνεύων μάλιστα ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν του, ὑπὲρ τῆς Πατρίδος, νὰ τὸ παραλάβῃ καὶ ἐπομένως ἐπροθυμήθῃ ὡς Κολοκοτρώνης νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ χρέος του· ἀλλ' ἂν ὡς ἄνθρωπος ἠπατήθῃ καὶ ἀπέτυχε, καὶ ἔπαθε, λυπεῖται μὲν διότι ὁ Λαμπρόπουλος συνετάχθη μὲ τὸν λαβόντα τὰ τριᾶκοντα ἀργύρια, καὶ προσεκάλετον αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους δπλαρχηγούς τῆς Πελοποννήτου εἰς τὴν στραγίαν, ὅμως παρηγορεῖται εἰς τὴν συνείδησίν του διότι ἔσπευσε νὰ τὸ παραλάβῃ, καὶ προσήνεγκε διὰ τοῦτο καὶ θυσίαν πολύτιμον, τὰ δῶρα τῆς εὐγνωμονούσης πατρίδος καὶ ἐλπίζει πάντοτε εἰς τὸν Θεόν, νὰ φυλάξῃ τὸ Ναύπλιον ἀπὸ πᾶσαν ἐπιβουλήν, καὶ νὰ σώτῃ τὴν πατρίδα του ἀπὸ ὄλου τοὺς κινδύνους. Τὴν 30 τοῦ αὐτοῦ Μαΐου ἄμ' ἀκούσας ὅτι ἔρθασεν ἡ Βουλὴ εἰς τὸ Ναύπλιον, ἔστειλε πρὸς τὸν πρόεδρον τὴν ἐπομένην ἀναφοράν. « Διωρίσθην ἀπὸ τὸν ἀρχιστράτηγον γενικὸς ἀρχηγὸς τῆς Πελοποννήτου, ἐν ᾧ ἤμην εἰς τὴν συνέλευσιν » πληρεξούσιος τῶν ὄπλων τῆς Πελοποννήτου. Μετὰ τὴν συνέλευσιν » εἰδραμὸν εἰς τὸ Ναύπλιον διὰ νὰ κινήσω εἰς ἐκστρατείαν τοὺς » ἐκεῖ διατρίβοντας Πελοποννησίους κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Πρὸς δὲ καὶ » διὰ νὰ φρονίσω καὶ διὰ τῆς Κυβερνήσεως περὶ τροφῶν καὶ πο- » λεμοφοδίων. Ἐρθασα εἰς Νέρεϊαν, καὶ ὁ Γρύβας μοῦ ἐμπόδισε » τὴν εἴσοδον. Εἰσῆλθον ἔπειτα, καὶ ἀφοῦ εἶδον ὅτι οἱ Κυβέρνησις » δὲν μὲ συνέτρεχε μετ' ἀναγκαῖα διὰ τὸν πόλεμον, ἀπεφάσισα » νὰ κινήθω καὶ ἀπρομήθηντος ἀπὸ ὄλα. Προσεκάλεσα δὲ τοὺς » Πελοποννησίους νὰ μ' ἀκολουθήσουν. Αὐτοὶ ἐπεκαλῆσθησαν τὴν » ὑπερασπίσιν μου, διὰ ν' ἀπαλλαχθῶσιν ἀπὸ τὰ κακὰ τοῦ Γρύβα, » καὶ τότε νὰ ἐκστρατεύσουν. Τοῦτο εἰς ἐμὲ ἦτον ἀδύνατον, διότι » καὶ ἡ Κυβέρνησις τὸ ἐθεώρει παρ' ἑαυτῇ ὡς τοιοῦτο. Ἦλθον εἰς

ἡ Ἀθηνῶν δὲ Νικήτας, πληγωμένος διὰ τὴν ἐπισκεφθῆ ἑαυτὸν καὶ
 τὴν ἀικογένειάν του, καὶ ὁ υἱὸς μου Γενναῖος. Ὁ Γρίβας δὲν τοὺς
 ἄφησε νὰ εἰσέλθουν. Αὐτὸς ἐφέρετο εἰς τὸν Κολοκοτρώνη ὡς
 ἐχθρὸς, καὶ εἰς τὸν Πελοποννήσιον ὡς τύραννος· διότι δὲν ἔμπορεῖ
 εἰς τὴν νὰ κάμῃ διάκρισιν δὺν τριῶν ὁμοφρόνων του Πελοποννησίων
 εἰς τὸν νὰ εἰσέλθουν ὡς φίλος· ἄρα δὲν ἦτον ἐλπίς διορθώ-
 σεως τῶν πραγμάτων τοῦ φρουρίου, τὸ ὁποῖον κατήντησε φωλεὰ
 κληστών. Ἀπεφάσισα νὰ ἐκστρατεύσω. Ἀλλ' οἱ πυλωροὶ μὲ προστα-
 γῆν τοῦ Γρύβα ἠθέλησαν νὰ μὲ ἐμποδίσουν τὴν ἐξόδον, καὶ ἐξήλ-
 θον διὰ τῆς βίας. Αὐτὸς ἀπειθῶν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ ἔθνους,
 ἔδεν τὴν ἐδέχετο εἰς Νκὺπλιον, τὸ ὁποῖον ἡ συνέλευσις ἀπεφάσισε
 νὰ καθίδῃ αὐτῆς· ἀπέδειξεν οὕτως ὅτι δὲν γνωρίζει ἔθνος, καὶ δὲν
 εὐσεβεῖται τὴν Κυβέρνησίν του, καὶ κατακρατεῖ τὸ φρούριον ὡς
 ἐξουσιάζοντα του. Πᾶς τις ἄρα ἤθελε διαγῆθῃ νὰ ἐξώσῃ τὸν Γρύβαν
 ἀπὸ τοῦ φρουρίου. Γιαννάκης τις Λαμπρόπουλος, χρηματίσας ποτὲ
 ὑπὸ τὸν Κελλιόπουλον (Πλαπούταν) τὸν ἐπρόβλεπε νὰ παραδώσῃ
 δι' ἡμῶν εἰς τὸ ἔθνος τὸ Παλαμίδει, καὶ νὰ τὸν δώσωμεν χρηματι-
 κὴν τινα ποσότητα εἰς ἐξοικονόμησιν τῆς φρουρίας· τὸν ἐδώκα-
 μεν καὶ χρήματα καὶ ἀδράμακτας διὰ νὰ ἐξέλθουν οἱ στρατιῶται
 καὶ νὰ εἰσέλθουν οἱ ἰδικοὶ μας· καὶ οὕτω τὴν νύκτα τῆς Πα-
 ρασκευῆς πρὸς τὸ πρωὶ τοῦ Σαββάτου ὑπῆγον οὗτοι, καὶ ἐκείνοι
 ἀνοίξαντες τῆς πόλης, τοὺς ὠδήγουν εἰς τὰ ὀχυρώματα (ντάμπιας).
 Ἐβλέποντες δὲ ὅτι ὁ Νικήτας καὶ ὁ Πλαπούτας δὲν εἰσῆλθον, ἀλλὰ
 ἕμῳ ὁ Τσιώκρης μὲ μερικὰς στρατιώτας, τοὺς ἐκτύπησαν μὲ τὰ
 πυροβόλα καὶ μὲ τὰ τουφέκια· ὅθεν αὐτοὶ βλέποντες τὴν ἐπιβου-
 λὴν, ἔφυγον καὶ ἐπληγώθη ὁ Τσιώκρης καὶ δὺν τρεῖς στρατιῶται.
 Διεσώθησαν ἄρα οἱ ὀπλαρχηγοὶ τῆς Πελοποννήσου ἀπὸ τὴν ἐπι-
 βουλήν τοῦ Γρύβα καὶ τῶν ὁμοφρόνων του. Σιωπῶ τὰ περὶ τοῦ
 Γενναίου (ὅστις εἰσῆλθε διὰ νὰ προσφύξῃ τὴν πόλιν καὶ ἐξῆλθε
 μὲ διαταγὴν τῆς Βουλῆς). Βλέποντες ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀδιαφορεῖ
 εἰς αὐτὰ, καὶ ὅτι συντελοῦν καὶ ἄλλοι πετριῶται διὰ νὰ μᾶς
 ἀποδείξουν ἀναξίους τῶν χρεῶν μας, ἢ διὰ νὰ μᾶς ἐξενώσωσιν,
 ἢ διὰ νὰ κινούμεθα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ χωρὶς ψωμί καὶ χωρὶς φυσέκια
 (πυριτιόβολα), καὶ δὲν ἐλπίζομεν εἰ μὴ εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ
 Θεοῦ καὶ εἰς τὸ φιλόπαιρον τῶν Πελοποννησίων. Καὶ ἡ Κυβέρνη-

» σεις ἂν θέλη νὰ σωθῆ στρατόπεδον καὶ νὰ σωθῆ ἡ πατρίς, ἅς
» μὲ προμηθεύσῃ τ' ἀναγκαῖα τοῦ πολέμου.» Καὶ ἤδη σπεύδει νὰ
προκαταλάβῃ ἄλλον πολὺ φοβερῶτερον κίνδυνον τῆς Πατρίδος παρὰ
τὸν τοῦ Παλαμίδιου, τὸν κίνδυνον τῆς ὑποταγῆς τῶν Ἑλλήνων.

Καὶ θόμβας εἰς πυρρόλησιν.— Μισολάβησις τοῦ Κόδριγκτων.— Ὁπληρηγοὶ πρὸς τὴν βουλὴν.— Ὁ Πρόεδρος πρὸς τὰ δύο μέλη — Συρωμοσία κατὰ Γρύβα.— Σγαῖρα Πυροβόλου κατὰ τοῦ Βουλευτηρίου.— Ἄλλη πληγόνει Βουλευτάς.— Ὁ Πρόεδρος πρὸς τοὺς λειποτακτῆσαντας Βουλευτάς.— ἀπάντησις εριατατριῶν.— Λειποταξία.— Ὁ Πρόεδρος προσκαλεῖται τὰ ἐξέληθ ἀπὸ τὰ δύο μέλη καὶ ἀπὸ τὸν Κόδριγκτων.— Καὶ ὁ Ἐῦδεκ εἰς Ναύπλιον.— Συνέρχονται ἐκ τῶν δύο μερῶν εἰς τὴν Γολέταρ του.— Ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ ἐπιθαλάσσιον φρούριον.— Διαρπαγὴ Φυγὴ πολιτῶν.— Πρόσκλησις τοῦ Κόχραν καὶ τοῦ Τσιόρτζι.— Ἐγγραφον πρὸς τοὺς προκρίτους τῶν Ναυτικῶν νήων περὶ μεταβάσεως τῆς Κυβερνήσεως εἰς Σπέτσας.— Ὁ Ζαῖμης εἰς τὸ Κρανίδι.— Διαταγὴ συλλήψεως διαφόρων.— Ὁ Κόδριγκτων κατὰ τοῦ Α. Μεταξῆ.— Ἐνοχοποιήσις τῶν στρατιωτικῶν ἐκτὸς τοῦ Γρύβα.— Ὁ Κόχραν εἰς τὸ Ναύπλιον.— Ἐρχεται καὶ ὁ Τσιόρτζι.— Διευθετεῖ τὰ τοῦ Ναυπλίου.— Οἱ αὐτοὶ φρούραρχοι καὶ πάλιν.— Οἱ Δελιγιάνναι ἐλεύθεροι.— Ὁ Στάθης Τσιβίκης.— Κατηγορία κατὰ τῶν δύο μελῶν.— Πρακτικὰ κατὰ τοῦ Κολοκοτρώνη ἄπρακτα.

Ἀρχὰς τοῦ αὐτοῦ Μαΐου τοῦ 1827 ἐπερουσιάσθη ὁ Δημήτριος Νενέκος εἰς τὸν Ἱμπραχίμ, καὶ ἔδωκε τὸν ὄρκον τῆς πρὸς αὐτὸν πίστεως καὶ ὑποταγῆς. Οὗτος δὲ τὸν ὑποδέχεται, τὸν τιμᾶ τὸν διορίζει ἀρχηγὸν στρατευμάτων, τὸν περιποιεῖται καὶ μετ' ὀλίγον τὸν ὀνομάζει μπέην. (1) Ταῦτα ἐλέποντες ὁ λαὸς νομίζουσι ὅτι βλέπουσι

Τόσσην ἐμπιστοσύνην ἔδειξεν ὁ Ἱμπραχίμ εἰς τὸν Νενέκον, ὥστε περιστοιχισμένος ἐν τινι τῶν ἡμερῶν ἀπὸ αὐτὸν καὶ ἀπὸ τὸ σῶμάτου, ὄλον ἐξ Ἑλλήνων συγχείμενον, προὐχώρησεν ἀνεπαισθήτως εἰς τὰς ἐρήμους εἰς τοιαύτην ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν Αἰγυπτίων του, ὥστε, ἂν ὁ Νενέκος ἤθελε, τὸν ἐφόνευεν ἢ τὸν ἠχμαλώτιζε. Τότε

τὸ τέλος τῶν δεινῶν των, τὰ ὁποῖα ὑποφέρουσι τριετίαν ἤδη, καθ' ὃν μάλιστα καιρὸν καταπολεμούμενοι καὶ ἀπὸ τὴν πείναν, βλέπουσι τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα των, λιμοκλονούσας εἰς τὰ ὄρη, εἰς τὰ δάση καὶ εἰς τὰ σπήλαια. Ἐμιμήθησαν λοιπὸν τὸν Νενέκου καὶ ἤδη ὑπετάγησάν τινες ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν Π. Πατρῶν, Βοστίτης, Καλαβρύτων, καὶ τινες ἀπὸ τὴν Γαστούνην καὶ Πύργον, καὶ ὁ Ἴμπραχίμ τοὺς περιθάλλει, τοὺς δίδει σπόρον γεννημάτων, καὶ βόας, καὶ χρήματα, καὶ τοὺς ὑπόσχειται πολλὰ καλὰ, καὶ προστατεύει τὴν ζωὴν, τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν των, καὶ τοιοτοτρόπως ἡ ὑποταγὴ καταντᾷ ἐπιδημικόν, καὶ εἶναι φόβος μὴ διαδοθῆ καθ' ὅλην τὴν Πελοπόννησον, διότι οἱ κάτοικοι ταῦ Λιβαρζίου, Σοποτοῦ, Δίβρης καὶ ἄλλων χωριῶν ἤδη ἔγραφον καὶ πρὸς τοὺς Καρυτινοὺς, νὰ συνέλθωσιν εἰς Κοντοβάζεαν, νὰ συσκεφθῶσι περὶ ὑποταγῆς, ὥστε ν' ἀσφαλισθῶσι τοῦλάχιστον εἰς τὴν φυσικὴν των ὑπαρξιν ἐκ μέρος τοῦ Ἴμπραχίμ. Ὁ Κολοκοτρῶνης, ἐρειδόμενος εἰς τὸν σταθερὸν χαρακτῆρα τῶν Πελοποννησίων (διότι καὶ πέρυσι μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Μισολογγίου παρετήρησε τὰ πνεύματα καὶ ἔγραφεν εἰς τὴν Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν ὅτι δὲν ἀφάνη ποῦ ποτε διαθέσις εἰς ὑποταγὴν, οὐδ' ἐτόλμα κανεὶς νὰ ἐκστομίση τοιοῦτό τι), κατεγίνετο εἰς τὰ τῆς συνελεύσεως ἐν Τροιζηνί, ὅπου ἦτιον ἀναγκασία ἡ παρουσία του, διὰ νὰ ματαιώσῃ τὰς ἀντενεργείας τῶν ὀλιγαρχικῶν, τὰς γινομένας κατὰ τῆς ἐκλογῆς

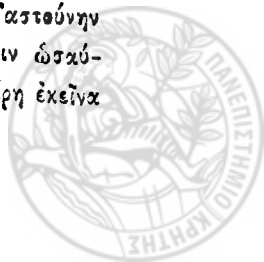
ὁ Ἴμπραχίμ σύνοιδε τὸ σφάλμα του, ἀλλ' ἀντήμειψε τὴν πίστιν τοῦ Νενέκου καὶ τὸν ὠμόμασε Μπέην. Κατ' ἄλλους, ἐνῶ ἐπορεύετο συνωδευμένος ὑπὸ τοῦ Νενέκου καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ Ἑλλήνων, κατέβη ἀπὸ τὸν ἵππον ν' ἀναπαυθῆ εἰς τι μέρος κατ' ὄσκιον. Αὐτοῦ τὸν κατέλαβεν ὁ ὕπνος καὶ ἐκοιμήθη δύο ὥρας, καὶ ὁ Νενέκος τὸν ἐφύλαξε· διὰ τοῦτο ὁ Νενέκος εἶναι ἀξιέπαινος ὅσον ὁ Λαμπρόπουλος ἀξιόποιος. Ἡ πιστότης καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν ἐχθρὸν εἶναι ἀρετὴ. Ἡ δὲ κακία τοῦ Νενέκου ἦτιον ὅτι ἐνέμεινεν εἰς τὴν ὑποταγὴν τοῦ Ἴμπραχίμ ὅσον ἔζησεν. Ἐὰν ἐλάμβανε πάλιν τὰ ὄπλα κατ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἐφόνευεν εἰς τὸν πόλεμον, θά ἦτιον ἥρωες ὁ Νενέκος.

τοῦ Καποδίστρια, καὶ δὲν ἐφαντάζετο κἄν, ὅτι ἦτο ποτὲ δυνατόν νὰ ὑποταγῇ Πελοποννήσιος εἰς τοὺς Τούρκους, ἀφ' οὗ ὑπέστη καρτερικώτατα καὶ ὑπέφερε μέχρι τοῦδε καὶ τὰ πικρότατα τοῦ πολέμου δεινὰ, καὶ τέλος συνείθισεν οὕτως εἰπεῖν νὰ παίζη μὲ τὸν Ἰμπραχίμ, τριγυρίζων τὴν Πελοπόννησον διώκων καὶ διωκόμενος. Διὰ τοῦτο εἶχε καὶ τὸν Νικηταρᾶν φρούραρχον εἰς τὴν συνέλευσιν ἐκείνην, καὶ ἐπομένως διέταξε τὸν Γεναῖον νὰ ἐκστρατεύσῃ εἰς τὰς Ἀθήνας μὲ τοὺς Πελοποννητίους, καὶ μόνον κατὰ τὸν Ἀπρίλιον (μεσοῦντα) ὑποπεύων δυστύχημα συμβησόμενον αὐτόθι ἐνδεχομένως, ἔγραφε τὴν Ἀντικυβ. ἐπιτροπὴν « νὰ συμπράξωσι » πολιτικοὶ καὶ πολεμικοὶ, νὰ συγκεντρωθῇ στρατόπεδον εἰς τὴν » Πελοπόννησον, διὰ ν' ἀνθέξῃ εἰς τὰ δεινὰ ὅσα θ' ἀκολουθήσουν, » νὰ συμβῇ ἀπευκταῖον τι εἰς Ἀθήνας, ὅτε καὶ τὰ στρατεύματα » θὰ σκορπισθοῦν καὶ θὰ καταφύγουν εἰς τὴν Πελοπόννησον, ὅπου » θὰ εἰσβάλει καὶ ὁ Κιουταγῆς » Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀντι νὰ συμπράξωσιν οἱ ἐν Πόρῳ Πολιτικοὶ, εἴτ' οὖν οἱ ὀλιγαρχικοὶ, ἔστειλαν τὸν Ζαΐμην μ' ἑκατὸν πενήντα στρατιώτας εἰς τὴν Τροιζῆνα, νὰ διαλύσῃ τὴν συνέλευσιν, ὡς ἐβρέθη ἐν ταῖς ἔμπροσθεν, καὶ αὐτὸς εἶπεν ἀπειλῶν ὅτι ἔχρυσι καὶ αὐτοὶ τὴν δύναμίν των καὶ τοὺς φίλους των, καὶ ἐπομένως ἔλαβον μέτρα νὰ διατηρήσωσι τὴν ὑπόληψιν καὶ ὑπεροχὴν των, καὶ συνομνύοντες ἀκόμη καὶ μὲ τὸν Γρίβαν κατ' ἐκείνου, διότι ἀνέτρεψε τὰ ἐψηρισμένα εἰς τὴν ἐν Ἐπιδαύρῳ συνέλευσιν, καὶ ἔγεινεν αἴτιος νὰ ἐκλεχθῇ ἄρχων τῆς Ἑλλάδος ὁ Καποδίστριας, καὶ ἀρνήθησαν τὰ ὁποῖα ἐνόμιζον ὅτι εἶχον προνόμια εἰς τὴν Πατρίδα, τὴν ὁποῖαν νομίζουσιν ὅτι ἀποτελοῦσιν αὐτοὶ οἱ ὀλίγοι ἄνθρωποι, καὶ ὅχι ὁ λαὸς, ὅχι οἱ παρ' αὐτῶν λεγόμενοι κλέπται καὶ ὄλοι οἱ μετὰ τούτων πολεμήσαντες καὶ ἐλευθερώσαντες αὐτὴν Ἕλληνας. Ὁ Κολοκοτρώνης, ἅμα ἐξεληθὼν εἰς τὸ Ἄργος, ἐπληροφορήθη τὰ τῆς ὑποταγῆς, ὅ ἐστι μετὰ παρέλευσιν μηνὸς ἀφ' οὗ ὑπετάγη ὁ Νενέκος, καὶ ἡ Ἀντικυβ. ἐπιτροπὴ, ἥτις, ὡς Κυβέρνησις, ἔπρεπε νὰ γνωρίσῃ τὰ περὶ αὐτῆς, ἢ τὰ ἀγνοεῖ ὅλως, ἢ δὲν εἰδοποιεῖ τὸν Γ. ἀρχηγὸν τῶν στρατευμάτων, καὶ ἀναχωρήσαντα τὴν Σ. Μαΐου διὰ τὰ μεσόγεια τῆς Πελοποννήτου, καὶ ζητήσαντα τροφὰς καὶ πυριτόβολα, δὲν ἔχει, λέγει, νὰ τὸν δώσῃ· καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸν σκάπτει λάκκον εἰς τὸ Ναύπλιον διὰ τοῦ Γρίβα, ἀφ' ἑτέρου δὲ θέλει νὰ τὸν ἀφαιρέσῃ τὴν γενικὴν ἀρχηγίαν

καὶ νὰ διορίσῃ ἀρχηγούς τοὺς ὀλιγαρχικούς. Τοιαύτη διαγωγή τῆς λεγομένης Κυβερνήτεως ἀναγγέλλει ὅτι τὰ δύο μέλη αὐτῆς δὲν τείνουσιν εἰς τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον ἐξελέχθησαν. Ὅταν εἰς τοιαύτην περίστασιν δὲν ἐφοδιάζωσι τὸν Γ. ἀρχηγὸν μὲ ἀναγκαῖα τοῦ πολέμου, καὶ ὅταν, ἀντὶ τοῦ Γ. ἀρχηγοῦ, ἐνεργῶσι νὰ ἐκστρατεύσωσιν οἱ μὴ ἱκανοὶ νὰ πολεμήσωσι τὸν ἐχθρὸν ἐπιτυχῶς, ἔπεται τὸ συμπέρασμα τοῦ ὅτι δὲν θέλουσι ν' ἀνασταλῆ ἡ ὑποταγὴ, καὶ ὅτι συμπράττουσι πρὸς τὸν σκοπὸν τῶν ὀλιγαρχικῶν, ἐὰν οὗτοι ὑπεκίνησαν τὴν ὑποταγὴν, ὡς παρετηρήθη ἐν τοῖς προηγουμένοις. Εἰς τοιαύτην κατάστασιν πραγμάτων ὁ Κολοκοτρώνης ἀθυμήσας (ὥς ποτε εἰς τὸ Χρυσοβίτσι ὅτι ἔμεινε μόνος), ὑψώνει κλαίων τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν Οὐρανὸν, παρκαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ λυτρώσῃ διὰ τῆς Παντοδυναμίας του τὸν ἀγαθὸν τῶν Ἑλλήνων λαὸν καὶ ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς ὑποταγῆς καὶ ἀπὸ τὰς πολυεῖδεις ἐπιβουλάς τῶν ἐχθρῶν του Τούρκων, καὶ νὰ τὸν βρηθῆται μαχόμενον διὰ τὴν ἀγίαν θρησκείαν τοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τὴν πατρίδα του, καὶ κινεῖται κατὰ τε τοῦ Ἱμπραχίμ καὶ κατὰ τῶν ὑποτεταγμένων, ἀνεφοδίαστος ὅλως τῶν διὰ τὸν πόλεμον ἀναγκαιῶν, ἐλπίζων εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν.

Τὴν 5 Ἰουνίου διορίζει τὸν Νικηταρᾶν πληρεξούσιον ἀντιπρόσωπὸν του καὶ τὸν στέλλει νὰ στρατολογήτῃ ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας τῆς Λακεδαιμονίας, Λεονταρίου, Μεσσηνίας καὶ Ἀρκαδίας, νὰ συστήσῃ στρατόπεδον εἰς Φουρτσαλοκάμαρχ, νὰ ἐνθαβρῶνῃ τοὺς Ἕλληνας εἰς τὸ νὰ ἐγκαρτερήσωσιν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἐλευθερίας, ν' ἀντικρούῃ τοὺς ἐχθροὺς, καὶ νὰ ἐμποδίξῃ τὴν συγκοινωνίαν τῶν ἐν Τριπολιταῖ μὲ τοὺς ἐν τοῖς φρουρίοις ἐκείνοις. Στέλλει τὸν Πλαπούταν καὶ τὸν Γεναῖον ὁμοῦ μὲ τὸν Νισιαννέτον Χρηστόδουλον εἰς τὴν Καρύταιναν, νὰ στρατολογήτῃσιν ἐκεῖθεν καὶ ἀπὸ τὸ Φανάρι, καὶ νὰ κινήθωσιν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Καλαβρύτων κατὰ τῶν ὑποτεταγμένων καὶ τοῦ Ἱμπραχίμ. Διέταξε καὶ τοὺς Πετιμεζαίους, τὸν τε Δ. Μελετόπουλον καὶ τὸν Θάνον Χρυσανθακόπουλον νὰ συστήσωσι στρατόπεδον εἰς τὰ Νεζαρά. Ἔστειλε καὶ τὸν Ἀναγνώστην Παπασταθόπουλον εἰς τὸν Πύργον καὶ Γαττεύνην διατάξας καὶ τὸν Χρῦσανθον Σισίνην νὰ στρατολογήσωσιν ὡσαύτως, καὶ νὰ προσπαθήσωσι νὰ ἐξαλείψωσιν ἀπὸ τὰ μέρη ἐκεῖνα

τὴ μίαισμα τῆς ὑποικῆς, καὶ νὰ κινηθῶσιν ὡσαύτως εἰς τὰ Καλάβρυτα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Κυβέρνησις δὲν τὸν προμηθεύει τροφῆς καὶ πυριτόβολα ὡς εἶρηται, τοὺς διέταξεν ἅπαντας νὰ ἐκθρέψωσι τὰ στρατεύματα, λαμβάνοντες τροφῆς ἀπὸ τὰς ἐθνικὰς προσόδους. Ἀνχωρήτας δ' ἀπὸ Ἄργεο, ἐφθασεν εἰς τὴν Κόρινθον, ὅθεν τὴν 8 γράφει τὸν Ἀρχιστρατήγον ὅτι πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὰ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Κορίνθου χωρία τῆς Βοστίσας ὑπεπειθήσαν, καὶ ὅτι ἦτο κίνδυνος μὴ ὑποταγῶσι καὶ οἱ Κορίνθοιοι διὰ τὰς καταχρήσεις τῶν Ῥωμαίων τῆς φρουρᾶς τῆς Ἀκροκορίνθου, καὶ τὸν προσκαλεῖ αὐτόθι, νὰ λάβῃ ἀνάλογα μέτρα κατὰ τῶν καταχωμένων. (1) Τὴν 10 γράφει πρὸς τοὺς δημογέροντας τῶν Καλάβρυτων: ἀκαθῶς εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπαναστάσεως, εὖτω καὶ τώρα εἶναι ἀνάγκη νὰ προμηθεύετε τ' ἀναγκαῖα εἰς τὸν στρατὸν ἀπὸ τὰς ἐθνικὰς προσόδους ἢ καὶ ἀπὸ τὰς κτηνοκτησίας τῶν οἰκιστῶν. Τοὺς διατάττει νὰ παραδώσωσι τοὺς στρατιώτας τῆς ἐπαρχίας τῶν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Βασιλείου Πετιμεζᾶ κατὰ τὰ ἐψηφισμένα παρὰ τῆς ἐν Τροιζηνί συνέλευσεως. Οἱ δὲ Δημογέροντες τῆς Βοστίσας παρέδωκαν τοὺς στρατιώτας τῆς ἐπαρχίας τῶν ὑπὸ τὸν Δημ. Μελετόπουλον. Καὶ ἐπειδὴ ἡ Κυβέρνησις εἶχε στείλει εἰς τὸν Ἀνδρέαν Λόντιον τροφῆς καὶ πυριτόβολα, ὁ Κολοκοτρώνης διέταξε τὸν Μελετόπουλον νὰ τὰ παραλάβῃ καὶ νὰ τὰ μεταχειρισθῇ εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του στρατιώτας. Ὁ Λόντιος δὲν ἦτο προβαδλημένος ἀρχηγὸς τῆς ἐπαρχίας Βοστίσας, καὶ οἱ Δημογέροντες δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν παραδώσωσι τοὺς στρατιώτας καὶ διὰ τοῦτο, καὶ διότι εἰς τὴν ἌΔ συνέδριον τῆς ἐρησίας συνέλευσεως ἐβλήθη ἀναφορὰ ἐναντίον του ὑπὸ τινῶν Κορινθίων διακλαυθένουσαν, προσηρῶς εἰς τὴν Ἀκροκορίνθον, καθείρξε καὶ ἐβλάτισεν αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐπισημὰ χρέματα, καὶ ἡ συνέλευσις τὸν κατέστησεν ὑπόδικον ἐνώπιον τοῦ Ἀρχιστρατήγου (2). Ἄλλ' ἡ Κυβέρνησις τὸν ἔστει-

(1). Οἱ Κορίνθοιοι τοὺς προσέφερον ἑκατὸν τριάντα χιλιάδας γροσίων νὰ τοὺς παραδώσωσι τὸ οὐρόριον, διὰ νὰ ἀπαλλαγῶσιν ἀπὸ τὰς καταχρήσεις τῶν. Ἄλλ' αὐτοὶ τοὺς ἤρῳσαν. Ἐλάβον τὰ χρήματα ἀπὸ τοὺς ὀπλίται ἀρχηγούς τῆς στερ. Ἑλλάδος Κ. Ντισαῖον καὶ ἄλλους καὶ τὸ παρέδωκαν εἰς αὐτοὺς, καὶ διὰ τοῦτο οἱ Κορίνθοιοι ἐδυσκολεύοντο νὰ στρατευθῶσι μετὰ τὸν Κολοκοτρώνην.

(2). Ἐξ ἐξ αὐτῶν παραστάς εἰς τὴν συνέλευσιν ἐδείξε τὰς

λε τροφῆς καὶ πυριτόβολα, ἐν ᾧ δὲν στέλλει πρὸς τὸν Γ. ἀρχηγόν, καὶ οὗτος ὑποπιεύων ὅτι ἠδύνατο νὰ τὰ μεταχειρισθῆ εἰς κακόν, διέταξε νὰ τὸν ἀφαιρεθῶσι. Τὴν 19 τοῦ αὐτοῦ Ἰουνίου ὁ Κολοκοτρώνης κινεῖται μετὰ τῶν Κορινθίων εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Φενεοῦ, ὅπου ἐστρατοπέδευσεν, καὶ αὐτόθεν ἤρχισε ν' ἀπειλῆ γράφων πρὸς διαφόρους ὅτι, θὰ μετεχειρίζετο τὸ πῦρ καὶ τὸν σίδηρον κατ' αὐτῶν ὑποταγέντων, ἂν ἐπιμείνωσιν εἰς τὴν δουλικὴν κατάστασιν, διότι, τοὺς ἔλεγε, καὶ αὐτὸς ὁ Ἰμπραχίμ τέλος πάντων θὰ τοὺς κατατρέψει. (1) Ἀλλ' ἦτον ἀνάγκη νὰ δοθῆ καὶ τι παράδειγμα αὐστηρότητος εὐθὺς εὐθύς, διὰ νὰ ἴδωσιν αὐτοφεί οἱ ἄνθρωποι ὅτι, ὁ Γ. ἀρχηγὸς τῶν στρατευμάτων τῆς Πελοποννήσου θανατῶνει τοὺς ὑποταγέντας, ὅσοι ἐπιμείνωσιν εἰς τὴν ὑποταγὴν. Ὁ Ἰμπραχίμ ἔστειλεν ἐξ αὐτῶν τούτων κατασκόπους νὰ μάθωσιν ἢ νὰ ἴδωσιν ποῦ καὶ ποῦ κατὰ τὴν Ἀχαΐαν εὕρισκοντο Ἑλληνικὰ στρατεύματα, καὶ ποῖοι ἦσαν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν. Πρὶν ἢ φθάσει ὁ Κολοκοτρώνης εἰς Φενεὸν, οἱ ὑποτεταγμένοι ἐπεβούλευον τοὺς Πετιμεζαίους. Ἐν ᾧ δὲ ὁ Ἰμπραχίμ ἐμελλε νὰ κινήθῃ ἀπὸ τὰς Π. Πάτρας εἰς τὰ Καλάβρυτα, γράφει τις ἀπὸ τὸ χωρίον Λαπαΐες τὸν Β. Πετιμεζᾶν ὅτι ἐκινήθη ἐπιστρέφων εἰς τὴν Ἡλίδα, καὶ οἱ ἄνθρωποι πιστεύσαντες τὰ γραφόμενα, ἔμεινον ἡσυχιοὶ, καὶ ἐπιτροπὴ σταλείσα ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ δημοπρατήσῃ τὰς ἐθνικὰς προδότους, ἂν καὶ ὁ Κολοκοτρώνης ἔγραψε νὰ μὴ πωληθῶσιν, ἀλλὰ νὰ συναχθῶσι, ἕνα χρησιμεύσωσιν εἰς τὸν στρατὸν, μετέθῃ ἀπὸ τὸ Μεγασπήλιον εἰς τὴν πρωτεύουσιν τῶν Καλαβρύτων κεκαλυμμένων ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν, καὶ φεύγουσιν ἕκαστος ὅπου ἠδύνατο εἰς τὰ ὕψηλά, νὰ σωθῶσιν. Ἐφυγεν ὠτχύτως ἢ ἐπιτροπὴ (2) μετὰ τὸν Ν. Πετιμεζᾶν. Ὁ δὲ Βασίλει-

ἀπουλωμένα πληρᾶς τῶν ποδῶν του, καὶ τὰ κνίστια ματωμένα ἐκ τῶν θανάτων μέλη τοῦ σώματός του. Διὰ ταῦτα ὠνομάζετο καὶ ἡ Ἀκροκόρινθος ληστραχεῖον.

(1). Κατὰ τινὰ ἐφημερίδα τῆς Λαυσάνης ὁ Σέβες ἔγραψε τὸν Μπουὲ ὅτι ὁ Μεχμέταλης εἶχε σχέδιον νὰ μετοικήσῃ τοὺς Ἕλληνας εἰς τὴν Αἴγυπτον.

(2). Μέλος αὐτῆς τῆς ἐπιτροπῆς ἦτο καὶ ὁ Γ. Σκαλίδης, ὅστις μετὰ διηγήθη τὰ τῆς ἐπιδρομῆς ἐκείνης τοῦ Ἰμπραχίμ.

ος ἐβράδυνε, διότι ἔπρεπε νὰ συναποκριθῆσιν καὶ δῶα φορτία πυριτόβολα· ἔφυγε δὲ καὶ αὐτὸς κατόπιν φέρων εἰς τοὺς δόχοντας τὸ σπαθί καὶ πιστόλιον εἰς τὴν χεῖρα ἐλαυνόμενος ὑπὸ τινων ἰππέων. Ἀλλὰ προφθάσας ἐπλητίασεν εἰς τὰ ὑψηλὰ μέρη, ὅθεν ὁ Νικόλαος μὲ τινὰς στρατιώτας ἐκτόπησαν τοὺς ἐχθροὺς καὶ τοὺς ἠνάγκασαν νὰ στραφῶσιν εἰς τὰ ὀπίσω. Ὁ σκοπὸς τῶν ὑποτεταγμένων ἦτο νὰ φονεύσωσιν ἢ νὰ συλλάβωσι τοὺς Πετιμεζαίους καὶ νὰ τοὺς πρὸς τὸν Ἰμπραχίμ. Ἐν ᾧ δὲ, ὁ Β. Πετιμεζᾶς εὐρίσκειτο ἄνωθεν τῶν Καλαβρῦτων ὡς προσθοφυλακῆ, συνέλαβε Γιάννην τινὰ λεγόμενον ἐκ τῶν ὑποτεταγμένων χωρῶν, ὡς μὴ διὰ τῆς δημοσίας ὁδοῦ ἀλλὰ λοξοδρομοῦντα καὶ διὰ δυσβίτων μερῶν διερχόμενον, καὶ ἀρῶν τὸν ἠρώτησε περὶ τοῦ Ἰμπραχίμ, καὶ συνέλασεν ὑπονοίας κατασκοπῆς διὰ τὸν τρόπον καὶ τὰς ἀποκρίσεις του, τὸν ἔστειλεν εἰς τὸ κατὰ τὸν Φενεὸν στρατοπέδον, ὅπου τὸν ἐγέναιον πολλαὶ ἐρωτήσεις καὶ ἐξετάσεις, ἐξ ὧν δὲν ἐξήγησε τοιοῦτό τι, καὶ ὁ Κολοκοτρώνης διέταξε νὰ μὲνη εἰς φύλαξιν. Τὴν ἐπιούσαν ὁ Πετιμεζᾶς στέλλει καὶ ἄλλον, ὅστις ἐμαρτύρησεν ὅτι ὁ Γιάννης ἦτον ἐσταλμένος ἀπὸ τὸν Ἰμπραχίμ κατὰ σκοπὸν, καὶ ὡς τοιοῦτος ἔλαθε καὶ ἔφερεν ἐπάνω του φλωρίαν νὰ Μαρμπούτια λεγόμενα. Ὅθεν ὁ Κολοκοτρώνης διώρισε τότε πηλεμικὸν δικαστήριον, τὸ ὅπιον τὸν κατεδίκασεν εἰς θάνατον δι' ἀγχόνης, καὶ τὴν ἐκτέλεσιν εἰς παραδειγματισμὸν κατὰ τὰς Κτισιάνας εἰς τὴν δημοσίαν ἐπὶ τινος δένδρου φέροντα ἐπὶ τοῦ στήθους τὸ ἐπόμενον ἔγγραφον. « Τέτοιον καταφρονημένον θάνατον θὰ ἔχουν ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔσοι ἐπρὸς κύννηταιν εἰς τὸν Ἰμπραχίμ, καὶ δὲν μετανοήσουν νὰ κινηθῶσιν κατ' αὐτοῦ ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. Τοιοῦτον θάνατον θὰ λάβουν καὶ ὅσοι ἔχουν αὐτὸ τὸ ἄτιμον φρόνημα καὶ δὲν τὸ ἀποβίβουν. Ἀκόμη καὶ ὅσοι ἐλεύθεροι Ἕλληνες, ἱερεῖς καὶ λογιοί, δὲν πιάσουν τὰ ὄπλα εἰς τισιάντην κρίσιμον περίστασιν, καὶ δὲν τρέξουν ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ μὲ προθυμίαν. Ὁ παρὼν Γιάννης ἀπὸ Μπούμπουκα ἦτο σταλμένος ἀπὸ τὸν Ἰμπραχίμ. Τισιάτης (κατάσκοπος), καὶ ἐπιόσθη, καὶ λαμβάνει τὸν θάνατον δι' ἀγχόνης. Τὴν 21 Ἰουνίου 1827. Ἐκ τοῦ κατὰ τὸν Φενεὸν γενικοῦ στρατοπέδου. Ὁ Γ. ἀρχηγὸς τῆς Πελοποννήσου Θ. Κο-

» λοκοτρώνης ». Τοιούτους εἶχε στείλει πρὸς φύλαξιν εἰς τὸ Μεγαρσπηλαῖον ἄλλους δύο, καὶ διέταξε νὰ κρεμασθῶσι καὶ ἐκεῖνοι· ἀλλ' οἱ Πατέρες ἔστειλαν πρεσβείαν πρὸς τὸν Γ. ἀρχηγὸν καὶ τοὺς ἔσωσαν ἀπὸ τὸν θάνατον. Ἄλλ' ἤθελε καὶ ὁ Κολοκοτρώνης τὸν θάνατον κανενὸς Ἑλλήνος; ὑπεχώρησεν εἰς τὴν ἀνάγκην, καὶ ἐφρονεῖσθαι ὁ δὲ στυχῆς ἐκεῖνος Γιάννης διὰ τὸν σκοπὸν τοῦ ν' ἀνασταλῆ τῆς ὑποταγῆς ἢ πρόδοσις.

Ὁ δὲ Ἱμπραχίμ, νομιζὼν συντελεστικὸν εἰς τὴν ὑποταγὴν τὸ νὰ προσκυνήσωσιν οἱ Πατέρες τοῦ Μεγαρσπηλαίου, διέταξε τὸν ἀρχιγερμαματέα τοῦ Σαμῆν τοῦ Σιέχ Νεντσιπ, καὶ τοὺς ἔγραψε τὰ ἑξῆς: «Ὁ ὑψηλότατος αὐθέντης μας, ὡς ἐνθερμος ὑπεραπιστιῆς τῶν παλαιῶν Βακουφίων (ἱερῶν καταστημάτων), ἐπιθυμῶν πάντοτε καὶ νὰ μὴ χύνωνται αἵματα, μηδὲ νὰ καταστρέφωνται πόλεις καὶ χωρία, καὶ τοιαῦτα μάλιστα Βακούφια καθὼς τὸ ἰδικόν σας, κατὰ προσταγὴν τῆς ὑψηλότητός του σὰς γράφω, νὰ γνωρίσετε τὸ μεχαρμέτι του (εὐσπλαγχλίαν σου) καὶ τὴν ἀπόρασίν του πραγματικῶς, νὰ ἔλθετε ἐδῶ εἰς Καλάβρυτα δύνω ἐκ τῶν προκρίτων βουχπάνιδων (καλογήρων), νὰ δώσετε τὴν ὑποταγὴν καὶ τὸ βραχιάλικί σας εἰς τὴν ὑψηλότητά του, καὶ σὰς ὑπόσχεται μεγάλα χαρίσματα εἰς τὸ βακούφι σας καὶ πολλὰς τιμὰς· θέλει διπλασιάσει καὶ τὰ χαρίσματά του ἀπὸ ὅσα σὰς εἶχεν ὁ κρατικὸς Σουλτάνος. Καὶ ὅλα ταῦτα σὰς τὰ ὑπόσχομαι ἀπὸ μέρους τῆς ὑψηλότητός του, καὶ ἂν ἤθελε νὰ σὰς ἀπατήσω νὰ εἶμαι ἀρνητῆς τοῦ Μωαμέτη καὶ τοῦ Ἀλκορανήου, νὰ εἶμαι ἄτιμος, καὶ ἡ κατάρα τοῦ ἀγιωτάτου πατρός μου Σιέχ Νεντσιπ ἐφέντη νὰ καταδικάζῃ διὰ παντὸς καὶ ἐμένα καὶ ὅλην τὴν οἰκογένειάν μου· εἰδὲ καὶ σταθῆτε εἰς τὴν ἀνοησίαν καὶ ἀπάτην τῶν Κοτοιαμπασίδων καὶ τῶν κλεπτῶν, καὶ σεῖς θέλει ἄφανισθῆτε καὶ τὸ βακούφι, καὶ ἡ ὑψηλότης του νὰ εἶναι ἀμέτοχος ἀπὸ ἀμαρτίας, καὶ σεῖς δόσετε λόγον εἰς τὸν Θεόν. 19 Ἰουνίου 1827». Οἱ πατέρες τὸν ἀπεκρίθησαν ὅτι ἀφ' ἧς ὥρας ἀπηνήθησαν τὰ ἐγκόσμια, θεωροῦσιν ἑαυτοὺς ὡς μὴ ὑπάρχοντας εἰς τὴν ζωὴν, καὶ δὲν φοβοῦνται τὸν θάνατον, μάλιστα τὸν δέχονται μὲ χαρὰν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἶν' ἑτοιμοὶ νὰ πολεμήσωσι καὶ νὰ χύσωσι τὸ αἷμά των διὰ τὴν ἁγίαν θρησκείαν

των καὶ διὰ τὴν πατρίδα των. Καὶ ἤδη ἠτοιμάσθησαν εἰς ἄμυναν ἑκατὸν ἐκ τῶν καλογήρων μαχηταί, ἐπὶ κεφαλῆς ἔχοντες, τὸν Προηγούμενον Γεράσιμον Τορολόν, ὅστις ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐπαναστάσεως ἦτον ἐκλελεγμένος ἀρχηγὸς εἰς τὰ τοῦ πολέμου, καὶ ἀπὸ τὸ 1826 ἦτο διωρισμένος ἀπὸ τοῦς Πατέρας φρούραρχος (1).

(1) Ὁ Πανοσιώτατος οὗτος Προηγούμενος Τορολὸς ἐστράτευσε τὸ 1821 μὲ σαράντα καλογήρους εἰς τὸ Ασβίδι μετὰ τοῦ Σ. Χαραλάμπου καὶ Ν. Χ. Σολιώτου. Ἐπειτα εἰς τὴν πολιορκίαν Π. Πατρῶν, ὅπου εἰς τὴν μάχην τοῦ Γηροκομείου ἐπληρώθη εἰς τὸν δεξιὸν πόδα. Τὸ 1822 ἐστράτευσεν εἰς βοήθειαν τοῦ Μισολογγίου μὲ τὸν Ζαίμην καὶ τοὺς ἄλλους Πελοποννησίους, μεθ' ὧν ἐπιστρέψας, ἠγωνίσθη καὶ εἰς τὴν Ἀκράταν ἕως οὗ παρεδόθησαν οἱ Τοῦρκοι. Τὸ 1823 ἐστράτευσε πάλιν εἰς Π. Πάτρας, ὅπου διωρίσθη καὶ φροντιστὴς τοῦ στρατοπέδου. Ὁ Τορολὸς κατὰ γεται ἀπὸ Περιστέραν, χωρίον τῶν Καλαβρῦτων. Εἰς τὴν Ἀκράταν ἐστράτευσε τὸ 1822 καὶ ὁ προηγούμενος Δαμασκηνὸς ἀπὸ τὸ Διακοπτόν μὲ πενήντα καλογήρους, οἵτινες ἀπειλόμιναν ἐκεῖ καὶ τροπὰς καὶ πυριτόβολα ἐπολέμησαν καὶ διεκρίθησαν ἐξαιρέτοι μαχηταί ὁ Σαμουὴλ Κατσιρὸς ἐκ Περιστέρας, ὅστις καὶ ἐπληρώθη, καὶ ὁ Κοτμᾶς Πανάγυ. Διεκρίθη δὲ καὶ αὐτὸς καὶ ὁ Νιθανᾶλ Γκολφίνος ἐκ Περιστέρας εἰς τὴν μάχην τῆς 24 Ἰουνίου τοῦ 1827, εἰς τὸ Μεγασπῆλαιον.

Οἱ Προηγούμενοι Παρθένιος Μπαλάσιος ἀπὸ Σόλων, Γερμανὸς Πυρλέγγας, Παφρούσιος Γεῖτος, Νεόφυτος Γυιαλιᾶς ἀπὸ Μεσοροῦγι, ἄπαντες, ὅσοι μεμνημένοι εἰς τὰ τῆς ἐταιρείας τῶν Φιλικῶν ἐξεπλήρωσαν τὰ χρέη των πρὸς τὴν πατρίδα, καὶ στρατιωτικῶς καὶ χρηματικῶς καὶ ὅπως ἄλλως ἠδύνατο ἐκιστος. Ὁ προηγούμενος Ἱερόθεος ἀπὸ Ζίτουσαν τῆς Καρυταίνης ὁμοῦ μὲ τὸν Μπαλάσιον καὶ τὸν μοναχὸν Γρηγόριον Μπιζῆ κατηχήθησαν ἀπὸ τὸν Χριστιανουπόλεως μητροπολίτην Γερμανόν. Ὁ Ἱερόθεος περιελθὼν τὰς ἐπαρχίας Καλαβρῦτων, Βοσιτίτσας, Κορίνθου, Ἄργους, Ἀγιοπέτρου, Κιτωνναχγέ, Λακεδαιμονίας, Καλαμάτας καὶ Φαναρίου, διεκοίνωσε τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐν Βοσιτίτσει τὸ 1821